

กลวิธีการแปลคำทางวัฒนธรรมจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ
กรณีศึกษาเรื่อง เรื่องของจัน ดารา แต่งโดย อุษณา เพลิงธรรม

โดย

นางสาววราพัชร ชาลีกุล

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการแปลภาษาอังกฤษและไทย ภาควิชาภาษาอังกฤษและภาษาศาสตร์

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ปีการศึกษา 2560

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

กลวิธีการแปลคำทางวัฒนธรรมจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ
กรณีศึกษาเรื่อง เรื่องของจัน ดารา แต่งโดย อุษณา เพลิงธรรม

โดย

นางสาววราพัชร ชาลีกุล

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการแปลภาษาอังกฤษและไทย ภาควิชาภาษาอังกฤษและภาษาศาสตร์

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ปีการศึกษา 2560

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

STRATEGIES FOR TRANSLATING CULTURAL WORDS
FROM THAI TO ENGLISH: A CASE STUDY OF
THE STORY OF JAN DARA BY UTSANA PHLEUNGTHAM

BY

MISS WARAPAD CHALEEGUL

AN INDEPENDENT STUDY SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF
THE REQUIREMENTS FOR THE DEGREE OF MASTER OF ARTS IN
ENGLISH-THAI TRANSLATION
DEPARTMENT OF ENGLISH AND LINGUISTICS
FACULTY OF LIBERAL ARTS
THAMMASAT UNIVERSITY
ACADEMIC YEAR 2017
COPYRIGHT OF THAMMASAT UNIVERSITY

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

คณะศิลปศาสตร์

สารนิพนธ์

ของ

นางสาววราพัชร ชาลีกุล

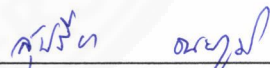
เรื่อง

กลวิธีการแปลคำทางวัฒนธรรมจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ
กรณีศึกษาเรื่อง เรื่องของจัน ดารา แต่งโดย อุษณา เฟื่องธรรม

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติ ให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

เมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2561

ประธานกรรมการสอบสารนิพนธ์

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุปรียา ฐานะภูมิ)

กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์หลัก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริรัตน์ ณ ระนอง)

กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ร่วม

(อาจารย์ ดร.सानุช เสกขุนทด ณ ถลาง)

คณบดี

(รองศาสตราจารย์ ดร.ดำรงค์ อดุลยฤทธิกุล)

หัวข้อสารนิพนธ์	กลวิธีการแปลคำทางวัฒนธรรมจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ กรณีศึกษาเรื่อง เรื่องของจัน ดารา แต่งโดย อุษณา เพลิงธรรม
ชื่อผู้เขียน	นางสาววราพัชร ซาลีกุล
ชื่อปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา/คณะ/มหาวิทยาลัย	สาขาวิชาการแปลภาษาอังกฤษและไทย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริรัตน์ ณ ระนอง
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ร่วม	อาจารย์ ดร.सानุช เสกขุนทด ณ ถลาง
ปีการศึกษา	2560

บทคัดย่อ

นวนิยายไทยเรื่อง เรื่องของจัน ดารา แต่งโดย อุษณา เพลิงธรรม ได้รับการตีพิมพ์ครั้งแรกในหนังสือพิมพ์สยามรัฐ เมื่อปี พ.ศ. 2507 ถึง พ.ศ. 2509 และได้รับการแปลเป็นภาษาอังกฤษโดยพงษ์เดช เจียงพัฒนากิจ และมาร์เซล บาร์ง ซึ่งในสารนิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษากลวิธีที่ผู้แปลใช้ในการแปลคำทางวัฒนธรรมจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษและศึกษาความเข้าใจของผู้อ่านที่มีต่อบทแปลของคำทางวัฒนธรรม

ในการศึกษา ผู้วิจัยจำแนกคำทางวัฒนธรรมที่พบในนวนิยายจำนวน 247 คำ ออกเป็น 5 ประเภทตามเกณฑ์ที่เสนอโดยไนด้า (1964) คือ คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับนิเวศ คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับวัตถุ คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับสังคม คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนา และคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับภาษา และนำมาศึกษากลวิธีที่ผู้แปลใช้ โดยพิจารณาตามกลวิธีการแปลคำทางวัฒนธรรมที่เสนอโดยนิวมาร์ก (1995) ปรากฏว่าผู้แปลใช้ทั้งสิ้น 8 กลวิธี คือ กลวิธีการแปลโดยใช้คำยืม กลวิธีการแปลตรงตัว กลวิธีการแปลโดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับ กลวิธีการแปลโดยใช้คำที่มีความหมายเป็นกลาง กลวิธีการแปลโดยใช้คำบัญญัติ กลวิธีการแปลโดยการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทาง กลวิธีการแปลโดย

การอธิบายความ และกลวิธีการแปลโดยการละ หลังจากนั้น ผู้วิจัยจัดทำแบบทดสอบเพื่อตรวจสอบความเข้าใจของผู้อ่านที่มีต่อบทแปลของคำทางวัฒนธรรมโดยให้ผู้ทำแบบทดสอบ 5 คน แปลบทแปลภาษาอังกฤษของคำทางวัฒนธรรมกลับเป็นภาษาไทย ซึ่งผลการศึกษาแสดงให้เห็นถึงความเข้าใจ 3 ระดับของผู้ทำแบบทดสอบที่มีต่อบทแปลของคำทางวัฒนธรรม คือ เข้าใจตรงตามต้นฉบับ เข้าใจใกล้เคียงกับต้นฉบับ และเข้าใจแตกต่างจากต้นฉบับ

คำสำคัญ: คำทางวัฒนธรรม การแปลคำทางวัฒนธรรม กลวิธีการแปล

An Independent Study Title	STRATEGIES FOR TRANSLATING CULTURAL WORDS FROM THAI TO ENGLISH: A CASE STUDY OF THE STORY OF JAN DARA BY UTSANA PHLEUNGTHAM
Author	Miss Warapad Chaleegul
Degree	Master of Arts
Major Field/Faculty/University	English-Thai Translation Faculty of Liberal Arts Thammasat University
An Independent Study Advisor	Assistant Professor Sirirat Na Ranong, Ph.D.
An Independent Study Co-Advisor	Sanooch S. NATALANG, Ph.D.
Academic Years	2017

ABSTRACT

Rueang Khong Chan Dara, a Thai novel by Utsana Phleungtham, was published in Thai in a periodical from 1964 to 1966 and was translated into English by Phongdeit Jiangphatthanakit and Marcel Barang. Strategies used in Thai to English translation were examined with specific attention to cultural words in the novel and the reader's understanding of the translated terms as the result of those strategies.

Following the theoretical approach proposed by Nida (1964), 247 cultural words were identified and classified as pertaining to ecology, material culture, social culture, religious culture, and linguistic culture. According to Newmark (1995), strategies identified in this novel include transference, literal translation, classification, neutralization, accepted standard translation, cultural equivalent, paraphrasing, and deletion. Reader understanding was then measured to see how the strategies used by the translator help in the process of translating cultural words using a separate translation test. Five respondents participated in this test translating cultural words

back to the Thai language. The results of the test identified 3 understanding levels in relation to the translated text.

Keyword: Cultural words, Translating cultural words, Strategies

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เพราะได้รับความอนุเคราะห์จาก อาจารย์ ดร.सानุช เสกขุนทด ณ ถลาง และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริรัตน์ ณ ระนอง อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือสละเวลาอันมีค่าในการแนะนำให้คำปรึกษา และให้กำลังใจในการทำงาน มาโดยตลอด ทำให้ผู้วิจัยได้รับทั้งความรู้ในการทำงานวิจัยตลอดจนความรู้ในด้านอื่นๆนอกเหนือจากการทำงาน ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในอนาคตได้ จึงขอขอบพระคุณอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สุปรียา ธนะภูมิ ประธานกรรมการในการสอบสารนิพนธ์ สำหรับคำแนะนำที่มีประโยชน์ ทำให้สารนิพนธ์เล่มนี้เสร็จสมบูรณ์ด้วยดี

ขอขอบพระคุณ โครงการการแปลภาษาอังกฤษและไทย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ อาจารย์ผู้สอน สำหรับความรู้ ตลอดจนประสบการณ์ในการแปลงาน และขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ประจำโครงการ สำหรับความช่วยเหลือที่มีมาโดยตลอด

ขอขอบพระคุณ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล และ อาจารย์ผู้สอนทุกท่าน สำหรับความรู้และประสบการณ์ต่างๆในระยะเวลาช่วงที่ผู้วิจัยศึกษาในระดับปริญญาตรี

ขอขอบพระคุณ คุณอุษณา เพลิงธรรม สำหรับนวนิยายอันทรงคุณค่า เรื่อง เรื่องของจันดารา ตลอดจน คุณพงษ์เดช เจียงพัฒนากิจ และ คุณMarcel Barang สำหรับงานแปลที่ดี เรื่อง *The Story of Jan Dara* ที่ทำให้ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีที่ผู้แปลใช้ในการถ่ายทอด

ขอขอบพระคุณ ผู้ทำแบบทดสอบทั้ง 5 คน สำหรับความร่วมมืออันดี ในการทำแบบทดสอบ เพื่อนำมาศึกษาในสารนิพนธ์เล่มนี้

สุดท้ายนี้ ขอขอบพระคุณบิดา มารดา ญาติพี่น้อง เพื่อน และนักศึกษาโครงการการแปลปีการศึกษา 58 สำหรับความช่วยเหลือและกำลังใจที่มอบให้แก่ผู้วิจัยมาโดยตลอดระยะเวลาการทำงานจนสารนิพนธ์เล่มนี้เสร็จลุล่วงไปด้วยดี

นางสาวรวิพรรณ ชาลีกุล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(3)
กิตติกรรมประกาศ	(5)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 จุดประสงค์ของงานวิจัย	4
1.3 คำถามที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย	4
1.4 สมมติฐาน	4
1.5 ขอบเขตงานวิจัย	5
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
1.7 ข้อจำกัดที่คาดว่าจะเกิดขึ้น	5
บทที่ 2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 วัฒนธรรม	6
2.2 คำและประเภทของคำทางวัฒนธรรม	8
2.3 กลวิธีการแปลคำทางวัฒนธรรม	11
2.4 Back-translation	22
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	25

บทที่ 4 ผลการวิจัยและอภิปรายผล	28
4.1 กลวิธีที่ผู้แปลใช้ในการแปลคำทางวัฒนธรรม	28
4.2 กลวิธีที่ใช้ในการแปลคำทางวัฒนธรรมแต่ละประเภท	29
4.2.1 คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับนิเวศ	30
4.2.2 คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับวัตถุ	34
4.2.3 คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับสังคม	52
4.2.3.1 อาชีพและค่านำหน้า	52
4.2.3.2 ชื่อสถานที่	64
4.2.3.3 ท่าทาง	78
4.2.3.4 พิธีกรรมและกิจกรรมทางสังคม	84
4.2.4 คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนาและความเชื่อ	91
4.2.5 คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับภาษา	115
4.2.5.1 ภาษาภาพพจน์	115
4.2.5.2 ไวยากรณ์	137
4.2.5.3 ไวยากรณ์เคลือบคำ	147
4.2.5.4 สำนวน	159
4.3 แบบทดสอบความเข้าใจที่มีต่อบทแปลของคำทางวัฒนธรรม	168
4.3.1 คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับนิเวศ	170
4.3.2 คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับวัตถุ	173
4.3.3 คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับสังคม	189
4.3.3.1 อาชีพและค่านำหน้า	189
4.3.3.2 ชื่อสถานที่	199
4.3.3.3 ท่าทาง	208
4.3.3.4 พิธีกรรมและกิจกรรมทางสังคม	214
4.3.4 คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนาและความเชื่อ	222
4.3.5 คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับภาษา	240
4.3.5.1 ภาษาภาพพจน์	240

4.3.5.2	โวหารอ้างอิง	256
4.3.5.3	โวหารเคลือบคำ	261
4.3.5.4	สำนวน	270
บทที่ 5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	279
5.1	สรุปผลการศึกษา	279
5.2	อภิปรายผล	282
5.3	ข้อจำกัดในงานวิจัย	298
5.4	ข้อเสนอแนะ	298
รายการอ้างอิง		299
ภาคผนวก		307
ภาคผนวก ก		308
ภาคผนวก ข		384
ประวัติผู้เขียน		403

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

นวนิยายเป็นสารประเภทหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นเรื่องราววิถีชีวิตของผู้คนแต่ละภูมิภาค ในเนื้อหาของนวนิยายจึงมักปรากฏคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิต ความเชื่อ ตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณีต่างๆ เช่น ในนวนิยายของไทย เรื่อง เวลาในขวดแก้ว ปรากฏคำว่า เพิงหมาแหงน เรื่องเพชรพระอุมา ปรากฏคำว่า สีม้อใหม่ เรื่องพี่เลี้ยง ปรากฏคำว่า รตนน้ำศพ เป็นต้น ในเวลาต่อมา เมื่อนวนิยายได้รับความนิยมมากขึ้น ทำให้มีการรับนวนิยายต่างชาติ มาแปลเป็นภาษาไทย และในทางกลับกันได้มีการนำนวนิยายของไทยมาแปลเป็นภาษาต่างประเทศ อย่างแพร่หลาย นวนิยายที่มีการแปลเป็นภาษาต่างประเทศมักจะเป็นนวนิยายที่มีคุณค่า มีชื่อเสียง และได้รับการยอมรับ เช่น ภาษาญี่ปุ่น ภาษาฝรั่งเศส และภาษาอังกฤษ เรื่อง เวลาในขวดแก้ว เงาสีขาว และ เรื่องของจัน ดารา ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม ปัญหาหนึ่งที่ผู้แปลมักประสบ ในการแปลนวนิยายเหล่านี้คือ การแปลคำทางวัฒนธรรม กล่าวคือ ปัญหาในการถ่ายทอดตัวสาร จากวัฒนธรรมต้นฉบับไปสู่อีกวัฒนธรรมหนึ่งที่แตกต่างออกไป เช่น ผู้แปลอาจประสบปัญหาในการหาคำปลายทางมาเทียบเคียงคำทางวัฒนธรรมที่ปรากฏในนวนิยายต้นฉบับ ดังที่สุพรรณิ ปิ่นมณี (2552, น. 297) กล่าวว่า

“ปัญหาที่หนักที่สุดสำหรับผู้แปล คือ การแปลสิ่งที่ไม่เป็นที่รู้จักหรือปรากฏ ในวัฒนธรรมของภาษาแปล เมื่อวัตถุสิ่งของหรือกิจกรรมใดๆ ไม่เป็นที่รู้จักหรือไม่เคยมี ปรากฏในวัฒนธรรมของของภาษารับสารใดๆ ก็มักจะไม่มีคำที่ใช้เรียกหรือวลีที่ใช้แสดง ความหมายนั้นในภาษานั้นๆ เมื่อทำงานแปล ผู้แปลนั้นไม่เพียงแต่จะต้องพิจารณา เทียบเคียงระหว่างภาษาต้นฉบับหรือภาษาส่งสาร และภาษาปลายทางหรือภาษารับสาร เท่านั้น แต่ยังจะต้องพิจารณาวัฒนธรรมของทั้งสองภาษาอีกด้วย เหตุที่ไม่มีสิ่งนั้นๆ และคำแสดงความหมายนั้นๆ ในอีกภาษาหนึ่งก็อาจเนื่องมาจากความแตกต่าง ทางสภาพภูมิศาสตร์ ขนบธรรมเนียม ประเพณี ปรัชญาและความเชื่อ วิถีชีวิต และอื่นๆ”

ในการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจศึกษาเรื่อง กลวิธีการแปลคำทางวัฒนธรรมจาก ภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ โดยเลือกศึกษานวนิยายเรื่อง เรื่องของจัน ดารา แต่งโดย อุษณา เพลิงธรรม ซึ่งพิมพ์ครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2507 ได้รับการแปลเป็นภาษาอังกฤษโดยใช้ชื่อเรื่อง ว่า The Story of Jan Dara โดย พงษ์เดช เจียงพัฒนากิจ และ Marcel Barang ความสนใจที่จะ ศึกษานวนิยายเรื่องนี้ เกิดจากการตระหนักถึงความมีชื่อเสียง มีคุณค่า ได้รับการยอมรับ และ ความโดดเด่นในรูปแบบการนำเสนอ เนื่องจากมีลักษณะการเล่าเรื่องผ่านมุมมองของตัวเอง โดยการเขียนบันทึกเพื่อรักษาอาการป่วย และมีการนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับเรื่องเพศ ซึ่งในบริบท ของสังคมในยุคนั้นไม่ค่อยปรากฏเท่าใดนัก นอกจากนี้ยังมีการสอดแทรกประเด็นทางวัฒนธรรมต่างๆ เช่น ให้เกิดความรู้เกี่ยวกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียม ประเพณีและความเชื่อทางศาสนา ตลอดจนค่านิยมต่างๆ ซึ่งมีความแตกต่างจากวัฒนธรรมของอังกฤษอยู่มาก

นวนิยายเรื่อง เรื่องของจัน ดารา เป็นนวนิยายที่เล่าเรื่องราวย้อนกลับไปในช่วงประมาณ พ.ศ.2460 ซึ่งเป็นยุคของการปฏิรูปประเทศไทยให้เจริญก้าวหน้ามากขึ้น จึงมีการรับวัฒนธรรมของ ต่างชาติมาปรับใช้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง วัฒนธรรมตะวันตก แต่ในขณะเดียวกันก็ยังคงรักษา ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมอันดีงามของชาติแบบดั้งเดิมไว้ได้ด้วยเช่นกัน ทั้งนี้ลักษณะ ทางสังคมและการปกครอง เศรษฐกิจและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ศาสนาและความเชื่อ การแต่งกาย ศิลปะ และภาษา ซึ่งปรากฏในนวนิยายเรื่องนี้ มีดังต่อไปนี้

ด้านสังคมและการปกครอง ในช่วงก่อนพ.ศ. 2475 ประเทศไทยยังคงปกครอง ด้วยระบบสมบูรณาญาสิทธิราช ขุนนางและข้าราชการยังคงมีบทบาทมากในสังคม ในระยะต่อมา มีแนวคิดที่จะเปลี่ยนแปลงการปกครองให้เป็นระบอบประชาธิปไตยมากขึ้น ซึ่งมีการดำเนินงานอย่าง ค่อยเป็นค่อยไป เพราะข้อจำกัดทางด้านการศึกษาของประชาชน เช่น มีการตั้งดุสิตธานีขึ้น เพื่อทดลองใช้ระบอบประชาธิปไตย เป็นต้น นอกจากนั้น มีการจัดระบบการปกครองขึ้นใหม่ เช่น จัดตั้งกระทรวงต่างๆตามแบบอารยประเทศ มีการเปลี่ยนแปลงการบริหารราชการส่วนภูมิภาค โดยตั้งเป็น มณฑล จังหวัด อำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน อย่างไรก็ตาม ในยุคนี้ประชาชนทั่วไปเริ่มได้รับ สิทธิประโยชน์มากขึ้น เช่น ประชาชนทุกคนได้รับการศึกษาภาคบังคับจนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และมีการส่งนักเรียนไทยไปศึกษาที่ต่างประเทศ เพื่อให้นำความรู้กลับมาพัฒนา ประเทศในอนาคต

ด้านเศรษฐกิจและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ สมัยนี้ใช้ระบบเงินตราเป็นสกุลเงินบาท และสตางค์ตามแบบรัชกาลที่ 5 โดยทำเป็นรูปแบบเหรียญและธนบัตรซึ่งมีความเป็นสากลมากกว่า เงินพดด้วงในอดีต ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร ทำไร่ ทำนา ส่งผลให้ข้าวเป็นหนึ่งในสินค้าส่งออกที่สำคัญ นอกจากนี้ ยังมีการเก็บเงินรัชชูปการ หรือเงินค่าราชการ ซึ่งเป็นภาษีที่เรียกเก็บในกลุ่มของชายไทยอายุ 20-60 ปีที่ไม่ต้องการเข้ารับราชการทหาร

ด้านความศานาและความเชื่อ ศาสนาพุทธยังคงเป็นศาสนาประจำชาติของไทย ในสมัยนี้ มีการส่งเสริมศาสนา โดยสร้างและทำนุบำรุงวัดต่างๆ เช่น วัดพระศรีรัตนศาสดาราม วัดบวรนิเวศ-วิหาร เป็นต้น ส่วนในด้านความเชื่อ มีการรับความเชื่อจากต่างประเทศเข้ามาผสมผสานกับความเชื่อของไทย เช่น รับความเชื่อจากชาวจีนเรื่องการเคารพบรรพบุรุษ เป็นต้น

ด้านการแต่งกาย มีการริเริ่มนำวัฒนธรรมการแต่งกายของต่างชาติมาปรับใช้ เช่น ผู้ชายเริ่มใส่เสื้อราชปะแตนและกางเกงขายาว ไ่ว้ผมยาวหรือตัดผมทรงดอกกระพุ่มเช่นเดียวกับผู้หญิงในสมัยก่อน ส่วนผู้หญิงใส่เสื้อคอตั้งแขนยาว ผ้าซิ่น ไ่ว้ผมมวยหรือผมบ๊อบตามแบบยุโรป แต่บางกลุ่มแต่งกายตามแบบวัฒนธรรมเดิม เช่น ผ้าแถบ โจงกระเบน เป็นต้น

ด้านศิลปะ วรรณคดีของไทยยังคงเป็นที่นิยม เช่น ขุนช้างขุนแผน พระอภัยมณี อิเหนา แต่มีการเผยแพร่นวนิยายต่างชาติเช่นกัน เช่น เรื่อง กามนิต เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีภาพเขียนในพระอุโบสถ วิหาร และพระที่นั่ง ซึ่งบอกเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับฉากในวรรณคดีต่างๆ เช่น รามเกียรติ์

ด้านภาษา ในสมัยนี้มีการใช้ภาษาใกล้เคียงกับปัจจุบันมากขึ้น มีการใช้ภาษาภาพพจน์เพื่อเปรียบเทียบสิ่งต่างๆ อย่างไรก็ตามการกล่าวถึงเรื่องเพศยังคงเป็นเรื่องต้องห้าม เห็นได้จากเมื่อ พ.ศ. 2485 มีการล้มเลิกที่จะนำเรื่องเพศศึกษาบรรจุลงในหลักสูตรการศึกษา เพราะมีข้อโต้แย้งว่าคนไทยยังไม่พร้อมสำหรับเรื่องดังกล่าวนี้ แม้ในสมัยต่อมาจะมีการบรรจุเรื่องเพศศึกษาลงในหลักสูตร แต่หลีกเลี่ยงการใช้คำที่เกี่ยวกับเพศโดยตรง เช่น ใช้ชื่อวิชาว่า ธรรมชาติแห่งชีวิต หรือ บุคคลชีวิตครอบครัว (กฤตยา อาชวนิจกุล, 2554)

ในการศึกษาเรื่องกลวิธีการแปลคำทางวัฒนธรรมในเรื่อง เรื่องของจีน ดารา มีประเด็นทางวัฒนธรรมบางประเด็นที่สะท้อนผ่านนวนิยายเรื่องนี้ เช่น ลำดับชั้นทางสังคม การศึกษา ระบบเงินตรา ศาสนาและความเชื่อ เสื้อผ้าการแต่งกาย วรรณคดี ภาษาภาพพจน์และภาษาต้องห้าม เป็นต้น จึงมีคำทางวัฒนธรรมปรากฏอยู่ในนวนิยายเรื่องนี้เป็นจำนวนมาก ซึ่งจะอภิปรายในลำดับต่อไป

โดยสรุป จากประเด็นทางวัฒนธรรมที่ปรากฏในเรื่อง เรื่องของจัน ดารา ดังที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้นวนิยายเรื่องนี้ควรค่าแก่การศึกษาวิเคราะห์กลวิธีที่ผู้แปลใช้ในการแปลคำทางวัฒนธรรม ผู้วิจัยคาดหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการศึกษาครั้งนี้จะเป็นประโยชน์และสามารถเป็นแนวทางในการแปล คำทางวัฒนธรรมแก่นักแปลในอนาคต

1.2 จุดประสงค์ของงานวิจัย

- 1) เพื่อศึกษากลวิธีที่ผู้แปลใช้ในการแปลคำทางวัฒนธรรมแต่ละประเภท
- 2) เพื่อศึกษาว่าผู้อ่านมีความเข้าใจบทแปลของคำทางวัฒนธรรมมากน้อยเพียงใด

1.3 คำถามที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

- 1) ผู้แปลใช้กลวิธีใดในการแปลคำทางวัฒนธรรมแต่ละประเภท
- 2) ผู้อ่านมีความเข้าใจบทแปลของคำทางวัฒนธรรมมากน้อยเพียงใด

1.4 สมมติฐาน

1) กลวิธีที่ผู้แปลเลือกใช้ในการแปลคำทางวัฒนธรรม มีความแตกต่างกันตามประเภทของคำที่ปรากฏ คำที่เป็นรูปธรรม สิ่งที่สามารถสัมผัสได้หรือสามารถเห็นภาพได้ เช่น คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับวัตถุ (ผ้าแถบ) รวมถึงคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับสังคม (ตูลูกล้อ) ผู้แปลอาจใช้กลวิธีการแปลโดยการใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับและการแปลโดยการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทาง เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายของคำโดยสังเขป เนื่องจากวัฒนธรรมที่เป็นรูปธรรมนี้ยากที่จะหาคำที่มีความหมายเหมือนกันมาเทียบเคียงกันได้โดยสมบูรณ์

อย่างไรก็ตาม หากเป็นคำที่เป็นนามธรรม ไม่สามารถสัมผัสได้ เช่น คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการ ขนบธรรมเนียมและมโนทัศน์ (ทำบุญงานศพ) คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับท่าทางและบุคลิก (ไหว้) และคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับภาษา (พญาเทคริ้ว) ผู้แปลอาจใช้กลวิธีการอธิบายความหมาย เนื่องจากการแปลคำที่เกี่ยวข้องกับความคิด ความเชื่อต่างๆ มีความซับซ้อนมาก ต้องคำนึงถึงความเข้าใจของผู้อ่านมากที่สุด ดังนั้นการแปลด้วยกลวิธีการอธิบายความอาจเป็นวิธีที่ทำให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายที่ผู้แต่งต้องการจะถ่ายทอดได้มากที่สุด

2) ผู้อ่านส่วนใหญ่สามารถเข้าใจบทแปลของคำทางวัฒนธรรมได้ แต่อาจมีบางกลวิธีที่ไม่สามารถสื่อความให้ผู้่านเข้าใจความหมายได้ทุกประการ เช่น หากแปลโดยกลวิธีการใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับ ผู้อ่านอาจเข้าใจความหมายของคำทางวัฒนธรรมได้โดยสังเขปเท่านั้น แต่ไม่ทราบถึงลักษณะและองค์ประกอบย่อยต่างๆ หรือหากใช้กลวิธีการอธิบายความแล้วผู้แปลแปลเก็บความไม่ครบถ้วน ตีความหมายของคำทางวัฒนธรรมนั้นผิดพลาด อาจส่งผลทำให้ผู้อ่านสับสนและเข้าใจความหมายของคำทางวัฒนธรรมผิดไปจากต้นฉบับ

1.5 ขอบเขตของงานวิจัย

ในการศึกษาการแปลคำทางวัฒนธรรมนี้ ผู้วิจัยจะใช้นวนิยายฉบับภาษาไทย เรื่อง เรื่องของจัน ดารา แต่งโดย อุษณา เฟลิ่งธรรม และฉบับแปลภาษาอังกฤษเรื่อง The Story of Jan Dara แปลโดย พงษ์เดช เจียงพัฒนากิจ และ Marcel Barang

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) ได้ทราบกลวิธีที่ใช้ในการแปลคำทางวัฒนธรรม
- 2) ได้นำเสนอถึงกลวิธีการแปลคำทางวัฒนธรรมประเภทต่าง ๆ ให้กับนักแปลรุ่นใหม่และผู้สนใจทั่วไป
- 3) ได้ทราบความเข้าใจของผู้อ่านที่มีต่อคำแปลของคำทางวัฒนธรรม เรื่อง The Story of Jan Dara

1.7 ข้อจำกัดที่คาดว่าจะเกิดขึ้น

ในการศึกษาวิธีการแปลคำทางวัฒนธรรมในครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษา เรื่อง เรื่องของจัน ดารา ซึ่งเป็นนวนิยายที่แต่งมาเป็นเวลาประมาณ 50 กว่าปี ผลการศึกษาวิธีการแปลคำทางวัฒนธรรมที่ปรากฏในนวนิยายเรื่องนี้ จึงอาจเป็นคำที่ค่อนข้างเก่า อาจไม่สามารถประยุกต์ใช้กับการแปลคำทางวัฒนธรรมในนวนิยายที่มีการแต่งในภายหลังหรือมีสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไปได้

บทที่ 2

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการทำสารนิพนธ์หัวข้อ กลวิธีการแปลคำทางวัฒนธรรมจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ กรณีศึกษาเรื่อง เรื่องของจัน ดารา ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้องในประเด็นของวัฒนธรรม คำและประเภทของคำทางวัฒนธรรม กลวิธีการแปลคำทางวัฒนธรรม และกระบวนการ Back-translation ซึ่งจะได้อภิปรายดังต่อไปนี้

2.1 วัฒนธรรม

วัฒนธรรม ตามพระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2485 (อ้างถึงใน สุพิศวง ธรรมพันทา, 2532) หมายถึง ลักษณะที่แสดงออกถึงความเจริญงอกงาม ความเป็นระเบียบ ความกลมเกลียวก้าวหน้าของชาติ และศีลธรรมอันดีงามของประชาชน

วัฒนธรรม ตามพจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 มีความหมายว่า น. สิ่งที่ทำให้ความเจริญงอกงามให้แก่หมู่คณะ เช่น วัฒนธรรมไทย วัฒนธรรมการแต่งกาย, วิถีชีวิตของหมู่คณะ เช่น วัฒนธรรมพื้นบ้าน วัฒนธรรมชาวเขา

วัฒนธรรม (Culture) เป็นศัพท์บัญญัติที่พลตรีพระเจ้าวรวงศ์เธอกรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์ ทรงบัญญัติศัพท์จากภาษาอังกฤษ สำหรับใช้ในภาษาไทยจนเป็นที่นิยมใช้อย่างแพร่หลาย ตามมูลศัพท์หมายถึง ภูมิธรรมแห่งความเจริญงอกงาม ซึ่งสามารถรวมความได้ถึงมรดกของสังคม ซึ่งเป็นสมบัติส่วนรวม มีทั้งของที่เป็นวัตถุ ความรู้ ความเชื่อ ศิลปะ นิติธรรม ประเพณี และอุปนิสัย (ประภาศรี สีหอำไพ, 2550)

สุพิศวง ธรรมพันทา (2532) กล่าวว่า วัฒนธรรมประกอบขึ้นจาก 2 องค์ประกอบสำคัญ 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่เป็นนามธรรม (Abstraction) คือ ส่วนของความคิดหรือจิตใจ (Ideal or mental culture) และส่วนที่เป็นรูปธรรม (Reality) คือ วัตถุ กิริยาอาการต่างๆ ดังจะได้อภิปรายต่อไป

1) วัฒนธรรมส่วนที่เป็นนามธรรม คือ วัฒนธรรมที่เกี่ยวกับจิตใจหรือความคิด (Ideal or mental culture) ได้แก่ บรรทัดฐาน ค่านิยมและความเชื่อต่างๆ

บรรทัดฐาน (Norms) เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม เป็นกฎข้อบังคับหรือมาตรฐานของการดำเนินชีวิตทางสังคม เช่น มารยาทในการเข้าแถว จารีตประเพณี เป็นแนวทางปฏิบัติเกี่ยวข้องกับศีลธรรม ต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด เช่น ชายหญิงไม่ควรอยู่ร่วมกันก่อนแต่งงานให้ถูกต้องตามประเพณีและกฎหมาย หรือเป็นแนวทางปฏิบัติที่บันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษรและมีกฎเกณฑ์บังคับใช้ เช่น การสูบบุหรี่ในโรงพยาบาลต้องโทษปรับเป็นเงิน

สถาบัน (Institutions) เป็นสิ่งที่ตั้งขึ้นเพื่อเป็นแนวทางให้ผู้คนในสังคมตอบสนองความต้องการของตนเองได้อย่างมีระบบ รับเอาแนวทางมาปฏิบัติจนกลายเป็นแบบฉบับของสังคมนั้น ซึ่งสถาบันหลักของสังคม ได้แก่ สถาบันครอบครัวและการสมรส สถาบันทางเศรษฐกิจ สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา สถาบันการปกครอง สถาบันสันตนาการ เป็นต้น

ค่านิยม (Values) เป็นความรู้สึกนึกคิดต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง กำหนดว่าสิ่งนั้น ดี-เลว ถูก-ผิด ค่านิยมจึงถือเป็นเกณฑ์ที่ใช้ตัดสินสิ่งต่างๆของสังคมนั้น โดย ดร. ไพฑูรย์ เครือแก้ว อดีตอาจารย์ด้านสังคมวิทยา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กล่าวว่า เราสามารถทราบค่านิยมของสังคมได้จากบทสนทนาทั่วไป แนวความสนใจของบุคคล สิ่งที่บุคคลเลือกใช้ ข้อเขียนที่แสดงออกมาเป็นอุดมการณ์ ความคิดฝันต่างๆ ตลอดจนรสนิยมของคนในสังคมนั้น

ความเชื่อ (Beliefs) เป็นความคิดที่ได้รับการยอมรับ ยึดถือ โดยความคิดนั้นอาจเป็นความคิดที่เป็นสากล เป็นความคิดของคนบางกลุ่ม หรือเป็นความจริงต่างๆ เช่น ความเชื่อเรื่องวิทยาศาสตร์ ไสยศาสตร์ ตลอดจนอำนาจของดินฟ้าอากาศ ซึ่งความเชื่อจะมีอิทธิพลทำให้บุคคลต่างๆเลือกปฏิบัติตามสิ่งที่ตนเองเชื่อ

2) วัฒนธรรมส่วนที่เป็นรูปธรรม คือ สิ่งที่เป็นสิ่งประดิษฐ์ต่างๆ (Artifacts) เช่น เครื่องมือ เครื่องใช้ สิ่งก่อสร้าง เสื้อผ้า อาหาร รวมไปถึงการทำทางต่างๆ เช่น การใช้พีชเป็นยาสมุนไพร การปลูกบ้านทรงไทย การเล่นิทานพื้นบ้านเพื่ออบรมสั่งสอนลูกหลาน เป็นต้น

โดยสรุป วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่มีความหลากหลายและเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวตามแต่ละพื้นที่ของสังคม ซึ่งประกอบไปด้วยสิ่งที่เป็นข้าวของเครื่องใช้ต่าง ๆ ตลอดจนถึงความคิดความเชื่อที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นอยู่ของผู้คนในพื้นที่นั้น ๆ

2.2 คำและประเภทของคำทางวัฒนธรรม

วัฒนธรรมของแต่ละพื้นที่ที่มีความแตกต่างจึงอาจก่อให้เกิดปัญหาในการถ่ายทอดความหมายให้ผู้อ่านที่อยู่ต่างวัฒนธรรมเข้าใจ นักวิชาการทางด้านการศึกษาและวัฒนธรรมเห็นถึงความสำคัญของปัญหานี้ จึงได้เสนอแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับคำทางวัฒนธรรมไว้ ดังนี้

2.2.1 คำนิยามของคำทางวัฒนธรรม

Baker (1992) เรียกคำทางวัฒนธรรมว่า Culture-specific items หมายความว่า นามธรรม เช่น ความเชื่อทางศาสนา ขนบธรรมเนียมทางสังคม หรือ รูปธรรม เช่น อาหาร เป็นต้น

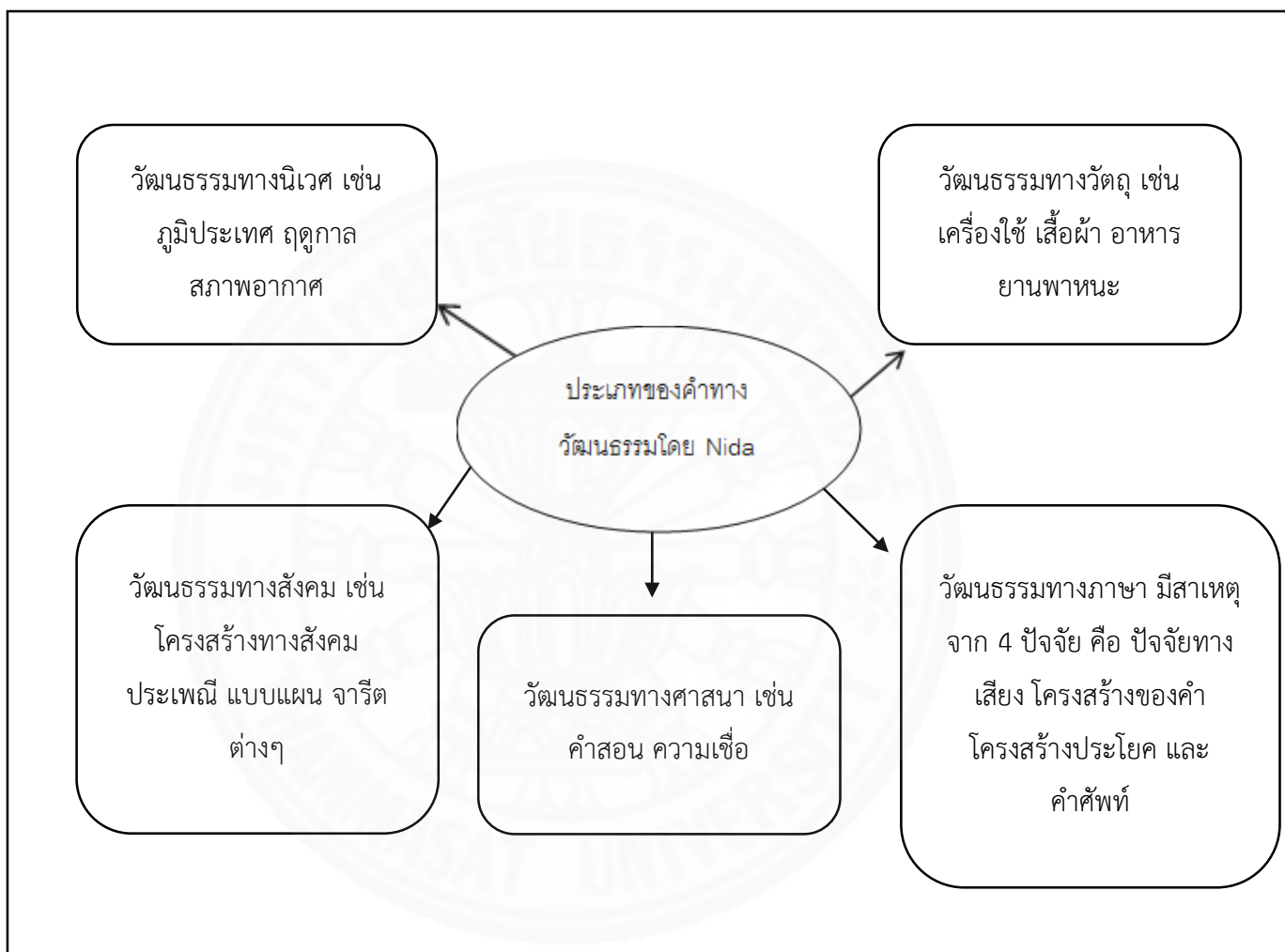
Nord (1997) เรียกคำทางวัฒนธรรมว่า Cultureme และให้ความหมายว่าเป็นปรากฏการณ์ทางวัฒนธรรมที่ปรากฏในวัฒนธรรมหนึ่ง (X) แต่คำทางวัฒนธรรมนี้จะไม่ปรากฏในรูปแบบเดียวกันในอีกวัฒนธรรมหนึ่ง (Y)

Gambier (2004) เรียกคำทางวัฒนธรรมว่า Cultural-specific reference ซึ่งมีความหมายว่าลักษณะวิถีชีวิตที่แตกต่างกันของผู้คนในแต่ละเชื้อชาติ เช่น การศึกษา การเมือง ประวัติศาสตร์ ศิลปะ สถาบันต่าง ๆ ระบบกฎหมาย มาตรการวัด ชื่อสถานที่ อาหารและเครื่องดื่ม ตลอดจนกีฬาของแต่ละชาติ

ในการศึกษาครั้งนี้ คำทางวัฒนธรรม หมายถึง คำที่อธิบายหรือกล่าวถึงสิ่งที่มีในวัฒนธรรมหนึ่ง สามารถเป็นได้ทั้งนามธรรมหรือรูปธรรมที่เกี่ยวข้องกับลักษณะวิถีชีวิตและความเชื่อ รวมถึงปรากฏการณ์ต่างๆ พิธีกรรมหรือกิจกรรมทางสังคม การเมือง การศึกษา ศิลปะ ศาสนา ประวัติศาสตร์ ชื่อสถานที่ หน่วยวัดต่างๆ ของผู้คนในแต่ละเชื้อชาติ ซึ่งเป็นสิ่งที่มีลักษณะเฉพาะหลายด้าน เช่น การใช้งาน รูปลักษณ์ สถานะทางสังคม แม้อาจมีสิ่งที่ใกล้เคียงกันในวัฒนธรรมอื่น แต่จะไม่มีลักษณะเหมือนกันทุกประการ

2.2.2 ประเภทของคำทางวัฒนธรรม

ในการทำสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยจะทำการแบ่งประเภทคำทางวัฒนธรรมที่เสนอโดย Nida เนื่องจากมีขอบข่ายที่ครอบคลุมคำทางวัฒนธรรมในนวนิยายที่ผู้วิจัยเลือกศึกษา Nida (อ้างถึงใน Dell Hymes, 1964, p. 90-97) แบ่งประเภทของคำทางวัฒนธรรมไว้ 5 ประเภท ดังนี้

รูปภาพที่ 1 ประเภทของคำทางวัฒนธรรมที่แบ่งโดย Nida

1. วัฒนธรรมทางนิเวศ (Ecology) หมายถึง ความแตกต่างของสภาพภูมิศาสตร์ในแต่ละพื้นที่ เช่น ภูมิประเทศ ฤดูกาล สภาพอากาศ เป็นต้น ประเทศที่มีลักษณะเป็นเกาะไม่มีภูเขาสูงใหญ่จะไม่มีคำศัพท์ที่มีความหมายเกี่ยวกับภูเขา ทำให้ไม่สามารถเข้าใจถึงลักษณะของภูเขาได้เช่นเดียวกับประเทศอื่น

2. วัฒนธรรมทางวัตถุ (Material culture) หมายถึง สิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ เช่น เสื้อผ้า อาหาร ยานพาหนะ ซึ่งเป็นสิ่งที่มีอยู่ในวัฒนธรรมหนึ่ง แต่ไม่มีอยู่ในอีกวัฒนธรรมหนึ่ง เช่น ผ้าแถบ หมายถึง ผ้าผืนยาวๆ แคบๆ ใช้ห่มคาดหน้าอกต่างเสื้อ ซึ่งผ้าแถบนี้เป็นการแต่งกายอย่างหนึ่งของไทย ไม่เป็นที่รู้จักในกลุ่มของชาวต่างชาติเท่าใดนัก ทำให้เป็นปัญหาในการหาคำมาเทียบเคียง

3. วัฒนธรรมทางสังคม (Social culture) หมายถึง โครงสร้างทางสังคม ประเพณี แบบแผนจารีตต่างๆ รวมไปถึงกฎหมาย ซึ่งแตกต่างกันไปในแต่ละพื้นที่ เช่น คำว่า “ประชาชนทั่วไป” (Common people) มีเกณฑ์การแบ่งชนชั้นแตกต่างกันไปตามแต่ละพื้นที่ ซึ่งในบางที่พื้นที่อาจแบ่งตามฐานะทางสังคม แต่ในบางพื้นที่อาจแบ่งตามระยะห่างระหว่างที่อยู่อาศัยกับใจกลางเมือง เป็นต้น

4. วัฒนธรรมทางศาสนา (Religious culture) หมายถึง หลักธรรม คำสอน ความเชื่อ ซึ่งมีความแตกต่างกันไปในแต่ละศาสนา เช่น หลักธรรมคำสอนในศาสนาพุทธ มีความเชื่อเรื่องการเวียนว่ายตายเกิด แต่ในศาสนาคริสต์ไม่มีความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องนี้

5. วัฒนธรรมทางภาษา (Linguistic culture) หมายถึง ความแตกต่างของการใช้ภาษาที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวตามแต่ละพื้นที่นั้น เช่น แต่ละภาษามักมีการใช้ภาษาภาพพจน์ และ สำนวนที่มีความหมายแตกต่างกัน อ่างถึงและเปรียบเทียบกับสิ่งที่แตกต่างกัน

ภาษาภาพพจน์ เช่น ในภาษา มาซาเท็ก (Mazatec) คำว่า head-soft แปลว่า ฉลาด animal's wing แปลว่า ตับ เป็นต้น

สำนวน เช่น ในภาษาแอซเท็ก (Aztec) สำนวนว่า one of twelve แปลว่า สิบสาม เป็นต้น

ในการทำสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยศึกษาเรื่องกลวิธีการแปลคำทางวัฒนธรรมในเรื่อง เรื่องของ จัน ดารา ซึ่งวัฒนธรรมที่ปรากฏในเรื่อง คือ วัฒนธรรมทางนิเวศ วัฒนธรรมทางวัตถุ วัฒนธรรมทางสังคม วัฒนธรรมทางศาสนา และวัฒนธรรมทางภาษา

ดังที่กล่าวมาข้างต้นว่าปัญหาหนึ่งที่ผู้แปลมักประสบในการแปล คือ ปัญหาในการถ่ายทอด คำทางวัฒนธรรมต้นฉบับไปสู่อีกวัฒนธรรมหนึ่งที่แตกต่างออกไป นักวิชาการทางด้าน การแปล ได้ตระหนักถึงปัญหาในข้อนี้ จึงได้เสนอกลวิธีการแปลคำทางวัฒนธรรมไว้หลายวิธี ซึ่งผู้วิจัย จะกล่าวถึงในหัวข้อต่อไป

2.3 กลวิธีการแปลคำทางวัฒนธรรม

คำทางวัฒนธรรม มีความหมายถึงคำที่สะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตของผู้คนซึ่งมีความแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ ดังนั้น เมื่อนำมาแปลไปสู่อีกวัฒนธรรมหนึ่งแตกต่างออกไป อาจก่อให้เกิดปัญหา ในด้านการแปล นักวิชาการทางด้าน การแปลหลายท่านจึงเสนอกลวิธีการแปลคำทางวัฒนธรรมไว้ ซึ่งในการทำสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยศึกษาวิธีการที่ใช้ในการแปลคำทางวัฒนธรรมที่เสนอโดย นักวิชาการด้านการแปล 2 ท่าน ได้แก่ Newmark (1995) และ Baker (2005) ดังจะได้อภิปรายโดยละเอียดต่อไปนี้

Newmark เสนอกลวิธีการแปลคำทางวัฒนธรรมไว้ 12 กลวิธี ดังต่อไปนี้

1. **Transference** กลวิธีนี้ ผู้แปลจะใช้คำยืมในวัฒนธรรมต้นทางมาใช้ในบทแปล โดยนำคำในภาษาต้นทางมาถ่ายเสียงโดยใช้ระบบอักษรของภาษาปลายทาง เช่น stamp แสตมป์ ice-cream ไอศกรีม เป็นต้น วิธีนี้จะทำให้ทราบถึงที่มาของคำแปลนั้น และสามารถนำไปค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติมหรืออ้างอิงกลับไปยังต้นฉบับได้

2. **Naturalization** กลวิธีนี้ ผู้แปลใช้คำยืมในภาษาต้นทาง แต่เปลี่ยนการออกเสียงใหม่ให้ออกเสียงง่ายขึ้นในภาษาปลายทาง เช่น คำว่า dinosaur เป็นคำที่ยืมมาจากภาษาอังกฤษ แต่เมื่อนำมาใช้ในภาษาไทย จึงเปลี่ยนเป็นคำว่า ไดโนเสาร์ เป็นต้น

3. **Literal translation** กลวิธีนี้ ผู้แปลแปลคำในต้นฉบับตรงตัวด้วยวิธีเทียบเคียง หากความหมายแบบคำต่อคำโดยไม่ได้พิจารณาถึงบริบทโดยรวมของต้นฉบับ เช่น การแปลคำว่า กลองชนะ ว่า Victory Drum เป็นต้น

4. **Label translation** กลวิธีนี้มักใช้ในการแปลคำใหม่ เช่น ชื่อองค์กรหรือสถาบันที่จัดตั้งขึ้นใหม่ และยังไม่มีคำเทียบเคียงในวัฒนธรรมปลายทาง ในการแปลตรงตัวมักใส่เครื่องหมาย ัญประกาศ (“ ”) เพื่อให้ผู้อ่านทราบว่า เป็นคำใหม่ที่แปลขึ้น

5. **Accepted standard translation** กลวิธีนี้จะใช้ในการแปลชื่อเฉพาะ เช่น ชื่อองค์กร หรือสถาบันต่างๆ ที่มีบัญญัติหรือคำเทียบเคียงไว้แล้วในวัฒนธรรมปลายทาง ด้วยเหตุนี้จึงไม่ควรใช้ กลวิธีแปลแบบตรงตัว แต่ควรเลือกใช้คำที่ได้รับการยอมรับ เพื่อไม่ให้ผู้อ่านเกิดความสับสน หรือเข้าใจผิด

6. **Classifier** กลวิธีการนี้ผู้แปลจะแปลโดยใช้คำจำแนกประเภทอย่างกว้างๆ ของ คำทางวัฒนธรรมนั้นๆ ในภาษาต้นทางมาใช้ในการแปล เช่น คำว่า ก๋วยเตี๋ยว เป็นชื่อของหวาน ของไทย สามารถแปลว่า dessert ได้

7. **Neutralization** กลวิธีการนี้ผู้แปลจะแปลโดยใช้คำที่มีความหมายเป็นกลาง ซึ่งจะให้ความหมายทางอารมณ์ อรรถรส และสีสันทันน้อยกว่าต้นฉบับ เช่น การแปลคำว่าเสด็จประพาส ว่า picnic ซึ่งคำนี้มีความหมายถึงการรับประทานอาหารกลางแจ้ง แต่คำว่าเสด็จประพาสนั้น มีความหมายถึงการเสด็จออกจากพระราชวังโดยทางเรือและเสวยอาหารตามที่ต่างๆ (พิมพ์พันธุ์ เวสสะ โภทศ, 2549)

8. **Paraphrasing** กลวิธีนี้จะใช้ในกรณีที่คำทางวัฒนธรรมนั้นไม่สามารถหาคำหรือวลี ในภาษาปลายทางมาเทียบเคียงได้ ผู้แปลสามารถแปลได้โดยกลวิธีการอธิบายความหมายของ คำนั้น เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายอย่างชัดเจนเช่น คำว่า ไหว้ สามารถแปลได้ว่า raised both hands to my forehead and bowed เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจถึงลักษณะของการไหว้ อย่างไรก็ตาม กลวิธีนี้อาจทำให้บทแปลยาวเกินควร และไม่เป็นธรรมชาติในภาษาปลายทาง

9. **Gloss, notes** ในกรณีที่ผู้แปลต้องการให้ข้อมูลกับผู้อ่าน แต่ไม่ต้องการให้บทแปล ยาวเกินควร ผู้แปลสามารถทำได้โดยการใช้เชิงอรรถ ซึ่งจะใช้หมายเลขเป็นตัวยกหรือเครื่องหมาย ดอกจัน (*) หน้าหรือหลังคำทางวัฒนธรรมนั้น และระบุคำอธิบายเพิ่มเติมที่ท้ายหน้านั้นหรือท้ายเล่ม หนังสือ เช่น คำว่า หนุมาน ผู้แปลแปลโดยใช้คำยืมว่า Hanuman* และเพิ่มคำอธิบายว่า * Hanuman is the king of the monkey warriors in the Indian epic Ramayana. (หนุมานเป็น ราชาวานรที่เป็นทหารในวรรณคดีของอินเดียเรื่องรามายณะ)

10. **Cultural equivalent** กลวิธีนี้ผู้แปลจะนำคำในวัฒนธรรมปลายทางที่สามารถ สื่อความได้ใกล้เคียงหรือมีลักษณะคล้ายกับคำในต้นฉบับมาใช้ในการแปล ซึ่งคำแปลในอีกวัฒนธรรม หนึ่งนั้นอาจไม่สามารถสื่อความหมายได้โดยสมบูรณ์ทุกประการกับคำในต้นฉบับ เช่น การแปลคำว่า รถตุ๊กตุ๊ก ว่า Taxi เป็นต้น ซึ่งกลวิธีนี้ผู้แปลสามารถตรวจสอบความหมายย่อยหรืออรรถลักษณะ

(Sematic feature) ของคำต้นฉบับและคำที่จะนำมาแปล เพื่อดูว่าทั้งสองคำมีความหมายใกล้เคียงกันมากน้อยเพียงใด เช่น

ตุ๊กตุ๊ก	Taxi
+ vehicle	+ vehicle
+ 3 wheels	+ 4 wheels
- air conditioner	+ air conditioner

11. Deletion กลวิธีนี้ผู้แปลจะละไม่แปลต้นฉบับ ซึ่งมักใช้ในกรณีที่คำในต้นฉบับนี้ไม่ได้มีความสำคัญเท่าใดนัก หากละไม่แปล ผู้อ่านก็ยังสามารถเข้าใจถึงใจความสำคัญที่ผู้แต่งต้องการจะถ่ายทอด เช่น ประโยค น้องๆ งาม... ดีใจที่ได้เจอ แปลว่า Da! Great to see you การที่ผู้แปลไม่แปลคำว่าน้อง เนื่องจากคำว่าน้องในวัฒนธรรมไทยและอังกฤษมีความแตกต่างกัน ในวัฒนธรรมไทย คำว่าน้อง หมายถึง บุคคลที่อายุน้อยกว่าผู้พูด ไม่จำเป็นต้องเกิดจากบิดามารดาคนเดียวกัน แต่ในวัฒนธรรมอังกฤษ คำว่า น้อง จะใช้กับผู้ที่เกิดจากบิดามารดาคนเดียวกันเท่านั้น ฉะนั้น การละไม่แปลก็สามารถทำให้ผู้อ่านเข้าใจถึงเนื้อหาของสารได้เช่นเดียวกับต้นฉบับ (พรชัย พรวิริยะกิจ, 2555)

12. Couplet ผู้แปลสามารถใช้กลวิธีการแปลสองกลวิธีร่วมกันเพื่อแก้ปัญหาการแปลคำทางวัฒนธรรมได้ เช่น ใช้การแปลตรงตัวร่วมกับการแปลโดยการอธิบายความ เพื่อให้รายละเอียดเกี่ยวกับคำทางวัฒนธรรมนั้น ยกตัวอย่าง การแปลคำทางวัฒนธรรมในต้นฉบับ คำว่า กลองชนะ ว่า Victory drum used during wartime to uplift the spirit and morale of soldiers

นอกจากกลวิธีการแปลคำทางวัฒนธรรมที่เสนอโดย Newmark แล้ว Baker ได้เสนอกลวิธีการแปลคำทางวัฒนธรรมไว้ 8 วิธี ซึ่งผู้วิจัยจะกล่าวถึงโดยละเอียดดังต่อไปนี้

1. Translation by a more general word (superordinate) กลวิธีนี้ ผู้แปลจะใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าคำในต้นฉบับหรือคำที่เป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไปมาใช้ในการแปลเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายของคำทางวัฒนธรรมนั้นโดยสังเขป เช่น คำว่า ผ้าแถบ ผู้แปลอาจแปลได้ว่า cloth เป็นต้น

2. **Translation by a more neutral/less expressive word** กลวิธีนี้ผู้แปลจะแปลโดยใช้คำที่มีความหมายเป็นกลางหรือมีความหมายทางอารมณ์น้อยกว่าต้นฉบับ เช่น คำว่า พ่อของแผ่นดิน แปลว่า King ซึ่งคำว่า King มีความหมายถึง กษัตริย์ ผู้ปกครองประเทศ ซึ่งคำนี้ไม่สามารถถ่ายทอดถึงความรักความเคารพได้เท่าเทียมกับคำว่า พ่อของแผ่นดินในต้นฉบับ

3. **Translation by cultural substitution** กลวิธีนี้ผู้แปลจะแปลโดยนำคำทางวัฒนธรรมในต้นฉบับไปเทียบเคียงหาคำที่มีในวัฒนธรรมปลายทาง อย่างไรก็ตาม คำแปลที่มีในวัฒนธรรมปลายทางนั้นอาจไม่สามารถสื่อความถึงคำทางวัฒนธรรมในต้นฉบับได้ทุกประการ แต่อาจมีลักษณะบางประการที่มีความคล้ายกันและสามารถสื่อความได้เช่นเดียวกับที่ต้นฉบับต้องการจะถ่ายทอด เช่น คำว่า วิ่งเปี้ยว แปลว่า relay

4. **Translation using a loan word or loan word plus explanation** กลวิธีนี้ผู้แปลจะแปลโดยใช้คำยืมในต้นฉบับ เช่น การแปลคำว่า Valentine's Day ว่า วันวาเลนไทน์ นอกจากนี้ ผู้แปลยังสามารถเพิ่มเติมคำอธิบายเพื่อช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายของบทแปลได้มากขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม หากคำอธิบายยาวเกินควรอาจทำให้ผู้อ่านเกิดความสับสนได้

5. **Translation by paraphrase using related word** กลวิธีนี้ผู้แปลจะแปลคำทางวัฒนธรรมโดยใช้คำที่มีความหมายคล้ายกับคำในต้นฉบับ แต่มีรูปแบบการใช้แตกต่างไปจากเดิม เช่น คำว่า สวย อาจแปลได้ว่า ไม่ซี้เหร่ (not ugly) คำว่า สกปรก อาจแปลได้ว่า ไม่สะอาด (not clean) เป็นต้น (สุพรรณิ ปันมณี, 2552)

6. **Translation by paraphrase using unrelated word** กลวิธีนี้ผู้แปลสามารถแปลโดยการถอดความหมายของคำทางวัฒนธรรมและปรับให้เป็นเรื่องทั่วไปมากขึ้น ใช้หน่วยคำมาขยายคำจากกลุ่ม เพื่อสร้างภาพความเข้าใจที่ชัดเจนขึ้น เช่น เรืออีแปะ แปลว่า a little flat-bottomed boat คำว่า boat เป็นคำจากกลุ่ม ส่วนวลี little flat-bottomed เป็นคำขยายบอกถึงลักษณะของเรือ (พรชัย พรวิริยะกิจ, 2555)

7. **Translation by illustration** กลวิธีนี้จะใช้ในกรณีที่ไม่สามารถหาคำแปลของคำทางวัฒนธรรมได้ ผู้แปลสามารถใช้ภาพเพื่อสื่อถึงความหมายของคำทางวัฒนธรรมนั้น ซึ่งการใช้รูปภาพจะทำให้ผู้อ่านเห็นถึงภาพ สิ่งของ หรือบุคคลที่กล่าวถึงอย่างชัดเจน เช่น พระฉายาลักษณ์ สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก

8. Translation by omission กลวิธีนี้ ผู้แปลจะแปลโดยละไม่แปลคำในต้นฉบับ ซึ่งสามารถใช้วิธีการละไม่แปลนี้ ในกรณีที่คำทางวัฒนธรรมนั้นไม่ได้มีความสำคัญกับบริบทมาก และหากละไม่แปลคำนั้นก็ไม่ได้ทำให้เสียรรถรสหรือสีสันของเนื้อเรื่องไป บริบทโดยรวมยังสามารถทำให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายที่ผู้ประพันธ์ต้องการจะถ่ายทอดได้ เช่น ประโยค บางทีก็ให้พระมาอยู่กรรมจะได้ทบทวนความผิดพลาดที่อาจจะผลอทำไว้ แปลว่า Sometimes other monks will come here to ponder about any wrong doings that they might have done. ในตัวอย่างนี้ได้อธิบายถึงจุดประสงค์ของการอยู่กรรมไว้ในประโยคแล้วว่ามีเพื่อให้พระสงฆ์ทบทวนความผิดพลาดที่ทำไว้ ดังนั้นการละไม่แปลคำว่า อยู่กรรม จึงไม่ได้ส่งผลกระทบต่อความหมายที่ต้นฉบับต้องการจะถ่ายทอด (ศศิ เอาทารยกุล หน้า 157-158)

กลวิธีการแปลคำทางวัฒนธรรมที่เสนอโดย Newmark 12 กลวิธี และ Baker กลวิธี สามารถสรุปได้ ดังตารางต่อไปนี้

กลวิธีการแปล	
Newmark (1988)	Baker (2005)
Transference และ Naturalization	Translation using a loan word or loan word plus explanation
Literal translation	
Label translation	
Accepted standard translation	
Classifier	Translation by a more general word (superordinate)
Neutralization	
	Translation by a more neutral/less expressive word
Paraphrasing	Translation by paraphrase using related word และ Translation by paraphrase using unrelated word
Gloss, notes	
Cultural equivalent	Translation by cultural substitution
	Translation by illustration
Deletion	Translation by omission
Couplet	

ตารางที่ 1 ตารางเปรียบเทียบกลวิธีที่ใช้ในการแปลคำทางที่เสนอโดย Newmark และ Baker

จากตารางข้างต้น แสดงให้เห็นว่า กลวิธีการแปลคำทางวัฒนธรรมที่เสนอ Newmark 12 กลวิธี และ Baker 8 กลวิธี ประกอบไปด้วยวิธีที่มีความสอดคล้องกัน 5 กลวิธี ได้แก่

1. กลวิธี Transference และ Naturalization ที่เสนอโดย Newmark สอดคล้องกับวิธี A loan word or a loan word plus explanation ที่เสนอโดย Baker

2. กลวิธี Classifier ที่เสนอโดย Newmark สอดคล้องกับกลวิธี Translation by a more general word (superordinate) ที่เสนอโดย Baker

3. กลวิธี Cultural equivalent ที่เสนอโดย Newmark สอดคล้องกับกลวิธี Translation by a cultural substitution ที่เสนอโดย Baker

4. กลวิธี Paraphrasing ที่เสนอโดย Newmark สอดคล้องกับกลวิธี Translation by paraphrase using related word และ Translation by paraphrase using unrelated word ที่เสนอโดย Baker

5. กลวิธี Deletion ที่เสนอโดย Newmark สอดคล้องกับกลวิธี Translation by omission ที่เสนอโดย Baker

ตารางข้างต้นแสดงให้เห็นว่ายังมีกลวิธีการแปลคำทางวัฒนธรรมอีก 6 กลวิธี ที่เสนอโดย Newmark แต่ไม่ได้มีการระบุถึงใน Baker ได้แก่

1. Literal translation
2. Label translation
3. Accepted standard translation
4. Neutralization
5. Gloss, note
6. Couplet

ส่วนกลวิธีที่เสนอโดย Baker แต่ไม่ได้มีการระบุถึงในกลวิธีที่เสนอโดย Newmark ประกอบไปด้วย 2 กลวิธี คือ Translation by a more neutral/less expressive word และ Translation by illustration

จากการศึกษาวิธีการแปลคำทางวัฒนธรรมที่เสนอโดยนักวิชาการด้านการแปลทั้ง 2 ท่าน ผู้วิจัยมีความเห็นว่า วิธีการแปลคำทางวัฒนธรรมทั้ง 12 วิธีการที่เสนอโดย Newmark เป็นวิธีการที่ค่อนข้างละเอียด และเหมาะสมที่จะนำมาประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาการแปลคำทางวัฒนธรรม นอกจากนี้ วิธีการที่กล่าวมาข้างต้นนี้สามารถนำมาใช้ได้กับทั้งงานแปลที่มีจุดประสงค์เพื่อรักษาวัฒนธรรมต้นฉบับ เช่น วิธีการที่ใช้คำยืมมาถ่ายเสียง วิธีการแปลตรงตัว และงานแปลที่มีจุดประสงค์เพื่อความเข้าใจของผู้อ่านในวัฒนธรรมปลายทาง เช่น การแปลโดยการอธิบายความ และการแปลโดยใช้คำที่มีในวัฒนธรรมปลายทาง นอกจากนี้ยังมีวิธีการที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ อย่างหลากหลายตามแต่ละสถานการณ์อย่างวิธีการใช้สองวิธีการร่วมกันเพื่อช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจ ความหมายของคำทางวัฒนธรรมนั้นมากที่สุด

นอกจากนี้ เนื่องจากสารนิพนธ์ฉบับนี้มีการศึกษาเรื่องการแปลคำทางวัฒนธรรมทางด้านภาษา เช่น โวหารภาพพจน์ โวหารเคลือบคำ สำนวน ซึ่งในประเด็นเหล่านี้ นักวิชาการทางการแปลได้ศึกษาและเสนอวิธีการแปลไว้เช่นเดียวกัน

สัญญาวิ สายบัว (2542) เสนอวิธีการแปลโวหารภาพพจน์ไว้ 4 วิธีการ ดังต่อไปนี้

1. การแปลแบบตรงตัว คือ การแปลภาษาภาพพจน์ในภาษาปลายทางโดยเทียบเคียงไปใช้ คำที่มีความหมายเดียวกันในภาษาต้นทาง แต่ทั้งนี้วิธีการนี้จะเหมาะสมต่อเมื่อภาษาภาพพจน์นั้นเป็นที่ รู้จักกันเป็นอย่างดีในทั้งสองวัฒนธรรม เช่น ‘I know he’s like a monster. Beyond that, nobody can say for sure.’ แปลว่า เขาเป็นตัวประหลาด นอกเหนือจากนั้นไม่มีใครแน่ใจ

2. การแปลแบบตีความ คือ การแปลที่ผู้แปลจะนำภาษาภาพพจน์ในต้นฉบับมาตีความ เพื่อหาความหมายที่ชัดเจน และนำความหมายที่ได้นั้นมาถ่ายทอดลงในภาษาปลายทาง เช่น ‘Lounds, you write lying shit and the National Tattler is an asswipe. แปลว่า “คุณมันเขียนแต่เรื่องโกหกต่อแหล่ทั้งสิ้น แล้วไอ้หนังสือพิมพ์ของคุณก็เฮงชวยด้วย”

3. การแปลแบบตรงตัวประกอบการตีความ คือ การแปลภาษาภาพพจน์ตรงตัวตามต้นฉบับ แต่มีการขยายความเพิ่มเติมเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น เช่น ‘Why don’t you eat? Jon, you’re bone and feathers!’ (Jonathan Livingston Seagull ของ

Richard Bach) แปลว่า “ทำไมเจ้าถึงไม่กินอะไรเลย?” จอน เจ้าจอมจนเหลือแต่ขนและกระดูกแล้ว (คิทธิพร ปราโมช, 2516)

4. การแปลด้วยโวหารเทียบเคียง คือ การแปลภาษาภาพพจน์โดยใช้ภาษาภาพพจน์ที่มีอยู่ในวัฒนธรรมปลายทางมาใช้เพื่อถ่ายทอดความหมาย You are as white as a lily. แปลว่า เธอขาวเหมือนหยวกกล้วย

สิทธา พินิจภูวดล (2542) เสนอกลวิธีการแปลสำนวนไว้ 4 กลวิธี ดังนี้

1. การแปลตรงตัวตามต้นฉบับ กลวิธีนี้ผู้แปลจะแปลโดยใช้สำนวนในภาษาต้นทางและภาษาปลายทางที่มีข้อความเหมือนกันมาใช้ในการแปล เช่น สำนวนภาษาอังกฤษ Build castle in the air และ สำนวนภาษาไทย สร้างวิมานในอากาศ

2. การแปลแบบเทียบเคียง กลวิธีนี้ผู้แปลจะนำสำนวนที่มีในภาษาต้นทางไปหาสำนวนในภาษาปลายทางที่สามารถสื่อความหมายได้เหมือนกันมาใช้ในการแปล เช่น สำนวน Green-eyed monster และสำนวน อัจฉตาร้อน

3. การแปลโดยการขยายความ กลวิธีนี้ผู้แปลจะแปลสำนวนนั้นอย่างตรงตัวและอธิบายเพิ่มเติม เพื่อให้สำนวนดังกล่าวนั้นมีความหมายชัดเจน ทำให้ผู้อ่านเข้าใจได้มากขึ้น เช่น สำนวน Live and learn แปลว่า ตราบใดที่ยังมีชีวิตอยู่ก็เรียนรู้ต่อไป

4. การแปลโดยการตีความ กลวิธีนี้ผู้แปลจะนำสำนวนในภาษาต้นทางมาตีความหาความหมายที่ชัดเจน และถ่ายทอดออกมาโดยใช้คำต่างๆไป หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ไม่ได้ใช้สำนวนในการแปลเหมือนดังเช่นต้นฉบับ เช่น การแปลสำนวน สาวไส้ให้กากิน ว่า exposing my one's secret for all to hear

จากการศึกษาวิธีการแปลโวหารภาพพจน์และสำนวนที่นักวิชาการ 2 ท่านได้เสนอไว้พบว่า กลวิธีทั้งหมดที่กล่าวไปข้างต้นนั้น เป็นกลวิธีที่มีความเหมือนกัน แตกต่างเพียงชื่อที่ใช้เท่านั้น

1.	การแปลแบบตรงตัว
(สัญญาวิ)	เหมือนกับ	การแปลตรงตัวตามต้นฉบับ
(สิทธิ)
2.	การแปลแบบตีความ
(สัญญาวิ)	เหมือนกับ	การแปลโดยการตีความ
(สิทธิ)
3.	การแปลแบบตรงตัวประกอบการตีความ
(สัญญาวิ)	เหมือนกับ	การแปลโดยการขยายความ
(สิทธิ)
4.	การแปลด้วยโวหารเทียบเคียง
(สัญญาวิ)	เหมือนกับ	การแปลแบบเทียบเคียง
(สิทธิ)

เมื่อนำกลวิธีการแปลโวหารภาพพจน์ 4 กลวิธี โดยสัญญาวิ สายบัว และกลวิธีการแปลสำนวน 4 วิธี โดยสิทธิ พินิจภูวดล มาพิจารณาร่วมกับกลวิธีการแปลคำทางวัฒนธรรมทั้ง 12 กลวิธี ที่เสนอโดย Newmark ไปในตอนต้น ผู้วิจัยสังเกตได้ว่า กลวิธีที่เสนอโดย Newmark สามารถครอบคลุมกลวิธีการแปลโวหารภาพพจน์และกลวิธีการแปลสำนวนได้ กล่าวคือ

1.	การแปลแบบตรงตัว
(สัญฉวี)	และ	การแปลตรงตัวตาม
ต้นฉบับ
(สีทธา)	เหมือนกับ	Literal
translation
(Newmark)
2.	การแปลแบบตีความ
(สัญฉวี)	และ	การแปลโดยการ
ตีความ
(สีทธา)	เหมือนกับ	Paraphrasing
(Newmark)
3.	การแปลแบบตรงตัว
ประกอบการตีความ
(สัญฉวี)	และ	การแปลโดยการ
ขยายความ
(สีทธา)	เหมือนกับ	Couplet
การแปลตรงตัว
ร่วมกับการอธิบาย
ความ
(Newmark)
4.	การแปลด้วยโวหาร
เทียบเคียง
(สัญฉวี)	และ	การแปลแบบ
เทียบเคียง
(สีทธา)	เหมือนกับ	Cultural
equivalent
(Newmark)

ฉะนั้น ในการศึกษากลวิธีการแปลคำทางวัฒนธรรมในนวนิยายเรื่อง เรื่องของจัน ดารา ผู้วิจัยจะใช้กลวิธีการแปลคำทางวัฒนธรรมที่เสนอโดย Newmark เนื่องจากเป็นกลวิธีที่ครอบคลุมคำทางวัฒนธรรมในนวนิยายที่ผู้วิจัยเลือกมาใช้ในการศึกษา สามารถใช้กับคำทางวัฒนธรรมทุกประเภท ซึ่งกลวิธีที่ผู้แปลใช้ในการแปลคำทางวัฒนธรรมในนวนิยายที่เลือกมาศึกษานี้จะได้อภิปรายถึงในบทถัดไป (บทที่3)

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาว่าผู้ทำแบบทดสอบมีความเข้าใจบทแปลของคำทางวัฒนธรรมมากน้อยเพียงใด โดยในการศึกษาจะใช้วิธีทำ Back-translation ซึ่งจะได้อภิปราย ดังต่อไปนี้

2.4 Back- translation

Back Translation มีความหมายตามที่พจนานุกรม Oxford ระบุว่า The process of reconvertng a translated text back into its original language (กระบวนการที่ให้ผู้แปลแปลเนื้อหาของสารฉบับแปลกลับมาเป็นภาษาต้นฉบับ) มักนิยมใช้กับงานด้านกฎหมายหรืองานอื่นๆ ที่ต้องการตรวจสอบบทแปลเพื่อให้เห็นถึงข้อบกพร่องตลอดจนความกำกวมของเนื้อหาในฉบับแปล และเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการแปล ผู้แปล Back-translation ไม่ควรทราบถึงจุดประสงค์หรือเนื้อหาของบทแปลมาก่อน (Widenfelt, Treffers, Beurs, Siebelink, & Koudijs, 2005)

ขั้นตอนในการทำ Back-translation

1) นำฉบับแปล (B) ที่แปลมาจากต้นฉบับ (A) ไปให้ผู้แปลกลุ่มตัวอย่างแปลกลับเป็นภาษาต้นฉบับ (A) ดังแสดงในภาพ ต่อไปนี้

การแปลทั่วไป

(A) —————→ (B)

Back – translation (C)

(B) —————→ (A)

2) นำ Back-translation (C) มาเปรียบเทียบกับต้นฉบับ (A) เพื่อหาความใกล้เคียงและความแตกต่าง

ตัวอย่าง

ต้นฉบับ (A) เรื่องมันวุ่นอยู่ตรงที่บัวผันช่วยปลดชายกระเบนให้ผมได้คล้องแคล้ว แต่ช่วยผมโจงใหม่ไม่ได้

ฉบับแปล (B) The trouble was, she had expertly undone the tail of my loincloth but proved unable to help me tie it back on.

Back-translation (C)

ปัญหาคือ เธอสามารถแปลชายผ่านุงได้อย่างคล่องแคล่ว แต่ไม่สามารถช่วยผมนุงกลับได้

3) หากมีข้อสงสัยเพิ่มเติมสามารถสอบถามผู้ทำแบบสอบเพื่อตรวจสอบความถูกต้องได้

ข้อจำกัดของ Back-translation

1) ผลของ Back-translation อาจขึ้นอยู่กับประสบการณ์ หรือความรู้ ความเชี่ยวชาญของผู้แปล

2) Back-translation มักใช้เพื่อตรวจสอบงานแปลตรงตัว จึงอาจไม่เหมาะสมใช้ได้กับการแปลกลับคำที่มีความหมายโดยนัย (Connotative meaning) และการเปรียบเทียบต่างๆได้

เช่น

ต้นฉบับ เธอเป็นตัวการอย่างที่ผมนึกไว้จริงๆนะแหละ “เธอ-เอ้อ-เล่นกะคุณบุญ เลื่องยั้งขึ้นมาตั้งแต่เมื่อไหร่”

ฉบับแปล She really was the instigator, as I had guessed. “How long have you been – er – playing like that with Mrs Bunlueang?”

Back-translation

เธอเป็นคนบงการอย่างที่ฉันคิดไว้เลย “นานแค่ไหนที่เธอ เอ้อ เล่นแบบนั้น กับคุณบุญเลื่อง”

ในบริบทนี้ คำว่าเล่น มีความหมายถึงการมีเพศสัมพันธ์ ฉบับแปลแปลโดยใช้กลวิธีการแปลตรงตัวว่า playing ซึ่งเมื่อนำคำนี้มาใช้ใน Back-translation หากผู้แปลแปลตรงตัวกลับว่า เล่น โดยไม่พิจารณาบริบท และไม่ทราบความหมายโดยนัยที่หมายถึงการมีเพศสัมพันธ์ เมื่อนำมาพิจารณาเปรียบเทียบกับบทแปล อาจทำให้ได้ผลลัพธ์ตรงกับต้นฉบับ ซึ่งอาจทำให้ต้องมีการสอบถามหรือตรวจสอบเพิ่มเติม เพื่อตรวจสอบความเข้าใจอีกครั้งว่าผู้แปลไม่ได้แปลผิด

อย่างไรก็ตาม แม้ Back-translation จะเหมาะกับการตรวจสอบคุณภาพของการแปล ในเอกสารที่ความครบถ้วนและความถูกต้องเป็นสิ่งสำคัญ ดังที่ได้กล่าวไปข้างต้น แต่การใช้ Back-translation ในการตรวจสอบบทแปลของคำทางวัฒนธรรมในการศึกษาครั้งนี้ มีจุดประสงค์เพื่อ

ตรวจสอบบทแปลที่แปลโดยใช้กลวิธีที่หลากหลายว่าสามารถสื่อความให้ผู้ทำแบบทดสอบเข้าใจได้
อย่างน้อยเพียงใด เกณฑ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์จึงไม่ใช่ถูกหรือผิด แต่ใช้ 3 เกณฑ์ ดังต่อไปนี้
เข้าใจได้ตรงตามต้นฉบับ ใกล้เคียงกับต้นฉบับ และแตกต่างจากต้นฉบับ (ดังจะได้อภิปราย
รายละเอียดในบทที่ 4)

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

ในการศึกษากลวิธีการแปลคำทางวัฒนธรรมจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ กรณีศึกษา เรื่อง เรื่องของจัน ดารา ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

3.1 ศึกษานวนิยายภาษาไทยเทียบเคียงกับภาษาอังกฤษ และหาคำศัพท์ทางวัฒนธรรมที่ปรากฏในนวนิยายเรื่อง เรื่องของจัน ดารา ซึ่งมีทั้งหมด 247 คำ

3.2 จัดประเภทของคำทางวัฒนธรรมตามเกณฑ์ที่เสนอโดย Nida (ดังที่กล่าวไว้โดยละเอียดในบทที่ 2) เนื่องจากมีความเหมาะสมและค่อนข้างครอบคลุมคำทางวัฒนธรรมที่ปรากฏในนวนิยายเรื่อง เรื่องของจัน ดารา

3.3 ในการวิเคราะห์กลวิธีที่ใช้ในการแปลคำทางวัฒนธรรม ผู้วิจัยนำกลวิธีการแปลคำทางวัฒนธรรมที่เสนอโดย Newmark (ดังที่กล่าวไว้โดยละเอียดในบทที่ 2) มาใช้ในการวิเคราะห์

3.4 ทำการศึกษานำร่อง (Pilot study) เพื่อศึกษาประเภทของคำทางวัฒนธรรมที่ปรากฏกลวิธีที่ผู้แปลใช้ในการแปลคำทางวัฒนธรรมเบื้องต้น ตลอดจนทดลองใช้แบบทดสอบความเข้าใจคำแปลของคำทางวัฒนธรรม

3.5 หลังจากการศึกษานำร่องแล้ว ผู้วิจัยได้นำเกณฑ์การจัดประเภทของคำทางวัฒนธรรม มาปรับให้เหมาะสมและครอบคลุมกับคำทางวัฒนธรรมที่ปรากฏในนวนิยาย ดังนี้

- 1) คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับนิเวศ เช่น ชื่อพันธุ์ไม้
- 2) คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับวัตถุ เช่น อาหาร เสื้อผ้า สกุลเงิน เป็นต้น
- 3) คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับสังคม
 - 3.1) อาชีพและค่านำหน้า เช่น ปู่ ย่า ตา ยาย คุณหลวง
 - 3.2) ชื่อสถานที่ เช่น เขาดินวนา ศาลาเฉลิมกรุง
 - 3.3) ท่าทาง เช่น ไหว้
 - 3.4) พิธีกรรมและกิจกรรมทางสังคม เช่น รดน้ำสังข์ ลูกหิน
4. คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนาและความเชื่อ เช่น สัมปรายภาพ เวียนว่ายตายเกิด เป็นต้น

5. คำที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมทางภาษา

5.1 ภาษาภาพพจน์ (Figure of speech) คือ การใช้ภาษาให้เกิดภาพหรือสำนวนภาษารูปแบบหนึ่งเรียกได้อีกอย่างหนึ่งว่าสำนวนเปรียบเทียบ เกิดจากวิธีการเปรียบเทียบของถ้อยคำด้วยวิธีการต่างๆ ให้ผิดแผกไปจากการเรียงลำดับหรือความหมายตามปกติ เพื่อให้เกิดภาพหรือเพื่อให้ความหมายพิเศษ เช่น อุปมา อุปลักษณ์ (ศุภราง อินทรารุณ, 2545)

5.2 โวหารอ้างอิง (Allusion) หมายถึง การกล่าวพาดพิงถึงบุคคล เหตุการณ์ สถานที่ และข้อความที่มีปรากฏอยู่ในคัมภีร์ศาสนา ประวัติศาสตร์ ตำนาน เทพนิยาย ปกรณัม หรืองานวรรณกรรมที่เป็นที่รู้จักโดยทั่วไป เช่น สองใจเหมือนวันทอง เป็นต้น

5.3 โวหารเคลือบคำ หรือคำรื่นหู (Euphemism) (ชำนาญ รอดเหตุภัย อ้างถึงใน รัชดา ธิยะใจ, 2536) หมายถึง การพูดหรือการเขียนในเรื่องต้องห้าม หรือไม่ค่อยน่าฟัง ด้วยภาษาที่ละมุนละไม เพื่อให้ภาษานั้นไพเราะขึ้น ซึ่ง Neaman และ Silver (อ้างถึงใน รัชดา ธิยะใจ , 2536) กล่าวว่า เรื่องใดหรือหัวข้อใดจะเป็นเรื่องต้องห้ามหรือไม่นั้นขึ้นอยู่กับวัฒนธรรม แต่ละวัฒนธรรมย่อมมีเรื่องต้องห้ามที่ต่างกันไปแล้วแม้ในวัฒนธรรมเดียวกัน เรื่องต้องห้ามก็ยังแตกต่างกันตามยุคสมัยอีกด้วย ซึ่งโวหารเคลือบคำที่นำมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นคำที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ ซึ่งถือเป็นการสะท้อนให้เห็นเรื่องวัฒนธรรมและความคิดของผู้คนในสมัยนั้นที่มีการหลีกเลี่ยงการพูดถึงเรื่องเพศโดยตรง

5.4 สำนวน (Idiom) มีความหมายตามที่ระบุในพจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน หมายถึง ถ้อยคำหรือข้อความที่กล่าวสืบต่อกันมาช้านานแล้ว มีความหมายไม่ตรงตามตัวหรือความหมายอื่นแฝงอยู่ เช่น สอนจระเข้ให้ว่ายน้ำ ไร่ไม่ตีโทษปีโทษปีโทษกลอง

3.6 หลังจากการศึกษานำร่องแล้ว ผู้วิจัยนำกลวิธีการแปลคำทางวัฒนธรรมที่เสนอโดย Newmark ทั้ง 12 กลวิธีมาปรับกับฉบับแปล นวนิยายเรื่อง The Story of Jan Dara โดยเลือกเฉพาะกลวิธีที่ปรากฏสามารถนำมาใช้เป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์กลวิธีการแปลในการศึกษาครั้งนี้ ซึ่งปรากฏทั้งสิ้น 8 กลวิธี ดังนี้

3.6.1 กลวิธีการแปลโดยการใช้คำยืม

3.6.2 กลวิธีการแปลตรงตัว

3.6.3 กลวิธีการแปลโดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับ

3.6.4 กลวิธีการแปลโดยใช้คำที่มีความหมายเป็นกลาง

3.6.5 กลวิธีการแปลโดยใช้คำบัญญัติ

3.6.6 กลวิธีการแปลโดยการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทาง

3.6.7 กลวิธีการแปลโดยการอธิบายความ

3.6.8 กลวิธีการแปลโดยการละ

3.7 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เกณฑ์ในข้อ 3.5 และ 3.6

3.8 หาสัดส่วนของจำนวนกลวิธีที่ผู้แปลใช้ในคำทางวัฒนธรรมแต่ละประเภท โดยคิดเป็นร้อยละ

3.9 ให้กลุ่มตัวอย่างของผู้อ่านทำแบบทดสอบความเข้าใจ เพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพของบทแปลว่าสามารถสื่อความให้ผู้อ่านเข้าใจได้มากน้อยเพียงใด ในการทำแบบทดสอบ ผู้วิจัยจะนำคำทางวัฒนธรรมในบทแปลที่มีการใช้กลวิธีการแปลแตกต่างกันไปตามแต่ละประเภทมาให้ผู้ทำแบบทดสอบจำนวน 5 คน แปลกลับคำแปลจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยและนำมาเทียบเคียงกับต้นฉบับ เพื่อตรวจสอบดูว่าคำแปลของผู้ทำแบบทดสอบมีความเหมือนหรือต่างจากคำทางวัฒนธรรมในต้นฉบับมากน้อยเพียงใด

3.10 หาสัดส่วนความเข้าใจของผู้ทำแบบทดสอบที่มีต่อบทแปลของคำทางวัฒนธรรม

3.11 สรุปผล

บทที่ 4

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ในงานวิจัยเรื่อง กลวิธีการแปลคำทางวัฒนธรรมจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ กรณีศึกษา เรื่อง เรื่องของจัน ดารา แต่งโดย อุษณา เพลิงธรรมนี้ มีจุดประสงค์เพื่อศึกษากลวิธีที่ผู้แปลใช้ในการแปลคำทางวัฒนธรรมแต่ละประเภทและศึกษาว่าผู้อ่านมีความเข้าใจบทแปลของคำทางวัฒนธรรมมากน้อยเพียงใด ซึ่งในบทนี้ ผู้วิจัยจะได้นำเสนอผลการวิจัยเพื่อตอบคำถามว่า ผู้แปลใช้กลวิธีใดในการแปลคำทางวัฒนธรรมแต่ละประเภท และผู้อ่านมีความเข้าใจบทแปลของคำทางวัฒนธรรมมากน้อยเพียงใด (ดังที่ได้กล่าวไปในบทที่ 1)

4.1 กลวิธีที่ผู้แปลใช้ในการแปลคำทางวัฒนธรรม

ในการศึกษากลวิธีการแปลคำทางวัฒนธรรมในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้ทฤษฎีการแปลคำทางวัฒนธรรมของ Newmark เป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์ เนื่องจากเป็นทฤษฎีที่ครอบคลุมสามารถนำไปประยุกต์ใช้งานได้หลากหลายกรณี ซึ่งในงานวิจัยครั้งนี้ปรากฏกลวิธีที่ผู้แปลใช้ทั้งสิ้น 8 กลวิธี (ดังที่กล่าวถึงอย่างละเอียดในบทที่ 2 หัวข้อ 2.3)

1. กลวิธีการแปลโดยการใช้คำยืม
2. กลวิธีการแปลตรงตัว
3. กลวิธีการแปลโดยการใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับ
4. กลวิธีการแปลโดยการใช้คำที่มีความหมายเป็นกลาง
5. กลวิธีการแปลโดยการใช้คำบัญญัติ
6. กลวิธีการแปลโดยการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทาง
7. กลวิธีการแปลโดยการอธิบายความ
8. กลวิธีการแปลโดยการละ

อย่างไรก็ตาม ในการศึกษาทฤษฎีที่ใช้ในการแปลคำทางวัฒนธรรมนี้ มีความเกี่ยวข้องกับเกณฑ์การแบ่งคำทางวัฒนธรรมด้วยเช่นกัน เนื่องจากเกณฑ์นี้ช่วยแสดงผลการวิเคราะห์ได้อย่างชัดเจน และทำให้เข้าใจได้ง่าย ซึ่งจากการศึกษาเกณฑ์การแปลคำทางวัฒนธรรมต่างๆ ผู้วิจัยเลือกใช้ทฤษฎีการแบ่งประเภทของคำทางวัฒนธรรมของ Nida เพราะเป็นเกณฑ์ที่เหมาะสมกับนวนิยายเรื่อง เรื่องของจัน ดารา ที่ผู้วิจัยเลือกมาศึกษา โดย Nida (อ้างถึงใน Dell Hymes, 1964, p. 90-97) ได้แบ่งประเภทของคำทางวัฒนธรรมออกเป็น 5 ประเภท (ดังที่ได้กล่าวถึงรายละเอียดในบทที่ 2) ดังนี้

1. คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับนิเวศ	3 คำ
2. คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับวัตถุ	28 คำ
3. คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับสังคม	65 คำ
4. คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนาและความเชื่อ	45 คำ
5. คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับภาษา	106 คำ

การอภิปรายในหัวข้อถัดไปจะเป็นการตอบคำถามงานวิจัยข้อ 1 ผู้วิจัยจะอภิปรายโดยนำประเภทของคำทางวัฒนธรรมทั้ง 5 ประเภทมาพิจารณาถึงกลวิธีต่างๆ ที่ผู้แปลใช้ในการแปลคำทางวัฒนธรรมในประเภทนั้น

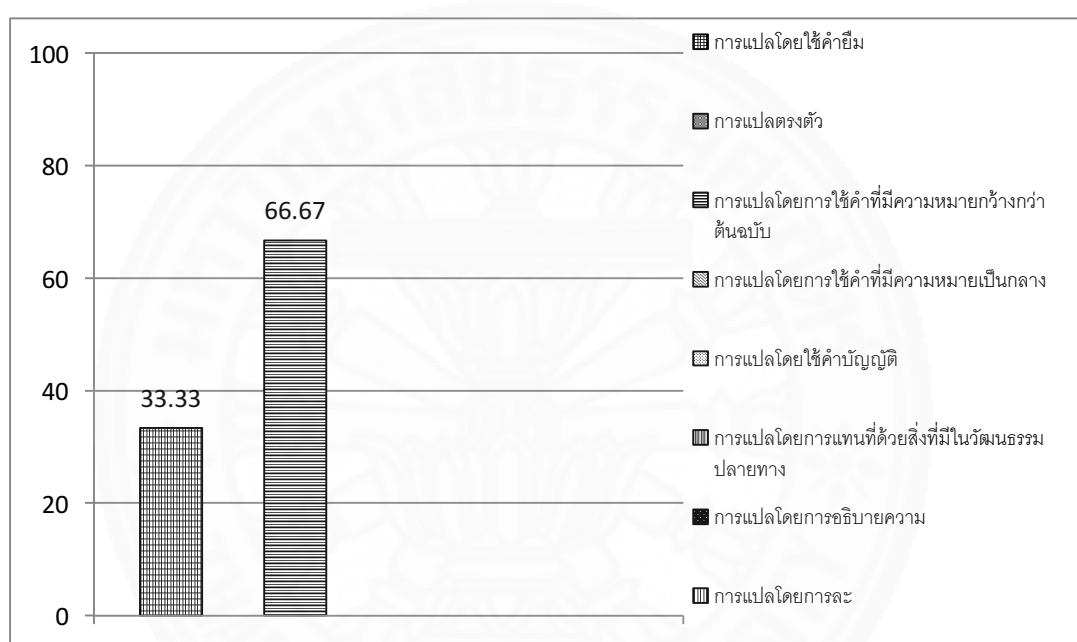
4.2 กลวิธีที่ใช้ในการแปลคำทางวัฒนธรรมแต่ละประเภท

จากการศึกษาทฤษฎีที่ใช้ในการแปลคำทางวัฒนธรรมในนวนิยายแปลเรื่อง The story of Jan Dara ซึ่งแปลมาจากเรื่อง เรื่องของจัน ดารา ผู้วิจัยพบว่า กลวิธีที่ผู้แปลใช้ไม่มีหลักเกณฑ์ที่แน่ชัด ดังที่สุพรรณิ กล่าวไว้ว่า ผู้แปลควรพิจารณาเอาเองว่าเมื่อใดจะแปลแบบใด จะเอาคำหรือเอาความ เมื่อใดควรแปลเอาเพียงนัยความหมายอย่างกว้างๆ เมื่อใดควรแปลเอาความละเอียดที่เฉพาะเจาะจง (สุพรรณิ ปิ่นมณี, 2557, หน้า 26) เช่น คำว่าหญ้าอ่อน อาจแปลว่า young partner หรือ young grass คำว่า วัด อาจแปลว่า Wat หรือ monastery ซึ่งผู้วิจัยจะได้อภิปรายรายละเอียดของกลวิธีที่ผู้แปลใช้ในการแปลคำทางวัฒนธรรมในแต่ละประเภท ดังนี้

4.2.1 คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับนิเวศ

คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับนิเวศ คือ ชื่อเรียกต้นไม้ ดอกไม้ สัตว์ และปรากฏการณ์ทางธรรมชาติต่างๆ ซึ่งมักจะมีความแตกต่างกันไปตามแต่ละพื้นที่

แผนภูมิ 4.2.1 กลวิธีการแปลคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับนิเวศ

จากแผนภูมิ 4.2.1 แสดงกลวิธีที่ใช้ในการแปลคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับนิเวศทั้งสิ้น 3 คำ ปรากฏกลวิธีที่ผู้แปลใช้ 2 กลวิธี เรียงลำดับจากกลวิธีที่มีการใช้มากที่สุดไปน้อยที่สุด คือ การแปลโดยการใช้นิเวศที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับ ร้อยละ 66.67 และ กลวิธีการแปลโดยการใช้นิเวศ ร้อยละ 33.33 ซึ่งจะได้อภิปรายรายละเอียด ดังต่อไปนี้

4.2.1.1 กลวิธีการแปลโดยการใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับ

จากการศึกษานวนิยายเรื่องนี้ กลวิธีนี้ปรากฏการใช้กับคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับนิเวศกรณียเดียว คือ คำที่มีลักษณะเฉพาะ ไม่มีคำแทนที่ในปลายทางได้อย่างสมบูรณ์ ผู้แปลจึงแปลโดยใช้คำที่มีความหมายกว้าง เพื่อให้ความหมายของคำแปลครอบคลุมความหมายของคำที่ต้นฉบับระบุ

คำที่มีลักษณะเฉพาะ

ตัวอย่างที่ 1

ต้นฉบับ	แต่ถึงยังไรที่บ้านเราก็ก็น่าจะมีไฮยาซินธ์อีกชนิดหนึ่งไว้ดูเล่นแก้ขัดเหมือนกันเป็นพันธุ์ที่แตกเครือออกไปเป็นจำพวก <u>บัวผันบัวเผื่อน</u> ซึ่งได้แก่ดอกผักตบชวานั่นเอง
ฉบับแปล	What could be found here was another kind of hyacinth, of the <u>water lily family</u> better known as Java weed or water hyacinth.

บัวผันบัวเผื่อน คือ สายพันธุ์ดอกบัวที่ปรากฏในประเทศไทย สามารถพบได้ตามหนองน้ำ ผู้แปลแปลคำนี้ว่า water lily family (พืชตระกูลดอกบัว) ซึ่งมีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับ เพราะคำนี้กล่าวโดยรวมถึงดอกบัวหลายชนิด ไม่ได้มีความหมายเฉพาะเจาะจงว่าเป็นดอกบัวสายพันธุ์ใดพันธุ์หนึ่ง

ตัวอย่างที่ 2

ต้นฉบับ ท่านบอกว่าเขาเคยคนเดียวเมื่อตอนมาทำสัญญาซื้อขายที่โรงสีสามโรงและ
ไร่นาอีกพันกว่าไร่

ฉบับแปล His Lordship had come once, to sign contracts relevant to the
sale of three rice mills and of more than a hundred and fifty
hectares of land,...

ผู้แปลแปลคำว่า *ไร่นา* ว่า land ซึ่งมีความหมายตามที่ระบุในพจนานุกรม Oxford ว่า an area of ground, especially in terms of its ownership or use (พื้นดิน โดยเฉพาะพื้นที่ที่มีกรรมสิทธิ์หรือมีการนำไปใช้ประโยชน์) แต่คำว่า *ไร่นา* ในบริบทนี้ หมายถึง พื้นที่ราบที่ใช้ปลูกข้าว จึงเห็นได้ว่า คำว่า land เป็นคำที่มีความหมายกว้างกว่าคำว่า *ไร่นา* เนื่องจาก land หมายถึงที่ดินโดยทั่วไป ไม่ได้เฉพาะเจาะจงว่าเป็นที่ดินที่ใช้ในการทำการเกษตร

ฉะนั้น กลวิธีการแปลโดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับสามารถสร้างความเข้าใจให้ผู้อ่านเข้าใจได้พอสมควร ไม่ได้ระบุรายละเอียดที่ชัดเจนมาก ซึ่งอาจได้บทแปลที่ได้ไม่สามารถเก็บเนื้อหาหรือความหมายย่อยของคำได้อย่างครบถ้วนเช่นเดียวกับความหมายของคำในต้นฉบับ

4.2.1.2 กลวิธีการแปลโดยใช้คำยืม

จากการศึกษานวนิยายเรื่องนี้ ปรากฏว่า กลวิธีนี้ใช้กับคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับนิเวศกรรมเดียว คือ ชื่อเฉพาะ กล่าวคือ ชื่อเรียกพรรณไม้หรือชื่อที่เกี่ยวข้องกับนิเวศต่างๆ ที่เป็นที่ยึด ทั้งสองวัฒนธรรม ผู้แปลจะแปลโดยใช้คำยืมเพื่อถ่ายทอดและคงความหมายให้เหมือนกับต้นฉบับ

ชื่อเฉพาะ

ตัวอย่าง

ต้นฉบับ แต่ถึงยังไรทางบ้านเราก็งพอจะมีไฮยาซินธ์อีกชนิดหนึ่งไว้ดูเล่นแก้ขัดเหมือนกัน เป็นพันธุ์ที่แตกเครือออกไปเป็นจำพวกบัวผันบัวเผื่อน ซึ่งได้แก่ ดอกผักตบชวานั่นเอง

ฉบับแปล What could be found here was another kind of hyacinth, of the water lily family better known as Java weed or water hyacinth.

จากตัวอย่างข้างต้น ดอกผักตบชวา เป็นพันธุ์ไม้ที่นำเข้ามาในประเทศไทยในสมัยรัชกาลที่ 5 โดยนำเข้ามาจากเกาะชวา ผู้แปลแปลคำนี้ว่า Java weed or water hyacinth ซึ่งเป็นวิธีการแปลโดยใช้คำยืม ชวา มาถ่ายเสียงเป็นคำว่า Java และเพิ่มคำว่า weed ต่อท้าย เป็นคำว่า Jawa weed เพื่อให้ผู้อ่านทราบว่าดอกผักตบชวานั้นวัชพืช

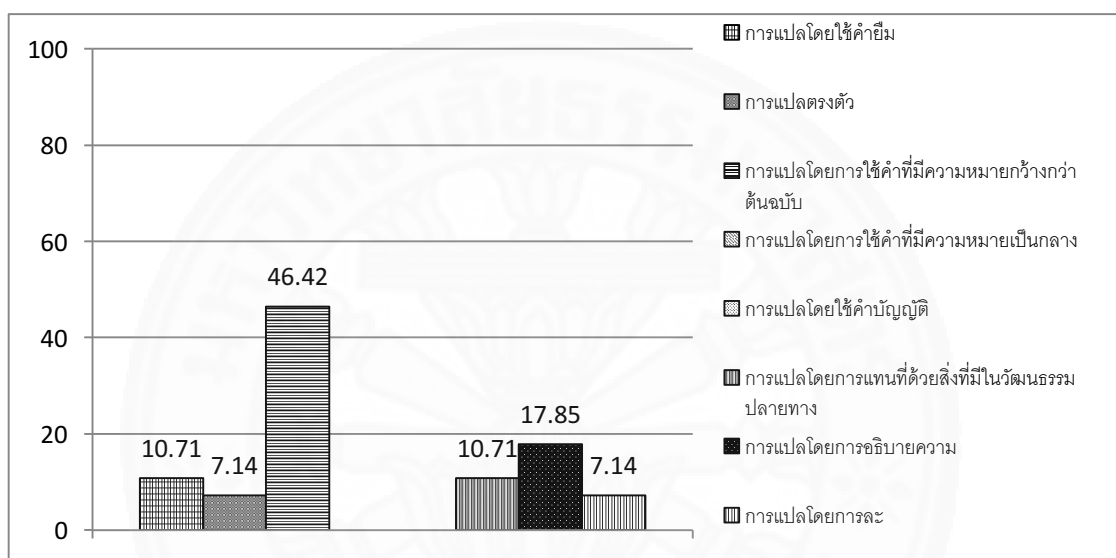
นอกจากนี้ ผู้แปลได้แปลคำนี้เพิ่มเติมว่า water hyacinth เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน เนื่องจากชื่อพันธุ์ไม้และดอกไม้แต่ละประเทศมีความแตกต่างกัน และคำว่า hyacinth ยังพ้องกับชื่อไฮยาซินธ์ หญิงสาวที่จันทน์ เพื่อเป็นสัญลักษณ์ของความคิดถึง หลังจากที่ไฮยาซินธ์เสียชีวิต

ฉะนั้น กลวิธีการแปลโดยใช้คำยืมเป็นกลวิธีที่ผู้แปลจะยืมคำในต้นฉบับมาถ่ายเสียง ซึ่งเหมาะกับชื่อเฉพาะที่ยึดกันเป็นอย่างดีในทั้งสองวัฒนธรรม เพราะ คำแปลจะสามารถสื่อความถึง ความหมายและสร้างความเข้าใจที่ชัดเจนได้เช่นเดียวกับต้นฉบับ

4.2.2 คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับวัตถุ

คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับวัตถุ คือ คำที่ใช้เรียกข้าวของเครื่องใช้ อาหาร รวมถึงเสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย ซึ่งในแต่ละวัฒนธรรมย่อมมีชื่อเรียกข้าวของ เครื่องใช้ หรือสิ่งต่างๆ ที่ผู้คนในวัฒนธรรมของตนเองประดิษฐ์คิดค้นขึ้นแตกต่างกันไป

แผนภูมิ 4.2.2 กลวิธีการแปลคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับวัตถุ

แผนภูมิ 4.2.2 แสดงกลวิธีที่ใช้ในการแปลคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับวัตถุทั้งสิ้น 28 คำ ผู้แปลใช้ 6 กลวิธีในการถ่ายทอด เรียงตามลำดับการใช้จากมากที่สุดไปน้อยที่สุดดังนี้ กลวิธีการแปลโดยใช้อำนาจที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับ ร้อยละ 46.42 กลวิธีการแปลโดยการอธิบายความ ร้อยละ 17.85 กลวิธีการแปลโดยใช้คำยืมและกลวิธีการแปลโดยการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทาง มีจำนวนเท่ากัน ร้อยละ 10.71 กลวิธีการแปลตรงตัวและกลวิธีการแปลโดยการละ มีจำนวนเท่ากัน ร้อยละ 7.14 ดังจะได้อภิปรายรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.2.2.1 กลวิธีการแปลโดยการใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับ

จากการศึกษานวนิยาย กลวิธีนี้ปรากฏการใช้กับคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับวัตถุกรณีเดียว คือ คำที่มีลักษณะเฉพาะ ไม่สามารถหาคำในวัฒนธรรมปลายทางมาเทียบเคียงได้อย่างสมบูรณ์ ผู้แปลจะแปลคำเหล่านี้โดยใช้คำที่มีความหมายกว้างในการแปล เพื่อให้ความหมายกว้างของคำแปลครอบคลุมความหมายของคำทางวัฒนธรรมที่ระบุในต้นฉบับ และถ่ายทอดให้ผู้อ่านเข้าใจภาพรวมของประโยค

คำที่มีลักษณะเฉพาะ

ตัวอย่างที่ 1

ต้นฉบับ	แม่ละเมียดโผล่เข้ามาในตอนนี้นำพร้อมด้วย <u>เครื่องเคียง</u> บางอย่างที่ยังยกมาไม่หมด ท่าทางรีบร้อนทั้งกายใจ
ฉบับแปล	Right then, Lamiat appeared, bringing more food and looking flustered

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของคำว่า เครื่องเคียง ว่า ของเคียง ของที่เอามาตั้งเทียบข้าง เพื่อประกอบกับอาหารบางชนิด ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้คำว่า food ซึ่งพจนานุกรม Oxford ให้ความหมายว่า Any nutritious substance that people or animals eat or drink or that plants absorb in order to maintain life and growth (อาหารที่คนหรือสัตว์ดื่มกิน หรือสารอาหารที่พืชดูดซึมเพื่อให้เจริญเติบโต) อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาความหมายของทั้งสองนี้ปรากฏว่า คำว่า food มีความหมายกว้างกว่าคำว่าเครื่องเคียง เพราะคำว่า food มีความหมายถึงอาหารโดยทั่วไป ซึ่งสามารถเป็นอาหารหลัก อาหารจานเดียว หรือของที่นำมารับประทานเคียง

ตัวอย่างที่ 2

ต้นฉบับ “ช่วยเอาน้ำแข็งในขันนั้นถูหลังในทีเถอะ”

ฉบับแปล “Please take some ice in that bowl to rub my back with.”

คำว่า ขัน มีความหมายตามพจนานุกรมราชบัณฑิตว่า ภาชนะสำหรับตักหรือใส่น้ำ มีหลายชนิด ผู้แปลแปลคำนี้ โดยใช้คำว่า bowl ซึ่งพจนานุกรม Oxford ให้ความหมายว่า A round, deep dish or basin used for food or liquid (ถ้วยหรืออ่างที่มีลักษณะกลม ลึก ใช้สำหรับใส่อาหารหรือน้ำ) กล่าวคือ bowl เป็นสิ่งที่มีความกลมลึกเช่นเดียวกับขัน แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาถึงลักษณะการใช้งานของทั้ง ขัน และ bowl ปรากฏว่า ขัน เป็นพาชนะที่ไว้ใส่น้ำ หรือใส่ข้าวสำหรับตักบาตร แต่ bowl สามารถนำไปใช้บรรจุได้หลายสิ่ง เช่น อาหารคาวหวาน น้ำซุปลดอดจนของว่างต่างๆ ฉะนั้น คำว่า bowl จึงมีความหมายกว้างกว่าคำว่า ขัน

ตัวอย่างที่ 3

ต้นฉบับ และเด็กก็จะต้องมีชื่อไว้สำหรับเข้าโรงเรียน สำหรับไปเป็นทหาร หรือไม่ก็
สำหรับเสียเงินรัชชูปการ

ฉบับแปล and the child given a name so that he or she can go to school,
do his military service or at any rate pay taxes

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของคำว่า รัชชูปการ ว่า เงินช่วยราชการ ตามกำหนดเรียกเก็บจากชายฉกรรจ์ที่มีอายุตั้งแต่ 18-60 ปีที่มีได้รับราชการทหารหรือได้รับการยกเว้นเป็นราชบุคคผล เริ่มในรัชสมัย พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (พระราชบัญญัติลักษณะการเก็บเงินรัชชูปการ พุทธศักราช 2462) ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้คำว่า taxes ซึ่งพจนานุกรม Oxford ให้ความหมายของคำว่า tax ว่า A compulsory contribution to state revenue, levied by the government on workers' income and business profits, or added to the cost of some goods, services, and transactions (ภาษีอากรที่ต้องเรียกเก็บจากรายได้ของคนงาน

ผลประกอบการทางธุรกิจ หรือภาษีจากราคาของสินค้า บริการ และการติดต่อซื้อขาย) ซึ่งเป็นคำที่มีความหมายกว้างกว่าเงินรัฐชูปการ เพราะคำว่า tax มีความหมายถึงภาษีหรือเงินที่เรียกเก็บจากหลายสาเหตุปัจจัย ไม่ได้เฉพาะว่าเป็นเงินภาษีที่เรียกเก็บจากบุคคลที่ไม่ได้รับราชการทหารแต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น

ตัวอย่างที่ 4

ต้นฉบับ และเจ้าทั้งสองคนนั้นพยายามหลบหนีระหว่างที่เดินทางกลับด้วยเรือแจว

ฉบับแปล they had been shot as they tried to escape from the **boat**

คำว่า เรือแจว มีความหมายว่า เรือที่ต้องใช้พายในการพยุ่น้ำให้เรือเคลื่อนไป ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้คำว่า boat ซึ่งพจนานุกรม Oxford ให้ความหมายของคำนี้ว่า A small vessel for travelling over water, propelled by oars, sails, or an engine (พาหนะขนาดเล็กที่ใช้ทางน้ำเคลื่อนที่โดยใช้ พาย ใบเรือ หรือ เครื่องยนต์) ซึ่งเมื่อพิจารณาดูความหมายของทั้งสองคำ จะเห็นได้ว่า คำว่า boat มีความหมายกว้างกว่าคำว่า เรือแจว เพราะ คำว่า boat มีความหมายถึงเรือทุกประเภท ไม่ได้ระบุเจาะจงชัดเจนว่าหมายถึงเรือชนิดใด

ตัวอย่างที่ 5

ต้นฉบับ วันหนึ่งผมกลับจากเรียน มูลบทบรรพกิจ กับแม่เฒ่าชื่อปริกในละแวกตรอกบ้าน มาถึงบ้านในตอนบ่ายตามเวลาเช่นเคย

ฉบับแปล ... after a **Thai lesson** given by an old woman called Prik, whose house was in the neighbourhood, I came back home in the afternoon as usual.

มูลบทบรรพกิจ คือ หนังสือแบบเรียนภาษาไทยสมัยโบราณ ประพันธ์โดยพระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร) มีเนื้อหาเกี่ยวกับ สาระ พยัญชนะ ตัวอักษร วรรณยุกต์ และเครื่องหมายพิเศษต่าง ๆ ผู้แปลแปลคำนี้ โดยใช้คำว่า Thai lesson หรือ แบบเรียนภาษาไทย ซึ่งมีความหมายกว้างกว่าคำว่ามูลบทบรรพกิจ เนื่องจากคำว่า Thai lesson กล่าวถึงบทเรียนวิชาภาษาไทยโดยรวม ไม่ได้มีความหมายเฉพาะเจาะจงว่าเป็นเล่มใด

ตัวอย่างที่ 6

ต้นฉบับ นำวาดเองมานั่งลงข้างผม จับหัวผมลูบไล้ด้วยสีหน้าปรานีอย่างยิ่งยวด
แล้วเอนตัวลงนอนตะแคงและปลดผ้าแถบที่พันอกออก

ฉบับแปล Aunt Waht sat down by my side, stroked my head with a most
compassionate expression on her face, then lay down on her
side, removed **the cloth** wrapped around her chest.

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของคำว่า ผ้าแถบ ว่า ผ้าผืนยาวๆ แฉกๆ ใช้ห่มคาดหน้าอกต่างเสื้อ เป็นเครื่องนุ่งห่มของผู้หญิงไทยในสมัยก่อน ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้คำว่า cloth ซึ่งพจนานุกรม Oxford ให้ความหมายของคำนี้ว่า Items worn to cover the body (สิ่งที่ใช้ปกคลุมร่างกาย) แต่เมื่อพิจารณาความหมายของทั้งสองคำ เห็นว่า คำว่า cloth มีความหมายกว้างกว่าคำว่าผ้าแถบ เพราะไม่ได้ระบุชี้ชัดว่า เป็นผ้าที่ใช้ปกคลุมบริเวณช่วงอก อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาคำนี้ร่วมกับบริบทที่ว่า wrapped around her chest (พันรอบอก) อาจทำให้เข้าใจความหมายได้ชัดเจนขึ้น

ตัวอย่างที่ 7

ต้นฉบับ ...จนน่าจะมีลูกได้มากกว่าหัวปีท้ายปีอย่างที่แม่ค้าขายข้าวแกงแม่ไอ้เอิบ เพื่อนผมในตรอกบ้าน แกมีอยู่เป็นประจำ

ฉบับแปล ... so you'd expect them to have children year in and year out like my friend Erp's mother, the food vendor in the lane leading to my house, who produced children as regularly...

คำว่าข้าวแกง มีความหมายถึง อาหารอย่างหนึ่งของไทย ผู้แปลแปลคำนี้ว่า food ซึ่งพจนานุกรม Oxford ให้ความหมายของคำว่า food ว่า Any nutritious substance that people or animals eat or drink or that plants absorb in order to maintain life and growth (อาหารที่คนหรือสัตว์กินหรือดื่ม หรือสารอาหารที่พืชดูดซึมเพื่อให้เจริญเติบโต) เมื่อพิจารณาความหมายของทั้งสองคำจะเห็นว่า คำว่า food มีความหมายกว้างกว่าคำว่า ข้าวแกง เนื่องจากคำว่า food สามารถรวมความไปถึงอาหารได้หลากหลายประเภท ไม่ได้จำเพาะว่าเป็นข้าวแกงอย่างเดียวเท่านั้น

โดยสรุป กลวิธีการแปลโดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับ ผู้แปลจะใช้คำที่มีความหมายกว้างมาใช้ในการแปล เพื่อให้ความหมายกว้างนั้นครอบคลุมรายละเอียดของคำทางวัฒนธรรมที่ระบุในต้นฉบับ ซึ่งจะสามารถสื่อความหมายให้ผู้อ่านเข้าใจได้พอสมควร คำแปลที่ได้จะไม่ได้ลงรายละเอียดชัดเจนเท่าเทียมกับต้นฉบับและอาจส่งผลทำให้ประเด็นทางวัฒนธรรมถูกลดทอนไป

4.2.2.2 กลวิธีการแปลโดยการอธิบายความ

จากการศึกษานวนิยาย กลวิธีนี้มักปรากฏการใช้กับคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับวัตถุกรณีเดียว คือ คำที่มีลักษณะเฉพาะ ไม่อาจแปลโดยใช้คำๆเดียว ต้องใช้คำหลายๆคำเพื่อสื่อความหมายให้เห็นภาพของวัตถุนั้นอย่างชัดเจน ผู้แปลจึงจำต้องแปลโดยถ่ายทอดรายละเอียด อธิบายให้ผู้อ่านได้รับภาพความเข้าใจที่ชัดเจนมากที่สุด

คำที่มีลักษณะเฉพาะ

ตัวอย่างที่ 1

ต้นฉบับ เธอยืนหันข้างให้ประตูอยู่ตรงหน้า โองม้งกร อย่างดี

ฉบับแปล She stood in front of an earthen jar, presenting her profile to the door.

คำว่า โองม้งกร เป็นภาชนะไว้สำหรับบรรจุน้ำไว้ใช้ ทำจากดิน มีลวดลายม้งกร ซึ่งเป็นวัตถุที่ไม่มีปรากฏในวัฒนธรรมปลายทาง และการใช้คำเพียงคำเดียวอาจไม่ก่อให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจนได้ ผู้แปลจึงแปลคำนี้ว่า ว่า earthen jar กล่าวคือ ใช้คำว่า earthen (ดิน) วัสดุที่ใช้ทำโองม้งกรมาใช้ในการอธิบายความ และใช้คำว่า jar ซึ่งเป็นคำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับ ให้ผู้อ่านเห็นภาพว่าเป็นภาชนะที่ไว้ใช้บรรจุของเหลว เพื่อช่วยให้อ่านเห็นภาพได้ใกล้เคียงกับต้นฉบับมากที่สุด

ตัวอย่างที่ 2

ต้นฉบับ เสียงนั้นคือเสียงกรีดกรอของ ตะเกียงลาน ที่อยู่ข้างมุ้ง

ฉบับแปล That sound was the hiss of the winding lamp next to the mosquito net.

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของคำว่า *ตะเกียงลาน* ว่า ตะเกียงชนิดไขลาน ให้ใบพัดหมุน เป่าลมไล่ควัน และช่วยให้ไฟสว่างนวล เนื่องจากวัตถุนี้ไม่มีปรากฏในวัฒนธรรม ปลายทาง ผู้แปลจึงแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการอธิบายความว่า winding lamp กล่าวคือ นำลักษณะ การใช้งานของตะเกียงลานที่ต้องไขลาน (winding) มาช่วยอธิบายให้เกิดความเข้าใจและเห็นภาพ ของวัตถุชิ้นนี้ได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ หากผู้แปลแปลโดยใช้คำอื่นอาจไม่สอดคล้องกับ คำในต้นฉบับที่ระบุว่า มีเสียงกรีดกรอจากตะเกียงนั้นได้

ตัวอย่างที่ 3

ต้นฉบับ “คุณแม่ให้มาดูว่า...เพื่อว่าต้องการจะรับประทานของหวานบ้าง วันนี้มี แกงบวช...มันแกงบวช”

ฉบับแปล “Mother told me to see if – in case you want sweet dishes.
Today we have yams in coconut milk.”

มันแกงบวช เป็นชื่อของหวานของไทย ไม่มีปรากฏในวัฒนธรรมปลายทาง จึงทำให้หาคำมาเทียบเคียงได้ยาก ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการอธิบายความว่า yams in coconut milk กล่าวคือ เป็นการนำวัตถุดิบที่ใช้ในการทำ คือ มัน และ กะทิมาช่วยในการอธิบาย เพื่อให้ผู้อ่าน เข้าใจและเห็นภาพได้อย่างชัดเจน

ตัวอย่างที่ 4

ต้นฉบับ เธอก็สามารถทำบรรยากาศในช่องว่างที่คั่นอยู่ชั่วสายเชื่อมมงคลทั้งคู่ นั้น
อบอุ่นจนแทบจะเอามืออังได้

ฉบับแปล she was able to bridge the gap which separated the couple
linked by the sacred thread they wore round their heads,
making it so warm you could almost feel it with
your hand.

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของคำว่า *มงคล* ว่า สิ่งที่ทำเป็นวงด้วยด้าย
สำหรับสวมศีรษะ เพื่อเป็นสิริมงคล ในบริบทนี้ใช้สำหรับพิธีแต่งงานของคู่บ่าวสาวในวัฒนธรรมไทย
คำนี้จึงเป็นคำเฉพาะ ไม่สามารถหาคำมาเทียบเคียงได้ ผู้แปลจึงแปลคำนี้ว่า the sacred thread
โดยนำคำว่า thread (ด้าย) มาอธิบายวัตถุที่ใช้ทำมงคล และใช้คำว่า sacred เพื่ออธิบายว่า
เป็นของศักดิ์สิทธิ์ที่ใช้ในงานมงคล

ดังนั้น การแปลโดยการอธิบายความ ผู้จะแปลโดยการนำรายละเอียดของวัตถุนั้น
มาเป็นตัวช่วยในการอธิบาย เช่น ลักษณะรูปร่าง การใช้งาน วัสดุที่ใช้ในการทำสิ่งของนั้นๆ
เพื่อถ่ายทอดความหมายให้ผู้อ่านเข้าใจอย่างชัดเจนมากที่สุด

4.2.2.3 กลวิธีการแปลโดยใช้คำยืม

จากการศึกษานวนิยาย กลวิธีนี้ปรากฏการใช้กับคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับวัตถุกรณีเดียว คือ ชื่อเฉพาะ กล่าวคือ ชื่อที่ใช้เรียกสิ่งของต่างๆ โดยอาจเป็นคำที่ได้รับการยืมไปใช้ และมีการบัญญัติความหมายในพจนานุกรมภาษาปลายทาง หรือ หน่วยของเงิน ซึ่งหากแปลงหน่วย อาจทำให้จำนวนเงินไม่คงเดิม ดังนั้น ผู้แปลจึงแก้ปัญหาเหล่านี้ด้วยกลวิธีการแปลโดยใช้คำยืม ยืมคำเหล่านั้นมาถ่ายเสียง และบางกรณีอาจใช้เชิงอรรถประกอบเพื่อให้ได้ความเข้าใจที่ชัดเจนขึ้น

ชื่อเฉพาะ

ตัวอย่างที่ 1

ต้นฉบับ โสร่ง ที่นุ่งอยู่เลื่อนชายขึ้นกระโจมอกเนื้อตัวเปียกชุ่มน้ำ

ฉบับแปล Instead, she had retied her **sarong** over her bosom. Her body was wet and the cloth damp.

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของคำว่า โสร่ง ว่า ผ้านุ่งที่มีลวดลายต่างๆ อย่างชวามลายูนุ่ง ผู้แปลแปลคำนี้โดยกลวิธีการใช้คำยืม ถ่ายเสียงว่า sarong เนื่องจากคำว่า โสร่ง เป็นคำที่ได้รับการยืมไปใช้ในภาษาปลายทาง จึงอาจมีผู้อ่านในวัฒนธรรมปลายทางทราบความหมายของคำนี้ และพจนานุกรม Oxford ได้บัญญัติความหมายของคำนี้ว่า A garment consisting of a long piece of cloth worn wrapped round the body and tucked at the waist or under the armpits, traditionally worn in SE Asia and now also by women in the West (เครื่องแต่งกายที่มีลักษณะเป็นผ้าผืนยาวนุ่งรอบลำตัวเหนือขายผ้าไว้ที่เอวหรือใต้รักแร้ นิยมใส่นุ่งในกลุ่มผู้คนเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และในปัจจุบันนิยมนุ่งในกลุ่มผู้หญิงตะวันตก) เพื่อให้ผู้อ่านในวัฒนธรรมปลายทางเข้าใจความหมายของคำนี้มากขึ้นอีกด้วย

ตัวอย่างที่ 2

ต้นฉบับ เสร็จแล้วนำวาดก็มอบจดหมายให้ผมถือไปยังร้านถ่ายรูปผายนั่น พร้อมด้วยสตางค์สิบซึ่งยังมีอำนาจซื้อมากอยู่ในสมัยนั้นหนึ่งอันเป็นค่าเหนื่อย

ฉบับแปล When she was done, she handed over the letter for me to take to the photo shop together with **a ten-satang coin**, which could buy a lot of things in those days, for my service

คำว่า *สตางค์* เป็นหน่วยเงินบาทของไทยในสมัยก่อน ผู้แปลแปลคำนี้โดยการใช้คำยืมมาถ่ายเสียงว่า satang เนื่องจากค่าเงินแต่ละประเทศมีความแตกต่างกัน หากแปลโดยใช้คำอื่นอาจทำให้ใจความผิดเพี้ยน และไม่สื่อถึงบรรยากาศของนวนิยายที่เกิดในประเทศไทยได้ นอกจากนี้ผู้แปลยังใช้คำว่า coin ต่อท้ายคำว่า satang เพื่อระบุให้ผู้อ่านทราบว่าป็นจำนวนเงิน

ตัวอย่างที่ 3

ต้นฉบับ เพราะยังงี้แหละ ผมจึงได้โบชวมเขยและขบใจจากกองทัพไทยพร้อมด้วยเบี้ยเลี้ยงหนึ่งสลึง

ฉบับแปล thus received a glowing discharge compliment of the Thai armed forces together with a **one-salueng*** allowance...

คำว่า *สลึง* ผู้แปลแปลคำนี้โดยการใช้คำยืมมาถ่ายเสียงว่า salueng เนื่องจากค่าเงินของแต่ละประเทศมีความแตกต่างกัน หากแปลโดยใช้ค่าเงินของวัฒนธรรมปลายทาง อาจทำให้ได้จำนวนเงินที่ต่างจากต้นฉบับ การแปลโดยใช้คำยืมในตัวอย่างนี้จึงถือเป็นการรักษาบรรยากาศของต้นฉบับที่ระบุว่าเหตุการณ์ในเรื่องเกิดขึ้นในประเทศไทย นอกจากนี้ หากมีกรณีที่ผู้อ่านเกิดความสับสนไม่เข้าใจความหมายของคำยืม ผู้แปลจึงมีการเพิ่มเติมคำอธิบาย กล่าวคือ ใช้เชิงอรรถในการอธิบายว่า *One quarter of a baht (เศษหนึ่งส่วนสี่ของจำนวนเงินบาท) เพื่อเสริมความหมายให้ผู้อ่านเข้าใจมากยิ่งขึ้น

ดังนั้น กลวิธีการแปลโดยการใช้คำยืม เป็นกลวิธีที่ยืมคำจากต้นฉบับมาถ่ายเสียงโดยตรง จึงสามารถถ่ายทอดความหมายได้ตรงตามต้นฉบับ ตลอดจนรักษาสีสัน บรรยากาศของวัฒนธรรม ต้นทางได้เป็นอย่างดี และหากคำยืมนั้นไม่เป็นที่รู้จักในวัฒนธรรมปลายทางมากพอ ผู้แปลสามารถใช้เชิงอรรถเพื่ออธิบายความหมายเพิ่มเติมให้ผู้อ่านเข้าใจบทแปลมากขึ้นได้

4.2.2.4 กลวิธีการแปลโดยการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทาง

จากการศึกษานวนิยาย กลวิธีนี้ปรากฏการใช้กับคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับวัตถุ กรณีเดียว คือ คำที่มีเทียบเคียงในภาษาปลายทาง สื่อความให้เข้าใจใจความหลักได้อย่างชัดเจนขึ้น แม้คำทั้งสองวัฒนธรรมอาจมีรายละเอียดบางประการที่แตกต่างกัน ซึ่งในการแปล ผู้แปลจะหา ลักษณะเด่นในคำต้นฉบับ เช่น ลักษณะการใช้งานหรือผลลัพธ์จากการใช้วัตถุนั้นๆ เพื่อมาใช้ในการหาคำมาแปล หรือแก้ปัญหาคำทางวัฒนธรรมนั้น

คำที่มีเทียบเคียงในภาษาปลายทาง

ตัวอย่างที่ 1

ต้นฉบับ เอาเถิด – แม่พุ่มแกอาจจะคุยเล่นแกยันทมหากไปยังนั้นเองก็ได้

ฉบับแปล All right, maybe Old Phum had merely boasted to better
swallow her own bitter pill...

ยันทมหาก หมายถึง อาการมีนเมา คลื่นเหียน และเวียนศีรษะซึ่งเกิดจากการกินหมาก โดยในบริบทในนวนิยายต้องการจะกล่าวว่า แม่พุ่มพูดจาโอ้อวดเล่นโดยที่ไม่ได้คิดจริงจัง เพื่อให้หายจากอาการยันทมหากที่โดยปกติเธอจำต้องทนทุกข์อยู่กับอาการนี้ แต่เนื่องจากหมากเป็นคำที่ไม่มีปรากฏในปลายทาง จึงส่งผลให้ผู้อ่านในปลายทางไม่รู้จักอาการยันทมหาก ผู้แปลแปลคำนี้ โดยการแทนที่ด้วยสำนวนในภาษาปลายทางว่า swallow one's own bitter pill ซึ่งพจนานุกรม Oxford ให้ความหมายของ swallow one's own bitter pill ว่า An unpleasant or painful

necessity (to accept) (เรื่องทุกข์ทรมาณ หรือ ความไม่พึงพอใจที่จำใจต้องยอมรับ) กล่าวคือ แสดงให้เห็นการที่ต้องทุกข์ทนเช่นเดียวกับอาการอันหมาก

ตัวอย่างที่ 2

ต้นฉบับ ผมซึ่งเป็นคุณจันสำหรับใครๆในบ้าน จึงเป็นแค่ “ไอ้จัน” สำหรับเธอตั้งแต่ เธอเริ่มสอนผูกจับปิ้ง

ฉบับแปล I, who was “Master Jan” to everyone in the compound, have been “Damn Jan” to her ever since she learned how to wear a gold fig leaf*.

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของคำว่า จับปิ้ง ว่า เครื่องปิดของลับของเด็กหญิงทำด้วย เครื่องเงินหรือนาก ซึ่งเป็นสิ่งของที่มีการใช้ในสมัยก่อน แต่ไม่ปรากฏการใช้กับเด็กผู้หญิงในวัฒนธรรมปลายทาง ผู้แปลแปลคำนี้ว่า a gold fig leaf โดย พจนานุกรม Oxford ให้ความหมายของคำว่า fig leaf ว่า A leaf of a fig tree, often used for concealing the genitals in paintings and sculpture (ใบไม้ของต้นมะเดื่อที่ใช้ปกปิดของลับ สำหรับที่ใช้ในงานวาดหรืองานปั้น) ซึ่งการแปลนี้จึงถือเป็นการนำเอาสิ่งของในวัฒนธรรมปลายทางที่มีลักษณะและการใช้งานใกล้เคียง กล่าวคือ เป็นสิ่งที่ใช้ปิดของลับเช่นเดียวกัน นอกจากนี้ ผู้แปลได้ให้ความหมายอธิบายคำนี้เพิ่มเติมเป็นเชิงอรรถ เสริมความเข้าใจว่า * An ornament very young girls traditionally wear as genital cover (เครื่องปิดของลับสำหรับเด็กผู้หญิง) เพื่อให้ความหมายที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

ตัวอย่างที่ 3

ต้นฉบับ เขาคว้าหางกระเบนเพื่อนเก่าของผมลงมาจากบ้าน แล้วหวดผมไม่เลือกที่
อย่างเต็มฝีมือ

ฉบับแปล He grabbed my old friend the whip, came down from the house
and thrashed me indiscriminately with all his strength.

หางกระเบน เป็น อุปกรณ์ที่ไว้ใช้ลงโทษ เขียนตชนิดหนึ่ง ทำขึ้นจากหางของปลากระเบน พันตรงด้ามเพื่อให้ง่ายต่อการใช้งาน แต่เนื่องจากในวัฒนธรรมปลายทางไม่ปรากฏการใช้หางกระเบน สำหรับเขียนตี ผู้แปลจึงแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทางว่า whip ซึ่งพจนานุกรม Oxford ให้ความหมายของคำว่าเป็นว่า A strip of leather or length of cord fastened to a handle, used for flogging or beating a person or for urging on an animal (หนังหรือเชือกยาว มีด้ามจับ ใช้สำหรับเขียนหรือตีคน หรือ ใช้กระตุ้นสัตว์) อย่างไรก็ตาม แม้คำว่า whip (แส้) เป็นอุปกรณ์ที่มีอยู่ทั้งสองวัฒนธรรม แต่มีข้อแตกต่างเล็กน้อย คือ ในวัฒนธรรมปลายทาง นั้นมีไว้สำหรับลงโทษคนและสัตว์ ส่วนวัฒนธรรมต้นทางนั้น แรกเริ่มใช้ในการลงโทษสัตว์มากกว่า เนื่องจากพจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของคำว่าแส้ว่า ชื่ออุปกรณ์สำหรับตีม้า ทำด้วย หวายหรือหนังสัตว์ ถักหรือพันเป็นเกลียว จึงอาจสันนิษฐานได้ว่าการใช้แส้เพื่อเขียนตีคนอาจจะมีที่มาจากวัฒนธรรมปลายทาง ฉะนั้น การที่ผู้แปลแปลคำว่า หางกระเบน ว่า whip จึงถือเป็นการหาคำที่มีความหมายใกล้เคียง มีลักษณะการใช้เหมือนกัน คือเป็นสิ่งที่มักใช้ลงโทษคนในวัฒนธรรม ปลายทางมาใช้ เพื่อให้ผู้อ่านในวัฒนธรรมปลายทางเข้าใจมากที่สุด

โดยสรุป การแปลโดยการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทาง ผู้แปลจะแปลโดยการเปลี่ยนไปใช้คำในภาษาปลายทางที่มีความหมายย่อหรืออรรถลักษณะที่สำคัญในการสื่อความหมายเช่นเดียวกับต้นฉบับ ทำให้ผู้อ่านเข้าใจได้อย่างรวดเร็ว เพราะคุ้นเคยกับความหมายของคำแปล อย่างไรก็ตาม การแปลโดยกลวิธีนี้ไม่สามารถเก็บรายละเอียดเล็กน้อยบางประการของคำในต้นฉบับไว้ได้

4.2.2.5 กลวิธีการแปลตรงตัว

จากการศึกษานวนิยาย กลวิธีนี้ปรากฏการใช้กับคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับวัตถุกรณีเดียว คือ คำที่แปลตรงตัวแล้วสามารถรักษาความหมายของต้นฉบับไว้ได้ ผู้แปลจะถ่ายทอดคำเหล่านี้เป็นภาษาปลายทางคำต่อคำ และนำมาจัดเรียงเพื่อให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ปลายทาง

คำที่แปลตรงตัวแล้วสามารถรักษาความหมายของต้นฉบับไว้ได้

ตัวอย่างที่ 1

ต้นฉบับ และในสมัยต่อมาจนในปัจจุบันได้จัดแก้วไฮยาซินธ์ไว้ใน มณีนพรัตน์

ฉบับแปล People in the old days called the sapphire ‘the hyacinth gem’ and even now two of the nine gems are classified as hyacinth gems...

คำว่า *มณีนพรัตน์* มีความหมายว่า แก้ว 9 ประการ อันประกอบด้วย เพชร ทับทิม มรกต บุษราคัม โกเมน นิล มุกดา ไพฑูรย์ ในวัฒนธรรมไทยเชื่อกันว่าจะเป็นสิริมงคลแก่ผู้สวมใส่ ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการแปลตรงตัวว่า nine gems หรือ อัญมณี 9 ชนิด กล่าวคือ คำว่า มณี แปลว่า gem และคำว่า นพ ซึ่งมีความหมายว่า เก้า แปลว่า nine

ตัวอย่างที่ 2

ต้นฉบับ เรื่องมันวุ่นอยู่ตรงที่บัวผันช่วยปลดชายกระเบนให้ผมได้คล่องแคล่ว

ฉบับแปล The trouble was, she had expertly undone the tail of my
loincloth...

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของคำว่า *ชายกระเบน* ว่า ชายผ้าที่เป็นส่วนกว้างของผ้าถุงที่ประกบกัน แล้วม้วนเฉียงสอดไปใต้หว่างขา ดึงแล้วเอาชายไปเหน็บที่ขอบผ้าถุง ด้านหลังระดับนั้นเอง ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้การแปลตรงตัวว่า the tail of loincloth กล่าวคือ tail หมายถึงชาย หรือบริเวณปลายของผ้า ส่วน loincloth หมายถึง โจงกระเบนหรือผ้าถุง

กลวิธีการแปลตรงตัว ผู้แปลจะนำคำในต้นฉบับมาถ่ายทอดออกมาคำต่อคำ และนำมาจัดเรียงตามหลักโครงสร้างไวยากรณ์ปลายทางเพื่อถ่ายทอดความหมาย และรักษารูปแบบการใช้ภาษาและบรรยากาศของเนื้อเรื่องได้ใกล้เคียงกับต้นฉบับ แต่ในบางกรณีอาจทำให้ผู้อ่านที่อยู่นอกวัฒนธรรม มีพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับวัตถุในวัฒนธรรมนั้นแตกต่างกันเกิดความสับสน เช่น อาจไม่เข้าใจถึงรายละเอียดเกี่ยวกับความสำคัญ ความเป็นสิริมงคล อวมงคล ของวัตถุนั้นๆ เป็นต้น

4.2.2.6 การแปลโดยการละ

จากการศึกษานวนิยาย กลวิธีนี้มักปรากฏการใช้กับคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับวัตถุกรณีเดียว คือ คำที่มีบริบทช่วยในการถ่ายทอดความหมายของคำที่ถูกละไป เพราะหากผู้แปลละไม่แปลคำนั้นแล้ว บริบทต่างๆก็ยังคงสามารถรักษาใจความหลักของต้นฉบับไว้ได้

คำที่มีบริบทช่วยถ่ายทอดความหมาย

ตัวอย่างที่ 1

ต้นฉบับ ขณะที่ผู้ร้ายทั้งสองซึ่งโดนมัดมือคนละข้างล่ามไว้ด้วยกันนึกว่าตัวเองจะได้ลงเรือกลับไปขึ้นโรงพักที่ตัวเมือง ก็โดนยิงทิ้งด้วย ปืน ร.ศ.

ฉบับแปล They had the two bandits, who had been tied to each other by the wrists, and who thought they were to be taken by boat to the police station in town, shot dead

ปืน ร.ศ. เป็นปืนสัญชาติไทย เข้าประจำการเมื่อปี พ.ศ. 2445-2446 ในสมัยรัชกาลที่ 5 ปรากฏการใช้ในสงครามโลกครั้งที่ 1 และ 2 และกบฏบวรเดช โดยปืน ร.ศ. นี้มีชื่อเรียกภาษาอังกฤษตามชนิดของกระสุนที่ใช้ เช่น ปืน ร.ศ. 121 เรียกว่า Siamese M1903 และ ปืน ร.ศ. 123 เรียกว่า Siamese M1905 ซึ่งต้นฉบับไม่ได้กำหนดแน่ชัดว่าเป็นปืน ร.ศ. ชนิดใด และประกอบกับที่บริบทมีการระบุว่ายิงทิ้งอยู่แล้ว ผู้แปลจึงละไม่แปลคำนี้ แปลแต่เพียงว่าถูกยิงตายเท่านั้น

ตัวอย่างที่ 2

ต้นฉบับ แม่เป็นคนหน้าตาอ่อนโยน สวยเศร้าๆ ผมทรงดอกกระพุ่มไว้ยาวปรกต้นคอ

ฉบับแปล Mother had soft features, beautiful and sad, framed by hair that went down to her neck.

ผมทรงดอกกระพุ่ม คือ ทรงผมของหญิงไทยในสมัยก่อน กล่าวคือ ตัดผมทิ้งศีรษะแล้วปล่อยให้ยาวขึ้นมามีเก็กน้อย คล้ายดอกกระพุ่ม โดยคำนี้เป็นคำทางวัฒนธรรมของไทยในอดีต หากมาเทียบเคียงได้ยาก นอกจากนี้ต้นฉบับยังมีการระบุเพิ่มเติมว่าเป็นทรงผมดอกกระพุ่มที่ไว้ยาวปรกต้นคอ ผู้แปลจึงแปลคำนี้โดยใช้วิธีการละ ไม่แปลชื่อทรงผมแปลแต่เพียงคำว่ายาวปรกต้นคอ (went down to her neck) เท่านั้น

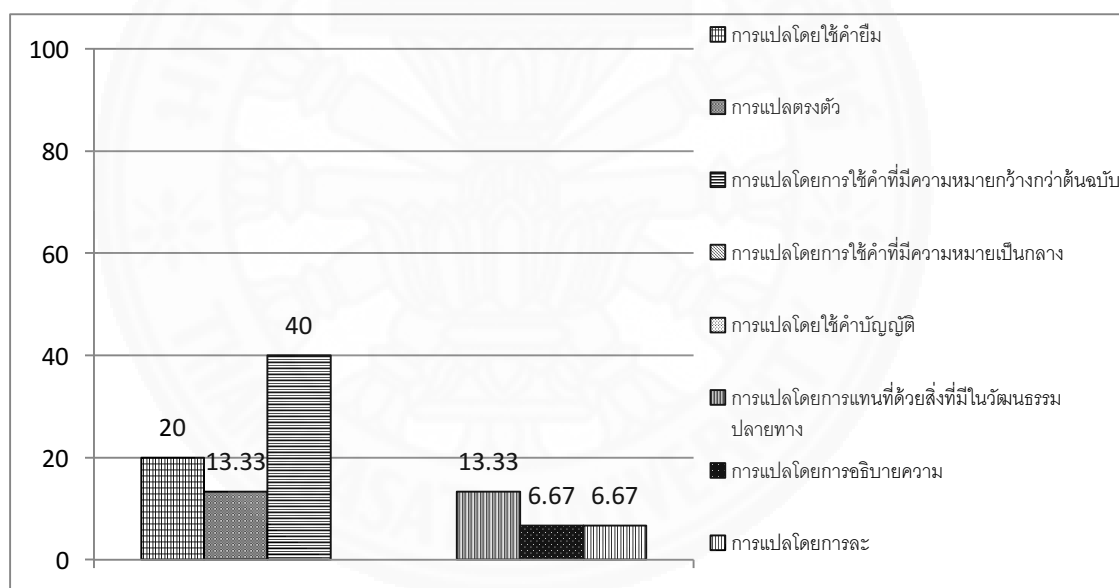
โดยสรุป กลวิธีการแปลโดยการละ แม้จะใช้กับคำที่มีบริบทช่วยในการสื่อความหมาย เมื่อละไม่แปลแล้วไม่ได้กระทบต่อใจความสำคัญของเนื้อเรื่อง ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายจนทำให้บทแปลสื่อความต่างไปจากเดิม แต่กลวิธีการแปลโดยการละนี้ก็ถือเป็นกลวิธีที่ทำให้เนื้อหาบางส่วนที่ผู้แต่งต้องการจะถ่ายทอดสูญหายไป และให้รายละเอียดบางประการได้ไม่ครบถ้วนเหมือนกับต้นฉบับ

4.2.3 คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับสังคม

คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับสังคม คือ โครงสร้าง ประเพณี แบบแผน จารีตต่างๆ ตลอดจน กฎหมาย ซึ่งในแต่ละวัฒนธรรมหรือแต่ละสังคมจะมีความแตกต่างกันไป จากการศึกษา คำทางวัฒนธรรมทางสังคมที่ปรากฏในเรื่อง เรื่องของจัน ดารานี้ ผู้วิจัยจัดแบ่งประเภทของคำ แยกย่อยลงไปตามความเหมาะสมได้เป็น 4 ประเภท ได้แก่ อาชีพและคำนำหน้า สถานที่ ทำทาง และ พิธีกรรมและกิจกรรมทางสังคม

แผนภูมิ 4.2.3.1 กลวิธีการแปลคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับสังคม

หมวดหมู่อาชีพและคำนำหน้า

จากแผนภูมิ 4.2.3.1 แสดงให้เห็นกลวิธีที่ผู้แปลใช้ในการแปลคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับสังคม (อาชีพและคำนำหน้า) ทั้งสิ้น 15 คำ ปรากฏกลวิธีที่ผู้แปลใช้ 6 กลวิธี เรียงตามลำดับการใช้ จากมากที่สุดไปน้อยที่สุด ดังนี้ กลวิธีการแปลโดยการใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับ ร้อยละ 40 กลวิธีการแปลโดยใช้คำยืม ร้อยละ 20 กลวิธีการแปลตรงตัว และ กลวิธีการแปลโดยการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทาง มีจำนวนเท่ากัน ร้อยละ 13.33 กลวิธีการแปลโดยการอธิบายความและกลวิธีการแปลโดยการละ มีจำนวนเท่ากัน ร้อยละ 6.67 ซึ่งจะได้อภิปรายรายละเอียดต่อไป

4.2.3.1.1 กลวิธีการแปลโดยการใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับ

จากการศึกษานวนิยาย กลวิธีนี้มักใช้กับคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับสังคม (อาชีวะและคำนำหน้า) กรณีเดียว คือ คำที่มีลักษณะเฉพาะ ไม่มีคำเทียบเคียงในปลายทางที่สามารถเก็บความได้อย่างครบถ้วน ผู้แปลจะแก้ปัญหาคำเหล่านี้โดยการใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าในการแปล เพื่อให้ความหมายของคำที่กว้างนั้นครอบคลุมความหมายของคำทางวัฒนธรรมที่ระบุในต้นฉบับ

คำที่มีลักษณะเฉพาะ

ตัวอย่างที่ 1

ต้นฉบับ	นี่ๆดูก็น่าพิลึกจนอยากจะไปถามไถ่ <u>โหร</u> ดูว่ามันเป็นการสมพงศ์กันอีกชนิดหนึ่งหรือไร
ฉบับแปล	Brooding about this, I found it so strange I wanted to ask a <u>fortune-teller</u> whether it wasn't after all some kind of union that was destined...

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของคำว่า โหร ว่า ผู้พยากรณ์โดยอาศัยการโคจรของดาวเป็นหลัก ซึ่งในสังคมไทยจะปรากฏโหรเป็นผู้ที่ทำนายดวงชะตา ฤกษ์ยามต่างๆ เช่น ทำนายเวลาในการออกรบเพื่อให้ได้รับชัยชนะ ทำนายเรื่องราวบาปบุญ ตลอดจนอดีตชาติความเป็นมาต่างๆ เป็นต้น ผู้แปลแปลคำว่า หมอดู ว่า fortune-teller ซึ่งเป็นที่มีความหมายกว้างกว่าคำว่า โหร เพราะคำว่า fortune-teller มีความหมายรวมถึงหมอดูผู้ทำนายโชคชะตาทุกประเภท ซึ่งสามารถเป็นได้ทั้ง โหร หมอดูไฟยิปซี หมอดูลายมือ ไม่ได้ระบุเฉพาะเจาะจงว่าเป็นประเภทใด

ตัวอย่างที่ 2

ต้นฉบับ “คุณหลวง-คุณหลวง-อยู่กระทรวงมหาดไทย”

ฉบับแปล “His Lordship, His Lordship works at the Interior Ministry...”

คำว่า *คุณหลวง* เป็นยศถาบรรดาศักดิ์ของขุนนางในสังคมไทยสมัยก่อน โดยจะเรียงลำดับจากยศต่ำไปสูง ดังนี้ นายหรือหมู่ พัน หมื่น ขุน หลวง พระหรือจมีน พระยา เจ้าพระยา ผู้แปลแปลคำนี้ว่า Lordship ซึ่งคำว่า Lordship นี้มีความหมายที่ระบุในพจนานุกรม Oxford ว่า a respectful form of reference or address to a judge, a bishop, or a man with a title (คำที่ใช้เรียกขุนนางที่มียศถาบรรดาศักดิ์ของอังกฤษ สามารถใช้เรียกบุคคลที่อยู่ในตำแหน่ง มาควิส เอิร์ล ไวส์เคานต์ และบารอน) อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาความหมายของทั้งสองคำนี้ ปรากฏว่า คำว่า Lordship เป็นคำที่มีความหมายกว้างกว่าคำว่า คุณหลวง เพราะคำว่า Lordship เป็นคำกล่าวโดยรวมไม่ได้เฉพาะเจาะจงว่าเป็นขุนนางตำแหน่งใด แต่คำว่า คุณหลวง เป็นตำแหน่งที่มีความหมายเฉพาะบอกถึงตำแหน่งอย่างชัดเจน

ตัวอย่างที่ 3

ต้นฉบับ ที่นี้ก็เห็นจะต้องถึงเรื่องน้ำवादกันเสียที... น้ำवादเป็นน้ำผู้หญิง เห็นจะต้องบอกก็ได้กระมังว่าเป็นญาติข้างมารดาผม

ฉบับแปล Now, it's time to tell the story of Aunt Waht. There is probably no need to tell you that Aunt Waht was related to me on my mother's side.

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของคำว่า *น้ำ* ว่า น้องชายหรือน้องสาวของแม่ เรียกผู้ที่มีวัยอ่อนกว่าแม่ ผู้แปลแปลคำนี้ว่า aunt ซึ่งพจนานุกรม Oxford ให้ความหมายว่า The sister of one's father or mother or the wife of one's uncle (พี่สาวหรือน้องสาวของพ่อหรือแม่ หรือ ภรรยาของลุง) อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาความหมายของทั้งสองคำปรากฏว่าคำว่า

aunt เป็นคำที่มีความหมายกว้างกว่าคำว่า น้า เพราะสามารถแสดงให้เห็นว่าเป็นทั้งญาติฝั่งพ่อและแม่ แต่คำว่าน้าระบุอย่างเฉพาะเจาะจงว่าเป็นญาติฝั่งแม่เท่านั้น

ตัวอย่างที่ 4

ต้นฉบับ และเป็นญาติสนิทของญาติผู้ใหญ่อาวุโสที่สุดในบ้านคนนั้นซึ่งเป็นเฒ่าแก่
จัดแจงให้มารดาผมแต่งงานกับคุณหลวงบิดาผม (และซึ่งต่อไปผมจะ
เรียกว่าคุณตา)

ฉบับแปล ...as well as the niece of the senior-most relative in the house
who had once arranged the wedding of my mother and His
Lordship (I'll hereafter call him **Grandpa**).

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของคำว่า ตา ว่า พ่อของแม่ สามีมของยายชายที่เป็นญาติชั้นเดียวกับพ่อของแม่หรือรุ่นราวคราวเดียวกับตา คำเรียกชายสูงอายุที่ตนไม่ค่อยนับถือ ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้คำว่า grandpa โดยคำว่า grandpa มีความหมายตามที่พจนานุกรม Oxford ระบุว่า The father of one's father or mother (พ่อของพ่อหรือแม่) อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาความหมายของทั้งสองคำจะเห็นว่า คำว่า grandpa เป็นคำที่มีความหมายกว้างกว่าคำว่า ตา เนื่องจากไม่ได้ระบุแน่นอนว่าเป็นญาติฝั่งพ่อหรือแม่

โดยสรุป กลวิธีการแปลโดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับสามารถสื่อความหมายของคำในต้นฉบับได้พอสังเขปเท่านั้น เนื่องจากผู้แปลใช้คำที่มีความหมายกว้างในการถ่ายทอดบทแปลจึงไม่สามารถลงรายละเอียดหรือความหมายย่อยที่ชัดเจนเช่นเดียวกับคำทางวัฒนธรรมที่ระบุไว้ในต้นฉบับได้

4.2.3.1.2 กลวิธีการแปลโดยใช้คำยืม

จากการศึกษานวนิยาย กลวิธีนี้ปรากฏการใช้กับคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับสังคม (อาชีพ และคำนำหน้า) 2 กรณี คือ 1) ชื่อเฉพาะ กล่าวคือ เป็นชื่อเรียกตำแหน่งต่างๆ ซึ่งหาคำมาเทียบเคียงได้ยาก เพราะยศตำแหน่งของต้นทางและปลายทางมีลักษณะที่แตกต่างกันมาก 2) คำนำหน้าชื่อของบุคคลที่แสดงถึงการยกย่องให้เกียรติของไทย เพื่อคงไว้ซึ่งนัยยะทางวัฒนธรรม เพราะหากเปลี่ยนไปใช้กลวิธีอื่นในการแปล อาจไม่สามารถรักษาบรรยากาศของเรื่องที่เกิดขึ้นในวัฒนธรรมไทยได้ นอกจากนี้ ในบางกรณีเมื่อผู้แปลแปลโดยใช้คำยืม จะให้เชิงอรรถอธิบายความหมายเพิ่มเติมให้ผู้อ่านเข้าใจมากขึ้น

1) ชื่อเฉพาะ

ตัวอย่างที่ 1

ต้นฉบับ โดยเฉพาะนายตำรวจใหญ่ซึ่งมี**บรรดาศักดิ์ชั้นหลวง**ผู้นั้น เป็น “มือปราบ”

ฉบับแปล ... especially the latter, who held **the rank of luang*** and was an expert in crime suppression,...

คำว่า**บรรดาศักดิ์ชั้นหลวง**นี้ เป็นคำเฉพาะที่ใช้ระบุถึงยศของข้าราชการไทยในสมัยก่อน ผู้แปลแปลคำนี้ว่า the rank of luang เนื่องจากยศหรือตำแหน่งในแต่ละประเทศ แต่ละวัฒนธรรม มักมีตำแหน่งที่แตกต่างกัน ยากที่จะหาคำมาเทียบเคียงให้ได้ความหมายเท่ากันอย่างสมบูรณ์ ดังนั้น ผู้แปลจึงยืมคำว่าหลวงมาจากต้นฉบับ และถ่ายเสียงออกมาเป็นคำว่า luang และให้คำอธิบายเพิ่มเติมเป็นเชิงอรรถเพื่อช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจมากขึ้นว่า * A title of nobility conferred on government officials. By descending order of importance: Jao Phraya, Phraya, Phra, Luang, Khun, Muern, Phan and Thanai. These titles, created in the mid 15th century, were abolished in 1932 (คำที่ใช้เรียกข้าราชการในตำแหน่ง เจ้าพระยา พระยา พระ หลวง คุณ หมื่น พัน และทนาย ซึ่งยศเหล่านี้มีการบัญญัติขึ้นเมื่อกลางศตวรรษที่ 15 และยกเลิกเมื่อปี ค.ศ. 1932)

2) คำนำหน้าชื่อ

ตัวอย่างที่ 2

ต้นฉบับ หม่อมชมนี่เป็นหม่อมของเจ้านายที่เหนและแค้เหนผมไม่ได้สนใจอยากรู้

ฉบับแปล This Morm Chom was the wife of a nobleman in whose identity and rank I hadn't the slightest interest.

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของคำว่า *หม่อม* ว่า หญิงสามัญที่เป็นภรรยาของเจ้าฟ้า พระองค์เจ้า หรือหม่อมเจ้า ซึ่งคำนี้ถือเป็นชื่อตำแหน่งในวัฒนธรรมไทยที่ไม่มีปรากฏในวัฒนธรรมปลายทาง และหาคำมาเทียบเคียงได้ยาก ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้คำยืม โดยนำคำว่า หม่อม มาถ่ายเสียงว่า Morm เนื่องจากในบริบทฉบับแปลมีการให้ความหมายของคำว่า Morm ว่า the wife of a nobleman เพื่อช่วยให้เข้าใจมากยิ่งขึ้น

ตัวอย่างที่ 3

ต้นฉบับ เด็กๆในบ้านมีอยู่มากหลายด้วยกัน แต่นอกจากผมแล้ว ก็มีอยู่คนเดียวเท่านั้นที่ได้รับเรียกว่าคุณ ฐานันดรของเด็กอีกคนนี่เขาเป็นผู้แต่งตั้งให้เถอะ-แล้วผมจะเล่าให้ฟังทีหลัง

ฉบับแปล There were plenty of children in the house, but only one other was called Khun*, and my father had bestowed that title on her himself – but I'll tell you about this later.

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของคำว่า *คุณ* ว่า คำที่ใช้เรียกนำหน้าบุคคล เพื่อแสดงความยกย่อง เช่น คุณพ่อ คุณแม่ คุณสมร ผู้แปลแปลคำนี้โดยกลวิธีการแปลโดยใช้คำยืม นำคำว่าคุณมาถ่ายเสียงว่า Khun นอกจากนี้ ผู้แปลยังใช้เชิงอรรถอธิบายเพิ่มเติมว่า * In this context, 'Master' for a boy, 'Miss' for a girl (ในบริบทนี้ คำว่าคุณ เป็นคำยกย่องให้เกียรติ

มีความหมายเช่นเดียวกับ Master และ Miss) เพื่อความเข้าใจที่ถูกต้องและชัดเจนมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม แม้ในวัฒนธรรมปลายทางจะปรากฏการใช้คำว่า Master แต่การแปลโดยคงรูปแบบเดิมของคำในวัฒนธรรมต้นทางไว้ จะสามารถรักษาบรรยากาศของนวนิยายได้มากกว่า

โดยสรุป กลวิธีการแปลโดยใช้คำยืม ผู้แปลจะนำคำในต้นฉบับมาถ่ายทอดเสียง และอาจใช้เชิงอรรถอธิบายความหมายเพิ่มเติม จึงทำให้บทแปลที่ได้สามารถรักษาสีสัน บรรยากาศของวัฒนธรรม ตลอดจนความหมายของคำทางวัฒนธรรมนั้นได้เช่นเดียวกับต้นฉบับ

4.2.3.1.3 กลวิธีการแปลตรงตัว

จากการศึกษานวนิยาย กลวิธีนี้ปรากฏการใช้กับคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับสังคม (อาชีพ และคำนำหน้า) กรณีเดียวคือ คำที่แปลตรงตัวแล้วสามารถรักษาความหมายของต้นฉบับไว้ได้ สื่อความได้เช่นเดียวกับเนื้อหาที่ผู้แต่งต้องการจะถ่ายทอดโดยไม่ทำให้เข้าใจคลาดเคลื่อน ผู้แปลจะนำคำเหล่านี้มาถ่ายทอดตรงตัวต่อคำ และจัดเรียงตามโครงสร้างของหลักไวยากรณ์ปลายทาง

คำที่แปลตรงตัวแล้วสามารถรักษาความหมายของต้นฉบับไว้ได้

ตัวอย่างที่ 1

ต้นฉบับ ผมทำนาและทำทุกอย่างสารพัดที่จะพึงมีให้ทำด้วยใจสมัคร

ฉบับแปล I laboured in the paddy fields and willingly took on the odd jobs that needed to be done.

คำว่า *ทำนา* มีความหมายว่า การปลูกข้าว ดำนา เกี่ยวข้าว ผู้แปลแปลคำนี้โดยตรงตัวว่า laboured in the paddy fields (การทำนาข้าว) กล่าวคือ labour คือ การทำงานโดยใช้แรงงาน และ paddy field หมายถึง นาข้าว เพราะ คำว่า ทำนา เป็นคำที่มีความหมายตรงตัว ไม่ซับซ้อน ไม่มีความหมายแฝง

ตัวอย่างที่ 2

ต้นฉบับ ส่วนภาพของคุณตาที่เพิ่งแลเห็นถนัดชัดขึ้นนั้น ชวนให้ระลึกถึง ขุนนาง
ผู้ใหญ่ ในสมัยโบราณ

ฉบับแปล As for Grandpa, whose figure I now saw clearly, he reminded me
of one of those senior officials of the old regime...

คำว่า ขุนนาง ในบริบทของวัฒนธรรมไทย เป็นคำกล่าวที่ใช้เรียกโดยรวมถึง บุคคลที่เข้ารับ
ตำแหน่ง นายหรือหมู่ พัน หมื่น ขุน หลวง พระ หรือ จมื่น พระยา เจ้าพระยา ผู้แปลแปลคำนี้
อย่างตรงตัวตามความหมายของต้นฉบับว่า senior officials กล่าวคือ คำว่า senior มีความหมายถึง
ผู้มีอาวุโส ผู้หลักผู้ใหญ่ หรือ ชั้นผู้ใหญ่ ส่วนคำว่า official มีความหมายว่า เจ้าหน้าที่ หรือ ข้าราชการ
เพราะ คำว่าขุนนางชั้นผู้ใหญ่ เป็นคำที่มีความหมายตรงตัวคำต่อคำ ไม่มีความซับซ้อน
ไม่มีความหมายแฝงแต่อย่างใด

กลวิธีการแปลตรงตัว ผู้แปลจะนำคำทางวัฒนธรรมที่เข้าใจได้ง่าย ไม่มีความหมายแฝง
มาถ่ายทอดตรงตัวคำต่อคำ และนำมาจัดเรียงให้ถูกต้องตามโครงสร้างไวยากรณ์ปลายทาง ทำให้
บทแปลที่ได้สามารถถ่ายทอดความหมายและรูปแบบของคำได้เช่นเดียวกับต้นฉบับ

4.2.3.1.4 กลวิธีการแปลโดยการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทาง

จากการศึกษานวนิยาย กลวิธีนี้ปรากฏการใช้กับคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับสังคม (อาชีพและคำนำหน้า) กรณีเดียว คือ คำที่มีเทียบเคียงในภาษาปลายทาง สื่อความหมายให้เข้าใจได้เหมือนหรือใกล้เคียงกับต้นฉบับ แม้อาจจะไม่สามารถเทียบเคียงกับได้ครบทุกประการ เช่น อาชีพที่ทำหน้าที่คล้ายกัน หรือคำที่ใช้เพื่อถ่ายทอดอารมณ์ในลักษณะเดียวกัน ผู้แปลจะพิจารณาหาลักษณะสำคัญของคำที่ต้นฉบับต้องการจะถ่ายทอด เพื่อมาใช้ในการหาคำมาแปลหรือแก้ปัญหาคำทางวัฒนธรรมนั้น

คำที่มีเทียบเคียงในภาษาปลายทาง

ตัวอย่างที่ 1

ต้นฉบับ หมอดำแย ก็ควักผมออกมาจากช่องคลอดได้โดยที่ไม่ทันรู้ว่ามารดาผมสิ้นใจแล้วก่อนหน้านั้น

ฉบับแปล The midwife who took me out of the womb hadn't realised that my mother, who had gone through an unusually arduous and protracted labour, was already dead.

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของคำว่า หมอดำแย ว่า หญิงที่มีอาชีพทำคลอดตามแบบแผนโบราณ โดยหน้าที่ของหมอดำแยจะมีการคัดท้องในกรณีที่เกิดหวั่นศีรษะผิดทาง เพื่อให้คลอดง่ายและปลอดภัย ต่อจากนั้นจะนำน้ำมะพร้าวมาวดที่ท้องเพื่อให้ถุงน้ำคร่ำแตก ขณะคลอดจะใช้ผ้ามัดเป็นข้อให้เหนียวรั้งเพื่อให้เบ่งคลอด และใช้ไม้ไผ่ที่ฝานให้คมตัดสายสะดือ ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้คำว่า midwife ซึ่งพจนานุกรม Oxford ระบุความหมายของคำว่า midwife ว่า A person, typically a woman, who is trained to assist women in childbirth (ผู้ที่ได้รับการฝึกสอนมาเพื่อช่วยทำคลอด) อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาความหมายของทั้งสองคำนี้ ประกอบกับข้อมูลเพิ่มเติมจะเห็นว่า ผู้แปลแปลคำว่า หมอดำแย ว่า midwife โดยใช้กลวิธีการแปลโดยการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทาง โดยหาคำในวัฒนธรรมปลายทางที่มีความหมายใกล้เคียงที่สุด เพราะแม้

ทั้งสองอาชีพนี้จะมีลักษณะร่วมกัน คือ มีหน้าที่ช่วยเหลือหญิงตั้งครรภ์เหมือนกัน แต่ยังมี ความแตกต่างกันอยู่เล็กน้อย กล่าวคือ ปัจจุบันไม่ค่อยพบหมอดำแยในวัฒนธรรมไทยเท่าใดนัก แต่ยังพบ midwife ทำงานที่โรงพยาบาลในวัฒนธรรมปลายทาง นอกจากนี้ หมอดำแยยังถือเป็น ภูมิปัญญาชาวบ้านในอดีต ส่วน midwife จะได้รับการศึกษาในด้านนี้มาเฉพาะ ประเทศที่ปรากฏ อาชีพหมอดำแย ได้แก่ ออสเตรเลีย แคนาดา ฝรั่งเศส ฮองกง อินเดีย ญี่ปุ่น อังกฤษ นิวซีแลนด์ แอฟริกาใต้ เป็นต้น

ตัวอย่างที่ 2

ต้นฉบับ “อีแก้ว!” นี่เป็นหนแรกในชีวิตที่น้าवादใช้วาจาผรุสวาจาเช่นนั้นกับลูก

ฉบับแปล “**You little bitch!**” It was the first time in her life Aunt Waht had used such a rude tone with her daughter.

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของคำว่า อี ว่า คำประกอบหน้าคำบางคำ เพื่อเน้นในเชิงบริภาษ เช่น อีบ้า อีจิ้ง อีควาย ในบริบทนี้น้าवादจะใช้คำว่าอีและตามด้วยชื่อของลูก เพื่อเป็นการดูและแสดงความไม่พอใจที่ลูกสาวของตนเถียงตนซึ่งเป็นมารดา ผู้แปลแปลคำนี้ว่า You little bitch! ซึ่งในวัฒนธรรมปลายทาง คำนี้ก็มีความหมายในเชิงประณามเช่นเดียวกัน

ดังนั้น การแปลโดยการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทาง ผู้แปลจะเปลี่ยนไปใช้คำ ในภาษาปลายทางที่สามารถสื่อความได้เหมือนหรือใกล้เคียงกับใจความสำคัญที่ต้นฉบับต้องการจะ ถ่ายทอด ซึ่งผู้อ่านที่อยู่ในวัฒนธรรมนั้นจะคุ้นเคยกับความหมายของคำแปล ทำให้เข้าใจได้ง่าย รวดเร็ว และในบางกรณีก็ถือเป็นการถ่ายทอดความหมายทางอารมณ์ของตัวละครอีกด้วย แต่เนื่องจากคำในปลายทางที่นำมาใช้แทนที่นั้น ไม่ได้มีความหมายเท่ากันโดยสมบูรณ์ จึงอาจทำให้ รายละเอียดย่อยหรือนัยยะทางวัฒนธรรมบางประการของคำในต้นฉบับสูญหายไป

4.2.3.1.5 กลวิธีการแปลโดยการอธิบายความ

จากการศึกษานวนิยาย กลวิธีนี้สามารถใช้กับคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับสังคม (อาชีวะและคำนำหน้า) กรณีเดียว คือ คำที่มีลักษณะเฉพาะ การแปลโดยใช้คำเพียงคำเดียวไม่สามารถถ่ายทอดความหมายได้ครบถ้วน ผู้แปลจึงจำต้องถ่ายทอดรายละเอียดให้มากที่สุดโดยใช้กลวิธีการอธิบายความ

คำที่มีลักษณะเฉพาะ

ตัวอย่าง

ต้นฉบับ ถ้าไม่ตั้งเองก็เป็นธุระวิ่งเต็นไปหาท่านพระครูหรือผู้หลักผู้ใหญ่ที่เคารพนับถือ

ฉบับแปล ... if he can't come up with one, will hasten to ask **a senior monk** or some other notable...

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของคำว่าพระครูว่า ฐานันดรประเภทหนึ่งแห่งพระภิกษุ ต่ำกว่าพระราชาคณะ เช่น พระครูสรวิฑิตพิศาล พระครูสรภาณพิสุทธิ ซึ่งในวัฒนธรรมไทยมักเชื่อกันว่า หากให้พระครูตั้งชื่อเด็ก จะถือเป็นสิริมงคล แต่ในวัฒนธรรมปลายทางไม่มีการลำดับชั้นของพระสงฆ์เช่นนี้ ผู้แปลจึงแปลคำนี้ว่า senior monk ซึ่งเป็นการแปลโดยการอธิบายความ กล่าวคือ ใช้คุณสมบัติของพระครูมาอธิบายโดยใช้คำว่า senior พจนานุกรม Oxford ให้ความหมายว่า Of or for older or more experienced people (ผู้ที่มีอายุสูงกว่าหรือมีประสบการณ์มากกว่า) และ High or higher in rank or status (ผู้ที่อยู่ในตำแหน่งที่สูงหรือสูงกว่า) ดังนั้น senior monk จึงมีความหมายถึง พระรูปที่มีทั้งคุณวุฒิและวัยวุฒิ

ฉะนั้น การแปลโดยการอธิบายความเป็นกลวิธีที่ผู้แปลจะนำคำทางวัฒนธรรมที่มีลักษณะเฉพาะมาอธิบายรายละเอียดให้ผู้อ่านเข้าใจได้ชัดเจนขึ้น กลวิธีนี้จึงเป็นกลวิธีที่สามารถเก็บใจความได้ชัดเจนใกล้เคียงกับต้นฉบับ และทำให้ผู้อ่านได้ข้อมูลเกี่ยวกับคำทางวัฒนธรรมนั้นเพิ่มเติมอีกด้วย

4.2.3.4.6 กลวิธีการแปลโดยการละ

จากการศึกษานวนิยาย กลวิธีนี้ปรากฏการใช้กับคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับสังคม (อาชีพและคำนำหน้า)กรณีเดียว คือ คำที่มีบริบทช่วยถ่ายทอดความหมายของคำที่ถูกละไป เพราะเมื่อละไม่แปลคำดังกล่าวนั้นก็จะไม่กระทบต่อใจความสำคัญของเนื้อเรื่อง

คำที่มีบริบทช่วยถ่ายทอดความหมาย

ตัวอย่าง

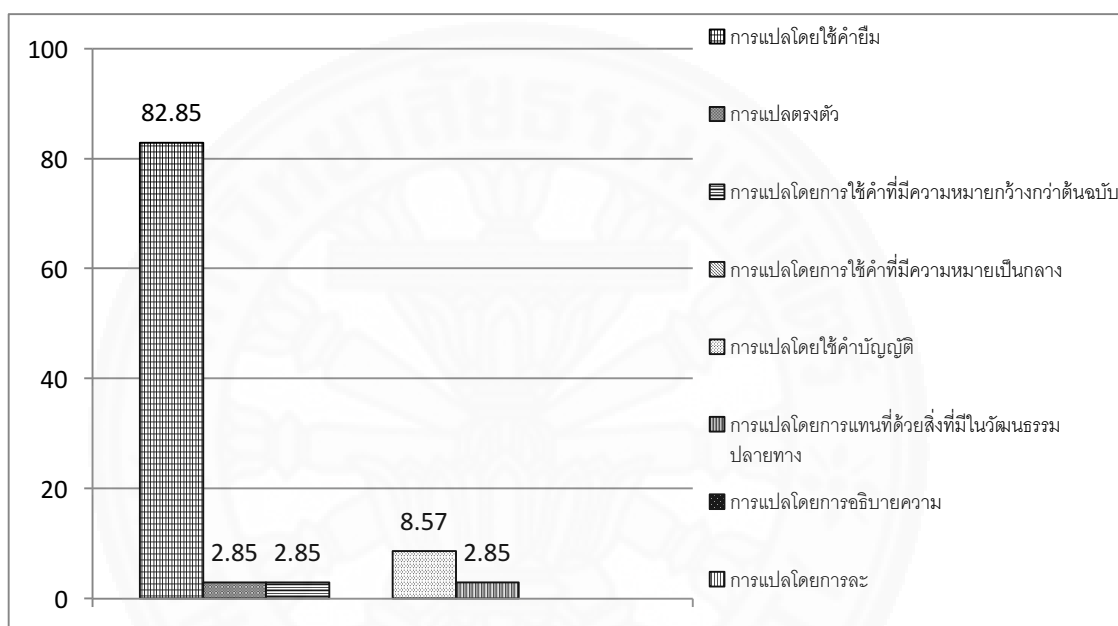
ต้นฉบับ “แม่มีอะไรจะใช้มันก็ใช้เข้าไปเถอะ อย่าได้คิดอบรมอบแรมมันเลย เด็ก... พันนี้”

ฉบับแปล “Whatever you want him to do, just order him about, B, but don't bother taking care of that ... brat!”

คำว่า *แม่* ในบริบทนี้เป็นคำนำหน้าที่ผู้ชายใช้เรียกผู้หญิงอันเป็นที่รัก โดยจะใช้คำว่าแม่ขึ้นก่อนและตามด้วยชื่อของผู้หญิง เนื่องจากลักษณะการใช้คำนำหน้าเช่นนี้ไม่ปรากฏในภาษาปลายทาง และประกอบกับที่ต้นฉบับระบุว่า คุณหลวงเรียกคุณบุญเลื่องว่า บี ซึ่งเป็นชื่อเล่นของเธอ เป็นสิ่งที่แสดงถึงความสัมพันธ์ที่สนิทสนมกัน ผู้แปลจึงแปลคำนี้โดยใช้วิธีการละไม่แปล ถ่ายทอดออกมาเพียงเรียกชื่อบี ว่า B เท่านั้น

โดยสรุป กลวิธีการแปลโดยการละ แม้จะใช้ในกรณีกับคำที่มีบริบทช่วยในการถ่ายทอดความหมายหรือให้รายละเอียดของคำที่ถูกละ แต่ก็ยังถือเป็นกลวิธีที่ทำให้ข้อมูลบางประการในต้นฉบับหายไป ไม่สามารถรักษารูปแบบของคำ ตลอดจนอรรถรสบางประการของต้นฉบับไว้ได้

แผนภูมิ 4.2.3.2 กลวิธีการแปลคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับสังคม หมวดหมู่ชื่อสถานที่

แผนภูมิ 4.2.3.2 แสดงให้เห็นถึงกลวิธีการแปลที่ใช้ในการแปลคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับสังคม (ชื่อสถานที่) 35 คำ ปรากฏกลวิธีที่ผู้แปลใช้ในการแปลทั้งสิ้น 5 กลวิธี เรียงตามลำดับจากกลวิธีที่มีการใช้มากที่สุดไปน้อยที่สุด ดังนี้ กลวิธีการแปลโดยใช้คำยืม ร้อยละ 82.85 กลวิธีการแปลโดยใช้คำบัญญัติ ร้อยละ 8.57 กลวิธีการแปลตรงตัว กลวิธีการแปลโดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับ และ การแปลโดยการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทาง โดยแต่ละกลวิธีคิดเป็นร้อยละ 2.85 เท่ากัน ซึ่งจะได้อภิปรายรายละเอียดต่อไปนี้

4.2.3.2.1 กลวิธีการแปลโดยการใช้คำยืม

จากการศึกษานวนิยายเรื่องนี้ กลวิธีนี้ปรากฏการใช้กับคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับชื่อสังคม (ชื่อสถานที่) กรณีเดียวคือ ชื่อเฉพาะ เช่น ชื่อเขต ชื่อสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆที่ยากจะหาคำมาเทียบเคียงได้ในวัฒนธรรมปลายทาง หรือหากเทียบเคียงและแปลด้วยคำอื่น อาจทำให้นัยความและบรรยากาศของเรื่องที่เกิดขึ้นในวัฒนธรรมไทยหายหรือบิดเบือนไป เพราะนวนิยายเรื่องนี้อ้างอิงมาจากสถานที่จริงในวัฒนธรรมไทย ผู้แปลจึงแก้ปัญหานี้ด้วยกลวิธีการแปลโดยใช้คำยืมนำคำจากต้นฉบับมาถ่ายเสียงเป็นตัวอักษรของภาษาปลายทาง นอกจากนี้ ในบางกรณีชื่อสถานที่นั้นมีความเป็นมา หรือเกี่ยวข้องกับอดีต ผู้แปลจะใช้เชิงอรรถให้ข้อมูลเพิ่มเติมกับผู้อ่านอีกด้วย

ชื่อเฉพาะ

ตัวอย่างที่ 1

ต้นฉบับ บางครั้งผมก็ไปตามเส้นทางที่ครูพาเดินทางไกลไปพักแรมที่วัดสะพานสูง
บางชื่อ

ฉบับแปล Sometimes, I'd follow the lengthy route the teacher would
take us along when we'd stay overnight at the Sapharn Soong
monastery in **Bangsue**,...

บางชื่อ เป็นเขตหนึ่งในกรุงเทพมหานคร อยู่ฝั่งตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยา เป็นแหล่งที่เต็มไปด้วยเขตการค้า และที่อยู่อาศัยของผู้คน ผู้แปลแปลคำนี้ว่า Bangsue กล่าวคือ เป็นกลวิธีการใช้คำยืม โดยนำชื่อเขตในต้นฉบับมาถ่ายเสียงออกมา นอกจากนี้ เมื่อสังเกตจากบริบท จะพบว่าในนวนิยายระบุว่า วัดสะพานสูงอยู่ที่เขตบางชื่อ ทำให้ผู้แปลไม่สามารถแปลเป็นคำอื่นได้ เพราะจะเป็นการบิดเบือนต้นฉบับ

ตัวอย่างที่ 2

ต้นฉบับ หมายจะไปให้ถึงบ้านทวายหรือไม่ก็ถนนตกโน่นเลย

ฉบับแปล ... with the intention of going to **Barn Thawai** or beyond, to
Tok Road,...

บ้านทวาย เป็นชื่อเดิมของเขต บางคอแหลม เนื่องจากบริเวณนั้นมีชาวทวายอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก โดยในสมัยรัชกาลที่ 5 พื้นที่บริเวณนี้ได้รับการตั้งเป็นอำเภอว่า “อำเภอบ้านทวาย” ต่อมากระทรวงมหาดไทยพิจารณาว่าชื่อนี้เป็นภาษาต่างด้าว จึงเปลี่ยนชื่อใหม่เป็นอำเภอยานนาวา ในปี พ.ศ. 2515 ได้เปลี่ยนชื่อเรียกว่า "เขตยานนาวา" ตามประกาศคณะปฏิวัติ และในปี 2532 มีการจัดตั้งสำนักงานเขตสาขาขึ้น 2 สาขา โดยแบ่งเป็น สำนักงานเขตยานนาวา สาขา 1 แขวงยานนาวา ซึ่งปัจจุบันคือเขตสาทร และสำนักงานเขตยานนาวา สาขา 2 แขวงบางคอแหลม ซึ่งปัจจุบันคือเขตบางคอแหลม อย่างไรก็ตามในสมัยที่หนังสือเล่มนี้ตีพิมพ์คือช่วงที่บริเวณนี้ยังเป็นอำเภอบ้านทวายอยู่ ผู้แปลแปลคำนี้ว่า Ban Thawai กล่าวคือ แปลโดยใช้กลวิธีการใช้คำยืม โดยนำคำในต้นฉบับว่า บ้านทวายมาถ่ายเสียง

ตัวอย่างที่ 3

ต้นฉบับ แต่ก็มักไปหมดสติมอยู่แถวบางลำพูล่าง

ฉบับแปล ... but I usually ran out of steam by the time I reached the
lower part of **Bang Lamphoo**.

บางลำพู คือ ชื่อย่านเก่าแก่ของไทยในเขตกรุงรัตนโกสินทร์ ซึ่งเป็นย่านที่มีช่างทำทองทำเครื่องถมที่มีฝีมือและยังเป็นย่านตลาดที่สำคัญอีกที่หนึ่งของกรุงเทพฯ กล่าวคือ มีตลาดยอดตลาดนานา ตลาดทุเรียน และสิบสามห้าง เป็นต้น ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการแปลโดยใช้คำยืม กล่าวคือ ถ่ายเสียงคำว่า บางลำพู ว่า Bang Lamphoo

ตัวอย่างที่ 4

ต้นฉบับ หรือไม่กี่ไปตามถนนหน้าวัดราชบพิธ

ฉบับแปล Or else I'd take the road in front of Wat Rarchaborphit,...

วัดราชบพิธ หรือ วัดราชบพิธสถิตมหาสีมารามเป็นวัดประจำรัชกาลที่ 5 ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการแปลโดยใช้คำยืม ถ่ายเสียงว่า Wat Rarchaborphit ซึ่งคำว่า Wat ก็เป็นคำยืมที่วัฒนธรรมปลายทางยืมไปใช้ เนื่องจากพจนานุกรม Oxford ได้ให้ความหมายของคำนี้ไว้ว่า (in Thailand, Cambodia, and Laos) a Buddhist monastery or temple. ((ใช้ในภาษาไทย กัมพูชา และลาว) วัดของศาสนาพุทธ) เพื่อช่วยให้ผู้อ่านในวัฒนธรรมปลายทางสามารถค้นคว้าหาข้อมูลและเข้าใจความหมายของคำนี้ได้

ตัวอย่างที่ 5

ต้นฉบับ และหากลับผมก็ตั้งใจมาออกทางซอยท่ากลาง แล้วจึงเลี้ยวซ้ายไปทางท่าโรงยา

ฉบับแปล I made a point of passing through Tha Klang Street, not just on my way to the bridge but also on the return trip, when I'd turn left towards Tha Rong Ya...

ท่าโรงยา สร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 5 เป็นชื่อเรียกอาคารที่ขายยา ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการแปลโดยใช้คำยืม ถ่ายเสียงว่า Tha Rong Ya สาเหตุที่ผู้แปลใช้คำนี้ ไม่สามารถใช้กลวิธีอื่นได้ เพราะบริบทที่ว่า จันเลี้ยวออกมาทางซอยท่ากลางเป็นตัวกำหนด กล่าวคือ หากแปลโดยใช้คำอื่นจะทำให้สารของต้นฉบับคลาดเคลื่อนไปไม่เหมือนที่ผู้แต่งต้องการจะถ่ายทอด

ตัวอย่างที่ 6

ต้นฉบับ หมายจะไปให้ถึงบ้านทวายหรือไม่ก็ถนนตกโน่นเลย

ฉบับแปล ... with the intention of going to Barn Thawai or beyond, to
Tok Road,...

ถนนตก เป็นชื่อเฉพาะ ระบุถึงชื่อถนนของไทย ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการแปลโดยใช้คำยืม กล่าวคือ แปลคำว่า ตก โดยการถ่ายเสียงว่า Tok และแปลคำว่า ถนน โดยใช้กลวิธีการแปลตรงตัวว่า road เพื่อกำกับว่าหมายถึงชื่อเฉพาะของสิ่งใดเช่นเดียวกับที่ต้นฉบับระบุ นอกจากนี้การแปลชื่อถนนและตามด้วยคำว่า Road หรือ Rd. ต่อท้ายปรากฏการใช้ในวัฒนธรรมปลายทางจึงทำให้บทแปลนี้มีความเป็นธรรมชาติ

ตัวอย่างที่ 7

ต้นฉบับ ออกทางตลาดมิ่งเมืองไปเลี้ยวเข้าถนนระหว่างวัดเลียบบกับโรงเรียน
เพาะช่าง

ฉบับแปล ... exiting on the Ming Mueang Market side. I then turned into
the road running between Wat Liap and Phoh Chang Suan
Kularp School...

ตลาดมิ่งเมือง เป็นชื่อสถานที่ ผู้แปลใช้กลวิธีการแปลคำยืม กล่าวคือ แปลคำว่า มิ่งเมือง ซึ่งเป็นชื่อตลาดโดยการถ่ายเสียงว่า Ming Mueang และ แปลคำว่า ตลาด โดยใช้กลวิธีการแปลตรงตัวว่า Market ต่อท้าย เพื่อระบุอย่างชัดเจนเช่นเดียวกับต้นฉบับให้ผู้อ่านเข้าใจว่าชื่อนี้เป็นชื่อของสิ่งใด

ตัวอย่างที่ 8

ต้นฉบับ แล้วผ่านหน้าตรอกโรงเรียนไปเข้าซอยท่ากลาง

ฉบับแปล I'd then pass the lane where the school was located, enter
Tha Klang Street...

ซอยท่ากลาง เป็นชื่อเฉพาะ ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการแปลโดยใช้คำยืมมาถ่ายเสียง คำว่า ท่ากลาง ว่า Tha Klang ส่วนคำว่าซอย มีความหมายตามพจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานว่า ถนนที่แยกออกมาจากถนนใหญ่ ผู้แปลแปลโดยใช้กลวิธีการแปลตรงตัวว่า street ซึ่งพจนานุกรม Oxford ให้ความหมายของคำว่า street ว่า A public road in a city, town, or village, typically with houses and buildings on one or both sides (ถนนในเมืองหรือหมู่บ้าน อาจมีบ้านอยู่เพียง ฝากหนึ่งหรือทั้งสองฝาก) เพื่อระบุให้ชัดเจนว่าเป็นชื่อเฉพาะของสิ่งเดียวเช่นเดียวกับที่ต้นฉบับระบุ

ตัวอย่างที่ 9

ต้นฉบับ จากนั้นผมก็ออกไปข้างนอกกับคุณตา ที่ร้านกว้งบัววันเส็งซึ่งกินเนื้อที่ของ
ตึกแถวตรงสี่แยกพาหุรัดหลายคูหาอยู่

ฉบับแปล After that, I went with Grandpa to Kuang Buan Seng, a shop
which stretched over several sections of a huge shophouse at
the Pha-hurat intersection.

สี่แยกพาหุรัด เป็นจุดตัดถนนตรีเพชร และถนนพาหุรัด ผู้แปลแปลคำว่า พาหุรัด โดยกลวิธีการแปลโดยใช้คำยืม ถ่ายเสียงว่า Pha-hurat และแปลคำว่า สี่แยก โดยใช้กลวิธีการแปลตรงตัวว่า intersection ซึ่งมีความหมายตามที่พจนานุกรม Oxford ระบุว่า A point at which two or more things intersect, especially a road junction (จุดที่ สิ่งของสองสิ่งหรือมากกว่าตัดผ่านกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง จุดที่ถนนตัดผ่านกัน) เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจอย่างชัดเจนว่าคำเฉพาะนั้นเป็นชื่อของ สิ่งใดเช่นเดียวกับที่ต้นฉบับระบุ

ตัวอย่างที่ 10

ต้นฉบับ บางครั้งผมก็ไปตามเส้นทางที่ครูพาเดินทางไกลไปพักแรมที่วัดสะพานสูง
บางชื่อ

ฉบับแปล Sometimes, I'd follow the lengthy route the teacher would
take us along when we'd stay overnight at the Sapharn Soong
monastery in Bangsue,...

วัดสะพานสูง เป็นชื่อของวัดที่อยู่จังหวัดนนทบุรี ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการแปลโดยใช้คำยืม กล่าวคือ แปลคำว่า สะพานสูง ซึ่งเป็นชื่อของวัดโดยการยืมคำจากต้นฉบับมาถ่ายเสียงเป็นคำว่า Sapharn Soong ส่วนคำว่า วัด แปลโดยใช้กลวิธีการแปลตรงตัวว่า monastery ซึ่งพจนานุกรม Oxford ให้ความหมายของคำว่า monastery ว่า A building or buildings occupied by a community of monks living under religious vows (สถานที่ที่พระอาศัยอยู่) เพื่อระบุชี้ชัดให้ผู้อ่านเข้าใจว่าชื่อเฉพาะนี้เป็นชื่อของสิ่งใด

ตัวอย่างที่ 11

ต้นฉบับ ไปเข้าถนนหน้าศาลเจ้าและโรงเรียนเสาวภา

ฉบับแปล ... and then the road passing in front of Saowapha School...

โรงเรียนเสาวภา เป็นชื่อเดิมของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา ตั้งอยู่ในเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ผู้แปลแปลคำนี้ว่า Saowapha school กล่าวคือ แปลโดยใช้คำยืม นำคำว่า เสาวภามาถ่ายเสียงว่า Saowapha และแปลคำว่า โรงเรียน โดยใช้กลวิธีการแปลตรงตัวว่า school เพื่อให้เกิดความชัดเจนตามต้นฉบับว่าคำนี้เป็นชื่อของสถานที่ใด

ตัวอย่างที่ 12

ต้นฉบับ หรือไม่กี่เลียวขวามุ่งไปทางน้ำตกที่โรงไฟฟ้าวัดเลียบต่อไป

ฉบับแปล ... or right by the grids of the Wat Liap power plant...

โรงไฟฟ้าวัดเลียบ เดิมเป็นที่ตั้งของโรงไฟฟ้าและสถานที่ทำการของบริษัทไฟฟ้าสยาม จำกัด (The Siam Electricity Co., Ltd.) ตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 27 ธันวาคม พ.ศ. 2441 ผู้แปลแปลคำว่า วัดเลียบ โดยกลวิธีการแปลโดยใช้คำยืม นำคำมาถ่ายเสียงว่า Wat Liap และแปลคำว่า โรงไฟฟ้า โดยใช้กลวิธีการแปลตรงตัวว่า power plant เพื่อให้ข้อมูลว่าชื่อเฉพาะนี้คือชื่อของสถานที่ใดตั้งที่ต้นฉบับระบุไว้

ตัวอย่างที่ 13

ต้นฉบับ ชื่อสมญาว่า “ไ้อ์ปลิง” ของเพื่อนใหม่คนนี้เกิดจากอาการที่เขาชอบไปหลบ
 ชุ่มอยู่คนเดียวตามภูเขาจำลองซึ่งมีอยู่มากมายในวัดพระเชตุพนฯ

ฉบับแปล We called him Pling* because of his habit of absconding into
Wat Pho during lunch breaks to sit alone by its range of imitation
 mountains.

วัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามหรือวัดโพธิ์ เป็นวัดประจำรัชกาลพระบาทสมเด็จพระพุทธ-
 ยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการยืมคำว่า วัดโพธิ์ มาถ่ายเสียงเป็นคำว่า
 Wat Pho สาเหตุอาจเนื่องมาจากว่า คำว่าวัดโพธิ์เป็นชื่อที่ผู้อ่านในวัฒนธรรมปลายทางรู้จักมากกว่า
 ชื่อเต็มของวัด

ตัวอย่างที่ 14

ต้นฉบับ ผมตั้งใจจะไปให้เลยวัดสะพานสูงเสียอีก แต่แล้วก็มักจะไปจบแต่อยู่แค่ เขาดินวนา

ฉบับแปล I'd set out with the intention of going farther than the monastery, but usually gave up at Khaodin Wana*.

เขาดินวนา เป็นอีกชื่อหนึ่งของสวนสัตว์ดุสิต สวนสัตว์แห่งแรกของประเทศไทย ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการแปลใช้คำยืม นำคำในต้นฉบับมาถ่ายเสียงว่า Khaodin Wana และใช้เชิงอรรถอธิบายให้ข้อมูลเพิ่มเติมทางด้านล่างของหน้าว่า *The site of today's Dusit Zoological Garden (สวนสัตว์ดุสิตในปัจจุบัน) เพื่อให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า เขาดินวนาและสวนสัตว์ดุสิตคือสถานที่บริเวณเดียวกัน

ตัวอย่างที่ 15

ต้นฉบับ และได้ภรรยาเป็นธิดาของเจ้าคุณทหารซึ่งสืบเชื้อสายมาจากวีรบุรุษแห่งศึก กลาง

ฉบับแปล ... and married the daughter of a high-ranking officer whose ancestors covered themselves with glory during the siege of Thalang*.

กลาง เป็นชื่ออำเภอหนึ่งในจังหวัดภูเก็ต ในบริบทนี้คำว่ากลางมาจากคำว่า ศึกกลางกลาวคือ เป็นสงครามไทยพม่าที่เกิดขึ้นในอำเภอกลาง ผู้แปลแปลคำว่ากลางโดยใช้กลวิธีการแปลโดยใช้คำยืมว่า Thalang และใช้เชิงอรรถอธิบายความหมายเพิ่มเติมว่ากลางอยู่บริเวณใด พร้อมทั้งให้รายละเอียดเล็กน้อยเกี่ยวกับศึกครั้งนี้ว่า * An episode during one of the wars with the Burmese. In 1785, the unsuccessful siege of the town of Thalang on the island of Phooket in Southern Siam for more than a month ended the Burmese penetration of

the Siamese southern provinces (ปี พ.ศ. 2332 ขณะทำสงครามกับพม่า พม่าล้อมเมืองกลางที่ตั้งอยู่บนเกาะภูเก็ตไม่สำเร็จ จึงทำให้การรุกรานสยามของพม่าต้องยุติลง) เพื่อความเข้าใจที่ละเอียดมากขึ้น ซึ่งคำอธิบายในเชิงอรรถที่ว่า *the town of Thalang on the island of Phooket in Southern Siam ได้ให้รายละเอียดแก่ผู้อ่านว่าถลางอยู่บริเวณใด

โดยสรุป การแปลโดยใช้คำยืม ผู้แปลจะนำคำในต้นฉบับมาถ่ายเสียงเป็นตัวอักษรปลายทาง ซึ่งกลวิธีนี้สามารถรักษา ถ่ายทอดบรรยากาศ และให้รายละเอียดว่าเรื่องราวนี้เกิดขึ้นในวัฒนธรรมไทย นอกจากนี้ ในบางกรณีที่ผู้แปลให้เชิงอรรถอธิบายความหมายเพิ่มเติม ยังถือเป็นการให้ความรู้กับผู้อ่านอีกด้วย

4.2.3.2.2 กลวิธีการแปลโดยการใช้คำบัญญัติ

จากการศึกษานวนิยาย กลวิธีนี้ปรากฏการใช้กับคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับสังคม (ชื่อสถานที่) กรณีเดียว คือ ชื่อเฉพาะ เช่น ชื่อของสถานที่ต่างๆ ทั้งสถานที่ท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยม และสถานที่ราชการที่มีการบัญญัติชื่อเรียกเป็นภาษาปลายทาง ผู้แปลจะแปลคำเหล่านี้โดยใช้ชื่อภาษาอังกฤษที่มีการบัญญัตินั้น เพราะเป็นคำที่ผู้อ่านคุ้นเคยกับความหมาย

ชื่อเฉพาะที่มีการบัญญัติในภาษาปลายทาง

ตัวอย่างที่ 1

ต้นฉบับ และจะเป็นรองอยู่ก็แต่บนยอดภูเขาทองเท่านั้น

ฉบับแปล It was second only to the view from the top of **the Golden Mount**.

ภูเขาทอง เป็นเจดีย์ที่ตั้งอยู่ที่วัดสระเกศราชวรมหาวิหาร กรุงเทพมหานคร เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่โด่งดังและเป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งของไทย จึงทำให้สถานที่แห่งนี้มีชื่อเรียกบัญญัติเป็นภาษาอังกฤษว่า the Golden Mount ผู้แปลจึงใช้คำว่า the Golden Mount ในการถ่ายทอดความหมายเพราะเป็นชื่อที่ผู้อ่านในวัฒนธรรมปลายทางคุ้นเคย

ตัวอย่างที่ 2

ต้นฉบับ และในตอนนี้ทั้งเขาและผู้แทนของผมกำลังไปวิ่งเต้นดำเนินการเกี่ยวกับการโอนกรรมสิทธิ์บ้านและที่ดินอยู่ที่กระทรวงเกษตรและที่อำเภอพระนคร

ฉบับแปล ... and now both he and my representative were busy arranging for the transfer of ownership of house and land at the Ministry of Agriculture and at Phra Nakhorn, Bangkok's central district office.

กระทรวงเกษตร เป็นชื่อเดิมของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยใช้เมื่อปี 2495-2504 ก่อนจะเปลี่ยนมาเป็นกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์นั้นมีชื่อบัญญัติไว้ว่า Ministry of Agriculture and Cooperatives แต่เนื่องจากต้นฉบับมีเพียงคำว่ากระทรวงเกษตร ผู้แปลจึงใช้แต่เพียงคำว่า the Ministry of Agriculture ในการแปลเพื่อให้ถ่ายทอดความได้เท่าเทียมกับต้นฉบับ

ฉะนั้น กลวิธีการแปลโดยใช้คำบัญญัติ ผู้แปลจะเปลี่ยนไปใช้ชื่อของสถานที่ที่มีการบัญญัติเป็นภาษาปลายทางในการแปลงาน ซึ่งจะช่วยถ่ายทอดความหมายให้ผู้อ่านเข้าใจอย่างชัดเจน เนื่องจากเป็นคำที่ผู้อ่านคุ้นเคย นอกจากนี้หากผู้อ่านไม่มีความรู้เกี่ยวกับสถานที่นั้นก็สามารถนำไปค้นหาข้อมูลเพิ่มเติมได้อีกด้วย

4.2.3.2.3 กลวิธีการแปลตรงตัว

จากการศึกษานวนิยาย กลวิธีนี้ปรากฏการใช้กับคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับสังคม (ชื่อสถานที่) กรณีเดียวคือ ชื่อสถานที่ที่แปลตรงตัวแล้วสามารถรักษาความหมายของต้นฉบับไว้ได้ ไม่ทำให้ใจความสำคัญต่างไปจากเดิม ผู้แปลจะแปลคำเหล่านี้คำต่อคำ และนำมาเรียบเรียงให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ปลายทาง

ชื่อสถานที่ที่แปลตรงตัวแล้วสามารถรักษาความหมายของต้นฉบับไว้ได้

ตัวอย่าง

ต้นฉบับ ...และที่ชอบไปอยู่เป็นประจำคือสะพานพระพุทธรยอดฟ้า ซึ่งในสมัยนั้น ชาวบ้านชาวเมืองยังเรียกกันว่าสะพานใหม่อยู่

ฉบับแปล One of my favourite outings was to the Rama I Bridge or New Bridge as people called it in those days...

สะพานใหม่ เป็นชื่อสะพานพระพุทธรยอดฟ้าที่เรียกกันในสมัยนั้น บริบทของต้นฉบับได้อธิบายไว้อย่างชัดเจนสังเกตได้จากประโยคที่ว่า ชาวบ้านชาวเมืองยังเรียกกันว่าสะพานใหม่ ซึ่งถือเป็นการใช้ข้อมูลเกี่ยวกับสะพานนี้ ผู้แปลจึงแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการแปลแบบตรงตัวแบบคำต่อคำ แปลว่า New Bridge โดยไม่จำเป็นต้องอธิบายเพิ่มเติม

ดังนั้น การแปลตรงตัว ผู้แปลจะนำแต่ละคำในต้นฉบับมาถ่ายทอดตามความหมาย และนำมาเรียบเรียงให้ถูกต้องตามหลักของภาษาปลายทาง ซึ่งสามารถเก็บรูปแบบและความหมายของคำทางวัฒนธรรมต้นฉบับได้ นอกจากนี้ หากคำนั้นเป็นคำที่มีความหมายเข้าใจง่าย หรือมีคำอธิบายเพิ่มเติมจะเป็นการช่วยเสริมความเข้าใจของผู้อ่านให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

4.2.3.2.4 กลวิธีการแปลโดยการใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับ

จากการศึกษานวนิยาย กลวิธีนี้ปรากฏการใช้กับคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับสังคม (ชื่อสถานที่) กรณีเดียว คือ ชื่อสถานที่ที่มีลักษณะเฉพาะ หากคำปลายทางมาเทียบเคียงเพื่อถ่ายทอด ทุกรายละเอียดได้ยาก ผู้แปลจะแปลคำนี้โดยใช้คำที่มีความหมายกว้าง เพื่อให้ความหมายกว้างของ คำนั้นครอบคลุมรายละเอียดของคำทางวัฒนธรรมที่ระบุในต้นฉบับ

ชื่อสถานที่ที่มีลักษณะเฉพาะ

ตัวอย่าง

ต้นฉบับ ที่นั่นผมมีโอกาสแลเห็นฟ้าได้กว้างไกลไพศาลยิ่งกว่าที่ ทุ่งพระเมรุ เป็นอันมาก

ฉบับแปล From there, I had a sweeping view of the sky, which was far greater than the one to be had at the Royal Esplanade.

ทุ่งพระเมรุ เป็นชื่อเดิมของสนามหลวง เพราะเป็นที่ใช้ถวายพระเพลิงพระบรมศพ ของพระเจ้าแผ่นดินและพระบรมวงศานุวงศ์ และใช้ประกอบราชพิธีสำคัญต่างๆ ผู้แปลแปลคำนี้ว่า the Royal Esplanade ซึ่งพจนานุกรม Oxford ให้ความหมายของคำว่า esplanade ว่า A long, open, level area, typically beside the sea, along which people may walk for pleasure. (บริเวณราบกว้าง กลางแจ้ง มักอยู่ติดทะเล เป็นบริเวณที่ผู้คนมักมาเดินพักผ่อน) ดังนั้น คำว่า the Royal Esplanade จึงมีความหมายถึงบริเวณพื้นที่กว้างที่มีความเกี่ยวข้องกับราชวงศ์ ซึ่งมีความหมายกว้างกว่าคำว่าทุ่งพระเมรุ เพราะไม่ได้ระบุชี้เฉพาะว่าเป็นสถานที่ที่ใช้ถวายพระเพลิง นอกจากนี้ ผู้วิจัยสันนิษฐานว่า สาเหตุที่ไม่ได้แปลคำนี้ว่าสนามหลวง เนื่องจากเมื่อครั้งที่จันเล่าถึง สถานการณ์นี้ สถานที่แห่งนั้นยังไม่มีเปลี่ยนชื่อเป็นสนามหลวง ยังคงว่าเป็นทุ่งพระเมรุอยู่ หากแปลโดยใช้คำอื่นอาจทำให้เสียนัยยะทางวัฒนธรรมไป

กลวิธีการแปลโดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับสามารถสื่อความให้ผู้อ่านเข้าใจได้พอสังเขปเท่านั้น เนื่องจากเป็นการใช้คำที่มีความหมายกว้างมาใช้ในการแปล คำแปลที่ได้จึงไม่ได้ให้รายละเอียดย่อยได้เท่าเทียมกับต้นฉบับอย่างสมบูรณ์

4.2.3.2.5 กลวิธีการแปลโดยการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทาง

จากการศึกษานวนิยาย กลวิธีนี้ปรากฏการใช้กับคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับสังคม (ชื่อสถานที่) กรณีเดียว คือ ชื่อสถานที่ที่มีเทียบเคียง หรือมีเรียกเป็นภาษาปลายทาง กล่าวคือ เป็นชื่อที่มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องราวของประวัติศาสตร์ แต่อาจไม่ได้รับการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรที่ชัดเจน ซึ่งผู้แปลจะถ่ายทอดคำนี้โดยใช้ชื่อที่ผู้อ่านในวัฒนธรรมปลายทางคุ้นเคยมาใช้ในการแปล

ชื่อสถานที่ที่มีเทียบเคียงในภาษาปลายทาง

ตัวอย่าง

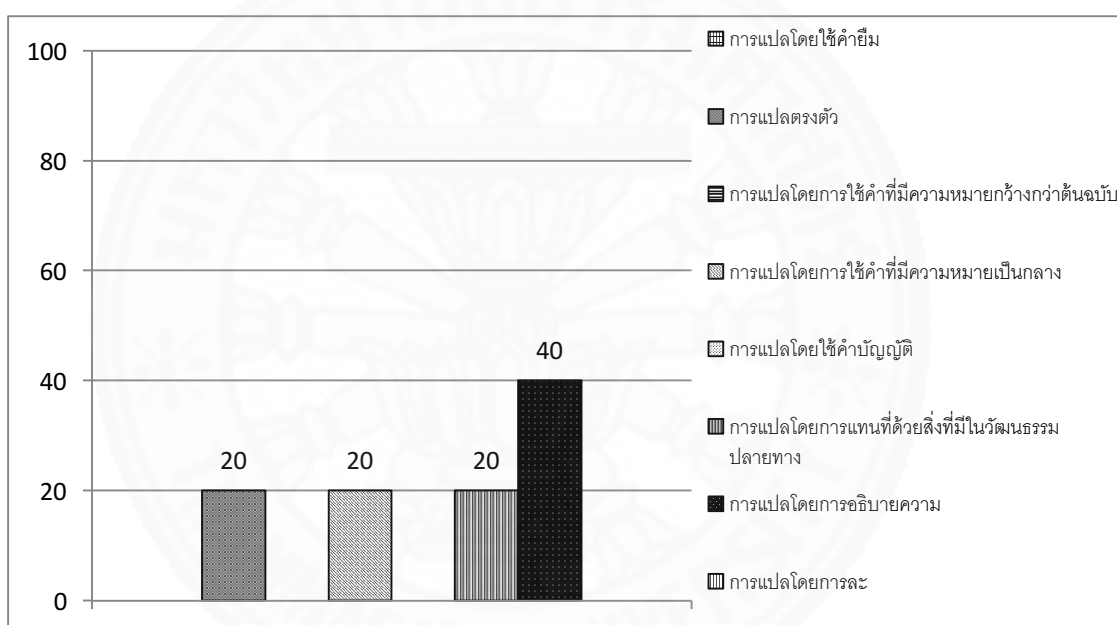
ต้นฉบับ บางทีก็บ่ายหน้าไปตามถนนเจริญกรุงอันยาวเหยียด

ฉบับแปล On some afternoons, I'd take the long New road

ถนนเจริญกรุง สร้างขึ้นเมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2404 เป็นถนนแห่งแรกที่ใช้เทคนิคการสร้างแบบตะวันตก โดยมีเขตเริ่มตั้งแต่ถนนสนามไชยถึงแม่น้ำเจ้าพระยา ในช่วงแรกที่ถนนแห่งนี้สร้างขึ้นยังไม่มีชื่อเรียก จึงเรียกกันโดยทั่วไปว่า ถนนใหม่ ชาวยุโรปเรียกว่า นิวโร้ด (New Road) ชาวจีนเรียกว่า ซินพะโล้ว แปลว่าถนนตัดใหม่ เมื่อผู้แปลแปลคำนี้เป็นภาษาอังกฤษ ผู้แปลจึงเลือกใช้กลวิธีการแปลโดยการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทาง กล่าวคือแปลโดยใช้คำว่า New Road ชื่อที่ชาวยุโรปเรียกในช่วงเวลานั้น

ฉะนั้น กลวิธีการแปลโดยใช้การแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทาง ผู้แปลจะนำคำหรือชื่อเรียกในภาษาปลายทางมาใช้ในบทแปล ซึ่งจะเป็นคำที่ผู้อ่านปลายทางคุ้นเคยมากกว่า ยิ่งไปกว่านั้น หากคำทางวัฒนธรรมเป็นชื่อที่ใช้ในสมัยก่อน แต่ในปัจจุบันไม่ปรากฏการใช้แล้ว การแปลเช่นนี้จะทำให้ผู้อ่านได้รับอรรถรสของสาร ความเก่าใหม่ของภาษา ตลอดจนเรื่องราวในอดีตของวัฒนธรรมต้นทาง

แผนภูมิ 4.2.3.3 กลวิธีการแปลคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับสังคม หมวดหมู่ท่าทาง

แผนภูมิ 4.2.3.3 แสดงถึงกลวิธีที่ผู้แปลใช้ในการแปลคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับสังคม (ท่าทาง) ทั้งสิ้น 5 คำ ซึ่งผู้แปลใช้ 4 กลวิธีในการแปล เรียงลำดับจากกลวิธีที่มีการใช้มากที่สุดไปน้อยที่สุด ดังนี้ กลวิธีการแปลโดยการอธิบายความ ร้อยละ 40 กลวิธีการแปลตรงตัว กลวิธีการแปลโดยใช้คำที่มีความหมายเป็นกลาง และกลวิธีการแปลโดยการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทาง มีจำนวนเท่ากัน ร้อยละ 20 ดังจะอภิปรายรายละเอียดต่อไปนี้

4.2.3.3.1 กลวิธีการแปลโดยการอธิบายความ

จากการศึกษานวนิยาย กลวิธีนี้ปรากฏการใช้กับคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับสังคม (ท่าทาง) กรณีเดียว คือ คำที่มีลักษณะเฉพาะ คำเพียงคำเดียวอาจไม่สามารถสื่อความได้อย่างครบถ้วน นอกจากนี้คำนี้ยังได้รับการเน้น ระบุถึงลักษณะท่าทางนั้นในบริบท เพื่อให้ผู้อ่านเห็นภาพชัดเจน ผู้แปลจึงแปลคำเหล่านี้โดยใช้กลวิธีการแปลอธิบายความ

คำที่มีลักษณะเฉพาะ

ตัวอย่างที่ 1

ต้นฉบับ สิบนิ้วของผมยกขึ้น พนมมือไหว้ เธอด้วยน้ำใสใจจริง

ฉบับแปล I raised both hands to my forehead and bowed deeply to her out of genuine respect.

การ พนมมือไหว้ เป็นการแสดงความเคารพของไทยอย่างหนึ่ง โดยผู้ไหว้จะพนมและก้มหรือย่อตัวลงตรงหน้าบุคคลที่ต้องการจะเคารพ ผู้แปลแปลคำนี้โดยการอธิบายความว่า raised both hands to my forehead and bowed deeply บอกท่าทางลักษณะของการไหว้ เพื่อให้ผู้อ่านที่อยู่ในวัฒนธรรมปลายทางเห็นภาพถึงวิธีการแสดงความนอบน้อมของไทย นอกจากนี้ ในบริบทต้นฉบับมีการอธิบายลักษณะบางประการของการไหว้ คือ สิบนิ้วยกขึ้น ดังนั้น การแปลโดยการอธิบายความในตัวอย่างนี้จึงถือเป็นการรักษาลีลาภาษาเขียนของต้นฉบับ

ตัวอย่างที่ 2

ต้นฉบับ ถึงยังไร สิบนิ้วที่ผมยกขึ้น พนมไหว้ คุณบุญเลื่องในคราวที่ผมบุกบ้านพาตัวเองเข้าไปหาเธอในเย็นวันนั้น

ฉบับแปล Anyway, I had once **raised my joined hands to my forehead as a sign of respect** for her on that evening when, mustering all my courage, I had taken myself into her house for the first time.

พนมไหว้ เป็นการแสดงความเคารพที่มีลักษณะเฉพาะของไทย ผู้แปลแปลคำทางวัฒนธรรมนี้โดยใช้กลวิธีการแปลโดยการอธิบายความว่า raised my joined hands to my forehead as a sign of respect อธิบายลักษณะท่าทางของการไหว้เพื่อถ่ายทอดความหมายของคำนี้ให้ผู้อ่านเข้าใจอย่างละเอียด

ฉะนั้น การแปลโดยการอธิบายความ ผู้แปลจะนำรายละเอียดของคำทางวัฒนธรรมนั้นมาใช้ในการอธิบายเพื่อให้ผู้อ่านเห็นภาพและเข้าใจความหมายได้อย่างชัดเจน ตลอดจนได้ความรู้ถึงลักษณะท่าทางการแสดงความเคารพของวัฒนธรรมไทยอีกด้วย

4.2.3.3.2 กลวิธีการแปลตรงตัว

จากการศึกษานวนิยาย กลวิธีนี้ปรากฏการใช้กับคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับสังคม (ท่าทาง) กรณีเดียว คือ คำที่แปลตรงตัวแล้วสามารถรักษาความหมายของต้นฉบับไว้ได้ ไม่ทำให้เนื้อหาที่ผู้แต่งต้องการจะถ่ายทอดคลาดเคลื่อนไป ผู้แปลจะแปลคำเหล่านี้โดยถ่ายทอดความหมายของแต่ละคำออกมา และนำมาเรียบเรียงให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ปลายทาง

คำที่แปลตรงตัวแล้วสามารถรักษาความหมายของต้นฉบับไว้ได้

ตัวอย่าง

ต้นฉบับ ผมเลิกคิดและสั่นมันไปหมดแล้ว ถึงแก่กราบอโหสิกรรมให้เขาแล้วก็เคย –
คุณคงจำได้

ฉบับแปล ... I stopped thinking about it, and I even went as far as
prostrating myself in front of him to show my forgiveness,
as you may remember.

กราบอโหสิกรรม มีความหมายตามบริบทต้นฉบับว่า ฉันกำลังจะให้อภัยคุณหลวง ผู้ที่มีศักดิ์เป็นพ่อของเขา ซึ่งในอดีตมีความสัมพันธ์ที่ไม่ลงรอยกัน และในขณะนี้ความเกลียดชังลดน้อยลงจนสามารถล้มลงกราบคุณหลวงได้ ผู้แปลแปลคำนี้ว่า prostrating myself in front of him to show my forgiveness กล่าวคือ คำว่า prostrating myself in front of him สื่อความถึงการกราบ ส่วน to show my forgiveness สื่อความว่าฉันให้อภัย อโหสิกรรมให้คุณหลวง ฉะนั้น ตัวอย่างนี้จึงเป็นการแปลตรงตัว

ดังนั้น การแปลโดยใช้กลวิธีการแปลตรงตัว ผู้แปลจะถ่ายทอดความหมายตามแต่ละคำที่ระบุมาในต้นฉบับ ซึ่งบทแปลที่ได้จะถ่ายทอดรูปแบบและความหมายได้ตรงตามต้นฉบับ ตลอดจนสะท้อนให้เห็นถึงความคิดและท่าทางของวัฒนธรรมในต้นฉบับ

4.2.3.3.3 กลวิธีการแปลโดยการใช้คำที่มีความหมายเป็นกลาง

จากการศึกษานวนิยาย กลวิธีการนี้ปรากฏการใช้กับคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับสังคม (ท่าทาง) กรณีเดียว คือ คำที่มีลักษณะเฉพาะ มีประเด็นทางวัฒนธรรมที่ยากต่อการหาคำมาเทียบเคียง ทำให้ผู้อ่านในภาษาปลายทางเข้าใจได้ยาก หรือต้องอาศัยการตีความเพื่อทำความเข้าใจ ผู้แปลจะแปลโดยใช้คำที่มีความหมายเป็นกลางมากขึ้น เพื่อช่วยสร้างภาพให้ผู้อ่านเข้าใจได้ง่าย

คำที่มีลักษณะเฉพาะ

ตัวอย่าง

ต้นฉบับ หรือว่าผมจะเข้าไปทำความรู้จักกับเขา แล้วกราบเขาด้วยความกตัญญูในฐานะที่เขาเป็นบิดาบังเกิดเกล้าของผม

ฉบับแปล Was I to strike up an acquaintance with him and then **prostate myself at his feet** out of gratitude because he was my father?

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของคำว่า *กราบ* ว่า การแสดงความเคารพด้วยวิธีการนั่งประนมมือขึ้นเสมอหน้าผาก แล้วน้อมศีรษะลงจรดพื้น ซึ่งการกราบสามารถแบ่งได้หลายแบบ เช่น กราบที่เท้า กราบที่อก หรือกราบที่ตัก ในบริบทนี้เป็นการกราบเพื่อแสดงความกตัญญู ซึ่งในวัฒนธรรมไทยมักเชื่อว่า การกราบที่เท้าเป็นการแสดงความกตัญญูมากที่สุด ในบริบทนี้จึงแปลโดยใช้คำที่มีความหมายเป็นกลาง เพื่อให้ผู้อ่านที่อยู่ในวัฒนธรรมที่แตกต่างไปเข้าใจได้ง่ายขึ้น โดยการแปลว่า prostate myself at his feet ระบุให้เห็นว่าเป็นการการกระทำที่นอบน้อมเป็นอย่างมาก

ดังนั้น กลวิธีการแปลโดยใช้คำที่มีความหมายเป็นกลาง ผู้แปลจะใช้คำที่ผู้อ่านในวัฒนธรรมปลายทาง ซึ่งอาจไม่มีความคุ้นเคยกับวัฒนธรรมในต้นฉบับมากนักสามารถเข้าใจความหมายและเห็นภาพของคำทางวัฒนธรรมที่มีลักษณะเฉพาะในต้นฉบับได้ง่ายขึ้น

4.2.3.3.4 กลวิธีการแปลโดยการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทาง

จากการศึกษานวนิยาย กลวิธีนี้ปรากฏการใช้กับคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับสังคม (ท่าทาง) กรณีเดียว คือ คำที่มีเทียบเคียงในภาษาปลายทาง แม้จะไม่สามารถเก็บความได้ครบถ้วน สมบูรณ์เหมือนกับคำในต้นฉบับ ผู้แปลจะแปลโดยนำลักษณะสำคัญของคำทางวัฒนธรรมที่ต้นฉบับ ต้องการจะถ่ายทอด เช่น จุดประสงค์ของการทำท่าทาง มาหาคำในภาษาปลายทางเพื่อนำมาใช้ ในบทแปล

คำที่มีเทียบเคียงในภาษาปลายทาง

ตัวอย่าง

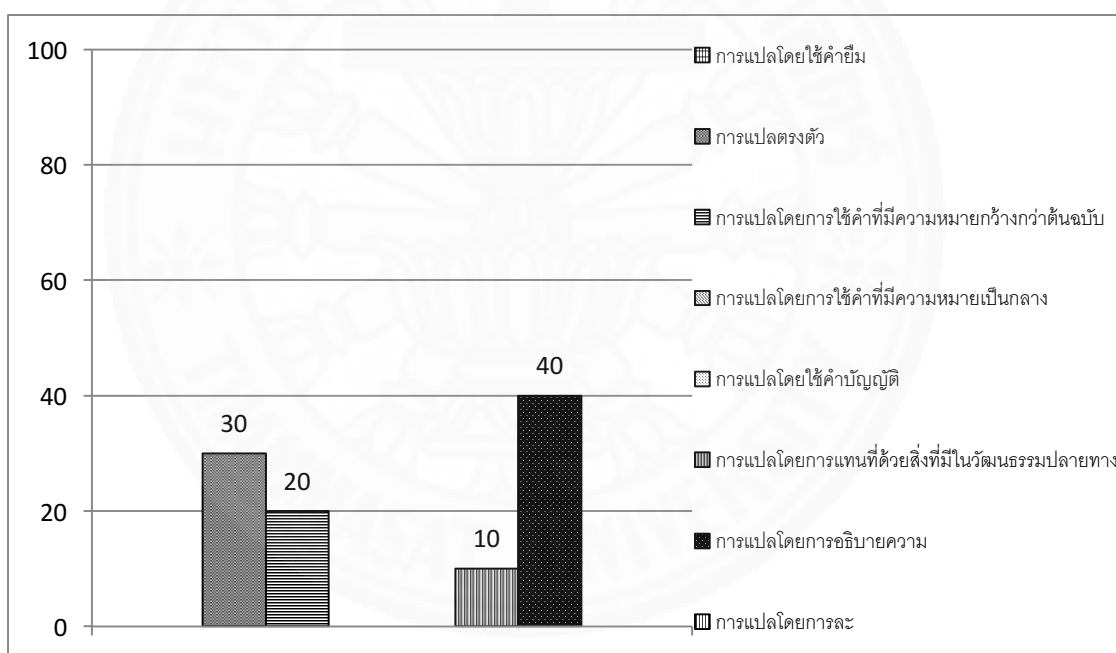
ต้นฉบับ	ในการผ่านห้องโถงหน้าไปนั้น ผมมีกิจวัตรอยู่อย่างหนึ่งที่ทำไปโดยไม่มีใครเสียมสอน... ผมจะหยุดไหว้รูปถ่ายของแม่ที่หนึ่งก่อนแล้วจึงวิ่งต่อไป
ฉบับแปล	Whenever I went across the main front hall, I had developed the habit, without being prompted by anyone, of stopping to bow to my mother's picture before resuming my dash through the hall.

การไหว้ เป็นการทำความเคารพ แสดงความนอบน้อมของคนไทย ซึ่งสามารถไหว้ทำความเคารพกับทั้งผู้ที่ยังมีชีวิตอยู่ หรือเสียชีวิตไปแล้ว ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทางว่า bow ซึ่งคำนี้ พจนานุกรม Oxford ให้ความหมายว่า Bend the head or upper part of the body as a sign of respect, greeting, or shame (การก้มศีรษะ หรือส่วนบนของร่างกายลงเพื่อแสดงความเคารพ ทักทาย หรือความละอายใจ) ซึ่งเป็นการแสดงความเคารพเช่นเดียวกับคำว่าไหว้ในต้นทาง อย่างไรก็ตาม ทั้งสองคำนี้มีรายละเอียดที่ต่างกันเล็กน้อย เพราะ ในวัฒนธรรมไทย การก้มตัวลงคารวะเพื่อแสดงออกถึงความเคารพนั้นมักจะใช้กับราชวงศ์ ไม่ปรากฏการใช้กับประชาชนทั่วไป

การแปลโดยการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทาง ผู้แปลจะแปลโดยใช้คำในภาษาปลายทางที่มีลักษณะบางประการเช่นเดียวกับที่ต้นฉบับต้องการจะถ่ายทอด ทำให้สามารถถ่ายทอดได้เพียงใจความสำคัญ ไม่สามารถรักษารายละเอียดได้ครบถ้วน ตลอดจนนัยยะทางวัฒนธรรมของคำในต้นฉบับได้ นอกจากนี้ หากผู้แปลไม่พิจารณาความหมายของลักษณะร่วมอย่างถี่ถ้วนก่อนนำมาใช้ หรือเป็นคำที่มีองค์ประกอบร่วมต่างกันมาก บทแปลอาจไม่ได้สื่อความตามที่ต้องการ

แผนภูมิ 4.2.3.4 กลวิธีการแปลคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับสังคม

หมวดหมู่พิธีกรรมและกิจกรรมทางสังคม

แผนภูมิ 4.2.3.4 แสดงให้เห็นถึงกลวิธีที่ใช้ในการแปลคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับสังคม (พิธีกรรมและกิจกรรมทางสังคม) ทั้งสิ้น 10 คำ ปรากฏกลวิธีที่ผู้แปลใช้ 4 กลวิธี เรียงตามลำดับจากกลวิธีที่มีการใช้มากที่สุดไป ดังนี้ กลวิธีการแปลโดยการอธิบายความ ร้อยละ 40 กลวิธีการแปลตรงตัว ร้อยละ 30 กลวิธีการแปลโดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับ ร้อยละ 20 และกลวิธีการแปลโดยการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทาง ร้อยละ 10 ซึ่งจะได้อภิปรายรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.2.3.4.1 กลวิธีการแปลโดยการอธิบายความ

จากการศึกษานวนิยาย กลวิธีนี้มักปรากฏการใช้กับคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับสังคม (พิธีกรรมและกิจกรรมทางสังคม) กรณีเดียว คือ คำที่มีลักษณะเฉพาะ คำเพียงคำเดียวไม่สามารถสื่อความหมายและเก็บความได้อย่างครบถ้วน และไม่มีบริบทโดยรอบที่ช่วยในการทำความเข้าใจความหมายของคำนี้เท่าใดนัก ผู้แปลจึงแปลคำเหล่านี้โดยใช้กลวิธีการอธิบายความ เพิ่มเติมรายละเอียดให้ผู้อ่านเข้าใจอย่างชัดเจน

คำที่มีลักษณะเฉพาะ

ตัวอย่างที่ 1

ต้นฉบับ	...ที่ผมทำนั้นเป็นพิธีเล็กๆภายหลังงาน <u>แซยิด</u> มโหฬารซึ่งผมจัดให้เธอในคืนวันนั่นเอง
ฉบับแปล	It was a small, private ceremony held the same evening as <u>the large birthday party</u> I arranged for her <u>to celebrate her sixtieth anniversary</u> .

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของคำว่า แซยิด ว่า วันที่มีอายุครบ 5 รอบ นักษัตร หรือ ๖๐ ปีบริบูรณ์ตามคติของจีน เรียกการทำบุญในวันนั้นว่าทำบุญแซยิด ซึ่งคำนี้เป็นคำที่ไม่มีปรากฏในวัฒนธรรมปลายทาง ผู้แปลจึงแปลโดยใช้กลวิธีการแปลโดยการอธิบายความ ว่า the birthday party to celebrate her sixtieth anniversary (งานฉลองวันเกิดอายุครบ 60 ปี) เพื่ออธิบายความหมายของคำเพื่อถ่ายทอดความหมายให้ผู้อ่านเข้าใจมากที่สุด

ตัวอย่างที่ 2

ต้นฉบับ	พอแข็งแรงดีขึ้นบ้างแล้ว และยังไม่ทันจะถอดกระเป๋าชุดแทนการ <u>อยู่ไฟ</u>
ฉบับแปล	As soon as she felt a little stronger, but had yet to give up the hot-water bottle she used instead of <u>lying near the fire after the delivery</u> ,...

พจนานุกรมราชบัณฑิตสถานให้ความหมายของคำว่า อยู่ไฟ ว่า นอนใกล้ไฟโดยเชื่อว่า ความร้อนจะทำให้มดลูกเข้าสู่ภาวะได้ปรกติหลังคลอดลูกแล้ว ซึ่งการกระทำนี้เป็นภูมิปัญญาของคนไทยในสมัยก่อนที่นิยมปฏิบัติกัน อย่างไรก็ตาม คำนี้เป็นคำทางวัฒนธรรมที่มีลักษณะเฉพาะมาก ทำให้หาคำมาเทียบเคียงได้ยาก ผู้แปลจึงแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการอธิบายความว่า lying near the fire after the delivery หรือ การนอนใกล้ไฟหลังคลอด เพื่อถ่ายทอดความหมายให้ผู้อ่านเข้าใจมากที่สุด

โดยสรุป กลวิธีการแปลโดยการอธิบายความ ผู้แปลจะแปลโดยอธิบายรายละเอียดของคำในต้นฉบับโดยใช้คำ วลี หรือประโยค เพื่อเก็บความและถ่ายทอดให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายของคำนั้นอย่างชัดเจน นอกจากนี้ ยังถือเป็นการถ่ายทอดเรื่องราวของวัฒนธรรมต้นทางให้ผู้อ่านที่อยู่ในวัฒนธรรมที่แตกต่างกันได้ความรู้อีกด้วย

4.2.3.4.2 กลวิธีการแปลตรงตัว

จากการศึกษานวนิยาย กลวิธีการแปลตรงตัวมักปรากฏการใช้กับคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับสังคม (พิธีกรรมและกิจกรรมทางสังคม) กรณีเดียว คือ คำที่แปลตรงตัวแล้วสามารถรักษาความหมายของต้นฉบับไว้ได้ ไม่ทำให้เนื้อหาที่ผู้แต่งต้องการจะถ่ายทอดคลาดเคลื่อน ผู้แปลจะนำคำในต้นทางมาเทียบเคียงกับคำในปลายทางคำต่อคำและนำมาจัดเรียงตามหลักไวยากรณ์ปลายทางเพื่อความถูกต้องตามหลักภาษา

คำที่แปลตรงตัวแล้วสามารถรักษาความหมายของต้นฉบับไว้ได้

ตัวอย่างที่ 1

ต้นฉบับ พิธีรดน้ำและงานเลี้ยงจะกระทำติดต่อกันไปในเวลาไล่เลี่ยกันบนบ้านใหญ่

ฉบับแปล ... the water-pouring ceremony and the banquet would be held consecutively at the main house...

พิธีรดน้ำ หรือ พิธีรดน้ำสังข์ เป็นพิธีที่ปรากฏในงานแต่งงานเพื่อให้ญาติผู้ใหญ่ และแขกที่มาในงานได้ร่วมอวยพรคู่บ่าวสาวในการเริ่มต้นชีวิตคู่ร่วมกัน ผู้แปลแปลพิธีรดน้ำสังข์ว่า the water-pouring ceremony โดยใช้กลวิธีการแปลตรงตัว กล่าวคือ คำว่า water-pouring คือ การรดน้ำ ส่วนคำว่า ceremony คือ พิธี เมื่อนำมารวมกันจะได้ว่า พิธีรดน้ำ ตรงตามต้นฉบับ

ตัวอย่างที่ 2

ต้นฉบับ ที่จริงโรงเรียนเลิกตั้งแต่บ่าย ขากลับบ้าน เส้นทางของผมมันก็ออกจะคดเคี้ยวอยู่สักหน่อยถ้าไม่ไกลไปเล่นลูกหิน หรือ ร่อนรูป...

ฉบับแปล Actually, school had been over since afternoon, but the route that took me back home was somewhat winding. If I didn't linger to play marbles, toss pictures...

ร่อนรูป เป็นการละเล่นอย่างหนึ่งของเด็กไทยในสมัยก่อน โดยผู้เล่นจะนำรูปไปร่อนเพื่อให้ทับกับรูปที่อยู่บนพื้น หากสามารถทำได้จะได้รับรูปนั้นไป ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการแปลตรงตัวว่า toss pictures กล่าวคือ คำว่า toss มีความหมายถึงการร่อน การโยน ส่วนคำว่า picture มีความหมายถึงรูปภาพ เพราะ ร่อนรูป เป็นคำที่เข้าใจได้ง่าย แสดงให้เห็นถึงวิธีการเล่นอย่างชัดเจน และไม่มีมีความหมายซับซ้อนหรือความหมายแฝง

ฉะนั้น กลวิธีการแปลตรงตัว ผู้แปลจะแปลแต่ละคำตามรูปแบบของคำที่กำหนดในต้นฉบับ และนำมาเรียงให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ปลายทาง ดังนั้น คำแปลที่ได้จึงสามารถถ่ายทอดรูปแบบของคำและความหมาย ตลอดจนรักษาสวรรยาภาสของเรื่องที่เกิดในวัฒนธรรมไทยได้ใกล้เคียงหรือเช่นเดียวกับต้นฉบับ

4.2.3.4.3 กลวิธีการแปลโดยการใช้คำที่มีกว้างกว่าต้นฉบับ

จากการศึกษานวนิยาย กลวิธีนี้ปรากฏการใช้กับคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับสังคม (พิธีกรรมและกิจกรรมทางสังคม) กรณีเดียว คือ คำที่มีลักษณะเฉพาะ ไม่สามารถหาคำในวัฒนธรรมปลายทางมาเทียบเคียงได้อย่างสมบูรณ์ ผู้แปลจะแปลคำนี้โดยใช้คำที่มีความหมายกว้างในการแปล เพื่อให้ความหมายกว้างนั้นครอบคลุมความหมายเฉพาะของคำทางวัฒนธรรมที่เป็นปัญหานั้น

คำที่มีลักษณะเฉพาะ

ตัวอย่างที่ 1

ต้นฉบับ เรอหมายถึงเสื้อที่จะสวมในชุดสำหรับรับน้ำสังข์

ฉบับแปล She was referring to the dress she'd be wearing during **the water- pouring ceremony.**

รับน้ำสังข์ เป็นขั้นตอนหนึ่งในการแต่งงานของวัฒนธรรมไทย ผู้แปลแปลคำว่ารดน้ำสังข์ว่า the water- pouring ceremony หมายถึงพิธีรดน้ำ อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาความหมายของทั้งสองคำนี้ ปรากฏว่า คำว่า the water- pouring ceremony มีความหมายกว้างกว่า คำว่า รับน้ำสังข์ เนื่องจากพิธีการรดน้ำสังข์มีขั้นตอนแยกย่อย เช่น การสวมมงคล เจิมหน้าผาก ตลอดจนการให้คู่บ่าวสาวรับน้ำสังข์ พร้อมกับคำอวยพรจากญาติผู้ใหญ่และแขกผู้มีเกียรติที่ได้รับเชิญมาร่วมงาน เพื่อความเป็นสิริมงคลในการเริ่มต้นชีวิตคู่ กล่าวคือ การรับน้ำสังข์เป็นขั้นตอนหนึ่งของพิธีรดน้ำเท่านั้น

ตัวอย่างที่ 2

ต้นฉบับ ยังมีอีกหลายวรรค แต่เดี๋ยวนี้ผมจะได้แค่นี้เอง ดูเหมือนจะเพลงฮิตของละครร้องในสมัยที่ผมยังเป็นเด็กวิ่งตีลูกล้อเล่นอยู่

ฉบับแปล The song had many lines, but this is all I can remember. It must've been the hit song of some opera when I was a child still playing with toys.

ตีลูกล้อ เป็นการละเล่นของเด็กไทยในสมัยก่อนที่ผู้เล่นจะนำล้อจักรยานหรือขอบกระดิ่งที่ไม่ใช่แล้วมาใช้ไม้ตีประคองให้เข้าเส้นชัย ผู้แปลแปลคำนี้ว่า playing with toys (เล่นของเล่น) เมื่อพิจารณาความหมายของทั้งสองคำจะเห็นได้ว่าคำว่า playing with toys เป็นคำที่มีความหมายกว้างกว่าคำว่า ตีลูกล้อ เนื่องจากคำว่า playing with toys เป็นคำที่มีความหมายโดยรวม หมายถึงการเล่นของเล่นโดยทั่วไป ไม่ได้ระบุชี้ชัดว่าเป็นการเล่นอะไร

ดังนั้น กลวิธีการแปลโดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับ ผู้แปลจะนำคำในวัฒนธรรมปลายทางที่มีความหมายกว้างมาใช้ เพื่อให้ครอบคลุมคำทางวัฒนธรรมในต้นฉบับที่หาคำมาเทียบเคียงได้ยากนั้น จึงทำให้คำแปลที่ถ่ายทอดสามารถสื่อความหมายได้พอสังเขป ไม่สามารถลงรายละเอียดหรือองค์ประกอบย่อยต่างๆ ได้ชัดเจนเท่าเทียมกับต้นฉบับ

4.2.3.4.4 กลวิธีการแปลโดยการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทาง

จากการศึกษานวนิยาย กลวิธีนี้ปรากฏการใช้กับคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับสังคม (พิธีกรรมและกิจกรรมทางสังคม) กรณีเดียว คือ คำที่มีเทียบเคียงในภาษาปลายทาง สื่อความได้เหมือนหรือใกล้เคียงกับต้นฉบับ แม้อาจไม่ครบถ้วนทุกประการ เช่น การละเล่นที่มีกติกาหรืออุปกรณ์การเล่นแบบเดียวกัน ผู้แปลจะแปลโดยพิจารณาถึงลักษณะสำคัญที่ต้นฉบับต้องการจะถ่ายทอดเพื่อหาคำเทียบเคียงในภาษาปลายทางที่ใกล้เคียงกับต้นฉบับมากที่สุดมาใช้ในการแปล

คำที่มีเทียบเคียงในภาษาปลายทาง

ตัวอย่าง

ต้นฉบับ ถ้าไม่ไกลไปเล่นลูกหิน หรือร่อนรูป...

ฉบับแปล If I didn't linger to play marbles, toss pictures...

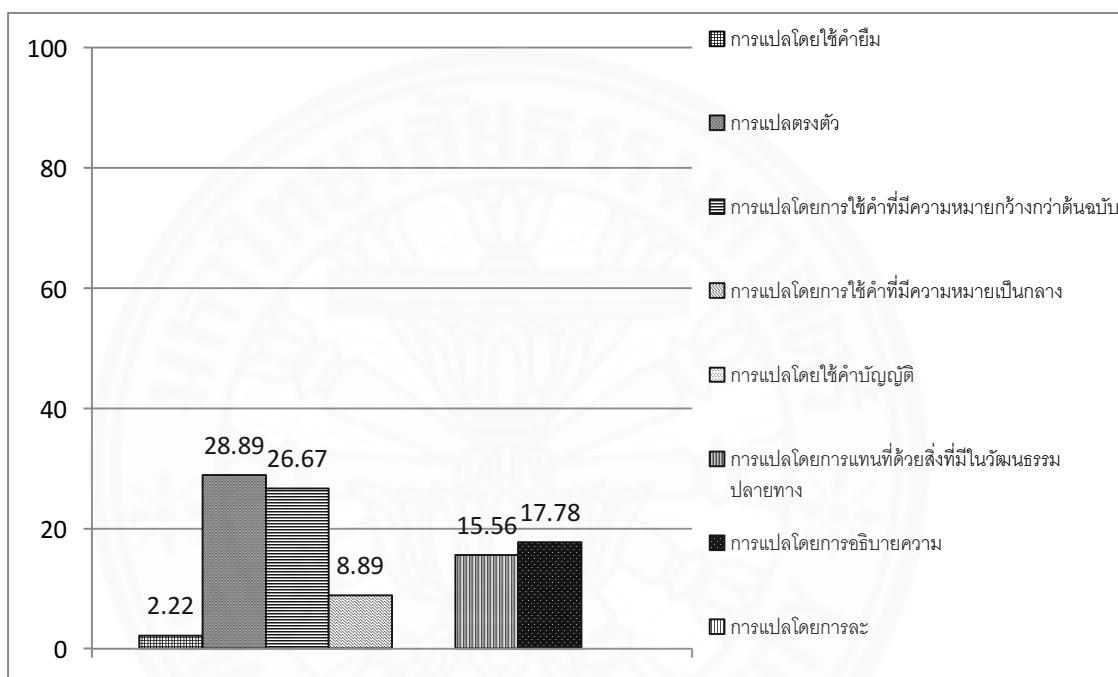
ลูกหิน คือ การละเล่นของไทย โดยที่ผู้เล่นจะนำลูกหินที่ทำจากก้อนดินเหนียว หรือลูกแก้ว มาตีให้ลงหลุม หรือตีลูกหินที่อยู่ใกล้ที่สุดเพื่อเก็บคะแนน ถ้ามีผู้เล่นคนใดสามารถเก็บคะแนนได้ครบ 10 คะแนนก่อนผู้เล่นคนอื่น จะเป็นผู้ชนะ ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการแปลโดยการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทาง แปลว่า marble ซึ่งพจนานุกรม Oxford ให้ความหมายของคำว่า marble ว่า A game in which marbles are rolled along the ground with the aim of hitting those of one's opponent มีกติกาคือผู้เล่นจะนำลูกแก้ว 10 ลูกมาวางในวงกลมที่ขีดเส้นไว้ แล้วตีลูกแก้วให้เข้าไปกระทบกับลูกแก้วในวงกลมจนกระเด็นออกนอกวงกลม อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาความหมายของทั้งสองคำประกอบกับข้อมูลต่างๆ จะเห็นได้ว่าทั้งการละเล่นลูกหินและ marble มีอรรถลักษณะร่วมกันคือ ใช้อุปกรณ์การเล่นที่คล้ายกัน แม้ทั้งสองการละเล่นมีกติกาการเล่นที่แตกต่างกัน

โดยสรุป การแปลโดยการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทาง ผู้แปลจะเทียบหาคำในวัฒนธรรมปลายทางที่สามารถสื่อความได้ใกล้เคียงกับสิ่งที่ต้นฉบับต้องการจะถ่ายทอดมาใช้ในการแปล ผู้อ่านจึงคุ้นเคยกับความหมายของบทแปล ทำให้เข้าใจความหมายของคำได้อย่างรวดเร็ว แต่อย่างไรก็ตาม เนื่องจากคำที่นำมาใช้ในการแปลนั้นไม่ได้มีรายละเอียดเหมือนกับคำในต้นฉบับทุกประการ จึงอาจส่งผลให้รายละเอียดบางอย่างของต้นฉบับหายไป

4.2.4 คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนาและความเชื่อ

คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนาและความเชื่อ คือ คำศัพท์ทางศาสนา พิธีกรรมและกิจกรรมทางศาสนา ตลอดจนความเชื่อของผู้คนในวัฒนธรรมนั้น

แผนภูมิ 4.2.4 กลวิธีการแปลคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนาและความเชื่อ

แผนภูมิ 4.2.4 แสดงถึงกลวิธีการแปลคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนาและความเชื่อทั้งสิ้น 45 คำ ปรากฏกลวิธีที่ผู้แปลใช้ 6 กลวิธี เรียงตามลำดับจากกลวิธีที่มีการใช้มากที่สุดไปน้อยที่สุด ดังนี้ กลวิธีการแปลตรงตัว ร้อยละ 28.89 กลวิธีการแปลโดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับ ร้อยละ 26.67 กลวิธีการแปลโดยการอธิบายความ ร้อยละ 17.78 กลวิธีการแปลโดยการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทาง ร้อยละ 15.56 กลวิธีการแปลโดยใช้คำที่มีความหมายเป็นกลาง ร้อยละ 8.89 และ กลวิธีการแปลโดยใช้คำยืม ร้อยละ 2.22 ซึ่งจะได้อธิบายรายละเอียดต่อไปนี้

4.2.4.1 กลวิธีการแปลตรงตัว

จากการศึกษา กลวิธีนี้ปรากฏการใช้กับคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนาและความเชื่อ 2 กรณี คือ 1) คำศัพท์ภาษาบาลีสันสกฤต 2) คำที่แปลตรงตัวแล้วสามารถความหมายของต้นฉบับไว้ได้ ไม่ทำให้เนื้อหาเดิมเปลี่ยนแปลงไป ผู้แปลจะแปลคำเหล่านี้ออกมาอย่างตรงตัวโดยไม่มี การตัดแปลง เพิ่มเติม หรือทอนความ และนำมาจัดเรียงให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ปลายทาง

1) คำศัพท์ภาษาบาลีสันสกฤต

ตัวอย่างที่ 1

ต้นฉบับ โดยที่มารดาผมใจเป็นกุศลต่อไปซึ่งเป็นเรื่องร้ายกาจในชีวิตของเธอนั่นก่อน จะสิ้นลมปราณ วิญญาณของเธอก็ย่อมจะมีสุขคติเป็น **สัมปรายภพ** อันหวัง ได้อย่างแน่นอน

ฉบับแปล ... as my mother had gained merit by showing her compassion for me, who had brought the most terrible tragedy in her life, before she breathed her last, it was quite certain her soul would find peace in **the next world**...

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของคำว่า *สัมปรายภพ* ซึ่งเป็นคำที่มาจากภาษาบาลีสันสกฤตว่า ภพหน้า สัมปราย มีความหมายว่า เลยออกไป หรือ เบื้องหน้า ส่วนภพ มีความหมายว่า โลก ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้ กลวิธีการแปลตรงตัวตามแบบคำต่อคำ นำคำภาษาบาลีสันสกฤตมาถอดความหมายให้เข้าใจง่าย แปลว่า the next world กล่าวคือ แปล สัมปราย ว่า next และคำว่า ภพ แปลว่า world

ตัวอย่างที่ 2

ต้นฉบับ ตามปรกติในตอนราวเพลจะมีเด็กในบ้าน ไม่ก็คนนั้นคนนี้อาข้าวเอาน้ำไปส่งให้ผมถึงที่

ฉบับแปล Normally, around eleven o'clock, one of the children from the house would bring me something to eat and drink.

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของคำว่า *เพล* ว่า เวลาพระฉันกลางวัน คือเวลาระหว่าง 11 นาฬิกา ถึงเที่ยง ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการแปลตรงตัวว่า around eleven o'clock (ประมาณ 11 โมง) กล่าวคือ นำคำภาษาบาลีสันสกฤตมาถอดความหมาย แปลโดยใช้ภาษาที่เข้าใจได้ง่าย

2) คำที่แปลตรงตัวแล้วสามารถรักษาความหมายของต้นฉบับไว้ได้

ตัวอย่างที่ 3

ต้นฉบับ “ไม่งั้นน้ำวาดของเอ็งก็กลับมาบวชชีไปจนตายแล้วแหละ” คุณตาว่า

ฉบับแปล “Otherwise, she'd have come back and gotten ordained as a nun for good a long time ago,” Grandpa said.

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของคำว่า *บวชชี* ว่า ถีอเพศเป็นแม่ชี และ ถีอศีลทั้งหมด 8 ข้อ คือ ไม่ฆ่าสัตว์ ไม่ลักขโมย ไม่ประพฤติผิดพรหมจรรย์ ไม่พูดปด ไม่ดื่มสุรา ไม่บริโภคน้ำในยามวิกาล ไม่พ้อนรำข้าวร้อง ประโคมดนตรี และประดับร่างกายด้วยดอกไม้เครื่องหอม ไม่นั่งนอนเหนือเตียงตั้งที่สูงเกินควร ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการแปลตรงตัวว่า gotten ordained as a nun ซึ่งพจนานุกรม Oxford ให้ความหมายของคำว่า ordain ว่า Make (someone) a priest or minister; confer holy orders on (การออกบวชและสนทนาเกี่ยวกับข้อปฏิบัติทางศาสนา) เนื่องจากคำว่าบวชชีเป็นคำที่มีความหมายตรงตัว เข้าใจได้ง่าย และไม่มีความหมายแฝง

ตัวอย่างที่ 4

ต้นฉบับ เพราะมันคล้ายๆกับว่าผมคิดบวชเพื่อหนีทุกข์เท่านั้นเอง บวช โดยไม่เห็นแก่
ธรรมะเป็นที่ตั้ง

ฉบับแปล It'd be as though I took refuge in religion merely to escape
suffering. Ordination, if it's not done for the sake of virtue, ...

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของคำว่า *บวช* ว่า ถีอเพศเป็นภิกษุสามเณรหรือนักพรตอื่น ๆ ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการแปลตรงตัวว่า Ordination ซึ่งคำนี้พจนานุกรม Oxford ให้ความหมายว่า The action of ordaining someone in holy orders (การบวชตามหลักศาสนา) เพราะ คำว่า บวช เป็นคำที่มีความหมายชัดเจนและเข้าใจได้ง่าย

ตัวอย่างที่ 5

ต้นฉบับ ทั้งนี้เพื่อจะได้กรวดน้ำแผ่ส่วนกุศลไปถึงคุณตาและมารดาของผมด้วย

ฉบับแปล On those days I'd perform a water- pouring ceremony to
dedicate merits to Grandpa and my mother.

การกรวดน้ำแผ่ส่วนกุศล ในวัฒนธรรมไทยเชื่อกันว่า เป็นการแผ่ผลบุญหรืออุทิศส่วนกุศล
ผลบุญจากการทำบุญไปให้ญาติหรือบุคคลที่เสียชีวิตแล้วในอีกโลกหนึ่ง เพื่อให้พวกเขามีชีวิตที่ดี
มีความสุข ผู้แปลแปลคำนี้ตรงตัวว่า perform a water- pouring ceremony to dedicate merits
กล่าวคือ คำว่า perform a water- pouring ceremony มีความหมายถึงการกรวดน้ำหรือเทน้ำ
ส่วนคำว่า dedicate merit มีความหมายถึง การอุทิศผลบุญ เนื่องจากคำว่า กรวดน้ำแผ่ส่วนกุศล
เป็นคำที่ไม่ได้มีความหมายซับซ้อนหรือความหมายแฝงแต่อย่างใด

ตัวอย่างที่ 6

ต้นฉบับ เรือนเปลี่ยวทึมหลังนี้เคยเป็นที่ตั้งเก็บศพบรรพบุรุษของมารดาผม และ
ครั้งหลังสุดผมทราบว่าได้เป็นที่ตั้งทำบุญศพมารดาผม

ฉบับแปล This dim and isolated dwelling used to house the remains of my
mother's ancestors and I was told that the last time it had been
used was for **the merit-making ceremony over my mother's
body.**

คำว่า ทำบุญศพ มีความหมายว่า ทำบุญเพื่ออุทิศผลบุญให้ผู้เสียชีวิตแล้ว หรือทำบุญอัฐิ
ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการแปลตรงตัวว่า the merit-making ceremony over my mother's
body กล่าวคือ คำว่า the merit-making ceremony มีความหมายถึงพิธีการทำบุญ และคำว่า
over one's body มีความหมายถึงศพ เมื่อนำมารวมกันจึงเป็น the merit-making ceremony
over one's body หมายถึงการทำบุญศพ เช่นเดียวกับคำในต้นฉบับ

ตัวอย่างที่ 7

ต้นฉบับ ครั้นต้องมาสูญเสียมันไปเสียอีกอย่างเช่นนี้ ชีวิตซึ่งหาสาระไม่ได้อยู่แล้ว ก็
เป็นอันเหลือแต่กาบสำหรับลอยแพงตั้งอยู่ในห้วงมหรรมพเพื่อรอการเวียน
ว่ายตายเกิดในรอบใหม่ต่อไป

ฉบับแปล Now that this is lost as well, my life no longer has any meaning,
and what's left of it is only a husk meant to float about on a
vast ocean, waiting for **the next cycle of birth and death.**

การเวียนว่ายตายเกิด หรือ สังสารวัฏ หมายถึง การเวียนว่ายตายเกิดอยู่ในภพภูมิต่างๆ
ของสัตว์โลกหากยังไม่หลุดพ้นจากกิเลส ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการแปลตรงตัวว่า
the next circle of birth and death ซึ่งคำว่า birth and death แสดงให้เห็นถึงการเกิดและตาย
ส่วนคำว่า next circle แสดงให้เห็นถึงการเวียนว่ายเป็นวงจร

ตัวอย่างที่ 8

ต้นฉบับ แม้ว่าผมจะเคยใช้มันเป็นสนามด้วยหนังกี่ตาม ผมเป็นคน**ถือหัว** ถ้าผมจะต้องเอนหัวลงนอนกับเตียงที่เคยเป็นบ่อนสำส่อน ก็ต้องให้มันสำส่อน เพราะมือผมเอง

ฉบับแปล Frankly speaking, I hated the thing, despite the fact I had used it as a battleground once. I **respect my own head**; if I ever had to lay it down to sleep on a couch used for worldly pleasures, let it be the one used for this purpose by myself.

ถือหัว หมายถึง การเชื่อว่าหัวเป็นของสูง ต้องได้รับการยกย่องให้เกียรติ ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการแปลตรงตัวว่า respect my own head กล่าวคือ respect คือ การนับถือ ส่วน head คือ หัว เนื่องจากคำนี้เป็นคำที่มีความหมายค่อนข้างชัดเจน และไม่มี ความหมายแฝงแต่อย่างใด

ตัวอย่างที่ 9

ต้นฉบับ หลังจากที่นี้รู้ว่าเขาไม่ใช่บิดาของผมแน่ และโดยที่เขาเองก็เป็น**หนี้เวร**
หนี้กรรมที่ทำกับผมไว้สารพัดอยู่เป็นอันมาก

ฉบับแปล ... after I knew for certain he wasn't my father, and even more so as he was in my **debt for the various misdeeds** he had committed against me.

เวรกรรม มีความหมายถึง เหตุการณ์ไม่ดีที่ส่งผลมาจากสิ่งไม่ดีที่เคยทำไว้ในอดีต เมื่อใช้กับคำว่าหนี้ ทำให้เข้าใจว่าผู้ที่ทำสิ่งไม่ดีนั้นไว้ในอดีตจะต้องชดใช้ในภายหน้า ผู้แปลแปลคำนี้ว่า debt for various misdeed โดยใช้กลวิธีการแปลตรงตัว กล่าวคือ คำว่า debt หมายถึง หนี้ ส่วนคำว่า various misdeed คือ เวรกรรมหรือเหตุการณ์ไม่ดีต่างๆ นอกจากนี้ คำนี้ยังมีบริบทช่วยถ่ายทอดความหมายว่าเป็นสิ่งไม่ดีที่คุณหลงเคยกระทำกับฉัน เช่น การเขียนตี ต่าทอ เป็นต้น

สรุป กลวิธีการแปลตรงตัว ผู้แปลจะนำคำในต้นฉบับมาถ่ายทอดคำต่อคำ โดยไม่มีการดัดแปลง เพิ่มเติม หรือทอนความแต่อย่างใด ส่วนในกรณีที่ เป็นภาษาบาลี ผู้แปลก็จะถ่ายทอดออกมาอย่างตรงตัวด้วยภาษาที่เข้าใจได้ง่าย คำแปลที่ได้จึงสามารถรักษารูปแบบของ คำทางวัฒนธรรม และสร้างภาพความเข้าใจให้กับผู้อ่านได้ใกล้เคียงกับต้นฉบับ

4.2.4.2 กลวิธีการแปลโดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับ

จากการศึกษานวนิยาย กลวิธีนี้ปรากฏการใช้กับคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนาและความเชื่อ กรณีเดียว คือ คำที่มีลักษณะเฉพาะ ไม่สามารถหาคำในปลายทางมาเทียบเคียงได้อย่างสมบูรณ์หรือเก็บรายละเอียดเล็กน้อยของคำในต้นฉบับได้ครบถ้วน ผู้แปลจะใช้คำที่มีความหมายกว้างในการแปล เพื่อให้ความหมายของคำแปลที่กว้างครอบคลุมความหมายของคำทางวัฒนธรรมในต้นฉบับ

คำที่มีลักษณะเฉพาะ

ตัวอย่างที่ 1

ต้นฉบับ	จำนวนรูปของพระที่ผมใส่บาตรอยู่เป็นประจำทุกเช้าเว้น <u>วันพระ</u> นั้นได้เพิ่มขึ้นตามฐานะ
ฉบับแปล	The number of monks to whom I give alms every morning except on <u>holy days</u> has increased in keeping with my higher financial status,...

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของคำว่า วันพระ ว่า วันประชุมถือศีลฟังธรรมในพระพุทธศาสนา เดือนหนึ่งมี 4 วัน คือ วันขึ้น 8 ค่ำ ขึ้น 15 ค่ำ แรม 8 ค่ำ และ แรม 15 ค่ำ โดยในวันนี้พุทธศาสนิกชน จะเข้าวัดทำบุญ ฟังเทศน์ และสวดมนต์ไหว้พระ ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับว่า holy day ซึ่งคำนี้ พจนานุกรม Oxford ให้ความหมายว่า A day on which a religious observance is held (วันที่มีกิจกรรมทางศาสนา) แต่ไม่ได้ระบุว่า

วันของศาสนาใด แต่เนื่องจากบริบทในเรื่องนี้มีการกล่าวถึง พระพุทธเจ้า หรือ the Buddha ทำให้สามารถเข้าใจได้ว่าเป็นวันพระของศาสนาพุทธ

ตัวอย่างที่ 2

ต้นฉบับ ผมได้กันเอาไว้ส่วนหนึ่งสำหรับทำบุญใส่บาตรพระวันละเก้ารูปอยู่เป็นประจำทุกเช้ามีด

ฉบับแปล I put aside part of it to make daily merit to nine monks at sunrise,...

ทำบุญใส่บาตร ถือเป็นวันการทำบุญของศาสนาพุทธรูปแบบหนึ่ง โดยพุทธศาสนิกชนจะนำข้าวและปัจจัยต่างๆ มาถวายใส่ลงในบาตรของพระ ผู้แปลแปลคำนี้โดยกลวิธีการใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับว่า make merit พจนานุกรม Oxford ให้ความหมายของคำว่า merit ว่า The quality of being particularly good or worthy, especially so as to deserve praise or reward ดังนั้น make merit จึงแปลว่า การทำสิ่งที่ดีเพื่อให้ได้รับการยกย่อง หรือรางวัลตอบแทน อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาความหมายของทั้งสองคำ จะเห็นได้ว่า คำว่า make merit เป็นคำที่มีความหมายกว้างกว่าคำว่าทำบุญใส่บาตร เนื่องจากการทำสิ่งดีที่เกี่ยวกับทางด้านศาสนาสามารถทำได้หลายอย่าง นอกเหนือจากการทำบุญ เช่น เวียนเทียน สวดมนต์ กวาดลานวัด เป็นต้น แต่เมื่อนำคำนี้มาพิจารณาร่วมกับบริบทว่า ทำบุญกับพระในตอนเช้า อาจทำให้เข้าใจได้เหมือนหรือใกล้เคียงกับต้นฉบับว่าเป็นการทำบุญโดยการใส่บาตร

ตัวอย่างที่ 3

ต้นฉบับ มันคล้ายกับว่าผมตั้งใจจะชดใช้หนี้เวรหนี้กรรมอะไรสักอย่างซึ่งผมได้
พลอยมีส่วนร่วมอยู่ด้วย

ฉบับแปล It was as if I wished to atone for sins I had been a party to.

หนี้เวรหนี้กรรม มีความหมายคล้ายกับว่าเวรกรรม กล่าวคือ เรื่องไม่ดีที่ส่งผลมาจากอดีต ในวัฒนธรรมไทยเชื่อว่า หากทำความผิด ทำให้ผู้อื่นหรือสัตว์เดือดร้อน ผู้นั้นจะต้องชดใช้เวรกรรม ในเวลาต่อมา ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้คำว่า sin ซึ่งคำนี้มีความหมายตามที่ระบุในพจนานุกรม Oxford ว่า An immoral act considered to be a transgression against divine law (การกระทำอันชั่วช้า ที่ขัดต่อกฎของพระเจ้า) อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาความหมายของทั้งสองคำจะเห็นว่า คำว่า sin มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับ เพราะ แม้จะสื่อความถึงการปฏิบัติสิ่งไม่ดีเช่นเดียวกัน แต่คำว่า sin ไม่อาจลงรายละเอียดครอบคลุมได้ถึงบาปหรือความผิดในปัจจุบันและอดีตชาติ เนื่องจาก ในวัฒนธรรมปลายทางไม่มีความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องนี้

ตัวอย่างที่ 4

ต้นฉบับ เบญจเพสซึ่งโบราณถือกันว่าเป็นวัยที่มีอันจะต้องประสบกับความ
ปรวนแปรอย่างรุนแรง จะเผชิญกับเรื่องอาเพศขนานใหญ่เพราะอายุยี่สิบ
ห้า

ฉบับแปล I reached the turning point traditionally attributed to the age
of twenty-five – an age of drastic change and major
unforeseen events,...

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของคำว่า *อาเพศ* ว่า เหตุที่เกิดขึ้นอย่างผิดปกติ วิสัย ถือว่าเป็นลางไม่ดี ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับว่า unforeseen event (เหตุการณ์ที่ไม่สามารถคาดเดาได้) ซึ่งเป็นคำที่มีความหมายกว้างกว่าคำว่า อาเพศ กล่าวคือ unforeseen event สามารถเป็นได้หลากหลาย เช่น ภัยธรรมชาติ เหตุการณ์ที่เกิดจากความคิดของบุคคล และเป็นคำที่ไม่ได้ลงรายละเอียดได้ว่าอาจนำเรื่องไม่ดีมาให้

ตัวอย่างที่ 5

ต้นฉบับ แล้วเธอก็อุ้มหลานจากผมเอาไปกอดรับขวัญ

ฉบับแปล Then she took the baby off my arms and hugged him with
great affection.

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของคำว่า รับขวัญ ว่า รับให้ขวัญกลับเข้ามาสู่ตัว ด้วยวิธีการต่างๆ เช่น ทำพิธีบายศรี ผูกข้อมือ ให้เงินทอง ปลอดภัย ซึ่งบริบทของนวนิยายเรื่องนี้ระบุว่า น้าवादกอดปลอดภัยหลานของเธอด้วยความรู้สึกรักและสงสารที่เกิดมาโดยไม่รู้ว่ามีพ่อของตนเป็นใคร ส่วนแม่ก็ไม่ต้องการให้เกิดมา และอีกไม่นานน้าवादก็จะไม่ได้ดูแลหลานต่อไปแล้ว เพราะเธอตั้งใจจะไปบวชชี ผู้แปลแปลคำนี้ว่า great affection พจนานุกรม Oxford ให้ความหมายของคำว่า affection ว่า A gentle feeling of fondness or liking (ความรู้สึกรักชอบ) อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาความหมายของทั้งสองคำจะเห็นว่า คำว่า great affection มีความหมายกว้างกว่าคำว่า รับขวัญ กล่าวคือ แสดงให้เห็นถึงความรู้สึกรักของน้าवादที่มีต่อหลาน แต่ไม่อาจสื่อความลงรายละเอียดให้เห็นการปลอดภัยเพราะสงสารเด็กที่เกิดมา

ตัวอย่างที่ 6

ต้นฉบับ สำหรับบางคนตายแบบนี้ก็เรียกว่า สิ้นบุญ (คำนี้ฟังกำกวมอย่างไรอยู่ สิ้นบุญแล้วจะไปใช้หนี้บาปต่อไปในนรก หรือจะไปเป็นสุขบนสวรรค์ ยิ่งๆขึ้นไปก็ได้ทั้งนั้น ส่วนจะไปข้างไหนกันแน่ นั่น คนที่อยู่ข้างหลังก็พอจะ รู้ๆกันได้หรอก) สำหรับบางคนก็เรียกว่า **หมดเวรหมดกรรม** อย่างนี้คนที่ อยู่ข้างหลังมีแต่ปล่อยให้ใจแทน

ฉบับแปล For some who die like this, we say that they've run out of luck. (This statement is somewhat ambiguous: when you run out of luck, do you go and pay for your sins in hell, or do you enjoy bliss in heaven? As to the question of who goes where, those who are left behind should know.) For some, we say that they've **reached the end of their tether**, which is a great consolation for those who are left behind.

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของคำว่า **หมดเวรหมดกรรม** ว่า สิ้นสุด ในการที่ต้องรับทุกข์อีกต่อไป ในบริบทนี้ใช้เพื่อสื่อความหมายถึงความตายของผู้ที่ทุกข์ยาก กล่าวคือ ในวัฒนธรรมไทยมีความเชื่อว่าความทุกข์ยากเกิดจากเวรกรรมที่กระทำมาและจำต้องชดใช้ เมื่อใช้หมดแล้วผู้นั้นอาจจะตายไปเกิดในภพภูมิและมีชีวิตที่ดีขึ้น ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้คำว่า **reached the end of their tether** ซึ่งพจนานุกรม Oxford ให้ความหมายของคำนี้ว่า Having no patience or energy left to cope with something (หมดความอดทนหรือเรี่ยวแรง ที่จะจัดการกับบางสิ่ง) ซึ่งเป็นคำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับ เพราะ การระบุถึงการหมดเรี่ยวแรง ไม่ได้ระบุเฉพาะไปถึงการหมดสิ้นความทุกข์ได้ กล่าวคือ บุคคลนั้นสามารถหมดเรี่ยวแรงไปได้ ก่อนที่ความทุกข์จะสิ้นสุด

ตัวอย่างที่ 7

ต้นฉบับ “น้ำเองก็นึกถึงข้อนี้อยู่หลายตลบเวรกรรมซ้ำรอยกันแบบนี้ มันไม่น่าที่
จะต้องมาอยู่กับคนที่รับเคราะห์แล้วอย่างฉัน”

ฉบับแปล “I’ve thought about this hundreds of times. This kind of repeat misfortune shouldn’t befall someone like you who’s already suffered so much from the first time around.”

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของคำว่า *เวรกรรม* ว่า การกระทำที่สนองผลร้ายซึ่งทำไว้แต่ปางก่อน ผู้แปลจึงแปลคำนี้ว่า misfortune ซึ่งพจนานุกรม Oxford ให้ความหมายของคำนี้ว่า An unfortunate condition or event (สภาวะหรือสถานการณ์ไม่ดี) เมื่อพิจารณาความหมายของทั้ง 2 คำ ปรากฏว่า คำว่า misfortune มีความหมายกว้างกว่าคำว่า เวรกรรม กล่าวคือ ระบุถึงเรื่องที่ไม่ดีเช่นเดียวกัน แต่คำว่า misfortune ไม่ได้ลงรายละเอียดถึงสาเหตุว่าเรื่องไม่ดีนั้นเป็นผลมาจากการกระทำหรือเรื่องราวในอดีต

ตัวอย่างที่ 8

ต้นฉบับ คนที่โตเต้าขึ้นมาจากความสิ้นไร้จริงๆอย่างผมเป็นคนที่มีกิเลสมีขีดจำกัด
พูดกันตามภาษาตาษาๆเห็นจะได้ความตรงไปตรงมาดีกว่า คือว่า ผมจัดเป็นคน
คนได้ดีที่รู้จักเจียมกะลาหัวนั่นเอง

ฉบับแปล Those who start from zero like me have limited expectations.
Put in popular parlance to be more specific, I’m a modest
fellow who knows his place in the scheme of things.

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของคำว่า *กิเลส* ว่า เครื่องทำใจให้เศร้าหมอง ได้แก่ โลภ โกรธ หลง มนุษย์เมื่อมีกิเลส เช่น ความโลภ ก็จะมีความต้องการที่ไม่สิ้นสุด ต้องดิ้นรนหาจนทำให้ไม่มีความสุข ผู้แปลแปลคำนี้ว่า expectation ซึ่งคำนี้มีความหมายตามที่พจนานุกรม Oxford ระบุว่า A strong belief that something will happen or be the case (ความเชื่อ

ว่าบางสิ่งจะต้องเกิดขึ้นแน่นอน) แต่เมื่อพิจารณาความหมายของทั้งสองคำจะได้ว่า expectation มีความหมายกว้างกว่าคำว่า กิเลส เพราะไม่สามารถลงรายละเอียดได้ชัดเจน อาจนำมาซึ่งทั้งความสุขและความเศร้าหมอง แต่คำว่ากิเลสระบุอย่างแน่ชัดว่าจะนำความเศร้าหมองมาให้

ฉะนั้น กลวิธีการแปลโดยการใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับ ผู้แปลจะนำคำที่มีความหมายกว้างมาถ่ายทอด เพื่อให้ครอบคลุมความหมายของคำทางวัฒนธรรมที่มีลักษณะเฉพาะ จึงทำให้คำแปลที่ได้สามารถสื่อความได้พอสังเขปเท่านั้น ไม่ได้คงรายละเอียดบางประการของคำในต้นฉบับไว้ได้อย่างสมบูรณ์

4.2.4.3 กลวิธีการแปลโดยการอธิบายความ

จากการศึกษา กลวิธีนี้ปรากฏการใช้กับคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนาและความเชื่อกรณีเดียว คือ คำที่มีลักษณะเฉพาะ ไม่สามารถสื่อความให้เข้าใจโดยใช้คำเพียงคำเดียวได้ จึงทำให้ผู้แปลต้องถ่ายทอดคำนี้อย่างละเอียด อธิบายความลงในบทแปล เพื่อให้ผู้อ่านรับสารได้อย่างชัดเจน

คำที่มีลักษณะเฉพาะ

ตัวอย่างที่ 1

ต้นฉบับ ผมจึงตั้งหน้าหวังพึ่งบุญกุศลเอาจากการใส่บาตรไหว้พระแต่ถ่ายเดียว

ฉบับแปล ...and that's why I keep making merit by offering food to the monks and paying respect to them,...

ใส่บาตร คือ การทำบุญรูปแบบหนึ่งของศาสนาพุทธ โดยพุทธศาสนิกชนจะนำอาหารและปัจจัยมาถวายให้แก่พระสงฆ์ในตอนเช้า เนื่องจากกิจกรรมนี้มีเฉพาะแต่ในศาสนาพุทธเท่านั้น จึงทำให้ยากที่จะหาคำมาเทียบเคียงได้ ผู้แปลจึงแปลคำนี้โดยใช้การอธิบายความว่า making merit by offering food to the monks (การทำบุญโดยถวายอาหารให้แก่พระสงฆ์) ซึ่งสามารถสื่อความให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายของคำนี้ได้อย่างชัดเจน

ตัวอย่างที่ 2

ต้นฉบับ เรือนเขียวถูกเอาไปถวายวัด...นี่คือนิimitการมาของคุณบุญเลี้ยง

ฉบับแปล When the greenhouse was taken away and relocated in a monastery as an offering, this was the signal of the imminent arrival of Mrs Bunlueang.

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของคำว่า *ถวาย* ว่า (ใช้แก่พระสงฆ์) มอบให้ เช่น ถวายของ ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้การอธิบายความว่า relocate in a monastery as an offering ซึ่งพจนานุกรม Oxford ให้ความหมายของคำว่า relocate ว่า Move to a new place and establish one's home or business there (การย้ายไปอยู่ที่ใหม่ และสร้างบ้านหรือทำธุรกิจที่นั่น) ฉะนั้น คำว่า relocate in monastery จึงแปลว่า การย้ายสิ่งของไปเป็นสมบัติของวัด กล่าวคือ เป็นการอธิบายความหมายของคำว่า ถวายวัด ให้ผู้อ่านเข้าใจอย่างชัดเจน

ตัวอย่างที่ 3

ต้นฉบับ แล้วความรู้สึกตัวว่าโชคดีที่พ้นเคราะห์มาได้ก็ตีกลับเป็นความรู้สึกสยิวลงไป
ที่เท้า

ฉบับแปล ... but when I realised how lucky I was to have escaped such a fate, a thrill coursed through me to the very tip of my toes.

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของคำว่า *เคราะห์* ว่า สิ่งที่น่าผลมาให้โดยไม่ได้คาดหมาย เช่น เคราะห์ดี เคราะห์ร้าย มักนิยมใช้ในทางไม่ดี คำว่า *พ้นเคราะห์* จึงหมายถึง หลุดพ้นหรือผ่านช่วงเวลาไม่ดีมาแล้ว ซึ่งในบริบทระบุว่า จันรู้สึกตัวว่าตัวเองพ้นเคราะห์เพราะเมื่อยังเด็กตนเองไม่มีแม่ ต้องอยู่กับผู้มีศักดิ์เป็นพ่อที่มักเขี่ยนตีทำร้ายอยู่เสมอ จนต้องย้ายออกจากบ้านไปอยู่พิจิตร และสูญเสียผู้หญิงที่ตนเองรัก ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการแปลแบบอธิบายความเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายอย่างชัดเจนว่า escaped such a fate ซึ่งคำว่า escape มีความหมายว่า Elude or get free from (someone) หรือ การหลบหนีหรือเป็นอิสระจากบางคนหรือบางสิ่ง

ดังนั้น escaped such a fate (หลุดพ้นจากชะตาชีวิตเช่นนั้น) จึงเป็นการอธิบายความหมายของคำว่าพันธะที่ระบุในต้นฉบับ

ตัวอย่างที่ 4

ต้นฉบับ นี้ก็ดูก็น่าพิลึกเสียจนอยากจะไปถามไถ่หรือดูว่ามันเป็นการสมพงศ์กันอีกชนิดหนึ่งหรือไร --ชั่วชีวิตของผม

ฉบับแปล Brooding about this, I found it so strange I wanted to ask a fortune-teller whether it wasn't after all some kind of union that was destined to last for the rest of my life,

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของคำว่า *สมพงศ์* ว่า การอยู่ร่วมวงศ์หรือตระกูลกัน วิธีคำนวณว่าหญิงชายที่จะเป็นคู่ครองกันมีชะตาต้องกันหรือไม่ เช่น ในวัฒนธรรมไทยเชื่อกันว่าหากชายหญิงที่แต่งงานกัน ดวงสมพงศ์กันจะทำให้มีชีวิตคู่ที่ราบรื่น มีความสุขอยู่ด้วยกันตลอด แต่หากไม่สมพงศ์กันก็มักมีเหตุทำให้ต้องแยกจากกัน ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการอธิบายความว่า *union that was destined to last* (ชีวิตสมรสที่ถูกกำหนดมาให้อยู่ร่วมกันตลอดไป) ซึ่งเป็นคำแปลมีความหมายใกล้เคียงกับคำว่าสมพงศ์กัน เพื่อถ่ายทอดข้อมูลให้ผู้อ่านเข้าใจมากที่สุด

ตัวอย่างที่ 5

ต้นฉบับ แต่ที่คุณจะได้ทราบต่อไปก็คือ ในวัยสิบเจ็ดนั่นเอง ชีวิตของมันก็เข้าวัย เบญจเพสเสียก่อนแล้ว

ฉบับแปล and what you will learn next is that at seventeen I reached the turning point traditionally attributed to the age of twenty-five...

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของคำว่า เบญจเพส ว่า ยี่สิบห้า เช่นอายุถึงเบญจเพส ตามความเชื่อของคนไทยเชื่อว่า เมื่ออายุประมาณ 25 ปี เป็นช่วงที่อาจมีเคราะห์สามารถเป็นได้ทั้งเคราะห์ดีและเคราะห์ร้าย ถือเป็นจุดเปลี่ยนของชีวิต จึงควรตั้งระมัดระวังเป็นพิเศษ ซึ่งความเชื่อในลักษณะนี้ไม่มีในวัฒนธรรมปลายทาง ทำให้ไม่สามารถหาคำมาเทียบเคียงได้ ผู้แปลจึงแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการอธิบายความว่า turning point traditionally attributed to the age of twenty-five (จุดผกผันที่เชื่อกันว่าเกิดขึ้นตอนอายุ 25) ซึ่งคำอธิบายนี้สามารถสื่อความให้ผู้อ่านเข้าใจถึงความหมายของคำว่าเบญจเพสได้อย่างชัดเจน

ตัวอย่างที่ 6

ต้นฉบับ และถ้าคุณแก้วต้องมาตายเพราะให้กำเนิดลูกที่ผมกระทำอยู่นั้น ผมเป็นอันบาปหนาขึ้นมาพอแรงทีเดียว เพราะยังงั้นแหละ ทุกหนที่ผมข่มขืนเธอ ผมจึงทำไปพลาดนี้กับ บนบานศาลกล่าวไปพลาด

ฉบับแปล and if Mrs Kaeo were to die while giving birth to the child I was procreating, then I'd have committed an abominable sin.

Therefore, every time I raped her, I prayed she'd be safe...

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของคำว่า บนบานศาลกล่าว ว่า ขอร้องให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ช่วย โดยให้คำมั่นว่าจะให้สิ่งของตอบแทนหรือทำตามที่สัญญาไว้เมื่อเป็นผลสำเร็จ กล่าวคือ ในบริบท จึงกล่าวว่าคุณแก้วจะเป็นอันตรายจากการกระทำของเขา เขาจึงบนบานกับ

สิ่งศักดิ์สิทธิ์ขอให้เธอปลอดภัย ผู้แปลจึงแปลคำนี้โดยใช้วิธีการแปลโดยการอธิบายความว่า pray she'd be safe (ขอให้เธอปลอดภัย) เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายได้ชัดเจนขึ้น

ดังนั้น กลวิธีการแปลโดยการอธิบายความเป็นกลวิธีที่ผู้แปลจะแปลโดยใช้รายละเอียดของคำทางวัฒนธรรมที่ระบุในต้นฉบับนั้นในการถ่ายทอด เพื่อให้ครอบคลุมความหมายของคำทางวัฒนธรรมนั้นมากที่สุด ทำให้บทแปลที่ได้สามารถถ่ายทอดข้อมูลและสร้างความเข้าใจให้กับผู้อ่านได้อย่างชัดเจน

4.2.4.4 กลวิธีการแปลโดยการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทาง

จากการศึกษา กลวิธีนี้ปรากฏการใช้กับคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนาและความเชื่อกรณีเดียว คือ คำที่มีเทียบเคียงในภาษาปลายทาง แม้จะเป็นคำที่ไม่สามารถเก็บความได้ครบถ้วนสมบูรณ์เหมือนกับคำในต้นฉบับ โดยผู้แปลจะนำลักษณะสำคัญของคำทางวัฒนธรรมที่ต้นฉบับต้องการจะถ่ายทอดมาใช้ในการแปล

คำที่มีเทียบเคียงในภาษาปลายทาง

ตัวอย่างที่ 1

ต้นฉบับ	ทั้งๆที่ไม่ใช่โหรที่กล้าสาบานว่าตนเป็นหมอดูแม่นยำ ไม่ใช่คนป่วยหนักที่มีนัดอยู่กับ มัจจุราช
ฉบับแปล	even though they are neither seers foolhardy enough to swear that they can predict the future accurately, nor critically ill patients who have an appointment with the Reaper .

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของคำว่า มัจจุราช ว่า “เจ้าแห่งความตาย” คือ พญายม โดยมัจจุราชตามความเชื่อของคนในวัฒนธรรมไทยมีลักษณะใบหน้าดูน่าเกรงขาม พระวรกายสีแดงทรงเครื่องอย่างกษัตริย์ พระหัตถ์ขวาถือบ่วงยมบาศก์ พระหัตถ์ซ้ายทรงไม้เท้า ยมทัณฑ์ และทรงกระบือเป็นพาหนะ ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้การแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรม ปลายทางว่า the Reaper ซึ่งมีที่มาจาก Grim Reaper มีความหมายตามที่พจนานุกรม Collins ระบุว่า an imaginary character representing death, in the form of a skeleton wearing a long black hooded cloak and carrying a scythe (สัญลักษณ์ของความตาย มีลักษณะเป็น โครงกะโหลก สวมผ้าคลุมศีรษะถึงลำตัว และถือง้าว) อย่างไรก็ตาม แม้ว่าทั้งสองคำนี้จะให้ รายละเอียดถึงรูปร่างที่ต่างกัน แต่เป็นคำที่มีลักษณะร่วมเช่นเดียวกัน คือ มีความหมายถึงสัญลักษณ์ของความตายเช่นเดียวกัน จึงสามารถใช้แทนที่กันได้

ตัวอย่างที่ 2

ต้นฉบับ อาหารมื้อเย็นที่บ้านก็มีหัวหมูจิ้มน้ำส้มแชกอยู่ด้วยเป็นรายการพิเศษ ได้
 ความว่าคุณบุญเลี้ยง**แค้น** ... โถ!

ฉบับแปล ... there was a special dish for dinner – pig’s head à la
 vinaigrette. I was told Mrs Bunlueang had **performed a**
 thanksgiving ceremony. Good gracious me!

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของคำว่า **แค้น** ว่า เช่นสร้างสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ตน
ได้บนบานเอาไว้ ตามความเชื่อของไทย เมื่อบนบานสิ่งใดและได้ผลสมดังปรารถนามักจะมีการ**แค้น**
โดยการนำข้าวของ เครื่องใช้ หรือทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อเป็นการ**แค้น** ผู้แปลแปลคำนี้โดย
ใช้การแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทาง แปลว่า performed a thanksgiving ceremony
ซึ่งพจนานุกรม Oxford ให้ความหมายของคำว่า thanksgiving ว่า The expression of gratitude,
especially to God (การแสดงความกตัญญู การขอบคุณ โดยเฉพาะต่อเทพเจ้า) เนื่องจากการ
การ**แค้น**เป็นคำที่ไม่มีในวัฒนธรรมปลายทาง ผู้แปลจึงเลือกใช้คำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน

แม้ว่าจะไม่ได้มีความหมายเหมือนกันทุกประการ แต่การแปลในลักษณะนี้จะช่วยถ่ายทอดความหมายให้ผู้อ่านเข้าใจได้ง่ายที่สุด

ตัวอย่างที่ 3

ต้นฉบับ นี่ละนา-ลงไม่ใช่คู่บุพเพสันนิวาสกันจริงๆแล้ว ก็ไม่มีวันจะเป็นผัวเมียกันได้
ฉบับแปล ... unless we had been **a couple made in heaven**, there was
no way for us to live as husband and wife...

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของคำว่า บุพเพสันนิวาส ว่า การเคยอยู่ร่วมกันในชาติก่อน การเป็นเนื้อคู่กัน สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข อย่างไรก็ตาม เนื่องจากในวัฒนธรรมปลายทางไม่มีความเชื่อเรื่องอดีตชาติ แต่มีการใช้สำนวนว่า A match made in heaven ซึ่งพจนานุกรม Merriam-Webster ให้ความหมายของสำนวนนี้ว่า very good and successful ฉะนั้น คำว่า a couple made in heaven จึงหมายถึง คู่รักที่ดีและเหมาะสมกัน ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับคำว่าคู่บุพเพสันนิวาสในต้นฉบับ

ตัวอย่างที่ 4

ต้นฉบับ คุณจะเรียกพวกนี้ว่า ผี เทวดา เปรต อสุรกาย ได้ทั้งนั้น
ฉบับแปล Call them deities, ghosts, **ghouls** or phantoms or whatever you wish...

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของคำว่า เปรต ว่า สัตว์พวกหนึ่งเกิดในอบายภูมิ คือ แตนทุกข์ ผีเลวจำพวกหนึ่ง มีหลายชนิด ชนิดหนึ่งตามที่ว่ากันว่ามึนรูปร่างสูงโย่งเย่งเท่าต้นตาล ผมยาว คอยาว ผอมโซ มีปากเท่ารูเข็ม มือเท่าใบตาล กินแต่เลือดและหนองเป็นอาหาร มักร้องเสียงดั่งวี๊ด ๆ ในตอนกลางคืน ผู้แปลแปลคำนี้โดยการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทางว่า ghouls ซึ่งพจนานุกรม Oxford ให้ความหมายของคำนี้ว่า An evil spirit or phantom, especially one supposed to rob graves and feed on dead bodies (วิญญาณร้ายหรือปีศาจ

ที่อยู่บริเวณหลุมศพคอยขโมยและกินซากศพ) เมื่อพิจารณาความหมายของทั้งสองคำจะเห็นได้ว่า หมายถึงผีที่กินของเน่าเสีย จำพวก เลือด หนอง ซากศพ เช่นเดียวกัน

กลวิธีการแปลโดยการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทาง ผู้แปลจะถ่ายทอด โดยหาคำในวัฒนธรรมปลายทางที่มีลักษณะบางประการใกล้เคียงกับสิ่งที่ต้นฉบับต้องการจะถ่ายทอด มาใช้ในบทแปล เพื่อคงใจความของต้นฉบับไว้ และทำให้ผู้อ่านเข้าใจได้ง่าย เพราะคุ้นเคย กับความหมายเป็นอย่างดี อย่างไรก็ตาม เนื่องจากคำในต้นฉบับและในฉบับแปลมีเพียงลักษณะ บางประการที่เท่าเทียมกันเท่านั้น จึงทำให้บทแปลเสียนัยยะทางวัฒนธรรมบางประการไป

4.2.4.5 กลวิธีการแปลโดยการใช้คำที่มีความหมายเป็นกลาง

จากการศึกษา กลวิธีนี้ปรากฏการใช้กับคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนาและความเชื่อ 2 กรณีเดียว คือ 1) คำบาลีสันสกฤต ซึ่งสามารถตีความได้หลากหลาย หรือ ไม่สามารถหาคำในภาษา ปลายทางที่เก็บทุกความหมายได้ครบถ้วน 2) คำที่มีลักษณะเฉพาะ ซึ่งอาจทำให้ผู้อ่านเข้าใจได้ยาก ผู้แปลจะแปลโดยใช้คำที่มีความหมายเป็นกลางมากขึ้น เพื่อช่วยสร้างภาพให้ผู้อ่านเข้าใจได้ง่าย

1) คำศัพท์ภาษาบาลีสันสกฤต

ตัวอย่างที่ 1

ต้นฉบับ	สังขารอันร่วงโรยของคุณหลวงทำให้ผมมองเห็น <u>ธรรม</u> ได้อย่างหนึ่งใน ภายหลัง
---------	---

ฉบับแปล	His Lordship's declining health later made me understand one <u>truth</u> ,...
---------	---

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของคำว่า *ธรรม* หรือ *ธรรมะ* ว่า คุณความดี คำสั่งสอนในศาสนา หลักประพฤติปฏิบัติในศาสนา ความจริง ความยุติธรรม กฏ กฏเกณฑ์ กฎหมาย สิ่งของ ผู้แปลแปลคำนี้ว่า truth ซึ่งพจนานุกรม Oxford ให้ความหมายของคำนี้ว่า

The quality or state of being true (ความจริง) อย่างไรก็ตาม เมื่อนำพิจารณาคำว่า ธรรม และคำว่า truth ปรากฏว่าผู้แปลแปลโดยใช้คำที่มีความหมายเป็นกลาง เนื่องจากคำว่า ธรรม เป็นคำทางศาสนาที่มีหลายความหมาย อาจทำให้ผู้อ่านที่นับถือศาสนาที่แตกต่างออกไปเกิดความ สับสนได้ การแปลโดยวิธีใช้คำที่มีความหมายเป็นกลาง และไม่ทำให้ใจความสำคัญคลาดเคลื่อนไปนี้ จึงช่วยทำให้ผู้อ่านเข้าใจได้ง่ายขึ้น

ตัวอย่างที่ 2

ต้นฉบับ เพราะมันคล้ายๆกับว่าผมคิดบวชเพื่อหนีทุกข์ภัยเท่านั้นเอง บวชโดยไม่เห็น แก่ธรรมะ เป็นที่ตั้ง

ฉบับแปล It'd be as though I took refuge in religion merely to escape suffering. Ordination, if it's not done for the sake of virtue,

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของคำว่า ธรรม หรือ ธรรมะ ว่า คุณความดี คำสั่งสอนในศาสนา หลักประพฤติปฏิบัติในศาสนา ความจริง ความยุติธรรม กฎ กฎเกณฑ์ กฎหมาย สิ่งของ ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้คำว่า virtue พจนานุกรม Oxford ให้ความหมายของคำว่า virtue ว่า behaviour showing high moral standards (คุณธรรม ความดี) เนื่องจากคำว่าธรรมะ เป็นคำที่มีความหมายหลากหลาย ไม่สามารถหาคำในภาษาปลายทางที่สามารถครอบคลุมทุกความหมายได้ ผู้แปลจึงเลือกถ่ายถอดเพียงเฉพาะความหมายที่บริบทต้องการ โดยใช้คำที่มีความหมายเป็นกลาง เข้าใจได้ง่าย

2) คำมีลักษณะเฉพาะ

ตัวอย่างที่ 3

ต้นฉบับ แล้วแกก็ออกปากชมเรื่องน้ำอดน้ำทนและกำลังขวัญอันมั่นคงดีของคุณ
แกวเป็นพิเศษสำหรับท้องสาวเด็กอย่างคุณแกว

ฉบับแปล Then she admired Mrs Kaeo for her forbearance and **spunk**, so
exceptional in an inexperienced young mother.

พจนานุกรมราชบัณฑิตสถานให้ความหมายของคำว่า *ขวัญ* ว่า สิ่งที่ไม่มีความกลัว เชื่อว่ามีอยู่ประจำชีวิตของคนตั้งแต่เกิด โดยปกติขวัญจะอยู่กับตัวก็จะเป็นสิริมงคล สุขสบาย จิตใจมั่นคง ในทางตรงกันข้าม หากคนตกใจหรือเสียขวัญ ขวัญก็ออกจากร่างไป ซึ่งคำนี้เป็นความเชื่อที่มีเฉพาะในแต่วัฒนธรรมไทย ทำให้ไม่สามารถหาคำในภาษาปลายทางมาถ่ายทอดเก็บความได้ ผู้แปลจึงนำคำนี้ด้วยกลวิธีการแปลโดยใช้คำที่มีความหมายเป็นกลาง เพื่อช่วยให้ผู้อ่านที่อยู่ในวัฒนธรรมที่แตกต่างเข้าใจได้ง่ายขึ้น โดยนำคำในต้นฉบับมาพิจารณาร่วมกับบริบท และแปลคำว่า ขวัญให้ใกล้เคียงกับเนื้อหาที่ต้นฉบับต้องการจะถ่ายทอดมากที่สุด แปลว่า **spunk** ซึ่งพจนานุกรม Oxford ให้ความหมายของคำนี้ว่า **Courage and determination** (ความกล้า ความมุ่งมั่น)

ตัวอย่างที่ 4

ต้นฉบับ คุณบุญเลื่องจึงกลับเป็นคนตัวเปล่าเล่าเปลือยอย่างจริงจัง พอที่จะกลับเป็น
ผู้หญิงของผู้ชาย แต่ถ่ายเดียวได้ดั้งเดิมต่อไป เป็นอันหมดเวรหมดกรรมกัน
เสียที

ฉบับแปล ... Mrs Bunlueang found herself single again, eager and willing to
be only a woman to a man as she had been in the past, and
that was the **end of the triangular affair**.

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของคำว่า *หมดเวรหมดกรรมว่า* สิ้นสุดในการที่ต้องรับทุกข์อีกต่อไป ซึ่งในบริบทนี้ใช้เพื่อกล่าวถึงการสิ้นสุดความรักของ จัน คุณบุญเลี้ยง และคุณแก้ว แต่เนื่องจากในวัฒนธรรมปลายทางไม่มีความเชื่อเรื่องเวรกรรม ผู้แปลจึงแปลคำนี้ว่า *end of the triangular affair* ซึ่งเป็นการแปลโดยใช้คำที่มีความหมายเป็นกลาง ทำให้ผู้อ่านเข้าใจได้ง่าย ชัดเจนมากขึ้น และไม่ต้องตีความมาก

ฉะนั้น กลวิธีการแปลโดยใช้คำที่มีความหมายเป็นกลาง ผู้แปลจะใช้คำที่มีความหมายเป็นกลาง และถ่ายทอดให้ใกล้เคียงกับคำที่ต้นฉบับต้องการจะสื่อถึงมากที่สุด เพื่อให้คำทางวัฒนธรรมนั้นเข้าใจได้ง่ายขึ้น และไม่ต้องอาศัยการตีความมากนัก แต่กลวิธีนี้อาจทำให้เสียนัยยะทางวัฒนธรรมบางประการไป

4.2.4.6 กลวิธีการแปลโดยใช้คำยืม

จากการศึกษา กลวิธีนี้ปรากฏการใช้กับคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนาและความเชื่อกรณีเดียว คือ ชื่อเฉพาะที่มีความหมายเฉพาะเจาะจงมากจนยากที่จะหาคำในวัฒนธรรมปลายทางมาเทียบเคียงได้ ผู้แปลจึงแปลคำนี้โดยใช้คำยืมมาถ่ายเสียงชื่อเฉพาะนั้น และใช้เชิงอรรถเพื่ออธิบายความหมายให้ผู้อ่านเข้าใจชัดเจนมากขึ้น

ชื่อเฉพาะ

ตัวอย่าง

ต้นฉบับ เพราะด้วยวิธีนี้ถึงคุณจะตายไปแล้ว ก็จะต้องไปทนทุกข์เวทนาอยู่อย่างเดิม
อีกในโลกของ โอบปาติกะ

ฉบับแปล ... even though you're already dead, you still have to go
through similar suffering in the world of oappartika*,...

พจนานุกรมพุทธศาสตร์ให้ความหมายของคำว่า *โอปปาติกะ* ว่า สัตว์เกิดผุดขึ้น คือ เกิดผุดเต็มตัวในทันใด ได้แก่ เทวดา สัตว์นรก มนุษย์ บางพวก และเปรตบางพวกที่เกิดและตาย โดยไม่ต้องมีเชื้อ หรือซากปรากฏ ซึ่งเป็นคำที่หาคำในวัฒนธรรมปลายทางมาเทียบเคียงได้ยาก ผู้แปลจึงแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการแปลโดยใช้คำยืม กล่าวคือ นำคำจากต้นฉบับมาถ่ายเสียงเป็นคำว่า *oappatika* และใช้เชิงอรรถ เพื่อบรรยายความหมายเพิ่มเติมว่า * Spiritual entities born without progenitors through spontaneous rebirths due to past deeds – according to Hindu-influenced Buddhist lore (สิ่งมีชีวิตที่เกิดขึ้นโดยปราศจากบรรพบุรุษ และเกิดขึ้นเองจากกรรมในอดีต ตามความเชื่อของศาสนาพุทธที่ได้รับอิทธิพลมาจากฮินดู) เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายอย่างละเอียด

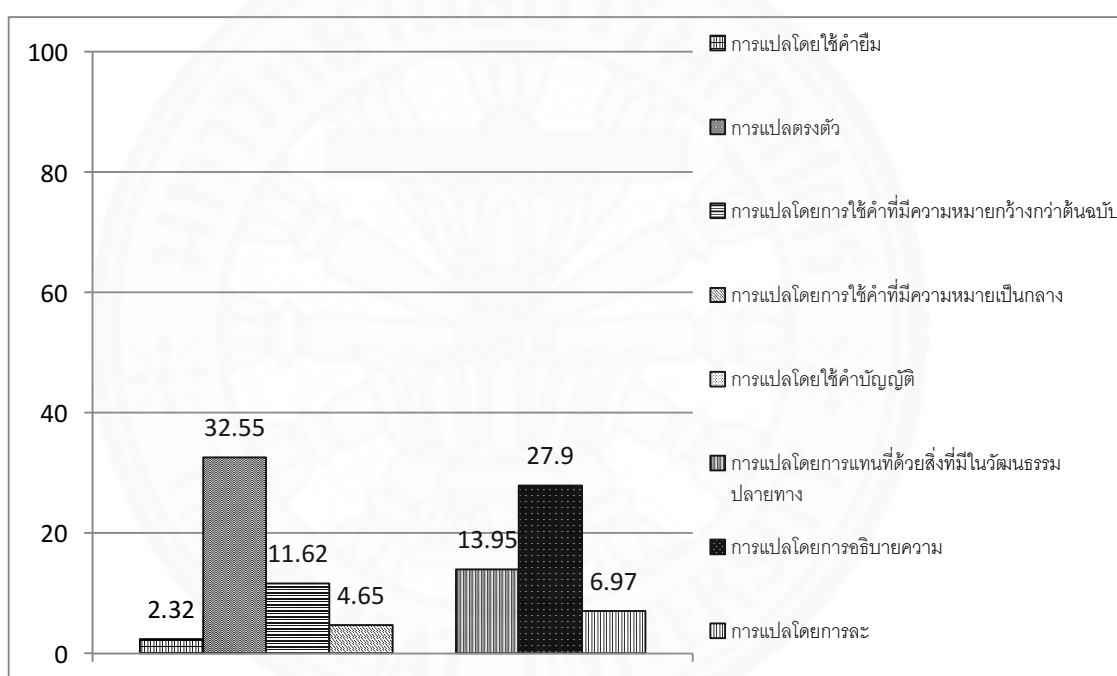
ดังนั้น กลวิธีการแปลโดยใช้คำยืม เป็นกลวิธีที่จะนำคำที่ต้นฉบับระบุมาถ่ายเสียง และใช้เชิงอรรถเพิ่มเติมความหมาย ซึ่งกลวิธีนี้จะช่วยสื่อความได้โดยตรง สร้างความเข้าใจที่ชัดเจนให้ผู้อ่านได้อย่างครบถ้วนและเท่าเทียมเช่นเดียวกับที่ต้นฉบับต้องการจะถ่ายทอด

4.2.5 คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับภาษา

จากการศึกษานวนิยายเรื่อง เรื่องของจัน ดารา ปรากฏคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับภาษาเป็นจำนวนมาก ผู้วิจัยจึงจะแบ่งคำทางวัฒนธรรมในหมวดหมู่นี้แยกย่อยเป็น ภาษาภาพพจน์ โวหารอ้างอิง โวหารเคลือบคำ และสำนวนต่างๆ เพื่อให้สะดวกต่อการวิเคราะห์ และจัดประเภท

แผนภูมิ 4.2.5.1 กลวิธีการแปลคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับภาษา

หมวดหมู่ภาษาภาพพจน์

จากแผนภูมิ 4.2.5.1 แสดงให้เห็นถึงกลวิธีที่ผู้แปลใช้ในการแปลคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับภาษา (ภาษาภาพพจน์) ทั้งสิ้น 43 คำ ปรากฏกลวิธีที่ผู้แปลใช้ 7 กลวิธี เรียงตามลำดับกลวิธีที่มีการใช้มากที่สุดไปหากลวิธีที่มีการใช้น้อยที่สุด ดังนี้ กลวิธีการแปลตรงตัว ร้อยละ 32.55 กลวิธีการแปลโดยการอธิบายความ ร้อยละ 27.90 กลวิธีการแปลโดยการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทาง ร้อยละ 13.95 กลวิธีการแปลโดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับ ร้อยละ 11.62 กลวิธีการแปลโดยการละ ร้อยละ 6.97 กลวิธีการแปลโดยใช้คำที่มีความหมายเป็นกลาง ร้อยละ 4.65 กลวิธีการแปลโดยใช้คำยืม ร้อยละ 2.32 ซึ่งจะได้อภิปรายรายละเอียดต่อไป

4.2.5.1.1 กลวิธีการแปลตรงตัว

จากการศึกษานวนิยาย กลวิธีนี้สามารถใช้ได้กับคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับภาษา (ภาษาภาพพจน์) กรณีเดียวคือ ภาษาภาพพจน์ที่แปลตรงตัวแล้วสามารถรักษาความหมายของต้นฉบับไว้ได้ ผู้แปลจะนำภาษาภาพพจน์เหล่านี้มาแปลออกมาอย่างตรงตัวคำต่อคำ และนำมาจัดเรียงให้ถูกต้องตามหลักโครงสร้างไวยากรณ์ปลายทาง

ภาษาภาพพจน์ที่แปลตรงตัวแล้วสามารถรักษาความหมายของต้นฉบับไว้ได้

ตัวอย่างที่ 1

ต้นฉบับ เนื้อกายท่อนบนของเธอขาวฉ่ำราวกับผิวกลีบมะลิสโตอยู่ในความสว่าง
 อย่างอับๆของห้องน้ำ

ฉบับแปล Her torso was as white and tapering as a fresh **jasmine petal**
 in the dim light of the bathroom.

คำว่า *กลีบมะลิ* ในตัวอย่างนี้เป็นคำที่ใช้เปรียบเทียบความขาวของสีผิวคุณบุญเลื่อง ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการแปลตรงตัว รักษารูปแบบเดิมของต้นฉบับแปลว่า *jasmine petal* (กลีบมะลิ) เนื่องจากในปัจจุบันมีดอกมะลิปรากฏในวัฒนธรรมปลายทาง และในบริบทของนวนิยาย มีการระบุถึงคำว่า *white* เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจอย่างชัดเจนว่าดอกมะลิในตัวอย่างนี้ใช้เปรียบเทียบกับสีผิวที่ขาว เนียน แลดูอ่อนนุ่ม บอบบาง

ตัวอย่างที่ 2

ต้นฉบับ เธอสามารถกล่าวพรูสวาจาได้ปานเดียวกับชาวตลาดคนที่ปากร้าย

ฉบับแปล she could use offensive words as fluently as the **foul-**
 mouthed vendors at the market

คำว่า *ชาวตลาดคนที่ปากร้าย* ในตัวอย่างนี้มีความหมายถึง บุคคลที่พูดจาหยาบคาย เนื่องจากในสังคมไทยมักจะเปรียบเทียบว่า แม่ค้าและพ่อค้าที่ขายของในตลาดมักพูดจาไม่สุภาพและใช้เสียงดัง ผู้แปลจึงแปลคำว่าชาวตลาดคนที่ปากร้ายโดยใช้กลวิธีการแปลตรงตัวว่า *foul-mouthed*

vendors at the market ซึ่งพจนานุกรม Oxford ให้ความหมายของคำว่า foul-mouth ว่า Using or characterized by a great deal of bad language (การใช้คำพูดหยาบคาย) ส่วนคำว่า vendors at the market มีความหมายถึงชาวตลาด เพื่อถ่ายทอดให้เห็นว่าวัฒนธรรมไทยมองแม่ค้าหรือพ่อค้าในตลาดในแง่ลบ และใช้คำนี้เป็นคำประณาม นอกจากนี้บริบทในนวนิยายยังมีการใช้คำว่า offensive words ซึ่งพจนานุกรม Oxford ให้ความหมายของคำว่า offensive ว่า Actively aggressive; attacking (ความก้าวร้าว รุนแรง การโจมตีกันด้วยคำพูด) เพื่อช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจมากขึ้น

ตัวอย่างที่ 3

ต้นฉบับ รุ่งในชุดโสร่งขาวและเสื้อผ้าป่านแบบกรวยกรอมนั้นนอนอ่านหนังสือพิมพ์รายสัปดาห์ค้างอยู่ สีหน้าท่าทีที่ตั้งสายตาดูขึ้นมาเผชิญกับผมอยู่นั้นแสดงความหยิ่งโสของเด็กหญิงและรวนหาเรื่องอย่างเด็กผู้ชาย ทั้งหมดนั้นเมื่อผสมผสานกันเข้าแล้วก็น่าดูไปอย่างหนึ่ง...เหมือนนางพญาแฉ่งน้อยในอาณาจักรอะไรสักแห่งที่น่ากำหราบปราบปรามยิ่งนัก

ฉบับแปล She was dressed in a Javanese sarong and a loose, thin cotton blouse. She had been reading a weekly newspaper. Her whole attitude as she looked up to confront my gaze showed the arrogance of a girl and the malice of a boy. All this put together made her pleasant enough to watch in a way, like a small and slender queen in some realm who deserved to be taught a good lesson.

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของคำว่าแฉ่งน้อยว่า มีรูปทรงแบบบาง ซึ่งคำว่านางพญาแฉ่งน้อยในตัวอย่างนี้ มีความหมายถึงคุณแก้ว หญิงสาวตัวเล็กบาง แต่กลับวางท่าทางเป็นนางพญาเพื่อข่มจัน ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการแปลตรงตัวว่า a small and slender queen กล่าวคือ ใช้คำว่า queen (นางพญา) เพื่อให้เห็นถึงท่าทางที่บ่งบอกถึงความมีอำนาจ และใช้คำว่า small and slender แทนคำว่า ตัวเล็กบอบบางหรือแฉ่งน้อย

เนื่องจากคำว่านางพญาแน่น้อยเป็นคำที่ไม่ได้มีความหมายซับซ้อน ทำให้ผู้อ่านเห็นภาพได้ตามรูปแบบของคำ

ตัวอย่างที่ 4

ต้นฉบับ สีน้าทำทีของแต่ละคนที่ทยอยกันเข้ามาที่ตั้งรณ้านั้นดูเพลินดี เหมือน
วิพิธศนาอะไรสักอย่าง บ้างก็สำรวมเคร่งขร้งยังกะมาสร้งน้ำพระ

ฉบับแปล Their expression and behaviour as they took turns to pour the
sacred water on the hands of the bride and groom showed
they were enjoying themselves as if they were taking part in a
show of some kind. Some were as solemn as if they had come
to bathe a Buddha image...

สร้งน้ำพระ เป็นพิธีที่นิยมปฏิบัติในวันสงกรานต์และวันขึ้นปีใหม่ พุทธศาสนิกชนจะไปรดน้ำพระพุทธรูปเพื่อความเป็นสิริมงคล ซึ่งผู้ที่ไปร่วมพิธีต้องระวางกิริยามารยาท ในบริบทนี้ใช้เปรียบเทียบกับท่าทีของผู้คนที่มารดน้ำสังข์ในงานแต่งงานของจีน ซึ่งทุกคนต่างสำรวมเคร่งผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้การแปลตรงตัวว่า bathe a Buddha image เนื่องจากบริบทในนวนิยายมีการระบุคำที่ช่วยให้เห็นถึงการเปรียบเทียบอย่างชัดเจนว่า สำรวม (solemn)

ตัวอย่างที่ 5

ต้นฉบับ เพราะเขาเป็นคนมีเส้นสายอยู่เป็นอันมากจากผลบุญที่ถ้อยที่ถ้อยเจือจาน
ของโปรดและที่ทางกันทั่วๆตลอดเวลาเหล่านั้น

ฉบับแปล since he had informants everywhere who took turns sharing
favours in his lair?

คำว่า *ของโปรด* ในตัวอย่างเป็นคำเปรียบเทียบที่มีความหมายเฉพาะในนวนิยายเรื่องนี้หมายถึง ผู้หญิงที่จัน เคน และเพื่อนคนอื่นๆมีสัมพันธ์ลึกซึ้งด้วย ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้การแปลตรงตัวว่า favours ซึ่งพจนานุกรม Oxford ให้ความหมายของคำนี้ว่า Approval, support, or liking for someone or something (ความนิยมชมชอบ ความเกื้อกูล และความชอบที่มีให้กับบุคคลหรือสิ่งของ) เนื่องจากในบริบทของนวนิยาย ก่อนหน้าที่คำนี้จะปรากฏการใช้คำว่า

favourite เพื่อถ่ายทอดคำว่า งานอดิเรกแสนโปรด ซึ่งมีความหมายถึงการมีเพศสัมพันธ์ ช่วยทำให้ผู้อ่านเข้าใจและคุ้นเคยมากขึ้นว่าในนวนิยายเรื่องนี้มักเปรียบเทียบการมีเพศสัมพันธ์ หรือบุคคลที่มีเพศสัมพันธ์ด้วยเป็นสิ่งที่โปรดปราน ดังนั้น ผู้แปลจึงแปลคำในตัวอย่างนี้อย่างตรงตัว

ตัวอย่างที่ 6

ต้นฉบับ ก็เพียงแต่แปลกใจและไม่เชื่อว่าจะมาเจอจ้าวที่ไม่เห็นแก่หญ้า

ฉบับแปล they were at first surprised and couldn't believe they had found an ox that wouldn't graze.

คำว่า จ้าวที่ไม่เห็นแก่หญ้า ในบริบทนวนิยายเรื่องนี้ใช้เปรียบเทียบกับชายที่ไม่สนใจผู้หญิง ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการแปลตรงตัวว่า ox that wouldn't graze (วัวที่ไม่กินหญ้า) การแปลในตัวอย่างนี้เป็นการใช้การเปรียบเทียบที่ไม่ซับซ้อนมาก เพราะ เป็นเรื่องผิดปกติที่วัวจะไม่สนใจหญ้าซึ่งเป็นอาหารของมัน ช่วยทำให้ผู้อ่านตีความได้ว่าคำนี้ใช้เปรียบเทียบกับชายที่ไม่สนใจผู้หญิง นอกจากนี้ บริบทในนวนิยายก่อนหน้าประโยคนี้อธิบายว่า มีผู้หญิงเข้ามาหาฉันมากมาย เช่น ระบุว่า กับผู้หญิงในบ้านนั้นไม่มีปัญหา ไม่ว่าจะมาไมไ่ไหน ผมก็พอรักษาตัวรอดได้ตามสะดวกทั้งนั้น แต่กับผู้หญิงในรั้วบ้านเดียวกันนี่สิ ลำบาก! โดยเฉพาะประเภทที่อยากเปลี่ยนรูป รส กลิ่นเสียง และสัมผัส ทั้งที่เป็นการชั่วคราวและเป็นการถาวร ซึ่งฉบับแปลถ่ายทอดว่า I had no problem with the women outside the house. No matter which tack they tried, I could easily take care of myself. But the women inside the house were a real drag, especially those who wanted to change partners for a while or forever. เพื่อช่วยให้ผู้อ่านทั้งสองภาษาเข้าใจความหมายของการเปรียบเทียบในประโยคนี้นี้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ตัวอย่างที่ 7

ต้นฉบับ ผมสงสัยกับเธอว่า ไฉนอยู่ๆคุณหลวงก็เกิดจะย้ายมาเสียนี่ ใจคอเขาจะวางสรรพหญ้าอ่อนเสียโดยขึ้นเชิงกระนั้นหรือ เขาคงไม่ใจร้ายกาจจนถึงกับจะ มาทำตำบอนอยู่ในห้องโล่งโล่งใต้ชายคาเดียวกับคุณบุญเลื่องและคุณแก้ว เป็นแน่

ฉบับแปล I expressed my doubts to her by wondering aloud what had made His Lordship suddenly decide to move here. Was he ready to renounce once and for all of his **young grass**? I was quite certain he wouldn't be harsh enough to sow his late oats under the same roof as Mrs Bunlueang and Mrs Kaeo.

คำว่า หญ้าอ่อน มีที่มามาจาก วัวแก่กินหญ้าอ่อน มีความหมายถึง หญิงสาวอายุน้อยที่มี สามีอายุมากกว่ามาก ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการแปลตรงตัวว่า young grass เนื่องจาก หากพิจารณาเนื้อเรื่องในนวนิยายก่อนหน้านั้นปรากฏการใช้คำว่า grass หรือ หญ้าในการเปรียบเทียบ ถึงผู้หญิงว่า ก็เพียงแต่แปลกใจและไม่เชื่อว่าจะมาเจอวัวที่ไม่เห็นแก่หญ้า ซึ่งวัวที่ไม่เห็นแก่หญ้าในที่นี้ มีความหมายถึง ผู้ชายที่ไม่สนใจผู้หญิง และแปลเป็นฉบับภาษาอังกฤษว่า they were at first surprised and couldn't believe they had found an ox that wouldn't graze เพื่อช่วยให้ ผู้อ่านเข้าใจความหมายเปรียบเทียบในประโยคนี้มากยิ่งขึ้น

ตัวอย่างที่ 8

ต้นฉบับ เขาไม่มีวันที่จะย้อนกลับมาเก็บผ้าขี้ริ้วใช้แล้วอย่างคุณหรอก...

ฉบับแปล There's no way he'll ever turn back to pick up a worn **rag** like you...

คำว่า ผ้าขี้ริ้ว ในบริบทของนวนิยายเรื่องนี้มีความหมายถึง ผู้หญิงที่ไม่บริสุทธิ์ ซึ่งในบริบทนี้ จันใช้ในการประณามคุณแก้วว่า คุณขจรจะไม่กลับมาอยู่กับผู้หญิงที่เขาเคยมีความสัมพันธ์ลึกซึ้งด้วย เป็นครั้งที่สอง ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการแปลตรงตัวว่า rag พจนานุกรม Oxford ให้ความหมายของคำนี้ว่า Old or tattered clothe (ผ้าที่เก่า ขาด) ซึ่งในวัฒนธรรมปลายทาง ไม่ปรากฏการใช้คำนี้ในลักษณะที่ประณามผู้หญิง อย่างไรก็ตาม การแปลตรงตัวในตัวอย่างนี้

อาจสามารถช่วยให้ผู้อ่านเห็นภาพได้ว่า คำว่า rag (ผ้าขี้ริ้ว) หมายถึง ผ้าที่ใช้แล้ว เปรียบเสมือนกับหญิงสาวที่ไม่บริสุทธิ์ แปรแป้นแล้ว

ฉะนั้น การแปลโดยกลวิธีการแปลตรงตัว ผู้แปลจะนำคำทางวัฒนธรรมในต้นฉบับมาแปลอย่างตรงตัวคำต่อคำ ทำให้คำแปลที่ได้สามารถรักษารูปแบบ ความหมาย และลีลาการใช้ภาษาของผู้แต่งได้เช่นเช่นเดียวกับต้นฉบับ ทั้งยังเป็นการถ่ายทอดนัยยะทางวัฒนธรรมอีกด้วย

4.2.5.1.2 กลวิธีการแปลโดยการอธิบายความ

จากการศึกษานวนิยาย กลวิธีนี้สามารถใช้ได้กับคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับภาษา (ภาษาภาพพจน์) 2 กรณี คือ 1) ภาษาภาพพจน์ที่มีรายละเอียดเฉพาะ ยากต่อการทำความเข้าใจ ต้องอาศัยการตีความมาก 2) ภาษาภาพพจน์ที่แปลตรงตัวแล้วไม่เข้ากับบริบท ผู้แปลจะแปลโดยใช้การอธิบายให้รายละเอียดของคำที่กำหนดมาในต้นฉบับ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายของคำนั้นมากที่สุด

1) ภาษาภาพพจน์ที่มีลักษณะเฉพาะ

ตัวอย่างที่ 1

ต้นฉบับ คุณบุญเลื่องก็อีก...นั่นก็เมียเขาแท้ๆ ถึงจะถือเอาว่าเป็นของเหลือใช้วิมาน แล้วก็ยังเห็นจะไม่แคล้วนรกกินกบาล

ฉบับแปล I thought – a reason called Mrs Bunlueang, his very own wife. That she had already been discarded by him was no excuse that would prevent me from going to hell.

คำว่า ของเหลือใช้วิมาน ในบริบทมีความหมายถึงผู้หญิงที่ไม่ได้รับการใส่ใจ ถูกสามีละเลย ไม่มีความสัมพันธ์ซึ่งด้วย โดยคำนี้เป็นคำที่มีความหมายซับซ้อนต้องตีความหลายครั้ง กล่าวคือ ต้องตีความคำว่า วิมาน ว่าหมายถึงการมีเพศสัมพันธ์ และต้องตีความคำว่าของเหลือใช้ว่า คนที่ไม่ได้รับความสนใจ จึงจะสามารถเข้าใจความหมายของการเปรียบเทียบนี้ได้ ผู้แปลจึงแปลคำนี้ โดยการอธิบายความเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจอย่างชัดเจนว่า been discarded by him พจนานุกรม

Oxford ให้ความหมายของคำว่า discard ว่า A person or thing rejected as no longer useful or desirable (คนหรือสิ่งของที่ไม่ได้ใช้ให้เป็นประโยชน์หรือไม่ได้รับความนิยมนิยมชอบอีกต่อไป)

ตัวอย่างที่ 2

ต้นฉบับ พอได้ยินแผนการของผมหมดแล้ว เธอก็ยิ้มร่าและเคาะว่า “เธอนี้ก็เค็มเป็นกรดเหมือนกันนะ”

ฉบับแปล She heard me out, then broke into a broad smile and remarked, “You really know how to drive a hard bargain, don’t you?”

คำว่า เค็มเป็นกรด มีความหมายว่า การพยายามทำให้ตนเองได้ประโยชน์มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ซึ่งในบริบทนี้ใช้กับจัน ผู้ซึ่งปฏิเสธไม่ยอมขายบ้านคืนให้กับคุณหลวง ทั้งยังจะเรียกเก็บค่าเช่าจากคุณหลวงและภรรยาของเขามาใช้ส่วนตัว เพื่อเป็นการแก้แค้นคุณหลวงเมื่อครั้งที่ตาของจันไปขอร้องให้คุณหลวงมาแต่งงานกับแม่ของจัน ทำให้ตาต้องเสียผลประโยชน์ ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการอธิบายความ แปลว่า know how to drive a hard bargain (รู้วิธีเสนอข้อต่อรองอย่างแข็งข้อ) ซึ่งช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายที่ต้นฉบับต้องการอย่างชัดเจน

ตัวอย่างที่ 3

ต้นฉบับ เธอก็คงไม่ได้หมายอย่างที่วัวสันหลังหะยีนร้อนตัวอยู่ “คุณบุญเลื่องไม่เคยเข้ามาในนี้เลยหรือ”

ฉบับแปล I hoped she wasn’t referring to what my guilty conscience was afraid of. “Haven’t you been here before?”

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของคำว่า วัวสันหลังหะ ว่า คนที่มีความผิดติดตัว ทำให้ต้องคอยหวาดระแวงว่าจะมีคนรู้ โดยคำนี้เป็นคำที่หาคำมาเทียบเคียงได้ยากในวัฒนธรรมปลายทาง ผู้แปลจึงแปลคำนี้โดยใช้การอธิบายความว่า my guilty conscience (มีสติรู้สึกถึงความผิดของตัวเอง) ซึ่งสามารถถ่ายทอดความหมายของคำในต้นฉบับได้ชัดเจนและเข้าใจง่าย

ตัวอย่างที่ 4

ต้นฉบับ ความสุขในกิเลสขั้นสุดยอดของผมนั้น ผมได้เข้าถึงมันอย่างบริบูรณ์แล้ว
ตั้งแต่ผมยังเป็นคนสิ้นไร้ไม้ตอกอยู่

ฉบับแปล I've achieved utmost happiness in sex even at a time when I
still **had nothing**.

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของคำว่า สิ้นไร้ไม้ตอก ว่า ยากจน กล่าวคือ ไม่มีไม้ตอกเพื่อเริ่มลงหลักปักฐานให้มั่นคง ซึ่งในบริบทนี้ฉันใช้เพื่อหมายความว่าเมื่อครั้งที่เขายังไม่มีสมบัติ หรือ มีฐานะ หรือ ก่อนที่เขาจะได้เป็นเจ้าของบ้าน เนื่องจากการในวัฒนธรรมปลายทางไม่ปรากฏการเปรียบเทียบในลักษณะเดียวกันนี้ ผู้แปลจึงแปลโดยการอธิบายความว่า had nothing (ไม่มีสิ่งใดเลย) เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้อย่างชัดเจน

ตัวอย่างที่ 5

ต้นฉบับ “แล้วก็ขอให้จำเอาไว้ด้วยว่า ผมไม่ชอบให้ลูกเมียของผมเป็นผู้ตีปากครก
ปากสาก มิเช่นนั้น...สักวันหนึ่งคุณเป็นต้องโดนผมตบให้แน่ๆ ผมสัญญา
ได้” นั่นเป็นคำสุดท้ายที่ผมพูดกับเธอในวันนั้น

ฉบับแปล “And do remember that I won't have my wife and child **use**
abusive language, or else – I'll slap you in the face one of
these days. I can promise you that.” These were the last
words I said to her that day.

ผู้ตีปากครกปากสาก มีความหมายว่า ผู้ที่เกิดในครอบครัวชนชั้นสูง แต่กลับใช้ภาษาที่ไม่สุภาพ ซึ่งการเปรียบเทียบนี้ไม่มีปรากฏการใช้ในวัฒนธรรมปลายทาง ผู้แปลจึงแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการอธิบายความว่า use abusive language คำว่า abusive นี้ พจนานุกรม Oxford ให้ความหมายว่า Extremely offensive and insulting (ก้าวร้าวและสบประมาท) ดังนั้น use abusive language จึงหมายถึง ใช้คำที่หยาบคาย ไม่สุภาพ ซึ่งสามารถอธิบายความหมายของคำว่าผู้ตีปากครกปากสากได้ถูกต้อง

ตัวอย่างที่ 6

ต้นฉบับ “มันค่อยๆบีบค่อยๆเบียดคนเก่าๆในบ้านที่ขวางหูขวางตา มันรวมทั้งข้าด้วย หลุดออกจากบ้านหมด แล้วขึ้นเป็นเจ้าของใหญ่ ปล่อยให้คนออกมาทั้งหัวทั้งหาง ทำตัวเป็นพญาเทคร้ว แล้วรับเอาเมียตั้งเมียเดิมเข้ามาไว้ในบ้าน...”

ฉบับแปล “Little by little, he forced all the old people in that huge compound to leave, including me, then established himself as the master, showing his true colours, taking all the women in the house as his wives, and he even got his old wife to live there as well.”

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของคำว่า พญาเทคร้วว่า ชายที่ได้หญิงเป็นภรรยาทั้งแม่ทั้งลูกหรือทั้งพี่ทั้งน้อง การเปรียบเทียบดังเช่นในตัวอย่างนี้ไม่มีปรากฏการใช้ในวัฒนธรรมปลายทาง ผู้แปลจึงแปลคำนี้โดยใช้การอธิบายความ แปลว่า taking all the women in the house as his wives (เอาผู้หญิงทุกคนในบ้านเป็นภรรยา) ซึ่งสามารถถ่ายทอดบทแปลได้ตรงตามความหมายของคำในต้นฉบับ

ตัวอย่างที่ 7

ต้นฉบับ ผมทั้งภวานาและเชื่อว่าเมื่อได้กลับมากรุงเทพฯอีกในหนนี้ ไม่ว่าจะต้องเป็นทหารหรือไม่ก็ตาม ผมก็คงปึกกล้าหาแข็งพอที่จะดำรงชีวิตอยู่ได้ตามลำพังต่อไป

ฉบับแปล While in Phijit, I prayed that when I returned to Bangkok, whether or not I'd be conscripted, I'd be strong enough to eke out a living on my own and then...

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของคำว่า ปึกกล้าหาแข็งว่า พึ่งพาตัวเองได้ เหมือนกับนกที่โตขึ้น สามารถบินได้ และหาอาหารเองได้โดยไม่ต้องรอให้แม่นกหามาให้ ซึ่งการเปรียบเทียบในตัวอย่างนี้ไม่มีปรากฏการใช้ในวัฒนธรรมปลายทาง ผู้แปลจึงแปลโดยใช้กลวิธีการอธิบายความ ระบุถึงหมายจริงของคำนี้ว่า strong enough (แข็งแรงพอ) กล่าวคือ แข็งแรงพอที่จะอยู่ได้ด้วยตนเอง ซึ่งสามารถสื่อความได้อย่างชัดเจน เข้าใจง่าย

ตัวอย่างที่ 8

ต้นฉบับ ต่างฝ่ายต่างไม่เคยมีเรื่องหึงหวงต่อกันเลย ยังคงจับคู่กันอย่างข่าวใหม่ปลามัน
มันไม่รู้จู้จู้จางอยู่เรื่อยๆ

ฉบับแปล There was never any display of jealousy between the two of them, though, and they managed to keep their union as fresh as if they were newly wed.

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของ ข่าวใหม่ปลามัน ว่า อะไรที่เป็นของใหม่ ก็ถือว่าดี นิยมเรียกช่วงเวลาที่มีภรรยาเพิ่งแต่งงานกันใหม่ ๆ ว่า ระยะเวลาข่าวใหม่ปลามัน ซึ่งในบริบทนี้มีความหมายถึงคนกับสายสร้อยที่มักมีความสัมพันธ์อย่างลึกซึ้งกันเสมอเช่นเดียวกับ คู่แต่งงานใหม่ เนื่องจากคำนี้เป็นคำเปรียบเทียบกับผู้อ่านในวัฒนธรรมปลายทางเข้าใจได้ยาก การแปลตรงตัวอาจไม่สื่อความหมายให้เข้าใจได้ ผู้แปลจึงแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการแปล โดยการอธิบาย กล่าวคือ ใช้ความหมายจริงของคำนี้ในการแปลว่า newly wed (คู่แต่งงานใหม่)

2) ภาษาภาพพจน์ที่แปลตรงตัวแล้วไม่เข้ากับบริบท

ตัวอย่างที่ 9

ต้นฉบับ ผมจึงสมัครล่อกอบรับช่วงหญ้าอ่อนๆของคุณหลวงแต่เพียงบัวผันรายเดียว
ในระยะนั้น

ฉบับแปล I decided to take over only one of His Lordship's young partners, Buaphan, during that time.

คำว่า หญ้าอ่อน มาจาก โศกแกกีนหญ้าอ่อน มีความหมายถึง ผู้หญิงอายุแรกรุ่น ที่เป็นภรรยาของผู้ชายที่มีอายุมาก ซึ่งเป็นคำที่ต้องอาศัยการตีความเพื่อทำความเข้าใจ ผู้แปลแปลคำนี้โดยการอธิบายความว่า young partner (คู่ชานาญน้อย) อย่างไรก็ตาม แม้ก่อนหน้านี้อาจปรากฏคำว่า หญ้าอ่อนจะแปลตรงตัวว่า greener grass ซึ่งก็สามารถสื่อความได้โดยอาศัยการตีความเพิ่มเติมดังที่ได้อภิปรายข้างต้น แต่การแปลว่า young partner เป็นอีกกลวิธีหนึ่งที่สามารถใช้ในการถ่ายทอดความหมาย ทำให้ผู้อ่านเข้าใจได้ง่ายโดยไม่ต้องอาศัยการตีความเพิ่มเติม

โดยสรุป กลวิธีการแปลโดยการอธิบายความ ผู้แปลจะแปลโดยให้รายละเอียดของคำทางวัฒนธรรมที่ระบุในต้นฉบับ เพื่อช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจอย่างชัดเจน โดยไม่ต้องอาศัยการตีความมาก เนื่องจากหากให้ผู้อ่านที่อยู่คนละวัฒนธรรมตีความด้วยตนเอง อาจก่อให้เกิดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนไปจากที่ต้นฉบับต้องการได้

4.2.5.1.3 กลวิธีการแปลโดยการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทาง

จากการศึกษา กลวิธีนี้ ปรากฏการใช้กับคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับภาษา (ภาษาภาพพจน์) กรณีเดียว คือ ภาษาภาพพจน์ที่มีเทียบเคียงในภาษาปลายทาง แม้อาจจะไม่เท่าเทียมกันทุกประการ โดยวิธีนี้ ผู้แปลจะนำลักษณะเด่นของคำเปรียบเทียบกับที่ต้นฉบับต้องการจะถ่ายทอด มาเทียบเคียงหาคำในปลายทางที่สื่อความได้เหมือนหรือใกล้เคียงกัน และนำมาใช้ในบทแปล เช่น ใช้คำในปลายทางมีความหมายเหมือนกัน ใช้คำในปลายทางที่แสดงถึงการกระทำที่มีลักษณะคล้ายกัน เป็นต้น

ภาษาภาพพจน์ที่มีเทียบเคียงในภาษาปลายทาง

ตัวอย่างที่ 1

ต้นฉบับ สายสร้อยก็ถึงกะวิปริตอย่างแม่แหวน ซึ่งเด็กชายรุ่นๆในบ้านให้สมญาเป็นเอกฉันท์กันว่า “แม่เหรียญทอง”

ฉบับแปล Saisoi wasn't as perverse as Waen, whom the boys in the compound had nicknamed “Miss Hole in one”.

คำว่า *แม่เหรียญทอง* ในบริบทของนวนิยายเรื่องนี้มีความหมายถึง ผู้หญิงที่เชี่ยวชาญเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ เคยมีเพศสัมพันธ์กับผู้ชายมานาน ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทาง แปลว่า Miss Hole in one ซึ่งพจนานุกรม Oxford ให้ความหมายของคำว่า Hole in one ว่า (Golf) A shot that enters the hole from the tee with no intervening shots. ((ใช้ในกีฬากอล์ฟ) การตีลูกจากจุดเริ่มต้นลงหลุมได้ในครั้งเดียว โดยไม่มีอุปสรรคใดๆ) กล่าวคือ การตีลูกลงหลุมใช้ในการเปรียบเทียบได้กับขณะที่ผู้ชายและผู้หญิงมีเพศสัมพันธ์กัน

ตัวอย่างที่ 2

ต้นฉบับ ผิวเนื้อของเขาจะเป็นสีอะไรก็ไม่ทราบ แต่ความรู้สึกของผมมันเป็นสี

ลูกหว้า

ฉบับแปล I couldn't quite figure out the colour of his skin, but it looked to me as dark as a black plum.

ต้นหว้า เป็นไม้พระราชทาน ประจำจังหวัดเพชรบูรณ์ เมื่อลูกของต้นหว้าสุกจะมีสีม่วงเข้มจนถึงดำ ซึ่งในต้นฉบับใช้สีของลูกหว้าในการเปรียบเทียบให้เห็นสีผิวของคุณหลวง ผู้แปลแปลคำนี้โดยการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทางว่า black plum หรือลูกพลัมที่มีสีเข้มไปจนถึงดำ อย่างไรก็ตาม แม้คำว่าลูกหว้าในภาษาอังกฤษจะมีคำว่า jambolan แต่การใช้คำว่า black plum อาจจะเป็นที่รู้จักในวัฒนธรรมปลายทาง เปรียบเทียบให้เห็นภาพได้ชัดเจนมากกว่าคำว่า jambolan

ตัวอย่างที่ 3

ต้นฉบับ ว่าแต่แม่คนนี้จะอยู่ในเกณฑ์อายุวัฒนะของเสือเต่าด้วยหรือเปล่า

ฉบับแปล But then, did this young woman qualify as a love potion for the old goat?

คำว่า เสือเต่า มีความหมายถึง เสือผู้หญิงหรือชายเจ้าชู้ที่อายุมาก ผู้แปลแปลคำนี้ว่า old goat พจนานุกรม Cambridge ให้ความหมายของคำว่า goat ว่า a man who is very active sexually, or would like to be and make it obvious (ชายที่มีความต้องการหรือชื่นชอบเรื่องเพศอย่างเห็นได้ชัด) ซึ่งมีความหมายเหมือนกับคำว่าเสือเต่าในต้นฉบับ

ตัวอย่างที่5

ต้นฉบับ ในระหว่างที่ผมรอมือจากสาวสรรให้ฉันแก้อยู่นั่นเอง ผมก็หันเข้าหาคุณ
บุญเลื่องแต่ถ่ายเดียวดังจะเป็นการ**รับขวัญ**

ฉบับแปล During the time I left the women of the compound to Mrs
Kaeo, I went back full time to Mrs Bunlueang, as if to **give her**
the kiss of life.

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของคำว่า **รับขวัญ** ว่า รับให้ขวัญเข้ามาสู่ตัว
ด้วยวิธีต่างๆ ซึ่งในบริบทนี้ใช้เปรียบเทียบว่าฉันรับขวัญคุณบุญเลื่องด้วยการมีเพศสัมพันธ์ด้วย
หลังจากที่เธอไปมีเพศสัมพันธ์กับผู้หญิงที่มีศักดิ์เป็นลูกเลี้ยงของเธอในช่วงที่ฉันไม่อยู่ ผู้แปลแปลคำนี้
โดยใช้กลวิธีการแปลโดยการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทางว่า give her the kiss of life
พจนานุกรม Collins ให้ความหมายของคำว่า kiss of life ว่า mouth-to mouth or mouth-to-
nose resuscitation in which a person blows gently into the mouth or nose of an
unconscious person, allowing the lungs to deflate after each blow (การผายปอด)
เมื่อพิจารณาทั้งสองคำนี้จะเห็นได้ว่า ทั้งสองคำมีอรรถลักษณะร่วมกัน คือ เป็นการช่วยเหลือที่ทำให้
กลับมามีชีวิตชีวาได้อีกครั้ง

การแปลโดยการแทนที่ ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทาง ผู้แปลจะเลือกใช้
คำในวัฒนธรรมปลายทางที่มีลักษณะสำคัญบางประการเหมือนกับคำในต้นทางมาใช้ถ่ายทอด
ใจความสำคัญของประโยค ซึ่งอาจทำให้ผู้อ่านในปลายทางเข้าใจได้ง่าย เพราะคุ้นเคยกับความหมาย
ของคำแปลนั้น นอกจากนี้ กลวิธีนี้ยังสามารถถ่ายทอดอรรถรสและความหมายทางอารมณ์ได้ใกล้เคียง
กับต้นฉบับอีกด้วย

4.2.5.1.4 กลวิธีการแปลโดยการใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับ

จากการศึกษา กลวิธีนี้สามารถใช้ได้กับคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับภาษา (ภาษาภาพพจน์) กรณีเดียว คือ ภาษาภาพพจน์ที่มีลักษณะเฉพาะ ไม่มีคำในปลายทางมาเทียบเคียงได้ สมบูรณ์ทุกประการ ซึ่งกรณีนี้ ผู้แปลจะแปลโดยใช้คำกว้างในการถ่ายทอด

ภาษาภาพพจน์ที่มีลักษณะเฉพาะ

ตัวอย่างที่ 1

ต้นฉบับ เพราะแม่เอียดมีลูกโดยพฤตินัยกับเจ้าบ้านเป็นเพื่อนเล่นมอยู่คนหนึ่ง แต่รายนี้เป็นเหมือนฝนไล่ช้าง ... ชูเดียวก็เลิก

ฉบับแปล because Eeat had had a natural child with the master of the house who was my playmate. But it was like a **cloudburst** – sudden, heavy and soon over...

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของคำว่า ฝนไล่ช้าง ว่า ฝนเม็ดใหญ่ที่ตกลงมา ชูใหญ่เพียงครู่เดียวแล้วหยุด ในบริบทนี้ใช้เปรียบเทียบกับความสัมพันธ์ของจันกับลูกแม่เอียดว่าสนิทสนมกันมากเป็นเพียงระยะเวลาสั้นๆเท่านั้น ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้คำว่า cloudburst ซึ่งพจนานุกรม Oxford ให้ความหมายของคำนี้ว่า A sudden violent rainstorm (พายุรุนแรงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว) เมื่อพิจารณาความหมายของทั้งสองคำจะเห็นได้ว่า คำว่า cloudburst มีความหมายกว้างกว่าคำว่า ฝนไล่ช้าง เนื่องจากคำว่า cloudburst มีความหมายถึงพายุเท่านั้น ไม่ได้ลงรายละเอียดว่าเกิดเพียงช่วงเวลาสั้นๆแล้วหยุดลง อย่างไรก็ตาม บริบทในนวนิยายที่ว่า sudden, heavy and soon over (ฝนที่ตกหนักในช่วงระยะเวลาสั้นๆ แล้วหยุดลง) ทำให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายของการเปรียบเทียบนี้ชัดเจนขึ้น

ตัวอย่างที่ 2

ต้นฉบับ อาหารมือนั้นกลับชืดเหมือนของเหลือเช่นไปได้

ฉบับแปล I found the second half of the meal as tasteless as leftovers...

คำว่า *ของเหลือ* เช่น ในตัวอย่างนี้มีความหมายว่า อาหารคาวหวานที่ใช้เช่นไหว้เจ้าที่หรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่เคารพบูชา ตามความเชื่อของคนไทยบางกลุ่ม เมื่อนำอาหารที่เหลือจากการเช่นไหว้กลับมารับประทานอีกครั้ง อาหารนั้นจะมีรสชาติจืดชืด ไม่น่ารับประทาน ผู้แปลจึงแปลคำนี้ว่า leftover ซึ่งพจนานุกรมราช Oxford ให้ความหมายของคำนี้ว่า Something, especially food, remaining after the rest has been used (สิ่งของ โดยเฉพาะอาหาร ที่เหลือจากการใช้หรือรับประทานแล้ว) อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาความหมายของทั้งสองคำปรากฏว่า คำว่า leftover มีความหมายกว้างกว่าคำว่าของเหลือ เช่น เพราะ คำว่า leftover กล่าวถึงของเหลือ อาหารเหลือโดยทั่วไป ไม่ได้ระบุเฉพาะว่าเป็นของเหลือจากการไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ เนื่องจากในวัฒนธรรมปลายทางไม่มีความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องนี้

ตัวอย่างที่ 3

ต้นฉบับ ดูเอาเถอะวะ...ไอ้คนบหน้าด้านเหมือนอินันควาย มันกลับเอาเอ็ง
ที่มันทิ้งขว้างไม่เหลียวแลมาใช้เป็นเครื่องมือข่มขืนใจผู้หญิงเสียนี้!

ฉบับแปล Can you imagine! That brazen-faced buffalo dared to use you,
a child he didn't give a damn about, as an excuse for raping a
woman.

คำว่า *อินันควาย* ในตัวอย่างนี้มีความหมายถึง อวัยวะเพศของควายตัวเมีย โดยในวัฒนธรรมไทยคำว่า ควาย มักมีความหมายในแง่ลบ ใช้เป็นคำตำหนิผู้อื่น และในบริบทนี้ก็ใช้กล่าวว่าคุณหลวง ว่าเป็นคนหน้าด้านเหมือนกับอินันควาย ผู้แปลแปลคำนี้ว่า buffalo หรือ ควาย ซึ่งมีความหมายกว้างกว่าคำว่า อินันควาย กล่าวคือ คำว่า buffalo เป็นคำที่กล่าวถึงโดยรวมไม่ได้ระบุเจาะจงไปถึงว่าเป็นอวัยวะใดของควาย นอกจากนี้เนื่องจากในบริบทโดยรอบมีคำว่า brazen-faced ซึ่งพจนานุกรม Oxford ให้ความหมายของคำนี้ว่า Bold and without shame (กล้าโดยปราศจากความอาย) เพื่อช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายมากขึ้น อย่างไรก็ตาม คำว่า ควาย หรือ buffalo นั้น ในวัฒนธรรมปลายทางไม่ได้มีความหมายลบ สังเกตได้จาก พจนานุกรม Oxford ให้ความหมายของ

คำนี้ว่า A heavily built wild ox with backswept horns, found mainly in the Old World tropics (สัตว์จำพวกวัวป่าที่มีเขางอไปทางด้านหลัง มักพบใน แอฟริกา ยุโรป และเอเชีย) กล่าวคือ มีความหมายถึงสัตว์ประเภทหนึ่งเท่านั้น

ตัวอย่างที่ 4

ต้นฉบับ ถึงยังไรฉันก็เอามันไว้ไม่ได้อีกต่อไปแล้ว ใครจะมาทนเลี้ยงลูกเสีอลูกจระเข้
อยู่หวัดไหว

ฉบับแปล Besides, I've seen him around for far too long. How can
anyone stand raising the child of a wild beast?

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของคำว่า ลูกเสีอลูกจระเข้ ว่า ลูกของคนอื่นที่เอามาเลี้ยงไว้แล้วกลับทำร้ายคนเลี้ยงในภายหลัง ซึ่งในบริบทนี้คุณหลวงใช้ประณามจันที่ถูกลูกคุณแก้วใส่ร้ายว่าเข้ามาข่มขืนเธอ อย่างไรก็ตาม ในวัฒนธรรมปลายทางไม่มีการใช้เสีอและจระเข้เพื่อประณามบุคคลไม่ดี ผู้แปลจึงแปลคำนี้ว่า the child of a wild beast (ลูกของสัตว์ร้าย) เนื่องจากคำว่า beast มีความหมายตามที่พจนานุกรม Oxford ระบุว่า An inhumanly cruel, violent, or depraved person (บุคคลที่เลวทราม โหดร้าย และเป็นอันตรายต่อผู้อื่น) แม้ทั้งสองคำจะมีความหมายถึงคนไม่ดีเช่นเดียวกัน แต่คำว่า beast (สัตว์ร้าย) เป็นคำที่มีความหมายกว้างกว่าคำว่า ลูกเสีอลูกจระเข้ เนื่องจากคำว่า beast กล่าวโดยรวมไม่ได้ลงรายละเอียดว่าเป็นสัตว์ชนิดใด

ฉะนั้น กลวิธีการแปลโดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับสามารถสื่อความให้ผู้อ่านเห็นถึงลักษณะการเปรียบเทียบพอสังเขป เข้าใจเพียงใจความสำคัญเท่านั้น ไม่สามารถรักษารายละเอียดบางประการ ตลอดจนลีลาการใช้ภาษาของผู้แต่งได้เช่นเดียวกับต้นฉบับทุกประการได้

4.2.5.1.5 กลวิธีการแปลโดยการละ

จากการศึกษา กลวิธีนี้ ปรากฏการใช้กับคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับภาษา (ภาษาภาพพจน์) กรณีเดียว คือ ภาษาภาพพจน์ที่มีบริบทช่วยถ่ายทอดความหมาย ซึ่งเมื่อละไปแปล คำนั้น ยังสามารถรักษาใจความสำคัญของต้นฉบับไว้ได้เช่นเดิม

ภาษาภาพพจน์ที่มีบริบทช่วยถ่ายทอดความหมาย

ตัวอย่างที่ 1

ต้นฉบับ ทั้งนี้ด้วยความหวังอันกะจิดริดเท่าเส้นฝอยขนมเรไร...เพื่อจะผ่อนหนักให้เป็นเบาได้บ้าง

ฉบับแปล She had the tiniest hope I'd be able to find mitigating circumstances,...

ขนมเรไร หรือ *ขนมรังไร* เป็นชื่อขนมไทยชนิดหนึ่ง โดยมีแป้ง กะทิ และน้ำตาลเป็นส่วนประกอบ ลักษณะจะเป็นเส้น มีสีส้มสวยงาม จับเป็นวงกลมมารับประทาน เนื่องจากคำนี้เป็นชื่อขนมของไทยที่จะหาคำมาเทียบเคียงเพื่อถ่ายทอดได้ยาก นอกจากนี้ ในนวนิยายมีการระบุถึงคำว่า ความหวังอันกะจิดริด ว่า the tiniest hope แล้ว ผู้แปลจึงแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการละไม่แปล

ตัวอย่างที่ 2

ต้นฉบับ ผมไม่ได้พูดเป็นนัยสองง่ามแบบลำตัด ผมพูดอย่างลำหักลำโคนเลยทีเดียว เป็นการตีกระทบอารมณ์ใครของเราทั้งสองเพื่อประชดประชันการสมรสเทียมซึ่งจะไปลงเอยที่ห้องหอแห่งนั้น

ฉบับแปล I wasn't beating around the bush but referring forcefully to our common lust in order to ridicule the fake marriage that would take place in that bridal chamber.

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของคำว่า *ล่ำดัด* ว่า การละเล่นที่มีผู้แสดงเป็นชายและหญิงว่าเพลงร้องแก้กัน ซึ่งเป็นการแสดงที่มีลักษณะเฉพาะของไทยจึงหาคำในวัฒนธรรมปลายทางมาเทียบเคียงได้ยาก นอกจากนี้ บริบทของต้นฉบับได้ระบุว่าสองงามที่ฉบับแปลแปลว่า *beating around the bush* ซึ่งมีความหมายใกล้เคียงกับต้นฉบับ ผู้แปลจึงแปลคำนี้โดยวิธีการละ

ตัวอย่างที่ 3

ต้นฉบับ ชีวิต ๓ปีของผมที่ฟิจิตร เรียกได้ว่าเป็นชีวิตที่แห้งผากจากกลิ่นอายของอิสตรี ทั้งที่แผ่นดินที่นั่นก็เชื่อว่าจะสิ้นไร้เท่า **ใบพุทรา** อย่างที่ผู้ใหญ่แต่ก่อนว่าๆกัน

ฉบับแปล During my three years in Phijit, it could be said that my life was totally deprived of the sweet whiff of women, even though the land there wasn't about to turn **barren**, as our forebears used to say.

คำว่า *ใบพุทรา* เป็นชื่อใบไม้ชนิดหนึ่ง มักใช้ว่า ผู้หญิงไม่ไร้เท่าใบพุทรา หรือ แผ่นดินไม่ไร้เท่าใบพุทรา ซึ่งเป็นคำเปรียบเทียบกับแผ่นดินนั้นมีขนาดใหญ่ ไม่ได้เล็กเหมือนกับใบพุทรา มีผู้หญิงหรือสิ่งที่เราปรารถนาอยู่มากมาย แต่เนื่องจากบริบทในนวนิยายมีการใช้คำว่า *สิ้นไร้* ที่ฉบับแปลแปลว่า *barren* เพื่อสื่อความหมายของประโยค และการเปรียบเทียบนี้ไม่มีปรากฏในวัฒนธรรมปลายทาง ผู้แปลจึงแปลคำนี้โดยวิธีการละ

ฉะนั้น การแปลโดยการละหรือการไม่แปลคำทางวัฒนธรรมในต้นฉบับ ผู้แปลจะไม่แปลคำที่ใช้ในการเปรียบเทียบที่ระบุในต้นฉบับ ถ้ายทอดแต่เพียงใจความหลักเท่านั้น ซึ่งการแปลในลักษณะนี้จะไม่สามารถรักษาลีลาการใช้ภาษาและอรรถรสของต้นฉบับได้

4.2.5.1.6 การแปลโดยใช้คำที่มีความหมายเป็นกลาง

จากการศึกษา กลวิธีนี้ ปรากฏการใช้กับคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับภาษา (ภาษาภาพพจน์) กรณีเดียว คือ ภาษาภาพพจน์ที่มีลักษณะเฉพาะ ยกต่อการตีความหรือสามารถตีความได้หลากหลาย ผู้แปลจะแปลโดยใช้คำที่มีความหมายเป็นกลางมากขึ้น เพื่อช่วยสร้างภาพให้ผู้อ่านเข้าใจได้ง่าย

ภาษาภาพพจน์ที่มีลักษณะเฉพาะ

ตัวอย่างที่ 1

ต้นฉบับ สีหน้าของเธอเหมือนนางพรายกับแม่พระระคนกัน

ฉบับแปล Her face looked at once fearful and serene.

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของคำว่า แม่พระ ว่า เป็นคำที่ใช้เรียกผู้หญิงที่มีจิตใจเมตตาปราณีชอบช่วยเหลือผู้อื่นเป็นนิจ ผู้แปลแปลคำนี้ว่า serene ซึ่งพจนานุกรม Oxford ให้ความหมายของคำนี้ว่า Calm, peaceful, and untroubled; tranquil (สงบ ร่มเย็น ไร้ปัญหาสงบสุข) อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาความหมายของคำว่า serene ซึ่งเป็นลักษณะอย่างหนึ่งของแม่พระ ทำให้เห็นว่าผู้แปลใช้คำที่มีความหมายเป็นกลาง ช่วยให้ผู้อ่านที่อยู่ในวัฒนธรรมที่แตกต่างไปสามารถเข้าใจ และเห็นภาพการเปรียบเทียบนี้ได้ง่ายขึ้น

ตัวอย่างที่ 2

ต้นฉบับ สีหน้าของเธอเหมือนนางพรายกับแม่พระระคนกัน

ฉบับแปล Her face looked at once fearful and serene.

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของคำว่า พราย ว่า ผีจำพวกหนึ่ง (มักกล่าวกันว่าเป็นผีผู้หญิงที่ตายทั้งกลม) ผู้แปลแปลคำว่านางพราย ว่า fearful พจนานุกรม Oxford ให้ความหมายของคำนี้ว่า Feeling or showing fear or anxiety (ความรู้สึกกลัวหรือกังวล) ซึ่งเป็นคำที่มีความหมายเป็นกลางมากขึ้น ช่วยทำให้อ่านเข้าใจได้ง่ายขึ้นโดยไม่ต้องตีความมาก

การแปลโดยการใช้คำที่มีความหมายเป็นกลาง จะช่วยทำให้ผู้อ่านที่อยู่ในวัฒนธรรม
 ปลายทาง เข้าใจถึงการเปรียบเทียบต่างๆได้ง่ายขึ้น โดยไม่ต้องอาศัยการตีความมากนัก เพราะหาก
 ผู้อ่านไม่มีความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมต้นทางเพียงพอ อาจก่อให้เกิดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนได้

4.2.5.1.7 การแปลโดยการใช้คำยืม

จากการศึกษา กลวิธีนี้ ปรากฏการใช้กับคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับภาษา
 (ภาษาภาพพจน์) กรณีเดียว คือ ภาษาภาพพจน์ที่เป็นชื่อเฉพาะ หรือการใช้ชื่อเฉพาะใน
 การเปรียบเทียบ นอกจากนี้ยังมีบริบทกำหนดให้แปลคงเดิมตามต้นฉบับ เพื่อรักษาไว้ซึ่งบรรยากาศ
 ของต้นฉบับ ผู้แปลจะแปลโดยยืมคำในต้นฉบับมาถ่ายทอดเสียง และหากในกรณีที่คำแปลนั้นไม่เป็นที่รู้จัก
 กันอย่างแพร่หลาย ผู้แปลจะแปลโดยใช้เชิงอรรถเพื่ออธิบายความหมายของคำนั้นเพิ่มเติม

ภาษาภาพพจน์ที่เป็นชื่อเฉพาะ

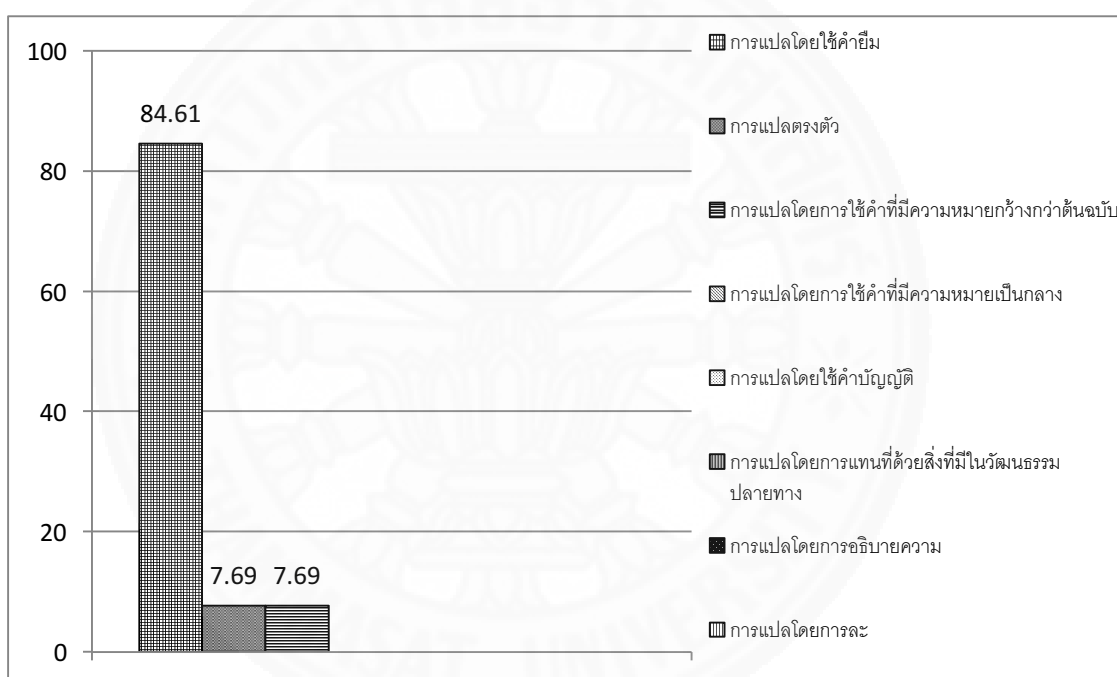
ตัวอย่าง

ต้นฉบับ	...เพราะผมได้กลิ่นเนื้อของเธอรสรวยหนึ่งเหมือนที่เคยได้กลิ่น <u>สายหยุด</u> ดอกล มาอ่อนๆในบางเช้า
ฉบับแปล	I had caught a whiff of her natural scent, like the sweet fragrance of <u>saiyut*</u> flowers that drifted by on some mornings,...

สายหยุด ซึ่งเป็นชื่อของดอกไม้ที่ส่งกลิ่นหอมในยามเช้า ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้กลวิธี
 การแปลโดยใช้คำยืมว่า *saiyut* และให้เชิงอรรถอธิบายความหมายของคำนี้ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจ
 มากยิ่งขึ้นว่า * A climber whose flowers, particularly fragrant in the early morning, lose
 much of their scent by late morning (ไม้เลื้อยที่มีดอกส่งกลิ่นหอมในยามเช้า และจางไปใน
 ตอนสาย) เพื่อรักษาไว้ซึ่งลีลาและบริบทของเรื่องที่เกิดในวัฒนธรรมไทย

โดยสรุป กลวิธีการแปลโดยใช้คำยืม ผู้แปลจะนำคำในต้นฉบับมาถ่ายเสียงอย่างตรงตัว ทำให้ได้คำแปลที่สามารถรักษารูปแบบการเปรียบเทียบ ความหมายของคำ และบรรยากาศของวัฒนธรรมต้นทาง ทำให้ผู้อ่านได้รับอารมณ์ร่วมเช่นเดียวกับต้นฉบับ นอกจากนี้ การใช้เชิงอรรถในการอธิบายความหมายยังถือเป็นการให้ความรู้เกี่ยวกับคำทางวัฒนธรรม ทำให้ผู้อ่านเข้าใจได้มากขึ้น

แผนภูมิ 4.2.5.2 กลวิธีการแปลคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับภาษา หมวดหมูโหวหารอ้างถึง

แผนภูมิ 4.2.5.2 แสดงกลวิธีที่ผู้แปลใช้ในการแปลคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับภาษา (โหวหารอ้างถึง) 13 คำ ปรากฏกลวิธีที่ผู้แปลใช้ 3 กลวิธี เรียงตามลำดับจากกลวิธีที่มีการใช้มากที่สุด ไปถึงน้อยที่สุด ดังนี้ กลวิธีการแปลโดยใช้คำยืม ร้อยละ 84.61 กลวิธีการแปลตรงตัว และการแปลโดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับ ปรากฏการใช้เท่ากัน ร้อยละ 7.69 ซึ่งจะได้อภิปรายรายละเอียดต่อไป

4.2.5.2.1 กลวิธีการแปลโดยใช้คำยืม

จากการศึกษา กลวิธีนี้ปรากฏการใช้กับคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับภาษา (โวหารอ้างอิง) กรณีเดียว คือ โวหารอ้างอิงที่เป็นชื่อเฉพาะ เพื่อสร้างภาพความเข้าใจ และมีบริบทกำหนดค่อนข้างชัดเจนให้แปลเหมือนกับต้นฉบับ เพราะหากผู้แปลแปลโดยใช้คำอื่นอาจทำให้ผู้อ่านเข้าใจคลาดเคลื่อนไปจากต้นฉบับได้ ผู้แปลจึงต้องนำชื่อเฉพาะในต้นฉบับมาถ่ายทอดเสียง และส่วนมากจะใช้เชิงอรรถเพื่อบอกรายละเอียดของคำ ให้ผู้อ่านเข้าใจชัดเจนอย่างชัดเจน

โวหารอ้างอิงที่เป็นชื่อเฉพาะ

ตัวอย่างที่ 1

ต้นฉบับ คุณนิกเปรียบเทียบดูเอาเองแล้วกัน ขนาดนางละเวงวัลลากับเออร์สุลา แอนเดรสส์ ก็เห็นจะพอได้

ฉบับแปล Picture, if you will, **Laweing Wanla*** and Ursula Andress.

นางละเวงวัลลา เป็นตัวละครเอกในเรื่องพระอภัยมณี นางเป็นเจ้าหญิงที่มีหน้าตาสะสวย ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการแปลโดยใช้คำยืมว่า Laweing Wanla เพื่อผู้อ่านเข้าใจ เห็นภาพ และเป็นการรักษาบริบทของวัฒนธรรมไทย เพราะ หากแปลเปรียบเทียบไปใช้กลวิธีอื่น อาจไม่สามารถเก็บรายละเอียดที่ชัดเจน หรือถ่ายทอดความได้ตรงตามต้นฉบับทุกประการ นอกจากนี้ ผู้แปลได้ให้เชิงอรรถอธิบายความหมายเพิ่มเติม และสำหรับในกรณีที่ผู้อ่านอยากนำไปหาข้อมูลเพิ่มเติมว่า *One of the heroines of Phra Aphaimanee, the masterly lyrical drama of 19th-century poet Sunthorn Phoo. A Lanka princess renowned for her sweet beauty, she will, like Aunt Waht, end her life as a nun. (ตัวละครเอกในเรื่องพระอภัยมณี แต่งในสมัยรัชกาลที่ 2 โดยกวีเอกของไทย สุนทรภู่ นางละเวงวัลลาเป็นเจ้าหญิงแห่งเมืองลังกา เลื่องลือในเรื่องหน้าตาอันสะสวย คล้ายกับน้าวาด ผู้ซึ่งบวชเป็นแม่ชีไปตลอดชีวิต)

ตัวอย่างที่ 2

ต้นฉบับ นึกๆดูอีกที ตอนนี่ผมก็ตกที่นั่งเดียวกับ**นรินทร์ธิเบศ**นั่นเอง...ตรองไม่ตกว่า
จะฝากโฉมแม่เอาไว้กับใครหรืออะไรดี

ฉบับแปล Thinking about it, I found myself in **Narinthibeit**'s situation,
when the poet couldn't make up his mind to whom or to
which element he should entrust his beloved.*

นรินทร์ธิเบศ เป็นกวีที่มีชื่อเสียงของไทยในสมัยรัชกาลที่ 2 ผลงานที่มีชื่อเสียงของเขาได้แก่นิราศนรินทร์ ซึ่งผู้แต่งใช้โคลงบทหนึ่งในนิราศนี้มาเพื่อบรรยายเปรียบเทียบความรู้สึกอาลัยของจันที่จำต้องจากคุณบุญเลื่องไปอยู่ที่พิภพอื่น ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้คำยืมว่า Narinthibeit เพราะผู้แต่งมีการระบุถึงผลงานของนรินทร์ธิเบศอย่างชัดเจน ทำให้ไม่สามารถแปลเป็นคำอื่นได้ นอกจากนี้ ผู้แปลยังใช้เชิงอรรถเพื่ออธิบายความหมายเพิ่มเติมให้ผู้อ่านเข้าใจมากยิ่งขึ้นว่า

* The 19th century poet who wrote Nirart Narrin croons: หรือ กวีในช่วงรัชกาลที่ 2 ผู้แต่งนิราศนรินทร์ :

“Shall I leave thee with Heaven or with Earth?

I doubt I can trust the gods to behave

Shall I commit thee to the wind then?

I fear its caress would hurt thy fair skin.”

ซึ่งเป็นโคลงที่แปลมาจากภาษาไทยว่า

โฉมควรจักฝากฟ้า	ฤติน ดีฤ
เกรงเทพไ้ธรณินทร์	ลอบกล้า
ฝากลมเลื่อนโฉมบิน	บนเล่า นะแม่
ลมจะชายชักซ้ำ	ชอกเนื้อเรียมสวงน

ตัวอย่างที่ 3

ต้นฉบับ เพื่อเครื่องแบบอันแสนหวานของนักเรียนนายร้อย อยากได้ดาวบนบ่าของ
ร้อยตรีพร้อมไว้เป็นหวานใจ

ฉบับแปล You're crazy about the smart uniform of the cadets. You too
are dreaming of getting for a sweetheart a man with stars on
his shoulders like **Sub Lieutenant Phorm***

ร้อยตรีพร้อม เป็นตัวละครเอกในเรื่องสาวเครือฟ้า ในต้นฉบับใช้คำนี้เพื่อเปรียบเทียบกับชายที่รับราชการ แต่งกายในชุดเครื่องแบบ กล่าวคือ ในบริบทนี้ฉันใช้ดูถูกคุณแก้วที่หลงไปกับเครื่องแบบของนักเรียนทหารจนตั้งครรภ์ ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้คำยืมว่า Sub Lieutenant Phorm และให้เชิงอรรถอธิบายความหมายเพิ่มเติมว่า *The hero of a tragic play, Sao Khrua Fa, adapted from Puccini's Madame Butterfly by Krom Phra Nararhippraphanphong in the early 19th century. Sao Khrua Fa ('Miss Celestial Vine') kills herself when she finds out that her husband and father of her child, Sub Lt Phorm ('Ready'), is already married. (ร้อยตรีพร้อม เป็นตัวละครเอกในเรื่องสาวเครือฟ้า แต่งโดย พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวรรรณากร กรมพระนราธิปประพันธ์พงศ์ บทละครเรื่องนี้ดัดแปลงมาจากเรื่อง Puccini's Madame Butterfly สาวเครือฟ้าฆ่าตัวตายหลังจากทราบว่าสามีและพ่อของลูกเธอแต่งงานแล้ว) ซึ่งเป็นเชิงอรรถให้คำอธิบายเรื่องราวโดยย่อที่ใกล้เคียงกับเรื่องราวของคุณแก้ว เพื่อช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจมากขึ้น

ตัวอย่างที่ 4

ต้นฉบับ ผมก็หันเข้าใช้นางทั้งห้าเป็นเพื่อนปลดเปลื้องตามวิธีที่ขุนช้างเคยอาศัยด้วย
อารมณ์เกรี้ยวกรอมตอนที่เสียวันทองไปใหม่ๆ

ฉบับแปล I use my faithful five fingers to release my tension, just as a
despondent Khun Chang had done in the early days after he
lost Wanthong.*

ขุนช้างและวันทอง เป็นตัวละครเอกในเรื่องขุนช้างขุนแผน บทพระราชนิพนธ์ใน
สมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ในบริบทนี้ผู้แต่งต้องการเพียงเปรียบเทียบว่าจันกับ
ขุนช้างว่าใช้การช่วยตัวเอง หรือที่ในนวนิยายเรียกว่านางทั้งห้า เมื่อครั้งที่ต้องพรากจากผู้หญิงอันเป็น
ที่รัก ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการใช้คำยืมว่า Khun Chang และ Wanthong และให้เชิงอรรถ
อธิบายความหมายเพิ่มเติมว่า *The noble Chang and his wife Wanthong are the main hero
and heroine of Khun Chang Khun Phaen, one of the best-known works of Thai classical
literature. (ขุนช้างและภรรยาของเขา วันทอง เป็นตัวละครเอกในเรื่องขุนช้างขุนแผน
หนึ่งในวรรณคดีไทยที่มีชื่อเสียง) ซึ่งเป็นคำอธิบายที่ช่วยถ่ายทอดความหมายให้ผู้อ่านเข้าใจถึง
ความสัมพันธ์ของขุนช้างและวันทอง

ตัวอย่างที่ 5

ต้นฉบับ มันยิ่งกว่าลานอโศกของกามนิตและวาสิตฐิเสียอีกสำหรับผม

ฉบับแปล To me, it was more than the Asoka Esplanade, where
Karmmanit and Wasitthee first met and fell for each other*.

กามนิตและวาสิตฐิ เป็นตัวละครเอกจากนวนิยายเรื่องกามนิต ทั้งสองรักกันแต่ไม่ได้
ครองคู่กัน ซึ่งคล้ายกับจันและไฮยาซินธ์ในนวนิยายเรื่อง เรื่องของจัน ดารา ในนวนิยายบรรยายว่า
จันคิดถึงไฮยาซินธ์ หลังจากกลับจากพิจิตร เขาก็รีบไปหาเธอ ขณะเดินทางเห็นสถานที่ต่างๆ
ที่เคยใช้เวลาร่วมกันทำให้เขานึกถึงเรื่องราวของกามนิต วาสิตฐิ และลานอโศก สถานที่
ที่มีความหมายของทั้งคู่ ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้คำยืมว่า Karmmanit และ Wasitthee และให้
เชิงอรรถอธิบายความหมายเพิ่มเติมว่า * A reference to the Mahayana Buddhist tale known
in the West as The Pilgrim Kamanita, John E Logie's English translation of German Karl

Adolf Gjellerup's novel inspired by the tale. Karmmanit and Wa-sitthee are the hero and heroine of the tale, respectively. (คำนี้อ้างอิงมาจากนิยายศาสนาพุทธ นิกาย มหายาน เรื่อง กามนิต ที่แต่งโดยคาร์ล แอดอล์ฟ เกลเลอโรป นักประพันธ์ชาวเดนมาร์ก ซึ่งมีกามนิตและ วาสิตฐิ เป็นตัวละครเอกของเรื่อง) เพื่อช่วยให้ผู้อ่านทราบถึงในที่มาของคำและสามารถนำไปหา ข้อมูลเพิ่มเติมได้

ตัวอย่างที่ 6

ต้นฉบับ ต้องขออภัยไปถึงสาวเครือฟ้าด้วย ใจจริงผมไม่ได้กระแนะกระแหนเธอเลย

ฉบับแปล I sincerely apologise to the author of Sao Khruua Fa for this sarcastic remark.

สาวเครือฟ้า เป็นคำเปรียบเทียบกับนำมาจากบทละครเรื่อง สาวเครือฟ้า พระนิพนธ์ของพระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวรรรณนิกะ กรมพระนราธิปประพันธ์พงศ์ โดยมีตัวละครเอกคือ ร้อยตรีพร้อมและสาวเครือฟ้า เรื่องย่อคือ ร้อยตรีพร้อมมาทำงานที่เชียงใหม่ และพบรักกับสาวเครือฟ้า ทั้งคู่มีลูกด้วยกัน 1 คน แต่เมื่อร้อยตรีพร้อมต้องกลับมาทำงานที่กรุงเทพฯ เขาได้รับอุบัติเหตุจากสงครามทำให้ความจำเสื่อม และจำต้องไปแต่งงานกับผู้หญิงที่ญาติจัดหาไว้ให้จนมีลูกด้วยกัน ต่อมาร้อยตรีพร้อมมีเหตุให้ต้องกลับไปเชียงใหม่ เมื่อพบกับสาวเครือฟ้า เขาก็จำนางไม่ได้ และยังถูกภรรยาใหม่ต่อว่าต่างๆนานา เธอเสียใจมากจึงใช้มีดแทงตัวเองตายในที่สุด บริบทในนวนิยายเรื่องนี้ใช้คำว่าสาวเครือฟ้าที่หลงรักชายหนุ่มผู้มีศรัทธาตำแหน่งเปรียบเทียบกับคุณแก้วที่ปลื้มในคุณขจรนักเรียนทหาร ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้คำยืม นำคำจากต้นฉบับมาถ่ายเสียงว่า Sao Khruua Fa โดยไม่ได้ให้เชิงอรรถเพิ่มเติม เนื่องจากบริบทก่อนหน้านี้นวนิยายมีการกล่าวถึงตัวละครเรื่องนี้และให้เชิงอรรถไว้แล้ว ทำให้ไม่จำเป็นต้องใช้เชิงอรรถอธิบายอีก

ตัวอย่างที่ 7

ต้นฉบับ มันเหมือนกับที่เจ้าพระยาพระคลังท่านเซลงคำโคลงเอาในลิลิตเรื่องศรีวิชัยชาดกที่ผมคัดมานี้ไม่มีผิด...

ฉบับแปล It was exactly like what Jao Phraya Phrakhlang (Hon) had written in his poem “Lilit Seewichai Chardok”, which I reproduce here:

เจ้าพระยาพระคลัง เป็นกวีเอกของไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ ตอนต้น ผลงานที่มีชื่อเสียงของท่าน ได้แก่ สามก๊ก อิเหนาคำฉันท์ ลิลิตศรีวิชัยชาดก ในบริบทนวนิยายเรื่องนี้ ผู้แต่งนำตัวอย่างคำโคลงในลิลิตศรีวิชัยชาดกมาเพื่อประกอบ ถ่ายทอดอารมณ์ของตัวละครในขณะที่ดินมีความสัมพันธ์ลึกซึ้งกับคุณบุญเลื่อง หลังจากที่ไม่ได้มีสัมพันธ์กับใครมานาน 3 ปี เปรียบเทียบการมีเพศสัมพันธ์กับการโต้คลื่น นว ๆ the picture of a small boat rolling and pitching through raging waves ผู้แปลจึงแปลคำว่า เจ้าพระยาพระคลัง และ ลิลิตเรื่องศรีวิชัยชาดกโดยใช้กลวิธีการใช้คำยืมนำคำจากต้นฉบับมาถ่ายเสียงว่า Jao Phraya Phrakhlang (Hon) และ Lilit Seewichai Chardok ตามลำดับ นอกจากนี้ยังถ่ายทอดคำโคลงในต้นฉบับที่ว่า

ฝนสวรรค์อันอดถ้า	รดูกาล
ครั้นเวลาหกทะยาน	ยั่วฟ้า
เมฆลาล่อมณีกานต์	อสุรโกรธ
ฝนก็วกเซงส้า	ทั่วท้องธรณี

แปลเป็นคำแปลภาษาอังกฤษโดยเก็บความให้ใกล้เคียงกับต้นฉบับมากที่สุด

The heavenly rain was long denied its season
And when a storm aroused the sky
Meikkhala, palming a glass ball, incensed the giant
And rain dript and dropt all over the land

เพื่อให้เก็บอารมณ์ สีสันของต้นฉบับ และยังถือเป็นการถ่ายทอดผลงานของกวีไทย

ตัวอย่างที่ 8

ต้นฉบับ ผมก็เป็นต้องนึกภาพไฮซินธ์อยู่ในที่นั่งของวาสิตฐีแห่งภาคสวรรค์อยู่ร่ำไป
แล้วก็ให้นึกท้อถอยว่าตนนั้นเห็นที่จะต้องสั่งสมกุศลผลบุญต่อไปอีกหลาย
ชาติหนักกว่าจะขึ้นไปตามหาเธอได้

ฉบับแปล I've pictured Hyacinth in the same sitting position as
Wasitthee somewhere in heaven, , and felt thoroughly
disheartened at the thought of how many lifetimes of
merit-making it'd take me to be able to follow her up there.

วาสิตฐี เป็นตัวละครเอกในเรื่อง กามนิต เธอไม่สมหวังในความรักขณะที่ยังมีชีวิตอยู่ และศึกษาธรรมะตามคำสอนของพระพุทธเจ้าเพื่อให้พ้นทุกข์ เมื่อนางเสียชีวิต นางจึงได้ไปเป็นนางฟ้าอยู่บนสวรรค์ ในบริบทนี้ใช้เปรียบเทียบกับไฮยาซินธ์ ผู้หญิงที่ฉันรัก เมื่อเธอเสียชีวิตลงก่อนที่ฉันจะได้สานสัมพันธ์ให้ลึกซึ้งขึ้น ฉันจึงคอยเฝ้าคิดถึงเธอและเปรียบเทียบว่า เธอเหมือนกับวาสิตฐีบนสวรรค์ และฉันต้องพยายามทำบุญเพื่อที่จะได้ติดตามเธอขึ้นไปบนสวรรค์ ซึ่งคล้ายกับเรื่องกามนิต ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้คำยืม ถ่ายเสียงออกมาว่า Wasitthee และไม่ได้ใช้เชิงอรรถเพิ่มเติมความหมาย เนื่องจากประโยคก่อนหน้านี้อันที่มีการกล่าวถึงวาสิตฐี ผู้แปลได้ให้เชิงอรรถอธิบายความหมายแล้ว

โดยสรุป กลวิธีการแปลโดยใช้คำยืม ผู้แปลจะยืมคำในต้นฉบับมาถ่ายเสียง จึงทำให้ได้คำแปลที่สามารถเก็บรูปแบบการเปรียบเทียบ ความหมายของคำ ลีลาการใช้ภาษาและบรรยากาศของเนื้อเรื่องได้เช่นเดียวกับต้นฉบับ นอกจากนี้ การใช้เชิงอรรถอธิบายยังเป็นการช่วยทำให้ผู้อ่านได้รับรายละเอียดของคำนั้นและสามารถนำไปค้นคว้าเพิ่มเติมได้อีกด้วย

4.2.5.2.2 กลวิธีการแปลตรงตัว

จากการศึกษานวนิยาย กลวิธีนี้ปรากฏการใช้กับคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับภาษา (โวหารอ้างอิง) กรณีเดียว คือ โวหารอ้างอิงที่แปลตรงตัวแล้วสามารถรักษาความหมายของต้นฉบับไว้ได้ โดยอาจมีบริบทหรือเชิงอรรถอื่น ๆ ช่วยในการคงความหมายที่ผู้แต่งต้องการจะถ่ายทอด ทำให้ผู้อ่านเข้าใจมากขึ้น ผู้แปลจะแปลคำนี้โดยตรงตัวคำต่อคำตามที่ต้นฉบับระบุ และนำมาเรียงตามหลักโครงสร้างไวยากรณ์ปลายทาง

โวหารอ้างอิงที่แปลตรงตัวแล้วสามารถรักษาความหมายของต้นฉบับไว้ได้

ตัวอย่าง

ต้นฉบับ “นี่เธอจะเกณฑ์ให้ฉันเป็น สาวสองพันปีอีกคนแล้วซี”

ฉบับแปล “So you want me to be another two-thousand-year-old woman, is that it?”

สองสองพันปี มีที่มาจากนวนิยายเรื่อง she ของ เอช.ไรเดอร์ แฮกการ์ด ซึ่งได้รับการแปลเป็นภาษาไทยโดยใช้ชื่อว่า สาวสองพันปี แปลโดย หลวงวิลาศปริวัตร (ครูเหลียม) คำนี้มีความหมายถึงหญิงสาวที่อายุมากแต่ยังมีรูปลักษณ์ที่ดูสาว ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการแปลตรงตัวว่า two-thousand-year-old woman เนื่องจากบริบทในนวนิยายมีการบรรยายถึงครูเหลียมและให้เชิงอรรถว่า * Koo Liam (Teacher Liam)’s translation of H Rider Haggard’s She, one of the very first foreign novels translated into Thai, is entitled ‘The two-thousand-year-old woman’. (ครูเหลียม ผู้แปลหนังสือเรื่อง she นิยายแปลเล่มแรก ๆ ของไทยโดยใช้ชื่อว่า สาวสองพันปี) เพื่อให้ผู้อ่านทราบที่มาช่วยอธิบายความหมายของคำนี้

โดยสรุป กลวิธีการแปลตรงตัว ผู้แปลจะนำคำในต้นฉบับมาถ่ายทอดคำต่อคำ จึงทำให้ได้บทแปลที่สามารถรักษารูปแบบ ความหมาย และลีลาการใช้ภาษาได้เช่นเดียวกับต้นฉบับ ตลอดจนทำให้ผู้อ่านทราบถึงที่มาของการเปรียบเทียบในวัฒนธรรมไทยอีกด้วย

4.2.5.2.3 กลวิธีการแปลโดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับ

จากการศึกษา กลวิธีนี้ปรากฏการใช้กับคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับภาษา(โวหารอ้างอิง) กรณีเดียว คือ โวหารอ้างอิงที่ใช้สื่อถึงสิ่งที่มีความหมายกว้าง กล่าวคือ ใช้คำลูกกลุ่มสื่อความถึง คำจำกัดกลุ่ม ผู้แปลจะแปลโดยการใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับ เพื่อสื่อความให้ตรงตามหรือใกล้เคียงกับต้นฉบับมากที่สุด

ชื่อเฉพาะที่ใช้สื่อถึงความหมายกว้าง

ตัวอย่าง

ต้นฉบับ และโดยที่ผมไม่เคยได้เอาเธอมาปะปนด้วยเลยกับคาวเลือดคาวเนื้อที่กำลังติดใจไหลหลงอยู่นั้น ไฮยาซินธ์เป็นเสมือน วาลิฐฐี ในภาคสวรรค์ สำหรับผมซึ่งเป็นชาวโลกก็อยู่ตลอดมา

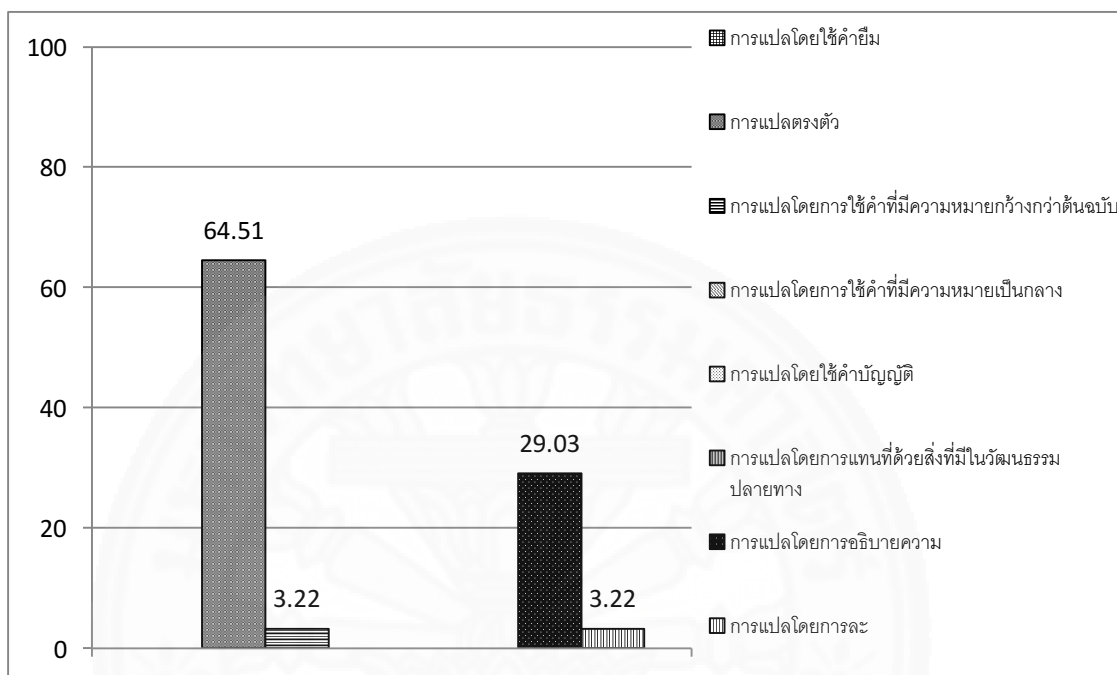
ฉบับแปล and since I had never associated Hyacinth with the musk of lust I found so heady then, she was like an angel in paradise for such a hedonist as I.

คำว่า วาลิฐฐี เป็นตัวละครเอกในเรื่องกามนิต ขณะมีชีวิตอยู่ไม่สมหวังเรื่องความรัก แต่เมื่อได้ฟังและปฏิบัติตามคำสอนของพระพุทธเจ้าทำให้เธอพ้นทุกข์และไปอยู่บนสวรรค์ ซึ่งในต้นฉบับใช้เปรียบเทียบกับไฮยาซินธ์ ผู้หญิงที่จันทรัก ให้เกียรติ อยากใช้ชีวิตคู่ด้วย และไม่ต้องการจะมีเพศสัมพันธ์กับเธอก่อนถึงเวลาอันควร ผู้แปลแปลคำนี้ โดยใช้คำว่า angel หรือ นางฟ้า ซึ่งเป็นคำที่มีความหมายกว้างกว่า ไฮยาซินธ์ เนื่องจากวาลิฐฐีในตัวอย่างนี้ เป็นการใช้อีกกลุ่มเพื่อสื่อถึงคำจำกัดกลุ่ม หรือกล่าวอ้างอิงนางฟ้าโดยรวม ไม่ได้ต้องการเฉพาะเจาะจงว่าเป็นนางฟ้าองค์ใด ผู้แต่งใช้เพื่อเปรียบเทียบกับ ไฮยาซินธ์เป็นเหมือนนางฟ้าสำหรับชาวโลกก็อย่างจันทนั้น ดังนั้น การแปลโดยการใช้ความหมายกว้างก็เพียงพอต่อความเข้าใจ

ฉะนั้น กลวิธีการแปลโดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับจะทำให้ได้บทแปลที่ไม่ได้ลงรายละเอียดชัดเจน หรือรักษารูปแบบของการเปรียบเทียบ ตลอดจนถึงการใช้ภาษาได้เท่าเทียมกับต้นฉบับ

แผนภูมิ 4.2.5.3 กลวิธีการแปลคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับภาษา

หมวดหมู่โวหารเคลือบคำ

แผนภูมิ 4.2.5.3 แสดงให้เห็นถึงกลวิธีการแปลคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับภาษา (โวหารเคลือบคำ) มีทั้งสิ้น 31 คำ ปรากฏกลวิธีที่ผู้แปลใช้ 4 กลวิธี เรียงตามลำดับจากกลวิธีที่มีการใช้มากที่สุดไปน้อยที่สุด ดังนี้ กลวิธีการแปลตรงตัว ร้อยละ 64.51 กลวิธีการแปลโดยการอธิบายความ ร้อยละ 29.03 กลวิธีการแปลโดยการใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับ และ กลวิธีการแปลโดยการละ มีจำนวนเท่ากัน ร้อยละ 3.22

4.2.5.3.1 กลวิธีการแปลตรงตัว

จากการศึกษา กลวิธีนี้ปรากฏการใช้กับคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับภาษา (โวหารเคลือบคำ) กรณีเดียว คือ โวหารเคลือบคำที่แปลตรงตัวแล้วสามารถรักษาความหมายของต้นฉบับไว้ได้ โดยอาจมีบริบทช่วยในการอธิบายความหมายหรือเป็นโวหารที่มีลักษณะการใช้ใกล้เคียงกับภาษาปลายทาง ผู้แปลจะแปลคำเหล่านี้โดยใช้กลวิธีการแปลตรงตัวคำต่อคำ และนำมาจัดเรียงให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ปลายทาง ตามรูปแบบของคำที่ปรากฏในต้นฉบับ

โวหารเคลือบคำที่แปลตรงตัวแล้วสามารถรักษาความหมายของต้นฉบับไว้ได้

ตัวอย่างที่ 1

ต้นฉบับ ตอนนี้อายุสักสิบหกแล้วเห็นจะได้ แต่ก็ชาญสังเวียนเกินตัว

ฉบับแปล Now she was about sixteen but was skilled in the game way beyond her years.

คำว่า ชาญสังเวียนเกินตัว ในบริบทนี้มีความหมายถึง ผู้ที่มีประสบการณ์เรื่องเพศมากเกินไปกว่าอายุ เนื่องจากในนวนิยายเรื่องนี้มักเปรียบเทียบการมีเพศสัมพันธ์กันกริธา เช่น ใช้คำว่า กริธาการ กริหารัตน์ คู่เล่นเกม เป็นต้น ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการแปลตรงตัวว่า skilled in the game way beyond her years (มีทักษะในเกมมากเกินไป) ซึ่งมีความหมายตรงตัวตามต้นฉบับ เพราะบริบทโดยรอบของประโยคที่เคนพูดว่า “นังแม่แหวน แต่ข้าไม่ได้มันดไว้หรอก นังแม่คนนี้ข้าไม่เคยต้องมันดสักที” สัมผัสเสียงของเขาพอให้ผมนึกเห็นเขาได้ในความมีดีว่าเขากำลังยิงฟันขาวอยู่ แล้วเขาก็เชิญชวนผมว่า “อยู่ก่อนซี - นาย จะได้ช่วยกัน หรือนายก่อนก็ได้” ก่อนจะบรรยายต่อมาว่า เคนเป็นผู้ที่ให้จันเริ่มมีความสัมพันธ์ลึกซึ้งกับแม่แหวน หญิงสาวผู้มีประสบการณ์เรื่องเพศมาก่อนตนเป็นการช่วยถ่ายทอดให้ผู้อ่านทราบว่าสถานการณ์นี้เกี่ยวข้องกับกริธา

ตัวอย่างที่ 2

ต้นฉบับ ผมเห็นผิตสังเกตก็เลยฉุกใจขึ้นมา จึงควานมือลอดมุ้งเข้าไป ก็จับเอาเนื้ออุ่นๆ เกลี้ยงๆ เข้าเต็มมือ และก็ในหนนั้นเองที่เขาให้เกียรติผมเป็นผู้เปิดฟลอร์กับแม่แหวนเป็นครั้งแรก โดยเขาปลีกตัวออกไปรออยู่ข้างนอก

ฉบับแปล I was struck by his unusual behaviour and on the spur of the moment slid my hand under his mosquito net, only to palm warm naked flesh giving out muffled giggles. That's when Khein did me the honour of letting me take the floor with Waen for the first time while he went to wait outside.

คำว่า *เปิดฟลอร์* ในนวนิยายเรื่องนี้ใช้เปรียบเทียบกับกรายอมให้บุคคลใดคนหนึ่งในกลุ่มมีเพศสัมพันธ์กับผู้หญิงที่จัดหามาก่อนเป็นคนแรก เปรียบเทียบกับการเปิดฟลอร์เต้นรำ ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้การแปลตรงตัวว่า *take the floor* ซึ่งเมื่อนำคำแปลมาพิจารณาร่วมกับบริบทที่บรรยายว่า จับเอาเนื้ออุ่นๆ เกลี้ยงๆ เข้าเต็มมือ หรือ *only to palm warm naked flesh* จะช่วยถ่ายทอดความหมายให้เข้าใจได้ว่าหมายถึงเกี่ยวข้องกับสถานการณ์ที่มีเพศสัมพันธ์กัน

ตัวอย่างที่ 3

ต้นฉบับ “จันถึงเวลาแล้วละ-นาย ข้าจะ**หาครูมาขึ้น**ให้ถึงฟักกะตุเลยเชียว”

ฉบับแปล “Then, it’s time for you to do so. I’ll **find you a good teacher to coach you** till ding-dong come.”

คำว่า *หาครูมาขึ้น* มีที่มาจากคำว่า *ขึ้นครู* พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของคำว่า *ขึ้นครู* ว่า การมีเพศสัมพันธ์กับโสเภณีเป็นครั้งแรกโดยมีผู้พาไปเพื่อให้มีประสบการณ์ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากคำนี้เป็นคำที่ไม่ได้มีความหมายซับซ้อนมาก และบริบทโดยรอบของนวนิยายในย่อหน้าถัดมามีการบรรยายถึงคำพูดของเคนที่พูดกับแม่หวานให้เขามีเพศสัมพันธ์กับจัน เพื่อสอนให้เขาารู้เรื่องนี้ ผู้จึงแปลแปลคำนี้โดยใช้การแปลตรงตัวว่า *find you a good teacher to coach you* (หาครูที่ดีมาสอนให้) เพื่อรักษารูปแบบเดิมตามต้นฉบับไว้

ตัวอย่างที่ 4

ต้นฉบับ ห้องซึ่งน้ำแข็งตอกหลายก้อนได้ช่วยกันเบิกทางให้ผมเข้า**เยี่ยมวิมาน**กับคุณบุญเลื่อง...

ฉบับแปล It was in this room that chunks of ice had **paved my way to heaven** with Mrs Bunlueang.

คำว่า *เยี่ยมวิมาน* มีความหมายถึง การมีเพศสัมพันธ์ กล่าวคือ การที่จันมีความสัมพันธ์กับคุณบุญเลื่องทำให้เขามีความสุขมากคล้ายกับการขึ้นสวรรค์ ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการแปลตรงตัวว่า *pave to heaven* (เดินไปสู่สวรรค์) เนื่องจากบริบทโดยรอบของประโยคนี้ที่บรรยายว่า จันเดินผ่านห้องที่เขาเคยใช้น้ำแข็งทูลงให้คุณบุญเลื่อง ต่อจากนั้นทำให้จันสนิมสนม

กับคุณบุญเลื่องมากยิ่งขึ้นจนได้มีเพศสัมพันธ์กัน ช่วยทำให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายของคำนี้ว่า มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ

ตัวอย่างที่ 5

ต้นฉบับ ทางคุณบุญเลื่องซึ่งไม่ใช่สตรีกามโหม่ออย่างจริงจังก็คงจะรู้สึกหน่ายเนือยต่อ การที่จะเล่นเป็นตัวผู้ตัวเมียให้แก่ลูกผู้หญิงด้วยกันที่อ่อนวัยกว่าอยู่เรื่อยไป

ฉบับแปล As for Mrs Bunlueang, who wasn't a real lesbian, she was getting increasingly flustered playing man and wife with a girl who was so much younger than herself,...

คำว่า เล่นเป็นตัวผู้ตัวเมีย มีความหมายถึง เพศสัมพันธ์ระหว่างผู้หญิงกับผู้หญิง ซึ่งต้องมี บุคคลหนึ่งทำหน้าที่แทนผู้ชาย ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้การแปลตรงตัวว่า playing man and wife (การเล่นเป็นชายหญิง) เนื่องจากบริบทโดยรอบคำว่า โหม่อกาม (lesbian) กล่าวถึงคุณบุญเลื่องและ คุณแก้วที่มีเพศสัมพันธ์ตลอดเวลาที่กันไปอยู่ที่พิจิตร ช่วยในการถ่ายทอดความหมายของคำนี้

ตัวอย่างที่ 6

ต้นฉบับ ถ้าเป็นเด็กที่อยู่บนตึก ผมก็ดอดเรียกมา “ใช้สอย” ที่ห้องสมุดในตอน กลางวัน

ฉบับแปล If it was a girl working in my building, I'd call her over to the library in the daytime to “be of service”...

คำว่า ใช้สอย ในบริบทนี้มีความหมายว่า มีเพศสัมพันธ์กับเด็กรับใช้ในบ้าน คือ เรียกมา ใช้สอย โดยผู้แต่งจะใส่เครื่องหมายอัฒภาค (“”) เพื่อบอกว่าคำนี้มีความหมายพิเศษ ผู้แปลแปล คำนี้โดยใช้กลวิธีการแปลตรงตัวว่า be of service (เรียกมาใช้) เนื่องจากบริบทก่อนหน้านี้ที่ว่า การที่ฉันไม่สามารถมีความสัมพันธ์ลึกซึ้งกับคุณบุญเลื่องได้บ่อยเช่นเดิม ทำให้เขาต้องไปมีเพศสัมพันธ์ กับคนเด็กในบ้านแทน นอกจากนี้การที่ผู้แปลแปลโดยคงสัญลักษณ์ “” ก็สามารถทำให้ผู้อ่าน ที่อยู่ในวัฒนธรรมปลายทางทราบได้ว่าคำนี้เป็นคำที่มีความหมายแฝงพิเศษ ต้องใช้การตีความเพื่อความ เข้าใจ

ตัวอย่างที่ 7

ต้นฉบับ	แม่หญิงหัวหน้าช่องจึงจำต้องตัดสินใจเข้าสวมวิญญูณทหารเก่า บ่ายหน้า กลับขึ้นบันไดไป <u>รบศึก</u> ด้วยตนเอง
ฉบับแปล	the madam had no option other than to don her old armour, head resolutely back up the stairs and <u>enter into battle</u> herself.

คำว่า รบศึก มีความหมายว่า การมีเพศสัมพันธ์กับผู้ที่มีความต้องการทางเพศสูง โดยเปรียบเทียบศึกสงคราม ผู้แปลจึงแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการแปลตรงตัวว่า enter into battle (การเข้าสู่สนามรบ ออกศึก) เนื่องจากบริบทก่อนหน้าที่บรรยายว่ามีหญิงโสเภณีวิ่งออกจากห้องตามด้วยเสียงโวยวายของแขก แม่หญิงหัวหน้าช่องพยายามให้คนเข้าไปหาแขก แต่ไม่มีใครยอมเข้าไปเพราะหวาดกลัว เธอจึงจำต้องเข้าไปเองจะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายของคำนี้มากขึ้น

ตัวอย่างที่ 8

ต้นฉบับ	สำหรับคุณบุญเลื่องในระยະนั้น ซ้ำทีนานทีผมจึงจะได้ <u>ลาภ</u> ประเสริฐสักครั้ง และอย่างทุกทีทุกเล
ฉบับแปล	As for Mrs Bunlueang, I got a <u>windfall</u> from her once in a while, and always in rushed or stealthy conditions,...

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของคำว่า *ลาภ* ว่าสิ่งที่มักได้มาโดยไม่คาดคิด ซึ่งในบริบทนี้ใช้เปรียบเทียบกับกรณีที่เงินได้โอกาสมีเพศสัมพันธ์กับคุณบุญเลื่อง ซึ่งทำให้เงินมีความสุขแต่นานๆมักจะเกิดขึ้นครั้งหนึ่ง ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการแปลตรงตัวว่า windfall ซึ่งพจนานุกรม Oxford ให้ความหมายของคำนี้ว่า A large amount of money that is won or received unexpectedly (จำนวนเงินที่ได้มาโดยไม่คาดคิดมาก่อน) กล่าวคือ ทั้งคำว่า ลาภ และ windfall มีความหมายถึงสิ่งที่ไม่ได้คาดคิดเช่นเดียวกัน นอกจากนี้การที่ผู้แปลใช้กลวิธีการแปลตรงตัวเนื่องจากบริบทโดยรอบของคำนี้ระบุว่า ทั้งเงินและคุณบุญเลื่องต้องมาแอบมีความสัมพันธ์กันในห้องน้ำเพียงเดือนละหน และนัดแนะตกลงกันได้อย่างยากเย็น การพบเจอกันแต่ละครั้งจึงเป็นเรื่องที่ดีสำหรับเงิน ช่วยในการถ่ายทอดความหมายของคำนี้

ตัวอย่างที่ 9

ต้นฉบับ ผมจึงอยากจะหอมเธอให้สักฟอดในเนื้อถ้อยเฉพาะส่วนที่ตีความได้ว่าเป็น การบอกอนุญาต มันทำให้ผมสะดวกสบายใจขึ้นในอันที่จะลงมือค้นหาสมบัติลับตามลายแทงที่รออยู่ตรงหน้า

ฉบับแปล I decided to pay myself back in kisses, only in those areas that could be construed as allowed, and this made me feel relaxed enough to start digging for the hidden treasure promised by the clues waiting in front of me.

คำว่าลงมือค้นหาสมบัติลับตามลายแทง มีความหมายถึงการมีเพศสัมพันธ์ กล่าวคือ จันกำลังจะมีเพศสัมพันธ์สายสร้อย ผู้มีความเชี่ยวชาญในเรื่องเพศสัมพันธ์ ผู้แต่งต้องการเปรียบเทียบว่าการค้นหาสมบัติมีลักษณะคล้ายกับการมีเพศสัมพันธ์ ส่วนลายแทงนั้นมีความหมายถึงสายสร้อยที่มีความชำนาญในเรื่องนี้ เธอจึงสามารถนำทางหรือเป็นผู้นำจันได้ ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการแปลตรงตัวว่า start digging for the hidden treasure promised by the clues (เริ่มลงมือค้นหาสมบัติที่ซ่อนอยู่ตามคำใบ้) เพื่อรักษารูปแบบการใช้ภาษาไว้เช่นเดียวกับต้นฉบับ นอกจากนี้เมื่อพิจารณาคำนี้ร่วมกับบริบทว่า เคนเป็นคนพาสายสร้อยมาหาจัน สายสร้อยนอนเปลือยอยู่ในความมืด และการที่สายสร้อยอยากจะริบผ่านจันเพื่อที่จะไปหาเคนผู้ที่เธอต้องการจะมีเพศสัมพันธ์ด้วยในตอนแรก ช่วยในการถ่ายทอดความหมาย

ตัวอย่างที่ 10

ต้นฉบับ นอกจากนั้นเธอก็ยังบอกกว่าอย่างตรงไปตรงมาด้วยว่า ถึงผมจะพอใจหรือไม่ก็ตาม เธอก็ยังคงเป็น “เพื่อนเล่น” กับคุณแก้วต่อไปอีกจนกว่าฝายนั้นจะหาที่พึ่งได้ใหม่

ฉบับแปล Besides, she stated frankly that, whether I liked it or not, she'd keep on being Mrs Kaeo's playmate until the girl found herself a new patron.

คำว่า เพื่อนเล่น ในบริบทนี้มีความหมายถึง บุคคลที่มีเพศสัมพันธ์ด้วย บุคคลที่ทำกิจกรรมร่วมกันเพียงเพื่อความสนุกเท่านั้น ผู้แปลแปลคำนี้ออกมาโดยใช้กลวิธีการแปลตรงตัวว่า playmate

(เพื่อนเล่น) เนื่องจากในวัฒนธรรมปลายทางก็มีการใช้คำในลักษณะเดียวกันนี้สื่อความหมายถึงเรื่องเพศสัมพันธ์ เพราะ พจนานุกรม Oxford ความหมายของคำว่า playmate ว่า Used euphemistically to refer to a person's lover (เป็นคำสุภาพที่ใช้เรียกคู่อีก)

โดยสรุป กลวิธีการแปลตรงตัว ผู้แปลจะแปลตามคำในต้นฉบับ ถ่ายทอดออกมาแบบคำต่อคำ จึงทำให้บทแปลที่ได้สามารถรักษารูปแบบและลีลาการใช้ภาษาของผู้แต่งได้ใกล้เคียงกับต้นฉบับ อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่คำนั้นต้องพิจารณาร่วมกับบริบท จึงจะได้ความหมายที่ชัดเจน หากผู้อ่านไม่ได้พิจารณาคำร่วมกับบริบทอย่างถี่ถ้วน อาจก่อให้เกิดความสับสนหรือเข้าใจแตกต่างไปจากที่ต้นฉบับต้องการได้

4.2.5.3.2 กลวิธีการแปลโดยใช้การอธิบายความ

จากการศึกษา กลวิธีนี้ปรากฏการใช้กับคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับภาษา (โวหารเคลือบคำ) กรณีเดียว คือ โวหารเคลือบคำที่มีลักษณะเฉพาะ มีความหมายโดยนัย ซึ่งในบางกรณีอาจยากต่อการตีความ หรือไม่มีบริบทเอื้อต่อการทำความเข้าใจเท่าใดนัก ผู้แปลจะแปลคำเหล่านี้โดยใช้กลวิธีการอธิบายความ ให้รายละเอียดของคำนั้นให้สื่อความได้ตรงหรือใกล้เคียงกับต้นฉบับมากที่สุด

โวหารเคลือบคำที่มีลักษณะเฉพาะ

ตัวอย่างที่ 1

ต้นฉบับ	และถ้าเธอเป็นผู้หญิงธรรมดา ก็จะเป็นตอนที่เธอน่าจะกำซาบชานอย่างถึงอกถึงใจ เพราะเนื้อในของเธอได้ขับ หยาดสุขาวดี ออกก่อนหน้าผมเสียอีก
ฉบับแปล	... had she been an ordinary woman involved in normal intercourse, she'd have been thrilled all over as her inner flesh secreted the precious milk lubricating my way and sped me up to the final salute...

คำว่า *หยาดสุชาวดี* ในนวนิยายเรื่องนี้มีความหมายถึง น้ำหล่อลื่นของผู้หญิงที่หลั่งออกมาตอนมีเพศสัมพันธ์ ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการอธิบายความว่า the precious milk lubricating my way (น้ำสีขาวคล้ายนํ้านมที่ช่วยหล่อลื่น) กล่าวคือ น้ำที่ช่วยทำให้อวัยวะเพศชายสอดใส่เข้าไปได้ง่ายขึ้น ซึ่งเป็นคำอธิบายที่ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจถึงความหมายที่ผู้แต่งต้องการจะสื่อได้อย่างชัดเจน โดยไม่ต้องตีความเพิ่มเติม

ตัวอย่างที่ 2

ต้นฉบับ ทุกครั้งทุกคราที่ผมมีโอกาสได้รู้และบางทีก็ได้เห็น ผมก็พลอยกำหนดยินดีกับเขาไปด้วยทุกที และซ้าๆนานๆพอเต็มกลั้นขึ้นมาสักที ผมก็หันไปใช้ **นางทั้งห้า** เป็นเพื่อนปลดเปลื้องตามวิธีที่ขุนช้างเคยอาศัยด้วยอารมณ์เกรียมกรอมตอนที่เสียวันทองไปใหม่ๆ

ฉบับแปล Every time I learned about and occasionally saw what went on, I was vicariously happy and felt as aroused as the actors themselves. And when once in a long while I could restrain myself no longer, I'd use my faithful **five fingers to release my tension**, just as a despondent Khun Chang had done in the early days after he lost Wanthong.*

คำว่า *นางทั้งห้า* มีที่มาจากเรื่อง ขุนช้างขุนแผน กล่าวคือ เป็นวิธีที่ขุนช้างใช้นิ้วมือทั้งห้าเพื่อช่วยตนเองเมื่อตอนที่วันทองไม่อยู่ เนื่องจากคำนี้เป็นคำที่ต้องใช้การตีความและต้องมีความรู้เกี่ยวกับที่มาของคำเพื่อความเข้าใจ ผู้แปลจึงแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการอธิบายความว่า five fingers to release my tension (การใช้นิ้วทั้งห้าเพื่อปลดปล่อยความอัดอั้น) เพื่อถ่ายทอดความหมายของคำนี้ให้เข้าใจอย่างชัดเจน

ตัวอย่างที่ 3

ต้นฉบับ “อย่า! อย่ามาทำพุดดี” เธอแหงนขึ้นทันทีและผุดลุกขึ้นนั่ง “ถึงยังไรก็อย่า
นึกเลยว่าจะได้แอม”

ฉบับแปล “Don’t! Spare me your compliments,” she burst out, sitting up.
“No matter what, don’t think you’ll ever get to lay me.”

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของคำว่า แอม ว่า กิน ได้สมประสงค์
ซึ่งในบริบทนี้ผู้แต่งใช้เพื่อต้องการสื่อความหมายโดยนัยว่า มีเพศสัมพันธ์ กล่าวคือ คุณแก้วบอกกับ
จันว่า จันจะไม่มีความสัมพันธ์สักซึ่งกับเธอสมประสงค์อย่างที่จันคิด ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้
การอธิบายความแปลว่า get to lay me กล่าวคือ อธิบายความหมายที่แท้จริงของคำว่าแอมที่ใช้ใน
บริบทนวนิยายเรื่องนี้ เพราะ พจนานุกรม Oxford ให้ความหมายของคำว่า lay ว่า Have sex with
(การมีเพศสัมพันธ์ด้วย) ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจความหมายให้เข้าใจชัดเจนมากยิ่งขึ้น

ตัวอย่างที่ 4

ต้นฉบับ แกว่า ‘เด็กอับริย์ สมน้ำหน้าแม่มัน อยากเล่นกับผู้ชาย’

ฉบับแปล She said, ‘What a wicked child! Serves me well for sleeping
with a man!’

คำว่า เล่นกับผู้ชาย ในบริบทนี้มีความหมายถึงการมีเพศสัมพันธ์ เพราะ คุณแก้วตั้งครุภ
ขณะที่เธอยังสาว เนื่องจากเธอไปมีเพศสัมพันธ์กับผู้ชายเพียงเพื่อความอยากรู้อยากลองเท่านั้น
ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการแปลโดยการอธิบายความ กล่าวคือ อธิบายความหมายที่แท้จริงของ
คำนี้ว่า sleep with a man พจนานุกรม Oxford ให้ความหมายของคำว่า sleep ว่า Have sexual
intercourse or be involved in a sexual relationship (การมีเพศสัมพันธ์) เพื่อช่วยให้เข้าใจได้
ง่ายขึ้น

ตัวอย่างที่ 5

ต้นฉบับ สำหรับแม่หญิงสามสี่คนซึ่งเกิดไปเป็นที่ต้องอัยยาศัยกับเธอเข้านั้น คุณแก้ว ห้ามเด็ดขาดไม่ใช่มาลงสนามกับผมอีก

ฉบับแปล As for the three or four girls whose disposition Mrs Kaeo liked, she ordered them not to sleep with me again.

คำว่า *ลงสนาม* ในบริบทนี้มีความหมายถึงการมีเพศสัมพันธ์ เนื่องจากในนวนิยายเรื่องนี้มักมีการเปรียบเทียบเรื่องเพศสัมพันธ์เป็นกีฬา กล่าวคือ สามารถเล่นได้เป็นคู่ หรือเล่นเป็นกลุ่ม และทำเพื่อความสนุกสนาน ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้การอธิบายความ หรืออธิบายความหมายที่แท้จริงของคำ แปลว่า sleep with (การมีเพศสัมพันธ์) เพื่อความเข้าใจความหมายของคำนี้อย่างชัดเจน โดยไม่ต้องอาศัยการตีความเพิ่มเติม

ตัวอย่างที่ 6

ต้นฉบับ ผมเรียกร้องให้แม่แฉเรื่องราวลับในสนามกริธาระหว่างผู้หญิงด้วยกันเป็น คำตอบแทน

ฉบับแปล I asked each and every one of them to tell me in exchange the secrets of lovemaking between women.

คำว่า *สนามกริธา* มีความหมายว่า การมีเพศสัมพันธ์ ซึ่งในนวนิยายเรื่องนี้มักใช้กริธา เปรียบเทียบกับการมีเพศสัมพันธ์ กล่าวคือ สามารถมีผู้เล่นได้เป็นคู่ หรือเป็นกิจกรรมกลุ่มที่ทำเพื่อความสนุกสนาน ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการอธิบายความ แปลว่า lovemaking ซึ่งพจนานุกรม Oxford ให้ความหมายของคำนี้ว่า Sexual activity, especially sexual intercourse (การมีเพศสัมพันธ์) ซึ่งเป็นการอธิบายถึงความหมายที่แท้จริงของคำว่า *สนามกริธา* ให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น โดยที่ผู้อ่านไม่ต้องตีความเพิ่มเติม

โดยสรุป กลวิธีการแปลโดยการอธิบายความ ผู้แปลจะนำความหมายที่แท้จริงของโวหาร เคลือบคำมาใช้ในการถ่ายทอดความหมายให้ใกล้เคียงกับความหมายที่ต้นฉบับต้องการมากที่สุด จึงทำให้ได้บทแปลที่สามารถสื่อความให้ผู้อ่านเข้าใจได้อย่างชัดเจน เพราะในบางกรณี หากให้ผู้อ่านตีความด้วยตนเอง อาจก่อให้เกิดความผิดพลาดและเข้าใจต่างไปจากต้นฉบับได้

4.2.5.3.3 กลวิธีการแปลโดยการใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับ

จากการศึกษา กลวิธีนี้ปรากฏการใช้กับคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับภาษา (โวหารเคลือบคำ) กรณีเดียว คือ โวหารเคลือบคำที่มีบริบทช่วยในบรรยายถึงความหมายของการเปรียบเทียบนั้น เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายที่ต้นฉบับต้องการจะถ่ายทอดได้ชัดเจนขึ้น

โวหารเคลือบคำที่มีบริบทช่วยในการตีความ

ตัวอย่าง

ต้นฉบับ เป้าทั้งหลายที่เขามีไว้ทดลองซึกจึงถูกปล่อยวางและห่างเหิน

ฉบับแปล The various targets on which he used to **practise** were left vacant and forlorn

ในนวนิยายเรื่องนี้เปรียบเทียบการมีเพศสัมพันธ์กับการยิงปืน กล่าวคือ ผู้ชายทุกคนมักมีกระสุนในการยิงปืนจำนวนจำกัด หากใช้โดยไม่คำนึงให้ถี่ถ้วน กระสุนหมดก็ไม่สามารถใช้งานได้อีก หรือเสื่อมสมรรถภาพทางเพศ คำว่า ประลองซึก ในนวนิยายเรื่องนี้ จึงหมายถึงการมีเพศสัมพันธ์ ผู้แปลแปลคำนี้ว่า practise พจนานุกรม Oxford ให้ความหมายของคำนี้ว่า Perform (an activity) or exercise (a skill) repeatedly or regularly in order to acquire, improve or maintain proficiency in it (การทำกิจกรรมหรือออกกำลังกายซ้ำๆ เป็นประจำ เพื่อให้ได้มา พัฒนา และรักษา ประสิทธิภาพที่มีอยู่) ซึ่งเป็นคำที่มีความหมายกว้างกว่าคำว่า ประลองซึก เพราะคำว่า practise (การฝึกฝนเป็นประจำ) ไม่ได้ระบุเฉพาะเจาะจงว่าฝึกฝนทักษะใด อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาคำนี้ร่วมกับบริบทในนวนิยายซึ่งบรรยายเกี่ยวกับการเปรียบเทียบนี้จะช่วยในการถ่ายทอดความหมายให้เข้าใจมากขึ้น

ดังนั้น กลวิธีการแปลโดยการใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับทำให้ได้บทแปลที่สามารถสื่อความให้เห็นเพียงใจความหลักหรือภาพรวมของประโยคเท่านั้น ไม่สามารถเก็บทุกรายละเอียดของคำทางวัฒนธรรมนั้นได้ชัดเจนเท่าเทียมกับที่ต้นฉบับระบุ

4.2.5.3.4 กลวิธีการแปลโดยการละ

จากการศึกษา กลวิธีนี้ปรากฏการใช้กับคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับภาษา (โวหารเคลื่อนคำ) กรณีเดียว คือ โวหารเคลื่อนคำที่มีบริบทช่วยถ่ายทอดความหมาย เนื่องจากหากละไม่แปลคำนั้น บริบทอื่นยังสามารถช่วยถ่ายทอดใจความหลักได้ใกล้เคียงกับที่ต้นฉบับต้องการ

โวหารเคลื่อนคำที่มีบริบทช่วยถ่ายทอดความหมาย

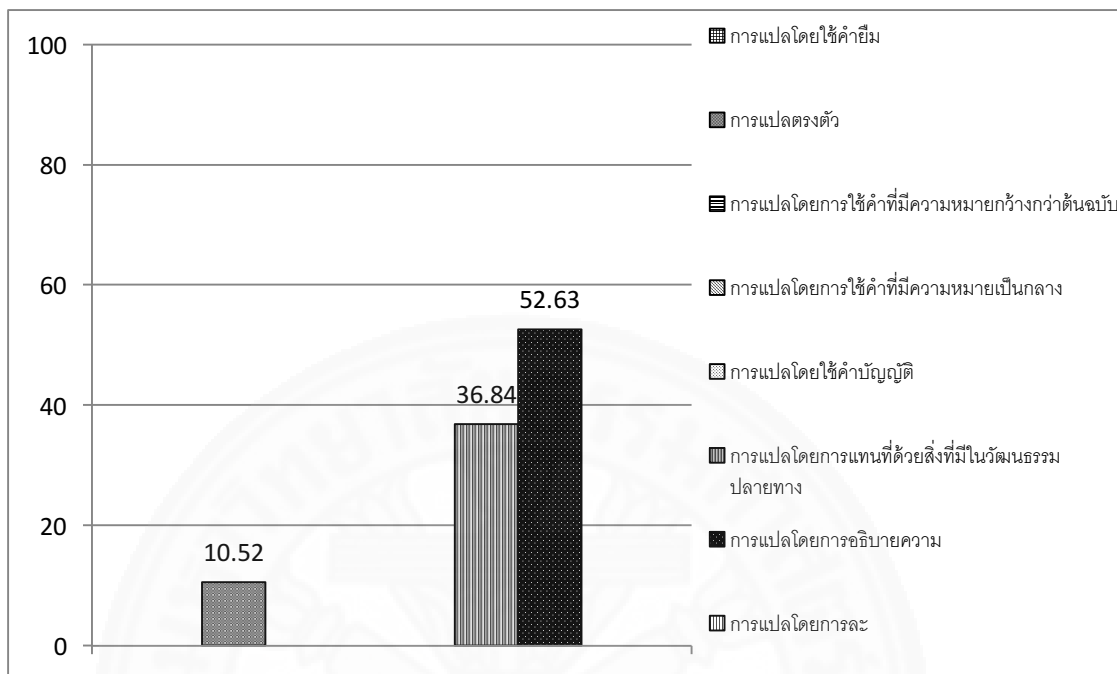
ตัวอย่าง

ต้นฉบับ	จนกระทั่งน้ำเนื้อในเรือนกายของเธอเหือดแห้งไปตั้งว่าจะเหลือแต่ซังหรือ ชานแล้วนั้นแหละ ผมจึงได้ทำพิธีลาจาก <u>กรีฑาสมร</u> ของเธอด้วยความอาลัย
ฉบับแปล	When the fluids in her body dried up, I held a farewell party for her with great sorrow.

คำว่า *กรีฑาสมร* มีความหมายถึงการมีเพศสัมพันธ์ เนื่องจากในนวนิยายเรื่องนี้มักเปรียบเทียบการมีเพศสัมพันธ์เป็นเหมือนกับการเล่นกีฬา กล่าวคือ สามารถเล่นเป็นคู่ หรือเล่นเป็นกลุ่มก็ได้ ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการละไม่แปล บอกเพียงแค่ว่าอำลาจากเธอ อย่างไรก็ตาม บริบทโดยรอบของคำนี้ที่ระบุว่า จันได้สนองพระคุณคุณบุญเลื่องด้วยกรีฑาการอยู่ได้เรื่อยมาจนในยามดึกแห่งอายุสังขารของเธอ หรือที่แปลว่าจันมีเพศสัมพันธ์กับเธอจนเธอแก่ชรา จึงได้หยุดลง อาจช่วยสื่อความหมายให้เข้าใจประโยคนี้ได้ใกล้เคียงกับต้นฉบับ

กลวิธีการแปลโดยการละ ผู้แปลจะละไม่แปลในส่วนที่มีบริบทช่วยในการถ่ายทอดความหมายหรือให้รายละเอียดของคำนั้นแล้ว เพื่อให้บทแปลยังสามารถถ่ายทอดภาพรวมของประโยคได้ใกล้เคียงกับต้นฉบับ แต่อย่างไรก็ตาม การแปลโดยกลวิธีนี้อาจทำให้สูญเสียเนื้อหาบางประการและลีลาการใช้ภาษาของผู้แต่งไป

แผนภูมิ 4.2.5.4 กลวิธีการแปลคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับภาษา หมวดหมู่สำนวน

แผนภูมิ 4.2.5.4 แสดงกลวิธีที่ผู้แปลใช้ในการแปลสำนวนทั้งสิ้น 19 สำนวน ปรากฏกลวิธีที่ผู้แปลใช้ 3 กลวิธี เรียงตามลำดับจากกลวิธีที่มีการใช้มากที่สุดไปน้อยที่สุด ดังนี้ กลวิธีการแปลโดยการอธิบายความ ร้อยละ 52.63 กลวิธีการแปลโดยการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทาง ร้อยละ 36.84 กลวิธีการแปลตรงตัว 10.52 ซึ่งจะได้อภิปรายรายละเอียด ต่อไปนี้

4.2.5.4.1 กลวิธีการแปลโดยการอธิบายความ

จากการศึกษา กลวิธีนี้ปรากฏการใช้กับคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับภาษา (สำนวน) 2 กรณี คือ 1) สำนวนที่มีลักษณะเฉพาะ ในวัฒนธรรมปลายทางไม่ปรากฏการใช้สำนวนเทียบเคียง เพื่อสื่อถึงความหมายเดียวกัน 2) สำนวนที่แปลโดยการแทนที่แล้วไม่เข้ากับบริบท และทำให้บรรยากาศของต้นฉบับสูญหายไป ผู้แปลจึงใช้การอธิบายความในการถ่ายทอดความหมายให้ผู้อ่านเข้าใจมากที่สุด

1) *สำนวนที่มีลักษณะเฉพาะ*

ตัวอย่างที่ 1

ต้นฉบับ นอกจากคุณตาผมก็เหมือนคนหัวเดียวกระเทียมลีบสำหรับที่นั่น

ฉบับแปล although, apart from Grandpa, I lived all by myself...

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของสำนวน *หัวเดียวกระเทียมลีบ*ว่า ตัวคนเดียว โดดเดี่ยว ไม่มีพวกพ้อง ซึ่งไม่ปรากฏการใช้สำนวนในลักษณะเดียวกันนี้ในภาษาปลายทาง ทำให้ไม่สามารถหาสำนวนมาเทียบเคียงได้ ผู้แปลจึงแปลคำนี้โดยใช้การอธิบายความว่า lived all by myself (ต้องพึ่งพาตนเอง ไร้ที่พึ่ง) เพื่ออธิบายความหมายของสำนวนนี้ให้ผู้อ่านเข้าใจ

ตัวอย่างที่ 2

ต้นฉบับ ผมไม่ได้พูดเป็นนัยสองงามแบบลำตัด ผมพูดอย่างลำหัดลำโคนเลยทีเดียว
เป็นการตีกระทบอารมณ์ใคร่ของเราทั้งสองเพื่อประชดประชันการสมรส
เทียมซึ่งจะไปลงเอยที่ห้องหอแห่งนั้น

ฉบับแปล I wasn't beating around the bush but referring forcefully to
our common lust in order to ridicule the fake marriage that
would take place in that bridal chamber.

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของสำนวน *ลำหัดลำโคน*ว่า ชื่นเชิงที่ใช้หัดโคน อีกฝ่ายหนึ่งอย่างรุนแรง ดุเดือด หรือโดยไม่ปราณีปราศรัย สำนวนพูดอย่างลำหัดลำโคนจึงหมายถึง พูดอย่างรุนแรง ไม่ถนอมน้ำใจผู้ฟัง ซึ่งไม่ปรากฏการใช้สำนวนลักษณะเดียวกันในวัฒนธรรม ปลายทาง ทำให้ไม่มีสำนวนมาเทียบเคียง ผู้แปลจึงใช้กลวิธีการแปลโดยการอธิบายความว่า referring forcefully ซึ่งหมายถึง พูดอย่างหนักแน่น รุนแรง ไม่มีเมตตาปราณี เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจ ความหมายของสำนวนนี้อย่างชัดเจน

2) *สำนวนที่แปลโดยการแทนที่แล้วไม่เข้ากับบริบท*

ตัวอย่างที่ 3

ต้นฉบับ ผมแลเห็นตัวเองกับมารดาในศาลแห่งเดียวกันนั้นและคุณหลวงกำลัง
ตะโกนสาวไส้ให้กาгинอยู่กลางศาล

ฉบับแปล I saw my mother and myself in that same court, listening to
His Lordship exposing my mother's secret for all to hear.

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของสำนวน *สาวไส้ให้กาгин* ว่า นำความลับของฝ่ายตนไปเปิดเผยให้คนอื่นรู้เป็นการประจานตนหรือพรอคพวกของตน ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการอธิบายความว่า *exposing my mother's secret for all to hear* (เปิดเผยความลับให้ทุกคนรับรู้) เพื่อถ่ายทอดความหมายให้เข้าใจได้โดยง่าย แม้ในวัฒนธรรมปลายทางจะมีสำนวนเทียบเคียงว่า *wash your dirty linen in public* ที่มีความหมายว่า *Discuss one's personal affairs in public* (เปิดเผยเรื่องอื้อฉาวให้สาธารณชนรับรู้) แต่การแปลโดยใช้สำนวนนี้อาจทำให้บทแปลไม่เป็นธรรมชาติ เนื่องจากบริบทเป็นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในศาล การใช้สำนวนที่เปรียบเทียบกับการซักผ้าที่สกปรกอาจไม่เหมาะสมเท่าใดนัก

ตัวอย่างที่ 4

ต้นฉบับ เธอรับว่าคุณแก้วได้ช่วยประทั่งให้เธออยู่ที่นี่ต่อมาได้เป็นอย่างดี เพราะใจ
จริงเธอก็ไม่เต็มใจที่จะจากไปเพื่อ“ตายเอาดาบหน้า”ถ้าไม่จำเป็น

ฉบับแปล She admitted Miss Kaeo had contributed to her decision to
stay here, because she had no real wish to leave and face her
destiny alone if it weren't absolutely necessary.

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของสำนวน *ตายเอาดาบหน้า* ว่า ยอมไปเผชิญกับความทุกข์และความยากลำบากข้างหน้า ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้การอธิบายความว่า *face her destiny* (เผชิญหน้ากับโชคชะตา) เพื่อถ่ายทอดความหมายให้ผู้อ่านเข้าใจได้ง่าย อย่างไรก็ตามสำนวนนี้มีสำนวนในวัฒนธรรมปลายทางที่สามารถใช้เทียบเคียงได้ คือ *To cross the Rubicon* มีความตามพจนานุกรม Collins ระบุว่า *reach a point where one cannot change a decision*

or course of action (อยู่ในจุดที่ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจหรือการกระทำได้ จะต้องยอมรับ) ซึ่งมีความหมายใกล้เคียงกับสำนวนตายเอาดาบหน้า แต่เนื่องจากสำนวนปลายทาง มีการระบุถึง Rubicon ซึ่งเป็นชื่อแม่น้ำของประเทศอิตาลี การนำสำนวนปลายทางมาใช้กับบริบท ในวัฒนธรรมไทย อาจทำให้บรรยากาศของเรื่องเปลี่ยนแปลงไป

ตัวอย่างที่ 5

ต้นฉบับ	ผมรู้ ผมจึงทำ ทองไม่รู้ร้อน และคุมเชิงเธอไปเรื่อยๆ ทำคุมเธอไปยังนั่นเอง แหละ กะว่าเธอปรูดไปที่ประตูก็จะปล่อยเธอไปตามสบายให้แปลกใจเล่น
ฉบับแปล	Knowing this, I remained silent and kept watching her, with no particular purpose in mind. If she bolted for the door, I'd let her go, and that would make her wonder.

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของสำนวน **ทองไม่รู้ร้อน** ว่า เฉยเมย ไม่สะดุ้ง สะเทือน ซึ่งในบริบทนี้ใช้กับจันที่ไม่สะดุ้งสะเทือน ยังคงนิ่งเฉยอยู่กับคำพูดยั่วยุของคุณแก้ว ผู้แปลจึงแปลสำนวนนี้โดยใช้กลวิธีการอธิบายความ แปลว่า remained silent (ยังคงเงียบเฉย ไม่พูดอะไรตอบโต้) อย่างไรก็ตาม สำนวน ทองไม่รู้ร้อน มีสำนวนปลายทางเทียบเคียงว่า tune the blind eyes มีความหมายตามที่พจนานุกรม Collins ระบุว่า to pretend not to notice or ignore deliberately (แสร้งทำไม่เห็น หรือ ตั้งใจเพิกเฉย) แต่เนื่องจากบริบทต่อมามีการกล่าวถึงคำว่า คุมเชิง หมายถึง การคอยระวังท่าทีของอีกฝ่าย และผู้แปลเลือกใช้คำว่า keep watching (เฝ้ามอง สังเกตการณ์) เพื่อถ่ายทอดความหมาย ดังนั้น การแปลโดยใช้คำว่า turn the blind eyes อาจทำให้ บทแปลไม่เป็นธรรมชาติ หรือ ดูขัดแย้งกับบริบทโดยรอบ

ตัวอย่างที่ 6

ต้นฉบับ นำวาดอายุสักสี่สิบสองเห็นจะได้ในตอนนั้น แต่เสียงเธอพูดฟังยั้งกะเธอเป็น
ไม้ใกล้ฝั่ง เสียเต็มประดา

ฉบับแปล Aunt Waht was about forty-two at the time, but she spoke as if
she was about to check out...

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของสำนวน ไม้ใกล้ฝั่งว่า แก่ใกล้จะตาย ผู้แปลแปลโดยใช้กลวิธีการอธิบายความว่า about to check out เพื่ออธิบายความหมายของสำนวนนี้ให้ผู้อ่านเข้าใจมากที่สุด เนื่องจากพจนานุกรม Collins ให้ความหมายของคำว่า check out ว่า die (ตาย) คำว่า about to check out จึงหมายถึงใกล้ตาย อย่างไรก็ตาม ในภาษาปลายทางมีสำนวนที่ใช้เทียบเคียงกับสำนวนไม้ใกล้ฝั่งว่า one foot in the grave ซึ่งพจนานุกรม Collins ให้ความหมายของสำนวนนี้ว่า near to death (ใกล้จะตาย) แต่เนื่องจากในวัฒนธรรมไทยไม่ค่อยคุ้นเคยกับ grave หรือหลุมฝังศพมาก เมื่อแปลอาจทำให้บทแปลไม่เป็นธรรมชาติและเปลี่ยนแปลงบรรยากาศของต้นฉบับ

โดยสรุป กลวิธีการแปลโดยการอธิบายความ ผู้แปลจะนำความหมายที่แท้จริงของสำนวนในต้นฉบับนั้นมาใช้เพื่อถ่ายทอด บทแปลที่ได้จึงสามารถเก็บความและถ่ายทอดรายละเอียดได้ตรงตามต้นฉบับ ทำให้ผู้อ่านเข้าใจได้ง่าย แต่ไม่สามารถเก็บลีลาการใช้ภาษาของผู้แต่งได้

4.2.5.4.2 กลวิธีการแปลโดยการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทาง

จากการศึกษา กลวิธีนี้ปรากฏการใช้กับคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับภาษา (สำนวน) กรณียเดียว คือ สำนวนที่มี เทียบเคียงในภาษาปลายทาง ผู้แปลจะแปลโดยใช้สำนวนปลายทาง เพราะผู้อ่านจะมีความคุ้นเคยกับความหมายของสำนวนนั้น ทำให้เข้าใจได้อย่างรวดเร็ว

สำนวนที่มีเทียบเคียงในภาษาปลายทาง

ตัวอย่างที่ 1

ต้นฉบับ แล้วข้าก็ยงบาปซ้ำที่พาใครให้เหี้ยน้อยกว่าไอ้หลวงห่านี่มาช่วยกุ๋หน้าไม่ได้
ฉบับแปล I couldn't find anyone less heinous than this damn lord to
save our face.

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของสำนวน กุ๋หน้า ว่า ช่วยทำให้ชื่อเสียงคงดีอยู่ เนื่องจากในวัฒนธรรมปลายทางปรากฏการใช้สำนวนที่มีความหมายเหมือนกับสำนวนในต้นฉบับ ผู้แปลจึงแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทางว่า save face ซึ่งพจนานุกรม Oxford ให้ความหมายว่า Avoid humiliation (หลีกเลี่ยงการทำให้เสียเกียรติหรือขายหน้า)

ตัวอย่างที่ 2

ต้นฉบับ เธอจึงเคืองแค้นผมที่โผล่เข้าไปขัดจังหวะในตอนที่ยังไม่ทันจะยิงนก
บัตชบได้เลยสักตัวครึ่งตัว
ฉบับแปล she got angry with me for barging in and spoiling her plans
when she wasn't ready to kill even half of a single damned
bird with one stone.

สำนวน ยิงนกบัตชบได้เลยสักตัวครึ่งตัว มีที่มาจากสำนวน ยิงปืนนัดเดียวได้นกสองตัว สำนวนนี้พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายว่า ทำอย่างเดียวได้ผล 2 อย่าง ลงทุนครั้งเดียว ได้ผลกำไร 2 ทาง เนื่องจากในวัฒนธรรมปลายทางมีสำนวนที่มีความหมายเดียวกัน คือ to kill two birds with one stone พจนานุกรม Oxford ให้ความหมายของสำนวนนี้ว่า Achieve two aims at

once (สำเร็จประสงค์ 2 เป้าหมายภายในครั้งเดียว) ผู้แปลจึงนำสำนวนนี้มาแปลงเป็น kill even half of a single damned bird with one stone (ฆ่านกบัตซบได้สักครึ่งตัวหรือหนึ่งตัว) เพื่อคงสีสันและรูปแบบการใช้ภาษาของต้นฉบับไว้

ตัวอย่างที่ 3

ต้นฉบับ ผมชี้ให้เธอเห็นอยู่ว่าคุณขจรเป็นคนดีอยู่เป็นอันมาก ไม่บังควรเลยที่เธอจะ
มาเหยียดเขาเป็น “ลิบเบียใกล้มือ”

ฉบับแปล I told her Master Khajorn was a very good man, so it wasn't
appropriate for her to consider him as “a bird in the hand”,...

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของสำนวน ลิบเบียใกล้มือ ว่า ของเล็กน้อยที่จะได้แน่ๆ ควรเอาไว้ก่อน เนื่องจากสำนวนนี้มีสำนวนเทียบเคียงในภาษาปลายทาง ผู้แปลจึงแปลโดยใช้กลวิธีการแปลโดยการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทางว่า a bird in the hand เพื่อให้ผู้อ่านในภาษาปลายทางเข้าใจได้โดยเร็ว ซึ่งพจนานุกรม Oxford ให้ความหมายของสำนวนนี้ว่า It's better to be content with what you have than to risk losing everything by seeking to get more. (พึงพอใจกับสิ่งที่มีมากกว่ายอมเสี่ยงกับการเสียทุกอย่าง เพื่อความต้องการอื่นๆ) ซึ่งสามารถสื่อความได้เหมือนกับต้นฉบับ

ตัวอย่างที่ 4

ต้นฉบับ ว่าแต่เขา อิเหนาเป็นเอง! ถ้อยเปรียบเปรยคຸນหุมาเมื่อเด็กๆ ผุดขึ้นในหัว

ฉบับแปล ‘The pot calling the kettle black.’ The old saying I had heard
since childhood flashed across my mind.

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของสำนวน ว่าแต่เขาอิเหนาเป็นเอง ว่า คำหนิผู้อื่นเรื่องใดแล้วตนกลับทำเรื่องนั้นเสียเอง ซึ่งในวัฒนธรรมปลายทางมีสำนวนเทียบเคียง ผู้แปลจึงแปลโดยใช้การแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทางว่า The pot calling the kettle black ซึ่งพจนานุกรม Oxford ให้ความหมายของสำนวนนี้ว่า Used to convey that the criticisms a person is aiming at someone else could equally well apply to themselves

(การกล่าวว่าผู้อื่นที่ผู้ที่ถูกตำหนิสามารถนำคำนั้นมาตำหนิคืนได้) จึงเห็นได้ว่า ทั้งสองสำนวนสื่อความหมายในทำนองเดียวกัน

กลวิธีการแปลโดยการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทางมักใช้กับสำนวนในต้นฉบับที่มีสำนวนในภาษาปลายทางเทียบเคียง และสื่อความหมายได้เช่นเดียวกัน ซึ่งกลวิธีนี้จะทำให้ผู้อ่านในภาษาปลายทางเข้าใจได้อย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ยังเป็นการถ่ายทอดวรรณรสของนวนิยายได้เช่นเดียวกับต้นฉบับอีกด้วย

4.2.5.4.3 กลวิธีการแปลตรงตัว

จากการศึกษานวนิยาย กลวิธีนี้ปรากฏการใช้กับคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับภาษา (สำนวน) กรณีเดียว คือ สำนวนที่แปลตรงตัวแล้วสามารถรักษาความหมายของต้นฉบับไว้ได้ ไม่ทำให้ใจความที่ผู้แต่งต้องการจะถ่ายทอดคลาดเคลื่อนไปผู้แปลจะแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการแปลตรงตัว และนำมาจัดเรียงให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ปลายทาง

สำนวนที่แปลตรงตัวแล้วสามารถรักษาความหมายของต้นฉบับไว้ได้

ตัวอย่างที่ 1

ต้นฉบับ เมื่อก็ผมพูดอะไรหรือ ตัวตายตัวแทน...ผมว่าคุณแก้วเป็นตัวแทนของคุณ
หลวง

ฉบับแปล What was it I was saying right now? Proxy, successor... I said
Miss Kaeo was His Lordship's successor.

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของคำว่า ตัวตายตัวแทนว่า ผู้ที่รับช่วงทำงานติดต่อกันไปไม่ขาดตอน คล้ายกับตัวแทนของบุคคลนั้น ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้วิธีการแปลตรงตัวว่า Proxy, successor กล่าวคือ พจนานุกรม Oxford ให้ความหมายของ proxy ว่า A person authorized to act on behalf of another (บุคคลที่ได้รับอนุญาตให้เป็นตัวแทนของผู้ใดผู้หนึ่ง) และคำว่า successor มีความหมายว่า A person or thing that succeeds another (บุคคลหรือ

สิ่งของที่รับช่วงต่อกับบุคคลหรือสิ่งของอีกอย่าง) เนื่องจากสำนวนนี้ไม่ได้มีความหมายซับซ้อน และมีคำว่าตัวแทน เพื่อช่วยให้เข้าใจความหมายอย่างชัดเจน

ตัวอย่างที่ 2

ต้นฉบับ “ก็พล่านไปเท่านั้น” เธอหัวเราะน้อยๆ “เธอตีเอาหน้าแงเขาเชียวนะ แต่ เขาก็หวังจะซื้อคืนจากเธอได้”

ฉบับแปล “He was seething, of course.” She chuckled. “You hit him over the head. But he still hopes to buy it back from you.”

ตีเอาหน้าแง มีความหมายถึง การทำร้าย เอาผลประโยชน์ หรือ เล่นงาน บุคคลหนึ่งโดยตรง หรือ ทำให้บุคคลหนึ่งเจ็บปวด เสียหาย เหมือนกับการตีเข้าที่กลางหัว เนื่องจากสำนวนนี้ ไม่ได้มีความหมายซับซ้อน หรือต้องอาศัยการตีความมาก ผู้แปลจึงแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการแปลตรงตัวว่า hit over the head (ตีที่หัว) ในการถ่ายทอดความหมาย

ฉะนั้น กลวิธีการแปลตรงตัว ผู้แปลจะนำคำในต้นฉบับมาถ่ายทอดคำต่อคำ ซึ่งเมื่อใช้กับ สำนวนที่ไม่ซับซ้อน เข้าใจได้ง่าย ทำให้ได้บทแปลสามารถช่วยสื่อความ ถ่ายทอดความเข้าใจ และรักษาลีลาการใช้ภาษา ตลอดจนรูปแบบของคำได้เช่นเดียวกับต้นฉบับ

เพื่อตอบคำถามงานวิจัยข้อที่ 2) ผู้อ่านมีความเข้าใจบทแปลของคำทางวัฒนธรรมมากน้อย เพียงใด ผู้วิจัยจัดทำแบบทดสอบ เพื่อใช้ในการตรวจสอบความเข้าใจ ซึ่งจะได้อภิปรายรายละเอียดต่อไป

4.3 แบบทดสอบความเข้าใจที่มีต่อบทแปลของคำทางวัฒนธรรม

แบบทดสอบนี้จัดทำขึ้นเพื่อตรวจสอบความเข้าใจของผู้อ่านที่มีต่อบทแปลของคำทางวัฒนธรรม เรื่อง The story of Jan Dara (แปลมาจากเรื่อง เรื่องของจัน ดารา) ซึ่งผู้วิจัยจะนำคำทางวัฒนธรรมที่ปรากฏในนวนิยายมาจัดประเภทตามหลักเกณฑ์คำทางวัฒนธรรมที่เสนอโดย Nida ได้แก่ คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับนิเวศ คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับวัตถุ คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับสังคม คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนาและความเชื่อ และคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับภาษา และนำมาเทียบเคียงกับบทแปลเพื่อศึกษากลวิธีการแปลที่ผู้แปลใช้ในการถ่ายทอด โดยพิจารณาตามหลักเกณฑ์กลวิธีการแปลคำทางวัฒนธรรมตามทฤษฎีที่เสนอโดย Newmark ปรากฏการใช้ 8 กลวิธี คือ กลวิธีการแปลโดยใช้คำยืม กลวิธีการแปลตรงตัว กลวิธีการแปลโดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับ กลวิธีการแปลโดยใช้คำที่มีความหมายเป็นกลาง กลวิธีการแปลโดยใช้คำบัญญัติ กลวิธีการแปลโดยการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทาง กลวิธีการแปลโดยการอธิบายความ และ กลวิธีการแปลโดยการละ

จากนั้น ผู้วิจัยนำตัวอย่างของบทแปลของคำทางวัฒนธรรมแต่ละประเภทมาสร้างแบบทดสอบ โดยจะเลือกคำเป็นจำนวนกี่ คำก็ได้ ในกรณีที่คำทางวัฒนธรรมในหมวดหมู่นั้นมีจำนวนน้อยกว่า 3 คำ ผู้วิจัยจะนำคำมาใช้ในการแบบทดสอบเพียง 1 คำ เท่านั้น แต่ในกรณีที่คำทางวัฒนธรรมนั้นมีมากกว่า 3 คำ ผู้วิจัยจะนำมาใช้ในการแบบทดสอบ 3 คำ เพื่อให้ได้ผลการวิเคราะห์ที่ชัดเจน

ผู้วิจัยส่งแบบทดสอบให้กับผู้ทำแบบทดสอบ 5 คน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างของผู้อ่านมาแปลบทแปลภาษาอังกฤษของคำทางวัฒนธรรมนั้นกลับมาเป็นภาษาไทย ซึ่งผู้ทำแบบทดสอบทั้ง 5 คนเป็นผู้ที่มีความรู้ภาษาอังกฤษในระดับดี เคยมีผลงานการแปล หรือผ่านหลักสูตรการเรียนการสอนที่มีวิชาแปล จากนั้นคำแปลในแบบทดสอบจะถูกนำมาวิเคราะห์เพื่อตอบคำถามงานวิจัยข้อที่ 2) ผู้อ่านมีความเข้าใจบทแปลของคำทางวัฒนธรรมมากน้อยเพียงใด

ผู้วิจัยแบ่งเกณฑ์การพิจารณาเพื่อตรวจสอบว่าผู้ทำแบบทดสอบมีความเข้าใจบทแปลของคำทางวัฒนธรรมมากน้อยเพียงใดออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

1) *เข้าใจตรงตามต้นฉบับ*

ผู้ทำแบบทดสอบแปลกลับโดยใช้คำตรงตามต้นฉบับทุกประการ หรือ อาจใช้คำที่มีรูปแบบแตกต่าง แต่คำแปลกลับนั้นมีความหมายเหมือนกับคำในต้นฉบับ เช่น

ต้นฉบับ	อยู่ไฟ	แปลกลับ	อยู่ไฟ
ต้นฉบับ	อยู่ไฟ	แปลกลับ	นอนใกล้ไฟหลังจากคลอด

2) *เข้าใจใกล้เคียงกับต้นฉบับ*

ผู้ทำแบบทดสอบแปลกลับโดยใช้คำที่ใกล้เคียงกับต้นฉบับ คำแปลกลับมีรูปแบบและความหมาย หรือหน้าที่แตกต่างจากต้นฉบับเล็กน้อย แต่เมื่อพิจารณาร่วมกับบริบทแล้วจะต้องเป็นธรรมชาติและไม่ทำให้ใจความหลักคลาดเคลื่อนไปไปมากนัก เช่น

ต้นฉบับ	ผ้าแถบ	แปลกลับ	ผ้า, กระจงมอก	เป็นสิ่งที่ทำหน้าที่เหมือนกันกับคำในต้นฉบับ
ต้นฉบับ	มันแกงบวช	แปลกลับ	เผือกบวชชี, มันบวช	ทั้งคำในต้นฉบับและคำแปลกลับเป็นชื่อของขนมไทยที่ทำจากวัตถุดิบประเภทเดียวกัน หรือมีขั้นตอนการผลิตเหมือนกัน
ต้นฉบับ	มูลบทบรรพกิจ	แปลกลับ	บทเรียนภาษาไทย	คำแปลกลับแม้จะเป็นคำจำกัดกลุ่มหรือมีความหมายกว้างกว่า แต่ยังเกี่ยวข้องกับคำในต้นฉบับ
ต้นฉบับ	กราบ	แปลกลับ	กราบแทบเท้า	คำแปลกลับแม้จะเป็นคำลูกกลุ่มมีความหมายแคบกว่า หรือมีความหมายเป็นกลางมากขึ้น แต่ยังเกี่ยวข้องกับคำในต้นฉบับ

3) เข้าใจแตกต่างจากต้นฉบับ

ผู้ทำแบบทดสอบแปลกลับโดยใช้คำที่แตกต่างจากต้นฉบับ และเมื่อพิจารณาร่วมกับบริบทแล้วไม่เป็นธรรมชาติ ทำให้ใจความหลักคลาดเคลื่อนไปจากต้นฉบับ

ต้นฉบับ	ผ้าแถบ	แปลกลับ	ผ้าพันแผล
---------	--------	---------	-----------

อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่ผู้ทำแบบทดสอบเข้าใจแตกต่างไปจากต้นฉบับ สามารถตีความได้หลากหลาย กล่าวคือ อาจมีสาเหตุมาจากบทแปลไม่สื่อความมากพอ หรือ อาจเกิดจากความรู้ความเข้าใจด้านภาษาและวัฒนธรรม ตลอดจนประสบการณ์ของผู้ทำแบบทดสอบ

วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบทดสอบ

จากการที่ผู้วิจัยจัดทำแบบทดสอบเพื่อตรวจสอบความเข้าใจของผู้อ่านที่มีต่อบทแปลของคำทางวัฒนธรรม ข้อมูลที่ได้จากแบบทดสอบสามารถวิเคราะห์ได้ ดังนี้

4.3.1 คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับนิเวศ

กลวิธีที่ผู้แปลใช้ในการแปลคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับนิเวศมีทั้งสิ้น 2 กลวิธีเรียงตามลำดับจากกลวิธีที่ปรากฏการใช้มากที่สุดไปน้อยที่สุด ดังนี้ กลวิธีการแปลโดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับ และกลวิธีการแปลโดยใช้คำยืม

4.3.1.1 กลวิธีการแปลโดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับ

คำทางวัฒนธรรมที่แปลโดยใช้กลวิธีการแปลโดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับมีน้อยกว่า 3 คน ผู้วิจัยจึงนำคำมาใช้ในแบบทดสอบเพียง 1 คำ

ฉบับแปล He replied that His Lordship had come once, to sign contracts relevant to the sale of three rice mills and of more than a hundred and fifty hectares of land, and had never shown up again because there was nothing else for him to sell.

ต้นฉบับ ท่านบอกว่าเขาเคยหนเดียวเมื่อตอนมาทำสัญญาซื้อขายที่โรงสีสามโรงและ ไร่นา อีกพันกว่าไร่ แล้วก็ไม่ได้มาอีก เพราะไม่มีอะไรจะขายอีกแล้ว

คำทาง	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ
วัฒนธรรม	ของ	ของ	ของ	ของ	ของ
ในฉบับแปล	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ
	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ
	หมายเลข 1	หมายเลข 2	หมายเลข 3	หมายเลข 4	หมายเลข 5
land	ที่ดิน	ที่ดิน	ที่ดิน	ที่ดิน	แผ่นดิน

คำว่า ไร่นา มีความหมายว่าพื้นที่ที่ใช้ในการทำเกษตร ปลูกข้าว โกลนา ซึ่งฉบับแปลแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการแปลโดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับว่า land

ผู้ทำแบบทดสอบ 4 คน แปลคำนี้โดยใช้คำว่า ที่ดิน ซึ่งสามารถสื่อความได้ใกล้เคียงกับต้นฉบับ เพราะ ที่ดิน มีความหมายถึงพื้นที่ที่มีความเกี่ยวข้องอสังหาริมทรัพย์ โดยเดิมที่ที่ดินนั้นอาจเคยเป็นที่อยู่อาศัย ไร่นา สวน ป่าหรือพื้นที่ที่รกร้าง ไม่ได้เฉพาะเจาะจงว่าเป็นไร่นาเพียงอย่างเดียว

ผู้ทำแบบทดสอบ 1 คน แปลว่า แผ่นดิน ซึ่งมีความหมายถึง พื้นที่โดยทั่วไป เพราะอาจเป็นพื้นที่ที่ใช้สำหรับทำการเกษตร อสังหาริมทรัพย์ พื้นที่ท่องเที่ยว ซึ่งสื่อความได้คลาดเคลื่อนไปจากต้นฉบับ เนื่องจากเมื่อนำคำนี้มาพิจารณาร่วมกับบริบทจะให้ความหมายแตกต่างกันไป เพราะขายแผ่นดิน มีความหมายถึงคนที่ไม่รักชาติ

ฉะนั้น การแปลโดยกลวิธีการใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับทำให้ผู้ทำแบบทดสอบร้อยละ 80 เข้าใจได้ใกล้เคียงกับต้นฉบับ คำแปลไม่เหมือนกับคำในต้นฉบับ แต่ไม่ทำให้ใจความสำคัญผิดเพี้ยนไป อย่างไรก็ตาม ผู้ทำแบบทดสอบร้อยละ 20 เข้าใจแตกต่างไปจากต้นฉบับ เมื่อนำคำแปลกลับมาพิจารณาร่วมกับบริบทแล้วไม่สามารถถ่ายทอดความหมายเช่นเดียวกับที่ผู้แต่งต้องการได้

4.3.1.2 กลวิธีการแปลโดยใช้คำยืม

คำทางวัฒนธรรมที่แปลโดยใช้กลวิธีการแปลโดยใช้คำยืมมีน้อยกว่า 3 คน ผู้วิจัยจึงนำคำมาใช้ในแบบทดสอบเพียง 1 คำ

ฉบับแปล What could be found here was another kind of hyacinth, of the water lily family, better known as Java weed or water hyacinth.

ต้นฉบับ แต่ถึงยังไรทางบ้านเราก็คงพอจะมีไฮยาซินธ์อีกชนิดหนึ่งไว้ดูเล่นแก้ขัดเหมือนกัน เป็นพันธุ์ที่แตกเครือออกไป เป็นจำพวกบัวผันบัวเฟื่อน ซึ่งได้แก่ ดอกผักตบชวานั่นเอง

คำทางวัฒนธรรม	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ
ในฉบับแปล	ของ	ของ	ของ	ของ	ของ
	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ
	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ
Java weed	หมายเลข 1	หมายเลข 2	หมายเลข 3	หมายเลข 4	หมายเลข 5
or water hyacinth	ผักตบชวา	ผักตบชวาหรือ พืชน้ำ	ผักตบชวา	ผักตบชวา	ผักตบชวา

คำว่า ดอกผักตบชวา คือ พืชน้ำชนิดหนึ่ง มีดอกสีขาวและม่วงอ่อน ซึ่งฉบับแปลแปลคำนี้ด้วยกลวิธีการแปลโดยใช้คำยืมว่า Java weed or water hyacinth

ผู้ทำแบบทดสอบทั้ง 5 คน แปลคำนี้ออกมาเช่นเดียวกันว่า ผักตบชวา ตรงตามต้นฉบับ ซึ่งอาจมีสาเหตุเนื่องมาจาก คำว่า Jawa หรือ ชวา เป็นคำที่ช่วยให้ข้อมูลให้เห็นภาพชัดเจน กล่าวคือ

ประเทศไทยได้นำพืชชนิดนี้เข้ามาจากเกาะชวา จึงนำชื่อของเกาะ มาตั้งเป็นชื่อพืช นอกจากนี้การเสริมคำว่า water hyacinth ยังเป็นชื่อของผักตบชวาที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย ทำให้เข้าใจได้อย่างถูกต้อง

กลวิธีการใช้คำยืมนี้สามารถสื่อความให้ผู้ทำแบบทดสอบร้อยละ 100 เข้าใจตรงตามต้นฉบับ สามารถแปลกลับโดยใช้คำที่เหมือนกันที่ต้นฉบับระบุ

4.3.2 คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับวัตถุ

กลวิธีที่ผู้แปลใช้ในการแปลคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับวัตถุมีทั้งสิ้น 6 กลวิธีเรียงตามลำดับจากกลวิธีที่ปรากฏการใช้มากที่สุดไปน้อยที่สุด ดังนี้ กลวิธีการแปลโดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับ กลวิธีการแปลโดยการอธิบายความ กลวิธีการแปลโดยใช้คำยืม กลวิธีการแปลโดยการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทาง กลวิธีการแปลตรงตัว และ กลวิธีการแปลโดยการละ แต่เนื่องจากกลวิธีการแปลโดยการละไม่สามารถหาคำมาจัดทำแบบทดสอบได้ ผู้วิจัยจึงพิจารณาคำแปลกลับเพียง 5 กลวิธีเท่านั้น

4.3.2.1 กลวิธีการแปลโดยการใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับ

คำทางวัฒนธรรมที่แปลโดยใช้กลวิธีการแปลโดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับ มีหลายคำ ผู้วิจัยจึงนำคำมาใช้ในการทดสอบ 3 คำ

คำที่ 1

ฉบับแปล “Please take some ice in that **bowl** to rub my back with.”

ต้นฉบับ “ช่วยเอาน้ำแข็งใน**ขัน**นั้น ถูหลังให้ทีเถอะ”

คำทางวัฒนธรรม	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ
ในฉบับแปล	ของ	ของ	ของ	ของ	ของ
	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ
	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ
	หมายเลข 1	หมายเลข 2	หมายเลข 3	หมายเลข 4	หมายเลข 5
bowl	ชาม	ชาม	ขัน	ชาม	ถัง

คำว่า **ขัน** มีความหมายถึงภาชนะใส่น้ำชนิดหนึ่ง มีลักษณะกลม ลึก ซึ่งฉบับแปลแปลคำนี้โดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับว่า bowl

ผู้ทำแบบทดสอบ 3 คน แปลคำนี้ว่า ชาม มีความหมายถึง ภาชนะลักษณะกลุ่ม ๆ ที่ไว้สำหรับใส่อาหาร ซึ่งสามารถสื่อความได้ใกล้เคียงกับต้นฉบับ แม้จะไม่สมบูรณ์ทุกประการ แต่ก็ไม่ได้คลาดเคลื่อนจนทำให้ใจความสำคัญผิดไป เนื่องจากทั้งคำว่า ขัน และคำว่า ชาม เป็นภาชนะที่ไว้ใส่อาหารหรือน้ำ มีลักษณะไม่ใหญ่ และมีความลึกเช่นเดียวกัน

ผู้ทำแบบทดสอบ 1 คน แปลคำนี้กลับได้เป็นคำว่า ขัน ซึ่งตรงตามฉบับทุกประการ

ผู้ทำแบบทดสอบ 1 คน แปลว่า ถัง มีความหมายถึง ภาชนะที่ทำจากไม้หรือโลหะ ใช้ตักน้ำตวงข้าว แต่คำแปลนี้สื่อความได้แตกต่างจากต้นฉบับ กล่าวคือ ถังมีขนาดใหญ่กว่าขันมาก และถังไม่ได้แสดงให้เห็นถึงลักษณะกลมของขันแต่อย่างใด

คำที่ 2

ฉบับแปล One day, when I was six or seven and His Lordship had been the sole owner of the compound for quite some time, after a **Thai lesson** given by an old woman called Prik, whose house was in the neighbourhood, I came back home in the afternoon as usual

ต้นฉบับ ต่อมาเมื่อผมอายุได้สักหกเจ็ดขวบ และตอนนั้นคุณหลวงก็ได้เป็นเจ้าของใหญ่ในบ้านนี้ลำพัง แต่ผู้เดียว มาได้นานพอสมควร วันหนึ่งผมกลับจากเรียน**มูลบทบรรพกิจ**กับแม่เฒ่าชื่อปริก ในละแวกตรอกบ้านมาถึง ในตอนบ่ายตามเวลาเช่นเคย

คำทาง	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ
วัฒนธรรม	ของ	ของ	ของ	ของ	ของ
ในฉบับแปล	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ
	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ
	หมายเลข 1	หมายเลข 2	หมายเลข 3	หมายเลข 4	หมายเลข 5
Thai lesson	วิชาภาษาไทย	บทเรียนวิชาภาษาไทย	วิชาภาษาไทย	คาบเรียนวิชาภาษาไทย	วิชาภาษาไทย

มูลบทบรรพกิจ เป็นชื่อตำราเรียนวิชาภาษาไทยในสมัยก่อน ซึ่งในฉบับแปลแปลคำนี้โดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับว่า Thai lesson

ผู้ทำแบบทดสอบทุกคนแปลคำนี้กลับในทำนองเดียวกันว่า วิชาภาษาไทย บทเรียนวิชาภาษาไทย คาบเรียนวิชาภาษาไทย ซึ่งจะเห็นได้ว่ามีความใกล้เคียงกับในฉบับ แม้ว่าจะไม่ได้ระบุให้เห็นถึงชื่อของหนังสือตามต้นฉบับ แต่ก็ให้ข้อมูลได้เช่นเดียวกันว่า จันกลับจากเรียนวิชาภาษาไทย

คำที่ 3

ฉบับแปล Aunt Waht sat down by my side, stroked my head with a most compassionate expression on her face, then lay down on her side, removed the cloth wrapped around her chest and held me tight, in the same position as I had seen her when she breastfed her baby in the main house a long time ago.

ต้นฉบับ น้าवादเองมานั่งลงข้างผม จับหัวผมลูบไล้ด้วยสีหน้าปราณีอย่างยิ่งยวด แล้วเอนตัวลงนอนตะแคง และปลดผ้าแถบที่พันอกออก แล้วรั้งผมเข้าหา ท่าทางเดียวกันกับที่ผมเคยเห็นน้าवादเวลาให้นมลูก อยู่บนบ้านใหญ่เมื่อนานมาแล้ว

คำทาง	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ
วัฒนธรรม	ของ	ของ	ของ	ของ	ของ
ในฉบับแปล	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ
	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ
	หมายเลข 1	หมายเลข 2	หมายเลข 3	หมายเลข 4	หมายเลข 5
the cloth	ผ้า	กระโจมอก	ผ้าถุง	ผ้า	ผ้าพันแผล

ผ้าแถบ คือ เครื่องแต่งกายของหญิงไทยในสมัยก่อน โดยจะนำผ้าผืนยาวๆมาพันบริเวณหน้าอก และนำปลายผ้ามาเหน็บไว้ ยาวจากหน้าอกถึงเอว ซึ่งฉบับแปลแปลคำนี้โดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับว่า the cloth

ผู้ทำแบบทดสอบ 2 คน แปลคำนี้ว่า ผ้า หมายถึง สิ่งที่ทำด้วยเยื่อใย ทอหรืออัดเป็นผืน กล่าวคือ หมายความรวมถึงผ้าทุกชนิด และเมื่อนำคำนี้มาประกอบกับบริบทในนวนิยายที่ว่า ที่พันอกเป็น ผ้าที่พันอก จะสามารถสื่อความได้ใกล้เคียงกับต้นฉบับมากขึ้น แม้จะไม่เท่าเทียมทุกประการ

ผู้ทำแบบทดสอบ 2 คนแปลคำนี้ในทำนองเดียวกันว่า กระโจมอก หมายถึง ผ้าที่นุ่งสูงปิดหน้าอกหรือบริเวณเอว โดยมีความยาวจากหน้าอกถึงบริเวณขา หรือ ผ้าถุง กล่าวคือ คำนี้เป็นเครื่องนุ่งของผู้หญิง สามารถใช้นุ่งได้ทั้งบริเวณหน้าอกเป็นกระโจมอก หรือบริเวณเอวเป็นก็ได้ผ้าชิ้น

ซึ่งทั้งสองคำสามารถสื่อความได้ใกล้เคียงกับต้นฉบับ แม้ผ้าแต่ละชนิดจะมีความยาวที่ต่างกัน แต่สามารถถ่ายทอดได้ว่าเป็นลักษณะการเปลื้องผ้าที่พันอยู่บริเวณอกเช่นเดียวกัน

ผู้ทำแบบทดสอบจำนวน 1 คน แปลคำนี้ว่า ผ้าพันแผล ซึ่งมีความหมายถึง ผ้าที่ใช้ปิดแผล ป้องกันเชื้อโรค และสิ่งสกปรกต่างๆ คำแปลนี้แตกต่างจากบริบทในนวนิยาย กล่าวคือ ผ้าแถบ มีหน้าที่ไว้สำหรับปกปิดร่างกาย แต่ผ้าพันแผลใช้เพื่อป้องกันเชื้อโรคสำหรับผู้ที่มีบาดแผลเท่านั้น

โดยสรุป การแปลโดยใช้กลวิธีการใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับสามารถสื่อความให้ผู้ทำแบบทดสอบ ร้อยละ 6.67 เข้าใจได้ตรงตามต้นฉบับ สามารถแปลโดยใช้คำที่เหมือนกับต้นฉบับทุกประการ ผู้ทำแบบทดสอบร้อยละ 80 เข้าใจได้ใกล้เคียงกับต้นฉบับ คำแปลกลับไม่เหมือนกับคำในต้นฉบับ แต่ไม่ทำให้ใจความหลักผิดเพี้ยนไป และผู้ทำแบบทดสอบร้อยละ 13.33 เข้าใจแตกต่างไปจากต้นฉบับ คำแปลกลับไม่สามารถถ่ายทอดความหมายได้เหมือนกับต้นฉบับ ไม่สามารถรักษาเนื้อหาที่ผู้แต่งต้องการจะถ่ายทอดได้

4.3.2.2 กลวิธีการแปลโดยการอธิบายความ

คำทางวัฒนธรรมที่แปลโดยใช้กลวิธีการแปลโดยการอธิบายความมีหลายคำ ผู้วิจัยจึงนำคำมาใช้ในแบบทดสอบทั้งสิ้น 3 คำ

คำที่ 1

ฉบับแปล Through occasional glances at her groom while she crouched, she was able to bridge the gap which separated the couple linked by the sacred thread they wore round their heads, making it so warm you could almost feel it with your hand and so narrow it seemed nothing could come in between.

ต้นฉบับ และด้วยอาการชำเมือองอยู่ในท่าหมอบนั้นมาทางเจ้าบ่าวเพียงน้อยนิดเป็น ครั้งคราว เธอก็สามารถทำบรรยากาศในช่องว่างที่คั่นอยู่ชั่ว สายเชือก มงคล ทั้งคู่ นั้นให้อบอุ่นจนแทบจะเอามืออังดูได้ และดูสนิทแนบจนไม่น่าจะมีอะไรลอดเข้าไปได้เสียแหละ

คำทาง	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ
วัฒนธรรม	ของ	ของ	ของ	ของ	ของ
ในฉบับแปล	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ
	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ
the sacred	หมายเลข 1	หมายเลข 2	หมายเลข 3	หมายเลข 4	หมายเลข 5
thread	สายสัญญาณ	สายสัญญาณ	สายสัญญาณ	สายสัญญาณ	สายสัญญาณ

คำว่า *มงคล* มีความหมายถึง สิ่งที่ทำเป็นวงด้วยด้ายสำหรับสวมศีรษะ เพื่อเป็นสิริมงคล ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการอธิบายความว่า the sacred thread

ผู้ทำแบบทดสอบสอบถามทั้ง 5 คน แปลคำนี้ว่า สายสัญญาณ ซึ่งมีความหมายว่า สิ่งที่ทำจากด้ายดิบสีขาว ใช้ประกอบพิธีทางศาสนา ซึ่งสามารถสื่อความได้ใกล้เคียงกับต้นฉบับ เพราะ มงคลที่ใช้ในงานแต่งทำมาจากสายสัญญาณที่ได้รับการปลุกเสก

คำที่ 2

ฉบับแปล “Mother told me to see if – in case you want sweet dishes.

Today we have **yams in coconut milk.**”

ต้นฉบับ “คุณแม่ให้มาดูว่า...เผื่อว่าต้องการจะรับประทานของหวานบ้าง วันนี้มีแกงบวช...**มันแกงบวช**”

คำทาง	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ
วัฒนธรรม	ของ	ของ	ของ	ของ	ของ
ในฉบับแปล	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ
	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ
yams in	หมายเลข 1	หมายเลข 2	หมายเลข 3	หมายเลข 4	หมายเลข 5
coconut	เผือกบวชชี	แกงบวช	สังขยา	ขนมกะทิ/ ตะโก้	มันบวช
milk					

มันแกงบวช เป็นชื่อ ขนมไทยประเภทหนึ่ง ฉบับแปลแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการอธิบายความ
ว่า yams in coconut milk อธิบายให้เห็นถึงวัตถุดิบที่ใช้ในการทำของหวานชนิดนี้

ผู้ทำแบบทดสอบ 2 คน แปลคำนี้ในทำนองเดียวกันว่า เผือกบวชชี และแกงบวช
ซึ่งมีความหมายใกล้เคียงกับต้นฉบับ แสดงให้เห็นถึงวิธีในการทำคือการบวชเช่นเดียวกัน แต่คำว่า
เผือกบวชชีเป็นการระบุชี้ชัดว่า ทำมาจากเผือกซึ่งแตกต่างต่างจากต้นฉบับเล็กน้อย ส่วนคำว่า
แกงบวชไม่ได้ระบุชี้ชัดว่าใช้วัตถุดิบใดในการทำ สามารถใช้ มัน เผือก หรือ ฟักทองในการทำก็ได้

ผู้ทำแบบทดสอบ 1 คน แปลคำนี้ว่า สังขยา ซึ่งมีความแตกต่างจากคำในต้นฉบับทั้งวัตถุดิบ
ที่ใช้และวิธีในการทำ

ผู้ทำแบบทดสอบ 1 คน แปลคำนี้ว่า ขนมกะทิ/ตะโก้ ซึ่งมีความแตกต่างจากคำว่า
มันแกงบวช ในต้นฉบับ ไม่สามารถสื่อถึงขนมชนิดเดียวกับต้นฉบับ หรือใกล้เคียงได้

ผู้ทำแบบทดสอบ 1 คน แปลคำนี้ว่า มันบวช ซึ่งมีความหมายถูกต้องตรงตามต้นฉบับ
แม้จะใช้คำแตกต่างกันเล็กน้อย กล่าวคือ ระบุว่าของหวานชนิดนี้ใช้วิธีบวชในการทำ และใช้มันเป็น
วัตถุดิบเช่นเดียวกับต้นฉบับ

คำที่ 3

ต้นฉบับ เธอยื่นหน้าข้างให้ประตูดูตรงหน้า โองม้งกร อย่างดี

ฉบับแปล She stood in front of an earthen jar, presenting her profile to
the door.

คำทาง วัฒนธรรม ในฉบับแปล	คำแปลกลับ ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 1	คำแปลกลับ ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 2	คำแปลกลับ ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 3	คำแปลกลับของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 4	คำแปลกลับ ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 5
an earthen jar	แจกันดินเผา	โองดินเผา	เครื่องสังคโลก	เครื่องปั้นดินเผา	โหลดินเผา

โองม้งกร คือ โองดินเผาเคลือบ มีสีน้ำตาลปนเหลือง มีลายเป็นรูปมังกร ผู้แปลแปลคำนี้ โดยใช้กลวิธีการแปลโดยการอธิบายความ แปลว่า an earthen jar กล่าวคือ ใช้คำว่า earthen อธิบายว่าเป็นสิ่งที่ทำมาจากดิน และใช้คำว่า jar ซึ่งเป็นคำที่มีความหมายกว้าง เพื่อระบุว่าเป็นภาชนะที่ใช้บรรจุสิ่งต่างๆ

ผู้ทำแบบทดสอบ 3 คน แปลคำนี้กลับในทำนองเดียวกันว่า แจกดินเผา เครื่องปั้นดินเผา และโหลดินเผา ซึ่งมีความหมายแตกต่างจากต้นฉบับ กล่าวคือ แม้คำแปลกลับทั้งสามคำ จะสื่อความว่าเป็นภาชนะที่ทำจากดินเผาเช่นเดียวกับโอง แต่ทั้งสามคำระบุถึงภาชนะขนาดเล็ก ไม่ใหญ่เหมือนโอง

ผู้ทำแบบทดสอบ 1 คน แปลคำนี้กลับว่า โองดินเผา ซึ่งมีความหมายใกล้เคียงกับต้นฉบับ กล่าวถึง โองเช่นเดียวกัน กล่าวคือ สามารถระบุได้ว่าเป็นโองเช่นเดียวกัน แต่ไม่มีการระบุคำที่เกี่ยวข้องกับลายมังกรแต่อย่างใด

ผู้ทำแบบทดสอบ 1 คน แปลคำนี้กลับว่า เครื่องสังคโลก ซึ่งมีความหมายแตกต่างจากต้นฉบับ กล่าวคือ เครื่องสังคโลกเป็นชื่อที่ใช้เรียกเครื่องปั้นดินเผาสมัยสุโขทัย ซึ่งสามารถเป็นได้ทั้ง แจก โอง โถ ถ้วย อย่างไรก็ตาม แม้คำว่าเครื่องสังคโลกจะครอบคลุมถึงโอง แต่คำนี้มักจะมีคามหมายถึงสิ่งที่เก่า ถูกขุดพบ และใช้เพื่อประดับตกแต่งหรือศึกษา แตกต่างจากโองใช้กักเก็บน้ำไว้อุปโภคบริโภค

โดยสรุป จากแบบทดสอบทั้งหมดแสดงให้เห็นว่า การแปลโดยใช้กลวิธีการอธิบายความสามารถสื่อความให้ผู้ทำแบบทดสอบร้อยละ 6.67 เข้าใจได้ตรงตามต้นฉบับ แม้จะแปลกลับโดยใช้คำที่แตกต่างไป แต่ก็สามารถสื่อความได้เหมือนกับต้นฉบับ ผู้ทำแบบทดสอบร้อยละ 53.33 เข้าใจใกล้เคียงกับต้นฉบับ คำแปลกลับไม่ตรงตามต้นฉบับทุกประการ แต่สามารถสื่อถึงใจความสำคัญ และภาพรวมของประโยคได้ และผู้ทำแบบทดสอบร้อยละ 40 เข้าใจแตกต่างไปจากต้นฉบับ ไม่สามารถสื่อถึงใจความสำคัญเช่นเดียวกับที่ผู้แต่งต้องการจะถ่ายทอด

4.3.2.3 กลวิธีการแปลโดยใช้คำยืม

คำทางวัฒนธรรมที่แปลโดยใช้กลวิธีการแปลโดยใช้คำยืมมีทั้งสิ้น 3 คำ ผู้วิจัยจึงนำคำทั้งหมดมาไว้ในแบบทดสอบ

คำที่ 1

ฉบับแปล Instead, she had retied her **sarong** over her bosom. Her body was wet and the cloth damp.

ต้นฉบับ **โสร่ง**ที่นุ่งอยู่เลื่อนชายขึ้นกระโจมอก เนื้อตัวเปียกชุ่มน้ำ

คำทาง	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ
วัฒนธรรม	ของ	ของ	ของ	ของ	ของ
ในฉบับแปล	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ
	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ
	หมายเลข 1	หมายเลข 2	หมายเลข 3	หมายเลข 4	หมายเลข 5
sarong	ผ้านุ่ง	ผ้าโสร่ง	โสร่ง	โสร่ง	โสร่ง

โสร่ง มีความหมายถึง ผ้านุ่งลวดลายต่างๆ ซึ่งในฉบับแปล ผู้แปลแปลคำนี้โดยกลวิธีการใช้คำยืมถ่ายเสียงว่า sarong

ผู้ทำแบบทดสอบ 1 คน แปลคำนี้ว่า ผ้านุ่ง หมายถึง ผ้าที่มีลักษณะเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้าใช้สำหรับนุ่ง ซึ่งสามารถถ่ายทอดความหมายได้เช่นเดียวกับต้นฉบับ เพราะ เมื่อพิจารณาความหมายของโสร่งที่ระบุไว้ข้างต้นจะเห็นว่า คำว่า ผ้านุ่ง เป็นอีกคำหนึ่ง ที่ใช้เรียกโสร่งเช่นกัน

ผู้ทำแบบทดสอบ 4 คน แปลคำนี้โดยใช้คำว่า ผ้าโสร่ง และ โสร่ง ซึ่งมีเป็นคำที่เหมือนกับต้นฉบับ จึงสามารถสื่อความหมายได้ตรงตามต้นฉบับทุกประการ

คำที่ 2

ฉบับแปล I thus received a glowing discharge compliment of the Thai armed forces together with **a one-salueng*** allowance, which I didn't contribute to the welfare of the military as did the others, but took back with me as a souvenir.

ต้นฉบับ เพราะยังจี้แหละ ผมจึงได้ใบชมเชยและขอบใจจากกองทัพไทยพร้อมด้วยเบี้ยเลี้ยงหนึ่งสลึง (ซึ่งผมไม่ยอมบริจาคช่วยราชการทหารอย่างคนอื่น ๆ) ดิดมือกลับบ้านเป็นที่ระลึก

คำทาง	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ
วัฒนธรรม	ของ	ของ	ของ	ของ	ของ
ในฉบับแปล	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ
	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ
	หมายเลข 1	หมายเลข 2	หมายเลข 3	หมายเลข 4	หมายเลข 5
one-salueng	หนึ่งสลึง	หนึ่งสลึง	หนึ่งสลึง	หนึ่งสลึง	เหรียญ 25 สตางค์

หนึ่งสลึง เป็นหน่วยเงินของไทย มีค่าเท่ากับ 25 สตางค์ ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีคำยืม แปลว่า one-salueng และใช้เชิงอรรถอธิบายความหมายเพิ่มเติมว่า * *One quarter of a baht*

ผู้ทำแบบทดสอบ 4 คน แปลคำนี้กลับว่า หนึ่งสลึง ซึ่งตรงตามต้นฉบับทุกประการ แสดงให้เห็นว่าผู้ทำแบบทดสอบเข้าใจบทแปลเช่นเดียวกับที่ต้นฉบับต้องการถ่ายทอด

ผู้ทำแบบทดสอบ 1 คนแปลคำนี้ว่า เหรียญ 25 สตางค์ตามที่เชิงอรรถกำหนด ซึ่งคำนี้เป็นค่าเงินที่นิยมเรียกกันในปัจจุบัน มีค่าเท่ากับ 1 สลึงเช่นเดียวกับต้นฉบับ

คำที่ 3

ฉบับแปล When she was done, she handed over the letter for me to take to the photo shop together with **a ten-satang coin**, which could buy a lot of things in those days, for my service

ต้นฉบับ เสร็จแล้วนำวาทก็มอบจดหมายให้ผมถือไปยังร้านถ่ายรูปผายนั่น พร้อมด้วย**สตางค์สิบ**ซึ่งยังมีอำนาจซื้อมากอยู่ในสมัยนั้นหนึ่งอันเป็นค่าเหนื่อย

คำทาง	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ
วัฒนธรรม	ของ	ของ	ของ	ของ	ของ
ในฉบับแปล	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ
	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ
a ten-	หมายเลข 1	หมายเลข 2	หมายเลข 3	หมายเลข 4	หมายเลข 5
satang	เหรียญสิบ	สิบสตางค์	เหรียญสิบ	เหรียญสิบ	เหรียญ 10
coin	สตางค์		สตางค์	สตางค์	สตางค์

สตางค์สิบ เป็นจำนวนเงินของไทย มักใช้ในสมัยก่อน ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้คำยืม แปลว่า a ten-satang coin

ผู้ทำแบบทดสอบทั้ง 5 คน แปลคำนี้กลับในทำนองเดียวกันว่า เหรียญสิบสตางค์ และสิบสตางค์ ซึ่งเป็นคำที่เหมือนกับต้นฉบับทุกประการ

โดยสรุป จากแบบทดสอบทั้งหมดแสดงให้เห็นว่า กลวิธีการแปลโดยใช้คำยืมสามารถถ่ายทอดความหมายให้ผู้ทำแบบทดสอบร้อยละ 100 เข้าใจได้ตรงตามต้นฉบับ เพราะผู้ทำแบบทดสอบสามารถแปลกลับโดยใช้คำเดียวกับต้นฉบับ หรือหากมีกรณีที่ใช้คำแตกต่างก็เป็นคำที่มีความหมายเหมือนกับคำที่ต้นฉบับระบุ

4.3.2.4 กลวิธีการแปลโดยการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทาง

คำทางวัฒนธรรมที่แปลโดยใช้กลวิธีการแปลโดยการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทาง มีมากกว่า 3 คำ ผู้วิจัยจึงนำคำทั้งหมดมาไว้ในแบบทดสอบ

คำที่ 1

ฉบับแปล But then, as she just told me, she had lived in total abstinence, even worse than Old Phum’s “barren land”. How come? Why had His Lordship given her up altogether even though she was far from old, whereas an older woman like Phum was still being honoured once in a while? All right, maybe Old Phum had merely boasted to better swallow her own bitter pill, but no matter what, I didn’t believe Mrs Bunlueang could stand a three-year fasting.

ต้นฉบับ แต่แล้ว – จากปากคำของเธอเดี๋ยวนี้เอง ปรากฏว่าเธอต้องอยู่มาอย่างขาดแคลนโดยสิ้นเชิง อยู่มาอย่างแห้งแล้งยิ่งกว่านางฟางของยายพุ่มเสียอีก! มันเรื่องอะไรกัน? ทำไมคุณหลวงจึงห่างเหินอย่างเด็ดขาดจากคุณบุญเลื่องทั้งที่เธอยังไม่มีอะไรชราเลย... ในเมื่อคนแก่อย่างยายพุ่มยังไม่วายได้รับกระเส็นกระสายอยู่เป็นครั้งคราว? เอาเถิด- แม่พุ่มแกอาจจะคุยเล่นแก้ ยันทมาก ไปยังงั้นเองก็ได้ แต่ถึงยังไรผมก็ไม่เชื่อว่าคุณบุญเลื่องจะทนแล้งอยู่ได้ตั้งสามปี

คำทาง วัฒนธรรม ในฉบับแปล	คำตอบของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 1	คำตอบของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 2	คำตอบของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 3	คำตอบของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 4	คำตอบของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 5
swallow her own bitter pill	จำยอม	กลืนยาเม็ดขม ปีของหล่อน	ยอมรับความ จริงที่ขมขื่น	กลืนยาขม	กลืนน้ำลาย ตัวเอง

คำว่า *ยันทมาก* แปลว่า อาการวิงเวียน คลื่นไส้ที่เกิดจากการกินหมากของคนในสมัยก่อน ผู้แปลแปลคำนี้ โดยใช้การแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทางว่า swallow her own bitter pill

ผู้ทำแบบทดสอบ 2 คน แปลคำนี้ว่า จำยอม หรือ ยอมรับความจริงที่ขมขื่น มีความหมายถึง การต้องอดทนยอมรับในสิ่งที่เกิดขึ้น กล่าวคือ แม่พุ่มพุดเล่น ชวนจันคุยโธ้วดตีกว่าต้องทนจำยอม หรือยอมรับความจริงต่อสิ่งร้ายๆ ซึ่งใกล้เคียงกับที่ต้นฉบับระบุว่า ตีกว่าต้องมาทนวิงเวียนจากอาการ คลื่นไส้เพราะกินหมาก

ผู้ทำแบบทดสอบ 2 คนแปลคำนี้ว่า กลืนยาเม็ดขมปี หรือกลืนยาขม เมื่อพิจารณาร่วมกับ บริบท จะได้ว่า แม่พุ่มพุดเล่นๆตีกว่าต้องมาทนกลืนยาขม ซึ่งสามารถถ่ายทอดความหมายได้ ต่างไปจากต้นฉบับ เนื่องจากอาจทำให้เข้าใจผิดไปได้ว่า แม่พุ่มไม่สบายจึงต้องมาทนกินยาขม

นอกจากนี้ มีผู้ทำแบบทดสอบ 1 คน แปลคำนี้ว่า กลืนน้ำลายตัวเอง หมายความว่า การพูดไว้อย่างหนึ่ง แต่กลับพูดแย้งคำที่เคยพูดไว้ ซึ่งแตกต่างจากคำว่ายันทมากโดยสิ้นเชิง กล่าวคือ ยันทมาก ถือเป็นอาการคลื่นไส้จากการกินหมาก แต่กลืนน้ำลายตัวเองเป็นสำนวนมีความหมายถึง การพูดแย้งกับคำพูดตัวเอง

คำที่ 2

ฉบับแปล He grabbed my old friend the **whip**, came down from the house and thrashed me indiscriminately with all his strength.

ต้นฉบับ เขาคว้า**หางกระเบน**เพื่อนเก่าของผมลงมาจากบ้าน แล้วหวดผมไม่เลือกที่อย่างเต็มฝีมือ

คำทาง	คำตอบของ	คำตอบของ	คำตอบของ	คำตอบของ	คำตอบของ
วัฒนธรรม	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ
ในฉบับแปล	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ
	หมายเลข 1	หมายเลข 2	หมายเลข 3	หมายเลข 4	หมายเลข 5
whip	แส้	แส้	แส้	แส้	แส้

หางกระเบน เป็นอุปกรณ์ที่ไว้ใช้ลงโทษ เขียนดี ทำจากหางของปลากระเบน ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้การแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทางว่า whip

ผู้ทำแบบทดสอบ 5 คน แปลคำนี้ว่า แส้ ซึ่งสามารถสื่อความได้ใกล้เคียงกับต้นฉบับ เพราะ เป็นสิ่งที่ใช้ในการเขียนตีคนหรือสัตว์เช่นเดียวกัน แม้จะทำมาจากวัสดุที่แตกต่างกัน

คำที่ 3

ฉบับแปล I, who was “Master Jan” to everyone in the compound, have been “Damn Jan” to her ever since she learned how to wear **a gold fig leaf***.

ต้นฉบับ ผมซึ่งเป็นคุณจันสำหรับใครๆในบ้าน จึงเป็นแค่ “ไอ้จัน” สำหรับเธอ ตั้งแต่เธอเริ่มสอนผูก**จับปิ้ง**

คำทาง วัฒนธรรม ในฉบับแปล	คำตอบของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 1	คำตอบของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 2	คำตอบของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 3	คำตอบของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 4	คำตอบของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 5
a gold fig leaf	จับปิ้งทองคำ	เครื่องปิดของ สงวนของหญิง สาว	สิ่งปิดของลับ	สิ่งที่ใช้ปิดของ สงวน	จับปิ้งทอง

จับปิ้ง คือ เครื่องปิดของลับของเด็กหญิง ทำด้วยเงิน ทอง หรือนาก ผู้แปลแปลคำนี้ โดยการใช้การแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทางว่า a gold fig leaf และใช้เชิงอรรถอธิบาย ความหมายเพิ่มเติมว่า * An ornament very young girls traditionally wear as genital cover

ผู้ทำแบบทดสอบ 2 คน แปลคำนี้กลับในทำนองเดียวกันว่า จับปิ้งทองคำ และ จับปิ้งทอง ซึ่งเป็นคำที่เหมือนกับต้นฉบับ

ผู้ทำแบบทดสอบ 3 คน แปลคำนี้กลับในทำนองเดียวกันว่า เครื่องปิดของสงวนของหญิงสาว สิ่งปิดของลับ สิ่งที่ใช้ปิดของสงวน ซึ่งสามารถสื่อความได้ใกล้เคียงกับต้นฉบับ แสดงให้เห็นถึงหน้าที่ของวัตถุนี้ แต่อย่างไรก็ตาม เนื่องจากสิ่งที่ใช้ปิดของลับมีหลายหลาย เช่น ใบไม้ ผ้า ไม่ได้จำเพาะว่า สิ่งนั้นคือจับปิ้ง

โดยสรุป จากแบบทดสอบทั้งหมดแสดงให้เห็นว่า กลวิธีการแปลโดยใช้การแทนที่ด้วยสิ่งที่มี ในวัฒนธรรมปลายทางสามารถถ่ายทอดความหมายให้ผู้ทำแบบทดสอบร้อยละ 13.33 เข้าใจได้ ตรงตามต้นฉบับ สามารถแปลกลับโดยใช้คำที่เหมือนกับต้นฉบับ ผู้ทำแบบทดสอบร้อยละ 66.67 เข้าใจได้ใกล้เคียงกับต้นฉบับ คำแปลกลับไม่เหมือนกับที่ต้นฉบับระบุ แต่ก็สามารถคงใจความหลักไว้ได้ และผู้ทำแบบทดสอบ ร้อยละ 20 เข้าใจแตกต่างไปจากต้นฉบับ คำแปลกลับไม่สามารถสื่อถึงใจความหลักได้เช่นเดียวกับต้นฉบับ

4.3.2.5 กลวิธีการแปลตรงตัว

คำทางวัฒนธรรมที่แปลโดยใช้กลวิธีการแปลตรงตัวมีจำนวนน้อยกว่า 3 คำ ผู้วิจัยจึงนำคำมาใช้ในแบบทดสอบเพียง 1 คำเท่านั้น

ฉบับแปล The trouble was, she had expertly undone the tail of my loincloth but proved unable to help me tie it back on.

ต้นฉบับ เรื่องมันวุ่นอยู่ตรงที่บัวผันช่วยปลดชายกระเบนให้ผมได้คล้องแคล้ว แต่ช่วยผมโจงใหม่ไม่ได้

คำทาง	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ
วัฒนธรรม	ของ	ของ	ของ	ของ	ของ
ในฉบับแปล	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ
	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ
the tail of	หมายเลข 1	หมายเลข 2	หมายเลข 3	หมายเลข 4	หมายเลข 5
my	ชายผ้าถุง	ชายผ้าถุง	หางโจง	หางโจง	ปลายโจง
loincloth			กระเบน	กระเบน	กระเบน

คำว่า *ชายกระเบน* มีความหมายถึง บริเวณหางของโจงกระเบนที่ใช้ม้วนขึ้นมาเหน็บกับเอว ซึ่งฉบับแปลแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการแปลตรงตัวว่า the tail of my loincloth

ผู้ทำแบบทดสอบ 5 คนแปลคำนี้กลับในทำนองเดียวกันว่า ชายผ้าถุง หางโจงกระเบน และ ปลายโจงกระเบน ซึ่งแม้จะมีชื่อเรียกที่แตกต่างกัน แต่ก็สามารถสื่อความให้เข้าใจได้เหมือนกับคำว่า ชายกระเบนในต้นฉบับ

โดยสรุป จากแบบทดสอบแสดงให้เห็นว่า กลวิธีการแปลตรงตัวสามารถถ่ายทอดความหมายให้ผู้ทำแบบทดสอบร้อยละ 100 เข้าใจได้ตรงตามต้นฉบับ แม้คำแปลกลับอาจมีรูปแบบแตกต่างไป แต่ก็มีมีความหมายเดียวกับคำในต้นฉบับ

4.3.3 คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับสังคม

4.3.3.1 หมวดหมู่อาชีพและคำนำหน้า

กลวิธีที่ผู้แปลใช้ในการแปลคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับสังคม (อาชีพและคำนำหน้า) มีทั้งสิ้น 6 กลวิธี เรียงตามลำดับการใช้จากมากที่สุดไปน้อยที่สุด ดังนี้ กลวิธีการแปลโดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับ กลวิธีการแปลโดยใช้คำยืม กลวิธีการแปลตรงตัว กลวิธีการแปลโดยการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทาง กลวิธีการแปลโดยการอธิบายความ และกลวิธีการแปลโดยการละ แต่เนื่องจากกลวิธีการแปลโดยการละทำให้ไม่มีคำมาใช้ในแบบทดสอบ ผู้วิจัยจึงจะพิจารณาเพียง 5 กลวิธีเท่านั้น

4.3.3.1.1 กลวิธีการแปลโดยการใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับ

คำทางวัฒนธรรมที่แปลโดยใช้กลวิธีการแปลโดยการใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับ มีหลายคำ ผู้วิจัยจึงนำคำมาใช้ในแบบทดสอบทั้งสิ้น 3 คำ

คำที่ 1

ฉบับแปล ...as well as the niece of the senior-most relative in the house who had once arranged the wedding of my mother and His Lordship (I'll hereafter call him **Grandpa**).

ต้นฉบับ และเป็นญาติสนิทของญาติผู้ใหญ่อาวุโสที่สุดในบ้านคนนั้นซึ่งเป็นเฒ่าแก่จัดแจงให้มารดาผมแต่งงานกับคุณหลวงบิดาผม (และซึ่งต่อไปผมจะเรียกว่าคุณตา)

คำทาง	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ
วัฒนธรรม	ของ	ของ	ของ	ของ	ของ
ในฉบับแปล	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ
	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ
	หมายเลข 1	หมายเลข 2	หมายเลข 3	หมายเลข 4	หมายเลข 5
grandpa	คุณตา	คุณปู่	คุณปู่	คุณปู่	คุณปู่

ตัว มีความหมายถึง พ่อของแม่ ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับว่า grandpa

ผู้ทำแบบทดสอบ 1 คน แปลคำนี้กลับว่า คุณตา ซึ่งมีความหมายเช่นเดียวกับคำที่ระบุในต้นฉบับ

ผู้ทำแบบทดสอบ 4 คน แปลคำนี้กลับว่า คุณปู่ ซึ่งสามารถสื่อความได้ใกล้เคียงกับต้นฉบับ เนื่องจากสามารถระบุถึงญาติที่มีศักดิ์เป็นบิดาของบุพการี แม้จะไม่ได้ระบุอย่างชัดเจนเหมือนกับต้นฉบับว่าเป็นบิดาของแม่

คำที่ 2

ฉบับแปล “His Lordship, His Lordship works at the Interior Ministry...”

ต้นฉบับ “คุณหลวง-คุณหลวง-อยู่กระทรวงมหาดไทย”

คำทาง	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ
วัฒนธรรม	ของ	ของ	ของ	ของ	ของ
ในฉบับแปล	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ
	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ
	หมายเลข 1	หมายเลข 2	หมายเลข 3	หมายเลข 4	หมายเลข 5
Lordship	คุณท่าน	เจ้าคุณ	นายท่าน	เจ้านาย	คุณหลวง

คำว่า *คุณหลวง* มีคือ ยศถาบรรดาศักดิ์หนึ่งในสมัยก่อน ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับว่า Lordship

ผู้ทำแบบทดสอบ 1 คนแปลคำนี้ว่า คุณท่าน ซึ่งสามารถสื่อความได้ใกล้เคียงกับต้นฉบับ เพราะ คำว่า คุณท่าน มักใช้เป็นคำเรียกยกย่องให้เกียรติบุคคลที่มียศถาบรรดาศักดิ์เช่นเดียวกับคำว่า คุณหลวง

ผู้คำแบบทดสอบ 1 คน แปลคำนี้กลับว่า เจ้าคุณ ซึ่งมีความหมายใกล้เคียงกับต้นฉบับ เนื่องจากคำว่า เจ้าคุณ คือ คำเรียกผู้มีบรรดาศักดิ์ตั้งแต่ชั้นพระยาขึ้นไป ซึ่งถือเป็นคำที่ใช้สำหรับเรียกบุคคลที่มียศถาบรรดาศักดิ์เช่นเดียวกับคำว่าคุณหลวงเช่นกัน

ผู้ทำแบบทดสอบ 2 คน แปลคำนี้กลับว่า นายท่าน และ เจ้านาย ซึ่งเป็นคำที่มีความหมายแตกต่างจากต้นฉบับ เพราะ ทั้งสองคำนี้เป็นคำที่ใช้เพื่อยกย่องให้เกียรติบุคคลหรือเจ้านายโดยทั่วไป ไม่จำเป็นว่าบุคคลนั้นต้องมียศถาบรรดาศักดิ์

ผู้ทำแบบทดสอบ 1 คน แปลคำนี้กลับว่า คุณหลวง ซึ่งมีความหมายตรงตามทีต้นฉบับระบุทุกประการ

คำที่ 3

ฉบับแปล Now, it's time to tell the story of **Aunt** Waht. There is probably no need to tell you that Aunt Waht was related to me on my mother's side.

ต้นฉบับ ที่นี้ก็เห็นจะต้องถึงเรื่องน้ำवादกันเสียที... **น้ำवाद**เป็นน้ำผู้หญิง เห็นจะไม่ต้องบอกก็ได้กระมังว่าเป็นญาติข้างมารดาผม

คำทาง	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ
วัฒนธรรม	ของ	ของ	ของ	ของ	ของ
ในฉบับแปล	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ
	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ
	หมายเลข 1	หมายเลข 2	หมายเลข 3	หมายเลข 4	หมายเลข 5
Aunt	คุณป้า	ป้า	ป้า	ป้า	คุณป้า

คำว่า *น้าว* มีความหมายถึง น้องชายหรือน้องสาวของแม่ ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับว่า Aunt

ผู้ทำแบบทดสอบทั้ง 5 คน แปลกลับคำนี้ว่า คุณป้า หรือ ป้า หมายถึง พี่สาวของพ่อหรือแม่ ซึ่งมีความหมายใกล้เคียงกับต้นฉบับ เพราะสามารถระบุว่าเป็นญาติฝั่งแม่ได้ แต่มีข้อแตกต่างที่คำว่า ป้าเป็นได้ญาติที่ต้องมีอายุมากกว่าทั้งพ่อและแม่ ส่วนน้าต้องมีอายุน้อยกว่าแม่

ฉะนั้น จากแบบทดสอบทั้งหมดแสดงให้เห็นว่า การแปลโดยใช้กลวิธีการใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับนั้น สามารถสื่อความให้ผู้ทำแบบทดสอบ ร้อยละ 13.33 เข้าใจตรงตามต้นฉบับ แปลกลับโดยใช้คำที่เหมือนกับต้นฉบับทุกประการ ผู้ทำแบบทดสอบ ร้อยละ 73.33 เข้าใจใกล้เคียงกับต้นฉบับ แปลกลับโดยใช้คำที่แตกต่างไป แต่สามารถคงใจความหลักไว้ได้ เช่นเดียวกับต้นฉบับ และผู้ทำแบบทดสอบ ร้อยละ 13.33 เข้าใจแตกต่างจากต้นฉบับ เมื่อนำคำแปลกลับมาพิจารณาพร้อมกับบริบททำให้ใจความหลักคลาดเคลื่อนไป

4.3.3.1.2 กลวิธีการแปลโดยใช้คำยืม

คำทางวัฒนธรรมที่แปลโดยใช้คำยืมมี 3 คำ ผู้วิจัยจึงนำคำทั้งหมดมาใช้ในการแบบทดสอบ

คำที่ 1

ฉบับแปล ... especially the latter, who held the rank of luang* and was an expert in crime suppression,...

ต้นฉบับ โดยเฉพาะนายตำรวจใหญ่ซึ่งมี**บรรดาศักดิ์ชั้นหลวง**ผู้นั้น เป็น “มือปราบ”

คำทาง วัฒนธรรม ในฉบับแปล	คำแปลกลับ ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 1	คำแปลกลับ ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 2	คำแปลกลับของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 3	คำแปลกลับ ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 4	คำแปลกลับ ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 5
the rank of laung	ตำแหน่งชั้น หลวง	ตำแหน่ง หลวง	ตำแหน่งคุณ หลวง	ยศของหลวง	มียศเป็น หลวง

คำว่า *บรรดาศักดิ์ชั้นหลวง* เป็น ยศหนึ่งของข้าราชการไทยในสมัยก่อน ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้คำยืม แปลว่า the rank of laung และเพิ่มเติมเชิงอรรถเพื่อความเข้าใจแก่ผู้อ่านเพิ่มเติมว่า *A title of nobility conferred on government officials. By descending order of importance: Jao Phraya, Phraya, Phra, Luang, Khun, Muern, Phan and Thanai. These titles, created in the mid 15th century, were abolished in 1932.

ผู้ทำแบบทดสอบ 4 คน แปลคำนี้กลับโดยใช้คำในทำนองเดียวกันว่า ตำแหน่งชั้นหลวง ตำแหน่งหลวง ตำแหน่งคุณหลวง และ มียศเป็นหลวง ซึ่งเป็นคำที่สื่อความหมายได้ตรงตามตามต้นฉบับ เพราะ ระบุถึงยศหลวง หรือดำรงตำแหน่งหลวงเช่นเดียวกับต้นฉบับ

ผู้ทำแบบทดสอบ 1 คนแปลคำนี้ว่า ยศของหลวง ซึ่งเป็นคำที่มีความหมายแตกต่างจากต้นฉบับ เนื่องจากยศของหลวง เป็นคำที่มีความหมายกว้างๆ ไม่ได้ระบุเฉพาะว่าดำรงตำแหน่งหลวง บรรดาศักดิ์หนึ่งของข้าราชการไทยในสมัยก่อน

คำที่ 2

ฉบับแปล This Morm Chom was the wife of a nobleman in whose identity and rank I hadn't the slightest interest.

ต้นฉบับ หม่อมชมนผู้นี้เป็นหม่อมของเจ้านายที่ไหนและแค่นั้นผมไม่ได้สนใจอยากรู้

คำทาง	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ
วัฒนธรรม	ของ	ของ	ของ	ของ	ของ
ในฉบับแปล	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ
	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ
	หมายเลข 1	หมายเลข 2	หมายเลข 3	หมายเลข 4	หมายเลข 5
Morm	หม่อม	หม่อม	หม่อม	หม่อม	หม่อม

คำว่า *หม่อม* คือ หญิงสามัญที่เป็นภรรยาของเจ้าฟ้าพระองค์เจ้า หรือหม่อมเจ้าผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้คำยืมว่า Morm

ผู้ทำแบบทดสอบทั้ง 5 คน แปลคำนี้กลับว่า หม่อม ซึ่งเป็นคำที่เหมือนและมีความหมายเช่นเดียวกับคำในต้นฉบับทุกประการ

คำที่ 3

ฉบับแปล There were plenty of children in the house, but only one other was called Khun*, and my father had bestowed that title on her himself – but I'll tell you about this later.

ต้นฉบับ เด็กๆในบ้านมีอยู่มากหลายด้วยกัน แต่นอกจากผมแล้ว ก็มีอยู่คนเดียวเท่านั้นที่ได้รับเรียกว่าคุณ ฐานันดรของเด็กอีกคนนี่เขาเป็นผู้แต่งตั้งให้เถอะ-แล้วผมจะเล่าให้ฟังทีหลัง

คำทาง	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ
วัฒนธรรม	ของ	ของ	ของ	ของ	ของ
ในฉบับแปล	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ
	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ
	หมายเลข 1	หมายเลข 2	หมายเลข 3	หมายเลข 4	หมายเลข 5
Khun	คุณ	คุณ	คุณ	คุณ	คุณ

คำว่า *คุณ* หมายถึง คำที่ใช้แสดงถึงความสุภาพ ให้เกียรติ ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการแปลโดยใช้คำยืมว่า Khun และ เพิ่มเติมเชิงอรรถต่อท้ายว่า In this context, 'Master' for a boy, 'Miss' for a girl

ผู้ทำแบบทดสอบทั้ง 5 คน แปลคำนี้กลับว่า คุณ ซึ่งเป็นคำที่ตรงตามที่ต้นฉบับระบุทุกประการ

โดยสรุปกลวิธีการแปลโดยใช้คำยืมสามารถสื่อความให้ผู้ทำแบบทดสอบ ร้อยละ 93.33 เข้าใจได้ตรงตามต้นฉบับ แปลกลับโดยใช้คำเดียวกับต้นฉบับ หรือ ใช้คำที่มีรูปแบบแตกต่างไปบ้าง แต่เป็นคำที่มีความหมายเหมือนกับคำในต้นฉบับ และ ผู้ทำแบบทดสอบ ร้อยละ 6.67 เข้าใจแตกต่างไปจากต้นฉบับ ไม่สามารถสื่อถึงความหมายเช่นเดียวกับที่ผู้แต่งต้องการจะถ่ายทอดได้

4.3.3.1.3 กลวิธีการแปลตรงตัว

คำทางวัฒนธรรมที่แปลโดยใช้กลวิธีการแปลตรงตัวมีจำนวนน้อยกว่า 3 คำ ผู้วิจัยจึงนำคำมาใช้ในแบบทดสอบเพียง 1 คำ

ฉบับแปล I laboured in the paddy fields and willingly took on the odd jobs that needed to be done.

ต้นฉบับ ผมทำนาและทำทุกอย่างสารพัดที่จะพึงมีให้ทำด้วยใจสมัคร

คำทาง	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ
วัฒนธรรม	ของ	ของ	ของ	ของ	ของ
ในฉบับแปล	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ
laboured	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ
in the	หมายเลข 1	หมายเลข 2	หมายเลข 3	หมายเลข 4	หมายเลข 5
paddy	รับจ้างทำนา	ทำงานในนา	ทำงานในนา	ใช้แรงงานใน	ปลูกข้าวไถนา
fields		ข้าว		ไร่	

ทว่า เป็นอาชีพเกษตรกรอย่างหนึ่งของชาวไทย ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้การแปลตรงตัวว่า laboured in the paddy fields

ผู้ทำแบบทดสอบทั้ง 5 คน แปลคำนี้กลับในทำนองเดียวกันว่า รับจ้างทำนา ทำงานในนาข้าว ทำงานในนา ใช้แรงงานในไร่ และปลูกข้าวไถนา ซึ่งมีความหมายเหมือนกับคำที่ระบุในต้นฉบับ

ฉะนั้น จากแบบทดสอบแสดงให้เห็นว่า ผู้ทำแบบทดสอบร้อยละ 100 เข้าใจได้ตรงตามต้นฉบับ แม้จะแปลกลับโดยใช้คำที่มีรูปแบบแตกต่างกันไป แต่คำแปลกลับนั้นก็สามารถถ่ายทอดความหมายได้เหมือนกับที่ผู้แต่งต้องการ

4.3.3.1.4 กลวิธีการแปลโดยการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทาง

คำทางวัฒนธรรมที่แปลโดยใช้การแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทาง มีจำนวนน้อยกว่า 3 คำ ผู้วิจัยจึงนำคำมาใช้ในแบบทดสอบเพียง 1 คำเท่านั้น

ฉบับแปล “You little bitch!” It was the first time in her life Aunt Waht had used such a rude tone with her daughter.

ต้นฉบับ “อีแก้ว!” นี่เป็นหนแรกในชีวิตที่น้ำวาดใช้วาจาผรุสวาจาเช่นนั้นกับลูก

คำททาง	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ
วัฒนธรรม	ของ	ของ	ของ	ของ	ของ
ในฉบับแปล	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ
	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ
You little	หมายเลข 1	หมายเลข 2	หมายเลข 3	หมายเลข 4	หมายเลข 5
bitch!	อึบ้า	นั่งนี่	นั่งตัวดี	นั่งตัวแสบ	นั่งลูกเวร

คำว่า อี ในบริบทนี้เป็นคำที่ใช้ในการประณามบุคคลอื่น มีความหมายในด้านลบ ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้การแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทางว่า You little bitch!

ผู้ทำแบบทดสอบทั้ง 5 คน แปลกลับคำนี้ในทำนองเดียวกันว่า อึบ้า นั่งนี่ นั่งตัวดี นั่งตัวแสบ นั่งลูกเวร ซึ่งเป็นคำที่ใช้เพื่อการประณามบุคคลอื่น จึงสามารถสื่อความได้เช่นเดียวกับต้นฉบับ

ฉะนั้น การแปลโดยใช้การแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทางจึงสามารถสื่อความให้ผู้ทำแบบทดสอบร้อยละ 100 เข้าใจได้ตรงตามต้นฉบับ แม้จะใช้คำที่แตกต่าง แต่ก็สามารถสื่อถึงความหมายเชิงประณาม ถ่ายทอดอารมณ์ของตัวละครได้เช่นเดียวกับต้นฉบับ

4.3.3.1.5 กลวิธีการแปลโดยการอธิบายความ

คำททางวัฒนธรรมที่แปลโดยใช้การอธิบายความ มีจำนวนน้อยกว่า 3 คำ ผู้วิจัยจึงนำคำมาใช้ในแบบทดสอบเพียง 1 คำเท่านั้น

ฉบับแปล ... if he can't come up with one, will hasten to ask **a senior monk** or some other notable...

ต้นฉบับ ถ้าไม่ตัวเองก็เป็นธุระวิ่งเต็นไปหาท่าน**พระครู**หรือผู้หลักผู้ใหญ่ที่เคารพนับถือ

คำทาง	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ
วัฒนธรรม	ของ	ของ	ของ	ของ	ของ
ในฉบับแปล	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ
	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ
A senior	หมายเลข 1	หมายเลข 2	หมายเลข 3	หมายเลข 4	หมายเลข 5
monk	หลวงตา	พระอาวุโส	เจ้าอาวาส	หลวงตา	เจ้าอาวาส

พระครู คือ ฐานันดรประเภทหนึ่งแห่งพระภิกษุ ต่ำกว่าพระราชาคณะ ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการอธิบายความว่า A senior monk อธิบายถึงลักษณะของพระครูว่า เป็นพระที่มีทั้งวิทยุฒิและคุณวุฒิ

ผู้ทำแบบทดสอบ 2 คน แปลคำนี้กลับว่า หลวงตา ซึ่งมีความหมายใกล้เคียงกับต้นฉบับ แสดงให้เห็นถึงพระที่อาวุโสเช่นเดียวกับต้นฉบับ แต่อาจแตกต่างที่หลวงตารูปนั้นอาจไม่ได้รับตำแหน่งเป็นพระครู

ผู้ทำแบบทดสอบ 1 คน แปลคำนี้กลับว่า พระอาวุโส ซึ่งมีความหมายใกล้เคียงกับต้นฉบับ กล่าวคือ ระบุถึงพระที่มีอาวุโสเหมือนกัน

ผู้ทำแบบทดสอบ 2 คน แปลคำนี้กลับว่า เจ้าอาวาส ซึ่งมีความหมายใกล้เคียงกับต้นฉบับ ระบุถึงพระที่มีคุณวุฒิ เช่นเดียวกับต้นฉบับ เพราะ เจ้าอาวาสต้องมีวิทยฐานะนักธรรมชั้นโทขึ้นไป และเป็นผู้ทรงเกียรติคุณเป็นที่นับถือของบรรพชิต

โดยสรุป กลวิธีการแปลโดยการอธิบายความสามารถสื่อความให้ผู้ทำแบบทดสอบ ร้อยละ 100 เข้าใจได้ใกล้เคียงกับต้นฉบับ กล่าวคือ อาจคำแปลกลับใช้คำที่แตกต่างไป มีความหมายต่างกันเล็กน้อย แต่สามารถรักษาใจความหลักที่ผู้แต่งต้องการจะถ่ายทอดได้

4.3.3.2 หมวดหมู่ชื่อสถานที่

กลวิธีการแปลที่ใช้ในการแปลคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับสังคม (ชื่อสถานที่) ปรากฏทั้งสิ้น 5 กลวิธี เรียงตามลำดับจากกลวิธีที่มีการใช้มากที่สุดไปน้อยที่สุด ดังนี้ กลวิธีการแปลโดยใช้คำยืม กลวิธีการใช้คำบัญญัติ กลวิธีการแปลตรงตัว กลวิธีการแปลโดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับ และการแปลโดยการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทาง

4.3.3.2.1 กลวิธีการแปลโดยใช้คำยืม

คำทางวัฒนธรรมที่แปลโดยใช้คำยืมมีหลายคำ ผู้วิจัยจึงนำคำมาใช้ในการทดสอบ 3 คำ

คำที่ 1

ฉบับแปล From there, Grandpa took me to Hung Fat, another tailor's, and ordered half-a-dozen shirts, a dozen round-necked shirts of various materials, and plenty of underwear. Then we took a shortcut to Sampheng and went to Grandpa's favourite old shop to buy fine-quality silk trousers.

ต้นฉบับ จากที่นั่นคุณตาได้พาไปที่ร้านหุงฟัด แล้วว่าตัดเสื้อเชิร์ตให้ผมครึ่งโหลกับเสื้อคอกลมเนื้อหนาบางต่างอีกหนึ่งโหล และซบในอีกเป็นอันมาก แล้วเราก็เดินเลาะไปเข้าสำเพ็ง และไปที่ร้านเจ้าจ่านำเก่าแก่ของคุณตาเพื่อซื้อกางเกงแพรอย่างดี

คำทางวัฒนธรรม	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ
ในฉบับแปล	ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 1	ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 2	ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 3	ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 4	ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 5
Sampheng	สำเพ็ง	สำเพ็ง	สำเพ็ง	สำเพ็ง	สำเพ็ง

สำเพ็ง เป็นตลาดแห่งหนึ่งของไทย ตั้งอยู่บริเวณสำเพ็งหรือเยาวราชในปัจจุบัน ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้คำยืมว่า Sampheng

ผู้ทำแบบทดสอบทั้ง 5 คน แปลกลับคำนี้ในทำนองเดียวกันว่า สำเพ็ง ซึ่งเป็นคำที่ถูกต้องตรงตามต้นฉบับทุกประการ

คำที่ 2

ฉบับแปล I think it was the first French film ever to be shown in major cinemas such as Chaleumkrung Theatre.

ต้นฉบับ ดูเหมือนจะเป็นภาพยนตร์ฝรั่งเศสเรื่องแรกที่เข้ามาฉายตามโรงใหญ่ๆ และฉายที่ ศาลาเฉลิมกรุง

คำทาง	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ
วัฒนธรรม	ของ	ของ	ของ	ของ	ของ
ในฉบับแปล	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ
	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ
	หมายเลข 1	หมายเลข 2	หมายเลข 3	หมายเลข 4	หมายเลข 5
Chaleumkrung Theatre	โรงหนังเฉลิมกรุง	ศาลาเฉลิมกรุง	โรงหนังเฉลิมกรุง	โรงละครเฉลิมกรุง	โรงละครเฉลิมกรุง

ศาลาเฉลิมกรุง เป็นโรงภาพยนตร์และโรงละครของไทย ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้คำยืมว่า Chaleumkrung Theatre

ผู้ทำแบบทดสอบทั้ง 5 คน แปลคำนี้กลับในทำนองเดียวกันว่า โรงหนังเฉลิมกรุง ศาลาเฉลิมกรุง และโรงละครเฉลิมกรุง ซึ่งหมายถึงสถานที่เดียวกับต้นฉบับ

คำที่ 3

ฉบับแปล I'd set out with the intention of going farther than the monastery, but usually gave up at **Khaodin Wana***.

ต้นฉบับ ผมตั้งใจจะไปให้เลยวัดสะพานสูงเสียอีก แต่แล้วก็มักจะไปจบแห่อยู่แค่

เขาดินวนา

คำทาง	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ
วัฒนธรรม	ของ	ของ	ของ	ของ	ของ
ในฉบับแปล	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ
	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ
Khaodin	หมายเลข 1	หมายเลข 2	หมายเลข 3	หมายเลข 4	หมายเลข 5
Wana	เขาดินวนา	เขาดินวนา	เขาดินวนา	เขาดินวนา	เขาดิน

เขาดินวนา เป็นชื่อสวนสัตว์ของไทย หรือมีอีกชื่อว่า สวนสัตว์ดุสิต ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการใช้คำยืมว่า Khaodin Wana และใช้เชิงอรรถอธิบายความหมายเพิ่มเติมว่า
*The site of today's Dusit Zoological Garden

ผู้ทำแบบทดสอบ 5 คน แปลคำนี้กลับในทำนองเดียวกันว่า เขาดินวนา และเขาดิน ซึ่งหมายถึงสถานที่เดียวกับที่ระบุในต้นฉบับ

จากแบบทดสอบข้างต้น กลวิธีการแปลโดยใช้คำยืมสามารถสื่อความให้ผู้ทำแบบทดสอบร้อยละ 100 เข้าใจได้ตรงตามต้นฉบับ เพราะ ผู้ทำแบบทดสอบแปลกลับโดยใช้คำเดียวกับต้นฉบับ หรือหากกรณีที่ใช้คำที่แตกต่างไป คำนั้นก็ยังสามารถสื่อถึงสถานที่เดียวกับที่ต้นฉบับระบุ

4.3.3.2.2 กลวิธีการแปลโดยใช้คำบัญญัติ

คำทางวัฒนธรรมที่แปลโดยใช้คำบัญญัติมี 3 คำ ผู้วิจัยจึงนำคำทั้งหมดมาใช้คำในแบบทดสอบ

คำที่ 1

ฉบับแปล One of my favourite outings was to **the Rama I Bridge...**

ต้นฉบับ และที่ชอบไปอยู่เป็นประจำคือ **สะพานพระพุทยอดฟ้า**

คำทางวัฒนธรรม	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ
ในฉบับแปล	ของ	ของ	ของ	ของ	ของ
	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ
	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ
	หมายเลข 1	หมายเลข 2	หมายเลข 3	หมายเลข 4	หมายเลข 5
the Rama I Bridge	สะพานพระราม 1	สะพานพระราม 1	สะพานพระราม 1	สะพานพระราม 1	สะพานสมเด็จพระพุทยอดฟ้าจุฬาโลก

สะพานพระพุทยอดฟ้า คือ เป็นสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา สร้างขึ้นเพื่อเป็นอนุสรณ์รำลึกในพระกรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระพุทยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช รัชกาลที่ 1 ผู้ทรงสถาปนากรุงเทพมหานคร ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้คำที่วัฒนธรรมปลายทางบัญญัติว่า the Rama I Bridge

ผู้ทำแบบทดสอบ 4 คน แปลคำนี้ว่า สะพานพระราม 1 หรือ สะพานพระรามหนึ่ง ซึ่งเป็นชื่อสะพานที่ไม่มีปรากฏในประเทศไทย อย่างไรก็ตามการที่ผู้ทำแบบทดสอบแปลกลับโดยใช้คำนี้อาจเนื่องมาจากประเทศไทยมีสะพานสร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 6 มีชื่อว่า สะพานพระราม 6 นอกจากนี้ยังมีสะพานที่สร้างเพื่อเป็นพระบรมราชานุสรณ์เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล และแก้ปัญหาการจราจร มีชื่อว่า สะพานพระราม 8 ผู้ทำแบบทดสอบจึงอาจเข้าใจว่าสะพานที่มีความเกี่ยวข้องกับพระมหากษัตริย์จะต้องขึ้นต้นว่า พระราม

ผู้ทำแบบทดสอบ 1 คน แปลคำนี้กลับว่า สะพานสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ซึ่งหมายถึง สถานที่เดียวกับต้นฉบับ

คำที่ 2

ฉบับแปล It was second only to the view from the top of the Golden Mount.

ต้นฉบับ และจะเป็นรองอยู่ที่แต่บนยอดภูเขาทองเท่านั้น

คำทาง	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ
วัฒนธรรม	ของ	ของ	ของ	ของ	ของ
ในฉบับแปล	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ
the	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ
Golden	หมายเลข 1	หมายเลข 2	หมายเลข 3	หมายเลข 4	หมายเลข 5
Mount	ภูเขาทอง	ภูเขาทอง	ภูเขาทอง	ภูเขาทอง	ภูเขาทอง

ภูเขาทอง เป็นเจดีย์บนภูเขาจำลองที่ตั้งอยู่ในวัดสระเกศราชวรมหาวิหาร ผู้แปลแปลคำนี้ โดยใช้คำที่วัฒนธรรมปลายทางบัญญัติว่า the Golden Mount

ผู้ทำแบบทดสอบทั้ง 5 คนแปลคำนี้กลับว่า ภูเขาทอง ซึ่งเป็นสถานที่เดียวกับที่ระบุในต้นฉบับ

คำที่ 3

ฉบับแปล ... and now both he and my representative were busy arranging for the transfer of ownership of house and land at the Ministry of Agriculture and at Phra Nakhorn, Bangkok's central district office.

ต้นฉบับ และในตอนนี้ทั้งเขาและผู้แทนของผมกำลังไปวิ่งเต้นดำเนินการเกี่ยวกับการ โอนกรรมสิทธิ์บ้านและที่ดินอยู่ที่กระทรวงเกษตรและที่อำเภอพระนคร

คำทาง วัฒนธรรม ในฉบับแปล	คำแปลกลับ ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 1	คำแปลกลับ ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 2	คำแปลกลับ ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 3	คำแปลกลับ ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 4	คำแปลกลับ ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 5
the Ministry of Agriculture	กระทรวง เกษตรฯ	กระทรวง เกษตร	กระทรวง เกษตร	กระทรวง เกษตร	กระทรวง เกษตรและ สหกรณ์

กระทรวงเกษตร เป็นชื่อที่ใช้ในปี 2495 ก่อนจะเปลี่ยนชื่อเป็นกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ในปี 2505 ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้คำบัญญัติว่า the Ministry of Agriculture

ผู้ทำแบบทดสอบ 3 คน แปลคำนี้กลับว่า กระทรวงเกษตร ซึ่งเป็นชื่อสถานที่เดียวกับ
ที่ต้นฉบับระบุ

ผู้ทำแบบทดสอบ 2 คน แปลคำนี้กลับว่า กระทรวงเกษตร และ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ซึ่งแม้คำว่ากระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นชื่อใหม่ของกระทรวงที่ได้รับการใช้ในเวลาต่อมา
แต่ก็สามารถสื่อความได้ว่าเป็นสถานที่เดียวกับคำในต้นฉบับ

โดยสรุป กลวิธีการแปลโดยใช้คำบัญญัติสามารถสื่อความให้ผู้ทำแบบทดสอบร้อยละ 73.33
เข้าใจได้ตรงตามต้นฉบับ สามารถแปลกลับโดยใช้คำที่เหมือนกับต้นฉบับ หรือหากใช้คำที่แตกต่างไป
ก็ยังสื่อให้เห็นถึงสถานที่เดียวกับที่ต้นฉบับระบุ อย่างไรก็ตามมีผู้ทำแบบทดสอบ ร้อยละ 26.67
แปลแตกต่างจากต้นฉบับ ใช้ชื่อสถานที่ที่ไม่มีปรากฏบัญญัติในประเทศไทย

4.3.3.2.3 กลวิธีการแปลตรงตัว

คำทางวัฒนธรรมที่แปลโดยกลวิธีการแปลตรงตัวมีน้อยกว่า 3 คำ ผู้วิจัยจึงนำคำมาใช้ในแบบทดสอบเพียงคำเดียวเท่านั้น

ฉบับแปล One of my favourite outings was to the Rama I Bridge or **New Bridge** as people called it in those days...

ต้นฉบับ ...และที่ชอบไปอยู่เป็นประจำคือสะพานพระพุทธรยอดฟ้า ซึ่งในสมัยนั้นชาวบ้านชาวเมืองยังเรียกกันว่า**สะพานใหม่**อยู่

คำทางวัฒนธรรม	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ
ในฉบับแปล	ของ	ของ	ของ	ของ	ของ
	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ
	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ
	หมายเลข 1	หมายเลข 2	หมายเลข 3	หมายเลข 4	หมายเลข 5
New Bridge	สะพานใหม่	สะพานใหม่	สะพานใหม่	สะพานใหม่	สะพานใหม่

สะพานใหม่ เป็นชื่อที่ของสะพานพระพุทธรยอดฟ้าที่ใช้เรียกกันในสมัยก่อน ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการแปลตรงตัวว่า New Bridge

ผู้ทำแบบทดสอบทั้ง 5 คน แปลคำนี้ว่า สะพานใหม่ ซึ่งตรงตามคำที่ต้นฉบับระบุทุกประการ

ฉะนั้น กลวิธีการแปลตรงตัวสามารถสื่อความให้ผู้ทำแบบทดสอบร้อยละ 100 เข้าใจได้ตรงตามต้นฉบับ เพราะ สามารถแปลกลับโดยใช้คำเดียวกับต้นฉบับได้

4.3.3.2.4 กลวิธีการแปลโดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับ

คำทางวัฒนธรรมที่แปลโดยกลวิธีการแปลโดยใช้คำที่มีกว้างกว่าต้นฉบับมีน้อยกว่า 3 คำ ผู้วิจัยจึงนำคำมาใช้ในแบบทดสอบเพียงคำเดียวเท่านั้น

ฉบับแปล From there, I had a sweeping view of the sky, which was far greater than the one to be had at the Royal Esplanade.

ต้นฉบับ ที่นั่นผมมีโอกาสแลเห็นฟ้าได้กว้างไกลไพศาลยิ่งกว่าที่ทุ่งพระเมรุเป็นอันมาก

คำทางวัฒนธรรม	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ
ในฉบับแปล	ของ	ของ	ของ	ของ	ของ
	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ
	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ
	หมายเลข 1	หมายเลข 2	หมายเลข 3	หมายเลข 4	หมายเลข 5
the Royal Esplanade	สนามหลวง	พระบรมมหาราชวัง	สนามหลวง	สนามหลวง	โรงแรม Royal Esplanade

ทุ่งพระเมรุ เป็นชื่อเดิมของสนามหลวง ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับว่า the Royal Esplanade

ผู้ทำแบบทดสอบ 3 คน แปลคำนี้กลับว่า สนามหลวง ซึ่งหมายถึงสถานที่เดียวกันกับทุ่งพระเมรุ กล่าวคือ สนามหลวงเป็นชื่อปัจจุบันที่เรียกทุ่งพระเมรุ

ผู้ทำแบบทดสอบ 1 คน แปลคำนี้ว่า พระบรมมหาราชวัง ซึ่งไม่ได้สื่อความหมายถึงทุ่งพระเมรุเช่นเดียวกับต้นฉบับ เพราะ พระบรมมหาราชวังเป็นที่ประทับของพระมหากษัตริย์สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ตั้งแต่รัชกาลที่ 1 จนถึงรัชกาลที่ 5 ส่วน ทุ่งพระเมรุ เป็นสถานที่ที่ใช้ถวายพระเพลิงพระบรมศพพระเจ้าแผ่นดิน

ผู้ทำแบบทดสอบ 1 คน แปลคำนี้ว่า โรงแรม Royal Esplanade ซึ่งไม่ได้เกี่ยวข้องกับทุ่งพระเมรุเช่นกัน เนื่องจากโรงแรมคือสถานที่ที่คนทั่วไปเข้าพักอาศัย

ดังนั้น กลวิธีการแปลโดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับสามารถสื่อความให้ผู้แบบทดสอบร้อยละ 60 เข้าใจได้ตรงตามต้นฉบับ แม้จะแปลโดยใช้คำที่แตกต่างไปแต่ก็สื่อให้เห็นถึงสถานที่เดียวกับที่ต้นฉบับระบุ อย่างไรก็ตามมีผู้ทำแบบทดสอบร้อยละ 40 เข้าใจแตกต่างจากต้นฉบับแปลโดยใช้คำที่มีความหมายไม่เหมือนกับที่ต้นฉบับระบุ และทำให้ใจความไม่คงเดิม

4.3.3.2.5 กลวิธีการแปลโดยการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทาง

คำทางวัฒนธรรมที่แปลโดยการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทาง มีน้อยกว่า 3 คำ ผู้วิจัยจึงนำคำมาใช้ในแบบทดสอบเพียงคำเดียวเท่านั้น

ฉบับแปล On some afternoons, I'd take the long New road

ต้นฉบับ บางทีก็บ่ายหน้าไปตามถนนเจริญกรุงอันยาวเหยียด

คำทางวัฒนธรรม	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ
ในฉบับแปล	ของ	ของ	ของ	ของ	ของ
	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ
	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ
	หมายเลข 1	หมายเลข 2	หมายเลข 3	หมายเลข 4	หมายเลข 5
New Road	ถนนเจริญกรุง	ถนนสายใหม่	ถนนใหม่	ถนนใหม่	ถนนตัดใหม่

ถนนเจริญกรุง เป็นถนนแห่งแรกที่ใช้เทคนิคการสร้างแบบตะวันตก ในช่วงแรกที่ถนนแห่งนี้สร้างขึ้นใหม่ ยังไม่มีชื่อเรียก จึงเรียกกันโดยทั่วไปว่าถนนใหม่ ชาวยุโรปเรียกว่า นิวโร้ด ชาวจีนเรียกว่า ซินพะโล้ว ซึ่งแปลว่าถนนตัดใหม่

ผู้ทำแบบทดสอบ 1 คน แปลคำนี้กลับว่า ถนนเจริญกรุง ตรงตามคำที่ระบุในต้นฉบับทุกประการ

ผู้ทำแบบทดสอบ 4 คน แปลคำนี้กลับว่า ถนนสายใหม่ ถนนใหม่ และถนนตัดใหม่ ซึ่งแม้จะเป็นชื่อไทยที่ใช้เรียกถนนสายนี้ ก่อนจะตั้งชื่อว่าเจริญกรุง แต่จากการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมจาก

ผู้ทำแบบทดสอบปรากฏว่าผู้ทำแบบทดสอบแปลกลับตรงตัวเท่านั้น ไม่ได้เข้าใจว่าคำว่า New Road คือ ถนนเจริญกรุง

โดยสรุป กลวิธีการแปลโดยการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทางสามารถถ่ายทอดความหมายให้ผู้ทำแบบทดสอบร้อยละ 20 เข้าใจได้ตรงตามต้นฉบับ แปลกลับโดยใช้คำเดียวกับต้นฉบับ และผู้ทำแบบทดสอบร้อยละ 80 เข้าใจแตกต่างกันไปจากต้นฉบับ ไม่สามารถแปลกลับโดยใช้คำที่สื่อความหมายเดียวกับต้นฉบับได้

4.3.3.3 หมวดหมู่ท่าทาง

กลวิธีที่ผู้แปลใช้ในการแปลคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับสังคม (ท่าทาง) มีทั้งสิ้น 4 กลวิธี เรียงลำดับจากกลวิธีที่มีการใช้มากที่สุดไปน้อยที่สุด ดังนี้ กลวิธีการแปลโดยการอธิบายความ กลวิธีการแปลตรงตัว กลวิธีการแปลโดยใช้คำที่มีความหมายเป็นกลาง และการแปลโดยการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทาง

4.3.3.3.1 กลวิธีการแปลโดยการอธิบายความ

คำทางวัฒนธรรมที่แปลโดยใช้การอธิบายความมีจำนวนน้อยกว่า 3 คำ ผู้วิจัยจึงนำคำมาใช้ในแบบทดสอบเพียงคำเดียวเท่านั้น

ฉบับแปล	I <u>raised both hands to my forehead and bowed deeply</u> to her out of genuine respect.
ต้นฉบับ	สลิปนิ้วของผมยกขึ้น <u>พนมมือไหว้</u> เธอด้วยน้ำใสใจจริง

คำทาง วัฒนธรรม ในฉบับแปล	คำแปลกลับ ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 1	คำแปลกลับ ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 2	คำแปลกลับ ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 3	คำแปลกลับ ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 4	คำแปลกลับ ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 5
raised both hands to my forehead and bowed deeply	เอามือแตะ หน้าผากแล้ว โค้งงมๆ	ยกสองมือจด หน้าผากและ ก้มกราบ	ก้มลงกราบ	ยกสองมือจรด หัว ก้มลง กราบ	เอามือทั้งสอง ข้างจรด หน้าผากและ โค้งค้ำับลง

พนมมือไหว้ เป็น การแสดงความเคารพของไทย ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการอธิบายความ
ว่า raised both hands to my forehead and bowed deeply

ผู้ทำแบบทดสอบ 1 คน แปลคำนี้กลับว่าเอามือแตะหน้าผากแล้วโค้งงมๆ ซึ่งเป็นคำที่ไม่ได้
สื่อถึงการแสดงความเคารพเหมือนเช่นต้นฉบับ เพราะการไหว้คือการพนมมือที่หน้าผาก ไม่ใช่
การเอามือแตะบริเวณหน้าผาก

ผู้ทำแบบทดสอบ 3 คน แปลคำนี้กลับในทำนองเดียวกันว่า ยกสองมือจดหน้าผากและ
ก้มกราบ ก้มลงกราบ และยกสองมือจรดหัวและก้มลงกราบ ซึ่งเป็นคำที่มีความหมายใกล้เคียงกับ
ต้นฉบับ แสดงให้เห็นถึงการทำความเข้าใจเช่นเดียวกัน แต่มีข้อแตกต่างที่ต้นฉบับทำความเคารพ
โดยการไหว้ แต่ผู้ทำแบบทดสอบเข้าใจว่าหมายถึงการกราบ

ผู้ทำแบบทดสอบ 1 คน แปลคำนี้กลับว่า เอามือทั้งสองข้างจรดหน้าผากและโค้งค้ำับลง
ซึ่งสามารถสื่อความได้ว่าเป็นท่าทางของการไหว้เช่นเดียวกับต้นฉบับ

ฉะนั้น กลวิธีการแปลโดยการอธิบายความสามารถสื่อความให้ผู้ทำแบบทดสอบร้อยละ 20 เข้าใจได้ตรงตามต้นฉบับ แม้คำแปลกลับจะแตกต่างกัน แต่มีความหมายเช่นเดียวกับที่ต้นฉบับระบุ ผู้ทำแบบทดสอบร้อยละ 60 เข้าใจใกล้เคียงกับต้นฉบับ แปลกลับโดยใช้คำที่มีรายละเอียดต่างไป เล็กน้อย แต่สามารถสื่อใจความหลักได้เช่นเดียวกับต้นฉบับ และผู้ทำแบบทดสอบ ร้อยละ 20 เข้าใจแตกต่างไปจากต้นฉบับ แปลโดยใช้คำที่มีความหมายไม่คงเดิม คลาดเคลื่อนไปจากที่ต้นฉบับ ระบุ

4.3.3.3.2 กลวิธีการแปลตรงตัว

คำทางวัฒนธรรมที่แปลโดยใช้กลวิธีการแปลตรงตัว มีน้อยกว่า 3 คำ ผู้วิจัยจึงนำคำมาใช้ใน แบบทดสอบเพียงคำเดียวเท่านั้น

ฉบับแปล ... I stopped thinking about it, and I even went as far as **prostrating myself in front of him to show my forgiveness,** as you may remember.

ต้นฉบับ ผมเลิกคิดและลืมมันไปหมดแล้ว ถึงแก่กราบอโหสิกรรมให้เขาแล้วก็เคย –
คุณคงจำได้

คำทาง	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ
วัฒนธรรม	ของ	ของ	ของ	ของ	ของ
ในฉบับแปล	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ
แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ
prostrating	หมายเลข 1	หมายเลข 2	หมายเลข 3	หมายเลข 4	หมายเลข 5
myself in	ก้มลงขอโทษ	ก้มลงกราบ	ก้มลงกราบ	ก้มลงกราบ	ก้มลงกราบ
front of	ต่อหน้าท่าน	และ	ต่อหน้า	เขาเพื่อแสดง	เขาเพื่อแสดง
him to		อโหสิกรรมให้	เพื่อให้เห็นว่า	ว่าฉันให้อภัย	ว่าฉันให้อภัย
show my			ไม่ถือโทษ	เขาแล้ว	เขาแล้ว
forgiveness			อะไรแล้ว		

กราบอโหสิกรรม ในนวนิยายเรื่องนี้ มีความหมายว่า ฉันให้อภัยคุณหลวงสำหรับสิ่งไม่ดีต่างๆ ที่คุณหลวงเคยทำ จนกระทั่งสามารถก้มกราบเขาได้ ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการแปลตรงตัวว่า
prostrating myself in front of him to show my forgiveness

ผู้ทำแบบทดสอบ 1 คน แปลคำนี้กลับว่า ก้มลงขอโทษต่อหน้าท่าน ซึ่งเป็นคำที่มีความหมายต่างจากต้นฉบับ เพราะฉันไม่ได้กราบเพื่อขอโทษ แต่กราบเพื่อแสดงว่าเขาไม่ได้ถือโทษโกรธคุณหลวง

ผู้ทำแบบทดสอบ 4 คน แปลคำนี้กลับในทำนองเดียวกันว่า ก้มลงกราบและอโหสิกรรมให้ก้มลงกราบต่อหน้าเพื่อให้เห็นว่าไม่ถือโทษอะไรแล้ว ก้มลงกราบเขาเพื่อแสดงว่าฉันให้อภัยเขาแล้ว และ ก้มลงกราบเขาเพื่อแสดงว่าฉันให้อภัยเขาแล้ว ซึ่งเป็นคำที่มีความหมายเหมือนกับต้นฉบับ เพราะ มีการกล่าวถึงว่าฉันไม่ถือโทษโกรธคุณหลวงในสิ่งไม่ดีต่างๆแล้ว

ฉะนั้น กลวิธีการแปลตรงตัวสามารถสื่อความให้ผู้ทำแบบทดสอบร้อยละ 80 เข้าใจได้ตรงตามต้นฉบับ แม้จะแปลโดยใช้คำที่แตกต่างไป แต่เป็นคำแปลกลับที่มีความหมายเหมือนกับคำในต้นฉบับ และผู้ทำแบบทดสอบร้อยละ 20 เข้าใจแตกต่างไปจากต้นฉบับ คำแปลกลับไม่สามารถถ่ายทอดใจความหลักได้เช่นเดิม

4.3.3.3 กลวิธีการแปลโดยใช้คำที่มีความหมายเป็นกลาง

คำทางวัฒนธรรมที่แปลโดยใช้คำที่มีความหมายเป็นกลางมีน้อยกว่า 3 คำ ผู้วิจัยจึงนำคำมาใช้ในแบบทดสอบเพียงคำเดียวเท่านั้น

ฉบับแปล	Was I to strike up an acquaintance with him and then prostate myself at his feet out of gratitude because he was my father?
ต้นฉบับ	หรือว่าผมจะเข้าไปความรู้จักกับเขา แล้ว กราบ เขาด้วยความกตัญญูในฐานะที่เขาเป็นบิดาบังเกิดเกล้าของผม

คำทาง	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ
วัฒนธรรม	ของ	ของ	ของ	ของ	ของ
ในฉบับแปล	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ
prostate	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ
myself at	หมายเลข 1	หมายเลข 2	หมายเลข 3	หมายเลข 4	หมายเลข 5
his feet	ก้มแทบเท้า	ก้มลงกราบ แทบเท้า	กราบแทบ เท้า	ก้มลงกราบ แทบเท้า	กราบเท้า

กราบ เป็นการแสดงความเคารพของไทย โดยประนมมือขึ้นเสมอหน้าผากแล้วน้อมศีรษะลงจรดพื้น สามารถกราบที่พื้น ออก หน้าตัก และเท้า ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้คำที่มีความหมายเป็นกลางว่า prostate myself at his feet

ผู้ทำแบบทดสอบ 1 คน แปลคำนี้ว่าก้มแทบเท้า ซึ่งเป็นคำที่ไม่ได้สื่อถึงการแสดงความเคารพเหมือนที่ต้นฉบับระบุ เนื่องจากการก้มลงแทบเท้าไม่ได้แสดงให้เห็นถึงความเคารพเพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่ท่าทางนี้สามารถหมายถึงการจำยอมได้เช่นกัน

ผู้ทำแบบทดสอบ 4 คน แปลคำนี้ในทำนองเดียวกันว่า ก้มลงกราบแทบเท้า กราบแทบเท้า และ กราบเท้า ซึ่งมีความหมายใกล้เคียงกับต้นฉบับ เพราะสามารถระบุได้ถึงถึงการกราบเช่นเดียวกัน แต่ต้นฉบับจะไม่ได้ระบุว่ากราบที่ใด

ดังนั้น กลวิธีการแปลโดยใช้คำที่มีความหมายเป็นกลางสามารถสื่อความให้ผู้ทำแบบทดสอบ ร้อยละ 80 เข้าใจใกล้เคียงกับต้นฉบับ สามารถถ่ายทอดความหมายได้เช่นเดียวกับที่ต้นฉบับต้องการ และผู้ทำแบบทดสอบ ร้อยละ 20 เข้าใจแตกต่างไปจากต้นฉบับ ทำให้ใจความหลักต่างไปจากที่ผู้แต่งต้องการจะถ่ายทอด ทำให้ใจความเดิมคลาดเคลื่อนไป

4.3.3.3.4 กลวิธีการแปลโดยการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทาง

คำทางวัฒนธรรมที่แปลโดยใช้กลวิธีการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทางมีน้อยกว่า 3 คำ ผู้วิจัยจึงนำคำมาใช้ในแบบทดสอบเพียงคำเดียวเท่านั้น

ฉบับแปล Whenever I went across the main front hall, I had developed the habit, without being prompted by anyone, of stopping to **bow** to my mother's picture before resuming my dash through the hall.

ต้นฉบับ ในการผ่านห้องโถงหน้าไปนั้น ผมมีกิจวัตรอยู่อย่างหนึ่งที่ทำไปโดยไม่มีใครเสียมสอน...ผมจะหยุด**ไหว้**รูปถ่ายของแม่ที่หนึ่งก่อนแล้วจึงวิ่งต่อไป ...

คำทางวัฒนธรรม	คำแปลกลับ	คำแปลกลับของ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับของ	คำแปลกลับ
ในฉบับแปล	ของ	ผู้ทำ	ของ	ผู้ทำ	ของ
	ผู้ทำ	แบบทดสอบ	ผู้ทำ	แบบทดสอบ	ผู้ทำ
	แบบทดสอบ	หมายเลข 2	แบบทดสอบ	หมายเลข 4	แบบทดสอบ
	หมายเลข 1		หมายเลข 3		หมายเลข 5
bow	คำนับ	ก้มหัวคำนับ	เคารพ	คำนับ	โค้ง

ไหว้ เป็นการแสดงความเคารพของไทย ผู้แปลแปลคำนี้โดยการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทางว่า bow

ผู้ทำแบบทดสอบ 4 คน แปลคำนี้กลับในทำนองเดียวกันว่า คำนับ ก้มหัวคำนับ และโค้ง ซึ่งมีความหมายถึงการทำความเคารพเหมือนกันกับคำว่าไหว้ แต่มีข้อแตกต่างที่การคำนับมักใช้กับกษัตริย์หรือราชวงศ์ ไม่ใช่บุคคลทั่วไป

ผู้ทำแบบทดสอบ 1 คน แปลคำนี้กลับว่า เคารพ ซึ่งเป็นคำที่สื่อความ ทำให้ทราบใจความสำคัญได้ใกล้เคียงกับต้นฉบับ เนื่องจากการไหว้เป็นวิธีการแสดงความเคารพของไทยรูปแบบหนึ่ง

กลวิธีการแปลโดยการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทางสามารถช่วยสื่อความให้ผู้ทำแบบทดสอบ ร้อยละ 100 เข้าใจใกล้เคียงกับต้นฉบับ เพราะ คำแปลกลับต่างไปจากที่ต้นฉบับระบุเล็กน้อย แต่สามารถคงใจความหลักได้เช่นเดิม

4.3.3.4 หมวดหมู่พิธีกรรมและกิจกรรมทางสังคม

กลวิธีที่ใช้ในการแปลคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับสังคม (พิธีกรรมและกิจกรรมทางสังคม) มีทั้งสิ้น 4 กลวิธี เรียงตามลำดับจากกลวิธีที่มีการใช้มากที่สุดไป ดังนี้ กลวิธีการแปลโดยการอธิบายความ กลวิธีการแปลตรงตัว กลวิธีการแปลโดยการใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับ และ กลวิธีการแปลโดยการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทาง

4.3.3.4.1 กลวิธีการแปลโดยการอธิบายความ

คำทางวัฒนธรรมที่แปลโดยกลวิธีการอธิบายความมีมากกว่า 3 คำ ผู้วิจัยจึงเลือกใช้คำมาใช้ในแบบทดสอบ 3 คำ

คำที่ 1

ฉบับแปล As soon as she felt a little stronger, but had yet to give up the hot-water bottle she used instead of lying near the fire after the delivery,...

ต้นฉบับ พอแข็งแรงดีขึ้นบ้างแล้ว และยังไม่ทันจะถอดกระเป๋าชุดแทนการอยู่ไฟ

คำทางวัฒนธรรม	คำแปลกลับ	คำแปลกลับของผู้ทำ	คำแปลกลับของผู้ทำ	คำแปลกลับของผู้ทำ	คำแปลกลับของผู้ทำ
ในฉบับแปล	ผู้ทำ	แบบทดสอบ	ผู้ทำ	แบบทดสอบ	ผู้ทำ
lying near the fire after the delivery	แบบทดสอบ หมายเลข 1	หมายเลข 2	แบบทดสอบ หมายเลข 3	หมายเลข 4	แบบทดสอบ หมายเลข 5
	อยู่ไฟ	นอนใกล้กองไฟ หลังจากคลอด	อยู่ไฟ	อยู่ไฟหลังคลอด	อยู่ไฟ

อยู่ไฟ คือ การนอนใกล้ไฟโดยเชื่อว่าความร้อนจะทำให้มดลูกเข้าสู่ภาวะปรกติได้เร็ว หลังคลอดลูกแล้ว ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้วิธีการอธิบายความว่า lying near the fire after the delivery

ผู้ทำแบบทดสอบ 4 คน แปลคำนี้กลับในทำนองเดียวกันว่า อยู่ไฟ และ อยู่ไฟหลังคลอด ซึ่งเป็นคำที่เหมือนและสื่อความได้เช่นเดียวกับต้นฉบับ

ผู้ทำแบบทดสอบ 1 คน แปลนี้กลับว่า นอนใกล้ไฟหลังคลอด ซึ่งมีความหมายเหมือนกับคำในต้นฉบับ เนื่องจากการนอนใกล้ไฟหลังจากคลอดเป็นคำอธิบายลักษณะของการอยู่ไฟ

คำที่ 2

ฉบับแปล It was a small, private ceremony held the same evening as the large birthday party I arranged for her to celebrate her sixtieth anniversary.

ต้นฉบับ ...ที่ผมทำนั้นเป็นพิธีเล็กๆภายหลังงานแซยิดมโหฬารซึ่งผมจัดให้เธอในคืนวันนั้นเอง

คำทางวัฒนธรรม	คำแปลกลับ	คำแปลกลับของผู้ทำ	คำแปลกลับของผู้ทำ	คำแปลกลับของผู้ทำ	คำแปลกลับของผู้ทำ
ในฉบับแปล	ผู้ทำแบบทดสอบ	ผู้ทำแบบทดสอบ	ผู้ทำแบบทดสอบ	ผู้ทำแบบทดสอบ	ผู้ทำแบบทดสอบ
the birthday party to celebrate her sixtieth anniversary	หมายเลข 1	หมายเลข 2	หมายเลข 3	หมายเลข 4	หมายเลข 5
	งานวันเกิดฉลองครบรอบหกสิบปี	งานเลี้ยงวันเกิดเพื่อฉลองวันเกิดอายุครบ ปี 60	งานฉลองวันเกิดครบรอบ 16 ปี	จัดงานเลี้ยงวันเกิดที่ยิ่งใหญ่ในวันเกิดปีที่ 16 ของเธอ	งานวันเกิดครบรอบ ปี 60 ของเธอ

แซยิด คือ วันที่มีอายุครบ 5 รอบนักษัตร คือ 60 ปีบริบูรณ์ตามคติของจีน ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการอธิบายความว่า the birthday party to celebrate her sixtieth anniversary

ผู้ทำแบบทดสอบ 3 คน แปลคำนี้กลับในทำนองเดียวกันว่า งานวันเกิดฉลองครบรอบหกสิบปี งานเลี้ยงวันเกิด เพื่อฉลองวันเกิดอายุครบ 60 ปี งานวันเกิดครบรอบ 60 ปีของเธอ ซึ่งสามารถถ่ายทอดความหมายได้เหมือนกับคำว่า แซยิด แต่อาจไม่สื่อความว่าเป็นการนับตามแบบจีน

ผู้ทำแบบทดสอบ 2 คน แปลคำนี้ในทำนองเดียวกันว่า งานฉลองวันเกิดครบรอบ 16 ปี และจัดงานเลี้ยงวันเกิดที่ยิ่งใหญ่ ในวันเกิดปีที่ 16 ของเธอ ซึ่งสามารถถ่ายทอดความหมายได้แตกต่างจากต้นฉบับ กล่าวถึง งานเลี้ยงวันเกิดเช่นเดียวกัน แต่มีข้อแตกต่างที่ผู้ทำแบบทดสอบแปลคำว่า sixtieth ว่า สิบหก

คำที่ 3

ฉบับแปล Having said this, she pretended to be shy as if she had just remembered she was talking about the sarong she'd wear when the bride would be **delivered to the groom**.

ต้นฉบับ พุดแล้วก็กลับออกท่าอายนเหมือนเพ็งนึกได้ว่ากำลังพุดถึงผ้าซิ่นในชุดที่จะใช้เมื่อได้เวลาส่งตัว

คำทางวัฒนธรรม	คำแปลกลับ	คำแปลกลับของ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับของ	คำแปลกลับ
ในฉบับแปล	ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 1	ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 2	ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 3	ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 4	ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 5
delivered to the groom	พิธีส่งตัว	ส่งตัวให้เจ้าบ่าว	ส่งตัวเข้าห้อง หอ	ส่งตัวเข้าเรือน หอ	ส่งตัวเจ้าสาว

ส่งตัว คือ การนำตัวเจ้าสาวส่งให้เจ้าบ่าวตามฤกษ์ ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการอธิบาย
ความว่า delivered to the groom

ผู้ทำแบบทดสอบทั้ง 5 คน แปลคำนี้กลับในทำนองเดียวกันว่า พิธีส่งตัว ส่งตัวให้เจ้าบ่าว
ส่งตัวเข้าห้องหอ ส่งตัวเข้าเรือนหอ และ ส่งตัวเจ้าสาว ซึ่งเป็นคำกล่าวถึงพิธีเดียวกับคำที่ระบุ
ในต้นฉบับ

โดยสรุป กลวิธีการแปลโดยการอธิบายความสามารถสื่อความให้ผู้ทำแบบทดสอบ
ร้อยละ 86.67 เข้าใจได้เช่นเดียวกับต้นฉบับ กล่าวคือ คำแปลกลับเหมือนกับคำที่ต้นฉบับระบุ
แม้มีกรณีที่ผู้ทำแบบทดสอบใช้คำที่แตกต่างไป แต่ความหมายของคำนั้นก็สื่อความได้เหมือนกับ
ฉบับแปลทุกประการ และมีผู้ทำแบบทดสอบร้อยละ 13.33 เข้าใจแตกต่างไปจากต้นฉบับ
คำแปลกลับทำให้ใจความเดิมคลาดเคลื่อนไป ไม่คงเดิม

4.3.3.4.2 กลวิธีการแปลตรงตัว

คำทางวัฒนธรรมที่แปลโดยกลวิธีการแปลตรงตัวมี 3 คำ ผู้วิจัยจึงนำคำทั้งหมดมาใช้ใน
แบบทดสอบ

คำที่ 1

ฉบับแปล ...the water-pouring ceremony and the banquet
would be held consecutively at the main house...

ต้นฉบับ พิธีตักน้ำและงานเลี้ยงจะกระทำติดต่อกันไปในเวลาไล่เลี่ยกันบนบ้านใหญ่

คำทาง	คำแปลกลับ	คำแปลกลับของ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับของ	คำแปลกลับ
วัฒนธรรม	ของ	ผู้ทำ	ของ	ผู้ทำ	ของ
ในฉบับแปล	ผู้ทำ	แบบทดสอบ	ผู้ทำ	แบบทดสอบ	ผู้ทำ
the water-	แบบทดสอบ	หมายเลข 2	แบบทดสอบ	หมายเลข 4	แบบทดสอบ
pouring	หมายเลข 1		หมายเลข 3		หมายเลข 5
ceremony	พิธีรดน้ำ	พิธีรดน้ำสังข์	พิธีรดน้ำสังข์	พิธีรดน้ำสังข์	พิธีรดน้ำสังข์

พิธีรดน้ำ คือ การหลั่งน้ำในพิธีต่างๆ ในบริบทนี้หมายถึง การรดน้ำอวยพรบ่าวสาวในพิธีแต่งงาน ผู้แปลแปลคำนี้โดยกลวิธีการแปลตรงตัวว่า the water-pouring ceremony

ผู้ทำแบบทดสอบทั้ง 5 คน แปลคำนี้กลับในทำนองเดียวกันว่า พิธีรดน้ำ และ พิธีรดน้ำสังข์ ซึ่งสื่อความว่าเป็นพิธีเดียวกับที่ต้นฉบับระบุ

คำที่ 2

ฉบับแปล and remained in that position while I **asked for his forgiveness** in my mind as I had intended. Then I raised my head and stood up.

ต้นฉบับ และกรานอยู่ยั้งงั้นก่อนในระหว่างที่กล่าว**ขอขมาลาโทษ**ตามที่ตั้งใจไว้อยู่ในใจและจึงเงยขึ้นและลุกขึ้น

คำทาง	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับของ	คำแปลกลับ
วัฒนธรรม	ของ	ของ	ของ	ผู้ทำ	ของ
ในฉบับแปล	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	แบบทดสอบ	ผู้ทำ
asked for his	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	หมายเลข 4	แบบทดสอบ
forgiveness	หมายเลข 1	หมายเลข 2	หมายเลข 3		หมายเลข 5
	ขอให้อภัยให้	ขอให้อภัยโทษให้	ขอให้อภัยโทษให้	ขอให้เขาให้อภัย	ขอให้อภัยโทษ

ขอขมาลาโทษ คือ ขอไม่ให้เอาโทษในสิ่งที่ได้ล่วงละเมิดหรือล่วงเกิน ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้
กลวิธีการแปลตรงตัวว่า asked for his forgiveness

ผู้ทำแบบทดสอบทั้ง 5 คน แปลคำนี้กลับในทำนองเดียวกันว่า ขอให้อภัยให้ ขอให้ยกโทษให้
ขอให้เขาให้อภัย และขอให้ยกโทษ ซึ่งสามารถสื่อความได้เช่นเดียวกับต้นฉบับ กล่าวถึงการขอให้
ไม่เอาผิดเช่นเดียวกัน

คำที่ 3

ฉบับแปล Actually, school had been over since afternoon, but the route
that took me back home was somewhat winding. If I didn't
linger to play marbles, toss pictures...

ต้นฉบับ ที่จริงโรงเรียนเลิกตั้งแต่บ่าย ขากลับบ้าน เส้นทางของผมนั้นก็ออกจะคด
เคี้ยวอยู่สักหน่อย ถ้าไม่ไหลไปเล่นลูกหิน หรือ ร่อนรูป...

คำทาง	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ
วัฒนธรรม	ของ	ของ	ของ	ของ	ของ
ในฉบับแปล	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ
	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ
	หมายเลข 1	หมายเลข 2	หมายเลข 3	หมายเลข 4	หมายเลข 5
toss picture	ทอยภาพ	ทอยเส้น	เล่นทอยรูป	โยนรูป	โยนเหรียญ

การละเล่น *ทอยรูป* คือ การละเล่นไทยที่ผู้เล่นจะทอยรูปให้ไปทับกับรูปของผู้เล่นอีกคน
ผู้แปลแปลคำนี้โดยกลวิธีการแปลตรงตัวว่า toss pictures

ผู้ทำแบบทดสอบ 3 คน แปลคำนี้กลับในทำนองเดียวกันว่า ทอยภาพ เล่นทอยรูป โยนรูป
ซึ่งสามารถสื่อความได้เหมือนกับต้นฉบับ เพราะกล่าวถึงวิธีการเล่นที่มีการโยนหรือทอย ซึ่งมีลักษณะ
ใกล้เคียงกับการร่อน นอกจากนี้ยังกล่าวถึงอุปกรณ์การเล่น คือ รูป หรือ ภาพ เช่นเดียวกัน

ผู้ทำแบบทดสอบ 2 คน แปลคำนี้กลับว่า ทอยเส้น หรือโยนเหรียญ ซึ่งสื่อความหมายได้
ใกล้เคียงกับต้นฉบับเนื่องจากกล่าวถึงการทอยหรือโยน และหากโยนโดนสิ่งของของผู้เล่นคนอื่นก็จะ

ได้รับสิ่งนั้นไปเช่นเดียวกัน แต่ทอยเส้นหรือโยนเหรียญกล่าวถึงอุปกรณ์การเล่นที่ต่างไปจากต้นฉบับ เพราะทอยเส้น หรือ โยนเหรียญจะใช้ตุ๊กตุนหรือเหรียญในการเล่น

โดยสรุป กลวิธีการแปลตรงตัวสามารถสื่อความให้ผู้ทำแบบทดสอบ ร้อยละ 86.67 เข้าใจได้ตรงตามต้นฉบับ คำแปลกลับอาจใช้คำที่มีรูปแบบแตกต่างไปบ้าง แต่สามารถสื่อความได้เช่นเดียวกับคำที่ระบุในต้นฉบับ และผู้ทำแบบทดสอบร้อยละ 13.33 เข้าใจใกล้เคียงกับต้นฉบับ คำแปลกลับมีรูปแบบและความหมายแตกต่างไปจากต้นฉบับเล็กน้อย แต่ไม่ทำให้ใจความหลักของต้นฉบับคลาดเคลื่อนไป

4.3.3.4.3 กลวิธีการแปลโดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับ

คำทางวัฒนธรรมที่แปลโดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับมีน้อยกว่า 3 คำ ผู้วิจัยจึงนำคำมาใช้ในแบบทดสอบเพียงคำเดียวเท่านั้น

ฉบับแปล She was referring to the dress she'd be wearing during the water- pouring ceremony.

ต้นฉบับ เธอหมายถึงเสื้อที่จะสวมในชุดสำหรับรับน้ำสังข์

คำทางวัฒนธรรม	คำแปลกลับ	คำแปลกลับของ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับของ	คำแปลกลับ
ในฉบับแปล	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ
the water-pouring ceremony	แบบทดสอบ หมายเลข 1	แบบทดสอบ หมายเลข 2	แบบทดสอบ หมายเลข 3	แบบทดสอบ หมายเลข 4	แบบทดสอบ หมายเลข 5
	พิธีรดน้ำ	พิธีรดน้ำสังข์	พิธีรดน้ำสังข์	พิธีรดน้ำ	พิธีรดน้ำสังข์

การรับน้ำสังข์ เป็นขั้นตอนหนึ่งของพิธีรดน้ำในงานแต่งงาน ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับว่า the water-pouring ceremony หรือใช้ชื่อพิธีแทนขั้นตอนหนึ่งของพิธีกรรมนั้น

ผู้ทำแบบทดสอบทั้ง 5 คน แปลคำนี้กลับในทำนองเดียวกันว่า พิธีรดน้ำ และ พิธีรดน้ำสังข์ ซึ่งสามารถสื่อความได้ใกล้เคียงกับต้นฉบับ เนื่องจากการรับน้ำสังข์เป็นหนึ่งในขั้นตอนของพิธีรดน้ำ

โดยสรุป กลวิธีการแปลโดยการใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับสามารถสื่อความให้ผู้ทำแบบทดสอบ ร้อยละ 100 เข้าใจได้ใกล้เคียงกับต้นฉบับ คำแปลกลับมีความหมายแตกต่างจากต้นฉบับเล็กน้อย แต่ไม่ทำให้ใจความหลักคลาดเคลื่อนไป

4.3.3.4.4 กลวิธีการแปลโดยการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทาง

คำทางวัฒนธรรมที่แปลโดยใช้การแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทาง มีจำนวนน้อยกว่า 3 คำ ผู้วิจัยจึงนำคำมาใช้ในแบบทดสอบเพียง 1 คำเท่านั้น

ฉบับแปล If I didn't linger to play **marbles**, toss pictures...

ต้นฉบับ ถ้าไม่ไหลไปเล่นลูกหิน หรือร่อนรูป...

คำทางวัฒนธรรม	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ
ในฉบับแปล	ของ	ของ	ของ	ของ	ของ
	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ
	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ
	หมายเลข 1	หมายเลข 2	หมายเลข 3	หมายเลข 4	หมายเลข 5
marbles	ลูกแก้ว	ลูกหิน	ลูกหิน	ดีดลูกแก้ว	ลูกแก้ว

คำว่า ลูกหิน เป็นการละเล่นของเด็กไทยรูปแบบหนึ่ง ที่ใช้ดินเหนียวมาปั้นเพื่อเป็นอุปกรณ์ในการเล่น หรือสามารถใช้ลูกแก้วในการเล่นได้เช่นกัน ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทางว่า marbles

ผู้ทำแบบทดสอบทั้ง 3 คนแปลคำนี้กลับในทำนองเดียวกันว่า ลูกแก้ว ดิตุลูกแก้ว ซึ่งมีความหมายใกล้เคียงกับต้นฉบับ กล่าวถึง การละเล่นที่มีลักษณะเช่นเดียวกับต้นฉบับ แต่ใช้อุปกรณ์การเล่นต่างกัน เพราะ การละเล่นดิตุลูกแก้วจะ ใช้ลูกแก้วที่มีขายทั่วไปเป็นอุปกรณ์ในการเล่น ส่วนลูกหิน ทำมาจากก้อนดิน ซึ่งสามารถหาดินเหนียวมาทำเล่นได้เอง

ผู้ทำแบบทดสอบ 2 คน แปลคำนี้กลับว่า ลูกหิน ซึ่งตรงตามคำที่ระบุในต้นฉบับทุกประการ

กลวิธีการแปลโดยการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทางจึงสามารถสื่อความให้ผู้ทำแบบทดสอบ ร้อยละ 40 เข้าใจได้ตรงตามต้นฉบับ แปลกลับได้เหมือนกับคำในต้นฉบับทุกประการ และผู้ทำแบบทดสอบร้อยละ 60 เข้าใจได้ใกล้เคียงกับต้นฉบับ คำแปลกลับมีความหมายแตกต่างกันเล็กน้อย แต่ไม่มากจนทำให้ใจความหลักคลาดเคลื่อนไปจากเดิม

4.3.4 คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนาและความเชื่อ

กลวิธีที่ผู้แปลใช้ในการแปลคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนาและความเชื่อ มีทั้งสิ้น 6 กลวิธี เรียงตามลำดับจาก มากที่สุดไปจนถึงน้อยที่สุด ดังนี้ กลวิธีการแปลตรงตัว กลวิธีการแปลโดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับ กลวิธีการแปลโดยการอธิบายความ กลวิธีการแปลโดยการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทาง กลวิธีการแปลโดยใช้คำที่มีความหมายเป็นกลาง และ กลวิธีการแปลโดยใช้คำยืม

4.3.4.1 กลวิธีการแปลตรงตัว

คำทางวัฒนธรรมที่แปลโดยใช้กลวิธีการแปลตรงตัวมีหลายคำ ผู้วิจัยจึงนำคำมาใช้ในการแบบทดสอบ 3 คำ

คำที่ 1

ฉบับแปล ...as my mother had gained merit by showing her compassion for me, who had brought the most terrible tragedy in her life, before she breathed her last, it was quite certain her soul would find peace in **the next world**...

ต้นฉบับ โดยที่มารดาผมใจเป็นกุศลต่อไปซึ่งเป็นเรื่องร้ายกาจในชีวิตของเธอนั่นก่อนจะสิ้นลมปราณ วิญญาณของเธอก็ย่อมจะมีสุขคติเป็น**สัมปรายภพ**อันหวังได้อย่างแน่นอน

คำทาง	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ
วัฒนธรรม	ของ	ของ	ของ	ของ	ของ
ในฉบับแปล	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ
	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ
	หมายเลข 1	หมายเลข 2	หมายเลข 3	หมายเลข 4	หมายเลข 5
the next world	ชาติหน้า	ภพหน้า/ชาติหน้า	ชาติหน้า	ภพหน้า	ชาติหน้า

จากตารางข้างต้น *สัมปรายภพ* มีความหมายว่า ภพหน้า ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการแปลตรงตัวว่า the next world

ผู้ทำแบบทดสอบทั้ง 5 คน แปลคำนี้กลับในทำนองเดียวกันว่า ชาติหน้า ภพหน้า ซึ่งเป็นคำที่มีความหมายตรงกับคำว่า สัมปรายภพ ที่ระบุในต้นฉบับ

คำที่ 2

ฉบับแปล Normally, around **eleven o'clock**, one of the children from the house would bring me something to eat and drink.

ต้นฉบับ ตามปรกติในตอนราว**เพล**จะมีเด็กในบ้าน ไม่ก็คนนั้นคนนี้เอาข้าวเอาน้ำไปส่งให้ผมถึงที่

คำทาง	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ
วัฒนธรรม	ของ	ของ	ของ	ของ	ของ
ในฉบับแปล	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ
	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ
eleven o'	หมายเลข 1	หมายเลข 2	หมายเลข 3	หมายเลข 4	หมายเลข 5
clock	11 โมง	11 โมง	11 โมง	11 โมง	11 โมง

จากตารางข้างต้น เพล หมายถึง เวลาที่พระฉันกลางวัน คือ เวลาระหว่าง 11 นาฬิกา ถึงเที่ยง ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการแปลตรงตัวว่า eleven o' clock

ผู้ทำแบบทดสอบทั้ง 5 คน แปลคำนี้กลับว่า 11 โมง ซึ่งสามารถสื่อความได้เช่นเดียวกัน ต้นฉบับทุกประการ

คำที่ 3

ฉบับแปล Now that this is lost as well, my life no longer has any meaning, and what's left of it is only a husk meant to float about on a vast ocean, waiting for the next cycle of birth and death.

ต้นฉบับ ครั้นต้องมาสูญเสียมันไปเสียอีกอย่างเช่นนี้ ชีวิตซึ่งหาสาระไม่ได้อยู่แล้ว ก็เป็นอันเหลือแต่กาบสำหรับลอยเท้งเต้งอยู่ในห้วงมหรรมพเพื่อรอการเวียน ว้ายตายเกิดในรอบใหม่ต่อไป

คำทาง	คำแปลกลับ	คำแปลกลับของ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับของ	คำแปลกลับ
วัฒนธรรม	ของ	ผู้ทำแบบทดสอบ	ของ	ผู้ทำ	ของ
ในฉบับแปล	ผู้ทำ	หมายเลข 2	ผู้ทำ	แบบทดสอบ	ผู้ทำ
	แบบทดสอบ		แบบทดสอบ	หมายเลข 4	แบบทดสอบ
cycle of	หมายเลข 1		หมายเลข 3		หมายเลข 5
birth and	เวียนว้ายตาย	ชีวิตใหม่ในภพ	เวียนว้ายตาย	เวียนว้ายตาย	วิภูสงสาร
death	เกิด	หน้า	เกิด	เกิด	

เวียนว่ายตายเกิด เป็นความเชื่อหนึ่งของศาสนาพุทธ หมายถึง การกลับชาติมาเกิดในภพภูมิต่างๆ ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการแปลตรงตัวว่า cycle of birth and death

ผู้ทำแบบทดสอบ 3 คน แปลคำนี้กลับว่า เวียนว่ายตายเกิด ซึ่งเป็นคำที่เหมือนกับต้นฉบับทุกประการ

ผู้ทำแบบทดสอบ 1 คน แปลคำนี้กลับว่า ชีวิตใหม่ในภพหน้า ซึ่งสามารถสื่อความได้เช่นเดียวกับต้นฉบับ เพราะ มีการระบุถึงโลกหน้าและการเกิดอีกครั้งเช่นเดียวกับคำว่าเวียนว่ายตายเกิด

ผู้ทำแบบทดสอบ 1 คน แปลคำนี้กลับว่า วัฏสงสาร ซึ่งสามารถสื่อความได้เช่นเดียวกับต้นฉบับ วัฏสงสาร มีความหมายถึง การเวียนว่ายตายเกิด

โดยสรุป กลวิธีการแปลตรงตัว สามารถสื่อความให้ผู้ทำแบบทดสอบ ร้อยละ 100 เข้าใจได้ตรงตามต้นฉบับ สามารถสื่อความได้เช่นเดียวกับที่ผู้แต่งต้องการจะถ่ายทอด

4.3.4.2 กลวิธีการแปลโดยใช้คำที่มีความกว้างกว่าต้นฉบับ

คำทางวัฒนธรรมที่แปลโดยใช้กลวิธีการแปลโดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับมีหลายคำ ผู้วิจัยจึงนำคำมาใช้ในแบบทดสอบ 3 คำ

คำที่ 1

ฉบับแปล The number of monks to whom I give alms every morning except on holy days has increased in keeping with my higher financial status, and this merit-making has helped give some meaning to my life up to now.

ต้นฉบับ จำนวนรูปของพระที่ผมใส่บาตรอยู่เป็นประจำทุกเช้าเว้นวันพระนั้นได้เพิ่มขึ้นตามฐานะ

คำทาง	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ
วัฒนธรรม	ของ	ของ	ของ	ของ	ของ
ในฉบับแปล	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ
	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ
	หมายเลข 1	หมายเลข 2	หมายเลข 3	หมายเลข 4	หมายเลข 5
holy days	วันพระ	วันพระ	วันพระ	วันพระ	วันพระ

วันพระ คือ วันประชุมเถลิงศีลฟังธรรมในพระพุทธศาสนา ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับว่า holy day

ผู้ทำแบบทดสอบทั้ง 5 คน แปลคำนี้กลับว่า วันพระ ซึ่งคำที่เหมือนกับต้นฉบับ มีความหมายเหมือนกับต้นฉบับทุกประการ

คำที่ 2

ฉบับแปล I reached the turning point traditionally attributed to the age of twenty-five – an age of drastic change and major **unforeseen events**,...

ต้นฉบับ เบญจเพสซึ่งโบราณถือนักว่าเป็นวัยที่มีอันจะต้องประสบกับความปรวนแปรอย่างรุนแรง จะเผชิญกับเรื่อง**อาเพศ**ขนานใหญ่เพราะอายุยี่สิบห้า

คำทาง	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ
วัฒนธรรม	ของ	ของ	ของ	ของ	ของ
ในฉบับแปล	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ
	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ
	หมายเลข 1	หมายเลข 2	หมายเลข 3	หมายเลข 4	หมายเลข 5
unforeseen events	เหตุการณ์ต่างๆที่ไม่คาดฝัน	เหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด	เหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด	เหตุการณ์ไม่คาดฝัน	เหตุการณ์ที่ทำนายล่วงหน้าไม่ได้

อาเพศ คือ เหตุที่เกิดขึ้นอย่างผิดปกติวิสัย ถือว่าเป็นลางไม่ดี ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับว่า unforeseen events

ผู้ทำแบบทดสอบทั้ง 5 คน แปลคำนี้ในทำนองเดียวกันว่า เหตุการณ์ต่างๆที่ไม่คาดฝัน เหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด เหตุการณ์ที่ไม่คาดฝัน และเหตุการณ์ที่ทำนายล่วงหน้าไม่ได้ ซึ่งมีความหมายใกล้เคียงกับต้นฉบับ เนื่องจากเรื่องอาเพศมักเกิดขึ้นอย่างไม่คาดฝัน ไม่คาดคิด หรือไม่สามารถทำนายล่วงหน้าว่าจะเกิดขึ้นได้ แต่อย่างไรก็ตาม คำว่า เหตุการณ์ต่างๆที่ไม่คาดฝัน เหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด เหตุการณ์ที่ไม่คาดฝัน และเหตุการณ์ที่ทำนายล่วงหน้าไม่ได้ เป็นคำที่มีความหมายกว้าง สามารถมีความหมายรวมไปถึงการถูกลอตเตอรี่ตลอดจนอุบัติเหตุต่างๆได้ ไม่ได้เฉพาะเจาะจงว่าเป็นเรื่องอาเพศเพียงอย่างเดียวเท่านั้น

คำที่ 3

ฉบับแปล except that some quirk of **fate** had sent him into Mrs Bunlueang's room at the wrong time.

ต้นฉบับ **เคราะห์กรรม**ในรูปของความบังเอิญจึงส่งให้เขาเข้าไปในห้องของคุณบุญเลื่องกำลังนั้น

คำทาง วัฒนธรรม ในฉบับแปล	คำแปลกลับ ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 1	คำแปลกลับของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 2	คำแปลกลับ ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 3	คำแปลกลับ ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 4	คำแปลกลับ ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 5
fate	โชคชะตา	ดวงชะตา	โชคชะตา	โชคชะตา	โชค

เคราะห์กรรม คือ เหตุการณ์ไม่ดีต่างๆที่เกิดขึ้น ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับว่า fate

ผู้ทำแบบทดสอบทั้ง 5 คน แปลคำนี้กลับในทำนองเดียวกันว่า โชคชะตา ดวงชะตา และโชค ซึ่งสามารถสื่อความได้ใกล้เคียงกับต้นฉบับ กล่าวคือ คำแปลกลับเหล่านี้เป็นคำที่มีความหมายเป็นได้ทั้งความหมายบวกและความหมายลบ ไม่ได้เฉพาะเจาะจงไปว่าเป็นด้านลบ เหมือนกับคำว่าเคราะห์กรรมในต้นฉบับ

โดยสรุป กลวิธีการแปลโดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับสามารถถ่ายทอดความหมายให้ผู้ทำแบบทดสอบร้อยละ 33.33 เข้าใจตรงตามต้นฉบับ แปลกลับโดยใช้คำที่เหมือนกับต้นฉบับทุกประการ และผู้ทำแบบทดสอบร้อยละ 66.67 เข้าใจใกล้เคียงกับต้นฉบับ กล่าวคือ คำแปลกลับมีความหมายแตกต่างไปจากคำในต้นฉบับเล็กน้อย แต่ไม่ได้ทำให้ใจความหลักที่ผู้แต่งต้องการจะถ่ายทอดคลาดเคลื่อนไป

4.3.4.3 กลวิธีการแปลโดยการอธิบายความ

คำทางวัฒนธรรมที่แปลโดยกลวิธีการอธิบายความมีมากกว่า 3 คำ ผู้วิจัยจึงนำคำมาใช้ในแบบทดสอบ 3 คำ

คำที่ 1

ฉบับแปล When the greenhouse was taken away and relocated in a monastery as an offering, this was the signal of the imminent arrival of Mrs Bunlueang.

ต้นฉบับ เรือนเขียวถูกเอาไปถวายวัด...นี่คือนิมิตการมาของคุณบุญเลี้ยง

คำทางวัฒนธรรม	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ
ในฉบับแปล	ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 1	ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 2	ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 3	ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 4	ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 5
relocated in a monastery	ถวายวัดไป	ย้ายมาตั้งใน อารามวัดเป็น การถวายบุญ กุศล	แทนที่ด้วยวัด	ย้ายไปอยู่ใน เขต พระราชฐาน	ย้ายไปไว้ใน โบสถ์เพื่อ ถวาย

ถวายวัด คือ มอบ ให้ (ใช้สำหรับพระสงฆ์หรือเจ้านาย) ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการอธิบายความว่า relocated in a monastery as an offering

ผู้ทำแบบทดสอบ 3 คน แปลกลับคำนี้ในทำนองเดียวกันว่า ถวายวัดไป ย้ายมาตั้งในอารามวัดเป็นการถวายบุญกุศล และย้ายไปไว้ในโบสถ์เพื่อถวาย ซึ่งสามารถสื่อความตรงตามต้นฉบับ เพราะ มีการระบุถึงการถวายเช่นเดียวกัน

ผู้ทำแบบทดสอบ 1 คน แปลกลับคำนี้ว่า แทนที่ด้วยวัด ซึ่งมีความหมายแตกต่างจากต้นฉบับ

ผู้ทำแบบทดสอบ 1 คน แปลคำนี้กลับว่า ย้ายไปอยู่ในเขตพระราชฐาน ซึ่งมีความหมายแตกต่างจากต้นฉบับ เพราะ เขตพระราชฐาน คือ ที่ประทับของพระเจ้าแผ่นดิน ไม่ได้กล่าวถึงวัดแต่อย่างใด

คำที่ 2

ฉบับแปล Brooding about this, I found it so strange I wanted to ask a fortune-teller whether it wasn't after all some kind of union that was destined to last for the rest of my life,

ต้นฉบับ นึกๆดูก็น่าพิลึกเสียจนอยากจะไปถามไถ่โหรดูว่ามันเป็นการสมพงศ์กันอีกชนิดหนึ่งหรือไร--ชั่วชีวิตของผม

คำทางวัฒนธรรม	คำแปลกลับ	คำแปลกลับของ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ
ในฉบับแปล	ของ	ผู้ทำ	ของ	ของ	ของ
	ผู้ทำ	แบบทดสอบ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ
	แบบทดสอบ	หมายเลข 2	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ
	หมายเลข 1		หมายเลข 3	หมายเลข 4	หมายเลข 5
union that was destined to last	เป็นคู่ที่ โชคชะตา กำหนดให้อยู่ ร่วมกัน	ชีวิตที่ถูกลิขิตให้ คงอยู่	คู่ที่ถูกลิขิตให้ อยู่ร่วมกัน ตลอดไป	ความสามัคคี บางอย่างที่ลิขิต ให้อยู่	การผูกฟ้า กำหนดให้คู่กัน

การสมพงศ์กัน คือ ชายหญิงที่มีดวงชะตาต้องกัน เป็นคู่กัน ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการอธิบายความว่า union that was destined to last

ผู้ทำแบบทดสอบ 3 คน แปลคำนี้กลับในทำนองเดียวกันว่า เป็นคู่ที่โชคชะตา กำหนดให้อยู่ร่วมกัน คู่ที่ถูกลิขิตให้อยู่ร่วมกันตลอดไป หรือ การผูกฟ้ากำหนดให้คู่กัน ซึ่งเป็นคำที่มีความหมายเหมือนกับคำว่าสมพงศ์กันที่ระบุในต้นฉบับ เพราะ หากมีดวงชะตาสมพงศ์กันมักจะได้อยู่ร่วมกันเป็นคู่ครองกันตลอดไป

ผู้ทำแบบทดสอบ 1 คน แปลคำนี้กลับว่า ชีวิตที่ถูกลิขิตให้คงอยู่ ซึ่งมีความหมายแตกต่างจากต้นฉบับ เนื่องจากคำแปลนี้ไม่มีการระบุถึงการเป็นคู่ครองกันดังที่ผู้แต่งต้องการจะถ่ายทอดแต่อย่างใด

ผู้ทำแบบทดสอบ 1 คน แปลคำนี้กลับว่า ความสามัคคีบางอย่างที่ลิขิตให้อยู่ ซึ่งเป็นคำที่มีความหมายต่างจากต้นฉบับ เพราะ ไม่มีการระบุถึงการถูกลิขิตมาให้เป็นคู่กันหรือสมพงศ์กัน

คำที่ 3

ฉบับแปล and what you will learn next is that at seventeen I reached the turning point traditionally attributed to the age of twenty-five...

ต้นฉบับ แต่ที่คุณจะได้ทราบต่อไปก็คือ ในวัยสิบเจ็ดนั่นเอง ชีวิตของมันก็เข้าวัย **เบญจเพส**เสียก่อนแล้ว

คำทาง	คำแปลกลับ	คำแปลกลับของ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ
วัฒนธรรม	ของ	ผู้ทำ	ของ	ของ	ของ
ในฉบับแปล	ผู้ทำ	แบบทดสอบ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ
turning	แบบทดสอบ	หมายเลข 2	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ
point	หมายเลข 1		หมายเลข 3	หมายเลข 4	หมายเลข 5
traditionally	จุดเปลี่ยนที่โดย	จุดหักเหของ	เบญจเพส	จุดเปลี่ยนของ	วัยเบญจเพส
attributed	ปกติมักจะ	ชีวิตที่เชื่อกันว่า		ชีวิตที่มีกอยู่	ตอนอายุ 25
to the age	เกิดขึ้นเมื่ออายุ	เชื่อมโยงกับ		ในช่วงอายุ 25	
of twenty-	25	อายุยี่สิบห้า			
five					

เบญจเพส คือ วัย 25 ปี ที่เชื่อกันว่าดวงชะตาจะพลิกผัน อาจเกิดเรื่องดีหรือไม่ดีขึ้นในช่วงอายุนี้ ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการอธิบายความว่า turning point attributed to the age of twenty-five

ผู้ทำแบบทดสอบ 3 คน แปลคำนี้กลับในทำนองเดียวกันว่า จุดเปลี่ยนที่โดยปกติมักจะเกิดขึ้นเมื่อตอนอายุ 25 จุดหักเหของชีวิตที่เชื่อกันว่าเชื่อมโยงกับอายุสี่สิบห้า และจุดเปลี่ยนของชีวิตที่มักอยู่ในช่วงอายุ 25 ซึ่งสามารถสื่อความได้ตรงตามต้นฉบับ เนื่องจากมีการกล่าวถึงอายุ 25 และการเปลี่ยนแปลงของชีวิตเช่นเดียวกับความเชื่อเรื่องเบญจเพส

ผู้ทำแบบทดสอบ 2 คน แปลคำนี้กลับในทำนองเดียวกันว่า เบญจเพสหรือวัยเบญจเพสตอนอายุ 25 ซึ่งเป็นคำที่เหมือนและมีความหมายเช่นเดียวกับต้นฉบับทุกประการ

โดยสรุป กลวิธีการแปลโดยการอธิบายความ สามารถสื่อความให้ผู้ทำแบบทดสอบร้อยละ 73.33 เข้าใจได้ตรงตามต้นฉบับ คำแปลกลับเหมือนกับคำในต้นฉบับระบุ หรือ หากแปลกลับโดยใช้รูปแบบของคำที่แตกต่างไป แต่คำแปลกลับนั้นก็มีความหมายเหมือนกับคำในต้นฉบับ และผู้ทำแบบทดสอบ ร้อยละ 26.67 เข้าใจแตกต่างไปจากต้นฉบับ คำแปลไม่สามารถคงใจความเดิมของต้นฉบับได้

4.3.4.4 กลวิธีการแปลโดยการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทาง

คำทางวัฒนธรรมที่แปลโดยใช้กลวิธีการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทางมีหลายคำ ผู้วิจัยจึงนำคำมาใช้ในแบบทดสอบเพียง 3 คำ

คำที่ 1

ฉบับแปล	even though they are neither seers foolhardy enough to swear that they can predict the future accurately, nor critically ill patients who have an appointment with the Reaper .
ต้นฉบับ	ทั้งๆที่ไม่ใช่โหรที่กล้าสาบานว่าตนเป็นหมอดูแม่นยำ ไม่ใช่คนป่วยหนักที่มีนัดอยู่กับ มัจจุราช

คำทาง	คำแปลกลับ	คำแปลกลับของ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ
วัฒนธรรม	ของ	ผู้ทำ	ของ	ของ	ของ
ในฉบับแปล	ผู้ทำ	แบบทดสอบ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ
	แบบทดสอบ	หมายเลข 2	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ
	หมายเลข 1		หมายเลข 3	หมายเลข 4	หมายเลข 5
the Reaper	ยมทูต	หมอ	ยมทูต	ยมบาล	ยมบาล

มัจจุราช คือ เทพเจ้าแห่งนรกและความตาย หรือพญายม ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้การแทนที่ ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทางว่า the Reaper

ผู้ทำแบบทดสอบ 2 คน แปลคำนี้กลับว่า ยมทูต ซึ่งสื่อความหมายได้ใกล้เคียงกับต้นฉบับ เนื่องจากทั้งมัจจุราช และ ยมทูต เป็นสัญลักษณ์แห่งความตายเช่นเดียวกัน แต่มีข้อแตกต่างที่ มัจจุราช เป็นเทพเจ้าแห่งนรก มักปรากฏในวัฒนธรรมไทย ส่วนยมทูต คือ ผู้นำดวงวิญญาณไปสู่ ดินแดนแห่งความตาย มักปรากฏในวัฒนธรรมปลายทาง

ผู้ทำแบบทดสอบ 1 คน แปลคำนี้กลับว่า หมอ ซึ่งมีความหมายแตกต่างจากต้นฉบับ เพราะ มัจจุราชเป็นเทพแห่งความตาย แต่หมอคือผู้ทำที่งานช่วยเหลือ รักษาผู้ป่วย

ผู้ทำแบบทดสอบ 2 คน แปลคำนี้กลับว่า ยมบาล ซึ่งสามารถสื่อความได้ใกล้เคียงกับต้นฉบับ แสดงให้เห็นถึงสัญลักษณ์การตายเช่นเดียวกัน แต่มีข้อแตกต่าง คือ ยมบาลจะมีหน้าที่ตัดสิน คนที่ตกรนรกตามคำสั่งของมัจจุราช

คำที่ 2

ฉบับแปล there was a special dish for dinner – pig’s head à la vinaigrette.
I was told Mrs Bunlueang had performed a thanksgiving
ceremony. Good gracious me!

ต้นฉบับ อาหารมื้อเย็นที่บ้านก็มีหัวหมูจิ้มน้ำส้มแช่อยู่ด้วยเป็นรายการพิเศษ ได้
ความว่าคุณบุญเลี้ยงแค้น... โถ!

คำททาง	คำแปลกลับ	คำแปลกลับของ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ
วัฒนธรรม	ของ	ผู้ทำ	ของ	ของ	ของ
ในฉบับแปล	ผู้ทำ	แบบทดสอบ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ
	แบบทดสอบ	หมายเลข 2	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ
	หมายเลข 1		หมายเลข 3	หมายเลข 4	หมายเลข 5
performed a thanksgiving ceremony	ทำพิธีบวงสรวง	ทำพิธีไหว้เจ้าที่ เจ้าทาง	ไหว้เจ้า	เลี้ยงแก้บน	พิธีขอบคุณ พระเจ้า

แก้บน คือ การเซ่นสรวงสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามที่ตนได้บนบานไว้ ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้การแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทางว่า performed a thanksgiving ceremony

ผู้ทำแบบทดสอบ 1 คน แปลคำนี้กลับว่า ทำพิธีบวงสรวง ซึ่งมีความหมายแตกต่างจากต้นฉบับ เนื่องจากพิธีบวงสรวงคือการบูชาบุคคลและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ด้วยเครื่องสังเวยและดอกไม้ธูปเทียน เพื่อแสดงความเคารพหรือสะเดาะเคราะห์ แต่การแก้บน คือ การถวายของที่สัญญาไว้เพื่อตอนแทนพระคุณสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่บันดาลให้สมหวัง

ผู้ทำแบบทดสอบ 2 คน แปลคำนี้กลับในทำนองเดียวกันว่า ทำพิธีไหว้เจ้า และไหว้เจ้า ซึ่งมีความหมายแตกต่างจากต้นฉบับ เพราะ การไหว้เจ้า เป็นการไหว้บรรพบุรุษและเจ้าที่เจ้าทางเพื่อให้เป็นสิริมงคล และนำมาซึ่งความสุขความเจริญแก่ครอบครัว แต่การแก้บนทำเพื่อมอบสิ่งของหรือทำตามสิ่งที่บนบาลสิ่งศักดิ์สิทธิ์ไว้ เมื่อคำขอพรนั้นเป็นจริง

ผู้ทำแบบทดสอบ 1 คน แปลคำนี้กลับว่าเลี้ยงแก้บน ซึ่งมีความหมายตรงตามคำที่ระบุในต้นฉบับ

ผู้ทำแบบทดสอบ 1 คน แปลคำนี้ว่า พิธีขอบคุณพระเจ้า ซึ่งมีความหมายแตกต่างจากต้นฉบับ เนื่องจากวันขอบคุณพระเจ้าปรากฏในวัฒนธรรมต่างชาติ เป็นวันที่คนอเมริกันรำลึกขอบคุณพระเจ้าเป็นเจ้าที่ช่วยให้ผู้อพยพมาตั้งรกรากในอเมริกาชุดแรกรอดชีวิตมาได้เมื่อเกือบสี่ร้อยปีมาแล้ว ซึ่งแตกต่างจากการแก้บน

คำที่ 3

ฉบับแปล Call them deities, ghosts, **ghouls** or phantoms or whatever you wish...

ต้นฉบับ คุณจะเรียกพวกนี้ว่า ผี เทวดา **เปรต** อสุรกาย ได้ทั้งนั้น

คำทาง	คำแปลกลับ	คำแปลกลับของ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ
วัฒนธรรม	ของ	ผู้ทำ	ของ	ของ	ของ
ในฉบับแปล	ผู้ทำ	แบบทดสอบ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ
	แบบทดสอบ	หมายเลข 2	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ
	หมายเลข 1		หมายเลข 3	หมายเลข 4	หมายเลข 5
ghouls	ภูติ	เปรตปอบ	ผีกุล	ผี	ผีปอบ

เปรต คือ วิญญาณในอบายภูมิ มีหลายชนิด ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้การแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทางว่า ghouls

ผู้ทำแบบทดสอบ 2 คน แปลคำนี้กลับในทำนองเดียวกันว่า ภูติ และ ผี ซึ่งสามารถสื่อความได้ใกล้เคียงกับต้นฉบับ แต่อาจไม่เฉพาะเจาะจงมากถึงชนิดของผีอย่างชัดเจนว่าเป็น เปรต เช่นเดียวกับต้นฉบับ

ผู้ทำแบบทดสอบ 1 คน แปลคำนี้กลับว่า เปรตปอบ ซึ่งสามารถสื่อความได้ตรงตามต้นฉบับ เนื่องจากมีการระบุถึงคำว่าเปรตเช่นเดียวกัน

ผู้ทำแบบทดสอบ 1 คน แปลคำนี้กลับว่า ผีกุล ซึ่งมีความหมายใกล้เคียงกับต้นฉบับ เนื่องจาก ผีกุล มีความหมายถึง ผีที่กินซากศพ ต้มเลือด ซึ่งคล้ายกับเปรตชนิดหนึ่ง คือ กุณปาสเปรต เปรตที่มีชีวิตอยู่ได้ด้วยการกินซากศพคนหรือสัตว์

ผู้ทำแบบทดสอบ 1 คน แปลคำนี้กลับว่า ผีปอบ ซึ่งมีความหมายแตกต่างจากต้นฉบับ เนื่องจากผีปอบเป็นผีที่กินของดิบ เช่น เครื่องใน ไม่มีตัวตน ลิงอยู่กับคน ส่วนผีเปรตนั้นเป็นผีที่มีตัวตน มีหลายชนิด ซึ่งมีชนิดหนึ่งที่ชอบกินซากศพของคนหรือสัตว์

ฉะนั้น การแปลโดยการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทางสามารถสื่อความให้ผู้ทำแบบทดสอบร้อยละ 13.33 เข้าใจได้ตรงตามต้นฉบับ คำแปลกลับมีการระบุถึงคำที่ปรากฏในต้นฉบับได้อย่างถูกต้อง ผู้ทำแบบทดสอบร้อยละ 46.67 เข้าใจได้ใกล้เคียงกับต้นฉบับ ใช้คำที่มีความหมายแตกต่างออกไปเล็กน้อย แต่ยังสามารถสื่อถึงใจความสำคัญได้เช่นเดียวกับที่ผู้แต่งต้องการจะถ่ายทอด อย่างไรก็ตาม ผู้ทำแบบทดสอบร้อยละ 40 เข้าใจแตกต่างไปจากต้นฉบับ คำแปลกลับไม่สามารถรักษาใจความสำคัญของต้นฉบับไว้ได้

4.3.4.5 กลวิธีการแปลโดยใช้คำที่มีความหมายเป็นกลาง

คำทางวัฒนธรรมที่แปลโดยกลวิธีการใช้คำที่มีความหมายเป็นกลางมีหลายคำ ผู้วิจัยจึงนำคำมาใช้ในแบบทดสอบ 3 คำ

คำที่ 1

ฉบับแปล His Lordship's declining health later made me understand one **truth**,...

ต้นฉบับ สังขารอันร่วงโรยของคุณหลวงทำให้ผมมองเห็น**ธรรม**ได้อย่างหนึ่งในภายหลัง

คำทางวัฒนธรรม	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ
ในฉบับแปล	ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 1	ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 2	ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 3	ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 4	ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 5
truth	สัจธรรม	ความจริง	สัจธรรม/ ความจริง	ความจริง	เรื่องจริง

ธรรม หมายความว่า คุณความดี คำสั่งสอนทางศาสนา หลักประพฤติปฏิบัติในศาสนา ความจริง ความยุติธรรม และกฎเกณฑ์ ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้คำที่มีความหมายเป็นกลางว่า truth

ผู้ทำแบบทดสอบทั้ง 5 คน แปลคำนี้กลับในทำนองเดียวกันว่า สัจธรรม ความจริง และเรื่องจริง ซึ่งสามารถสื่อความได้ใกล้เคียงกับต้นฉบับ กล่าวคือ คำว่า สัจธรรม ความจริง และเรื่องจริง เป็นความหมายหนึ่งของคำว่า ธรรม

คำที่ 2

ฉบับแปล It'd be as though I took refuge in religion merely to escape suffering. Ordination, if it's not done for the **sake of virtue**,

ต้นฉบับ เพราะมันคล้ายๆกับว่าผมคิดบวชเพื่อหนีทุกข์ภัยเท่านั้นเอง บวชโดยไม่เห็นแก่ธรรมะเป็นที่ตั้ง

คำทาง	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ
วัฒนธรรม	ของ	ของ	ของ	ของ	ของ
ในฉบับแปล	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ
	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ
	หมายเลข 1	หมายเลข 2	หมายเลข 3	หมายเลข 4	หมายเลข 5
sake of virtue	ด้วยเจตนาอันบริสุทธิ์	ความดี	คุณงามความดี	เพื่อทำดี	บุญกุศล

ธรรมะ แปลว่า คุณความดี คำสั่งสอนทางศาสนา หลักประพฤติปฏิบัติในศาสนา ความจริง ความยุติธรรม และกฎเกณฑ์ ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้คำที่มีความหมายเป็นกลางว่า sake of virtue

ผู้ทำแบบทดสอบ 1 คน แปลคำนี้กลับว่า ด้วยเจตนาอันบริสุทธิ์ ซึ่งสามารถสื่อความได้ใกล้เคียงกับต้นฉบับ เนื่องจากหากจับบวชเพียงเพราะต้องการจะหนีจากความทุกข์ ไม่สนใจธรรมะ คุณงามความดีอย่างแท้จริง จันก็ไม่ได้มีความประสงค์หรือเจตนาอันบริสุทธิ์พอที่จะบวชได้

ผู้ทำแบบทดสอบ 3 คน แปลกลับคำนี้ในทำนองเดียวกันว่า ความดี คุณงามความดี และเพื่อทำดี ซึ่งสามารถสื่อความได้ใกล้เคียงกับต้นฉบับ กล่าวคือ หากจับบวชเพียงเพราะต้องการจะหนีจากความทุกข์ ไม่ได้เห็นแก่ธรรมะ การบวชนั้นก็ไม่ได้ถือเป็นการกระทำที่ดีแต่อย่างใด

ผู้ทำแบบทดสอบ 1 คน แปลกลับคำนี้ว่า บุญกุศล ซึ่งสามารถสื่อความได้ใกล้เคียงกับต้นฉบับ เพราะ หากจับบวชโดยไม่ศรัทธาในธรรมะ จันก็จะไม่ได้รับบุญกุศลจากการบวช

คำที่ 3

ฉบับแปล Mrs Bunlueang found herself single again, eager and willing to be only a woman to a man as she had been in the past, and that was the **end of the triangular affair**.

ต้นฉบับ คุณบุญเลื่องจึงกลับเป็นคนตัวเปล่าเล่าเปลือยอย่างจริงจัง พอที่จะกลับเป็นผู้หญิงของผู้ชาย แต่ถ่ายเดียวได้ดั้งเดิมต่อไป เป็นอัน**หมดเวรหมดกรรม**กันเสียที

คำทาง	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ
วัฒนธรรม	ของ	ของ	ของ	ของ	ของ
ในฉบับแปล	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ
	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ
	หมายเลข 1	หมายเลข 2	หมายเลข 3	หมายเลข 4	หมายเลข 5
end of the triangular affair	จบสิ้นเรื่องรักสามเส้า	สิ้นสุดความรักสามเส้า	จบเรื่องรักสามเส้า	จบเรื่องรักสามเส้า	ยุติเรื่องรักสามเส้า

หมดเวรหมดกรรม คือ พัน หรือสิ้นสุดในการที่ต้องรับทุกข์อีกต่อไป ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้คำที่มีความหมายเป็นกลางว่า end of the triangular affair

ผู้ทำแบบทดสอบทั้ง 5 คน แปลคำนี้กลับในทำนองเดียวกันว่า จบสิ้นเรื่องรักสามเส้า สิ้นสุดความรักสามเส้า จบเรื่องรักสามเส้า และ ยุติเรื่องรักสามเส้า ซึ่งสามารถสื่อความได้เช่นเดียวกับต้นฉบับ เพราะ แสดงให้เห็นว่าไม่ต้องทนทุกข์จากความรักแบบนี้อีกต่อไปเช่นเดียวกัน

ฉะนั้น การแปลโดยการใช้คำที่มีความหมายเป็นกลางสามารถสื่อความให้ผู้ทำแบบทดสอบ ร้อยละ 33.33 เข้าใจได้ตรงตามต้นฉบับ และผู้ทำแบบทดสอบร้อยละ 66.67 เข้าใจใกล้เคียงกับต้นฉบับ แปลกลับโดยใช้คำที่มีความหมายแตกต่างออกไปเล็กน้อย แต่ยังสามารถสื่อถึงใจความสำคัญได้เช่นเดียวกับที่ผู้แต่งต้องการจะถ่ายทอด

4.3.4.6 กลวิธีการแปลโดยการใช้คำยืม

คำทางวัฒนธรรมที่แปลโดยการใช้คำยืมมีน้อยกว่า 3 คำ ผู้วิจัยจึงนำคำมาใช้ในแบบทดสอบเพียงคำเดียวเท่านั้น

ฉบับแปล ... even though you're already dead, you still have to go through similar suffering in the world of **oappartika***...

ต้นฉบับ เพราะด้วยวิธีนี้ถึงคุณจะตายไปแล้ว ก็จะต้องไปทนทุกข์เวทนาอยู่อย่างเดิมอีกในโลกของ**โอปปาติกะ**

คำทาง	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ
วัฒนธรรม	ของ	ของ	ของ	ของ	ของ
ในฉบับแปล	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ
	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ
oappartika	หมายเลข 1	หมายเลข 2	หมายเลข 3	หมายเลข 4	หมายเลข 5
	โอปปาติกะ	โอปปาติกะ	โอปปาติกะ	โอปปาติกะ	โอปปาติกะ

โอปปาติกะ หมายถึง ผู้ที่ผุดขึ้นโดยไม่ต้องอาศัยพ่อแม่ อาศัยอดีตกรรม ได้แก่ เทวดา พรหม สัตว์นรก เปรต อสุรกาย ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้คำยืม แปลว่า oappartika และใช้เชิงอรรถเพื่อให้ความหมายเพิ่มเติมว่า * Spiritual entities born without progenitors through spontaneous rebirths due to past deeds – according to Hindu-influenced Buddhist lore

ผู้ทำแบบทดสอบทั้ง 5 คน แปลคำนี้กลับในทำนองเดียวกันว่า โอปปาติกะ โอปปาติกะ ซึ่งเป็นคำที่เหมือนกับที่ต้นฉบับระบุทุกประการ

ฉะนั้น กลวิธีการแปลโดยใช้คำยืมจึงสามารถถ่ายทอดความหมายให้ผู้ทำแบบทดสอบ ร้อยละ 100 เข้าใจได้เช่นเดียวกับต้นฉบับ คำแปลกลับเป็นคำเดียวกับที่ต้นฉบับระบุ และมีความหมายเช่นเดียวกับคำที่ผู้แต่งต้องการจะถ่ายทอดทุกประการ

4.3.5 คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับภาษา

4.3.5.1 หมวดหมู่ภาษาภาพพจน์

กลวิธีที่ผู้แปลใช้ในการแปลคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับภาษา (ภาษาภาพพจน์) มีทั้งสิ้น 7 กลวิธี เรียงตามลำดับจากกลวิธีที่ปรากฏการใช้มากที่สุดไปน้อยที่สุด ดังนี้ กลวิธีการแปลตรงตัว กลวิธีการแปลโดยการอธิบายความ กลวิธีการแปลโดยการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทาง กลวิธีการแปลโดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับ กลวิธีการแปลโดยการละ กลวิธีการแปลโดยใช้คำที่มีความหมายเป็นกลาง และกลวิธีการแปลโดยใช้คำยืม แต่เนื่องจากกลวิธีการแปลโดยการละทำให้ไม่สามารถหาคำมาจัดทำแบบทดสอบได้ ผู้วิจัยจึงพิจารณาคำแปลกลับเพียง 6 กลวิธี เท่านั้น

4.3.5.1.1 กลวิธีการแปลตรงตัว

คำทางวัฒนธรรมที่แปลโดยใช้กลวิธีการแปลตรงตัวมีหลายคำ ผู้วิจัยจึงนำคำมาใช้ในแบบทดสอบ 3 คำ

คำที่ 1

ฉบับแปล	Her torso was as white and tapering as a fresh <u>jasmine petal</u> in the dim light of the bathroom.
ต้นฉบับ	เนื้อกายท่อนบนของเธอขาวฉ่ำราวกับผิว <u>กลีบมะลิ</u> สดอยู่ในความสว่างอย่างอับๆของห้องน้ำ

คำทาง	คำแปลกลับ	คำแปลกลับของ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ
วัฒนธรรม	ของ	ผู้ทำ	ของ	ของ	ของ
ในฉบับแปล	ผู้ทำ	แบบทดสอบ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ
	แบบทดสอบ	หมายเลข 2	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ
	หมายเลข 1		หมายเลข 3	หมายเลข 4	หมายเลข 5
jasmine petal	กลีบดอกมะลิ	กลีบดอกมะลิ	กลีบมะลิ	กลีบดอกมะลิ	กลีบมะลิ

จากตารางข้างต้น *กลีบมะลิ* มีสีขาวดูบอบบาง ในบริบทนี้จึงใช้ในการเปรียบเทียบกับผิวที่ขาว ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการแปลตรงตัวว่า *jasmine petal*

ผู้ทำแบบทดสอบทั้ง 5 คน แปลคำนี้กลับในทำนองเดียวกันว่า *กลีบดอกมะลิ* และ *กลีบมะลิ* ซึ่งเป็นคำที่มีเหมือนและมีความหมายเช่นเดียวกับต้นฉบับทุกประการ นอกจากนี้ เมื่อนำมาพิจารณาร่วมกับบริบทคำว่า *white* จะทำให้เข้าใจความหมายว่าเป็นคำที่ใช้เปรียบเทียบกับผิวที่ขาว เช่นเดียวกับที่ต้นฉบับต้องการจะถ่ายทอด

คำที่ 2

ฉบับแปล I expressed my doubts to her by wondering aloud what had made His Lordship suddenly decide to move here. Was he ready to renounce once and for all of his young grass? I was quite certain he wouldn't be harsh enough to sow his late oats under the same roof as Mrs Bunlueang and Mrs Kaeo.

ต้นฉบับ ผมสงสัยกับเธอว่า ไฉนอยู่ๆคุณหลวงก็เกิดจะย้ายมาเสียนี่ ใจคอเขาจะวางสรรพหญ้าอ่อนเสียโดยขึ้นเชิงกระนั้นหรือ เขาคงไม่ใจร้ายกาจจนถึงกับจะมาทำดาบนอนอยู่ในห้องโถงโถงใต้ชายคาเดียวกับคุณบุญเลื่องและคุณแก้ว เป็นแน่

คำทาง วัฒนธรรม	คำแปลกลับ ของ	คำแปลกลับของ ผู้ทำ	คำแปลกลับ ของ	คำแปลกลับ ของ	คำแปลกลับ ของ
ในฉบับแปล	ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 1	แบบทดสอบ หมายเลข 2	ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 3	ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 4	ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 5
young grass	หญ้าอ่อน	หญ้าอ่อน	หญ้าอ่อน	หญ้าอ่อน	หญ้าอ่อน

หญ้าอ่อน ในบริบทนี้มีความหมายถึง หญิงสาวแรกเริ่มที่มีสามีอายุมากกว่ามาก ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการแปลตรงตัวว่า young grass

ผู้ทำแบบทดสอบทั้ง 5 คน แปลคำนี้กลับว่า หญ้าอ่อน เหมือนกับคำเปรียบเทียบที่ระบุในต้นฉบับทุกประการ

คำที่ 3

ฉบับแปล There's no way he'll ever turn back to pick up a worn rag like you...

ต้นฉบับ เขาไม่มีวันที่จะย้อนกลับมาเก็บผ้าขี้ริ้วใช้แล้วอย่างคุณหรอก...

คำทาง วัฒนธรรม	คำแปลกลับ ของ	คำแปลกลับของ ผู้ทำ	คำแปลกลับ ของ	คำแปลกลับ ของ	คำแปลกลับ ของ
ในฉบับแปล	ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 1	แบบทดสอบ หมายเลข 2	ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 3	ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 4	ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 5
rag	ผู้หญิงไร้ค่า	ผ้าขี้ริ้ว	ผ้าขี้ริ้ว	ผ้าขี้ริ้ว	ของเก่าๆ

ผ้าซีรี่ย์ หมายถึง ผู้หญิงที่ปานการมีเพศสัมพันธ์มาแล้ว ไม่บริสุทธิ์ สะอาด เหมือนกับผ้าซีรี่ย์ ที่ใช้เช็ดสิ่งที่แปดเปื้อน ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้การแปลตรงตัวว่า rag

ผู้ทำแบบทดสอบ 1 คน แปลคำนี้กลับว่า ผู้หญิงไร้ค่า ซึ่งสื่อความได้เช่นเดียวกับต้นฉบับ เนื่องจากเป็นคำที่ใช้ประณามผู้หญิงที่ปล่อยเนื้อปล่อยตัวเช่นเดียวกับคำว่า ผ้าซีรี่ย์

ผู้ทำแบบทดสอบ 3 คน แปลคำนี้กลับว่า ผ้าซีรี่ย์ ซึ่งเป็นคำที่เหมือนกับต้นฉบับ เปรียบเทียบ ให้เข้าใจว่าเป็นสิ่งที่สกปรก หรือ เปรียบเทียบกับผู้หญิงที่ไม่บริสุทธิ์แล้ว

ผู้ทำแบบทดสอบ 1 คน แปลคำนี้กลับว่า ของเก่าๆ ซึ่งสามารถสื่อความหมายได้เช่นเดียวกับ ต้นฉบับ เพราะ คำนี้สามารถใช้ประณามผู้หญิงที่เคยมีเพศสัมพันธ์ด้วยมาแล้ว ไม่บริสุทธิ์แล้ว ได้เช่นเดียวกับต้นฉบับ

โดยสรุป กลวิธีการแปลตรงตัวสามารถสื่อความให้ผู้ทำแบบทดสอบร้อยละ 100 เข้าใจได้ เช่นเดียวกับต้นฉบับ แปลกลับโดยใช้คำเดียวกัน หรือ หากมีกรณีที่ใช้คำต่างไป คำแปลกลับนั้นก็ มีความหมายเช่นเดียวกับที่ต้นฉบับต้องการจะถ่ายทอด ไม่ทำให้เนื้อหาคลาดเคลื่อนไป

4.3.5.1.2 กลวิธีการแปลโดยการอธิบายความ

คำทางวัฒนธรรมที่แปลโดยใช้กลวิธีการแปลโดยการอธิบายความมีหลายคำ ผู้วิจัยจึงนำคำ มาใช้ในแบบทดสอบ 3 คำ

คำที่ 1

ฉบับแปล I hoped she wasn't referring to what **my guilty conscience** was afraid of. "Haven't you been here before?"

ต้นฉบับ เธอคงไม่ได้หมายถึงที่ **วิวสันหลังหะ** ยืนร้อนตัวอยู่ "คุณบุญเลื่องไม่เคย เข้ามาในนี้เลยหรือ"

คำทาง วัฒนธรรม	คำแปลกลับของ ผู้ทำ	คำแปลกลับ ของ	คำแปลกลับ ของ	คำแปลกลับ ของ	คำแปลกลับ ของ
ในฉบับแปล	แบบทดสอบ หมายเลข 1	ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 2	ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 3	ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 4	ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 5
my guilty conscience	ความสำนึกผิด ของฉัน	ความรู้สึก สำนึกผิด	ความรู้สึกผิด ชอบชั่วดี	จิตสำนึกผิด	ความรู้สึกผิด

วลีหลังหว่า คือ คนที่ทำผิดแล้วคอยระแวงกลัวผู้อื่นจะรู้ ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้กลวิธี
การอธิบายความว่า my guilty conscience

ผู้ทำแบบทดสอบทั้ง 5 คน แปลคำนี้กลับในทำนองเดียวกันว่า ความสำนึกผิดของฉัน
ความรู้สึกสำนึกผิด ความรู้สึกผิดชอบชั่วดี จิตสำนึกผิด และความรู้สึกผิด ซึ่งสามารถสื่อความได้
ตรงตามต้นฉบับ เพราะ แสดงให้เห็นถึงการที่ทำผิด และรู้สึกถึงความผิดนั้นเช่นเดียวกัน

คำที่ 2

ฉบับแปล “And do remember that I won’t have my wife and child **use**
abusive language, or else – I’ll slap you in the face one of
these days. I can promise you that.” These were the last words
I said to her that day.

ต้นฉบับ “แล้วก็ขอให้จำเอาไว้ด้วยว่า ผมไม่ชอบให้ลูกเมียของผมเป็น**ผู้ตีปากครก**
ปากสาก มิเช่นนั้น...สักวันหนึ่งคุณเป็นต้องโดนผมตบให้แน่ๆ ผมสัญญา
ได้” นั่นเป็นคำสุดท้ายที่เธอพูดกับผมในวันนั้น

คำทาง วัฒนธรรม ในฉบับแปล	คำแปลกลับ ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 1	คำแปลกลับ ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 2	คำแปลกลับ ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 3	คำแปลกลับ ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 4	คำแปลกลับ ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 5
use abusive language	พูดจาสื่อเสียด	พูดจาไม่ดี	พูดคำหยาบ	ใช้ถ้อยคำ รุนแรง	ใช้คำหยาบ

จากตารางข้างต้น ผู้ดีปากครกปากสาก คือ การพูดโดยใช้คำหยาบ คำพูดไม่ดี ไม่สุภาพ ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้การอธิบายความว่า use abusive language

ผู้ทำแบบทดสอบ 1 คน แปลคำนี้กลับว่า พูดจาสื่อเสียด ซึ่งเป็นคำที่มีความหมายใกล้เคียงกับต้นฉบับ กล่าวคือ แสดงให้เห็นถึงวิธีการพูดที่ไม่ดีเช่นเดียวกัน แต่มีข้อแตกต่างเล็กน้อยที่คำในต้นฉบับคือ การใช้คำหยาบ แต่การพูดจาสื่อเสียดคือ การพูดกระแหนะกระแหน หรือเหน็บแนมผู้อื่น ซึ่งอาจจะไม่จำเป็นต้องเป็นคำหยาบก็ได้

ผู้ทำแบบทดสอบ 4 คน แปลคำนี้กลับในทำนองเดียวกันว่า พูดจาไม่ดี พูดคำหยาบ ใช้ถ้อยคำรุนแรง ใช้คำหยาบ ซึ่งเป็นคำที่สามารถสื่อความได้ตรงตาม แสดงให้เห็นถึงการพูดจาไม่สุภาพเช่นเดียวกัน

คำที่ 3

ฉบับแปล “Little by little, he forced all the old people in that huge compound to leave, including me, then established himself as the master, showing his true colours, taking all the women in the house as his wives, and he even got his old wife to live there as well.

ต้นฉบับ “มันค่อยๆบีบคั้นเปียดคนเก่าๆในบ้านรวมทั้งข้าด้วยหลุดออกจากบ้านหมด แล้วขึ้นเป็นเจ้าเป็นใหญ่ ปล่อยลายออกมาทั้งหัวทั้งหาง ทำตัวเป็น พญาเทคร้ว แล้วรับเอาเมียตั้งเมียเดิมเข้ามาไว้ในบ้าน...”

คำทาง วัฒนธรรม ในฉบับแปล	คำแปลกลับ ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ	คำแปลกลับ ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ	คำแปลกลับ ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ	คำแปลกลับ ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ	คำแปลกลับ ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ
taking all the women in the house as his wives	หมายเลข 1 เอาผู้หญิงทุก คนในบ้านเป็น เมีย	หมายเลข 2 เอาผู้หญิงทุก คนในบ้านนั้น เป็นเมีย	หมายเลข 3 เอาผู้หญิงทุก คนในบ้านทำ เมีย	หมายเลข 4 เอาผู้หญิงทุก คนในบ้านทำ เมีย	หมายเลข 5 เอาผู้หญิงใน บ้านทุกคนเป็น เมีย

พญาเทคร้ว คือ ชายที่ได้ภรรยาเป็นแม่ ลูกหรือทั้งพี่ทั้งน้อง ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้การอธิบาย
ความว่า taking all the women in the house as his wives

ผู้ทำแบบทดสอบทั้ง 5 คน แปลคำนี้กลับในทำนองเดียวกันว่า เอาผู้หญิงทุกคนในบ้าน
เป็นเมีย เอาผู้หญิงทุกคนในบ้านนั้นเป็นเมีย และ เอาผู้หญิงทุกคนในบ้านทำเป็นเมีย ซึ่งเป็นคำที่มี
ความหมายเหมือนกับคำว่าพญาเทคร้วที่ระบุในต้นฉบับทุกประการ

โดยสรุป กลวิธีการแปลโดยการอธิบายความสามารถสื่อความให้ผู้ทำแบบทดสอบ ร้อยละ 93.33 เข้าใจได้ตรงตามฉบับ กล่าวคือ คำแปลกลับสื่อความได้ตรงตามความหมายของคำ ที่ระบุในต้นฉบับ และ ผู้ทำแบบทดสอบร้อยละ 6.67 เข้าใจได้ใกล้เคียงกับต้นฉบับ คำแปลกลับ มีความหมายแตกต่างจากต้นฉบับเล็กน้อย แต่สามารถสื่อถึงใจความสำคัญได้เช่นเดียวกัน

4.3.5.1.3 กลวิธีการแปลโดยการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทาง

คำทางวัฒนธรรมที่แปลโดยใช้การแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทางมีหลายคำ ผู้วิจัย จึงนำคำมาใช้ในแบบทดสอบ 3 คำ

คำที่ 1

ฉบับแปล Saisoi wasn't as perverse as Waen, whom the boys in the compound had nicknamed "Miss Hole in one".

ต้นฉบับ สายสร้อยก็ถึงกะวีปริตอย่างแม่แหวน ซึ่งเด็กชายรุ่นๆในบ้านให้สมญาเป็น เอกฉันทันกันว่า "แม่เหรียญทอง"

คำทาง วัฒนธรรม ในฉบับแปล	คำแปลกลับ ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 1	คำแปลกลับของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 2	คำแปลกลับ ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 3	คำแปลกลับ ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 4	คำแปลกลับ ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 5
Miss Hole in One	ผู้หญิงหย่าฉา	คุณนายเซ็กซ์ จัด	ผู้หญิงหย่าฉา	แม่สาวครบ เครื่อง	นางร้านสวาท

แม่เหรียญทอง คือ คำที่ใช้เปรียบเทียบกับผู้หญิงที่ผ่านการมีเพศสัมพันธ์มาหลายครั้ง กับผู้ชายหลายคน จนมีประสบการณ์มากมาย ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้การแทนที่ด้วยสิ่งที่มีใน วัฒนธรรมปลายทางว่า Miss Hole in One

ผู้ทำแบบทดสอบ 2 คน แลค่านี้อีกกลับว่า ผู้หญิงหย่าฉา ซึ่งมีความหมายตรงตามต้นฉบับ เนื่องจากผู้หญิงหย่าฉา มีความหมายถึง โสเภณี ผู้หญิงที่มีเพศสัมพันธ์กับผู้ชายหลายคน

ผู้ทำแบบทดสอบ 1 คน แลค่านี้อีกกลับว่า คุณนายเซ็กซ์จัด ซึ่งเป็นคำที่มีความหมายตรงตามต้นฉบับ กล่าวถึง ผู้หญิงที่ชื่นชอบเรื่องการมีเพศสัมพันธ์เช่นเดียวกัน

ผู้ทำแบบทดสอบ 1 คน แลค่านี้อีกกลับว่า แม่สาวครบเครื่อง ซึ่งเมื่อนำมาพิจารณาร่วมกับบริบท สามารถสื่อความได้ตรงตามต้นฉบับ กล่าวคือ หมายถึง ผู้หญิงที่มีเพศสัมพันธ์มาหลายครั้งจนครบเครื่อง เต็มไปด้วยประสบการณ์

ผู้ทำแบบทดสอบ 1 คน แลค่านี้อีกกลับว่า นางร้านสวาท ซึ่งเป็นคำที่มีความหมายเหมือนกับต้นฉบับ เพราะ ผู้หญิงร้านสวาท หมายถึง ผู้หญิงที่ชอบเรื่องการมีเพศสัมพันธ์และผ่านการมีเพศสัมพันธ์มาหลายครั้งเช่นเดียวกับคำในต้นฉบับ

คำที่ 2

ฉบับแปล I couldn't quite figure out the colour of his skin, but it looked to me as dark as **a black plum**.

ต้นฉบับ ผิวเนื้อของเขาจะเป็นสีอะไรก็ไม่ทราบ แต่ความรู้สึกของผมนั้นเป็นสี

ลูกหว้า

คำทางวัฒนธรรม	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ
ในฉบับแปล	ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 1	ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 2	ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 3	ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 4	ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 5
a black plum	สีลูกพรุน	ลูกพลัมสีดำ	พลัมสีดำ	ลูกพรุน	เหมือนถ่าน

จากตารางข้างต้น ลูกหว้า เป็นผลไม้ชนิดหนึ่ง มีสีม่วงคล้ำจนดำ ซึ่งในบริบทนี้ใช้เปรียบเทียบกับสีผิวของคุณหลวง ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้การแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทางว่า a black plum

ผู้ทำแบบทดสอบ 2 คน แปลกลับคำนี้ในทำนองเดียวกันว่า สีลูกพรุน หรือ ลูกพรุน ซึ่งมีความหมายเหมือนกับต้นฉบับ เนื่องจากลูกหว้าและลูกพรุนมีลักษณะสีม่วงเข้มไปจนถึงดำคล้ำเช่นเดียวกัน

ผู้ทำแบบทดสอบ 2 คน แปลกลับคำนี้ในทำนองเดียวกันว่า ลูกพลัมสีดำ และ พลัมสีดำ ซึ่งมีความหมายเหมือนกับต้นฉบับ เพราะ ลูกหว้าและลูกพลัมสีดำมีสีม่วงคล้ำเช่นเดียวกัน

ผู้ทำแบบทดสอบ 1 คน แปลคำนี้ว่า เหมือนถ่าน ซึ่งเป็นคำที่มีความหมายใกล้เคียงกับต้นฉบับ กล่าวคือ แสดงให้เห็นถึงสีโทนเดียวกัน แต่มีข้อแตกต่างเล็กน้อยที่ลูกหว้าจะเป็นสีม่วงออกดำคล้ำ แต่ถ่านจะเป็นสีดำสนิท

คำที่ 3

ฉบับแปล I won't allow my favourite avocation to soil this room, which I hold to be my sanctum sanctorum.

ต้นฉบับ ผมไม่ยอมให้มันเข้ามาแปดเปื้อนได้ ผมถือมันยังกะเป็นห้องพระของผม
เซี่ยวแหละ

คำทาง วัฒนธรรม ในฉบับแปล	คำแปลกลับ ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 1	คำแปลกลับ ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 2	คำแปลกลับ ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 3	คำแปลกลับ ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 4	คำแปลกลับ ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 5
sanctum sanctorum	ส่วนตัว	ที่ศักดิ์สิทธิ์	สถานที่ ศักดิ์สิทธิ์	ที่พักพิง	ที่ศักดิ์สิทธิ์

จากตารางข้างต้น *ห้องพระ* ในบริบทนี้ใช้เปรียบเทียบกับสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ที่น่ายกย่องบูชา ไม่ควรประพฤติไม่เหมาะสมในห้องนี้ ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้การแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรม ปลายทางว่า *sanctum sanctorum*

ผู้ทำแบบทดสอบ 1 คน แปลคำนี้กลับว่า ส่วนตัว ซึ่งเป็นคำที่ไม่ได้สื่อความตามต้นฉบับ เพราะ ไม่ได้แสดงให้เห็นถึงสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ที่ต้องยกย่องเคารพบูชาแต่อย่างใด

ผู้ทำแบบทดสอบ 3 คน แปลคำนี้กลับในทำนองเดียวกันว่า ที่ศักดิ์สิทธิ์ หรือ สถานที่ศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งสามารถสื่อความได้เหมือนกับต้นฉบับ แสดงให้เห็นว่าเป็นพื้นที่ที่ต้องได้รับการเคารพ ไม่ควรประพฤติไม่เหมาะสมในที่แห่งนี้

ผู้ทำแบบทดสอบ 1 คน แปลคำนี้กลับว่า ที่พิภพ ซึ่งมีความหมายแตกต่างจากต้นฉบับ เพราะ ไม่แสดงให้เห็นถึงว่าเป็นที่ศักดิ์สิทธิ์ที่ต้องได้รับการเคารพแต่อย่างใด

โดยสรุป กลวิธีการแปลโดยใช้การแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทางสามารถสื่อความให้ผู้ทำแบบทดสอบร้อยละ 80 เข้าใจได้ตรงตามฉบับ แปลกลับโดยใช้คำที่มีความหมายเหมือนกัน ผู้ทำแบบทดสอบร้อยละ 6.67 เข้าใจได้ใกล้เคียงกับต้นฉบับ คำแปลกลับมีความหมายแตกต่างจากคำในต้นฉบับเล็กน้อย แต่สามารถรักษาใจความได้คงเดิม และผู้ทำแบบทดสอบร้อยละ 13.33 เข้าใจได้แตกต่างจากต้นฉบับ คำแปลกลับทำให้เนื้อหาที่ผู้แต่งต้องการจะถ่ายทอดคลาดเคลื่อนไป

4.3.5.1.4 กลวิธีการแปลโดยการใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับ

คำทางวัฒนธรรมที่แปลโดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับมีหลายคำ ผู้วิจัยจึงนำคำมาใช้ในแบบทดสอบ 3 คำ

คำที่ 1

ฉบับแปล because Eeat had had a natural child with the master of the house who was my playmate. But it was like a **cloudburst** – sudden, heavy and soon over...

ต้นฉบับ เพราะแม่เอียตมีลูกโดยพุดตินัยกับเจ้าบ้านเป็นเพื่อนเล่นผมอยู่คนหนึ่ง แต่รายนี้เป็นเหมือน **ฝนไล่ช้าง** ชูเดียวก็เลิก...

คำทางวัฒนธรรม	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ
ในฉบับแปล	ของ	ของ	ของ	ของ	ของ
	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ
	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ
	หมายเลข 1	หมายเลข 2	หมายเลข 3	หมายเลข 4	หมายเลข 5
cloudburst	ลมกระโชก	ฝนตกหนัก	พายุ	พายุ	พายุ

จากตารางข้างต้น **ฝนไล่ช้าง** คือ ฝนเม็ดใหญ่ที่ตกลงมาชูใหญ่เพียงครู่เดียวแล้วหยุด ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับว่า cloudburst

ผู้ทำแบบทดสอบ 1 คน แปลคำนี้กลับว่า ลมกระโชก ซึ่งมีความหมายแตกต่างจากต้นฉบับ กล่าวคือ เป็นสิ่งที่ไม่ได้มีลักษณะของการเกิดขึ้นเพียงชั่วครู่และหยุดลงเหมือนกับคำในต้นฉบับ และไม่ได้กล่าวถึงฝนแต่อย่างใด

ผู้ทำแบบทดสอบ 1 คน แปลคำนี้กลับว่า ฝนตกหนัก ซึ่งสื่อความหมายได้ใกล้เคียงกับต้นฉบับ เพราะ มีการกล่าวถึงฝนเหมือนกัน แม้จะไม่ได้ระบุชัดเจนถึงชื่อของฝนว่าเป็นประเภทที่ตกหนักเพียงชั่วครู่แล้วหยุด แต่เมื่อพิจารณาร่วมกับบริบทคำว่า heavy and soon over จะทำให้เข้าใจความหมายได้คล้ายกับต้นฉบับมากขึ้น

ผู้ทำแบบทดสอบ 3 คน แพลค่านีกลับว่า พายุ ซึ่งสามารถสื่อความได้ใกล้เคียงกับต้นฉบับ เนื่องจากคำว่า พายุมีหลายประเภท สามารถเป็นพายุหิมะหรือพายุฝน แม้จะไม่ได้ระบุชัดเจนว่าเป็น ฝนที่ตกเพียงชั่วครู่เหมือนฝนไล่ช้าง แต่เมื่อนำคำแปลกลับพิจารณาพร้อมกับบริบทคำว่า heavy and soon over ก็จะทำให้เข้าใจความหมายได้ใกล้เคียงกับต้นฉบับมากยิ่งขึ้น

คำที่ 2

ฉบับแปล Besides, I've seen him around for far too long. How can anyone stand raising **the child of a wild beast**?

ต้นฉบับ ถึงยังไรฉันก็เอามันไว้ไม่ได้อีกต่อไปแล้ว ใครจะมาทนเลี้ยง **ลูกเสีลูกจระเข้** อยู่หวัดไหว

คำทาง วัฒนธรรม	คำแปลกลับ ของ	คำแปลกลับของ ผู้ทำ	คำแปลกลับ ของ	คำแปลกลับของ ผู้ทำ	คำแปลกลับ ของ
ในฉบับแปล	ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 1	แบบทดสอบ หมายเลข 2	ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 3	แบบทดสอบ หมายเลข 4	ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 5
the child of a wild beast	ลูกคนป่าเถื่อน	ลูกของอสูรร้าย	เด็กเปรต	ลูกของสัตว์ร้าย	ลูกเสีลูก จระเข้

จากตารางข้างต้น **ลูกเสีลูกจระเข้** คือ ลูกของคนอื่นที่เอามาเลี้ยงไว้แล้วกลับทำร้ายคนเลี้ยง ในภายหลัง ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับว่า the child of a wild beast

ผู้ทำแบบทดสอบ 4 คน แพลค่านีกลับในทำนองเดียวกันว่า ลูกคนป่าเถื่อน ลูกของอสูรร้าย เด็กเปรต และลูกของสัตว์ร้าย ซึ่งมีความหมายในลักษณะของการประณามว่าเป็นเด็กไม่ดี อาจนำภัยมาให้ได้เช่นเดียวกับคำว่า ลูกเสีลูกจระเข้ที่ระบุต้นฉบับ

ผู้ทำแบบทดสอบ 1 คน แพลค่านีกลับว่า ลูกเสีลูกจระเข้ ซึ่งมีความหมายเหมือนกับ คำที่ระบุในต้นฉบับทุกประการ

คำที่ 3

ฉบับแปล I found the second half of the meal as tasteless as leftovers..

ต้นฉบับ อาหารมือนั้นกลับชืดเหมือนของเหลือเช่นไปได้

คำทาง	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ
วัฒนธรรม	ของ	ของ	ของ	ของ	ของ
ในฉบับแปล	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ
	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ
	หมายเลข 1	หมายเลข 2	หมายเลข 3	หมายเลข 4	หมายเลข 5
leftovers	ของเหลือ	ของเหลือทิ้ง	ของเหลือ/ ของค้างคืน	ของเหลือทิ้ง	ของเหลือ

จากตารางข้างต้น ของเหลือเช่น คือ อาหารที่เหลือจากเสร็จพิธีเช่นไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์แล้ว ซึ่งอาจจะมีรสชาติจี๊ดซัดกว่าอาหารที่เพิ่งทำปรุงเสร็จ ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับว่า leftovers

ผู้ทำแบบทดสอบทั้ง 5 คน แปลคำนี้กลับโดยใช้คำในทำนองเดียวกันว่า ของเหลือของเหลือทิ้ง ของเหลือ/ของค้างคืน ซึ่งสามารถสื่อความหมายได้ใกล้เคียงกับต้นฉบับ ระบุให้ทราบว่า เป็นของเหลือเช่นเดียวกัน แม้อาจจะไม่ชัดเจนว่าเป็นของที่เหลือจากการเช่นไหว้ นอกจากนี้ เมื่อนำคำแปลกลับไปพิจารณาพร้อมกับบริบทที่ว่า tasteless จะช่วยให้เข้าใจความหมายของคำได้มากขึ้น

โดยสรุป กลวิธีการแปลโดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับสามารถสื่อความให้ผู้ทำแบบทดสอบร้อยละ 33.33 เข้าใจได้ตรงตามต้นฉบับ แปลกลับโดยใช้คำที่เหมือนหรือมีความหมายเช่นเดียวกับคำที่ต้นฉบับระบุ ผู้ทำแบบทดสอบร้อยละ 60 เข้าใจได้ใกล้เคียงกับต้นฉบับ แปลกลับโดยใช้คำที่มีความหมายแตกต่างไปจากต้นฉบับเล็กน้อย แต่ไม่ได้ทำให้ใจความหลักคลาดเคลื่อนไป และผู้ทำแบบทดสอบร้อยละ 6.67 เข้าใจได้แตกต่างจากต้นฉบับ เมื่อนำบทแปลมาพิจารณาพร้อมกับบริบท ทำให้ความหมายของประโยคไม่คงเดิม

4.3.5.1.5 กลวิธีการแปลโดยใช้คำที่มีความหมายเป็นกลาง

คำทางวัฒนธรรมที่แปลโดยใช้คำที่มีความหมายเป็นกลางมีน้อยกว่า 3 คำ ผู้วิจัยจึงนำคำมาใช้ในแบบทดสอบเพียง 1 คำ

ฉบับแปล Her face looked at once fearful and serene.

ต้นฉบับ สีหน้าของเธอเหมือนนางพรายกับแม่พระระคนกัน

คำทางวัฒนธรรม	คำแปลกลับ	คำแปลกลับของ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ
ในฉบับแปล	ของ	ผู้ทำ	ของ	ของ	ของ
	ผู้ทำ	แบบทดสอบ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ
	แบบทดสอบ	หมายเลข 2	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ
	หมายเลข 1		หมายเลข 3	หมายเลข 4	หมายเลข 5
serene	สงบ	โล่งอก	สงบนิ่ง	ใจเย็น	สงบ

คำว่า แม่พระ คือ เรียกผู้หญิงที่มีจิตใจเมตตาปราณีชอบช่วยเหลือผู้อื่นเป็นนิจ ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้คำที่มีความหมายเป็นกลางว่า serene

ผู้ทำแบบทดสอบ 3 คน แปลคำนี้กลับว่า สงบ และสงบนิ่ง ซึ่งสามารถสื่อความได้ใกล้เคียงกับต้นฉบับ เพราะ คำว่า สงบ เป็นลักษณะหนึ่งของแม่พระ

ผู้ทำแบบทดสอบ 1 คน แปลคำนี้กลับว่า โล่งอก ซึ่งมีความหมายแตกต่างจากต้นฉบับ กล่าวคือ โล่งอก เป็นความรู้สึกปลอดโปร่ง พ้นจากภาระ ซึ่งไม่ได้เกี่ยวข้องกับแม่พระ

ผู้ทำแบบทดสอบ 1 คน แปลคำนี้กลับว่า ใจเย็น ซึ่งสามารถสื่อความหมายได้ใกล้เคียงกับต้นฉบับ กล่าวคือ ใจเย็น คือ การไม่โมโห ไม่ฉุนเฉียว เป็นลักษณะหนึ่งของแม่พระเช่นเดียวกัน

ฉะนั้น กลวิธีการแปลโดยการใช้คำที่มีความหมายเป็นกลางสามารถสื่อความให้ผู้ทำแบบทดสอบร้อยละ 80 เข้าใจได้ใกล้เคียงกับต้นฉบับ คำแปลกลับมีความหมายแตกต่างไปเล็กน้อย แต่สามารถคงใจความหลักได้เช่นเดิม และ ผู้ทำแบบทดสอบร้อยละ 20 เข้าใจได้แตกต่างจากต้นฉบับ ทำให้เนื้อหาที่ผู้แต่งต้องการจะถ่ายทอดคลาดเคลื่อนไป

4.3.5.1.6 กลวิธีการแปลโดยใช้คำยืม

คำทางวัฒนธรรมที่แปลโดยใช้คำยืมมีน้อยกว่า 3 คำ ผู้วิจัยจึงนำคำมาใช้ในการทดสอบเพียง

1 คำ

ฉบับแปล I had caught a whiff of her natural scent, like the sweet
fragrance of saiyut* flowers that drifted by on some mornings,
ต้นฉบับ เพราะผมได้กลิ่นเนื้อของเธอระรวยหนึ่งเหมือนที่เคยได้กลิ่นสายหยุดอวล
มาอ่อนๆในบางเช้า

คำทาง	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ
วัฒนธรรม	ของ	ของ	ของ	ของ	ของ
ในฉบับแปล	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ
	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ
	หมายเลข 1	หมายเลข 2	หมายเลข 3	หมายเลข 4	หมายเลข 5
saiyut	สายหยุด	สายหยุด	สายหยุด	สายหยุด	สายหยุด

สายหยุด คือ ไม้ดอกที่ส่งกลิ่นหอมในตอนเช้าและจางไปไ้ตอนสาย ซึ่งในบริบทนี้
ใช้เปรียบเทียบกับกลิ่นกายของไฮยาซินธ์ ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการใช้คำยืมว่า saiyut และ
ใช้เชิงอรรถอธิบายความเพิ่มเติมว่า * A climber whose flowers, particularly fragrant in the
early morning, lose much of their scent by late morning

ผู้ทำแบบทดสอบทั้ง 5 คนแปลคำนี้กลับว่า สายหยุด ซึ่งเป็นคำที่เหมือนกับต้นฉบับและ
ถ่ายทอดความหมายได้เช่นเดียวกัน

ฉะนั้น กลวิธีการแปลโดยใช้คำยืมสามารถสื่อความให้ผู้ทำแบบทดสอบร้อยละ 100 เข้าใจ
ได้ตรงตามต้นฉบับ แปลกลับโดยใช้คำที่เหมือนกับคำที่ผู้แต่งระบุทุกประการ

4.3.5.2 หมวดหมู่โวหารอ้างอิง

กลวิธีที่ผู้แปลใช้ในการแปลคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับภาษา (โวหารอ้างอิง) มีทั้งสิ้น 3 กลวิธี เรียงตามลำดับจากกลวิธีที่ปรากฏการใช้มากที่สุดไปน้อยที่สุด ดังนี้ กลวิธีการแปลโดยใช้คำยืม กลวิธีการแปลตรงตัว และกลวิธีการแปลโดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับ

4.3.5.2.1 กลวิธีการแปลโดยใช้คำยืม

คำทางวัฒนธรรมที่แปลโดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับมีหลายคำ ผู้วิจัยจึงนำคำมาใช้ในแบบทดสอบ 3 คำ

คำที่ 1

ฉบับแปล Picture, if you will, Laweing Wanla* and Ursula Andress.

ต้นฉบับ คุณนึกเปรียบเทียบดูเอาเองแล้วกัน ขนาดนางละเวงวัลลา กับเออร์สุลา แอนเดรสส์ ก็เห็นจะพอได้

คำทาง วัฒนธรรม ในฉบับแปล	คำแปลกลับ ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 1	คำแปลกลับ ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 2	คำแปลกลับ ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 3	คำแปลกลับ ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 4	คำแปลกลับ ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 5
Laweing Wanla	ละเวงวัลลา	ละเวงวัลลา	นางละเวง วัลลา	ละเวงวัลลา	เปรียบเทียบพี นองสองคนที่มี ลักษณะต่างกัน มากๆ

นางละเวงวัลลา คือ ตัวละครในเรื่องพระอภัยมณี ซึ่งในบริบทนี้ใช้ในการเปรียบเทียบให้เห็นถึงรูปลักษณะของน้ำวาด ตัวละครในเรื่องจัน ดารา ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้คำยืม ว่า Laweing Wanla และใช้เชิงอรรถเพื่ออธิบายความหมายให้ชัดเจนขึ้นว่า * One of the heroines of Phra Aphaimanee, the masterly lyrical drama of 19th-century poet Sunthorn Phoo. A Lanka

princess renowned for her sweet beauty, she will, like Aunt Waht, end her life as a nun.

ผู้ทำแบบทดสอบ 4 คน แพลค่านี้อีกกลับในทำนองเดียวกันว่า ละเวงวัลลา ละเวงวัลพา นางละเวงวัลพา และ ระเวงวัลลา ซึ่งแม้จะเขียนต่างกัน แต่มีความหมายถึงตัวละครตัวเดียวกับที่ต้นฉบับระบุ

ผู้ทำแบบทดสอบ 1 คน แพลค่านี้อีกกลับว่า เปรียบเทียบพี่น้องสองคนซึ่งมีลักษณะต่างกันมาก ซึ่งสามารถสื่อความได้เช่นเดียวกับต้นฉบับ เนื่องจากนางละเวงวัลลามีลักษณะสวยงาม แต่เออร์สุลา มีลักษณะสวยเฉี่ยว ซึ่งใช้เปรียบเทียบกับแม่ของจันและน้ำवादผู้ซึ่งมีลักษณะแตกต่างกัน

คำที่ 2

ฉบับแปล which I hold to be an art as natural as nude sculpture or a representation of Hanuman and the siren*.

ต้นฉบับ ซึ่งผมเห็นเป็นศิลปะธรรมชาติอย่างหนึ่ง เช่นเดียวกับรูปประติมาที่จำหลัก ภูมิฐานของความเปลือย หรืออย่างรูปหนุมานกับนางมัจฉา

คำทาง วัฒนธรรม ในฉบับแปล	คำแปลกลับ ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 1	คำแปลกลับ ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 2	คำแปลกลับ ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 3	คำแปลกลับ ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 4	คำแปลกลับ ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 5
Hanuman and the siren*.	หนุมานและ นางสุพรรณ มัจฉา	หนุมานและ กินรี	หนุมานและ นางมัจฉา	หนุมานและ และนางมัจฉา	หนุมานและ นางสุพรรณ มัจฉา

หนุมานกับนางมัจฉา เป็นตัวละครในเรื่องรามเกียรติ์ ซึ่งในบริบทนี้ใช้รูปประติมากรรมของทั้งสองเพื่อเปรียบเทียบกับภาพเปลือยกายของชายหญิง ผู้แปลแปลค่านี้อีกกลับโดยใช้คำยืมว่า Hanuman and the siren และให้เชิงอรรถอธิบายความหมายเพิ่มเติมว่า * Hanuman is the king

of the monkey warriors in the Indian epic Ramayana. The siren, who is one of his foes, soon becomes his lover.

ผู้ทำแบบทดสอบ 4 คน แปรคำนี้กลับในทำนองเดียวกันว่า หนุมานและนางสุพรรณมัจฉา หนุมานและนางมัจฉา และ หนุมานและนางสุวรรณมัจฉา ซึ่งเป็นคำที่มีความหมายเช่นเดียวกับ ต้นฉบับ หมายถึงตัวละครเดียวกัน

ผู้ทำแบบทดสอบ 1 คน แปรคำนี้กลับว่า หนุมานและนางกินรี ซึ่งสื่อความได้ใกล้เคียงกับต้นฉบับ ระบุถึงหนุมานเช่นเดียวกัน แต่มีข้อแตกต่างเล็กน้อย กล่าวคือ นางมัจฉา คือ ครึ่งคนครึ่งปลา แต่กินรี คือ ครึ่งคนครึ่งนก

คำที่ 3

ฉบับแปล It was exactly like what Jao Phraya Phrakhleng (Hon) had written in his poem “**Lilit Seewichai Chardok**”, which I reproduce here:

ต้นฉบับ มันเหมือนกับที่เจ้าพระยาพระคลังหนท่านเซลงคำโคลงเอาใน **ลิลิตเรื่องศรีวิชัยชาดก**ที่ผมคัดมานี้ไม่มีผิด...

คำทาง	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ
วัฒนธรรม	ของ	ของ	ของ	ของ	ของ
ในฉบับแปล	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ
	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ
Lilit	หมายเลข 1	หมายเลข 2	หมายเลข 3	หมายเลข 4	หมายเลข 5
Seewichai	ลิลิตศรีวิชัย	ลิลิตศรีวิชัย	ลิลิตศรีวิชัย	ลิลิตศรีวิชัย	ลิลิตศรีวิชัย
Chardok	ชาดก	ชาดก	ชาดก	ชาดก	ชาดก

ลิลิตศรีวิชัยชาดก นำมาใช้เปรียบเทียบเพื่อเปรียบเทียบการมีเพศสัมพันธ์เรือที่ต้องฝ่าลมพายุ ผู้แปลแปรคำนี้กลับโดยใช้คำยืมว่า Lilit Seewichai Chardok

ผู้ทำแบบทดสอบ 5 คน แปรคำนี้กลับว่า ลิลิตศรีวิชัยชาดก ซึ่งเป็นคำที่เหมือนกับคำที่ ต้นฉบับระบุ

ฉะนั้น กลวิธีการแปลโดยใช้คำยืมจึงสามารถสื่อความให้ผู้ทำแบบทดสอบร้อยละ 93.33 เข้าใจได้ตรงตามต้นฉบับ แปลกลับโดยใช้คำที่มีความหมายเหมือนกัน และผู้ทำแบบทดสอบร้อยละ 6.67 เข้าใจได้ใกล้เคียงกับต้นฉบับ แปลกลับโดยใช้คำที่มีความหมายแตกต่างไปเล็กน้อย แต่ไม่ได้ทำให้ใจความหลักคลาดเคลื่อนไปมากนัก

4.3.5.2.2 กลวิธีการแปลตรงตัว

คำทางวัฒนธรรมที่แปลโดยใช้กลวิธีการแปลตรงตัวมีน้อยกว่า 3 คำ ผู้วิจัยจึงนำคำมาใช้ในแบบทดสอบเพียง 1 คำ

ฉบับแปล “So you want me to be another two-thousand-year-old woman, is that it?”

ต้นฉบับ “นี่เธอจะเกณฑ์ให้ฉันเป็นสาวสองพันปีอีกคนแล้วซี”

คำทาง	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ
วัฒนธรรม	ของ	ของ	ของ	ของ	ของ
ในฉบับแปล	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ
two-	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ
thousand-	หมายเลข 1	หมายเลข 2	หมายเลข 3	หมายเลข 4	หมายเลข 5
year-old	สาวสองพันปี	สาวสองพันปี	สาวสองพันปี	สาวสองพันปี	สาวสองพันปี
woman					

สาวสองพันปี มีที่มามาจากชื่อนวนิยายแปลของครูเลียม ใช้เปรียบเทียบกับผู้หญิงที่อายุมาก แต่ยังคงสาวสวย ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการแปลตรงตัวว่า two-thousand-year-old woman

ผู้ทำแบบทดสอบ 5 คน แปลคำนี้ว่า สาวสองพันปี ซึ่งเป็นคำแปลกลับที่ตรงตามคำในต้นฉบับทุกประการ

ฉะนั้น กลวิธีการแปลตรงตัวสามารถสื่อความให้ผู้ทำแบบทดสอบร้อยละ 100 เข้าใจได้ตรงตามต้นฉบับ แปลกลับโดยใช้คำที่เหมือนกันทุกประการ

4.3.5.2.3 กลวิธีการแปลโดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับ

คำทางวัฒนธรรมที่แปลโดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับมีน้อยกว่า 3 คำ ผู้วิจัยจึงนำคำมาใช้ในแบบทดสอบเพียง 1 คำ

ฉบับแปล My intimacy with Mrs Bunlueang had strange repercussions on my true feelings for Hyacinth. The more carnal pleasure I had with the first, the more I thought of the second, and since I had never associated Hyacinth with the musk of lust I found so heady then, she? was like an angel in paradise for such a hedonist as I.

ต้นฉบับ ความสนิทสนมหาที่ผมมีอยู่กับคุณบุญเลื่องได้มีผลพาดพิงไปถึงน้ำใสใจจริงที่ผมมีอยู่ต่อไฮยาซินธ์ด้วยอย่างน่าประหลาด ยิ่งสุขุมในทางเลือดเนื้อกับคุณบุญเลื่องเพียงไร ใจผมก็ยังคงกะนิงหาไฮยาซินธ์แรงกล้าหนักเข้า โดยที่ผมไม่เคยได้เอาเธอมาปะปนด้วยเลยกับคาวเลือดคาวเนื้อที่กำลังติดใจหลงใหลอยู่นั้น ไฮยาซินธ์เป็นเสมือนวาสิฎฐีในภาคสวรรค์ สำหรับผมซึ่งเป็นชาวโลกก็อยู่ตลอดมา

คำทางวัฒนธรรม	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ
ในฉบับแปล	ของ ผู้ทำ	ของ ผู้ทำ	ของ ผู้ทำ	ของ ผู้ทำ	ของ ผู้ทำ
	แบบทดสอบ หมายเลข 1	แบบทดสอบ หมายเลข 2	แบบทดสอบ หมายเลข 3	แบบทดสอบ หมายเลข 4	แบบทดสอบ หมายเลข 5
an angel	นางฟ้า	เทพธิดา	นางฟ้า	นางฟ้า	นางฟ้า

วาสิฎฐี เป็นตัวละครในเรื่องกามนิต นางมีความทุกข์เพราะไม่สมหวังในความรัก และศึกษารัชมะตามคำสอนของพระพุทธเจ้าเพื่อให้พ้นทุกข์ เมื่อนางเสียชีวิต จึงขึ้นไปอยู่บนสวรรค์ ซึ่งในบริบทนี้ใช้เปรียบเทียบกับไฮยาซินธ์ เธอเสียชีวิตลงเพราะโรคร้าย ทำให้ไม่ได้สมหวังกับจัน ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับว่า an angel

ผู้ทำแบบทดสอบทั้ง 5 คน แปลคำนี้กลับในทำนองเดียวกันว่า นางฟ้าหรือเทพธิดา ซึ่งสามารถสื่อความได้ใกล้เคียงกับต้นฉบับ เพราะ เมื่อวาสิฏฐีเสียชีวิตลงและไปอยู่บนสวรรค์ นางจึงกลายเป็นหนึ่งในบรรดานางฟ้าหรือเทพธิดา

ฉะนั้น กลวิธีการแปลโดยการใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับสามารถสื่อความให้ผู้ทำแบบทดสอบร้อยละ 100 เข้าใจได้ใกล้เคียงกับต้นฉบับ คำแปลกลับมีความหมายแตกต่างจากคำในต้นฉบับเล็กน้อย แต่ไม่ได้ทำให้ใจความหลักคลาดเคลื่อนไปจากที่ผู้แต่งต้องการจะถ่ายทอดมากเท่าใดนัก

4.3.5.3 หมวดหมู่วิหารเคลื่อนคำ

กลวิธีที่ผู้แปลใช้ในการแปลคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับภาษา (วิหารเคลื่อนคำ) มีทั้งสิ้น 4 กลวิธี เรียงตามลำดับจากกลวิธีที่มีการใช้มากที่สุดไปน้อยที่สุด ดังนี้ กลวิธีการแปลตรงตัว กลวิธีการแปลโดยการอธิบายความ กลวิธีการแปลโดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับ และ กลวิธีการแปลโดยการละ แต่เนื่องจากกลวิธีการแปลโดยการละไม่สามารถหาคำมาจัดทำแบบทดสอบได้ ผู้วิจัยจึงพิจารณาคำแปลกลับเพียง 3 กลวิธีเท่านั้น

4.3.5.3.1 กลวิธีการแปลตรงตัว

คำทางวัฒนธรรมที่แปลโดยใช้กลวิธีการแปลตรงตัวมีหลายคำ ผู้วิจัยจึงนำคำมาใช้ในแบบทดสอบ 3 คำ

คำที่ 1

ฉบับแปล As for Mrs Bunlueang, who wasn't a real lesbian, she was getting increasingly flustered **playing man and wife** with a girl who was so much younger than herself,...

ต้นฉบับ ทางคุณบุญเลื่องซึ่งไม่ใช่สตรีกามโสมมอย่างจริงจังก็คงจะรู้สึกหน่ายเนือยต่อการที่จะเล่นเป็นตัวผู้ตัวเมียให้แก่ลูกผู้หญิงด้วยกันที่อ่อนวัยกว่าอยู่เรื่อยไป

คำทาง วัฒนธรรม ในฉบับแปล	คำแปลกลับ ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 1	คำแปลกลับ ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 2	คำแปลกลับ ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 3	คำแปลกลับ ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 4	คำแปลกลับ ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 5
playing men and women	รับทสามี ภรรยา	เล่นบพัวเมีย	แสดงเป็นทั้ง ชายและหญิง	เล่นพ่อแม่ลูก	เล่นสามีภรรยา

เล่นเป็นตัวผู้ตัวเมีย ในนวนิยายเรื่องนี้คือการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างผู้หญิงด้วยกัน ซึ่งต้องมีฝ่ายหนึ่งที่ทำหน้าที่เหมือนผู้ชาย ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการแปลตรงตัวว่า playing men and women

ผู้ทำแบบทดสอบ 3 คน แปลคำนี้กลับในทำนองเดียวกันว่า รับทสามีภรรยา เล่นบพัวเมีย และเล่นสามีภรรยา ซึ่งสามารถสื่อความได้เช่นเดียวกับต้นฉบับ เพราะ เมื่อนำคำเหล่านี้มาพิจารณา ร่วมกับบริบทที่ระบุถึงการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างผู้หญิงกับผู้หญิง คำแปลกลับเหล่านี้จะทำให้เห็นว่า ต้องมีคนใดคนหนึ่งรับทเป็นผู้ชายเหมือนกับที่ต้นฉบับต้องการจะถ่ายทอด

ผู้ทำแบบทดสอบ 1 คน แปลคำนี้กลับว่า แสดงเป็นทั้งชายและหญิง ซึ่งเป็นคำที่มีความหมายแตกต่างจากต้นฉบับ เพราะ การมีเพศสัมพันธ์กันระหว่างผู้หญิงกับผู้หญิง ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งต้องรับทเป็นผู้ชาย ไม่ใช่บุคคลเดียวเล่นเป็นทั้งชายและหญิง

ผู้ทำแบบทดสอบ 1 คน แปลคำนี้กลับว่า เล่นพ่อแม่ลูก ซึ่งมีความหมายแตกต่างจากคำในต้นฉบับ เนื่องจากในการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างผู้หญิงและผู้หญิง เป็นการกระทำระหว่างคนสองคน จะต้องมีเพียงคนที่รับทเป็นผู้ชายและผู้หญิงเท่านั้น ไม่มีการระบุถึงลูกแต่อย่างใด

คำที่ 2

ฉบับแปล If it was a girl working in my building, I'd call her over to the library in the daytime to **“be of service”**

ต้นฉบับ ถ้าเป็นเด็กที่อยู่บนตึก ผมก็อดเรียกมา **“ใช้สอย”** ที่ห้องสมุดในตอนกลางวัน

คำทาง	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ
วัฒนธรรม	ของ	ของ	ของ	ของ	ของ
ในฉบับแปล	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ
	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ
	หมายเลข 1	หมายเลข 2	หมายเลข 3	หมายเลข 4	หมายเลข 5
“be of service”	เพื่อให้บริการ	มาให้บริการ (มามีอะไรด้วย)	รับใช้ ให้บริการ	ให้บริการ	ปรนนิบัติ

ใช้สอย ในบริบทนวนิยายเรื่องนี้ คือ การเรียกเด็กมารับใช้ในบ้านที่มีเพศสัมพันธ์ด้วย ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการแปลตรงตัวว่า “be of service”

ผู้ทำแบบทดสอบทั้ง 5 คน แปลคำนี้กลับในทำนองเดียวกันว่า เพื่อให้บริการ มาให้บริการ (มามีอะไรด้วย) รับใช้ให้บริการ ให้บริการ และปรนนิบัติ ซึ่งเป็นคำที่มีความหมายเหมือนกับคำว่า ใช้สอย ที่ระบุในต้นฉบับ

คำที่ 3

ฉบับแปล I decided to pay myself back in kisses, only in those areas that could be construed as allowed, and this made me feel relaxed enough to **start digging for the hidden treasure promised by the clues** waiting in front of me

ต้นฉบับ ผมจึงอยากจะหอมเธอให้สักฟอดในเนื้อถ้อยเฉพาะส่วนที่ตีความได้ว่าเป็นการบอกอนุญาต มันทำให้ผมสะดวกสบายใจขึ้นในอันที่จะ**ลงมือขุดหาสมบัติลึกลับตามลายแทง**ที่รออยู่ตรงหน้า

คำทาง	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ
วัฒนธรรม	ของ	ของ	ของ	ของ	ของ
ในฉบับแปล	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ
	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ
start digging	หมายเลข 1	หมายเลข 2	หมายเลข 3	หมายเลข 4	หมายเลข 5
for the	เริ่มขุดหา	เริ่มขุดหาสมบัติ	ขุดหาสมบัติ	เริ่มเจาะลึกลงไป	ลงมือขุดสมบัติ
hidden	สมบัติอันมี	ที่ถูกซ่อนจาก	ลึกลับตาม	ไปค้นหาสมบัติ	ตามลายแทง
treasure	ค่าที่เชิญชวน	เบาะแส	ลายแทง	ที่ซ่อนอยู่ตาม	
promised	อยู่ตรงหน้า			คำใบ้	
by the					
clues					

ลงมือขุดหาสมบัติตามลายแทง ในบริบทนี้มีความหมายถึง การมีเพศสัมพันธ์ ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการแปลตรงตัวว่า start digging for the hidden treasure promised by the clues ผู้ทำแบบทดสอบทั้ง 5 คน แปลคำนี้กลับในทำนองเดียวกันว่า เริ่มขุดหาสมบัติอันมีค่าที่เชิญชวนอยู่ตรงหน้า เริ่มขุดหาสมบัติที่ถูกซ่อนจากเบาะแส ขุดหาสมบัติลึกลับตามลายแทง เริ่มเจาะลึกลงไปค้นหาสมบัติที่ซ่อนอยู่ตามคำใบ้ ลงมือขุดสมบัติตามลายแทง ซึ่งเป็นคำที่มีความหมายตรงตามคำที่ระบุในต้นฉบับ แสดงให้เห็นถึงการกระทำที่มีลักษณะเดียวกัน

โดยสรุป กลวิธีการแปลตรงตัว สามารถถ่ายทอดความหมายให้ผู้ทำแบบทดสอบร้อยละ 86.67 เข้าใจได้ตรงตามต้นฉบับ แปลกลับโดยใช้คำที่สื่อความหมายเหมือนกัน และ ผู้ทำแบบทดสอบร้อยละ 13.33 เข้าใจได้แตกต่างจากต้นฉบับ คำแปลกลับถ่ายทอดความหมายคลาดเคลื่อนไปจากที่ผู้แต่งต้องการจะถ่ายทอด

4.3.5.3.2 กลวิธีการแปลโดยการอธิบายความ

คำทางวัฒนธรรมที่แปลโดยใช้กลวิธีการอธิบายความมีหลายคำ ผู้วิจัยจึงนำคำมาใช้ในแบบทดสอบ 3 คำ

คำที่ 1

ฉบับแปล	...had she been an ordinary woman involved in normal intercourse, she'd have been thrilled all over as her inner flesh secreted the precious milk lubricating my way and sped me up to the final salute...
ต้นฉบับ	และถ้าเธอเป็นผู้หญิงธรรมดา ก็จะเป็นตอนที่เธอน่าจะกำซาบชานอย่างถึงอกถึงใจ เพราะเนื้อในของเธอได้ขับ หยาดสุขาวดี ออกก่อนหน้าผมเสียอีก

คำทาง วัฒนธรรม ในฉบับแปล	คำแปลกลับ ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 1	คำแปลกลับ ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 2	คำแปลกลับ ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 3	คำแปลกลับ ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 4	คำแปลกลับ ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 5
the precious milk lubricating my way	น้ำหล่อลื่นที่ เปิดทาง สะดวกให้แก่ ผม	เจ้าน้ำแสนชุ่ม แสน วิเศษที่ ช่วยให้ฉัน จัดการได้ สะดวกโยธิน ขึ้น	น้ำหล่อลื่น	น้ำรัก	น้ำหล่อลื่น

จากตารางข้างต้น *หยาดสุชาวดี* คือ น้ำหล่อลื่นของผู้หญิงที่จะหลังตอนมีเพศสัมพันธ์ ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้การอธิบายความว่า the precious milk lubricating my way

ผู้ทำแบบทดสอบ 4 คน แปลคำนี้กลับในทำนองเดียวกันว่า น้ำหล่อลื่นที่เปิดทางสะดวกให้แก่ผม เจ้าน้ำแสนชุ่มแสนวิเศษที่ช่วยให้ฉันจัดการได้สะดวกโยธินขึ้น และน้ำหล่อลื่น ซึ่งมีความหมายเหมือนกับคำว่า หยาดสุชาวดีในต้นฉบับ ที่ระบุในต้นฉบับ

ผู้ทำแบบทดสอบ 1 คน แปลคำนี้กลับว่า น้ำรัก ซึ่งสื่อความได้แตกต่างจากต้นฉบับ เนื่องจากคำว่าน้ำรักมักใช้กับน้ำสุจิของผู้ชาย

คำที่ 2

ฉบับแปล Every time I learned about and occasionally saw what went on, I was vicariously happy and felt as aroused as the actors themselves. And when once in a long while I could restrain myself no longer, I'd use my faithful **five fingers to release my tension**, just as a despondent Khun Chang had done in the early days after he lost Wanthong.*

ต้นฉบับ ทุกครั้งทุกคราที่ฉันมีโอกาสได้รู้และบางทีก็ได้เห็น ฉันก็พลอยกำหนดยินดีกับเขาไปด้วยทุกที และซ้าๆนานๆพอเต็มกลั้นขึ้นมาสักทีฉันก็หันไปใช้นางทั้งห้าเป็นเพื่อนปลดเปลื้องตามวิธีที่ขุนช้างเคยอาศัยด้วยอารมณ์เกรียมกรอมตอนที่เสียวันทองไปใหม่ๆ

คำทางวัฒนธรรม	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ
ในฉบับแปล	ของ	ของ	ของ	ของ	ของ
	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ
	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ
	หมายเลข 1	หมายเลข 2	หมายเลข 3	หมายเลข 4	หมายเลข 5
five fingers to release my tension	นิ้วมือทั้ง 5	ห้านิ้วมือ	คล้ายเครียด	ใช้นิ้วทั้ง 5	ใช้นิ้วทั้งห้า
	ระบายความอัดอั้น	ปลดปล่อยความเครียด		ปลดปล่อยความกังวล	ของฉันเพื่อสำเร็จความใคร่

จากตารางข้างต้น *นางทั้งห้า* เป็นคำที่มาจากเรื่องขุนช้างขุนแผน มีความหมายถึงวิธีสำเร็จความใคร่ ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้วิธีการอธิบายความว่า five fingers to release my tension

ผู้ทำแบบทดสอบ 2 คน แปลคำนี้กลับในทำนองเดียวกันว่า นิ้วมือทั้ง 5 ระบายความอัดอั้น และ ใช้นิ้วทั้งของฉันเพื่อสำเร็จความใคร่ ซึ่งมีความหมายเช่นเดียวกับต้นฉบับ กล่าวถึงวิธีที่ใช้ช่วยตัวเองของผู้ชายเช่นเดียวกัน

ผู้ทำแบบทดสอบ 2 คน แลกคำนี้กลับในทำนองเดียวกันว่า ห่านี้วมือปลดปล่อยความเครียด และคลายเครียด ซึ่งสื่อความได้แตกต่างจากต้นฉบับ เนื่องจากต้นฉบับหมายถึงไม่ได้กล่าวถึงความเครียด แต่ต้องการระบุถึงความใคร่หรือความต้องการทางเพศ

ผู้ทำแบบทดสอบ 1 คน แลกคำนี้กลับว่า ใช้นิ้วทั้ง 5 ปลดปล่อยความกังวลซึ่งมีความหมายแตกต่างจากต้นฉบับ เนื่องจากต้นฉบับต้องการสื่อถึงวิธีปลดปล่อยความใคร่ ไม่ใช่ความกังวล

คำที่ 3

ฉบับแปล I asked each and every one of them to tell me in exchange the secrets of lovemaking between women.

ต้นฉบับ ผมเรียกร้องให้แม่แฉเรื่องราวลับใน สนามกรีฑา ระหว่างผู้หญิงด้วยกันเป็นคำตอบแทน

คำทาง วัฒนธรรม ในฉบับแปล	คำแปลกลับ ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 1	คำแปลกลับ ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 2	คำแปลกลับ ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 3	คำแปลกลับ ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 4	คำแปลกลับ ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 5
lovemaking	การร่วมรัก	กิจกรรมบน เตียง/เรื่องบน เตียง	ร่วมรัก	ร่วมรัก	การมีอะไรกัน

สนามกรีฑา ในบริบทนี้มีความหมายถึง การมีเพศสัมพันธ์ ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้กลวิธี การอธิบายความว่า lovemaking

ผู้ทำแบบทดสอบทั้ง 5 คนแลกคำนี้กลับในทำนองเดียวกันว่า การร่วมรัก กิจกรรมบนเตียง/เรื่องบนเตียง ร่วมรัก และการมีอะไรกัน ซึ่งเป็นคำที่มีความหมายเช่นเดียวกับใจความที่ต้นฉบับ ต้องการจะถ่ายทอด

โดยสรุป กลวิธีการแปลโดยการอธิบายความสามารถสื่อความให้ผู้ทำแบบทดสอบ ร้อยละ 73.33 เข้าใจได้เช่นเดียวกับต้นฉบับ แปลกลับโดยใช้คำที่มีความหมายเหมือนกัน แม้รูปแบบของคำจะแตกต่างกัน และผู้ทำแบบทดสอบร้อยละ 26.67 เข้าใจได้แตกต่างจากต้นฉบับ คำแปลกลับไม่สามารถถ่ายทอดเนื้อหาของนวนิยายได้เช่นเดียวกับที่ผู้แต่งต้องการ

4.3.5.3.3 กลวิธีการแปลโดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับ

คำทางวัฒนธรรมที่แปลโดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับมีน้อยกว่า 3 คำ ผู้วิจัยจึง นำคำมาใช้ในแบบทดสอบเพียง 1 คำ

ฉบับแปล The various targets on which he used to **practise** were left vacant and forlorn.

ต้นฉบับ เป้าทั้งหลายที่เขามีไว้**ทดลองซึก**จึงถูกปล่อยวางและห่างเหิน

คำทาง	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ
วัฒนธรรม	ของ	ของ	ของ	ของ	ของ
ในฉบับแปล	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ
	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ
	หมายเลข 1	หมายเลข 2	หมายเลข 3	หมายเลข 4	หมายเลข 5
practise	ซ้อม	ฝึกฝน	ฝึกซ้อม	ใช้ซ้อม	ใช้ฝึก

ทดลองซึก ในบริบทนวนิยายเรื่องนี้ มีความหมายถึง การมีเพศสัมพันธ์ ผู้แปลแปลคำนี้ โดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับว่า practise

ผู้ทำแบบทดสอบทั้ง 5 คน แปลคำนี้กลับในทำนองเดียวกันว่า ซ้อม ฝึกฝน ฝึกซ้อม ใช้ซ้อม และใช้ฝึก ซึ่งมีความหมายใกล้เคียงกับต้นฉบับ เพราะไม่ได้ลงรายละเอียดว่าเป็นการประลองหรือซ้อมยิงปืนเช่นเดียวกับต้นฉบับ

ฉะนั้น กลวิธีการแปลโดยการใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับสามารถสื่อความให้ผู้ทำแบบทดสอบร้อยละ 100 เข้าใจได้ใกล้เคียงกับต้นฉบับ แปลกลับโดยใช้คำที่มีรูปแบบและความหมายต่างไปเล็กน้อย แต่ยังสามารถคงใจความหลักไว้ได้เช่นเดียวกับที่ผู้แต่งต้องการ

4.3.5.4 หมวดหมู่สำนวน

กลวิธีที่ผู้แปลใช้ในการแปลคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับภาษา (สำนวน) มีทั้งสิ้น 3 กลวิธีเรียงตามลำดับจากกลวิธีที่มีการใช้มากที่สุดไปน้อยที่สุด ดังนี้ กลวิธีการแปลโดยการอธิบายความ กลวิธีการแปลโดยการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทาง และ กลวิธีการแปลตรงตัว

4.3.5.4.1 กลวิธีการแปลโดยการอธิบายความ

สำนวนที่แปลโดยใช้กลวิธีการอธิบายความมีหลายสำนวน ผู้วิจัยจึงนำมาใช้ในแบบทดสอบ 3 สำนวน

สำนวนที่ 1

ฉบับแปล	I saw my mother and myself in that same court, listening to His Lordship <u>exposing my mother's secret for all to hear.</u>
ต้นฉบับ	ผมแลเห็นตัวเองกับมารดาในศาลแห่งเดียวกันนั้นและคุณหลวงกำลังตะโกน <u>สาวไส้ให้กาгин</u> อยู่กลางศาล

คำทาง วัฒนธรรม ในฉบับแปล	คำแปลกลับ ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 1	คำแปลกลับ ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 2	คำแปลกลับ ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 3	คำแปลกลับของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 4	คำแปลกลับ ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 5
exposing my mother's secret for all to hear	เปิดเผย ความลับของ แม่ฉันให้ทุก คนฟัง	เผยความลับ ของแม่ฉันให้ คนอื่นได้ยิน	เผยความลับ ของแม่ให้ใคร ต่อใครฟัง	เปิดเผยความลับ ของแม่ให้ทุกคน รู้	เผยความลับ ของแม่ฉันให้ ทุกคนรู้

สาวไส้ให้กากิน แปลว่า นำความลับของฝ่ายตนไปเปิดเผยให้ผู้อื่นรู้ เป็นการประจานตนเอง หรือพรอคพวกของตน ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการอธิบายความว่า exposing my mother's secret for all to hear

ผู้ทำแบบทดสอบ 5 คน แปลคำนี้กลับในทำนองเดียวกันว่า เปิดเผยความลับของแม่ฉันให้ทุกคนฟัง เผยความลับของแม่ฉันให้คนอื่นได้ยิน เผยความลับของแม่ให้ใครต่อใครฟัง เปิดเผยความลับของแม่ให้ทุกคนรู้ เผยความลับของแม่ฉันให้ทุกคนรู้ ซึ่งเป็นคำอธิบายที่ถ้าสามารถสื่อความได้เช่นเดียวกับสำนวน สาวไส้ให้กากิน ในต้นฉบับ

สำนวนที่ 2

ฉบับแปล Aunt Waht was about forty-two at the time, but she spoke as if she was **about to check out**,...

ต้นฉบับ น้าवादอายุสักสี่สิบสองเห็นจะได้ในตอนนั้น แต่เสียงเธอพูดฟังยังกะเธอเป็น **ไม้ใกล้ฝั่ง** เสียเต็มประดา

คำทาง วัฒนธรรม ในฉบับแปล	คำแปลกลับ ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 1	คำแปลกลับ ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 2	คำแปลกลับ ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 3	คำแปลกลับ ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 4	คำแปลกลับ ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 5
about to check out	กำลังจะจาก ไป	กำลังจะตาย	ไม่ใกล้ฝั่ง	กำลังจะ ออกไป	กำลังจะ เช็คเอาท์

ไม่ใกล้ฝั่ง มีความหมายว่า อายุมากใกล้จะตาย ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการอธิบายความ
ว่า about to check out

ผู้ทำแบบทดสอบ 2 คน แปลคำนี้กลับในทำนองเดียวกันว่า กำลังจะจากไป และกำลังจะตาย
ซึ่งมีความหมายใกล้เคียงกับสำนวนในต้นฉบับ กล่าวถึง การที่กำลังจะเสียชีวิตเหมือนกัน
แต่มีข้อแตกต่างที่คำแปลกลับไม่ได้ระบุถึงอายุและความชราจนทำให้ใกล้จะตายเหมือนเช่น
คำในต้นฉบับ

ผู้ทำแบบทดสอบ 1 คน แปลคำนี้กลับว่า ไม่ใกล้ฝั่ง ซึ่งเป็นคำที่เหมือนและสามารถสื่อความ
ได้เช่นเดียวกับต้นฉบับ

ผู้ทำแบบทดสอบ 2 คน แปลคำนี้กลับในทำนองเดียวกันว่า กำลังจะออกไป และ กำลัง
จะเช็คเอาท์ ซึ่งมีความหมายแตกต่างจากต้นฉบับ เพราะคำแปลกลับนี้ไม่ได้ระบุถึงการตายแต่อย่างใด

สำนวนที่ 3

ฉบับแปล There was never any display of jealousy between the two of
them, though, and they managed to keep their union as fresh
as if they were newly wed.

ต้นฉบับ ต่างฝ่ายต่างไม่เคยมีเรื่องหึงหวงต่อกันเลย ยังคงจับคู่กันอย่างข่าวใหม่ปลา
มันไม่รู้จี้จู้จางอยู่เรื่อยๆ

คำทาง วัฒนธรรม ในฉบับแปล	คำแปลกลับ ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 1	คำแปลกลับ ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 2	คำแปลกลับ ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 3	คำแปลกลับ ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 4	คำแปลกลับ ของ ผู้ทำ แบบทดสอบ หมายเลข 5
newly wed	คู่ข่าวใหม่ปลา มัน	คู่แต่งงานใหม่	คู่แต่งงานใหม่	คู่แต่งงานใหม่	คู่ใหม่ปลามัน

ข่าวใหม่ปลามัน คือ ช่วงเวลาที่สามีภรรยาแต่งงานกันใหม่ๆ ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้กลวิธี
การอธิบายความว่า newly wed

ผู้ทำแบบทดสอบ 2 คน แปลคำนี้กลับในทำนองเดียวกันว่า คู่ข่าวใหม่ปลามัน และ คู่ใหม่
ปลามัน ซึ่งเป็นคำที่สามารถสื่อความได้เช่นเดียวกับต้นฉบับ

ผู้ทำแบบทดสอบ 3 คน แปลคำนี้กลับว่า คู่แต่งงานใหม่ ซึ่งเป็นคำที่มีความหมายเดียวกับ
สำนวนข่าวใหม่ปลามันที่ระบุในต้นฉบับเช่นกัน

โดยสรุป กลวิธีการแปลโดยการอธิบายความสามารถสื่อความให้ผู้ทำแบบทดสอบ
ร้อยละ 73.33 เข้าใจได้ตรงตามต้นฉบับ แปลกลับโดยใช้คำที่เหมือนกันทุกประการ หรือหากมีกรณีที่
แปลโดยใช้คำที่มีรูปแบบแตกต่างกัน คำแปลกลับนั้นก็มีความหมายเหมือนกับสำนวนที่ต้นฉบับระบุ
ผู้ทำแบบทดสอบร้อยละ 13.33 เข้าใจได้ใกล้เคียงกับต้นฉบับ คำแปลกลับมีรูปแบบและความหมาย
แตกต่างจากต้นฉบับเล็กน้อย แต่ยังสามารถถ่ายทอดใจความหลักได้คล้ายกัน และผู้ทำแบบทดสอบ
ร้อยละ 13.33 เข้าใจได้แตกต่างจากต้นฉบับ คำแปลกลับทำให้เนื้อหาที่ผู้แต่งต้องการจะถ่ายทอดไม่
คงเดิม

4.3.5.4.2 กลวิธีการแปลโดยการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทาง

สำนวนที่แปลโดยใช้กลวิธีการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทางมีหลายสำนวน ผู้วิจัย จึงนำมาใช้ในแบบทดสอบ 3 สำนวน

สำนวนที่ 1

ฉบับแปล “Little by little, he forced all the old people in that huge compound to leave, including me, then established himself as the master, showing his true colours, taking all the women in the house as his wives,...

ต้นฉบับ มันค่อยๆบิบบ่อยๆเบียดคนเก่าๆในบ้านที่ขวางหูขวางตา มัน รวมทั้งข้าด้วย หลุดออกจากบ้านหมดแล้วขึ้นเป็นเจ้าใหญ่ ปล่อยลายออกมาทั้งหัวทั้งหาง ทำตัวเป็นพญาเทครัว

คำทางวัฒนธรรม	คำแปลกลับ	คำแปลกลับของ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับของ	คำแปลกลับ
ในฉบับแปล	ผู้ทำแบบทดสอบ	ผู้ทำแบบทดสอบ	ผู้ทำแบบทดสอบ	ผู้ทำแบบทดสอบ	ผู้ทำแบบทดสอบ
showing his true colours	หมายเลข 1	หมายเลข 2	หมายเลข 3	หมายเลข 4	หมายเลข 5
	แสดงชาติแท้	เผยสันดาน	แสดงชาติแท้ ออกมา	แสดงชาติแท้	แสดงตัวตน ที่แท้จริง

จากตารางข้างต้น ปล่อยลาย คือ การเปิดเผยนิสัยที่แท้จริงออกมา มักใช้ในเชิงลบ ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้การแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทางว่า showing his true colours

ผู้ทำแบบทดสอบ 5 คน แปลคำนี้กลับในทำนองเดียวกันว่า แสดงชาติแท้ เผยสันดาน แสดงชาติแท้ออกมา และ แสดงตัวตนที่แท้จริง ซึ่งเป็นคำที่มีความหมายเช่นเดียวกับสำนวนปล่อยลาย ที่ระบุในต้นฉบับ

สำนวนที่ 2

ฉบับแปล If this was so, it would explain why she got angry with me for barging in and spoiling her plans when she wasn't ready to **kill even half of a single damned bird with one stone.**

ต้นฉบับ เธอจึงเคืองแค้นผมที่โผล่เข้าไปขัดจังหวะในตอนที่ยังไม่ทันจะ**ยิงนก บัดชบได้เลยสักตัวครึ่งตัว**

คำทาง	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ
วัฒนธรรม	ของ	ของ	ของ	ของ	ของ
ในฉบับแปล	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ
	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ
kill even half	หมายเลข 1	หมายเลข 2	หมายเลข 3	หมายเลข 4	หมายเลข 5
of a single	ยิงปืนนัดเดียว	ฆ่านกสักตัว	ยิงปืนนัดเดียว	ยิงปืนนัดเดียว	ทำอะไรเลย
damned bird	เพื่อฆ่านกแม่	ด้วยซ้ำ	ได้นก 2 ตัว	ได้นก 2 ตัว	สักอย่าง
with one	เพียงครึ่งตัว				
stone					

ยิงนก**บัดชบได้เลยซักตัว** มีที่มาจาก สำนวน ยิงปืนนัดเดียวได้นกสองตัว มีความหมายถึง การที่ยังไม่ได้จะลงมือทำอะไร เพื่อให้ตนเองได้รับผลประโยชน์ ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้การแทนที่ ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทางว่า kill even half of a single damned bird with one stone

ผู้ทำแบบทดสอบ 2 คน แปลกลับคำนี้ในทำนองเดียวกันว่า ยิงปืนนัดเดียวเพื่อฆ่านกแม่เพียง สักครึ่งตัว และฆ่านกสักตัวด้วยซ้ำ ซึ่งสามารถสื่อความได้เช่นเดียวกับต้นฉบับ แสดงให้เห็นถึง ความหมายว่ายังไม่ได้ลงมือทำให้ตนเองได้รับผลประโยชน์ นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นว่า ผู้ทำแบบทดสอบเข้าใจถึงที่มาของสำนวน ยิงนก**บัดชบได้เลยสักตัว**ในต้นฉบับได้อย่างชัดเจน

ผู้ทำแบบทดสอบ 2 คน แปลกลับคำนี้กลับว่า ยิงปืนนัดเดียวได้นกสองตัว ซึ่งสื่อความแตกต่าง จากต้นฉบับ เพราะการยิงปืนนัดเดียวได้นกสองตัว คือ การที่มีบุคคลใดบุคคลหนึ่งได้รับผลประโยชน์ จากการกระทำแล้ว แต่สำนวนในต้นฉบับมีความหมายว่า ยังไม่มีบุคคลใดได้รับผลประโยชน์ หรือ ยังไม่ได้ลงมือทำอะไรสักอย่าง

ผู้ทำแบบทดสอบ 1 คน แปลคำนี้กลับว่า ทำอะไรสักอย่าง ซึ่งสามารถสื่อความได้เช่นเดียวกับสำนวนที่ระบุในต้นฉบับ

สำนวนที่ 3

ฉบับแปล I told her Master Khajorn was a very good man, so it wasn't appropriate for her to consider him as **“a bird in the hand”**

ต้นฉบับ ผมชี้ให้เธอเห็นว่าคุณขจรเป็นคนดีอยู่เป็นอันมาก ไม่บังควรเลยที่เธอจะมาเหยียดเขาเป็น **“สิบเบี้ยใกล้มือ”**

คำทาง	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ	คำแปลกลับ
วัฒนธรรม	ของ	ของ	ของ	ของ	ของ
ในฉบับแปล	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ	ผู้ทำ
	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ	แบบทดสอบ
a bird in the	หมายเลข 1	หมายเลข 2	หมายเลข 3	หมายเลข 4	หมายเลข 5
hand	ลูกไก่ในกำมือ	ของตาย	ลูกไก่ในกำมือ	ลูกไก่ในกำมือ	ลูกไก่ในกำมือ

จากตารางข้างต้น สิบเบี้ยใกล้มือ มีความหมายว่า ของที่ควรได้เมื่อมาถึงตนก็รับเอาไว้ก่อน ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้การแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทางว่า a bird in the hand

ผู้ทำแบบทดสอบ 4 คน แปลคำนี้กลับว่า ลูกไก่ในกำมือ ซึ่งมีความหมายแตกต่างจากต้นฉบับ เพราะ ลูกไก่ในกำมือ หมายถึง การที่คนมีอำนาจหน้าที่หรือตำแหน่งสูงสามารถทำอะไรกับคนที่มีอำนาจหรือตำแหน่งน้อยกว่าตามต้องการ แต่คำแปลกลับนี้ไม่ระบุถึงสิ่งของที่ควรจะได้ หรือคำที่เกี่ยวข้องกับสำนวนในต้นฉบับแต่อย่างใด

ผู้ทำแบบทดสอบ 1 คน แปลคำนี้กลับว่า ของตาย ซึ่งไม่สามารถถ่ายทอดความหมายได้ตรงตามต้นฉบับ เพราะ ของตาย คือ สิ่งของหรือคนที่สามารถปกครอง ควบคุมได้ตลอดเวลา แต่สำนวน สิบเบี้ยใกล้มือ หมายถึง สิ่งของที่ควรรับไว้ก่อน

โดยสรุป กลวิธีการแปลโดยการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทางสามารถสื่อความให้ผู้ทำแบบทดสอบร้อยละ 53.33 เข้าใจได้ตรงตามต้นฉบับ แม้คำแปลกลับจะมีรูปแบบที่แตกต่างไป แต่สามารถสื่อความได้เช่นเดียวกัน และผู้ทำแบบทดสอบร้อยละ 46.67 เข้าใจได้แตกต่างจากต้นฉบับ คำแปลกลับไม่สามารถสื่อความหมายได้เช่นเดียวกับที่ผู้แต่งต้องการจะถ่ายทอด

4.3.5.4.3 กลวิธีการแปลตรงตัว

สำนวนทางวัฒนธรรมที่แปลโดยใช้กลวิธีการแปลตรงตัวมีน้อยกว่า 3 สำนวน ผู้วิจัยจึงนำสำนวนมาใช้ในแบบทดสอบเพียง 1 คำ

ฉบับแปล “He was seething, of course.” She chuckled. “You hit him over the head. But he still hopes to buy it back from you.”

ต้นฉบับ “ก็ปล่านไปเท่านั้น” เธอหัวเราะน้อยๆ “เธอดีเอาหน้าแงเขาเชียวนะ แต่เขาก็หวังจะซื้อคืนจากเธอได้”

คำทางวัฒนธรรม	คำแปลกลับของ	คำแปลกลับของผู้ทำแบบทดสอบ	คำแปลกลับของ	คำแปลกลับของผู้ทำแบบทดสอบ	คำแปลกลับของผู้ทำแบบทดสอบ
ในฉบับแปล	ผู้ทำแบบทดสอบ	หมายเลข 2	ผู้ทำแบบทดสอบ	หมายเลข 4	ผู้ทำแบบทดสอบ
hit him	หมายเลข 1		หมายเลข 3		หมายเลข 5
over the head	ฟาดเข้ากลางกบาล	เล่นซะเขาน่วม	แย่งเอามา	เล่นงานเข้าไปจึ้งๆ	ตีหัวเขา

จากตารางข้างต้น ดีเอาหน้าแง คือ การเล่นงานอย่างตรงจุดจนทำให้อีกฝ่ายต้องยอมจำนน ผู้แปลแปลคำนี้โดยใช้กลวิธีการแปลตรงตัวว่า hit him over the head

ผู้ทำแบบทดสอบ 2 คน แปลคำนี้กลับในทำนองเดียวกันว่า ฟาดเข้ากลางกบาล และตีหัวเขา ซึ่งเป็นคำที่มีความหมายเช่นเดียวกับต้นฉบับทุกประการ เปรียบเทียบถึงการกระทำเดียวกัน

ผู้ทำแบบทดสอบ 2 คน แพลค่านี้อีกกลับในทำนองเดียวกันว่า เล่นชะเขาน่วม และเล่นงานเข้า ไปจ้งๆ ซึ่งเป็นคำแปลที่แสดงถึงความหมายที่แท้จริงของสำนวนตีเอาหน้าแง จึงสื่อความ ได้เช่นเดียวกับต้นฉบับ

ผู้ทำแบบทดสอบ 1 คน แพลค่านี้อีกกลับว่า แย่งเอามา ซึ่งสามารถสื่อความได้ใกล้เคียงกับ ต้นฉบับ เนื่องจากในบริบทนี้ จึงทำให้คุณหลวงต้องยอมจำนนยกบ้านให้เขา ซึ่งคล้ายกับ การแย่งเอาบ้านมาจากคุณหลวง

ฉะนั้น กลวิธีการแปลตรงตัวสามารถสื่อความให้ผู้ทำแบบทดสอบร้อยละ 80 เข้าใจ ได้ตรงตามต้นฉบับ แม้คำแปลกลับจะแตกต่างกันไป แต่ยังคงเปรียบเทียบหรือถ่ายทอดความหมายได้ เช่นเดียวกับเนื้อหาที่ผู้แต่งต้องการจะถ่ายทอด และผู้ทำแบบทดสอบร้อยละ 20 เข้าใจได้ใกล้เคียง กับต้นฉบับ แปลกลับโดยใช้คำที่มีรูปแบบแตกต่างกันไปเล็กน้อย แต่ยังสื่อถึงใจความหลักได้เช่นเดียวกับ ต้นฉบับ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการศึกษา

งานวิจัยชิ้นนี้เป็นการศึกษาเรื่อง กลวิธีการแปลคำทางวัฒนธรรมจากภาษาไทย เป็นภาษาอังกฤษ กรณีศึกษาเรื่อง เรื่องของจัน ดารา แต่งโดย อุษณา เพลิงธรรม โดยศึกษาวิเคราะห์ กลวิธีที่ผู้แปลใช้ในการแปลคำทางวัฒนธรรมแต่ละประเภท และ ศึกษาว่าผู้อ่านมีความเข้าใจบทแปล ของคำทางวัฒนธรรมมากน้อยเพียงใด

จากการศึกษาคำทางวัฒนธรรมในเรื่อง เรื่องของจัน ดารา โดยพิจารณาตามเกณฑ์ คำทางวัฒนธรรมที่เสนอโดย Nida (อ้างถึงใน Dell Hymes, 1964, p. 90-97 ทั้ง 5 ประเภท เพราะ เป็นเกณฑ์ที่มีขอบข่ายครอบคลุมคำทางวัฒนธรรมที่ปรากฏในนวนิยายเรื่องที่เป็นกรณีศึกษา ผู้วิจัยพบคำทางวัฒนธรรม 247 คำ ซึ่งสามารถจำแนกออกตามแต่ละประเภท ดังนี้

- 1) คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับนิเวศ 3 คำ
- 2) คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับวัตถุ 28 คำ
- 3) คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับสังคม 65 คำ
- 4) คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนาและความเชื่อ 45 คำ
- 5) คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับภาษา 106 คำ

เพื่อตอบคำถามงานวิจัยข้อที่ 1 ศึกษาวิเคราะห์กลวิธีที่ผู้แปลใช้ในคำทางวัฒนธรรมแต่ละ ประเภท ผู้วิจัยศึกษาวิธีการแปลคำทางวัฒนธรรมที่เสนอโดย Newmark (1995) 12 กลวิธี และ กลวิธีการแปลคำทางวัฒนธรรมที่เสนอโดย Baker 8 กลวิธี ผลปรากฏว่ากลวิธีการแปล คำทางวัฒนธรรมที่เสนอโดย Newmark มีขอบข่ายที่ครอบคลุมกลวิธีที่ผู้แปลใช้ในคำทางวัฒนธรรม ในนวนิยายเรื่อง เรื่องของจัน ดารา ซึ่งจากการศึกษาวิเคราะห์ปรากฏว่าผู้แปลใช้ทั้งสิ้น 8 กลวิธี ดังนี้

- 1) กลวิธีการแปลโดยใช้คำยืม
- 2) กลวิธีการแปลตรงตัว
- 3) กลวิธีการแปลโดยการใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับ

- 4) กลวิธีการแปลโดยใช้คำที่มีความหมายเป็นกลาง
- 5) กลวิธีการแปลโดยใช้คำบัญญัติ
- 6) กลวิธีการแปลโดยการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทาง
- 7) กลวิธีการแปลโดยการอธิบายความ
- 8) กลวิธีการแปลโดยการละ

นอกจากนี้ จากการศึกษางานวิจัยอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการแปลคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับภาษาในประเด็นเรื่อง ภาษาภาพพจน์ และ สำนวน มักปรากฏกลวิธีที่นักวิชาการด้านการแปลเสนอแยกย่อยไว้ ผู้วิจัยจึงศึกษา กลวิธีการแปลภาษาภาพพจน์ 4 กลวิธีที่เสนอโดย สัจฉวี สายบัว (2542) และ กลวิธีการแปลสำนวน 4 กลวิธีที่เสนอโดยสิทธา พินิจภูวดล (2542) ปรากฏว่าทั้งกลวิธีการแปลภาษาภาพพจน์และการแปลสำนวนมีความคล้ายคลึงกัน แตกต่างเพียงชื่อกลวิธีเท่านั้น

1)	การแปลแบบตรงตัว (สัจฉวี)	เหมือนกับ	การแปลตรงตัวตามต้นฉบับ (สิทธา)
2)	การแปลแบบตีความ (สัจฉวี)	เหมือนกับ	การแปลโดยการตีความ (สิทธา)
3)	การแปลแบบตรงตัวประกอบการตีความ (สัจฉวี)	เหมือนกับ	การแปลโดยการขยายความ (สิทธา)
4)	การแปลด้วยโวหารเทียบเคียง (สัจฉวี)	เหมือนกับ	การแปลแบบเทียบเคียง (สิทธา)

เมื่อพิจารณาดูกลวิธีการแปลคำทางวัฒนธรรมทั้งหมด ปรากฏว่า กลวิธีการแปลคำทางวัฒนธรรมที่เสนอโดย Newmark สามารถครอบคลุมทั้งกลวิธีการแปลภาษาภาพพจน์และสำนวนได้ ดังจะได้อภิปรายต่อไปนี้

1.	การแปลแบบตรงตัว
(สัญฉวี)	และ	การแปลตรงตัวตาม
ต้นฉบับ
(สีทธา)	เหมือนกับ	Literal
translation
(Newmark)
2.	การแปลแบบตีความ
(สัญฉวี)	และ	การแปลโดยการ
ตีความ
(สีทธา)	เหมือนกับ	Paraphrasing
(Newmark)
3.	การแปลแบบตรงตัว
ประกอบการตีความ
(สัญฉวี)	และ	การแปลโดยการ
ขยายความ
(สีทธา)	เหมือนกับ	Couplet
การแปลตรงตัว
ร่วมกับการอธิบาย
ความ
(Newmark)
4.	การแปลด้วยโวหาร
เทียบเคียง
(สัญฉวี)	และ	การแปลแบบ
เทียบเคียง
(สีทธา)	เหมือนกับ	Cultural
equivalent
(Newmark)

ฉะนั้น ในการศึกษาวิเคราะห์กลวิธีการแปลคำทางวัฒนธรรม กรณีศึกษาเรื่อง เรื่องของจัน ดารา ผู้วิจัยจะใช้ทฤษฎีของ Newmark ในการวิเคราะห์ผล

ในลำดับต่อไป ผู้วิจัยจะอภิปรายผลการวิเคราะห์กลวิธีการแปลคำทางวัฒนธรรมจาก ภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ กรณีศึกษาเรื่อง เรื่องของจัน ดารา โดยอุษณา เพลิงธรรม

5.2 อภิปรายผล

เพื่อตอบคำถามงานวิจัยข้อที่ 1 ผู้วิจัยจึงนำคำทางวัฒนธรรมที่พบจำนวน 247 คำ มาพิจารณารายละเอียด และจัดประเภททกลวิธีการแปลตามเกณฑ์ทกลวิธีการแปลคำทางวัฒนธรรม ที่เสนอโดย Newmark ซึ่งจะได้แสดงผล ดังตารางต่อไปนี้

ประเภทของ คำทาง วัฒนธรรม	ทกลวิธีที่ใช้ในการแปล (คิดเป็นร้อยละ)							
	คำยืม	ตรงตัว	คำที่มี ความหมาย กว้างกว่า ต้นฉบับ	คำที่มี ความหมาย เป็นกลาง	คำ บัญญัติ	การแทนที่ ด้วยสิ่งที่มี ใน วัฒนธรรม ปลายทาง	การ อธิบาย ความ	การ ละ
1. นิเวศ	33.33		66.67	-	-	-	-	-
2. วัตถุ	10.71	7.14	46.42	-	-	10.71	17.85	7.14
3. สังคม								
3.1) อาชีพ และคำ นำหน้า	20.00	13.33	40.00	-	-	13.33	6.67	6.67
3.2) ชื่อ สถานที่	82.85	2.85	2.85	-	8.57	2.85	-	-
3.3) ทำทาง	-	20.00	-	20.00	-	20.00	40.00	-
3.4) พิธีกรรม และกิจกรรม ทางสังคม	-	30.00	20.00	-	-	10.00	40.00	-
4. ศาสนา และความเชื่อ	2.22	28.89	26.67	8.89	-	15.56	17.78	-
5. ภาษา								
5.1) ภาษา ภาพพจน์	2.32	32.55	11.62	4.65	-	13.95	27.90	6.97

5.2) โวหาร อ้างถึง	84.61	7.69	7.69	-	-	-	-	-
5.3) โวหาร เคลือบคำ	-	64.51	3.22	-	-	-	29.03	3.22
5.4) สำนวน	-	10.52	-	-	-	36.84	52.63	-

ตารางที่ 1 จำนวนกลวิธีที่ใช้ในการแปลคำทางวัฒนธรรมแต่ละประเภท

จากตารางข้างต้นแสดงให้เห็นกลวิธีที่ใช้ในการแปลคำทางวัฒนธรรมแต่ละประเภท ซึ่งผู้วิจัยจะอภิปรายตาราง ดังต่อไปนี้

1. คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับนิเวศ 3 คำ ปรากฏกลวิธีที่ผู้แปลใช้ 2 กลวิธี คือ กลวิธี การแปลโดยการใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับ ร้อยละ 66.67 และ กลวิธีการแปลโดยใช้คำยืม ร้อยละ 33.33

2. คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับวัตถุ 28 คำ ปรากฏกลวิธีที่ผู้แปลใช้ 6 กลวิธี คือ กลวิธีการแปลโดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับ ร้อยละ 46.67 กลวิธีการแปลโดยการอธิบายความ ร้อยละ 17.85 กลวิธีการแปลโดยใช้คำยืมและกลวิธีการแปลโดยการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทาง มีจำนวนเท่ากัน ร้อยละ 10.71 กลวิธีการแปลตรงตัวและกลวิธี การแปลโดยการละ มีจำนวนเท่ากัน ร้อยละ 7.14

3. คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับสังคมมีหลายคำ ผู้วิจัยจะนำคำในหมวดหมู่นี้มาแบ่งเป็นหมวดหมู่ย่อย 5 หมวดหมู่ ดังนี้ 3.1) อาชีพและคำนำหน้า 3.2) ชื่อสถานที่ 3.3) ท่าทาง 3.4) พิธีกรรมและกิจกรรมทางสังคม

3.1) คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับสังคม (อาชีพและคำนำหน้า) 15 คำ ปรากฏ กลวิธีที่ใช้ 6 กลวิธี คือ กลวิธีการแปลโดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับ ร้อยละ 40.00 กลวิธีการแปลโดยใช้คำยืม ร้อยละ 20.00 กลวิธีการแปลตรงตัวและกลวิธีการแปลโดยการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทาง มีจำนวนเท่ากัน ร้อยละ 13.33 กลวิธีการแปลโดยการอธิบายความ และ กลวิธีการแปลโดยการละ ร้อยละ 6.67

3.2) คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับสังคม (ชื่อสถานที่) 35 คำ ปรากฏกลวิธีที่ผู้แปลใช้ 5 กลวิธี คือ กลวิธีการแปลโดยใช้คำยืม ร้อยละ 82.85 กลวิธีการใช้คำบัญญัติ ร้อยละ 8.57 กลวิธีการแปลตรงตัว กลวิธีการแปลโดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับ และ กลวิธีการแปลโดยการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทาง มีจำนวนเท่ากัน ร้อยละ 2.85

3.3) คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับสังคม (ท่าทาง) 5 คำ ปรากฏกลวิธีที่ผู้แปลใช้ 4 กลวิธี คือ กลวิธีการแปลโดยการอธิบายความ ร้อยละ 40.00 กลวิธีการแปลตรงตัว กลวิธีการแปลโดยใช้คำที่มีความหมายเป็นกลาง และ กลวิธีการแปลโดยการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทาง มีจำนวนเท่ากัน ร้อยละ 20.00

3.4) คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับสังคม (พิธีกรรมและกิจกรรมทางสังคม) 10 คำ ปรากฏกลวิธีที่ผู้แปลใช้ 4 กลวิธี คือ กลวิธีการแปลโดยการอธิบายความ ร้อยละ 40.00 กลวิธีการแปลตรงตัว ร้อยละ 30.00 กลวิธีการแปลโดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับ ร้อยละ 20.00 และ กลวิธีการแปลโดยการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทาง ร้อยละ 10.00

4. คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนาและความเชื่อ 45 คำ ปรากฏกลวิธีที่ผู้แปลใช้ 6 กลวิธี คือ กลวิธีการแปลตรงตัว ร้อยละ 28.89 กลวิธีการแปลโดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับ ร้อยละ 26.67 กลวิธีการแปลโดยการอธิบายความ ร้อยละ 17.78 กลวิธีการแปลโดยการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทาง ร้อยละ 15.56 กลวิธีการแปลโดยใช้คำที่มีความหมายเป็นกลาง ร้อยละ 8.89 และ กลวิธีการแปลโดยใช้คำยืม ร้อยละ 2.22

5. คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับภาษามีหลายคำ ผู้วิจัยจะนำคำในหมวดหมู่นี้มาแบ่งเป็นหมวดหมู่ย่อย 4 หมวดหมู่ ดังนี้ 5.1) ภาษาภาพพจน์ 5.2) ไวยากรณ์ 5.3) ไวยากรณ์เคลือบคำ 5.4) สำนวน

5.1) คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับภาษา (ภาษาภาพพจน์) 43 คำ ปรากฏกลวิธีที่ผู้แปลใช้ 7 กลวิธี คือ กลวิธีการแปลตรงตัว ร้อยละ 32.55 กลวิธีการแปลโดยการอธิบายความ ร้อยละ 27.90 กลวิธีการแปลโดยการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทาง ร้อยละ 13.95 กลวิธีการแปลโดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับ ร้อยละ 11.62 กลวิธีการแปลโดยการละ

ร้อยละ 6.97 กลวิธีการแปลโดยใช้คำที่มีความหมายเป็นกลาง ร้อยละ 4.65 และกลวิธีการแปลโดยใช้คำยืม ร้อยละ 2.32

5.2) คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับภาษา (โวหารอ้างอิง) 13 คำ ปรากฏกลวิธีการที่ผู้แปลใช้ 3 กลวิธี คือ กลวิธีการแปลโดยใช้คำยืม ร้อยละ 84.61 กลวิธีการแปลตรงตัว และกลวิธีการแปลโดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับ มีจำนวนเท่ากัน ร้อยละ 7.69

5.3) คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับภาษา (โวหารเคลือบคำ) 31 คำ ปรากฏกลวิธีการที่ผู้แปลใช้ 4 กลวิธี คือ กลวิธีการแปลตรงตัว ร้อยละ 64.51 กลวิธีการแปลโดยการอธิบายความ ร้อยละ 29.05 กลวิธีการแปลโดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับ และ กลวิธีการแปลโดยการละ มีจำนวนเท่ากัน ร้อยละ 3.22

5.4) คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับภาษา (สำนวน) 19 สำนวน ปรากฏกลวิธีการที่ผู้แปลใช้ 3 กลวิธี คือ กลวิธีการแปลโดยการอธิบายความ ร้อยละ 52.63 กลวิธีการแปลโดยการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทาง ร้อยละ 36.84 และกลวิธีการแปลตรงตัว ร้อยละ 10.52

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลกลวิธีการแปลที่ผู้แปลใช้ในการแปลคำทางวัฒนธรรม ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่า คำทางวัฒนธรรมที่แปลโดยกลวิธีเดียวกัน ส่วนใหญ่มักเป็นคำที่มีลักษณะคล้ายกัน ดังจะได้อภิปรายต่อไปนี้

1. กลวิธีการแปลโดยใช้คำยืมใช้กับคำทางวัฒนธรรม 2 กรณี คือ 1) ชื่อเฉพาะต่าง ๆ รวมไปถึง ภาษาภาพพจน์และโวหารอ้างอิงที่ใช้ชื่อเฉพาะในการเปรียบเทียบ 2) คำนำหน้าชื่อของไทย โดยผู้แปลจะแปลโดยนำคำในต้นฉบับมาถ่ายเสียง เพราะกลวิธีนี้สามารถรักษาความหมายและบรรยากาศของวัฒนธรรมต้นทางได้อย่างครบถ้วน

2. กลวิธีการแปลตรงตัวใช้กับคำทางวัฒนธรรม 2 กรณี คือ 1) คำทางวัฒนธรรม ภาษาภาพพจน์ โวหาร และสำนวนที่แปลตรงตัวแล้วสามารถรักษาความหมายของต้นฉบับได้ ไม่ทำให้เนื้อหาที่ผู้แต่งต้องการจะถ่ายทอดคลาดเคลื่อนไป 2) คำบาลีสันสกฤต ผู้แปลจะแปลคำเหล่านี้ตรงตัว คำต่อคำ และนำมาจัดเรียงให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ปลายทาง เพื่อรักษารูปแบบการใช้ภาษาของต้นฉบับไว้

3. กลวิธีการแปลโดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับใช้กับคำทางวัฒนธรรม 3 กรณี คือ 1) คำทางวัฒนธรรมและภาษาภาพพจน์ที่มีลักษณะเฉพาะ หากคำในภาษาปลายทางที่สามารถเก็บทุกรายละเอียดของคำในต้นฉบับได้ยาก 2) ชื่อเฉพาะที่ใช้สื่อถึงความหมายกว้าง 3) ไวยากรณ์เคลือบคำที่มีบริบทช่วยในการตีความ ผู้แปลจะแปลคำในกรณีเหล่านี้โดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับหรืออาจใช้คำจากกลุ่ม เพื่อให้ความหมายของคำแปลนั้นครอบคลุมลักษณะเฉพาะของคำในต้นฉบับ

4. กลวิธีการแปลโดยใช้คำที่มีความหมายเป็นกลาง ใช้กับคำทางวัฒนธรรม 2 กรณี คือ 1) คำทางวัฒนธรรมและภาษาภาพพจน์ที่มีลักษณะเฉพาะ มีประเด็นทางวัฒนธรรมที่ยากต่อการหาคำมาเทียบเคียง หรือต้องอาศัยการตีความเพื่อทำความเข้าใจ 2) คำภาษาบาลีสันสกฤตที่มีหลากหลายความหมาย ผู้แปลจะแปลโดยใช้คำที่มีความหมายเป็นกลาง เพื่อช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจได้ง่ายขึ้น

5. กลวิธีการแปลโดยใช้คำบัญญัติปรากฏการใช้กับคำทางวัฒนธรรมกรณีเดียว คือ ชื่อเฉพาะที่มีการบัญญัติในภาษาปลายทาง เช่น ชื่อสถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นที่นิยมหรือชื่อสถานที่ราชการที่ได้รับการบัญญัติชื่อเป็นภาษาปลายทาง ผู้แปลจะแปลโดยใช้ชื่อที่มีการบัญญัตินั้น เพื่อให้ผู้อ่านในวัฒนธรรมปลายทางเข้าใจได้อย่างรวดเร็ว

6. กลวิธีการแปลโดยใช้การแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทางปรากฏการใช้กับคำทางวัฒนธรรมกรณีเดียว คือ คำทางวัฒนธรรม ชื่อสถานที่ ภาษาภาพพจน์ และสำนวนที่มีเทียบเคียงในวัฒนธรรมปลายทาง แม้อาจไม่สามารถเทียบเคียงรายละเอียดกันได้ครบถ้วนทุกประการ ผู้แปลจะแปลโดยพิจารณาลักษณะสำคัญที่ต้นฉบับต้องการจะถ่ายทอด เพื่อนำมาหาคำในวัฒนธรรมปลายทางที่สื่อถึงลักษณะสำคัญนั้นมาใช้ในการแปล

7. กลวิธีการแปลโดยใช้การอธิบายความใช้กับคำทางวัฒนธรรม 2 กรณี คือ 1) คำทางวัฒนธรรม ภาษาภาพพจน์ ไวยากรณ์เคลือบคำ และสำนวนที่มีลักษณะเฉพาะ คำเพียงคำเดียวไม่สามารถถ่ายทอดรายละเอียดหรือสร้างภาพความเข้าใจให้กับผู้อ่านอย่างชัดเจนได้ 2) ภาษาภาพพจน์และสำนวนที่แปลโดยใช้กลวิธีอื่นๆ แล้วไม่เข้ากับบริบท ผู้แปลจะแปลโดยใช้กลวิธีการอธิบายความ นำรายละเอียดต่างๆของคำทางวัฒนธรรม ไวยากรณ์ หรือสำนวนในต้นฉบับมาถ่ายทอดเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้อย่างชัดเจน

8. กลวิธีการแปลโดยการละปรากฏการใช้กับคำทางวัฒนธรรมกรณีเดียวคือ คำทางวัฒนธรรม ภาษาภาพพจน์ และโวหารเคลือบคำที่มีบริบทช่วยในการถ่ายทอดความหมาย เพราะเมื่อละไม่แปลแล้ว จะไม่กระทบต่อเนื้อหาของต้นฉบับมากนัก

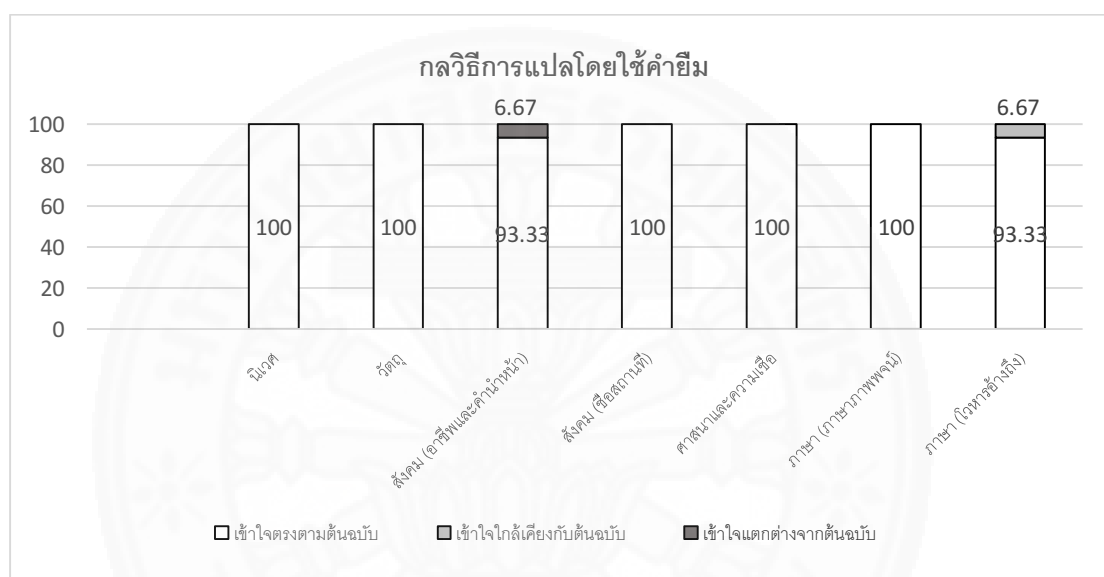
อย่างไรก็ตาม กลวิธีที่ปรากฏดังกล่าว เป็นการศึกษกรณีเฉพาะ การแปลคำทางวัฒนธรรม ในนวนิยายเรื่องอื่นอาจใช้กลวิธีการแปลคำทางวัฒนธรรมที่แตกต่างไป ทั้งนี้ขึ้นกับการพิจารณาของ นักแปลว่ากลวิธีใดเหมาะสมที่สุดหรือสามารถรักษาใจความของเนื้อเรื่องได้มากที่สุด

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้ทำแบบทดสอบเพื่อตอบคำถามงานวิจัยข้อที่ 2 ผู้อ่านมีความเข้าใจ บทแปลของคำทางวัฒนธรรมมากน้อยเพียงใด กล่าวคือ ผู้วิจัยเลือกคำทางวัฒนธรรมในแต่ละประเภท ที่แปลโดยใช้กลวิธีแตกต่างกันมาใช้ในแบบทดสอบ ยกเว้นกลวิธีการแปลโดยการละ เนื่องจากการละ ไม่แปลคำทางวัฒนธรรมนั้น ทำให้ไม่มีคำทางวัฒนธรรมมาใช้ในแบบทดสอบ ซึ่งในการจัดทำ แบบทดสอบจะเลือกคำเป็นจำนวนคี่ เช่น ในกรณีที่คำทางวัฒนธรรมนั้นมีจำนวนน้อยกว่า 3 คำ ผู้วิจัยจะนำคำมาใช้ในแบบทดสอบเพียง 1 คำเท่านั้น แต่ในกรณีที่คำทางวัฒนธรรมนั้นมีมากกว่า 3 คำ ผู้วิจัยจะนำมาใช้ในแบบทดสอบ 3 คำ เพื่อให้ได้ผลการวิเคราะห์ที่ชัดเจน และนำคำเหล่านั้นมา ชี้ดเส้นใต้เฉพาะคำแปลของคำทางวัฒนธรรม จากนั้นนำไปให้ผู้ทำแบบทดสอบทั้ง 5 คน แปลกลับเฉพาะคำที่ชี้ดเส้นใต้โดยพิจารณาจากบริบท ต่อมาผู้วิจัยจะนำคำแปลกลับมาพิจารณาว่า ผู้ทำแบบทดสอบเข้าใจบทแปลของคำทางวัฒนธรรมมากน้อยเพียงใดโดยมีเกณฑ์ในการพิจารณา 3 เกณฑ์ คือ 1) เข้าใจตรงตามต้นฉบับ 2) เข้าใจใกล้เคียงกับต้นฉบับ 3) เข้าใจแตกต่างจากต้นฉบับ ซึ่งในแบบทดสอบมีทั้งสิ้น 94 ข้อ ดังจะได้สรุปผลต่อไปนี้

แผนภูมิสรุปผลความเข้าใจของผู้ทำแบบทดสอบที่มีต่อบทแปลของคำทางวัฒนธรรม ในแต่ละกลวิธี

เพื่อความเข้าใจที่ชัดเจนมากขึ้น ผู้วิจัยจึงจัดทำแผนภูมิเพื่อแสดงผลการเก็บรวบรวมข้อมูลความเข้าใจของผู้ทำแบบทดสอบ ดังแผนภูมิต่อไปนี้

แผนภูมิ 5.2.1 ความเข้าใจของผู้ทำแบบทดสอบต่อกลวิธีการแปลโดยใช้คำยืม

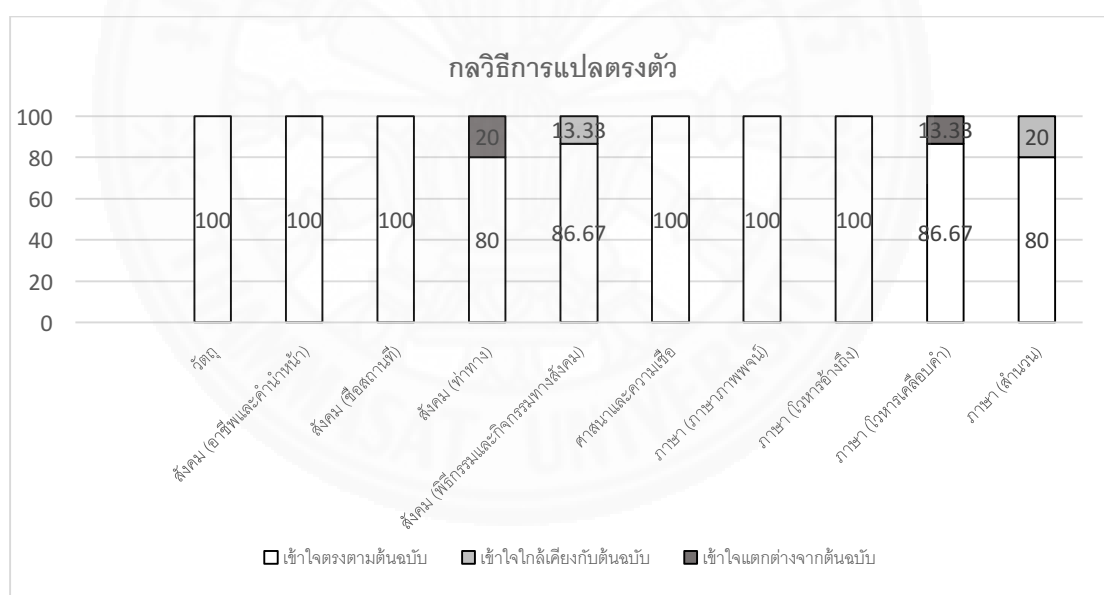

แผนภูมิ 5.2.1 แสดงให้เห็นความเข้าใจของผู้ทำแบบทดสอบต่อกลวิธีการแปลโดยใช้คำยืม ผลปรากฏว่าผู้ทำแบบทดสอบส่วนใหญ่เข้าใจบทแปลของคำทางวัฒนธรรมตรงตามต้นฉบับ สำหรับคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับนิเวศ วัตถุ สังคม (ชื่อสถานที่) ศาสนาและความเชื่อ และภาษา (ภาษาภาพพจน์) ผู้ทำแบบทดสอบสามารถแปลกลับและสื่อความหมายได้เช่นเดียวกับต้นฉบับ ร้อยละ 100 ผู้วิจัยคาดว่าสาเหตุที่ผู้ทำแบบทดสอบจำนวนมากแปลกลับโดยใช้คำที่สื่อความได้ตรงตามต้นฉบับ เพราะในการใช้กลวิธีการแปลโดยใช้คำยืม ผู้แปลจะยืมคำในต้นฉบับมาถ่ายทอดเสียง และในบางกรณีจะใช้เชิงอรรถในการให้ความหมายเพิ่มเติม คำแปลจึงสามารถเก็บรูปแบบของคำในต้นฉบับได้อย่างครบถ้วน ทำให้ผู้ทำแบบทดสอบเข้าใจได้เช่นเดียวกับต้นฉบับ

ผู้ทำแบบทดสอบส่วนน้อยเข้าใจใกล้เคียงกับต้นฉบับ สำหรับคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับ ภาษา (โวหารอ้างอิง) ผู้ทำแบบทดสอบสามารถแปลกลับและสื่อความได้ใกล้เคียงกับต้นฉบับ ร้อยละ 6.67 ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากคำทางวัฒนธรรมในต้นฉบับเป็นชื่อเฉพาะที่ต้องการความรู้เพิ่มเติมมาพิจารณาประกอบการทำความเข้าใจ

ในทำนองเดียวกัน ผู้ทำแบบทดสอบส่วนน้อยเข้าใจแตกต่างจากต้นฉบับ สำหรับ คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับสังคม (อาชีพและค่านำหน้า) ผู้ทำแบบทดสอบแปลกลับและ สื่อความคลาดเคลื่อนไปจากต้นฉบับ ร้อยละ 6.67 ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากคำทางวัฒนธรรมในต้นฉบับ เป็นคำที่ค่อนข้างเก่า ไม่ปรากฏในปัจจุบันเท่าใดนัก จึงอาจทำให้ผู้ทำแบบทดสอบเข้าใจคลาดเคลื่อน ได้

แผนภูมิ 5.2.2 ความเข้าใจของผู้ทำแบบทดสอบต่อกลวิธีการแปลตรงตัว

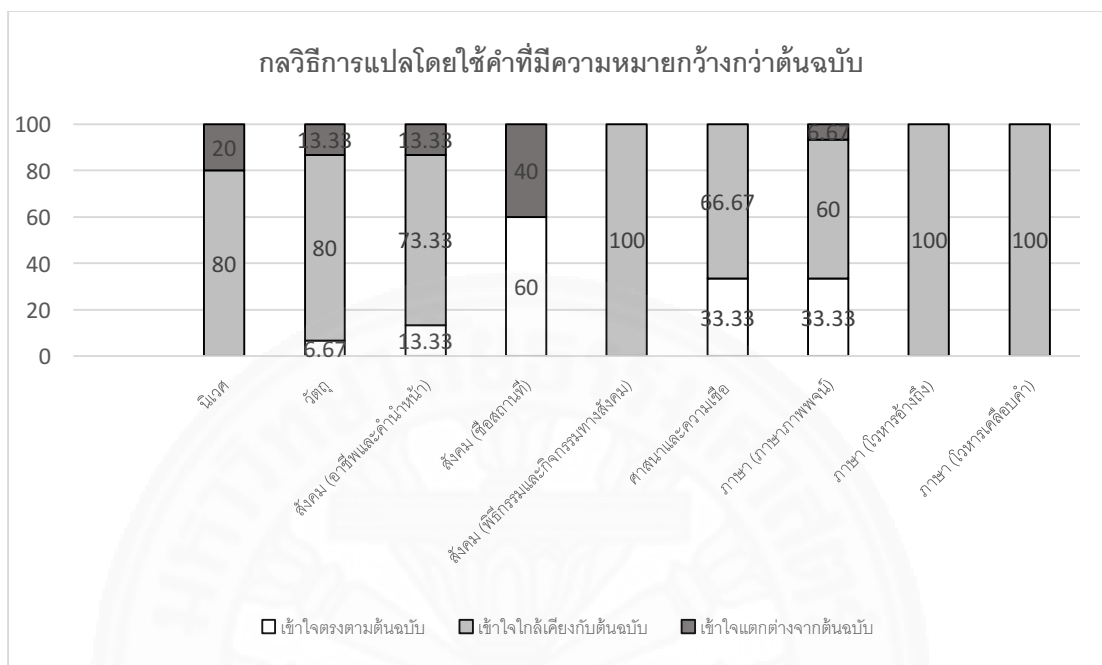
แผนภูมิ 5.2.2 แสดงให้เห็นความเข้าใจของผู้ทำแบบทดสอบต่อกลวิธีการแปลตรงตัว ผลปรากฏว่าผู้ทำแบบทดสอบส่วนใหญ่เข้าใจบทแปลของคำทางวัฒนธรรมตรงตามต้นฉบับ สำหรับ คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับวัตถุ สังคม (อาชีพและค่านำหน้า) สังคม (ชื่อสถานที่) ศาสนาและ ความเชื่อ ภาษา (ภาษาภาพพจน์) ภาษา (โวหารอ้างอิง) ผู้ทำแบบทดสอบสามารถแปลกลับโดยใช้คำ ที่สื่อความได้เช่นเดียวกับต้นฉบับ ร้อยละ 100 ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจาก กลวิธีการแปลตรงตัวเป็น

กลวิธีที่ผู้แปลจะนำคำในต้นฉบับมาถ่ายทอดคำต่อคำ และนำมาจัดเรียงให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ ปลายทาง จึงทำให้สามารถรักษารูปแบบของคำในต้นฉบับและสร้างความเข้าใจให้กับ ผู้ทำแบบทดสอบส่วนใหญ่ได้เช่นเดียวกับต้นฉบับ

ผู้ทำแบบทดสอบส่วนน้อยเข้าใจได้ใกล้เคียงกับต้นฉบับ สำหรับคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้อง กับสังคม (พิธีกรรมและกิจกรรมทางสังคม) ผู้ทำแบบทดสอบสามารถแปลกลับได้ใกล้เคียงกับต้นฉบับ ร้อยละ 13.33 และคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับภาษา (สำนวน) ผู้ทำแบบทดสอบสามารถแปล กลับได้ใกล้เคียงกับต้นฉบับร้อยละ 20 ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจาก คำทางวัฒนธรรมนั้นเป็นคำที่ค่อนข้าง เก่า และไม่ปรากฏในปัจจุบันเท่าใดนัก จึงอาจทำให้ผู้ทำแบบทดสอบไม่คุ้นเคย

นอกจากนี้ มีผู้ทำแบบทดสอบส่วนน้อยเข้าใจแตกต่างจากต้นฉบับ สำหรับคำทางวัฒนธรรมที่ เกี่ยวข้องกับสังคม (ท่าทาง) ผู้ทำแบบทดสอบแปลแตกต่างจากต้นฉบับ ร้อยละ 20 และ คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับภาษา (โวหารเคลือบคำ) ผู้ทำแบบทดสอบแปลกลับแตกต่างจาก ต้นฉบับร้อยละ13.33 ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากคำทางวัฒนธรรมในต้นฉบับเป็นคำที่ไม่ปรากฏการใช้ อย่างแพร่หลาย หรือเป็นคำที่สามารถตีความได้หลากหลาย จึงส่งผลให้ผู้ทำแบบทดสอบเข้าใจ คลาดเคลื่อนไปจากต้นฉบับ

แผนภูมิ 5.2.3 ความเข้าใจของผู้ทำแบบทดสอบต่อกลวิธีการแปลโดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับ

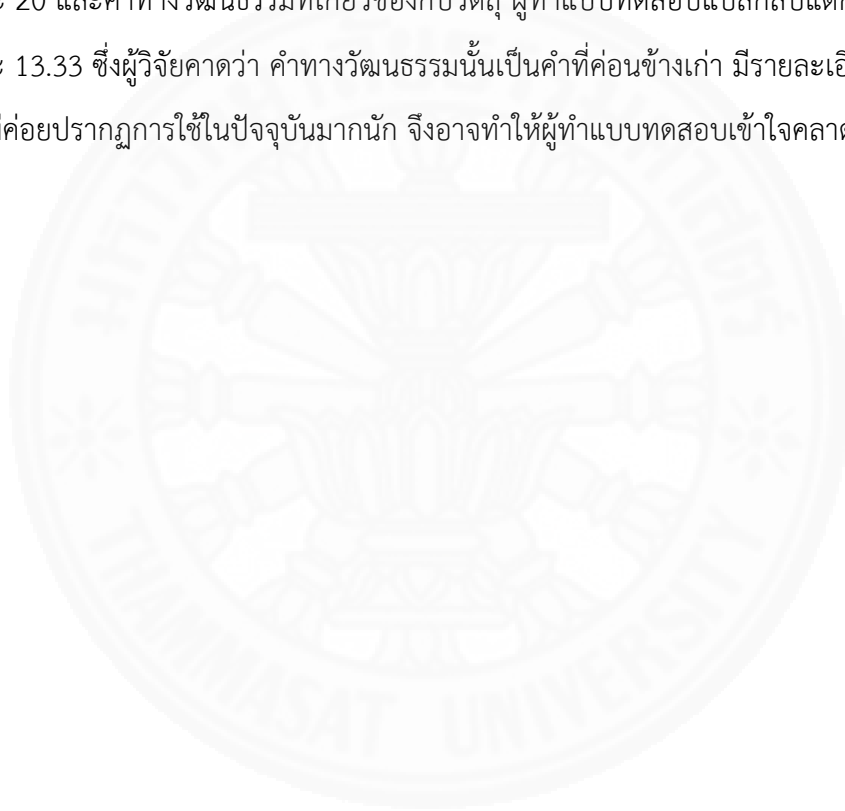

แผนภูมิ 5.2.3 แสดงให้เห็นความเข้าใจของผู้ทำแบบทดสอบต่อกลวิธีการแปลโดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับ ผลปรากฏว่า ผู้ทำแบบทดสอบส่วนใหญ่สามารถเข้าใจได้ใกล้เคียงกับต้นฉบับเท่านั้น สำหรับคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับสังคม (พิธีกรรมและกิจกรรมทางสังคม) ภาษา (โวหารอ้างอิง) ภาษา (โวหารเคลือบคำ) ผู้ทำแบบทดสอบสามารถแปลกลับโดยใช้คำที่สื่อความได้ใกล้เคียงกับต้นฉบับ ร้อยละ 100 ส่วนคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับนิเวศและวัตถุ ผู้ทำแบบทดสอบสามารถแปลกลับโดยใช้คำที่สื่อความหมายได้ใกล้เคียงกับต้นฉบับ ร้อยละ 80.00 ซึ่งผู้วิจัยคาดว่าสาเหตุที่ผู้ทำแบบทดสอบส่วนใหญ่แปลกลับได้ใกล้เคียงกับต้นฉบับ อาจเนื่องมาจากกลวิธีนี้ผู้แปลจะใช้คำที่มีความหมายกว้าง หรือเป็นคำจำกลุ่มของคำทางวัฒนธรรมในต้นฉบับมาใช้ในการถ่ายทอด จึงทำให้คำแปลกลับไม่ได้ลงรายละเอียดที่ชัดเจนมาก คำแปลกลับจึงอาจไม่สื่อความได้เหมือนกับต้นฉบับทุกประการ

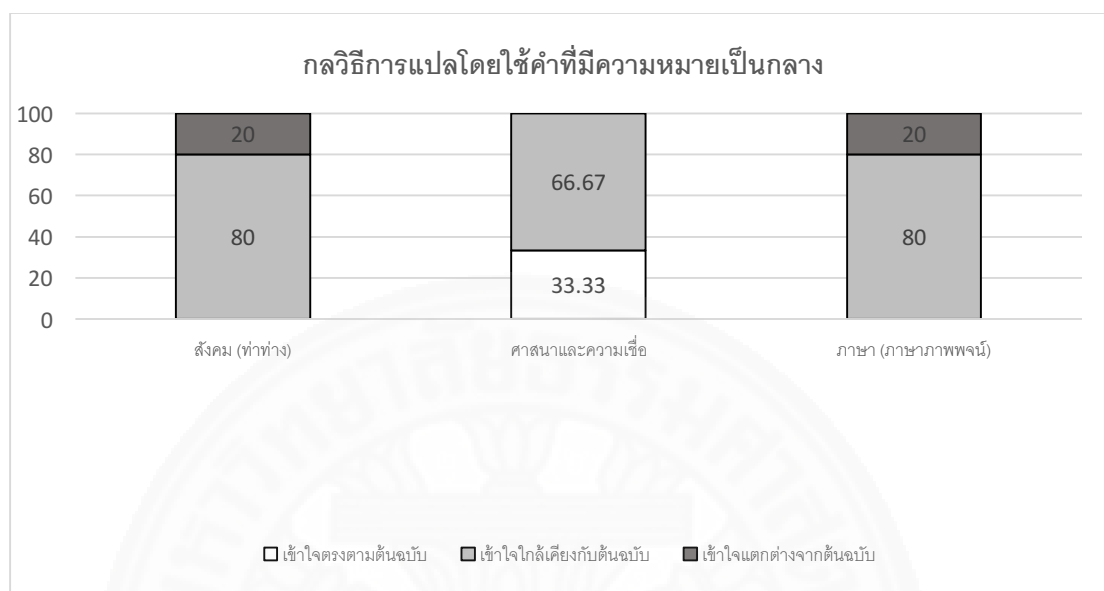
ผู้ทำแบบทดสอบจำนวนน้อยเข้าใจตรงตามต้นฉบับ สำหรับคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับสังคม (ชื่อสถานที่) ผู้ทำแบบทดสอบสามารถแปลกลับโดยใช้คำที่สื่อความได้เช่นเดียวกับต้นฉบับ ร้อยละ 60 คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนาและความเชื่อ และ

ภาษา (ภาษาภาพพจน์) ผู้ทำแบบทดสอบสามารถแปลกลับได้ตรงตามต้นฉบับ ร้อยละ 33.33 ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากผู้ทำแบบทดสอบพิจารณาบทแปลประกอบกับบริบทโดยรวมของคำทางวัฒนธรรมที่กำหนด จึงทำให้เข้าใจได้ถูกต้อง

นอกจากนี้ มีผู้ทำแบบทดสอบจำนวนน้อยเข้าใจแตกต่างไปจากต้นฉบับ สำหรับคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับสังคม(ชื่อสถานที่) ผู้ทำแบบทดสอบแปลกลับแตกต่างจากต้นฉบับ ร้อยละ 40 คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับนิเวศ ผู้ทำแบบทดสอบแปลกลับแตกต่างจากต้นฉบับ ร้อยละ 20 และคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับวัตถุ ผู้ทำแบบทดสอบแปลกลับแตกต่างจากต้นฉบับ ร้อยละ 13.33 ซึ่งผู้วิจัยคาดว่า คำทางวัฒนธรรมนั้นเป็นคำที่ค่อนข้างเก่า มีรายละเอียดมาก หรือเป็นคำที่ไม่ค่อยปรากฏการใช้ในปัจจุบันมากนัก จึงอาจทำให้ผู้ทำแบบทดสอบเข้าใจคลาดเคลื่อนไปได้

แผนภูมิ 5.2.4 ความเข้าใจของผู้ทำแบบทดสอบต่อกลวิธีการแปลโดยใช้คำที่มีความหมายเป็น
กลาง

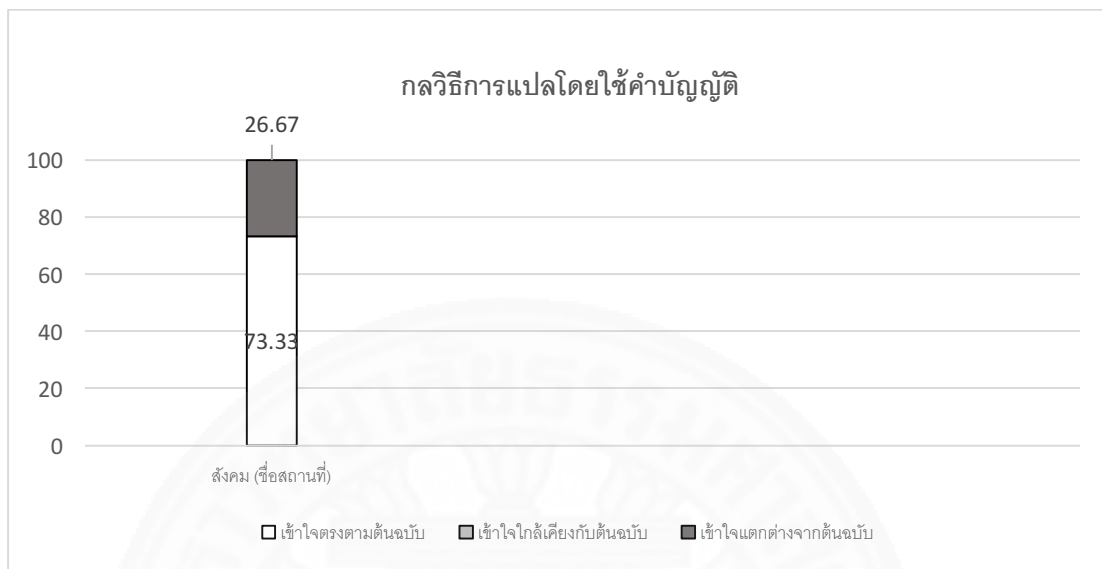

แผนภูมิ 5.2.4 แสดงให้เห็นถึงความเข้าใจของผู้ทำแบบทดสอบต่อกลวิธีการแปลโดยใช้คำที่มีความหมายเป็นกลาง ผลปรากฏว่า ผู้ทำแบบทดสอบส่วนใหญ่สามารถเข้าใจได้ใกล้เคียงกับต้นฉบับ สำหรับคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับสังคม (ท่าทาง) และ ภาษา (ภาษาภาพพจน์) ผู้ทำแบบทดสอบแปลกลับได้ใกล้เคียงกับต้นฉบับ ร้อยละ 80 ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจาก คำทางวัฒนธรรมนั้นเป็นคำที่มีหลากหลายความหมาย ต้องใช้ความรู้และประสบการณ์เฉพาะ เช่น ความรู้เกี่ยวกับศาสนาในการตีความ

ผู้ทำแบบทดสอบส่วนน้อยที่เข้าใจตรงตามต้นฉบับ สำหรับคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนาและความเชื่อ ผู้ทำแบบทดสอบสามารถแปลกลับได้ตรงตามต้นฉบับ ร้อยละ 33.33 ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากกลวิธีนี้ ผู้แปลจะนำคำที่มีความหมายเป็นกลางและเข้าใจง่ายมาใช้ในบทแปลเมื่อนำมาพิจารณาร่วมกับบริบท จึงทำให้สามารถเข้าใจได้ตรงตามที่ต้นฉบับต้องการ

ผู้ทำแบบทดสอบส่วนน้อยเข้าใจแตกต่างจากต้นฉบับ กล่าวคือ คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับสังคม(ท่าทาง) และ ภาษา(ภาษาภาพพจน์) ผู้ทำแบบทดสอบแปลกลับแตกต่างจากต้นฉบับ ร้อยละ 20 ซึ่งอาจมีสาเหตุจากกลวิธีการแปลโดยใช้คำที่มีความหมายเป็นกลาง อาจทำให้สูญเสียรายละเอียดทางวัฒนธรรม จนทำให้ผู้ทำแบบทดสอบตีความคลาดเคลื่อนไปจากต้นฉบับได้

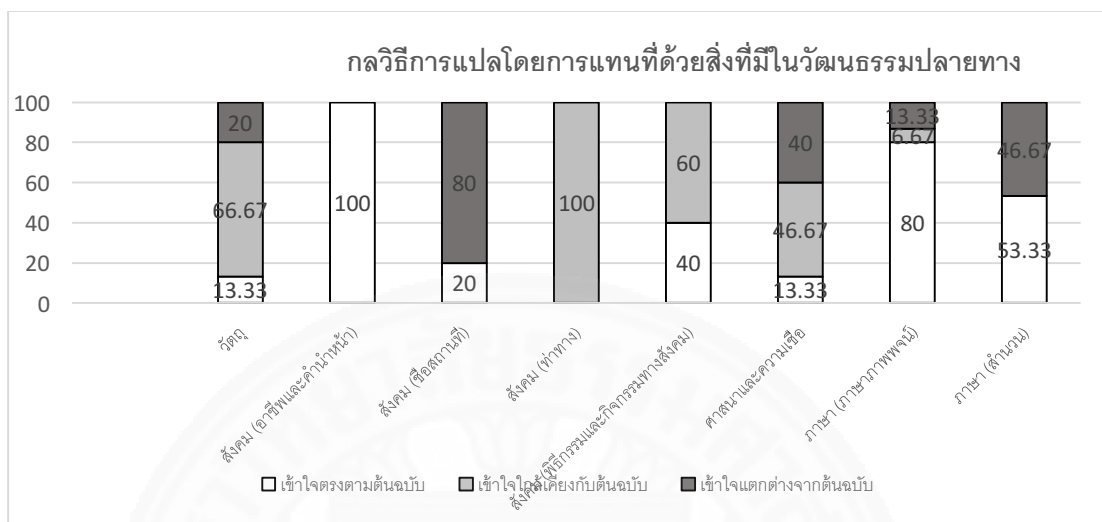
แผนภูมิ 5.2.5 ความเข้าใจของผู้ทำแบบทดสอบต่อกลวิธีการแปลโดยใช้คำบัญญัติ

แผนภูมิ 5.2.5 แสดงให้เห็นความเข้าใจของผู้ทำแบบทดสอบต่อกลวิธีการแปลโดยใช้คำบัญญัติ ผลปรากฏว่า ผู้ทำแบบทดสอบส่วนใหญ่สามารถเข้าใจบทแปลของคำทางวัฒนธรรมได้เช่นเดียวกับต้นฉบับ กล่าวคือ คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับสังคม(ชื่อสถานที่) ผู้ทำแบบทดสอบสามารถแปลกลับได้ตรงตามต้นฉบับ ร้อยละ 73.33 ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจาก กลวิธีนี้จะแปลโดยใช้ชื่อที่มีการบัญญัติเป็นภาษาปลายทาง ซึ่งส่วนใหญ่มักจะเป็นชื่อที่ได้รับความนิยมหรือเป็นสากล รู้จักกันอย่างแพร่หลาย จึงทำให้สามารถสื่อความเข้าใจได้เช่นเดียวกับต้นฉบับ

อย่างไรก็ตาม ผู้ทำแบบทดสอบส่วนน้อยเข้าใจบทแปลของคำทางวัฒนธรรมแตกต่างจากต้นฉบับ กล่าวคือ คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับสังคม(ชื่อสถานที่) ผู้ทำแบบทดสอบแปลกลับแตกต่างจากต้นฉบับ ร้อยละ 26.67 ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจาก มีกรณีส่วนน้อยที่คำในฉบับแปลไม่เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย หรือเป็นชื่อที่ก่อให้เกิดความสับสน ทำให้เข้าใจคลาดเคลื่อน

แผนภูมิ 5.2.6 ความเข้าใจของผู้ทำแบบทดสอบต่อกลวิธีการแปลโดยการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทาง

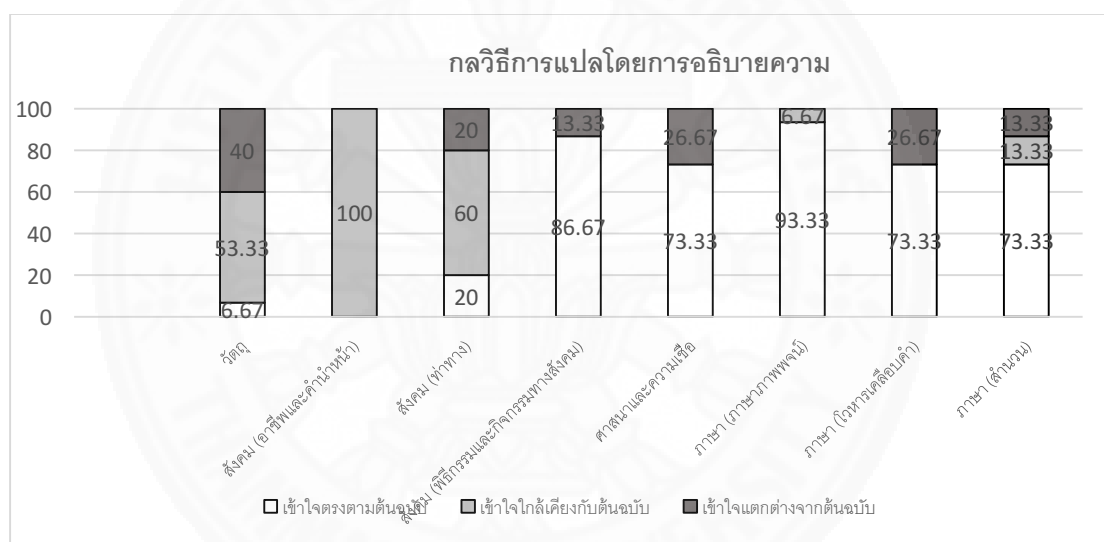

แผนภูมิ 5.2.6 แสดงให้เห็นความเข้าใจของผู้ทำแบบทดสอบต่อกลวิธีการแปลโดยการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทาง ผลปรากฏว่า ผู้ทำแบบทดสอบส่วนใหญ่เข้าใจบทแปลของคำทางวัฒนธรรมได้เช่นเดียวกับต้นฉบับ สำหรับคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับสังคม (อาชีพและคำนำหน้า) ผู้ทำแบบทดสอบสามารถแปลกลับได้ตรงตามต้นฉบับ ร้อยละ 100 คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับภาษา (ภาษาภาพพจน์) ผู้ทำแบบทดสอบแปลได้ตรงตามต้นฉบับ ร้อยละ 80 คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับภาษา (สำนวน) ผู้ทำแบบทดสอบแปลได้ตรงตามต้นฉบับ ร้อยละ 53.33 ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจาก กลวิธีนี้จะนำลักษณะเด่นของคำในต้นฉบับที่ผู้แต่งต้องการจะถ่ายทอดมาหาคำเทียบเคียงที่สามารถสื่อความหมายเดียวกันได้ในภาษาปลายทาง จึงทำให้สามารถถ่ายทอดความหมายและใจความหลักได้เช่นเดียวกับต้นฉบับ

ผู้ทำแบบทดสอบส่วนหนึ่งเข้าใจบทแปลของคำทางวัฒนธรรมได้ใกล้เคียงกับต้นฉบับ สำหรับคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับสังคม (ท่าทาง) ผู้ทำแบบทดสอบแปลกลับได้ใกล้เคียงกับต้นฉบับ ร้อยละ 100 คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับวัตถุ ผู้ทำแบบทดสอบแปลกลับได้ใกล้เคียงกับต้นฉบับ ร้อยละ 66.67 ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจาก ในบางกรณีคำทางวัฒนธรรมนั้นเป็นคำที่มีรายละเอียดมาก การนำเฉพาะลักษณะเด่นบางส่วนของคำในต้นฉบับมาหาคำแทนที่ในภาษาปลายทาง อาจไม่สามารถสร้างภาพความเข้าใจที่ชัดเจนเช่นเดียวกับต้นฉบับได้

ผู้ทำแบบทดสอบบางส่วนเข้าใจแตกต่างจากต้นฉบับ เช่น คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับสังคม(ชื่อสถานที่) ผู้ทำแบบทดสอบแปลกลับแตกต่างจากต้นฉบับ ร้อยละ 80 คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับภาษา(สำนวน) ผู้ทำแบบทดสอบแปลกลับแตกต่างจากต้นฉบับ ร้อยละ 46.67 คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนาและความเชื่อ ผู้ทำแบบทดสอบแปลกลับแตกต่างจากต้นฉบับ ร้อยละ 40.00 ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากคำทางวัฒนธรรมนั้นเป็นคำที่ค่อนข้างเก่า ในบางกรณีอาจไม่เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย จึงทำให้ตีความได้ยาก

แผนภูมิ 5.2.7 ความเข้าใจของผู้ทำแบบทดสอบต่อกลวิธีการแปลโดยการอธิบายความ

แผนภูมิ 5.2.7 แสดงให้เห็นความเข้าใจของผู้ทำแบบทดสอบต่อกลวิธีการแปลโดยการอธิบายความ ผลปรากฏว่า ผู้ทำแบบทดสอบส่วนใหญ่เข้าใจบทแปลของคำทางวัฒนธรรมได้เช่นเดียวกับต้นฉบับ สำหรับคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับภาษา (ภาษาภาพพจน์) ผู้ทำแบบทดสอบแปลได้ตรงตามต้นฉบับ ร้อยละ 93.33 คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับสังคม (พิธีกรรมและกิจกรรมทางสังคม) ผู้ทำแบบทดสอบแปลตรงตามต้นฉบับ ร้อยละ 86.67 คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนาและความเชื่อ ภาษา(โวหารเคลือบคำ) และภาษา(สำนวน) ผู้ทำแบบทดสอบแปลได้ตรงตามต้นฉบับ ร้อยละ 73.33 ซึ่งผู้วิจัยสันนิษฐานว่า การที่ผู้ทำ

แบบทดสอบส่วนใหญ่แปลเข้าใจได้ตรงตามต้นฉบับ เพราะ กลวิธีนี้ ผู้แปลจะนำรายละเอียดของคำในต้นฉบับมาใช้ในการอธิบาย สร้างภาพความเข้าใจให้กับผู้ทำแบบทดสอบ จึงอาจทำให้ผู้ทำแบบทดสอบเข้าใจได้อย่างชัดเจน

ผู้ทำแบบทดสอบส่วนหนึ่งเข้าใจบทแปลของคำทางวัฒนธรรมได้ใกล้เคียงกับต้นฉบับ เช่น คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับสังคม (อาชีพและค่านำหน้า) ผู้ทำแบบทดสอบแปลกลับได้ใกล้เคียงกับต้นฉบับ ร้อยละ 100 คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับสังคม (ท่าทาง) ผู้ทำแบบทดสอบสามารถแปลกลับได้ใกล้เคียงกับต้นฉบับ ร้อยละ 60 และคำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับวัตถุ ผู้ทำแบบทดสอบสามารถแปลกลับได้ใกล้เคียงกับต้นฉบับ ร้อยละ 53.33 ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจาก ในบางกรณีคำทางวัฒนธรรมในต้นฉบับเป็นคำที่ลักษณะเฉพาะ มีรายละเอียดมาก บทแปลจึงไม่สามารถถ่ายทอดรายละเอียดได้อย่างครบถ้วนและสร้างภาพความเข้าใจที่ชัดเจนทัดเทียมกับต้นฉบับ นอกจากนี้หากถ่ายทอดโดยการอธิบายอย่างครบถ้วน อาจทำให้บทแปลยาวเกินควร

ในทำนองเดียวกัน ผู้ทำแบบทดสอบส่วนหนึ่งเข้าใจบทแปลของคำทางวัฒนธรรมแตกต่างจากต้นฉบับ เช่น คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนาและความเชื่อ และภาษา (โวหารเคลือบคำ) ผู้ทำแบบทดสอบแปลกลับแตกต่างจากต้นฉบับ ร้อยละ 26.67 คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับสังคม (พิธีกรรมและกิจกรรมทางสังคม) ผู้ทำแบบทดสอบแปลกลับแตกต่างจากต้นฉบับ ร้อยละ 13.33 ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากคำทางวัฒนธรรมนั้นเป็นคำที่ค่อนข้างเก่า มีรายละเอียดเฉพาะ หรือเป็นคำที่ผู้แต่งสร้างขึ้นเองและมีความหมายแฝง ผู้ทำแบบทดสอบจึงเข้าใจคลาดเคลื่อนไปจากต้นฉบับ

โดยสรุป แบบทดสอบแสดงให้เห็นว่า จากกลวิธีทั้ง 7 กลวิธี มี 5 กลวิธีที่สามารถถ่ายทอดความหมายให้ผู้ทำแบบทดสอบส่วนใหญ่เข้าใจได้ตรงตามต้นฉบับ คือ กลวิธีการแปลโดยใช้คำยืม กลวิธีการแปลตรงตัว กลวิธีการแปลโดยการใช้คำบัญญัติ กลวิธีการแปลโดยการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทาง และกลวิธีการแปลโดยการอธิบายความ และมี 2 กลวิธีที่ถ่ายทอดความหมายให้ผู้ทำแบบทดสอบส่วนใหญ่เข้าใจได้ใกล้เคียงกับต้นฉบับเท่านั้น คือ กลวิธีการแปลโดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับ และกลวิธีการแปลโดยใช้คำที่มีความหมายเป็นกลาง

5.3 ข้อจำกัดในงานวิจัย

1. งานวิจัยนี้ศึกษาเฉพาะคำทางวัฒนธรรมที่ปรากฏในนวนิยายเรื่อง เรื่องของจัน ดารา เท่านั้น
2. นวนิยายเรื่อง เรื่องของจัน ดารา เป็นนวนิยายที่ค่อนข้างเก่า ทำให้ผู้วิจัยไม่สามารถค้นหาข้อมูลของคำทางวัฒนธรรมบางคำได้ เช่น หัวหมูนํ้าส้มแขก เหล้าเอ๋หมิง
3. ในบทแปล มีบางกรณีที่ผู้วิจัยคาดว่าผู้แปลอาจแปลคลาดเคลื่อนไปจากต้นฉบับ เช่น แปลคำว่า นักเรียนนายร้อย ว่า police academy ซึ่งบริบทต่อมาได้กำหนดอย่างชัดเจนว่า ตัวละครเป็นทหาร ไม่ใช่ตำรวจ ผู้วิจัยจึงไม่ได้นำคำเหล่านี้มาใช้ในการศึกษา
4. ผลของความเข้าใจของผู้ทำแบบทดสอบที่มีต่อบทแปลของคำทางวัฒนธรรมอาจขึ้นอยู่กับความรู้ทางภาษา วัฒนธรรม และประสบการณ์ต่างๆของผู้ทำแบบทดสอบ

5.4 ข้อเสนอแนะ

1. งานวิจัยนี้ศึกษามีขอบข่ายการศึกษาเฉพาะการแปลคำทางวัฒนธรรมที่ปรากฏในนวนิยายเรื่อง เรื่องของ จันดารา เท่านั้น ผู้ศึกษางานวิจัยสามารถศึกษางานเขียนประเภทอื่น เช่น เอกสารวิชาการ สารคดี นิตยสาร ที่ปรากฏคำทางวัฒนธรรมเพื่อศึกษาว่า กลวิธีที่ใช้ในการแปลคำทางวัฒนธรรมในสารประเภทอื่นมีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร เพื่อเป็นแนวทางให้กับนักแปลและผู้สนใจในอนาคต
2. ในการทำแบบทดสอบเพื่อตรวจสอบว่าผู้ทำแบบทดสอบมีความเข้าใจบทแปลของคำทางวัฒนธรรมมากน้อยเพียงใด ผู้วิจัยรายงานเพียงผลการวิจัยที่ปรากฏโดยคิดเป็นร้อยละเท่านั้น ผู้ศึกษางานวิจัยสามารถนำไปต่อยอดศึกษาหาสาเหตุประการต่างๆที่ทำให้ผู้ทำแบบทดสอบแปลกลับได้ตรงตาม ไกล่เคียง หรือแตกต่างจากต้นฉบับ

รายการอ้างอิง

หนังสือ

- กระแสร้ มาลาภรณ์. (2528). *มนุษย์กับวรรณกรรม*. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรีนติ้ง เฮ้าส์.
- กระแสร้ มาลาภรณ์. (2530). *วรรณกรรมไทยปัจจุบัน*. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรีนติ้ง เฮ้าส์.
- เชวง จันทรเขตต์. (2528). *การแปลเพื่อการสื่อสาร*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิชย์ จำกัด.
- ประภาศรี สีหอำไพ. (2550). *วัฒนธรรมทางภาษา*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตฺโต). (2559). *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม*. นครปฐม: มูลนิธิการศึกษาเพื่อสันติภาพ พระธรรมปิฎก (ป. อ. ปยุตฺโต).
- พิมพ์นัฐ เวสสะโกศล. (2555). *การแปลภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554*. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น.
- วัลยา วิวัฒน์ศร. (2547). *การแปลวรรณกรรม*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรรณมา แสงอร่ามเรือง. (2542). *ทฤษฎีและหลักการแปล*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สนิท ตั้งทวี. (2528). *วรรณคดีและวรรณกรรมไทยเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรีนติ้ง เฮ้าส์.
- สิทธา พินิจภูวดล. (2543). *คู่มือนักแปลมืออาชีพ*. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์.
- สุพรรณิ ปิ่นมณี. (2552). *การแปลขั้นสูง*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุพิศวง ธรรมพันทา. (2532). *พื้นฐานวัฒนธรรมไทย*. กรุงเทพฯ: ดี.ดี. บุ๊คส์ไตร์.
- อุษณา เพลิงธรรม. (2542). *เรื่องของจีน ดารา*. กรุงเทพฯ: แพรวสำนักพิมพ์.

บทความและวารสาร

- กฤตยา อาชวนิจกุล. (2554). *เพศวิถีที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปในสังคมไทย*. วารสารประชากรและสังคม. นครปฐม : สำนักพิมพ์ประชากรและสังคม.

วิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์

- ชาตบุต์ นฤดม. (2550). *โหวตภาพพจน์ในวรรณกรรมซีไรต์สะท้อนสภาพการเมืองไทย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, คณะมนุษยศาสตร์, สาขาวิชาภาษาศาสตร์ประยุกต์.

- ธาวิณี จรัสโชคติกุล. (2557). *กลวิธีการแปลวลีที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมจากอังกฤษเป็นไทย กรณีศึกษา เรื่อง Forrest Gump ของ Winston Groom*. (สารนิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะศิลปศาสตร์, สาขาวิชาการแปลภาษาอังกฤษ และไทย ภาควิชาภาษาอังกฤษ.
- พรชัย พรวิริยะกิจ. (2555). *กลวิธีการแปลวรรณกรรมเยาวชน: กรณีศึกษา ความสุขของ กะทิ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา, คณะศิลปศาสตร์, สาขาวิชา ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร.
- รัชดา ธิยะใจ. (2536). *คำรันทุในภาษาไทย : การวิเคราะห์ค่านิยม*. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, คณะศิลปศาสตร์, สาขาวิชาภาษาไทย ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542*. กรุงเทพฯ: นาน มีบุ๊คส์ พับลิเคชันส์ จำกัด.
- ศศิ เอาทอารยกุล. (2557). *การศึกษากาการแปลข้ามวัฒนธรรมจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษในบท บรรยายใต้ภาพของภาพยนตร์ไทย*. มหาวิทยาลัยมหิดล, (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหิดล, คณะศิลปศาสตร์, สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการ สื่อสารและการพัฒนา.

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

- Insignia Museum [นามแฝง]. “รูปยากะแร็ตสมัยก่อน.” Insignia Museum. นำข้อมูลขึ้นเมื่อ 19 ตุลาคม 2551. สืบค้นเมื่อ 6 มิถุนายน 2560 จาก <https://www.bloggang.com/m/viewdiary.php?id=klongrongmoo&group=8&month=10-2008&date=19>
- Lotslikelove [นามแฝง]. “The Old Siam ภาค 2 กว่าจะเป็นดิโอล์ดสยาม ร่วมย้อนตำนาน ตลาดมิ่งเมือง เฉลิมกรุง พาหุรัต และวังบูรพา.” Lotslikelove. นำข้อมูลขึ้นเมื่อ 10 มีนาคม 2550. สืบค้นเมื่อ 3 มิถุนายน จาก <http://oknation.nationtv.tv/blog/lotslikelove/2007/10/02/entry-1>
- MedThai. “บัวผันบัวเพื่อน.” สืบค้นเมื่อ 18 สิงหาคม 2560 จาก <https://medthai.com/บัวผัน-บัวเพื่อน/>

- Njoy [นามแฝง]. “ชุมชนมอญในประเทศไทย - สะพานมอญ กรุงเทพฯ” Njoy. นำข้อมูลขึ้นเมื่อ 17 กุมภาพันธ์ 2552. สืบค้นเมื่อ 3 มิถุนายน 2560 จาก <http://www.openbase.in.th/node/9805>
- WIRITHPON ANUTARASAKUL. “ติดลูกหิน.” การละเล่นพื้นบ้าน. สืบค้นเมื่อ 6 มิถุนายน 2560. จาก <http://การละเล่นพื้นบ้าน.blogspot.com>
- การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย. “ประวัติกิจการไฟฟ้าไทย.” สืบค้นเมื่อ 3 มิถุนายน 2560 จาก http://www.egat.co.th/index.php?option=com_content&view=article&id=11&Itemid=152
- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. “ย้อนรอยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์.” สืบค้นเมื่อ 17 สิงหาคม 2560 จาก <http://www.moac.go.th/about-historyสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ>
- ข้อมูลเกาะรัตนโกสินทร์. “ตึกแถวขอบสะพานพุทธ.” สืบค้นเมื่อ 17 สิงหาคม 2560 จาก <http://www.thapra.lib.su.ac.th/ratanagosin/building-soisawanbud.htm>
- ผู้จัดการออนไลน์. “ถนนตก.” สืบค้นเมื่อ 22 มิถุนายน 2560 จาก <http://www.manager.co.th/Travel/ViewNews.aspx?NewsID=พจนานุกรมแปล ไทย-ไทย อ.เปลื้อง ณ นคร. สืบค้นเมื่อ 22 มิถุนายน 2560 จาก>
- <http://dictionary.sanook.com/search/dict-th-th-pleang>
- พจนานุกรมแปล ไทย-อังกฤษ อ.สอ เสถบุตร. สืบค้นเมื่อ 22 มิถุนายน 2560 จาก <http://dictionary.sanook.com/search/dict-en-th-sedthabut>
- พจนานุกรมอิเล็กทรอนิกส์ไทย-อังกฤษ เล็กซีตรอน. สืบค้นเมื่อ 22 มิถุนายน 2560 จาก http://lexitron.nectec.or.th/2009_1/
- มาลินี หล่อทองแดง. “ภูมิปัญญาหมอต้าแย.” สืบค้นเมื่อ 22 มิถุนายน 2560 จาก <http://midwifewisdomc12.blogspot.com>
- วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. “ขุนช้าง.” สืบค้นเมื่อ 25 มิถุนายน 2560 จาก <https://th.wikipedia.org/wiki/ขุนช้าง>
- วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. “เจ้าพระยาพระคลัง (หน).” สืบค้นเมื่อ 25 มิถุนายน 2560 จาก https://th.wikipedia.org/wiki/เจ้าพระยาพระคลัง_หน
- วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. “ถนนตีทอง.” สืบค้นเมื่อ 24 มิถุนายน 2560 จาก <https://th.wikipedia.org/wiki/ถนนตีทอง>
- วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. “ถนนบ้านหม้อ.” สืบค้นเมื่อ 24 มิถุนายน 2560 จาก <https://th.wikipedia.org/wiki/ถนนบ้านหม้อ>

- วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. “ถนนบำรุงเมือง.” สืบค้นเมื่อ 24 มิถุนายน 2560 จาก
<https://th.wikipedia.org/wiki/ถนนบำรุงเมือง>
- วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. “ถนนวรจักร.” สืบค้นเมื่อ 24 มิถุนายน 2560 จาก
<https://th.wikipedia.org/wiki/ถนนวรจักร>
- วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. “พาหุรัด.” สืบค้นเมื่อ 24 มิถุนายน 2560 จาก
<https://th.wikipedia.org/wiki/แยกพาหุรัด>
- วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. “มูลบทบรรพกิจ.” สืบค้นเมื่อ 22 มิถุนายน 2560 จาก
<https://th.wikipedia.org/wiki/มูลบทบรรพกิจ>
- วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. “วิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา สถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร”
 สืบค้นเมื่อ 24 มิถุนายน 2560 จาก https://th.wikipedia.org/wiki/วิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา_สถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร
- วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. “วังบูรพาภิรมณ์.” สืบค้นเมื่อ 24 มิถุนายน 2560 จาก
<https://th.wikipedia.org/wiki/วังบูรพาภิรมณ์>
- วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. “วัดราชบูรณราชวรวิหาร.” สืบค้นเมื่อ 24 มิถุนายน 2560 จาก
<https://th.wikipedia.org/wiki/วัดราชบูรณราชวรวิหาร>
- วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. “สี่กั๊กพระยาศรี.” สืบค้นเมื่อ 24 มิถุนายน 2560 จาก
<https://th.wikipedia.org/wiki/สี่กั๊กพระยาศรี>
- วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. “ตลาดสำเพ็ง.” สืบค้นเมื่อ 24 มิถุนายน 2560 จาก
<https://th.wikipedia.org/wiki/ตลาดสำเพ็ง>
- วิทยาลัยเพาะช่าง. “วิทยาลัยเพาะช่าง.” สืบค้นเมื่อ 24 มิถุนายน 2560 จาก
<http://www.pohchang.rmutr.ac.th/>
- สวนสัตว์ดุสิต. “ประวัติความเป็นมา.” สืบค้นเมื่อ 24 มิถุนายน 2560 จาก
<http://www.dusit.zoothailand.org/index.php>
- สำนักงานเขตบางคอแหลม. “ประวัติความเป็นมา.” สืบค้นเมื่อ 24 มิถุนายน 2560 จาก
<http://www.bangkok.go.th/bangkholaem/page/sub/1721/ประวัติความเป็นมา>
- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. “การละเล่นของไทย.” สืบค้นเมื่อ 2 มิถุนายน
 2560 จาก http://www.kanchanapisek.or.th/kp8/thai/link2_4.htm
- สำนักงานบรรณาสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. “เที่ยวเพลินเชิงูชมที่ตลาดบำเพ็ญ
 บุญ.” สืบค้นเมื่อ 22 มิถุนายน 2560, จาก https://library.stou.ac.th/odi/canal-in-past/page_2_9.htm

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. “มงคล.” สืบค้นเมื่อ 22 มิถุนายน 2560 จาก

<http://www.royin.go.th/?knowledges=มงคล-๑๕-มีนาคม-๒๕๕๒>

Books

Baker, Mona. (2005). *In other words*. London: Routledge.

Bassnett, Susan. (2014). *Translation Studies*. London and New York: Routledge.

David Katan. (1999). *Translating Cultures, An Introduction for Translators, Interpreters and Mediators*. Manchester: St. Jerome Publishing

Hartim, Bassil & Munday, Jeremy. (2004). *Translation: an advanced resource book*. New York: Routledge.

Hofstede Gerd. (1991). *Culture and organization: software of the mind*. London: Mcgraw

Hymes, Dell. (1964). *Language in Culture and Society*. New York: Harper&Row.

Lander E., Clifford. (2001). *Literary Translation A Practical Guide*. Clevedon: Multilingual Master Ltd.

Newmark, Peter. (1995). *A textbook of translation*. New York: Phoenix ELT.

Nida, Eugene A.(1964). *Toward a Science of Translating*. The Netherlands: Leiden, I.J.Brill.

Toury, Gideon. (1995). "The Nature and Role of Norms in Translation." In Venuti, L. *The Translation Studies Reader*. London: Routledge.

Venuti, Lawrence. (1995). *The Translator's Invisibility. A history of translation*, London and New York: Routledge.

Oxford. (2000). *Oxford advance learner's dictionary*. England: Oxford University Press

Articles

Sharififar, Masoud. (2010). *Applicability of Newmark's Procedures to Translation of Religious Cultural Elements from English into Persian*. Iranian Journal of Applied Language Studies, 2(1).

Widenfelt, V. BM., Treffers, D.A.P., Beur, D.E., Siebalink, M.B., & Koudijs, E. (2005).

Translation and Cross-Cultural Adaptation of Assessment Instruments Used

in Psychological Research With Children and Families. Children Child and Family Psychology Review, 8(2).

Electronic Media

- Amazing Thailand. "Bang Lamphu" Retrieved July 26, 2017, from <https://www.tourismthailand.org/Attraction/Bang-Lamphu--2033>
- Bangkok Post. "Wat Ratchabophit." Retrieved July 26, 2017, from <https://www.bangkokpost.com/travel/sightseeing/2437/wat-ratchabophit>
- Cambridge Dictionary, "goat." Retrieved July 29, 2017, from <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/goat>
- Collins, "check out." Retrieved July 24, 2017, from <https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/check-out>
- Collins, "holy of holies." Retrieved July 25, 2017, from <https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/holy-of-holies>
- Collins, "kiss of life." Retrieved July 24, 2017, from <https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/kiss-of-life>
- Collins, "The reaper." Retrieved July 26, 2017, from <https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/the-grim-reaper>
- Collins, "to cross the Rubicon." Retrieved July 25, 2017, from <https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/to-cross-the-rubicon>
- Collins, "turn a blind eye." Retrieved July 25, 2017, from <https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/turn-a-blind-eye-to>
- Merriam-Webster, "made in heaven." Retrieved July 23, 2017, from <https://www.merriam-webster.com/dictionary/made%20in%20heaven>
- On hour Translation, "back-translation." Retrieved January 10, 2017, from <https://www.onehourtranslation.com/translation/translation-knowledge-base/concept-back-translation-definition-and-what-it-used>
- Wikipedia the Free Encyclopedia. "Bang sue District." Retrieved June 24, 2017, from https://en.wikipedia.org/wiki/Bang_Sue_District

- Wikipedia the Free Encyclopedia. "Brahma." Retrieved July 20, 2017, from
<https://en.wikipedia.org/wiki/Brahma>
- Wikipedia the Free Encyclopedia. "Charoen Krung Road." Retrieved June 24, 2017,
from https://en.wikipedia.org/wiki/Charoen_Krung_Road
- Wikipedia the Free Encyclopedia. "Firefly." Retrieved July 20, 2017, from
<https://en.wikipedia.org/wiki/Firefly>
- Wikipedia the Free Encyclopedia. "Hanuman." Retrieved July 20, 2017, from
<https://en.wikipedia.org/wiki/Hanuman>
- Wikipedia the Free Encyclopedia. Retrieved June 24, 2017, from
https://en.wikipedia.org/wiki/Kanchanaburi_Province
- Wikipedia the Free Encyclopedia. "Mahori." Retrieved July 21, 2017, from
<https://en.wikipedia.org/wiki/Mahori>
- Wikipedia the Free Encyclopedia. "Memorial Bridge." Retrieved June 24, 2017, from
[https://en.wikipedia.org/wiki/Memorial_Bridge_\(Thailand\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Memorial_Bridge_(Thailand))
- Wikipedia the Free Encyclopedia. "Navaratna." Retrieved June 24, 2017, from
<https://en.wikipedia.org/wiki/Navaratna>
- Wikipedia the Free Encyclopedia. "Phayao." Retrieved June 24, 2017, from
<https://en.wikipedia.org/wiki/Phayao>
- Wikipedia the Free Encyclopedia. "Raj pattern." Retrieved July 21, 2017, from
https://en.wikipedia.org/wiki/Raj_pattern
- Wikipedia the Free Encyclopedia. "Sala Chalerkrung Royal Theatre."
Retrieved June 24, 2017, from
https://en.wikipedia.org/wiki/Sala_Chalermkrung_Royal_Theatre
- Wikipedia the Free Encyclopedia. "Sanam Luang." Retrieved June 24, 2017, from
https://en.wikipedia.org/wiki/Sanam_Luang
- Wikipedia the Free Encyclopedia. "Suvannamaccha." Retrieved July 23, 2017, from
<https://en.wikipedia.org/wiki/Suvannamaccha>

Wikipedia the Free Encyclopedia. "Thalang District." Retrieved June 24, 2017, from

https://en.wikipedia.org/wiki/Thalang_District

Wikipedia the Free Encyclopedia. "Type 45 Siamese Mauser." Retrieved June 25,

2017, from https://en.wikipedia.org/wiki/Type_45_Siamese_Mauser

Wikipedia the Free Encyclopedia. "Wat Saket." Retrieved June 24, 2017, from

https://en.wikipedia.org/wiki/Wat_Saket

Wikipedia the Free Encyclopedia. "water hyacinth." Retrieved June 22, 2017, from

https://en.wikipedia.org/wiki/Eichhornia_crassipes

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ตารางแสดงคำทางวัฒนธรรมที่ปรากฏในเรื่อง เรื่องของจัน ดารา

ตารางที่จะนำเสนอต่อไปนี้ ข้อมูลในช่องคำอธิบายมีที่มาจากแหล่งข้อมูล 3 รูปแบบ ดังนี้

รูปแบบที่ 1	พจนานุกรมแปลไทย-อังกฤษ อ.สอ เสถบุตร พจนานุกรมอิเล็กทรอนิกส์ไทย-อังกฤษ เล็กซีตรอน Wikipedia the Free Encyclopedia
รูปแบบที่ 2	ผู้วิจัยนำข้อมูลภาษาไทยจากแหล่งที่มาเหล่านี้มาแปลเป็น ภาษาอังกฤษ พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พจนานุกรมแปล ไทย-ไทย อ.เปลื้อง ณ นคร วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี เว็บไซต์ของทางการต่างๆ เช่น สวนสัตว์ดุสิต สำนักงานเขต บางคอแหลม ข้อมูลเกาะรัตนโกสินทร์ เป็นต้น
รูปแบบที่ 3	ผู้วิจัยนำข้อมูลภาษาไทยจากแหล่งที่มาเหล่านี้มาแปลเป็น ภาษาอังกฤษ บล็อกหรือเว็บไซต์ส่วนตัว เช่น blogspot และในกรณีที่ไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับคำทางวัฒนธรรมนั้น ผู้วิจัยจะ ให้คำอธิบายด้วยตนเอง

ในช่องคำอธิบายที่ให้รายละเอียดเกี่ยวกับคำทางวัฒนธรรม ผู้วิจัยจะให้ความหมายของคำทางวัฒนธรรมอย่างตรงตัว เพื่อช่วยในการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่ผู้แปลใช้ กล่าวคือ เปรียบเทียบว่าผู้แปลแปลตรงตัวโดยยึดตามต้นฉบับ แปลให้ความหมายพอสั่งเขป หรือแปลโดยให้รายละเอียดชัดเจน

ตารางแสดงคำทางวัฒนธรรมที่ปรากฏในเรื่อง เรื่องของจัน ดารา

1. คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับนิเวศ

ที่	ต้นฉบับ	คำอธิบาย	คำแปล	กลวิธีที่ใช้ในการแปล
1.	แต่ถึงยังไรทางบ้าน เรากียังพอจะมีไฮยา ซินธ์อีกชนิดหนึ่งไว้ดู เล่นแก้ขัด เหมือนกัน เป็น พันธุ์ที่แตกเครือ ออกไปเป็นจำพวก บัวผันบัวเดือน	It is grouped into Water lily species. Bua Pan flower has pink colour, while Bua pheau has white colour (translated from https://medthai.com/บัวผัน-บัวเดือน)	What could be found here was another kind of hyacinth, of the <u>water lily family...</u>	การแปลโดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับ
2.	แต่ถึงยังไรทางบ้าน เรากียังพอจะมีไฮยา ซินธ์อีกชนิดหนึ่งไว้ดู เล่นแก้ขัด เหมือนกัน เป็น พันธุ์ที่แตกเครือ ออกไปเป็นจำพวก บัวผันบัวเดือน ซึ่ง ได้แก่ ดอก ผักตบชวา นั่นเอง	Eichhornia crassipes, commonly known as (common) water hyacinth, is an aquatic plant native to the Amazon basin, and is often considered a highly problematic invasive species outside its native range. (https://en.wikipedia.org/wiki/Eichhornia_crassipes)	What could be found here was another kind of hyacinth, of the water lily family better known as <u>Java weed or water hyacinth.</u>	การแปลโดยใช้คำยืม

3.	ท่านบอกว่าเขาเคย หนเดียวเมื่อตอนมา ทำสัญญาซื้อขายที่ โรงสีสามโรงและไร่ <u>นา</u> อีกพันกว่าไร่	a farmland used to plant and harvest rice	His Lordship had come once, to sign contracts relevant to the sale of three rice mills and of more than a hundred and fifty hectares of <u>land</u> ,...	การแปลโดยใช้คำ ที่มีความหมาย กว้างกว่าต้นฉบับ
----	--	--	--	---

2. คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับวัตถุ

ที่	ต้นฉบับ	คำอธิบาย	คำแปล	กลวิธีที่ใช้ในการ แปล
1.	และเด็กก็จะต้องมี ชื่อไว้สำหรับเข้า โรงเรียน สำหรับ ไปเป็นทหาร หรือไม่ก็สำหรับเสีย <u>เงินรัชชูปการ</u>	poll tax, collected before the introduction of the income tax (พจนานุกรม แปล ไทย-อังกฤษ อ.สอ เสถบุตร)	and the child given a name so that he or she can go to school, do his military service or at any rate pay <u>taxes</u>	การแปลโดยใช้คำ ที่มีความหมาย กว้างกว่าต้นฉบับ
2.	เขาคว่า <u>หาง</u> <u>กระเบน</u> เพื่อนเก่า ของผมลงมาจาก บ้าน แล้วหวดผมไม่ เลือกที่อย่างเต็ม ฝีมือ	a whip made from a ray's tail	He grabbed my old friend the <u>whip</u> , came down from the house and thrashed me indiscriminately with all his strength.	การแปลโดยการ แทนที่ด้วยสิ่งที่มี ในวัฒนธรรม ปลายทาง
3.	แม่เป็นคนหน้าตา อ่อนโยน สวย เศร้าๆ <u>ผมทรง</u> <u>ดอกกระทุ่ม</u> ไว้ยาว ปรกต้นคอ	a hair style, short in back but long on, of women in the past	Mother had soft features, beautiful and sad, framed by hair that went down to her neck.	การแปลโดยการ ละ

4.	ว่ากันตามประสา ชีวประวัติเจ้าสัวก็ พอจะกล่าวได้ว่า เขามีแต่ <u>เสื่อ</u> ผืน หมอนใบติดตัวมา	a reed mat (พจนานุกรม แปล ไทย-อังกฤษ อ.สอ เสถบุตร)	As the biographies of self-made tycoons are wont to say, he had only a mat and a pillow with him,	การแปลโดยใช้คำ ที่มีความหมาย กว้างกว่าต้นฉบับ
5.	แม่ละเมียดโผล่เข้า มาในตอนนี้อย่าง ด้วย <u>เครื่องเคียง</u> บางอย่างที่ยังยกมา ไม่หมด	a side dish eaten with some kind of main dishes (translated from พจนานุกรมแปล ไทย- ไทย ราชบัณฑิตยสถาน)	Right then, Lamiat appeared, bringing more food ...	การแปลโดยใช้คำ ที่มีความหมาย กว้างกว่าต้นฉบับ
6.	“ช่วยเอาน้ำแข็งใน <u>ขัน</u> นั้นถูหลังในที่ เถอะ”	a dipping bowl used to get water (translated from พจนานุกรมแปล ไทย- ไทย ราชบัณฑิตยสถาน)	“Please take some ice in that bowl to rub my back with.”	การแปลโดยใช้คำ ที่มีความหมาย กว้างกว่าต้นฉบับ
7.	<u>โสร่ง</u> ที่นุ่งอยู่เลื่อน ชายขึ้นกระโจมอก เนื้อตัวเปียกชุ่มน้ำ	a designed cloth used to wear like long skirt (translated from พจนานุกรมแปล ไทย- ไทย อ.เปลื้อง ณ นคร)	Instead, she had retied her sarong over her bosom. Her body was wet and the cloth damp.	การแปลโดยใช้คำ ยืม
8.	ขณะที่ผู้ร้ายทั้งสอง ซึ่งโดนมัดมือคนละ ข้างล่ามไว้ด้วยกัน นึกว่าตัวเองจะได้ ลงเรือกลับไปขึ้น โรงพักที่ตัวเมือง ก็ โดนยิงทิ้งด้วย <u>ปืน</u> <u>ร.ศ.</u>	one kind of old army riffle formerly used in the Thai Army (https://en.wikipedia.o rg/wiki/Type_45_Siame se_Mauser)	They had the two bandits, who had been tied to each other by the wrists, and who thought they were to be taken by boat to the police station in town, shot dead	การแปลโดยการ ละ

9.	และเจ้าทั้งสองคน นั้นพยายาม หลบหนีระหว่างที่ เดินทางกลับด้วย เรือแจว	a boat propelled by oar (พจนานุกรมแปล ไทย-อังกฤษ NECTEC's Lexitron Dictionary)	they had been shot as they tried to escape from the boat	การแปลโดยใช้คำ ที่มีความหมาย กว้างกว่าต้นฉบับ
10.	และในสมัยต่อมา จนในปัจจุบันได้จัด แก้วไฮซินธ์ไว้ใน มณีนพรัตน์	Sanskrit compound word meaning "nine gems". Jewellery created in this style has important cultural significance in Hinduism, Jainism, B uddhism, and Sikhism, among other religions (https://en.wikipedia.org/wiki/Navaratna)	People in the old days called the sapphire 'the hyacinth gem' and even now two of the nine gems are classified as hyacinth gems,	การแปลตรงตัว
11.	เอาเถิด – แม่พุ่มแก อาจจะคุยเล่นแก๊ ยันทมหก ไปยัง นั้นเองก็ได้	to be befuddled and nauseated from chewing betel	All right, maybe Old Phum had merely boasted to better swallow her own bitter pill ,...	การแปลโดยการ แทนที่ด้วยสิ่งที่มี ในวัฒนธรรม ปลายทาง
12.	“คุณแม่ให้มาดูว่า... เพื่อว่าต้องการจะ รับประทานของ หวานบ้าง วันนี้มี แกงบวช... มันแกว บวช ”	kind of sweetmeat made of sweet potato boiled in coconut milk and sugar (translated from พจนานุกรมแปล ไทย- ไทย ราชบัณฑิตยสถาน)	"Mother told me to see if – in case you want sweet dishes. Today we have yams in coconut milk ."	การแปลโดยการ อธิบายความ

13.	เธอก็สามารถทำ บรรยากาศใน ช่องว่างที่คั่นอยู่ชั่ว สายเชื่อม มงคล ทั้ง คู่นี้มอบอุ่นจนแทบ จะเอามืออังได้	a garland worn over the heads for luck (translated from พจนานุกรมแปล ไทย- ไทย ราชบัณฑิตยสถาน)	she was able to bridge the gap which separated the couple linked by the sacred thread they wore round their heads, making it so warm you could almost feel it with your hand	การแปลโดยการ อธิบายความ
14.	คุณตานุ่งผ้าตาสมุก สีโพลซ้ำๆกับ เสื้อ ราชปะแตนแพร	a white Nehru-style jacket with five buttons (https://en.wikipedia.o rg/wiki/Raj_pattern)	Grandpa wore a well- worn, checked, green- black and yellow-ochre loincloth and a palace silk jacket ...	การแปลโดยการ อธิบายความ
15.	ข้างนอกบ้านใหญ่ การกินเลี้ยงได้เริ่ม แล้ว วงมโหรี ใน กระโจมซึ่งตั้งอยู่ ระหว่างบ้านใหญ่ซึ่ง เป็นที่ประกอบพิธี กับบ้านใหม่ซึ่งเป็น ที่สถิตห้อยหอกำลัง บรรเลงเพลงอันมี ท่วงทำนอง ครื้นเครงอยู่	A form of Thai classical ensemble which was traditionally played by women in the courts. It combines the xylophones and gong circles (but not the pi, or oboe) of the Piphat with the strings of the Khruang sai ensemble. (https://en.wikipedia.o rg/wiki/Mahori)	Outside the main house the banquet had already started, and under a canopy set up between that house, where the wedding ceremony had been held, and the new house, where the bridal chamber was, a Thai orchestra was playing merry tunes.	การแปลโดยใช้คำ ที่มีความหมาย กว้างกว่าต้นฉบับ

16.	วันหนึ่งผมกลับจาก เรียน มูลบทบรรพ กิจ กับแม่เฒ่าชื่อ ปริกในละแวก ตรอกบ้าน มาถึง บ้านในตอนบ่าย ตามเวลาเช่นเคย	one of Thai textbook in ancient time written by Phaya Srisunthornwoharn (translated from https://th.wikipedia.org /wiki/มูลบทบรรพกิจ)	...after a Thai lesson given by an old woman called Prik, whose house was in the neighbourhood, I came back home in the afternoon as usual.	การแปลโดยใช้คำ ที่มีความหมาย กว้างกว่าต้นฉบับ
17.	เรื่องมันวุ่นอยู่ตรงที่ บัวผันช่วยปลด ชาย กระเบน ให้ผมได้ คล้องแคล้ว	an end of the rolled part of the loincloth that is fastened to the belt behind (พจนานุกรมแปล ไทย- อังกฤษ NECTEC's Lexitron Dictionary)	The trouble was, she had expertly undone the tail of my loincloth...	การแปลตรงตัว
18.	คุณหลวงซึ่งเป็นคน หาแกมารู้้อริยาศัย ของแกดี ได้ จัดเตรียมเหล้าเอ๋ หมิงซึ่งยังมีฟางพัน อยู่ พร้อมด้วย ของ แกล้มเปรี้ยวเค็ม ตั้ง ไว้รอแก้เหนื่อยให้ แกอยู่ที่ห้องโถง หน้า	a food eaten with alcoholic drinks	His Lordship, who had been the one to ask for her services, knew her well, so he had had some bootleg wine together with appetizers ready to be served to her in the front hall...	การแปลโดยใช้คำ ที่มีความหมาย กว้างกว่าต้นฉบับ
19.	เพราะยังงี้แหละ ผมจึงได้ใบชมเชย และชอบใจจาก กองทัพไทยพร้อม	quarter of a baht	thus received a glowing discharge compliment of the Thai armed forces together with a one- salueng* allowance...	การแปลโดยใช้คำ ยืม + เชียงอรธ

	ด้วยเปียเลี้ยงหนึ่ง สลึง			
* One quarter of a baht				
20.	จนท้ายที่สุดก็ถึงแก่ ตัดผมทรงพระเอก ละครแม่บุญนาค	a hair style like the actor of Mae bun nak play	... and one day decided to wear her hair short in the style of the hero of a stage drama ,...	การแปลโดยใช้คำ ที่มีความหมาย กว้างกว่าต้นฉบับ
21.	ตั้งแต่หนังสือพิมพ์ และหนังสือลำตัด ประโคนข่า ศรีโครมเรืองพล ทหารเรือมีชื่อเฉลา	A kind of old magazines in the old days	...but since scandal sheets had reported that a seaman named Chalao...	การแปลโดยใช้คำ ที่มีความหมาย กว้างกว่าต้นฉบับ
22.	น้ำวาดเองมานั่งลง ข้างผม จับหัวผม ลูบไล้ด้วยสีหน้า ปราณีอย่างยิ่งยวด แล้วเอนตัวลงนอน ตะแคงและปลด ผ้าแถบที่พันอก ออก	a wrap around the breasts formerly used by a Thai woman (พจนานุกรมแปล ไทย- อังกฤษ อ.สอ เสถบุตร)	Aunt Waht sat down by my side, stroked my head with a most compassionate expression on her face, then lay down on her side, removed the cloth wrapped around her chest.	การแปลโดยใช้คำ ที่มีความหมาย กว้างกว่าต้นฉบับ
23.	เสร็จแล้วน้ำวาดก็ มอบจดหมายให้ผม ถือไปยังร้านถ่ายรูป ฉายนัน พร้อม ด้วย สตางค์สิบ ซึ่ง ยังมีอำนาจซื้อมาก อยู่ในสมัยนั้นหนึ่ง อันเป็นค่าเหนื่อย	ten-satang piece (พจนานุกรมแปล ไทย- อังกฤษ อ.สอ เสถบุตร)	When she was done, she handed over the letter for me to take to the photo shop together with a ten-satang coin , which could buy a lot of things in those days, for my service	การแปลโดยใช้คำ ยืม

24.	เธอยืนหันข้างให้ ประตูอยู่ตรงหน้า <u>โองมั่งกร</u> อย่างดี	glazed water jar with dragon patterns (พจนานุกรมแปล ไทย- อังกฤษ NECTEC's Lexitron Dictionary)	She stood in front of an earthen jar , presenting her profile to the door.	การแปลโดยการ อธิบายความ + ใช้ คำที่มีความหมาย กว้างกว่าต้นฉบับ
25.	เสียงนั้นคือเสียง กรีดกรอของ <u>ตะเกียงลาน</u> ที่อยู่ ข้างมุ้ง	kerosene lamp (พจนานุกรมแปล ไทย- อังกฤษ NECTEC's Lexitron Dictionary)	That sound was the hiss of the winding lamp next to the mosquito net.	การแปลโดยการ อธิบายความ
26.	ผมซึ่งเป็นคุณจัน สำหรับใครๆในบ้าน จึงเป็นแค่ “ไอจัน” สำหรับเธอตั้งแต่เธอ เริ่มสอนผูก <u>จับปิ้ง</u>	silver genital-cover of a girl (พจนานุกรมแปล ไทย- อังกฤษ NECTEC's Lexitron Dictionary)	I, who was “Master Jan” to everyone in the compound, have been “Damn Jan” to her ever since she learned how to wear a gold fig leaf* .	การแปลโดยการ แทนที่ด้วยสิ่งที่มี ในวัฒนธรรม ปลายทาง + เชิงอรรถ
* An ornament very young girls traditionally wear as genital cover.				
27.	...จนน่าจะมีลูกได้ มากกว่าห้าปีท้ายปี อย่างที่แม่ค้าขาย <u>ข้าวแกง</u> แม่ไอ้เอิบ เพื่อนผมในตรอก บ้านแกมอยู่เป็น ประจำ	rice and curry	... so you'd expect them to have children year in and year out like my friend Erp's mother, the food vendor in the lane leading to my house, who produced children as regularly...	การแปลโดยการ ใช้คำที่มีความหมาย กว้างกว่าต้นฉบับ
28.	เขาได้แม่ค้า <u>บัวลอย</u> <u>ไข่หวาน</u> ตรงปาก ตรอกนั้นเป็นเพื่อน แทะโลมแก้เหงา	Sticky rice pearls in coconut milk with poached egg in light syrup	He flirted with the vendor of Thai sweetmeat at the entrance of the lane	การแปลโดยใช้คำที่ มีความหมายกว้าง กว่าต้นฉบับ

			whenever he felt lonely...	
--	--	--	-------------------------------	--

3. คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับสังคม

3.1 อาชีพและคำนำหน้า

ที่	ต้นฉบับ	คำอธิบาย	คำแปล	กลวิธีที่ใช้ในการแปล
1.	หมอดำแยก็ควักผม ออกมาจากช่อง คลอดได้โดยที่ไม่ ทันรู้วามารดาผม สิ้นใจแล้วก่อนหน้า นั้น	a woman who assists in childbirth by using archaic method (translated from พจนานุกรมแปล ไทย-ไทย ราชบัณฑิตยสถาน)	The midwife who took me out of the womb hadn't realised that my mother, who had gone through an unusually arduous and protracted labour, was already dead.	การแปลโดยการ แทนที่ด้วยสิ่งที่มีใน วัฒนธรรม ปลายทาง
2.	ส่วนภาพของคุณตา ที่เพิ่งแลเห็นถนัด ชัดขึ้นนั้น ชวนให้ ระลึกถึงขุนนาง ผู้ใหญ่ในสมัย โบราณ	a high rank noblemen	As for Grandpa, whose figure I now saw clearly, he reminded me of one of those senior officials of the old regime...	การแปลตรงตัว
3.	ผมทำนาและทำทุก อย่างสารพัดที่จะ พึงมีให้ทำด้วยใจ สมัคร	to do paddy farming, to farm grain crops (พจนานุกรมแปล ไทย- อังกฤษ อ.สอ เสถบุตร)	I laboured in the paddy fields and willingly took on the odd jobs that needed to be done.	การแปลตรงตัว

4.	นี่ก็ดูก็น่าพิลึกจน อยากจะไปถามไถ่ โหรา ดูว่ามันเป็นการ สมพงศ์กันอีกชนิด หนึ่งหรือไร	an astrologer (พจนานุกรมแปล ไทย- อังกฤษ อ.สอ เสถบุตร)	Brooding about this, I found it so strange I wanted to ask a fortune-teller whether it wasn't after all some kind of union that was destined...	การแปลโดยใช้คำที่ มีความหมายกว้าง กว่าต้นฉบับ
5.	โดยเฉพาะ นายตำรวจใหญ่ซึ่ง มีบรรดาศักดิ์ชั้น หลวง ผู้นั้น เป็น “มือปราบ”	one status of government officials in the old days	... especially the latter, who held the rank of luang* and was an expert in crime suppression,...	การแปลโดยใช้คำ ยืม + เจริญ
* A title of nobility conferred on government officials. By descending order of importance: Jao Phraya, Phraya, Phra, Luang, Khun, Muern, Phan and Thanai. These titles, created in the mid 15th century, were abolished in 1932.				
6.	“ คุณหลวง-คุณ หลวง-อยู่ กระทรวงมหาดไทย ”	a rank of senior officers in ancient time	“His Lordship , His Lordship works at the Interior Ministry...”	การแปลโดยใช้คำที่ มีความหมายกว้าง กว่าต้นฉบับ
7.	ถ้าไม่ตัวเองก็เป็น ธรรมาจารย์ไปหา ท่าน พระครู หรือผู้ หลักผู้ใหญ่ที่เคารพ นับถือ	a priest whose original duty was to teach (พจนานุกรมแปล ไทย- อังกฤษ อ.สอ เสถบุตร)	... if he can't come up with one, will hasten to ask a senior monk or some other notable...	การแปลโดยการ อธิบายความ
8.	ทั้งนี้เพราะสิ้นบุญ ไปแล้ว และอยู่ใน ความดูแลของ อา ผู้ชาย	A title used for referring to a younger brother of father	This was because her parents had long passed away, and she was under the care of an uncle .	การแปลโดยใช้คำ กว้างกว่าต้นฉบับ

9.	<p>ที่นี้ก็เห็นจะต้องถึงเรื่อง<u>น้า</u>วาทกันเสียที่...น้าวาทเป็นน้าผู้หญิง เห็นจะไม่ต้องบอกก็ได้กระมังว่าเป็นญาติข้างมารดาผม</p>	<p>A title used for referring to a younger sister of mother</p>	<p>Now, it's time to tell the story of Aunt Waht. There is probably no need to tell you that Aunt Waht was related to me on my mother's side.</p>	<p>การแปลโดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับ</p>
10.	<p>และเป็นญาติสนิทของญาติผู้ใหญ่อาวุโสที่สุดในบ้านคนนั้นซึ่งเป็นแม่แก่จัดแจงให้มารดาผมแต่งงานกับคุณหลวงบิดาผม (และซึ่งต่อไปผมจะเรียกว่า<u>คุณตา</u>)</p>	<p>A title used for referring to father of mother</p>	<p>...as well as the niece of the senior-most relative in the house who had once arranged the wedding of my mother and His Lordship (I'll hereafter call him Grandpa).</p>	<p>การแปลโดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับ</p>
11.	<p>ผู้เข้ารับหน้าที่เลี้ยงดูผมคนต่อมาเป็นคนที่น่าวาทเลือกหาเอามาจากในละแวกตรอกบ้าน<u>ชื่อยาย</u>ม้วน</p>	<p>A title used for referring to mother of mother</p>	<p>The person who took over from her was selected by Aunt Waht herself from the neighbourhood. Her name was Granny Muan.</p>	<p>การแปลโดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับ</p>
12.	<p>“แม่ปี่มีอะไรจะใช้มันก็ใช้เข้าไปเถอะอย่าได้คิดอบรมอบแรมมันเลย เด็ก...พันนี้”</p>	<p>A title used to call beloved and respectful woman (translated from พจนานุกรมแปลไทย-ไทย ราชบัณฑิตยสถาน)</p>	<p>“Whatever you want him to do, just order him about, B, but don't bother taking care of that ... brat!”</p>	<p>การแปลโดยการละ</p>

13.	“อีแก้ว!” นี่เป็นท่อนแรกในชีวิตที่ฉันवादใช้วาจาพรูสวาจา เช่นนั้นกับลูก	a designation used in contempt or abuse before a proper name, or before a common name of a woman or a female anial (พจนานุกรมแปล ไทย-อังกฤษ อ.สอ เสถบุตร)	“ <u>You little bitch!</u> ” It was the first time in her life Aunt Waht had used such a rude tone with her daughter.	การแปลโดยการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทาง
14.	หม่อมชมนี่เป็นหม่อมของเจ้านายที่ไหนและแคไหน ผมไม่ได้สนใจอยาก	An honorific title for a high ranking person or common woman who is a wife of royalty (translated from พจนานุกรมแปล ไทย-ไทย อ.เปลื้อง ณ นคร)	This <u>Morm</u> Chom was the wife of a nobleman in whose identity and rank I hadn’t the slightest interest.	การแปลโดยใช้คำยืม
15.	เด็กๆในบ้านมีอยู่มากหลายด้วยกัน แต่นอกจากผมแล้ว ก็มีอยู่คนเดียวเท่านั้นที่ได้รับเรียกว่าคุณฐานันดรของเด็กอีก คนนี้เขาเป็นผู้แต่งตั้งให้ เถอะ-แล้วผมจะเล่าให้ฟังทีหลัง	a personal pronoun in the second person equivalent to you, formerly employed as a mark of respect, but nowadays universally employed by men and women in addressing equals of both sexes (พจนานุกรมแปล ไทย-อังกฤษ อ.สอ เสถบุตร)	There were plenty of children in the house, but only one other was called <u>Khun*</u> , and my father had bestowed that title on her himself – but I’ll tell you about this later.	การแปลโดยคำยืม + เจริงอรถ
* In this context, ‘Master’ for a boy, ‘Miss’ for a girl				

3.2 สถานที่

ที่	ต้นฉบับ	คำอธิบาย	คำแปล	กลวิธีที่ใช้ในการแปล
1.	บางครั้งผมก็ไปตามเส้นทางที่ครูพาเดินทางไกลไปพักแรมที่วัดสะพานสูง บางชื่อ	Bang Sue is one of the 50 districts (Khet) of Bangkok, Thailand. (https://en.wikipedia.org/wiki/Bang_Sue_District)	Sometimes, I'd follow the lengthy route the teacher would take us along when we'd stay overnight at the Sapharn Soong monastery in Bangsue,...	การแปลโดยการใช้คำยืม
2.	ดูเหมือนจะเป็นภาพยนตร์ฝรั่งเศสเรื่องแรกที่เข้ามาฉายตามโรงใหญ่ๆ และฉายที่ ศาลาเฉลิมกรุง	Sala Chalerkrung Royal Theatre is a theatre in Bangkok, Thailand. (https://en.wikipedia.org/wiki/Sala_Chalerkrung_Royal_Theatre)	I think it was the first French film ever to be shown in major cinemas such as Chaleumkrung Theatre.	การแปลโดยใช้คำยืม
3.	ผมตั้งใจจะไปให้เลยวัดสะพานสูงเสียอีก แต่แล้วก็มักจะไปจบแท้อยู่แค่ เขาดินวนา	Dusit Zoo was originally a botanical garden called "Khao Din Wana". (http://www.dusitzoo.org/customize-ประวัติความเป็นมาของสวนสัตว์ดุสิต-98218-1.html)	I'd set out with the intention of going farther than the monastery, but usually gave up at Khaodin Wana*.	การแปลโดยใช้คำยืม + เชีงอรรถ
*The site of today's Dusit Zoological Garden				

4.	บางทีก็บ่ายหน้าไป ตามถนนเจริญกรุง อันยาวเหยียด	Charoen Krung Road is a major road in Bangkok and the first in Thailand to be built using modern construction method (https://en.wikipedia.org/wiki/Charoen_Krung_Road)	On some afternoons, I'd take the long New road	การแปลโดยการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทาง
5.	หมายจะไปให้ถึง บ้านทวาย หรือไม่ก็ ถนนตกโน้นเลย	Ban Tha wai is the old name of Bang Kholaem, Thailand (translated from http://www.bangkok.go.th/bangkholaem/page/sub/1721/ประวัติความเป็นมา)	...with the intention of going to Barn Thawai or beyond, to Tok Road, ...	การแปลโดยใช้คำยืม
6.	หมายจะไปให้ถึง บ้านทวายหรือไม่ก็ ถนนตก โน้นเลย	Thanon Tok is a part of Jaroen krung Rd.. It is located from Jaroen krung Rd. to Chao phra ya river (translated from http://www.manager.co.th/Travel/ViewNews.aspx?NewsID=9520000082413)	... with the intention of going to Barn Thawai or beyond, to Tok Road,...	การแปลโดยใช้คำยืม + แปลตรงตัว
7.	แต่ก็มักไปหมดสติ มอยู่แถว บางลำพู ล่าง	Bang Lamphu is one of the oldest districts in Bangkok, set on Chao	...but I usually ran out of steam by the time I	การแปลโดยใช้คำยืม

		Phraya riverside near Phra Arthit, Phra Sumane and Ratchadamnoen roads. (http://www.tourismthailand.org/Attraction/Bang-Lamphu--2033)	reached the lower part of Bang Lamphoo .	
8.	และที่ชอบไปอยู่เป็นประจำคือ สะพานพระพุทธยอดฟ้า	The Memorial Bridge is a bascule bridge over the Chao Phraya river in Bangkok, Thailand, connecting the districts of Phra Nakhon and Thonburi. (https://en.wikipedia.org/wiki/Memorial_Bridge_(Thailand))	One of my favourite outings was to the Rama I Bridge...	การแปลโดยใช้คำบัญญัติ
9.	...และที่ชอบไปอยู่เป็นประจำคือ สะพานพระพุทธยอดฟ้า ซึ่งในสมัยนั้นชาวบ้านชาวเมืองยังเรียกกันว่า สะพานใหม่ อยู่	Sapan Mai is a name of Memorial Bridge. It is a business quarter located in Phra Khanong, Bangkok	One of my favourite outings was to the Rama I Bridge or New Bridge as people called it in those days...	การแปลตรงตัว
10.	ที่นั่นผมมีโอกาสได้เห็นฟ้าได้กว้างไกลไพศาลยิ่งกว่าที่ ทุ่งพระเมรุ เป็นอันมาก	The old name of Sanam Luang the park, Bangkok. It has been used as a site for the	From there, I had a sweeping view of the sky, which was far greater than the one to	การแปลโดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับ

		cremation of kings, queens, and high-ranking princes since the reign of King Rama I. (https://en.wikipedia.org/wiki/Sanam_Luang)	be had at <u>the Royal Esplanade.</u>	
11.	และจะเป็นรองอยู่ก็แต่บนยอดภูเขาทองเท่านั้น	Phu Khao Thong is a steep artificial hill inside the Wat Saket compound. (https://en.wikipedia.org/wiki/Wat_Saket)	It was second only to the view from the top of <u>the Golden Mount.</u>	การแปลโดยใช้คำบัญญัติ
12.	เส้นทางไปยังสะพานใหม่นั้น แต่เดิมผมเคยไปตามถนนตีทอง	It is one of roads in Phra nakorn, Bangkok. Most of people living in this road are gold leaf maker. So, it becomes the name of this road (translated from https://th.wikipedia.org/wiki/ถนนตีทอง)	To get to the New Bridge, in the early days I'd take <u>Teethong Road...</u>	การแปลโดยใช้คำยืม + แปลตรงตัว
13.	ผ่านสะพานเก่าที่ตลาดบ่าเพ็ญบุญ	Bampleinbun Market, located opposite Sala Chalemkrung Royal Theatre, is one of Thai popular food centers in the old days.	...walk over the Tharn Bridge at <u>Bampheinbun Market...</u>	การแปลโดยใช้คำยืม + แปลตรงตัว

		(https://library.stou.ac.th/odi/canal-in-past/page_2_9.html)		
14.	ออกทางตลาดมิ่งเมืองไปเลียวเข้าถนนระหว่างวัดเลียบบกับโรงเรียนเพาะช่าง	Ming Muang Market is the center of tailored shops in the old days (translated from http://oknation.nationtv.tv/blog/lotslikelove/2007/10/02/entry-1)	... exiting on the Ming Mueang Market side. I then turned into the road running between Wat Liap and Phoh Chang Suan Kularp School...	การแปลโดยใช้คำ ยืม + แปลตรงตัว
15.	ออกทางตลาดมิ่งเมืองไปเลียวเข้าถนนระหว่างวัดเลียบบกับโรงเรียนเพาะช่าง	Wat Liap is the old name of Wat Ratchaburana Ratchaworawihan located in Phranakorn district, Bangkok (translated from https://th.wikipedia.org/wiki/วัดราชบูรณราชวรวิหาร)	...exiting on the Ming Mueang Market side. I then turned into the road running between Wat Liap and Phoh Chang Suan Kularp School...	การแปลโดยใช้คำ ยืม
16.	ออกทางตลาดมิ่งเมืองไปเลียวเข้าถนนระหว่างวัดเลียบบกับโรงเรียนเพาะช่าง สวนกุหลาบ	Poh Chang Academic of arts is located in Thanon Tri Phet Phranakhorn, Bangkok. (http://www.pohchang.mutr.ac.th/ที่ตั้ง/)...	exiting on the Ming Mueang Market side. I then turned into the road running between Wat Liap and Phoh Chang Suan Kularp School ...	การแปลโดยใช้คำ ยืม + แปลตรงตัว

17.	หรือไม่กี่ไปตาม ถนนหน้า วัดราช บพิตร	Wat Ratchabophit is a temple built in the reign of King Rama V in 1869. There is a large chedi housing a Lop Buri-style Buddha image. (http://www.bangkokpost.com/travel/sightseeing/2437/wat-ratchabophit)	Or else I'd take the road in front of Wat Ratchaborphit...	การแปลโดยใช้คำ ยืม
18.	ผ่าน สี่กั๊กพระยาศรี ไปเข้าถนนบ้าน หม้อย่านร้านเครื่อง ทอง	Si Kak Phraya Si is the intersection of Feung Nakorn Rd., Chalemkrung Rd., Ban Mor Rd. and Chaeorn Krung Rd. (translated from https://th.wikipedia.org/wiki/สี่กั๊กพระยาศรี)	...walk across the See Kak Phraya See intersection , follow Barn Mor Road and its rows of gold shops,...	การแปลโดยใช้คำ ยืม + แปลตรงตัว
19.	ผ่าน สี่กั๊กพระยาสี ไปเข้า ถนนบ้าน หม้อ ย่านร้านเครื่อง ทอง	Thanon Ban Mor is the road linked between Charoen Krung Rd. and Maharaj Rd., Bangkok (https://th.wikipedia.org/wiki/ถนนบ้านหม้อ)	...walk across the See Kak Phraya See intersection, follow Barn Mor Road and its rows of gold shops,...	การแปลโดยใช้คำ ยืม + แปลตรงตัว

20.	ไปเข้าถนนหน้าศาล เจ้าและโรงเรียน เสาวภา	Saowapha school is now known as Saowapha vocational school located in Ban Mor Rd., Phranakhorn, Bangkok (translated from https://th.wikipedia.org/wiki/วิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา)	...and then the road passing in front of Saowapha School...	การแปลโดยใช้คำ ยืม + แปลตรงตัว
21.	แล้วผ่านหน้าตรอก โรงเรียนไปเข้าซอย ท่ากลาง	Soi Tha Klang located at Khwaeng Wang Burapha Pirom Phranakhorn, Bangkok	I'd then pass the lane where the school was located, enter Tha Klang Street...	การแปลโดยใช้คำ ยืม + แปลตรงตัว
22.	และขากลับผมก็จ ใจมาออกทางซอย ท่ากลาง แล้วจึง เลี้ยวซ้ายไปทางท่า โรงยา	This building is used for selling medicine around Ban Mor Rd. and Jak Phet Rd. It was built in the reign 5 th (translated from http://www.thapra.lib.su.ac.th/ratanagosin/building-soisawanbud.htm)	I made a point of passing through Tha Klang Street, not just on my way to the bridge but also on the return trip, when I'd turn left towards Tha Rong Ya...	การแปลโดยใช้คำ ยืม
23.	หรือไม่กี่เลี้ยวขวา มุ่งไปทางน้ำตกที่ โรงไฟฟ้าวัดเลียบ ต่อไป	The Siam Electricity Co., leased Wat Liep area to establish powerhouse and company. (translated from http://www.egat.co.th/i	...or right by the grids of the Wat Liap power plant...	การแปลโดยใช้คำ ยืม + แปลตรงตัว

		ndex.php?option=com_content&view=article&id=11&Itemid=152)		
24.	ชื่อสมญาว่า “ไอ้ปลิง” ของเพื่อนใหม่คนนี้เกิดจากอาการที่เขาชอบไปหลบซุ่มอยู่คนเดียวตามกุเขาจำลองซึ่งมีอยู่มากมายใน <u>วัดพระเชตุพนฯ</u>	Wat Phra Chetuphon Vimolmangklaram Rajwaramahaviharn or Wat Pho is the temple of King Rama I.	We called him Pling* because of his habit of absconding into Wat Pho during lunch breaks to sit alone by its range of imitation mountains.	การแปลโดยใช้คำยืม
25.	ผมอยากให้มันเหลือแต่ซากไปอย่างวังเจ้าแถว <u>ถนนบำรุงเมือง</u>	Thanon Bamrung Mueang started from Asdang Rd. to Giant Swing (translated from https://th.wikipedia.org/wiki/ถนนบำรุงเมือง)	I wished the house would've fallen in ruins like the aristocratic residences along Bamrung Mueang Road...	การแปลโดยใช้คำยืม + แปลตรงตัว
26.	จากนั้นผมก็ออกไปข้างนอกกับคุณตา ที่ร้านกวางบัวแดงซึ่งกินเนื้อที่ของตึกแถวตรง <u>สี่แยกพาหุรัด</u> หลายคูหาอยู่	This is the Intersection of Triphet Rd. and Phahurat Rd. It is the big centre selling clothes (translated from https://th.wikipedia.org/wiki/แยกพาหุรัด)	After that, I went with Grandpa to Kuang Buan Seng, a shop which stretched over several sections of a huge shophouse at the Phahurat intersection.	การแปลโดยใช้คำยืม + แปลตรงตัว
27.	จากที่นั่นคุณตาได้พาไปที่ร้านหุงฟัดแล้วว่าตัดเสื้อเชิร์ตให้ผมครึ่งโหลกับเสื้อคอกกลมเนื้อ	A big market selling wholesale goods (translated from https://th.wikipedia.org/wiki/ตลาดสำเพ็ง)	From there, Grandpa took me to Hung Fat, another tailor's, and ordered half-a-dozen shirts, a dozen round-	การแปลโดยใช้คำยืม

	<p>หน้าบางต่างๆอีก หนึ่งโหล และซบใน อีกเป็นอันมาก แล้ว เราก็เดินเลาะไปเข้า สำเพ็ง และไปที่ ร้านเจ้าจ๋านำเก่าแก่ ของคุณตาเพื่อซื้อ กางเกงแพรอย่างดี</p>		<p>necked shirts of various materials, and plenty of underwear. Then we took a shortcut to Sampheng and went to Grandpa's favourite old shop to buy fine-quality silk trousers.</p>	
28.	<p>แห่งสุดท้ายซึ่งอยู่ ใกล้สะพานบ้านคือ ร้านตัดรองเท้า อยู่ แถวเชิงสะพาน มอญ</p>	<p>Sapan Morn is the bridge used for crossing Khu Mueang Doem canal behind Wat Ratchabopit. This area was a dwelling place of the Peguans who migrated to Bangkok in the old days (translated from http://www.openbase.in.th/node/9805)</p>	<p>It was a small shophouse at the foot of the Morn Bridge near home.</p>	<p>การแปลโดยใช้คำ ยืม + แปลตรงตัว</p>
29.	<p>และได้ภรรยาเป็น ธิดาของเจ้าคุณ ทหารซึ่งสืบเชื้อสาย มาจากวีรบุรุษแห่ง ศึกกลาง</p>	<p>Thalang is a district in the north of Phuket, Thailand (https://en.wikipedia.org/wiki/Thalang_District)</p>	<p>...and married the daughter of a high- ranking officer whose ancestors covered themselves with glory during the siege of Thalang*.</p>	<p>การแปลโดยใช้คำ ยืม + เเชิงอรรถ</p>

* An episode during one of the wars with the Burmese. In 1785, the unsuccessful siege of the town of Thalang on the island of Phooket in Southern Siam for more than a month ended the Burmese penetration of the Siamese southern provinces.				
30.	ยังคงว่าของम्मั้น ของปลอมอย่างที่ สั่งซื้อกันได้ที่ร้าน แถวถนนหลังวัง บูรพาในสมัยนั้น	Wang Boorapha or Wang booraphaphirom is a royal residence where King Rama V ordered to build for Prince Bhanurangsi Sawangwongse, The Prince Banubandhu Vongsevoradej. (https://th.wikipedia.org /wiki/วังบูรพาภิรมย์)	...as if that something was a fake like those implements you could order in some shops in the back streets of Wang Boorapha in those days.	การแปลโดยใช้คำ ยืม
31.	เอาละ- เราไปตาม เส้นทางเมือง กาญจนบุรีและหลุด ไปถึงพม่าตามที่เขา ตั้งเข็มเอาไว้	Kanchanaburi is the largest of the western provinces (changwat) of Thailand. (https://en.wikipedia.org /wiki/Kanchanaburi_Pro vince)	All right, let's suppose we went along the Karnchanaburee way and out into Burma as he planned.	การแปลโดยใช้คำ ยืม
32.	เด็กพื้นบ้านนอกถึง จะหน้าออกฝีม้า จากเมืองพะเยา	It is the one of the northern provinces of Thailand (https://en.wikipedia.org /wiki/Phayao_Province)	Phan-the-country- bumpkin's face had been covered with spots since her days in Phayao ,...	การแปลโดยใช้คำ ยืม

33.	จนหม่อมชมซึ่งเป็น ทั้งหมอนวดและ หมอดำแย้ชั้นเอก ใน <u>ละแวกวรจักร</u>	Warachak Rd. located at Pom Prap Sattru Phai, Bangkok (translated from https://th.wikipedia.org/ wiki/ถนนวรจักร)	such an aura that Morm Chom, a masseuse- cum-midwife of great repute in <u>the Worrajak area</u> ,...	การแปลโดยใช้คำ ยืม + แปลตรงตัว
34.	บางครั้งผมก็ไปตาม เส้นทางที่ครูพาเดิน ทางไกลไปพักแรม ที่ <u>วัดสะพานสูง</u> บางชื่อ	One of Thai temple located in Nonthaburi	Sometimes, I'd follow the lengthy route the teacher would take us along when we'd stay overnight at <u>the Sapharn Soong monastery</u> in Bangsue,...	การแปลโดยใช้คำ ยืม + แปลตรงตัว
35.	และในตอนนั้นทั้ง เขาและผู้แทนของ ผมกำลังไปเริ่มต้น ดำเนินการเกี่ยวกับ การโอนกรรมสิทธิ์ บ้านและที่ดินอยู่ที่ <u>กระทรวงเกษตร</u> และที่อำเภอพระ นคร	Ministry of Agriculture (https://www.moac.go.t h/main.php?filename=i ndex2016)	...and now both he and my representative were busy arranging for the transfer of ownership of house and land at <u>the Ministry of Agriculture</u> and at Phra Nakhorn, Bangkok's central district office.	การแปลโดยใช้คำ บัญญัติ

3.3 ท่าทาง

ที่	ต้นฉบับ	คำอธิบาย	คำแปล	กลวิธีที่ใช้ในการแปล
1.	หรือว่าผมจะเข้าไป ไปความรู้จักกับ เขา แล้วกราบเขา ด้วยความกตัญญู ในฐานะที่เขาเป็น บิดาบังเกิดเกล้า ของผม	to pay obeisance to (a high personage, an aged relative, a priest, or an image) by putting both hands together to the forehead and bending forward with the hands until they rest on the floor (พจนานุกรมแปล ไทย-อังกฤษ อ.สอ เสถบุตร)	Was I to strike up an acquaintance with him and then prostrate myself at his feet out of gratitude because he was my father?	การแปลโดยการใช้คำที่มีความหมายเป็นกลาง
2.	ผมเลิกคิดและลืมมันไปหมดแล้ว ถึงแก่กราบ อโหสิกรรมให้เขา แล้ววก็เคย - คุณคงจำได้	to prostrate for forgiveness	I stopped thinking about it, and I even went as far as prostrating myself in front of him to show my forgiveness , as you may remember.	การแปลตรงตัว
3.	สืบนิ้วของผม ยกขึ้นพนมมือ ไหว้เธอด้วยน้ำใส ใจจริง	to greet, to salute, by bringing the hands together to the face (พจนานุกรมแปล ไทย-อังกฤษ อ.สอ เสถบุตร)	I raised both hands to my forehead and bowed deeply to her out of genuine respect.	การแปลโดยใช้อธิบายความ
4.	ถึงยังไร สืบนิ้วที่ ผมยกขึ้นพนม ไหว้คุณบุญเลื่อง ในคราวที่ผมบุก	to greet, to salute, by bringing the hands together to the face	Anyway, I had once raised my joined hands to my forehead as a sign	การแปลโดยใช้อธิบายความ

	บ่นพาทัวเองเข้าไปหาเธอในเย็นวันนั้น	(พจนานุกรมแปล ไทย-อังกฤษ อ.สอ เสถบุตร)	of respect for her on that evening...	
5.	ในการผ่านห้องโถงหน้าไปนั้น ผมมีกิจวัตรอยู่อย่างหนึ่งที่ทำไปโดยไม่มีใครเตือนสอน ... ผมจะหยุดไหวรูปถ่ายของแม่ที่หนึ่งก่อนแล้วจึงวิ่งต่อไป	to greet, to salute, by bringing the hands together to the face (พจนานุกรมแปล ไทย-อังกฤษ อ.สอ เสถบุตร)	Whenever I went across the main front hall, I had developed the habit, without being prompted by anyone, of stopping to bow to my mother's picture before resuming my dash through the hall.	การแปลโดยการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทาง

3.4 พิธีกรรมและกิจกรรมทางสังคม

ที่	ต้นฉบับ	คำอธิบาย	คำแปล	กลวิธีที่ใช้ในการแปล
1.	...และโดยที่อาจจะเปลี่ยนกลโบายเป็นหันเข้าตั้งข้อกะ เกณฑ์ ช่วยสาจากคุณหลวงอย่างเป็นล่ำเป็นสันก็ได้	to charge money from someone for his/her benefits	I had then convinced myself she'd probably change her mind, would it only be for Master Khajorn's sake, and impose a hefty tribute on His Lordship.	การแปลโดยการอธิบายความ

2.	พิธีรดน้ำและงานเลี้ยงจะกระทำติดต่อกันไปในเวลาไล่เลี่ยกันบนบ้านใหญ่	a ceremony in which guests will pour holy water on the hands of the wedding couple	... <u>the water-pouring ceremony</u> and the banquet would be held consecutively at the main house...	การแปลตรงตัว
3.	เธอหมายถึงเสื้อที่จะสวมในชุดสำหรับ <u>รับน้ำสังข์</u>	receipt the holy water (for the wedding couple)	She was referring to the dress she'd be wearing during <u>the water-pouring ceremony.</u>	การแปลโดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับ
4.	พอแข็งแรงดีขึ้นบ้างแล้ว และยังไม่ทันจะถอดกระเป๋าชุดแทนการ <u>อยู่ไฟ</u>	to lie near an open fire for warmth as well as sanitation (พจนานุกรมแปล ไทย-อังกฤษ อ.สอ เสถบุตร)	As soon as she felt a little stronger, but had yet to give up the hot-water bottle she used instead of <u>lying near the fire after the delivery...</u>	การแปลโดยการอธิบายความ
5.	...ที่ผมทำนั้นเป็นพิธีเล็กๆภายหลังงาน <u>แซยิตมหอพระ</u> ซึ่งผมจัดให้เธอในคืนวันนั้นเอง	celebrations on the 60th birthday (พจนานุกรมแปล ไทย-อังกฤษ อ.สอ เสถบุตร)	It was a small, private ceremony held the same evening as <u>the large birthday party</u> I arranged for her <u>to celebrate her sixtieth anniversary.</u>	การแปลโดยการอธิบายความ
6.	พูดแล้วก็กลับออกทำายเหมือนเพิ่งนึกได้ว่ากำลังพูดถึงผ้าซิ่นในชุดที่จะใช้เมื่อได้เวลา <u>ส่งตัว</u>	to conduct, to deliver (a bride to the bride chamber) after the wedding (พจนานุกรมแปล ไทย-อังกฤษ อ.สอ เสถบุตร)	Having said this, she pretended to be shy as if she had just remembered she was talking about the	การแปลโดยการอธิบายความ

			sarong she'd wear when the bride would be delivered to the groom.	
7.	ถ้าไม่ไกลไปเล่นลูกหิน หรือ ร่อนรูป...	A game uses sphere material made from cement to play. Players will shoot their material to hit the other materials or into the hole for one point. (translated from http://การละเล่นพื้นบ้าน.blogspot.com/2014/12/Didd-Look-Hin.html)	If I didn't linger to play marbles , toss pictures...	การแปลโดยการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทาง
8.	ที่จริงโรงเรียนเล็กตั้งแต่บ้าย ขากลับบ้าน เส้นทางของผมมันก็ออกจะคดเคี้ยวอยู่สักหน่อย ถ้าไม่ไกลไปเล่นลูกหิน หรือ ร่อนรูป...	a play in which players will toss a picture to be on top of the other pictures (translated from https://www.bloggang.com/m/viewdiary.php?id=klongrongmoo&group=8&month=10-2008&date=19)	Actually, school had been over since afternoon, but the route that took me back home was somewhat winding. If I didn't linger to play marbles, toss picture...	การแปลตรงตัว
9.	ยังมีอีกหลายวรรคแต่เดี๋ยวนี้ผมจะได้แค่นี้เอง ดูเหมือนจะเพลงอิทของละครร้องในสมัยที่	a play in which players will try to control their wheel by using a rod to the finished line. (translated from http://www.kanchanapise	The song had many lines, but this is all I can remember. It must've been the hit song of some opera	การแปลโดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับ

	ผมยังเป็นเด็กวิ่งตี ลูก เล่นอยู่	k.or.th/kp8/thai/link2_4.htm)	when I was a child still playing with toys .	
10.	...และกรานอยู่ยั้ง งั้นก่อนในระหว่างที่ กล่าว ขอขมาลา โทษ ตามที่ตั้งใจไว้ อยู่ในใจและจึงเงย ขึ้นและลุกขึ้น	to apologize, to tender a formal apology (พจนานุกรมแปล ไทย- อังกฤษ อ.สอ เสถบุตร)	...and remained in that position while I asked for his forgiveness in my mind as I had intended. Then I raised my head and stood up.	การแปลตรงตัว

4. คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนาและความเชื่อ

ที่	ต้นฉบับ	คำอธิบาย	คำแปล	กลวิธีที่ใช้ในการแปล
1.	เพราะด้วยวิธีนี้ถึง คุณจะตายไปแล้ว ก็จะต้องไปทน ทุกขเวทนาอยู่ อย่างเดิมอีกในโลก ของ โอปปาติกะ	creatures having spontaneous births (พจนานุกรมพุทธ ศาสตร์ ไทย-อังกฤษ)	...even though you're already dead, you still have to go through similar suffering in the world of oappartika* ,...	การแปลโดยใช้คำ ยืม+ เจริญอรุณ
2.	สังขารอันร่วงโรย ของคุณหลวงทำให้ ผมมองเห็น ธรรม ได้ อย่างหนึ่งใน ภายหลัง	1. the Dharma; the Dhamma; the Doctrine; the Teachings (of the Buddha) 2.the Law; nature	His Lordship's declining health later made me understand one truth ,...	การแปลโดยใช้คำที่ มีความหมายเป็น กลาง

		<p>3. the Truth; Ultimate Reality</p> <p>4. the Supramundane, especially nibbàna</p> <p>5. quality; righteousness; virtue; morality; good conduct; right behaviour</p> <p>6. tradition; practice; principle; norm; rule; duty</p> <p>7. justice; impartiality</p> <p>8. thing; phenomenon</p> <p>9. a cognizable object; mind-object; idea</p> <p>10. mental state; mental factor; mental activities</p> <p>11. condition; cause; causal antecedent</p> <p>(พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ไทย-อังกฤษ)</p>		
3.	<p>โดยที่มารดาผมใจ เป็นกุศลต่อไปซึ่ง เป็นเรื่องร้ายกาจ ในชีวิตของเธอนั้น ก่อนจะสิ้น ลมปราณ วิญญาณ ของเธอก็ย่อมจะมี</p>	<p>a future existence; next life; future life</p> <p>(พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ไทย-อังกฤษ)</p>	<p>...as my mother had gained merit by showing her compassion for me, who had brought the most terrible tragedy in her life, before she</p>	<p>การแปลตรงตัว</p>

	<p>สุขคติเป็น</p> <p>สัมปรายภพอัน</p> <p>หวังได้อย่าง</p> <p>แน่นอน</p>		<p>breathed her last, it was quite certain her soul would find peace in the next world...</p>	
4.	<p>ตามปรกติในตอน</p> <p>ราวเพลจะมีเด็กในบ้าน ไม่ก็คนนั้นคนนี่เอาข้าวเอาน้ำไปส่งให้ผมถึงที่</p>	<p>the time that Buddhist monks have 1st meal, about 11 o' clock (translated from พจนานุกรมแปล ไทย-ไทย ราชบัณฑิตยสถาน)</p>	<p>Normally, around eleven o'clock, one of the children from the house would bring me something to eat and drink.</p>	การแปลตรงตัว
5.	<p>เธอจึงปล่อยให้</p> <p>แม้แต่กระแสอ่อนๆ ของลมแล้งพาละล่องไปตาม</p> <p>ยถากรรม</p>	<p>fate, chance, (to choose at) random (พจนานุกรมแปล ไทย-อังกฤษ อ.สอ เสถบุตร)</p>	<p>...she must have let the dry breeze carry her along the course of her fate in a direction...</p>	การแปลตรงตัว
6.	<p>จำนวนรูปของพระ</p> <p>ที่ผมใส่บาตรอยู่</p> <p>เป็นประจำทุกเช้า</p> <p>เว้นวันพระนั้นได้</p> <p>เพิ่มขึ้นตามฐานะ</p>	<p>the Buddhist holy day, the Buddhist Sabbath (พจนานุกรมแปล ไทย-อังกฤษ อ.สอ เสถบุตร)</p>	<p>The number of monks to whom I give alms every morning except on holy days has increased in keeping with my higher financial status,...</p>	การแปลโดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับ
7.	<p>จำนวนรูปของพระ</p> <p>ที่ผมใส่บาตรอยู่</p> <p>เป็นประจำทุกเช้า</p>	<p>to make merit by putting food into the bowl of a mendicant Buddhist priest in the morning (พจนานุกรมแปล ไทย-อังกฤษ อ.สอ เสถบุตร)</p>	<p>The number of monks to whom I give alms every morning except on holy days has increased in keeping with my higher financial status,...</p>	การแปลตรงตัว

8.	บุรุษคฤหีเหือด อย่างผมก็ได้แต่ แกกอยู่ในแดน กึ่งกลางระหว่าง <u>อายตนะ</u> ทั้งสอง	the Twelve Spheres; the Twelve Bases; bases. ภายใน :sense-organs; the (six) senses; sense- bases; sense-fields. ภายนอก :sense-objects and mind-object (พจนานุกรมแปล ไทย- อังกฤษ อ.สอ เสถบุตร)	A desiccated male like me is condemned to superficial <u>sensations</u> for lack of a means to access real knowledge,	การแปลโดยใช้คำที่ มีความหมายกว้าง กว่าต้นฉบับ
9.	เพราะมันคล้ายๆ กับที่ผมคิดบวช เพื่อหนีทุกข์ภัยเท่า นั่นเอง บวชโดยไม่ เห็นแก่ <u>ธรรมะ</u> เป็น ที่ตั้ง	1. the Dharma; the Dhamma; the Doctrine; the Teachings (of the Buddha) 2.the Law; nature 3. the Truth; Ultimate Reality 4. the Supramundane, especially nibbàna 5. quality; righteousness; virtue; morality; good conduct; right behaviour 6. tradition; practice; principle; norm; rule; duty 7. justice; impartiality 8. thing; phenomenon 9. a	It'd be as though I took refuge in religion merely to escape suffering. Ordination, if it's not done for the <u>sake of virtue</u> ,	การแปลโดยใช้คำที่ มีความหมายเป็น กลาง

		cognizable object; mind-object; idea 10. mental state; mental factor; mental activities 11.condition; cause; causal antecedent (พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ไทย-อังกฤษ)		
10.	จำนวนรูปของ พระ ที่ผมใส่บาตรอยู่เป็นประจำทุกเช้า เว้นวันพระนั้นได้เพิ่มขึ้นตามฐานะ	a title given to a Buddhist monk; a term indicating the high respect (พจนานุกรมศัพท์ พระพุทธศาสนา ไทย-อังกฤษ และ อังกฤษ-ไทย)	The number of monks to whom I give alms every morning except on holy days has increased in keeping with my higher financial status,...	การแปลตรงตัว
11.	“ไม่จั้นน้ำวาดของเอ็งก็มาบวชซีไปจนตายแล้วแหละ” คุณตาว่า	to enter a sisterhood (พจนานุกรมแปล ไทย-อังกฤษ อ.สอ เสถบุตร)	"Otherwise, she'd have come back and gotten ordained as a nun for good a long time ago," Grandpa said.	การแปลตรงตัว
12.	ผมได้กันเอาไว้ส่วนหนึ่งสำหรับทำบุญ ใส่บาตรพระ วันละเก้ารูปอยู่เป็นประจำทุกเช้ามีด	to make merit by putting food into the bowl of a mendicant Buddhist priest in the morning (พจนานุกรมแปล ไทย-อังกฤษ อ.สอ เสถบุตร)	I put aside part of it to make daily merit to nine monks at sunrise,...	การแปลโดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับ

13.	เพราะมันคล้ายๆ กับว่าผมคิดบวช เพื่อหนีทุกข์เท่านั้นเอง บวช โดยไม่เห็นแก่ธรรมะเป็นที่ตั้ง	to be ordained, to go into priesthood (พจนานุกรมแปล ไทย-อังกฤษ อ.สอ เสถบุตร)	It'd be as though I took refuge in religion merely to escape suffering. Ordination , if it's not done for the sake of virtue,...	การแปลตรงตัว
14.	ผมจึงตั้งหน้าหวังพึ่งบุญกุศลเอาจากการ ใส่บาตร ให้อาหารพระแต่ถ่ายเดียว	to make merit by putting food into the bowl of a mendicant Buddhist priest in the morning (พจนานุกรมแปล ไทย-อังกฤษ อ.สอ เสถบุตร)	...and that's why I keep making merit by offering food to the monks and paying respect to them,...	การแปลโดยการอธิบายความ
15.	เรือนเขียวถูกเอาไป ถวายเป็น นิมิตการมาของคุณบุญเลื่อง	to give or build something to the temple	When the greenhouse was taken away and relocated in a monastery as an offering, this was the signal of the imminent arrival of Mrs Bunlueang.	การแปลโดยการอธิบายความ
16.	คุณพระคุณเจ้า ช่วย! ผีสงาทเวดา! ผีบ้านผีเรือน! ... มันเรื่องอะไรกัน... อะไรกันที่มันดลใจให้เธอยอมให้ผมแตะต้องและมองเห็นเนื้อเปล่า	household spirit, household god (พจนานุกรมแปล ไทย-อังกฤษ อ.สอ เสถบุตร)	...O God Almighty! And you, angels! And you, spirits of all ilks , help me! What had happened? What had inspired her to allow me to see and touch every inch of her naked body?	การแปลโดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับ

	ของเธอได้ทุกขุม ชน			
17.	ทั้งๆที่ไม่ใช่ใครที่ กล้าสาบานว่าตน เป็นหมอคู่มือ ไม่ใช่คนป่วยหนักที่ มีนัดอยู่กับ มัจจุราช	Death personified (พจนานุกรมแปล ไทย- อังกฤษ อ.สอ เสถบุตร)	even though they are neither seers foolhardy enough to swear that they can predict the future accurately, nor critically ill patients who have an appointment with the Reaper.	การแปลโดยการ แทนที่ด้วยสิ่งที่มีใน วัฒนธรรม ปลายทาง
18.	อย่างนี้สำหรับบาง คนที่ตายก็เรียกว่า สิ้นบุญ	to die (พจนานุกรมแปล ไทย-อังกฤษ อ.สอ เสถบุตร)	For some who die like this, we say that they've run out of luck.	การแปลโดยการใส่ คำที่มีความหมาย กว้างกว่าต้นฉบับ
19.	สำหรับบางคนก็ เรียกว่า หมดเวร หมดกรรม	the end it all, the end one's life (พจนานุกรม แปล ไทย-อังกฤษ NECTEC's Lexitron Dictionary)	For some, we say that they've reached the end of their tether...	การแปลโดยการใส่ คำที่มีความหมาย กว้างกว่าต้นฉบับ
20.	คุณจะเรียกพวกนี้ ว่า ผี เทวดา เปรต อสุรกาย ได้ทั้งนั้น	class of demons from hell, taller than a building, sometimes appearing at night and crying at the top of their voices (พจนานุกรมแปล ไทย-อังกฤษ อ.สอ เสถบุตร)	Call them deities, ghosts, ghouls or phantoms or whatever you wish...	การแปลโดยการ แทนที่ด้วยสิ่งที่มีใน วัฒนธรรม ปลายทาง

21.	เบญจเพศซึ่ง โบราณถือนักว่า เป็นวัยที่มีอัน จะต้องประสบกับ ความปรวนแปร อย่างรุนแรง จะ เผชิญกับเรื่อง อาเพศ ขนานใหญ่ เพราะอายุสี่สิบห้า	out of the ordinary, unusual, strange, queer (พจนานุกรมแปล ไทย- อังกฤษ อ.สอ เสถบุตร)	I reached the turning point traditionally attributed to the age of twenty-five – an age of drastic change and major unforeseen events ,...	การแปลโดยใช้คำที่ มีความหมายกว้าง กว่าต้นฉบับ
22.	มันคล้ายกับว่าผม ตั้งใจจะชดใช้ หนี้ เวรหนี้กรรม อะไร สักอย่างซึ่งผมได้ พลอยมีส่วนร่วมอยู่ ด้วย	The bad things in which one did to someone in the past life and must pay back in the present	It was as if I wished to atone for sins I had been a party to.	การแปลโดยใช้คำที่ มีความหมายกว้าง กว่าต้นฉบับ
23.	และถึงจะไม่นี้ก็อับ อายผีसांग เทวดา อย่างที่เขาวาๆกัน ก็น่าจะนึกกระดาก ใจบ้างที่มาเล่นหนัง กลางวันสดๆต่อ หน้าสุภาพสตรี	the divinities living in the heaven	and although he was ashamed of neither gods nor ghosts, as the saying goes, he should at least have been abashed performing in the buff in the middle of the day before the very eyes of a gentlewoman...	การแปลโดยการ แทนที่ด้วยสิ่งที่มีใน วัฒนธรรม ปลายทาง
24.	“น้ำเองก็นึกถึงข้อ นี้อยู่หลายตลบ เวรกรรม ซ้ำรอยกัน	retribution, (to do one) a bad turn (พจนานุกรมแปล ไทย-อังกฤษ อ.สอ เสถบุตร)	"I've thought about this hundreds of times. This kind of	การแปลโดยใช้คำที่ มีความหมายกว้าง กว่าต้นฉบับ

	แบบนี้ มันไม่น่าที่ จะต้องมาตกอยู่กับ ฝ่ายที่เป็นคนรับ เคราะห์มาแล้ว อย่างฉัน”		repeat <u>misfortune</u> shouldn't befall someone like you who's already suffered so much from the first time around."	
25.	แล้วความรู้สึกตัว ว่าโชคดีที่ <u>พ้น</u> <u>เคราะห์</u> มาได้ก็ตี กลับเป็นความรู้สึก สยิวลงไปที่ทำ	to be in the black (พจนานุกรมแปล ไทย- อังกฤษ อ.สอ เสถบุตร)	...but when I realised how lucky I was to have <u>escaped such a</u> <u>fate</u> , a thrill coursed through me to the very tip of my toes.	การแปลโดยการ อธิบายความ
26.	แม้ผมจะย้อนกลับ เข้าไปในฝันเธอใน อุทรก็เกือบจะเป็น การยากที่จะให้เธอ ตื่นขึ้นมา <u>แก้ฝัน</u> ได้ ทัน	to tell a dream (พจนานุกรมแปล ไทย- อังกฤษ อ.สอ เสถบุตร)	...not even I could enter her dreams through her womb and wake her up to <u>alter those dreams...</u>	การแปลโดยการ อธิบายความ
27.	ช่วยหวังให้หน่อย แล้วกันว่า <u>ยมบาล</u> จะเห็นใจ ไม่ทำ รุนแรงกับคุณบุญ เลื่อง	the being who deals out punishment to the wicked in the nether world (พจนานุกรมแปล ไทย-อังกฤษ อ.สอ เสถบุตร)	Let's all hope <u>the</u> <u>god of death</u> won't be too severe with Mrs Bunlueang.	การแปลโดยการ แทนที่ด้วยสิ่งที่ใน วัฒนธรรม ปลายทาง
28.	ถ้าจะโทษเธอก็ ต้องโทษ <u>พระ</u> <u>พรหม</u> โน่น เพราะ อยากสร้างเธอมา	Brahma, the creator god in Trimurti of Hinduism (https://en.wikipedia.org/ wiki/Brahma)	If she is to be blamed, then so should <u>Brahma, the god of</u> <u>fate</u> , for creating her	การแปลตรงตัว

	ให้ขาดสุขภาพทาง กามไม่ได้		with strong earthy desires.	
29.	และจึงเป็นอันว่า ผมจะต้อง <u>ก่อกรรม</u> <u>สนองเวร</u> กับเขา เพื่อหาที่สิ้นสุด ในอนันตกาลอยู่ ต่อไปอีก	committing a sin (พจนานุกรมแปล ไทย- อังกฤษ NECTEC's Lexitron Dictionary)	...and this meant I still had to keep avenging myself on His Lordship indefinitely.	การแปลโดยการ อธิบายความ
30.	แล้วแกก็ออกปาก ชมเรื่อง น้ำอดน้ำทนและ กำลัง <u>ขวัญอัน</u> มั่นคงดีของคุณแก้ว เป็นพิเศษสำหรับ ท้องสาวเด็กอย่าง คุณแก้ว	An invisible thing in which people believe that it has been lived with people since they were borne. If it lives with them, it will bring them happiness, luck and security (translated from พจนานุกรมแปล ไทย- ไทย ราชบัณฑิตยสถาน)	Then she admired Mrs Kaeo for her forbearance and spunk , so exceptional in an inexperienced young mother.	การแปลโดยใช้คำที่ มีความหมายเป็น กลาง
31.	แล้วเธอก็อุ้มหลาน จากผมเอาไปกอด <u>รับขวัญ</u>	invite the protecting spirit to return the body, console (พจนานุกรมแปล ไทย-อังกฤษ NECTEC's Lexitron Dictionary)	Then she took the baby off my arms and hugged him with great affection .	การแปลโดยใช้คำที่ มีความหมายกว้าง กว่าต้นฉบับ
32.	อาหารมี้อยื่นที่ บ้านก็มีหัวหมูจิ้ม น้ำส้มแช่อยู่ด้วย เป็นรายการพิเศษ ได้ความว่าคุณบุญ เลื่อง <u>แก้วบน</u> ...โถ!	fulfill one's vow, make a votive offering, redeem a vow to a god (พจนานุกรม แปล ไทย-อังกฤษ NECTEC's Lexitron Dictionary)	...there was a special dish for dinner – pig's head à la vinaigrette. I was told Mrs Bunlueang had performed a	การแปลโดยการ แทนที่ด้วยสิ่งที่มีใน วัฒนธรรม ปลายทาง

			thanksgiving ceremony. Good gracious me!	
33.	ทั้งนี้เพื่อจะได้ กรวดน้ำแผ่ส่วนกุศล ไปถึงคุณตาและมารดาของผมด้วย	to pour water slowly onto the ground or a vessel, so that the dead might benefit from merit making (พจนานุกรมแปล ไทย-อังกฤษ อ.สอ เสถบุตร)	On those days I'd perform a water-pouring ceremony to dedicate merits to Grandpa and my mother.	การแปลตรงตัว
34.	นี่ละนา-ลงไม่ใช่คู่ บุพเพสันนิวาส กันจริงๆแล้ว ก็ไม่มีวันจะเป็นผัวเมียกันได้	the mating of souls in a former existence (พจนานุกรมแปล ไทย-อังกฤษ อ.สอ เสถบุตร)	...unless we had been a couple made in heaven , there was no way for us to live as husband and wife...	การแปลโดยการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีวัฒนธรรมปลายทาง
35.	นี่ก็ดูก็น่าพิลึกเสียจนอยากจะไปถามไถ่โหรดูว่ามันเป็นการ สมพงศ์กัน อีกชนิดหนึ่งหรือไร -- ชั่วชีวิตของผม	to join families or lineages, predicting that a male and a female have suitable fate or can live together (translated from พจนานุกรมแปล ไทย-ไทย ราชบัณฑิตยสถาน)	Brooding about this, I found it so strange I wanted to ask a fortune-teller whether it wasn't after all some kind of union that was destined to last for the rest of my life,	การแปลโดยการอธิบายความ
36.	ทุกหนที่ผมข่มขืนเธอ ผมจึงทำไปพลางนี่ก็ บบนบานศาลกล่าว ไปพลาง	to ask sanctity to help one to reach one's hope(translated from พจนานุกรมแปล ไทย-ไทย ราชบัณฑิตยสถาน)	Therefore, every time I raped her, I prayed she'd be safe ,...	การแปลโดยใช้การอธิบายความ

37.	ผีसाง! ไม่ว่าคุณ แก้วก็ผมต้องตก นรกไปข้างหนึ่ง อย่างแน่นอน	the spirits	By all the devils! If not Mrs Kaeo then I must go to hell.	การแปลโดยการ แทนที่ด้วยสิ่งที่มีใน วัฒนธรรม ปลายทาง
38.	คุณบุญเลี้ยงจึง กลับเป็นคนตัว เปล่าเล่าเปลือยอย่าง จริงจัง พอที่จะ กลับเป็นผู้หญิงของ ผู้ชายแต่ถ่ายเดียว ได้ดั้งเดิมต่อไป เป็นอัน หมดเวร หมดกรรม กันเสียที่	end it all, end one's life (พจนานุกรมแปล ไทย- อังกฤษ NECTEC's Lexitron Dictionary)	...Mrs Bunlueang found herself single again, eager and willing to be only a woman to a man as she had been in the past, and that was the end of the triangular affair.	การแปลโดยใช้คำที่ มีความหมายเป็น กลาง
39.	คนที่ไต่เต้าขึ้นมา จากความสิ้นไร้ จริงๆอย่างผมเป็น คนที่ กิเลส มี ขีดจำกัด	defilements; impurities; impairments (พจนานุกรม พุทธศาสตร์ ไทย-อังกฤษ)	Those who start from zero like me have limited expectations.	การแปลโดยใช้คำที่ มีความหมายกว้าง กว่าต้นฉบับ
40.	เคราะห์กรรม ในรูป ของความบังเอิญ จึงส่งให้เขาเข้าไป ในห้องของคุณบุญ เลี้ยงกำลังนั้น	destiny, karma, fortune, fate (พจนานุกรมแปล ไทย- อังกฤษ NECTEC's Lexitron Dictionary)	except that some quirk of fate had sent him into Mrs Bunlueang's room at the wrong time.	การแปลโดยใช้คำที่ มีความหมายกว้าง กว่าต้นฉบับ
41.	ครั้นต้องมาสูญเสีย มันไปเสียอีกอย่าง เช่นนี้ ชีวิตซึ่งหา สาระไม่ได้อยู่แล้ว ก็เป็นอันเหลือแต่ กาบสำหรับลอย	a belief that if the creatures died, they will be born again (translated from พจนานุกรมแปล ไทย- ไทย ราชบัณฑิตยสถาน)	Now that this is lost as well, my life no longer has any meaning, and what's left of it is only a husk meant to float about	การแปลตรงตัว

	<p>แห่งตั้งอยู่ในห้วง มหรรณพเพื่อรอ <u>การเวียนว่ายตาย เกิด</u>ในรอบใหม่ ต่อไป</p>		<p>on a vast ocean, waiting for <u>the next cycle of birth and death.</u></p>	
42.	<p>แต่ที่คุณจะได้ทราบ ต่อไปก็คือ ในวัย สิบเจ็ดนั่นเอง ชีวิต ของผมนั้นเข้าวัย <u>เบญจเพส</u>เสียก่อน แล้ว</p>	<p>the crucial age of twenty-five (พจนานุกรม แปล ไทย-อังกฤษ อ.สอ เสถ บุตร)</p>	<p>and what you will learn next is that at seventeen I reached the <u>turning point traditionally attributed to the age of twenty-five...</u></p>	<p>การแปลโดยการ อธิบายความ</p>
43.	<p>เรือนเปลี่ยวทึมหลัง นี้เคยเป็นที่ตั้งเก็บ ศพบรรพบุรุษของ มารดาผม และครั้ง หลังสุดผมทราบว่า ได้เป็นที่ตั้ง<u>ทำบุญ ศพ</u>มารดาผม</p>	<p>a ceremony that relatives will make merit to someone who has passed away</p>	<p>This dim and isolated dwelling used to house the remains of my mother's ancestors and I was told that the last time it had been used was for <u>the merit-making ceremony over my mother's body.</u></p>	<p>การแปลตรงตัว</p>
44.	<p>หลังจากที่นี้รู้ว่า เขาไม่ใช่บิดาของ ผมแน่ และโดยที่ เขาเองก็เป็น<u>หนี้ เวรหนี้กรรม</u>ที่ทำ กับผมไว้สารพัดอยู่ เป็นอันมาก</p>	<p>The bad things in which one did to someone in the past life and must pay back in the present</p>	<p>...after I knew for certain he wasn't my father, and even more so as he was in my <u>debt for the various misdeeds</u> he had</p>	<p>การแปลตรงตัว</p>

			committed against me.	
45.	แม้ว่าผมจะเคยใช้มันเป็นสนามด้วยหนหนึ่งก็ตาม ผมเป็นคน ถือหัว ถ้าผมจะต้องเอนหัวลงนอนกับเตียงที่เคยเป็นบ่อนสำสอน ก็ต้องให้มันสำสอนเพราะมือผมเอง	to consider head as an important part	Frankly speaking, I hated the thing, despite the fact I had used it as a battleground once. I <u>respect my own head</u> ; if I ever had to lay it down to sleep on a couch used for worldly pleasures, let it be the one used for this purpose by myself.	การแปลตรงตัว

5. คำทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับภาษา

5.1 ภาษาภาพพจน์

ที่	ภาษาต้นฉบับ	คำอธิบาย	คำแปล	กลวิธีที่ใช้ในการแปล
1.	เพราะแม่เอี้ยตมีลูกโดยพฤตินัยกับเจ้าบ้านเป็นเพื่อนเล่นผมอยู่คนนึง แต่รายนี้ เป็นเหมือน ฝนไล่ช้าง ...ชู่เดียวก็เลิก	heavy brief and abrupt rain (พจนานุกรมแปล ไทย-อังกฤษ NECTEC's Lexitron Dictionary)	because Eeat had had a natural child with the master of the house who was my playmate. But it was like a <u>cloudburst</u> –	การแปลโดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับ

			sudden, heavy and soon over...	
2.	เนื้อกายท่อนบนของ เธอขาวฉ่องราวกับผิว กลีบมะลิ สดอยู่ใน ความสว่างอย่างอัศจรรย์ ของห้องน้ำ	jasmine petal	Her torso was as white and tapering as a fresh jasmine petal in the dim light of the bathroom.	การแปลตรงตัว
3.	โอกาสนั้นก็ลอยมา เหมือนกับ ลมแล้ง โดยที่ผมเองก็ไม่ทัน คิดหรือตั้งใจจดจ่อ เอาไว้แต่ยังไร ดู เหมือนว่าผมซ้กจะ ลืมๆไปเสียแล้วด้วย ซ้ำ	hot dry wind	...an opportunity came my way unexpectedly, as if borne by the wind of the hot season at a time when I had almost forgotten about the whole thing.	การแปลตรงตัว
4.	เธอสามารถกล่าวพรู สวาจาได้ปาน เดียวกับ ชาวตลาด คนที่ปากร้าย	market people with sharp-tongued	...she could use offensive words as fluently as the foul-mouthed vendors at the market.	การแปลตรงตัว
5.	อาหารมือนั้นกลับซืด เหมือน ของเหลือ เช่น ไปได้	an leftover offerings to sacred spirits	I found the second half of the meal as tasteless as leftovers, ...	การแปลโดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับ

6.	ดูเอาเถอะวะ...ไอ้คน บหมันจะหน้าด้าน เหมือน <u>อินันควาย</u> มันกลับเอาเอ็งที่มัน ทิ้งขว้างไม่เหลียวแล มาใช้เป็นเครื่องมือ ข่มขืนใจผู้หญิงเสียนี้!	buffalo's pussy	Can you imagine! That brazen-faced <u>buffalo</u> dared to use you, a child he didn't give a damn about, as an excuse for raping a woman.	การแปลโดยใช้คำ ที่มีความหมายกว้าง กว่าต้นฉบับ
7.	ทั้งหมดนั้นเมื่อ ผสมผสานกันเข้าแล้ว ก็น่าดูไปอย่างหนึ่ง... เหมือน <u>นางพญาแห่ง</u> <u>น้อย</u> ในอาณาจักร อะไรสักแห่งที่น่ากำ หราบปราบปรามยิ่ง นัก	a high rank woman in a court palace	All this put together made her pleasant enough to watch in a way, like <u>a small and</u> <u>slender queen</u> in some realm who deserved to be taught a good lesson.	การแปลตรงตัว
8.	สีหน้าของเธอเหมือน นางพรายกับ <u>แม่พระ</u> ระคนกัน	a woman who has mercy on other people (translated from พจนานุกรม ราชบัณฑิตยสถาน)	Her face looked at once fearful and <u>serene</u> .	การแปลโดยใช้คำที่มี ความหมายเป็นกลาง
9.	สายสร้อยก็ถึงกะ วิปริตอย่างแม่แหวน ซึ่งเด็กชายรุ่นๆในบ้าน ให้สมญาเป็นเอกฉันท์	a woman who wins from many arenas	Saisoi wasn't as perverse as Waen, whom the boys in the compound had	การแปลโดยการ แทนที่ด้วยสิ่งที่มีใน วัฒนธรรมปลายทาง

	กันว่า “แม่เหรียญทอง”		nicknamed “ <u>Miss Hole in one</u> ”.	
10.	เพราะเขาเป็นคนที่เส้นสายอยู่เป็นอันมากจากผลบุญที่ถ้อยที่ถ้อยเจือจางของโปรดและที่ทางกันทั่วๆตลอดเวลาเหล่านั้น	favourite things	since he had informants everywhere who took turns sharing <u>favours</u> in his lair?	การแปลตรงตัว
11.	เขาไม่มีวันที่ย้อนกลับมาเก็บผ้าขี้ริ้วใช้แล้วอย่างคุณหรอก...	rags	There’s no way he’ll ever turn back to pick up a worn <u>rag</u> like you...	การแปลตรงตัว
12.	ก็เพียงแค่แปลกใจและไม่เชื่อว่าจะมาเจอจิวที่ไม่เห็นแก่หญ้า	a cow that is not tempted grass	they were at first surprised and couldn’t believe they had found an <u>ox that wouldn’t graze</u> .	การแปลตรงตัว
13.	ทั้งนี้ด้วยความหวังอันกะจิตริตเท่าเส้นฝอยขนมเรไร...เผื่อจะผ่อนหนักให้เป็นเบาได้บ้าง	Rice thread with coconut meat	She had the tiniest hope I’d be able to find mitigating circumstances,...	การแปลโดยการละ
14.	คุณบุญเลี้ยงก็อีก...นั่นก็เมียเขาแท้ๆ ถึงจะถือเอาว่าเป็นของเหลือใช้วิมานแล้วก็	used thing	I thought – a reason called Mrs Bunlueang, his very own wife. That she had already <u>been</u>	การแปลโดยการอธิบายความ

	ยังเห็นจะไม่แคล้ว นรกกีนกบาล		discarded by him was no excuse that would prevent me from going to hell.	
15.	“จันก็เป็นหลักเป็น ฐานพอที่จะเป็นที่พึ่ง แก่ <u>สัตว์ผู้ยาก</u> ได้บ้าง แล้วนี่นะ”	the poor creature	You are affluent enough to be depended upon by these unfortunate creatures.	การแปลตรงตัว
16.	ผมสงสัยกับเธอว่า ไฉนอยู่ๆคุณหลวงก็ เกิดจะย้ายมาเสียนี้ใจ คอเขาจะวางสรรพ <u>หญ้าอ่อน</u> เสียโดยขึ้น เชิงกระนั้นหรือ เขา คงไม่ใจร้ายกาจจน ถึงกับจะทำตำบอน อยู่ในห้องโล่งโล่งใต้ ชายคาเดียวกับคุณ บุญเลื่องและคุณแก้ว เป็นแน่	young grass	I expressed my doubts to her by wondering aloud what had made His Lordship suddenly decide to move here. Was he ready to renounce once and for all of his young grass ? I was quite certain he wouldn't be harsh enough to sow his late oats under the same roof as Mrs Bunlueang and Mrs Kaeo.	การแปลตรงตัว

17.	ผมจึงสมัครลักลอบรับช่วงหญ้าอ่อนๆของคุณหลวงแต่เพียงบัวผันรายเดียวในระยะนั้น	young grass	...I decided to take over only one of His Lordship's young partners , Buaphan, during that time.	การแปลโดยการอธิบายความ
18.	ผิวเนื้อของเขาจะเป็นสีอะไรก็ไม่ทราบ แต่ความรู้สึกของผมมันเป็นสีลูกหว้า	jambolan (พจนานุกรมแปล อังกฤษ-ไทย อ.สอ เสถบุตร)	I couldn't quite figure out the colour of his skin, but it looked to me as dark as a black plum .	การแปลโดยการแทนที่ด้วยสิ่งมีโดยวัฒนธรรมปลายทาง
19.	ผมไม่ได้พูดเป็นนัยสองง่ามแบบลำตัด ผมพูดอย่างลำหักลำโคนเลยทีเดียว เป็นการตีกระทบอารมณ์ใคร่ของเราทั้งสองเพื่อประชดประชันการสมรสเทียมซึ่งจะไปลงเอยที่ห้องหอแห่งนั้น	a form of entertainment consisting of two groups of singers singing impromptu songs (พจนานุกรมแปล ไทย-อังกฤษ อ.สอ เสถบุตร)	I wasn't beating around the bush but referring forcefully to our common lust in order to ridicule the fake marriage that would take place in that bridal chamber.	การแปลโดยการละ
20.	ถึงยังไรฉันก็เอามันไว้ไม่ได้อีกต่อไปแล้ว ใครจะมาทนเลี้ยงลูกเสือลูกจระเข้อยู่หวัดไหว	A child who is adopted but harms an adopter later (translated from พจนานุกรมแปล ไทย-ไทย ราชบัณฑิตยสถาน)	Besides, I've seen him around for far too long. How can anyone stand raising the child of a wild beast ?	การแปลโดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าต้นฉบับ

21.	ผมจึงเลือกช่วยเหลือที่ จะทำได้ด้วยการหมั่น ป่วนเปื้อนอยู่ใกล้ๆ เขาในเวลาพักเรียน เพื่อให้ไอ้พวก มด ตะนอยปากหมา มัน คร่ำๆเอาไว้บ้าง	A child who uses abusive words to blame others	So, I tried to help him the best I could by sticking close to him during breaks, so that the sharp tongues wouldn't harass him too much with their jibes.	การแปลโดยการใช้คำ ที่มีความหมายกว้าง กว่าต้นฉบับ
22.	พอได้ยินแผนการของ ผมหมดแล้ว เธอก็ยิ้ม ร่าและเคาะว่า “เธอ นี่ก็ เค็มเป็นกรด เหมือนกันนะ”	being stingy	She heard me out, then broke into a broad smile and remarked, “You really know how to drive a hard bargain , don't you?”	การแปลโดยการ อธิบายความ
23.	เธอคงไม่ได้หมาย อย่างที่ วิวสันหลัง หะยีนร้อนตัวอยู่ “คุณบุญเลื่องไม่เคย เข้ามาในนี้เลยหรือ”	person who has done something wrong and suffer with his guilty conscience (พจนานุกรม แปล ไทย-อังกฤษ NECTEC's Lexitron Dictionary)	I hoped she wasn't referring to what my guilty conscience was afraid of. “Haven't you been here before?”	การแปลโดยการ อธิบายความ
24.	ความสุขในกิเลสชั้น สุดยอดของผมนั้น ผมได้เข้าถึงมันอย่าง บริบูรณ์แล้วตั้งแต่ผม	indigent, impoverished (พจนานุกรมแปล ไทย- อังกฤษ NECTEC's Lexitron Dictionary)	I've achieved utmost happiness in sex even at a time when I still had nothing.	การแปลโดยการ อธิบายความ

	ยังเป็น คน สิ้นไร้ไม้ตอก อยู่			
25.	“นี่เธอจะเกณฑ์ให้ฉันเป็น สาวสองพันปี อีกคนแล้วซี”	a two-thousand-year-old woman	“So you want me to be another two-thousand-year-old woman , is that it?”	การแปลตรงตัว
26.	“แล้วก็ขอให้จำเอาไว้ด้วยว่า ผมไม่ชอบให้ลูกเมียของผมเป็นผู้ ติปากครกปากสาก มิเช่นนั้น... สักวันหนึ่งคุณเป็นต้องโดนผมตบให้แน่ๆ ผมสัญญาได้” นั่นเป็นคำสุดท้ายที่เธอพูดกับผมในวันนั้น	the one who was born in a high-status family but uses impolite language	“And do remember that I won’t have my wife and child use abusive language , or else – I’ll slap you in the face one of these days. I can promise you that.” These were the last words I said to her that day.	การแปลโดยการอธิบายความ
27.	“มันค่อยๆปืบค่อยๆเบียดคนเก่าๆในบ้านที่ขวางหูขวางตามันรวมทั้งข้าด้วย หลุดออกจากบ้านหมดแล้วขึ้นเป็นเจ้าของใหญ่ ปล่อยลายออกมาทั้งหัวทั้งหาง ทำตัวเป็น พญาเทครัว แล้วรับเอาเมีย	(of a man) to have as minor wives the widow and all the daughters of the previous husband (พจนานุกรมแปล ไทย-อังกฤษ อ.สอ เสถบุตร)	“Little by little, he forced all the old people in that huge compound to leave, including me, then established himself as the master, showing his true colours, taking all the women in the	การแปลโดยการอธิบายความ

	ตั้งเมียเดิมเข้ามาไว้ในบ้าน...”		house as his wives , and he even got his old wife to live there as well.”	
28.	ชีวิต ๓ ปีของผมที่พิจิตร เรียกได้ว่าเป็นชีวิตที่แห้งผากจากกลิ่นอายของอิสตรี ทั้งที่แผ่นดินที่นั่นก็เชื่อว่าจะสิ้นไร้เท่า ใบพุทรา อย่างที่คุณใหญ่แต่ก่อนว่าๆกัน	a lack of something or having little like monkey apple’s leaves	During my three years in Phijit, it could be said that my life was totally deprived of the sweet whiff of women, even though the land there wasn’t about to turn barren , as our forebears used to say.	การแปลโดยการละ
29.	ผมทั้งภรรยาและเชื่อว่าเมื่อได้กลับมากรุงเทพฯอีกในหนนี้ไม่ว่าจะต้องเป็นทหารหรือไม่ก็ตามผมก็คง ปีกกล้าขาแข็ง พอที่จะดำรงชีวิตอยู่ได้ตามลำพังต่อไป	full-fledged (พจนานุกรมแปล ไทย-อังกฤษ อ.สอ เสถบุตร)	While in Phijit, I prayed that when I returned to Bangkok, whether or not I’d be conscripted, I’d be strong enough to eke out a living on my own and then...	การแปลโดยการอธิบายความ

30.	เขาทำมานานแล้ว... ตั้งแต่ผมยังเด็กๆ ทำกันต่อหน้าแม่ผมเสียด้วย เรียกว่าทำกัน ใต้จมูก แม่ผมเลยที่เดียว	under one's nose	He's done it for years – since I was very young. They did it in front of my mother, too! Under my mother's nose , as it were.	การแปลตรงตัว
31.	คุณหลวงหมายจะ ฝากผีฝากไข้ กับเธอ	to ask to take care of one during sickness, to rely (on a daughter) in old age (พจนานุกรมแปล ไทย-อังกฤษ อ.สอ เสถบุตร)	...he had decided to entrust the rest of his days to her care.	การแปลโดยการอธิบายความ
32.	เขาจึงยังคงเป็น ไอ้โม่ง อยู่ได้อย่างเหนียวแน่น สำหรับผม ผมเชื่อมั่นไม่ใช่เรื่องยากเย็นอะไรนักหนาที่จะหาแ่งพิกัด ตระล่อมให้รู้ตัวไอ้โม่งได้	hooded bandit (พจนานุกรมแปล ไทย-อังกฤษ NECTEC's Lexitron Dictionary)	or else his identity wouldn't have remained a closely kept secret . But as far as I was concerned, I felt it wasn't very difficult to prize that secret out.	การแปลโดยการอธิบายความ
33.	ผู้หญิงพวกนี้ได้รับการสมสู่อย่างเป็นทางการเป็นการยิ่งกว่าผู้หญิงชาวบ้านมากนัก จนน่าจะมีลูกได้มากกว่า หัวปีท้ายปี อย่างที่แม่ค้าขายข้าว	(to bear) one child at the beginning of a year and another child towards the end of the same year	Women of the night receive far more attentions from men than your average housewife does, so you'd expect them	การแปลโดยการอธิบายความ

	แกงแม่ไอ้เอิบเพื่อน ผมในตรอกบ้านแกมี อยู่เป็นประจำ		to have children <u>year in and year</u> <u>out</u> like my friend Erp's mother, the food vendor in the lane leading to my house, who produced children as regularly as trees bore fruit in season.	
34.	และดูจะเป็นเสน่ห์ เล่ห์มนตร์ที่ออกฤทธิ์ รุนแรงยังคงเป็นเรื่อง อาถรรพ์ทาง ไสย ศาสตร์ ...มันทำเอา หนุ่มๆบางคนทีนั้น หน้ามืดตามัวถึงแก่ ล้มตัวล้มตาย	black magic (พจนานุกรม แปล ไทย-อังกฤษ อ.สอ เสถบุตร)	Her appeal was so devastating it seemed to derive from <u>black magic</u> . It made some of these young lads so crazy that they forgot themselves and were ready to die.	การแปลตรงตัว
35.	...ระหกระเหินไป เหมือน หิ่งห้อย โดด เดี่ยว	The Lampyridae are a family of insects in the beetle order Coleoptera. They are winged beetles, commonly called fireflies or lightning bugs for their	...wandering in distress like a lonely <u>firefly</u> .	การแปลตรงตัว

		conspicuous use of bioluminescence during twilight to attract mates or prey. (https://en.wikipedia.org/wiki/Firefly)		
36.	...เพราะผมได้กลิ่นเนื้อของเธอระรวยหนึ่งเหมือนที่เคยได้กลิ่น <u>สายหยุด</u> อวลมาอ่อนๆในบางเช้า	a flowering climber of the family Annonaceae (พจนานุกรมแปล ไทย-อังกฤษ อ.สอ เสถบุตร)	...I had caught a whiff of her natural scent, like the sweet fragrance of saiyut* flowers that drifted by on some mornings,...	การแปลโดยใช้คำยืม + เชียงธรรม
* A climber whose flowers, particularly fragrant in the early morning, lose much of their scent by late morning				
37.	ผมไม่ยอมให้มันเข้ามาแปดเปื้อนได้ ผมถือมันยังคงเป็น <u>ห้องพระ</u> ของผมเขียวแหละ	a room used for worship a Buddha images	I won't allow my favourite avocation to soil this room, which I hold to be my sanctum sanctorum .	การแปลโดยการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทาง
38.	แต่พอผมนับเวลารอไปได้สัก ๓ ปีเท่านั้น ก็ราวกับ <u>เทพดาฟ้าดิน</u> ท่านส่งน้ำवादไปพาผมกลับมาบ้านเดิมที่นี่อีก	the divinities living in the heaven	But after I had counted the days for only three years, it was as if the gods had sent Aunt Waht to take me back to my old home again.	การแปลโดยการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทาง

39.	ตอนนี้กำลังเล่น วิ่งเปี้ยว กัน ก็ต้องใช้ ไม้อันเดียวกันไป	a relay race from post to post between two teams of runners (พจนานุกรมแปล ไทย- อังกฤษ อ.สอ เสถบุตร)	For now, we were involved in a relay race , so we had to share the same baton...	การแปลโดยการ แทนที่ด้วยสิ่งที่มีใน วัฒนธรรมปลายทาง
40.	ผมเดินในท่าอย่าง พระที่ท่านสำรวม เครื่องเวลา ออกรับ บิณฑบาต จนไปถึง หัวกระไดเรือน	(of a Buddhist priest) to go about with a bowl to receive food (พจนานุกรม แปล ไทย-อังกฤษ อ.สอ เสถ บุตร)	I walked with the composure of a monk out on his daily alms round , until I reached the staircase of my house.	การแปลโดยการ อธิบายความ
41.	สีหน้าท่าทีของแต่ละ คนที่ทยอยกันเข้ามา ที่ตั้งรดน้ำนั้นดูเพลิ นดี เหมือนวิพิธทัศนา อะไรสักอย่าง บ้างก็ สำรวมเคร่งขรึมมา สร่งน้ำพระ	sprinkle water onto a Buddha image (พจนานุกรมแปล ไทย- อังกฤษ NECTEC's Lexitron Dictionary)	Their expression and behaviour as they took turns to pour the sacred water on the hands of the bride and groom showed they were enjoying themselves as if they were taking part in a show of some kind. Some were as solemn as if they had come to bathe a Buddha image.	การแปลตรงตัว

42.	สีหน้าของเธอเหมือน นางพราย กับแม่พระ ระคนกัน	a water spirit (พจนานุกรม แปล ไทย-อังกฤษ อ.สอ เสถ บุตร)	Her face looked at once fearful and serene.	กลวิธีการแปลโดยใช้ คำที่ความหมายเป็น กลาง
43.	ในระหว่างที่ผมรามือ จากสาวสรรให้คุณ แก้วอยู่นั้นเอง ผมก็ หันเข้าหาคุณบุญ เลื่องแต่ถ่ายเดียวดัง จะเป็นการ รับขวัญ	invite the protecting spirit to return the body, console (พจนานุกรมแปล ไทย-อังกฤษ NECTEC's Lexitron Dictionary)	During the time I left the women of the compound to Mrs Kaeo, I went back full time to Mrs Bunlueang, as if to give her the kiss of life.	การแปลโดยการ แทนที่ด้วยสิ่งที่มีใน วัฒนธรรมปลายทาง

5.2 โวหารอ้างอิง

ที่	ต้นฉบับ	คำอธิบาย	คำแปล	กลวิธีที่ใช้ในการแปล
1.	คุณนิกเปรียบกันดูเอา เองแล้วกัน ขนาด นาง ละเวงวัลลา กับเออร์ สุลา แอนเดรสส์ ก็ เห็นจะพอได้	one of female characters in Thai novel, Phra Aphai Mani, who is beautiful and clever	Picture, if you will, Laweing Wanla * and Ursula Andress.	การแปลโดยใช้คำยืม + เชีงอรรถ
* One of the heroines of Phra Aphaimanee, the masterly lyrical drama of 19th-century poet Sunthorn Phoo. A Lanka princess renowned for her sweet beauty, she will, like Aunt Waht, end her life as a nun.				
2.	กามคุณของคุณบุญ เลื่องจึงดูเดียวกับบ่อ กายสิทธิ์ของ นาง พันธุรัต ที่ซูปให้ พระ	one of female character in Thai novel, Sangthong, who is a female giant and	Mrs Bunlueang's sexual mores were like Phanthurat 's magic well, in whose waters Phra	การแปลโดยใช้คำยืม + เชีงอรรถ

	สังข์พลอยกายสิทธิ์ไป ด้วย	Sangthong's adoptive mother	Sang* had partaken of the magic.	
* The titled hero of Sangthong, a Thai classical drama written by Rama II (1809-1824). Panthurat is a female giant and Sang's adoptive mother.				
3.	นึกๆดูอีกที ตอนนี้อยู่ ก็ตกที่นั่งเดียวกับ นรินทร์ธิเบศ นั่นเอง... ตรงไม่ตกกว่าจะฝาก โฉมแม่เอาไว้กับใคร หรืออะไรดี	a royal page in King Rama 2 period who wrote a long lyrical Thai poetry named 'Nirat Narin'	Thinking about it, I found myself in Narinthibeit's situation, when the poet couldn't make up his mind to whom or to which element he should entrust his beloved.*	การแปลโดยใช้คำยืม + เจริงอรรถ
* The 19th century poet who wrote Nirart Narrin croons: "Shall I leave thee with Heaven or with Earth? I doubt I can trust the gods to behave Shall I commit thee to the wind then? I fear its caress would hurt thy fair skin."				
4.	ชีวิตที่ต่ำต้อยอย่าง กระต่ายตัวที่โดน นางใน ในสมัยของ ศรี ปราชน ุหะหายเอา นั้น ได้ฝากเคล็ดใน การเดินแต้มกับกิเลส	one of the Thai great poets in King Narai's reign who was later decapitated	My lowly life, like that of the rabbit chided by a lady in the days of Seepart* , was was executed	การแปลโดยใช้คำยืม + เจริงอรรถ

	คือความฝันไว้อย่าง หนึ่งว่า			
* An allusion to the well-known exchange of niceties during a court ceremony between the young Seeprart, a most gifted early 19th century poet, and an aging lady-in-waiting of King Rama II, who spurned his advances by comparing him to a rabbit prancing at the moon.				
5.	ห่อเครื่องแบบอัน แสนหวานของ นักเรียนนายร้อย อยากได้ดาวบนบ่า ของ <u>ร้อยตรีพร้อมไว้</u> เป็นหวานใจ	a main character in a Thai movie, Sao Khrueta Fa, who was a second lieutenant	You're crazy about the smart uniform of the cadets. You too are dreaming of getting for a sweetheart a man with stars on his shoulders like <u>Sub Lieutenant Phorm*</u>	การแปลโดยใช้คำยืม + เฆ็งอรรถ
* The hero of a tragic play, Sao Khrueta Fa, adapted from Puccini's Madame Butterfly by Krom Phra Nararthipphanphonong in the early 19th century. Sao Khrueta Fa ('Miss Celestial Vine') kills herself when she finds out that her husband and father of her child, Sub Lt Phorm ('Ready'), is already married.				
6.	ต้องขอภัยไปถึง <u>สาว</u> <u>เครือฟ้า</u> ด้วย ใจจริง ผมไม่ได้กระแนะ กระเหนเธอเลย	a main character in Thai movie, Sao Khrueta Fa, who was a wife of Sub Lieutenant Phorm	I sincerely apologise to the author of <u>Sao Khrueta Fa</u> for this sarcastic remark.	การแปลโดยใช้คำยืม

7.	มันเหมือนกับที่ เจ้าพระยาพระคลัง หนท่านเซลงคำโคลง เอาใน ลิลิตเรื่องศรี วิชัยชาดก ที่ผมคัดมา นี้ไม่มีผิด	Chao Phraya Phrakhlong (Hon) was a Thai writer in the Rattanakosin period (translated from https://th.wikipedia.org/ wiki/เจ้าพระยาพระคลัง_ หน)	It was exactly like what Jao Phraya Phrakhlang (Hon) had written in his poem “Lilit Seewichai Chardok”, which I reproduce here:	การแปลโดยใช้คำยืม
		Lilit Seewichai chardok is a literature written by Chao Phraya Phrakhlong (Hon)	It was exactly like what Jao Phraya Phrakhlang (Hon) had written in his poem “ Lilit Seewichai Chardok ”, which I reproduce here:	
8.	ผมก็หันเข้าใช้นางทั้ง ห้าเป็นเพื่อนปลด เปลื้องตามวิธีที่ ขุน ช้าง เคยอาศัยด้วย อารมณ์เกรียมกรอม ตอนที่เสีย วันทอง ไป ใหม่ๆ	Khun Chang is one of the characters in The Tale of Khun Chang Khun Phaen Siam’s Folk Epic of Love, War and Tragedy. (translated from https://th.wikipedia.org/ wiki/ขุนช้าง)	I use my faithful five fingers to release my tension, just as a despondent Khun Chang had done in the early days after he lost Wanthong.*	การแปลโดยใช้คำยืม + เเชิงอรรถ

		Wan Thong is one of characters in The Tale of Khun Chang Khun Phaen Siam's Folk Epic of Love, War and Tragedy.	I'd use my faithful five fingers to release my tension, just as a despondent Khun Chang had done in the early days after he lost Wanthong .*	
*The noble Chang and his wife Wanthong are the main hero and heroine of Khun Chang Khun Phaen, one of the best-known works of Thai classical literature.				
9.	มันยิ่งกว่าลานอโศก ของ กามนิต และ วา สิทธี เสียอีกสำหรับผม	Karmanit is a religious novel written by Karl Adolph Gjellerup.	To me, it was more than the Asoka Esplanade, where Karmmanit and Wa-sithee first met and fell for each other*.	การแปลโดยใช้คำยืม + เจริญรอด
* A reference to the Mahayana Buddhist tale known in the West as The Pilgrim Kamanita, John E Logie's English translation of German Karl Adolf Gjellerup's novel inspired by the tale. Karmmanit and Wa-sithee are the hero and heroine of the tale, respectively.				
10.	ผมก็เป็นต๋องนิก ภาพไฮซินธ์อยู่ในที่นั่ง ของ วาสิทธี แห่งภาพ สวรรค์อยู่ร่ำไป	Wa-sithee is the main character in the religious novel 'The Pilgrim Kamanita'. She suffered from love and learned dharma to get rid of her suffering.	I've pictured Hyacinth in the same sitting position as Wa-sithee somewhere in heaven...	การแปลโดยใช้คำยืม

		Finally, she went to heaven after her death.		
11.	ไฮยาซินธ์เป็นเสมือน <u>วาสิฎฐี</u> ในภาคสวรรค์ สำหรับผมซึ่งเป็นชาว โลกีย้อยู่ตลอดมา	Wa-sitee is the main character in the religious novel 'The Pilgrim Kamanita'. She suffered from love and learned dharma to get rid of her suffering. Finally, she went to heaven after her death.	My intimacy with Mrs Bunlueang had strange repercussions on my true feelings for Hyacinth. The more carnal pleasure I had with the first, the more I thought of the second, and since I had never associated Hyacinth with the musk of lust I found so heady then, she? was like an angel in paradise for such a hedonist as I.	การแปลโดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่า ต้นฉบับ
12.	ซึ่งผมเห็นเป็นศิลปะ ธรรมชาติอย่างหนึ่ง เช่นเดียวกับรูปประติมาที่จำหลักภูมิฐาน ของความเปลือย หรืออย่างรูป <u>หนุมาน</u> กับ <u>นางมัจฉา</u>	He is a divine monkey and an ardent devotee of Rama. He is one of the central figures in the various versions of the epic Ramayana (https://en.wikipedia.org/wiki/Hanuman)	which I hold to be an art as natural as nude sculpture or a representation of Hanuman and the siren* .	การแปลโดยใช้คำยืม + เจริงอรธ

		Suvannamaccha is a daughter of Tosakanth appearing in the Thai and other Southeast Asian versions of Ramayana. She is a mermaid princess who tries to spoil Hanuman's plans to build a bridge to Lanka but falls in love with him instead. (https://en.wikipedia.org/wiki/Suvannamaccha)	which I hold to be an art as natural as nude sculpture or a representation of Hanuman and <u>the siren</u> *.	
* Hanuman is the king of the monkey warriors in the Indian epic Ramayana. The siren, who is one of his foes, soon becomes his lover.				
13.	“นี่เธอจะเกณฑ์ให้ฉันเป็นสาวสองพันปีอีกคนแล้วซี”	two-thousand-year-old woman	“So you want me to be another <u>two-thousand-year-old woman</u> , is that it?”	การแปลตรงตัว

5.3 ไวยากรณ์เคลือบคำ

ที่	ต้นฉบับ	คำอธิบาย	คำแปล	กลวิธีที่ใช้ในการแปล
1.	ตอนนี้อายุสักสิบหกแล้วเห็นจะได้ แต่ก็ <u>ชาญสังเวียนเกินตัว</u>	to have a lot of experiences from many arenas at the premature age	Now she was about sixteen but was <u>skilled in the game way beyond her years</u> .	การแปลตรงตัว

2.	แต่ถ้าเขาทำกระแอม กระไอก็แปลว่าเขา กำลังมีกิจกรรมที่เรา เรียกกันเล่นๆว่า “ <u>ทำวิมาน</u> ”	to build celestial castle	...but if he coughed or cleared his throat, it meant he was busy doing what we jokingly referred to as “ bliss building ”.	การแปลตรงตัว
3.	ผมเห็นผิตสังเกตก็ เลยฉุกใจขึ้นมา จึง ความมือลอดมุ้งเข้า ไป ก็จับเอาเนื้ออุ่นๆ เกลี้ยงๆเข้าเต็มมือ และก็ในหนนั้นเองที่ เขาให้เกียรติผมเป็น <u>ผู้เปิดฟลอร์</u> กับแม่ แหวนเป็นครั้งแรก โดยเขาปลีกตัว ออกไปรออยู่ข้าง นอก	to dance as the first couple	I was struck by his unusual behaviour and on the spur of the moment slid my hand under his mosquito net, only to palm warm naked flesh giving out muffled giggles. That’s when Khein did me the honour of letting me take the floor with Waen for the first time while he went to wait outside.	การแปลตรงตัว
4.	“จนถึงเวลาแล้วละ- นาย ข้าจะ <u>หาครูมา</u> <u>ขึ้น</u> ให้ถึงฟักกะตุเลย เชียว”	to find a skillful teacher to be respected before beginning the lessons	“Then, it’s time for you to do so. I’ll find you a good teacher to coach you till ding-dong come.”	การแปลตรงตัว

5.	<p>กรีธาการที่ผมเฝ แสวงต่อมาในขอบ สองขวบปีนั้นจึงหา ความประทับใจไม่ได้ เลยสักรายเดียว ไม่ใช่หรือ ไม่ใช่ เรื่องฤกษ์ยามอะไร หรือ เรื่องมันก็ เพราะผมไปชิงสุก ก่อนที่จะทำมดีแล้ว นั่นเอง</p>	<p>to do something without careful thought</p>	<p>...none of the games I pursued over the next couple of years brought me much satisfaction. No, it wasn't a question of omen at all: it was merely that I had gone ahead half- cocked.</p>	<p>การแปลตรงตัว</p>
6.	<p>ทั้งๆสายสร้อยก็ รู้ๆอยู่ว่าเคนไม่เคยได้ ว่างเว้นจากงาน อติเรกอันแสนโปรด ที่เขาหามาใส่ที่นอน เชรอะๆของเขาอยู่ เป็นอาจฉิน และที่ยัง หมั่นปิ่นกำแพง ออกไปหากินตาม ชายเฟื้อยในละแวก ตรอกบ้านอีกด้วย</p>	<p>make a living (พจนานุกรมแปล ไทย- อังกฤษ NECTEC's Lexitron Dictionary)</p>	<p>Saisoi was well aware that Khein never stopped enjoying his favourite hobby, regularly brought his conquests to his filthy bed sheet and was in the habit of climbing over the wall to go gallivanting in the vicinity.</p>	<p>การแปลตรงตัว</p>
7.	<p>เป้าทั้งหลายที่เขามี ไว้ประลองชกจึงถูก ปล่อยวางและห่าง เหิน</p>	<p>to practice shooting</p>	<p>The various targets on which he used to practise were left vacant and forlorn.</p>	<p>การแปลโดยใช้คำที่ มีความหมายกว้าง กว่าต้นฉบับ</p>

8.	ผมหันไปพูดกับเคนว่า “เคน – ถ้าแก <u>เอาหม้อ*</u> แม่ละเมียด <u>มาตี</u> ได้ ก็นจะให้รางวัล”	to have sex with a woman * หม้อเป็นคำแสลงแปลว่า อวัยวะเพศหญิง	I turned to Khein and told him in jest: “Khein, if you can shove it in to Lamiat, I’ll give you a reward.”	การแปลโดยการอธิบายความ
9.	การที่ผมทรมานตัวเองด้วยงานหนักในไร่มาได้ช่วยให้ผมเลิกกระหวัดถึงกรีฑารัตน์ที่เคยได้ลง <u>สนาม</u> กันมากับคุณบุญเลื่องเสียได้ตั้งนานแล้ว	enter the field (พจนานุกรมแปล ไทย-อังกฤษ NECTEC's Lexitron Dictionary)	...had long tortured myself working hard in the fields in order to forget the games Mrs Bunlueang and I used to play together,...	การแปลตรงตัว
10.	โดยใจจริงแล้วผมไม่อินังเลยว่ามีฝ่ายตัวผู้ที่เป็น <u>คู่เล่นเกม</u> ที่น่าลิ้มลองของเธอนั้นจะเป็นไอ้หน้าไหน	the one who involves in athletic activities with you	Frankly speaking, I didn’t care who the partner on the male side in her tasty little game would turn out to be.	การแปลตรงตัว
11.	ห้องซึ่งน้ำแข็งตอกหลายก้อนได้ช่วยกันเบิกทางให้ผมเข้า <u>เยี่ยม</u> วิมานกับคุณบุญเลื่อง...	to go to heaven	It was in this room that chunks of ice had paved my way to heaven with Mrs Bunlueang.	การแปลตรงตัว

12.	“อย่า! อย่างมาทำพุดดี” เธอแหงขึ้นทันทีและผุดลุกขึ้นนั่ง “ถึงยังไรก็อย่านึกเลยว่าจะได้ <u>แอ้ม</u> ”	to get, to win, to obtain (พจนานุกรมแปล ไทย-อังกฤษ อ.สอ เสถบุตร)	“Don’t! Spare me your compliments,” she burst out, sitting up. “No matter what, don’t think you’ll ever get to lay me. ”	การแปลโดยการอธิบายความ
13.	แกว่า ‘เด็กอัปรีย์สมน้ำหน้าแม่มันอยาก <u>เล่นกับผู้ชาย</u> ’	to play	She said, ‘What a wicked child! Serves me well for sleeping with a man! ’	การแปลโดยการอธิบายความ
14.	นอกจากนั้นเธอก็ยังบอกกว่าอย่างตรงไปตรงมาด้วยว่าถึงผมจะพอใจหรือไม่ก็ตาม เธอก็ยังคงเป็น “ <u>เพื่อนเล่น</u> ” กับคุณแก้วต่อไปอีกจนกว่าฝ่ายนั้นจะหาที่พึ่งได้ใหม่	playmates (พจนานุกรมแปล ไทย-อังกฤษ อ.สอ เสถบุตร)	Besides, she stated frankly that, whether I liked it or not, she’d keep on being Mrs Kaeo’s playmate until the girl found herself a new patron.	การแปลตรงตัว
15.	แค่ได้ <u>กระทบกับมณีกานต์ของเมขลา</u> เข้าเท่านั้น ฝนผมก็ซกเซ้งเสียแล้ว อาศัยที่ตอนนั้นผมยังหนุ่มยังแน่นและแข็งขันดีอยู่จึงเสียเวลา <u>กู่ใหม่</u> ได้ไม่ช้า	to impinge Manimekhala's crystal ball	At a mere palming of the glass ball by Meikkhala , my rain, alas, dript ‘n’ dropt all over. My boat had already capsized even before it reached	การแปลตรงตัว

			the entrance of the gulf. Thanks to my youth and vigour, I didn't waste much time in salvaging the wreck.	
16.	ทางคุณบุญเลื่องซึ่งไม่ใช่สตรีกามโฮโมอย่างจริงจังก็คงจะรู้สึกหน่ายเนือยต่อการที่จะ <u>เล่นเป็นตัวผู้ตัวเมีย</u> ให้แก่ลูกผู้หญิงด้วยกันที่อ่อนวัยกว่าอยู่เรื่อยไป	to play a role of husband and wife	As for Mrs Bunlueang, who wasn't a real lesbian, she was getting increasingly flustered playing man and wife with a girl who was so much younger than herself,...	การแปลตรงตัว
17.	สำหรับแม่หญิงสามสี่คนซึ่งเกิดไปเป็นที่ต้องอหฺยาศัยกับเธอเข้านั้น คุณแก้วห้ามเด็ดขาดไม่ใช่ <u>มาลงสนาม</u> กับผมอีก	enter the field (พจนานุกรมแปล ไทย-อังกฤษ NECTEC's Lexitron Dictionary)	As for the three or four girls whose disposition Mrs Kaeo liked, she ordered them not to sleep with me again	การแปลโดยการอธิบายความ
18.	ผมเรียกร้องให้แม่แฉเรื่องราวลับใน <u>สนามกิริท</u> ระหว่างผู้หญิงด้วยกันเป็นคำตอบแทน	a sport ground	I asked each and every one of them to tell me in exchange the secrets of lovemaking between women.	การแปลโดยการอธิบายความ

19.	<p>แต่ฟูกที่นอนนุ่มยุ่น หนาราวคอกของมัน กำลังนั้นกลับมีหัว นอนปลายเท้า ไขว้ไขวกันไปหมด ทั้งนี้เพราะแรงป่วน ของพายุในบท อัศจรรย์ตอนตั้งเค้า ได้ปั่นให้เราผกผัน หันเหียนไปได้ร้อย แปดในครั้งแรก</p>	<p>the beginning of storm while having sex</p>	<p>The top of the bed was indeed against the wall, but its soft and bouncy mattress, about one cubit thick, had no longer head or foot, so fierce was the storm in the initial stage of our wonderful performance that had us thrashing and twisting and twirling in a hundred and one ways throughout the whole first half...</p>	<p>การแปลตรงตัว</p>
20.	<p>ในขณะที่ราวกับผม กำลังไล่เรือไหลล่ำ เป็นที่บังเอิญอยู่ นั่นเอง ผมก็เป็นฝ่าย อยู่ในทิศที่เหลือบแล ผ่านพนักปลายเตียง ไปเห็นเขาแต่ผู้เดียว</p>	<p>to ride the wave</p>	<p>...as I lustily plied her waters. Right then, I lay in a direction which allowed me to see past the foot of the bed, so that I was the only one to see him.</p>	<p>การแปลโดยการ อธิบายความ</p>

21.	<p>ผมยังคง<u>เดินเครื่อง</u> <u>ฝาค่ลินลม</u>ต่อไปเป็น ปรกติก็จริง แต่จาก แวบแรกที่แลเห็นเขา แล้ว จังหวะจะโคน ของผมนับแต่วินาที นั้นก็เหมือนเปลี่ยน เข้าสู่ระบบอัตโนมัติ ไปโดยอัตโนมัติ</p>	to operate machines to go through the storm	<p><u>My wave- and</u> <u>wind-churning</u> <u>machine went on</u> <u>functioning</u> normally, but from the moment I caught a glimpse of him its rhythm automatically went on automatic.</p>	การแปลตรงตัว
22.	<p>จนกระทั่งน้ำเนื้อใน เรือนกายของเธอ เหือดแห้งไปตั้งว่าจะ เหลือแต่ซังหรือชาน แล้วนั้นแหละ ผมจึง ได้ทำพิธีลาจาก <u>กรีฑาสมร</u>ของเธอ ด้วยความอาลัย</p>	athletic club	When the fluids in her body dried up, I held a farewell party for her with great sorrow.	การแปลโดยการละ
23.	<p>ถ้าเป็นเด็กที่อยู่บน ตึก ผมก็ตอดเรียกมา <u>“ใช้สอย”</u> ที่ ห้องสมุดในตอน กลางวัน</p>	to spend (money), to make use of the services of (a subordinate) (พจนานุกรม แปล ไทย-อังกฤษ อ.สอ เสถ บุตร)	If it was a girl working in my building, I'd call her over to the library in the daytime to <u>“be</u> <u>of service”</u> ...	การแปลตรงตัว
24.	<p>สำหรับคุณบุญเลื่อง ในระยษณั้้น ข้าที่ นานทีผมจึงจะได้</p>	an acquisition, often unexpected, a gain, a windfall, luck	As for Mrs Bunlueang, I got a <u>windfall</u> from her once in a while, and	การแปลตรงตัว

	<u>ลาก</u> ประเสริฐสักครั้ง และอย่างทุกทีทุกเล	(พจนานุกรมแปล ไทย- อังกฤษ อ.สอ เสถบุตร)	always in rushed or stealthy conditions,...	
25.	เธอเป็นตัวการอย่าง ที่ผมนึกไว้จริงๆนะ แหละ “เธอ-เอ้อ- <u>เล่น</u> กะคุณบุญเลื่อง ยั้งนั้นมาตั้งแต่ เมื่อไหร่”	to play	She really was the instigator, as I had guessed. “How long have you been – er – playing like that with Mrs Bunlueang?”	การแปลตรงตัว
26.	“ไม่มีวันได้ <u>แ้ม</u> หรอก ฉันเกลียด เธอ-จัน ฉันเกลียด แก-ไอ้จัน”	to get, to win, to obtain (พจนานุกรมแปล ไทย- อังกฤษ อ.สอ เสถบุตร)	“There’s no way you’ll ever sleep with me. I hate you, Jan. I hate your bloody guts, damn you.”	การแปลโดยการ อธิบายความ
27.	และถ้าเธอเป็น ผู้หญิงธรรมดาที่จะ เป็นตอนที่เธอน่าจะ กำซาบช่านอย่างถึง อกถึงใจ เพราะเนื้อ ในของเธอได้ขับ <u>หยาดสุขาวดี</u> ออก ก่อนหน้าผมเสียอีก	water of happiness	...had she been an ordinary woman involved in normal intercourse, she’d have been thrilled all over as her inner flesh secreted the precious milk lubricating my way and sped me up to the final salute...	การแปลโดยการ อธิบายความ

28.	แม่หญิงท้าวหน้าซ่อง จึงจำต้องตัดสินใจ เข้าสวมวิญญูณ ทหารเก่า บ่ายหน้า กลับขึ้นบันไดไป รับ ศึก ด้วยตนเอง	fight with enemies	...the madam had no option other than to don her old armour, head resolutely back up the stairs and enter into battle herself.	การแปลตรงตัว
29.	จึงเป็นเรื่องที่ เรียบร้อยไปได้เมื่อ ก่อนรุ่ง และจาก มหายุทธ์ ครั้งนั้น นั่นเอง ได้ยังผลให้ เพื่อนผู้นำสงสารคน นี้ของผมเป็นตัวเป็น คนขึ้นมา	the great war	The situation returned to normal towards dawn, and it was from that mighty encounter that my poor friend came into existence.	การแปลตรงตัว
30.	ผมจึงอยากจะหอม เธอให้สักฟอดในเนื้อ ถ้อยเฉพาะส่วนที่ ตีความได้ว่าเป็นการ บอกอนุญาต มันทำ ให้ผมสะดวกสบาย ใจขึ้นในอันที่จะ ลง มือขุดหาสมบัติ ลึกลับตามลายแทง ที่รออยู่ตรงหน้า	to dig treasure told by a clue	I decided to pay myself back in kisses, only in those areas that could be construed as allowed, and this made me feel relaxed enough to start digging for the hidden treasure promised by the clues waiting in front of me.	การแปลตรงตัว

31.	<p>ทุกครั้งทุกครั้งคราที่ผมมี โอกาสได้รู้และบางที ก็ให้เห็น ผมก็พลอย กำหนดยินดีกับเขาไป ด้วยทุกที และซ้ำๆ นานๆพอเต็มกลั่น ขึ้นมาสักที ผมก็หันไป <u>ใช้นางทั้งห้า</u>เป็น เพื่อนปลดเปลื้องตาม วิธีที่ขุนช้างเคยอาศัย ด้วยอารมณ์เกรี้ยว กรอมตอนที่เสียวัน ทองไปใหม่ๆ</p>	five ladies	<p>Every time I learned about and occasionally saw what went on, I was vicariously happy and felt as aroused as the actors themselves. And when once in a long while I could restrain myself no longer, I'd use my faithful five fingers to release my tension, just as a despondent Khun Chang had done in the early days after he lost Wanthong.*</p>	<p>การแปลโดยการ อธิบายความ</p>
-----	--	-------------	--	------------------------------------

5.4 สำนวน

ที่	ต้นฉบับ	คำอธิบาย	คำแปล	กลวิธีที่ใช้ในการแปล
1.	<p>นอกจากคุณตาผมก็ เหมือนคนหัวเดียว กระเทียมลึบสำหรับ ที่นั่น</p>	<p>lonely and helpless (พจนานุกรมแปล ไทย- อังกฤษ NECTEC's Lexitron Dictionary)</p>	<p>...although, apart from Grandpa, I lived all by myself...</p>	<p>การแปลโดยการ อธิบายความ</p>
2.	<p>ผมแลเห็นตัวเองกับ มารดาในศาลแห่ง</p>	<p>expose one's evil to friends or the others</p>	<p>I saw my mother and myself in that</p>	<p>การแปลโดยการ อธิบายความ</p>

	เดียวกันนั้นและคุณ หลวงกำลึงตะโกน สาวไล่ให้กากินอยู่ กลางศาล	(translated from พจนานุกรมแปล ไทย-ไทย อ.เปลื้อง ณ นคร)	same court, listening to His Lordship <u>exposing my</u> <u>mother's secret for</u> <u>all to hear.</u>	
3.	แล้วข้าก็ยิ่งบาปซ้ำที่ พาใครให้เหี้ยมย่อย กว่าไอ้หลวงทำนั้นมา ช่วย <u>กู้หน้า</u> ไม่ได้	retrieve situation (พจนานุกรมแปล ไทย- อังกฤษ NECTEC's Lexitron Dictionary)	...I couldn't find anyone less heinous than this damn lord to <u>save our face.</u>	การแปลโดยการ แทนที่ด้วยสิ่งที่มีใน วัฒนธรรมปลายทาง
4.	มันค่อยๆบีบค่อยๆ เบียดคนเก่าๆในบ้าน ที่ขวางหูขวางตามัน รวมทั้งข้าด้วย หลุด ออกจากบ้าน หมดแล้วขึ้นเป็นเจ้า ใหญ่ <u>ปล่อยลาย</u> ออกมาทั้งหัวทั้งหาง ทำตัวเป็นพญาเท ครีว	to show truly bad behaviour	"Little by little, he forced all the old people in that huge compound to leave, including me, then established himself as the master, <u>showing his true</u> <u>colours,</u> taking all the women in the house as his wives,...	การแปลโดยการ แทนที่ด้วยสิ่งที่มีใน วัฒนธรรมปลายทาง
5.	เธอจึงเคืองแค้นผมที่ โผล่เข้าไปขัดจังหวะ ในตอนที่ยังไม่ทัน จะ <u>ยืงนกดัดชบได้</u> <u>เลยสักตัวครึ่งตัว</u>	to attack someone	If this was so, it would explain why she got angry with me for barging in and spoiling her plans when she wasn't ready to <u>kill</u> <u>even half of a</u>	การแปลโดยการ แทนที่ด้วยสิ่งที่มีใน วัฒนธรรมปลายทาง

			single damned bird with one stone.	
6.	ผมชี้ให้เธอเห็นอยู่ว่าคุณขจรเป็นคนดีอยู่เป็นอันมาก ไม่บังควรเลยที่เธอจะมาเหยียดเขาเป็น “ลืบเบียใกล้มือ”	It is preferable to have a small but certain advantage than a mere potential of a greater one.	I told her Master Khajorn was a very good man, so it wasn't appropriate for her to consider him as “a bird in the hand” ,...	การแปลโดยการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทาง
7.	ผมไม่ได้พูดเป็นนัยสองง่ามแบบลำดัด ผมพูดอย่าง ลำหักลำโคน เลยทีเดียวนะ เป็น การตีกระทบอารมณ์ใคร่ของเราทั้งสอง เพื่อประจบประชัน การสมรสเทียมซึ่งจะไปลงเอยที่ห้องหอแห่งนั้น	The strategy used to win someone severely and violently without mercy (translated from พจนานุกรมแปล ไทย-ไทย ราชบัณฑิตยสถาน)	I wasn't beating around the bush but referring forcefully to our common lust in order to ridicule the fake marriage that would take place in that bridal chamber.	การแปลโดยการอธิบายความ
8.	“ก็ปล่านไปเท่านั้น” เธอหัวเราะน้อยๆ “เธอตีเอาหน้าแง เขาเขี้ยวนะ แต่เขาก็หวังจะซื้อคืนจากเธอได้”	to get hit in the forehead	“He was seething, of course.” She chuckled. “You hit him over the head. But he still hopes to buy it back from you.”	การแปลตรงตัว
9.	ฉะนั้น-เพื่อแก่ความสงบสุขของท่านเอง ขอให้ท่านจงรื้อ	ten directions; north, south, east, west, northeast, southwest,	Therefore, for the sake of your own peace of mind,	การแปลโดยการอธิบายความ

	ทำลายต้นหารอบ พิเศษไปจากกระดูก ก้นกบของท่านเสีย เถิด ข้าพเจ้าตัด หนทางท่านหมดสิ้น ทั้งสิบทิศแล้ว	northwest, southeast, heaven, the underworld	allow me to ask you to get rid of the lust that has come up in the vicinity of your pelvis. There is no way you can gain access to her as I control every possible entrance.	
10.	ว่าแต่เขา อีเหินา เป็นเอง! ถ้อยเปรียบ เปรยคุ่นหามาเมื่อ เด็กๆ ผุดขึ้นในหัว	to know your own faults before blaming others for theirs.	‘The pot calling the kettle black.’ The old saying I had heard since childhood flashed across my mind.	การแปลโดยการ แทนที่ด้วยสิ่งที่มีใน วัฒนธรรมปลายทาง
11.	ผมรู้ ผมจึงทำ ทองไม่ รู้ร้อน และคุมเชิงเธอ ไปเรื่อยๆ ทำคุมเธอ ไปยังนั้นเองแหละ กะว่าเธอปรูดไปที่ ประตูก็จะปล่อยเธอ ไปตามสบายให้ แปลกใจเล่น	to be indifferent	Knowing this, I remained silent and kept watching her, with no particular purpose in mind. If she bolted for the door, I’d let her go, and that would make her wonder.	การแปลโดยการ อธิบายความ
12.	เธอรับว่าคุณแก้วได้ ช่วยประทั่งให้เธออยู่ ที่นี่ต่อมาได้เป็นอย่างดี ดี เพราะใจจริงเธอก็ ไม่เต็มใจที่จะจากไป	to take chances ahead	She admitted Miss Kaeo had contributed to her decision to stay here, because she	การแปลโดยการ อธิบายความ

	เพื่อ“ <u>ตายเอาดาบหน้า</u> ”ถ้าไม่จำเป็น		had no real wish to leave and face her destiny alone if it weren't absolutely necessary.	
13.	ผมพูดให้เธอเข้าใจว่าผมเพิ่งเริ่มดำริ-ยังไม่ได้ <u>ลงหลักปักเข็ม</u> สักครึ่งหน และขอรับรองอย่างเฉียบขาดไม่ให้เธอขัดขวางวิถีทางของผม	to settle down	I talked in such a way as she'd understand my plan was in its initial stage and I had yet to put it into practice , but I also demanded that she didn't stand in my way.	การแปลโดยการอธิบายความ
14.	น้ำวาดอายุสี่สี่สิบสองเห็นจะได้ในตอนนั้น แต่เสียงเธอพูดฟังยังกะเธอเป็น <u>ไม้ไถ่</u> เสียเต็มประดา	an old tree near a bank (พจนานุกรมแปล ไทย-อังกฤษ อ.สอ เสถบุตร)	Aunt Waht was about forty-two at the time, but she spoke as if she was about to check out ,...	การแปลโดยการอธิบายความ
15.	นี่ถ้าพวก <u>ไอ้ซ่องปากแตก</u> เพื่อนนักเรียนของผมในสมัยนั้นมันได้ประวัติชีวิตของผมไป ไอ้ปลิงคงเรียนหนังสือได้สบาย ส่วนผม...จะยังไรก็ไม่รู้ซี!	the one who discloses gossips to the public	Had my babble-mouthed friends in those days known the story of my birth, Pling would probably have had an easier time at school. As for me, I really don't know	การแปลโดยการแทนที่ด้วยสิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทาง

			what would have happened.	
16.	เมื่อก็ผมพูดอะไรหรือ <u>ตัวตายตัวแทน</u> ...ผม ว่าคุณแก้วเป็น ตัวแทนของคุณหลวง	successor (พจนานุกรมแปล ไทย-อังกฤษ NECTEC's Lexitron Dictionary)	What was it I was saying right now? Proxy, <u>successor</u> ... I said Miss Kaeo was His Lordship's successor.	การแปลตรงตัว
17.	ต่างฝ่ายต่างไม่เคยมี เรื่องหึงหวงต่อกัน เลย ยังคงจับคู่กัน อย่าง <u>ข่าวใหม่ปลา มัน</u> ไม่รู้จี้จู้จางอยู่ เรื่อยๆ	Something new and believed to be good, commonly used to refer to a new wed couple (translated from พจนานุกรมแปล ไทย-ไทย ราชบัณฑิตยสถาน)	There was never any display of jealousy between the two of them, though, and they managed to keep their union as fresh as if they were <u>newly wed</u> .	การแปลโดยการ อธิบายความ
18.	ที่ผ่องพรรณอย่างผิว <u>แตงร่มใบ</u> ก็มีอยู่ หลายทั้งในละแวก ใกล้รอบบ้านและ ภายในบ้านนั่นเอง	the skin that is fair and tender (translated from พจนานุกรมฉบับ ราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔)	... and many women of <u>fair and tender skin</u> could also be found in the vicinity of the house as well as within it.	การแปลโดยการ อธิบายความ
19.	ว่าแต่แม่คนนี้จะอยู่ ในเกณฑ์ยา อายุวัฒนะของ <u>เสือ เต่า</u> ด้วยหรือเปล่า	an old tiger	But then, did this young woman qualify as a love potion for the <u>old goat</u> ?	การแปลโดยการ แทนที่ด้วยสิ่งที่มีใน วัฒนธรรม ปลายทาง

ภาคผนวก ข

แบบทดสอบความเข้าใจของผู้อ่านที่มีต่อบทแปล

1. He replied that His Lordship had come once, to sign contracts relevant to the sale of three rice mills and of more than a hundred and fifty hectares of land, and had never shown up again because there was nothing else for him to sell.

คำแปล.....

2. What could be found here was another kind of hyacinth, of the water lily family, better known as Java weed or water hyacinth.

คำแปล.....

3. “Please take some ice in that bowl to rub my back with.”

คำแปล.....

4. One day, when I was six or seven and His Lordship had been the sole owner of the compound for quite some time, after a Thai lesson given by an old woman called Prik, whose house was in the neighbourhood, I came back home in the afternoon as usual

คำแปล.....

5. Aunt Waht sat down by my side, stroked my head with a most compassionate expression on her face, then lay down on her side, removed the cloth wrapped around her chest and held me tight, in the same position as I had seen her when she breastfed her baby in the main house a long time ago.

คำแปล.....

6. Through occasional glances at her groom while she crouched, she was able to bridge the gap which separated the couple linked by **the sacred thread** they wore round their heads, making it so warm you could almost feel it with your hand and so narrow it seemed nothing could come in between.

คำแปล.....

7. “Mother told me to see if – in case you want sweet dishes. Today we have **yams in coconut milk.**”

คำแปล.....

8. She stood in front of **an earthen jar**, presenting her profile to the door.

คำแปล.....

9. But then, as she just told me, she had lived in total abstinence, even worse than Old Phum’s “barren land”. How come? Why had His Lordship given her up altogether even though she was far from old, whereas an older woman like Phum was still being honoured once in a while? All right, maybe Old Phum had merely boasted to better **swallow her own bitter pill**, but no matter what, I didn’t believe Mrs Bunlueang could stand a three-year fasting.

คำแปล.....

10. He grabbed my old friend the **whip**, came down from the house and thrashed me indiscriminately with all his strength.

คำแปล.....

11. I, who was “Master Jan” to everyone in the compound, have been “Damn Jan” to her ever since she learned how to wear **a gold fig leaf***.

คำแปล.....

* An ornament very young girls traditionally wear as genital cover

12. Instead, she had retied her **sarong** over her bosom.

คำแปล.....

13. I thus received a glowing discharge compliment of the Thai armed forces together with **a one-salueng*** allowance, which I didn't contribute to the welfare of the military as did the others, but took back with me as a souvenir.

คำแปล.....

14. When she was done, she handed over the letter for me to take to the photo shop together with **a ten-satang coin**, which could buy a lot of things in those days, for my service.

คำแปล.....

15. The trouble was, she had expertly undone **the tail of my loincloth** but proved unable to help me tie it back on.

คำแปล.....

16. She was a dear relative of my mother as well as the niece of the senior-most relative in the house who had once arranged the wedding of my mother and His Lordship (I'll hereafter call him **Grandpa**).

คำแปล.....

17. "His **Lordship**, His Lordship works at the Interior Ministry..."

คำแปล.....

18. Now, it's time to tell the story of **Aunt** Waht. There is probably no need to tell you that Aunt Waht was related to me on my mother's side.

คำแปล.....

19. As this was a serious matter, the governor and the chief of police of the province decided to handle the case themselves, especially the latter, who held **the rank of luang*** and was an expert in crime suppression, whose widespread fame was equal to the cruelty of the many bandits infesting the province of Phijit in those days.

คำแปล.....

20. This **Morm** Chom was the wife of a nobleman in whose identity and rank I hadn't the slightest interest.

คำแปล.....

21. There were plenty of children in the house, but only one other was called **Khun***, and my father had bestowed that title on her himself – but I'll tell you about this later.

คำแปล.....

22. I **laboured in the paddy fields** and willingly took on the odd jobs that needed to be done.

คำแปล.....

23. "**You little bitch!**" It was the first time in her life Aunt Waht had used such a rude tone with her daughter.

คำแปล.....

24. As I had to have a name, it had to be thought up for me and that's usually the duty of the child's father who, if he can't come up with one, will hasten to ask **a senior monk** or some other notable whom he respects to help give the child a name.

คำแปล.....

25. Then we took a shortcut to **Sampheng** and went to Grandpa's favourite old shop to buy fine-quality silk trousers.

คำแปล.....

26. I think it was the first French film ever to be shown in major cinemas such as **Chaleumkrung Theatre**.

คำแปล.....

27. I'd set out with the intention of going farther than the monastery, but usually gave up at **Khaodin Wana** ^{*}.

คำแปล.....

*The site of today's Dusit Zoological Garden

28. In most cases, however, I didn't go very far. One of my favourite outings was to **the Rama I Bridge** or New Bridge as people called it in those days – its construction had been completed only recently.

คำแปล.....

29. It was second only to the view from the top of the **Golden Mount**.

คำแปล.....

30. On the third morning of my stay there, Aunt Waht kindly informed me that His Lordship had agreed to my conditions after having mulled things over for an entire day, and now both he and my representative were busy arranging for the transfer of ownership of house and at **the Ministry of Agriculture** and at Phra Nakhorn, Bangkok's central district office.

คำแปล.....

31. In most cases, however, I didn't go very far. One of my favourite outings was to the Rama I Bridge or **New Bridge** as people called it in those days – its construction had been completed only recently.

คำแปล.....

32. From there, I had a sweeping view of the sky, which was far greater than the one to be had at **the Royal Esplanade**.

คำแปล.....

33. On some afternoons, I'd take the long **New Road** with the intention of going to Barn Thawai or beyond, to Tok Road,

คำแปล.....

34. I **raised both hands to my forehead and bowed deeply** to her out of genuine respect.

คำแปล.....

35. Therefore, once I knew with absolute certainty from his own words that he wasn't my real father, I had firmly resolved that one day I'd take my revenge for everything that had occurred. But much later, when we came to be part of the same family, I stopped thinking about it, and I even went as far **as prostrating myself in front of him to show my forgiveness**, as you may remember.

คำแปล.....

36. Did I want to take revenge on him for what he had done to my mother? Was I to strike up an acquaintance with him and then **prostate myself at his feet** out of gratitude because he was my father?

คำแปล.....

37. Whenever I went across the main front hall, I had developed the habit, without being prompted by anyone, of stopping to **bow** to my mother's picture before resuming my dash through the hall.

คำแปล.....

38. As soon as she felt a little stronger, but had yet to give up the hot-water bottle she used instead of **lying near the fire after the delivery**, Mrs Kaeo pleaded to return to the new house to continue her convalescence, but His Lordship was strongly opposed to the idea.

คำแปล.....

39. It was a small, private ceremony held the same evening as **the large birthday party** I arranged for her **to celebrate her sixtieth anniversary**.

คำแปล.....

40. Having said this, she pretended to be shy as if she had just remembered she was talking about the sarong she'd wear when the bride would **be delivered to the groom**.

คำแปล.....

41. Then he informed me of the date of the wedding and briefly outlined the following: he had sent invitation cards to some thirty distinguished guests; there would be no religious ceremony (I felt relieved at not having to deceive the monks by inviting them to participate in such a farce); **the water-pouring ceremony** and the banquet would be held consecutively at the main house; as for the bridal chamber, Mrs B had kindly offered to provide it in her house.

คำแปล.....

42. Then I squatted on the floor and smartly prostrated myself at His Lordship’s feet, and remained in that position while I asked for his forgiveness in my mind as I had intended.

คำแปล.....

43. If I didn’t linger to play marbles, **toss pictures** or coins, or engage in whatever other seasonal activity near the quarry at Tha Tian, I went to play football at Sanarm Chai or else jumped naked into Lort Canal and frolicked in the water or else went to play with my friends in front of the Barn Mor theatre, and so on.

คำแปล.....

44. The closer it came to the wedding, the more excited she showed herself inside and outside of the main house, especially when she was with Mrs Bunlueang, now haughty, now embarrassed, even though she could see I was there watching her. Now it was, “Mrs B, love, do you think old rose agrees with my skin? How about another kind of pink, dear? But then, why does it have to be pink, of all colours?” She was referring to the dress she’d be wearing during **the water- pouring ceremony**.

คำแปล.....

45. If I didn’t linger to play **marbles**, toss pictures or coins, or engage in whatever other seasonal activity near the quarry at Tha Tian, I went to play football at Sanarm Chai or else jumped naked into Lort Canal and frolicked in the water or else went to play with my friends in front of the Barn Mor theatre, and so on.

คำแปล.....

46. And what pleased and comforted me most was that, as my mother had gained merit by showing her compassion for me, who had brought the most terrible tragedy in her life, before she breathed her last, it was quite certain her soul would find peace in the **next world** – amen to that!

คำแปล.....

47. Normally, around **eleven o'clock**, one of the children from the house would bring me something to eat and drink.

คำแปล.....

48. Now that this is lost as well, my life no longer has any meaning, and what's left of it is only a husk meant to float about on a vast ocean, waiting for **the next cycle of birth and death**.

คำแปล.....

49. The number of monks to whom I give alms every morning except on **holy days** has increased in keeping with my higher financial status, and this merit-making has helped give some meaning to my life up to now.

คำแปล.....

50. I was born in the matrix of death, had witnessed something at an inappropriate age (my first memory coming too early), learned things at an age I wasn't supposed to (being too precocious), acted before my time (going half-cocked), and what you will learn next is that at seventeen I reached the turning point traditionally attributed to the age of twenty-five – an age of drastic change and major **unforeseen events**, according to ancient wisdom, which held it to be the most important transition period in the life of man.

คำแปล.....

51. If nothing had ever happened between us and I had just set eyes on her tonight, I, who had always been attracted to older women, would be sitting dazed, bemoaning my poor **fate** at being unable in this life to approach even her little toe, and if I was determined to somehow overcome my bad luck – if my condition became chronic and took a turn for the worse – I could only avail myself of the services of my five fingers while turning her into a practice target in my mind.

คำแปล.....

52. I had heard of Mrs Bunlueang even before I saw her or knew her name. When the greenhouse was taken away and **relocated in a monastery as an offering**, this was the signal of the imminent arrival of Mrs Bunlueang.

คำแปล.....

53. Brooding about this, I found it so strange I wanted to ask a fortune-teller whether it wasn't after all some kind of **union that was destined to last** for the rest of my life, given that Mrs Kaeo was the only one with whom I used sex earnestly in order to achieve the chemical reaction that was the basic purpose of the exercise – and as soon as I found out her period had stopped, I ceased bothering her, without any lingering feelings.

คำแปล.....

54. I was born in the matrix of death, had witnessed something at an inappropriate age (my first memory coming too early), learned things at an age I wasn't supposed to (being too precocious), acted before my time (going half-cocked), and what you will learn next is that at seventeen I reached the **turning point traditionally attributed to the age of twenty-five** – an age of drastic change and major unforeseen events, according to ancient wisdom, which held it to be the most important transition period in the life of man.

คำแปล.....

55. Theirs is more than a prediction: they are certain; they have worked out the time of their death within a split second, even though they are neither seers foolhardy enough to swear that they can predict the future accurately, nor critically ill patients who have an appointment with **the Reaper** and are waiting for it, fully conscious and cold-blooded enough to ask their evening-shift nurse for a last opportunity to admire a young woman's body and soul, and neither are they undertakers greedy enough to earn a living out of their own corpses.

คำแปล.....

56. Because of the little boy, I worried Aunt Waht wouldn't be able to go back to Phijit as she had been intending for a long time. I received my draft papers a few months later. At the time, the world war which had long been brooding was about to hatch, but even though I had volunteered because I hated the draw of black or red chits, and had been put in the most eligible category, it turned out the nation didn't need me just yet. Strangely enough, almost all of those who tried to avoid the draft through a variety of tricks and deceptions were conscripted, and I thought jokingly maybe it was because I hadn't tried to fool the recruiting officer, a Sergeant Stern – yes, Stern. I'm not the one who gave him this unconventional moniker; my friends did, who all got their marching orders as it were. I thus received a glowing discharge compliment of the Thai armed forces together with a one-salueng allowance, which I didn't contribute to the welfare of the military as did the others, but took back with me as a souvenir. Two days later, at home, there was a special dish for dinner – pig's head à la vinaigrette. I was told Mrs Bunlueang had **performed a thanksgiving ceremony**. Good gracious me!

คำแปล.....

57. Who are ‘those’? Call them deities, ghosts, **ghouls** or phantoms or whatever you wish: they are all there in the world of spontaneous rebirth.

คำแปล.....

58. His Lordship’s declining health later made me understand one **truth**, which is that lust tempts all men to feed on their own flesh and blood.

คำแปล.....

59. It’d be as though I took refuge in religion merely to escape suffering. Ordination, if it’s not done for the **sake of virtue**, can only harm the cloth one way or another..

คำแปล.....

60. it renovated and furnished anew until it looked like the kind of home that matched her own standing. With her permanently gone from the new house, Mrs Bunlueang found herself single again, eager and willing to be only a woman to a man as she had been in the past, and that was the end of the **triangular affair**.

คำแปล.....

61. Once you’ve killed yourself, even though you’re already dead, you still have to go through similar suffering in the world of **oappartika***, and must endure torments for I don’t know how many hundreds or thousands of years before you can be reborn into your next life.

คำแปล.....

* Spiritual entities born without progenitors through spontaneous rebirths due to past deeds – according to Hindu-influenced Buddhist lore

62. Her torso was as white and tapering as a fresh jasmine petal in the dim light of the bathroom.

คำแปล.....

63. I expressed my doubts to her by wondering aloud what had made His Lordship suddenly decide to move here. Was he ready to renounce once and for all of his young grass? I was quite certain he wouldn't be harsh enough to sow his late oats under the same roof as Mrs Bunlueang and Mrs Kaeo.

คำแปล.....

64. "There's no way he'll ever turn back to pick up a worn rag like you, believe me." I had only said this much when she ran down the stairs in shame and – no doubt about it – in painful resentment.

คำแปล.....

65. I hoped she wasn't referring to what my guilty conscience was afraid of. "Haven't you been here before?"

คำแปล.....

66. And do remember that I won't have my wife and child use abusive language, or else – I'll slap you in the face one of these days.

คำแปล.....

67. "Little by little, he forced all the old people in that huge compound to leave, including me, then established himself as the master, showing his true colours, taking all the women in the house as his wives, and he even got his old wife to live there as well.

คำแปล.....

68. Then the right opportunity came one night when Khein arranged a two-on-one date with Saisoi without telling her. Promiscuous as she was, Saisoi wasn't as perverse as Waen, whom the boys in the compound had nicknamed "Miss Hole in one".

คำแปล.....

69. I couldn't quite figure out the colour of his skin, but it looked to me as dark as a black plum.

คำแปล.....

70. I won't allow my favourite avocation to soil this room, which I hold to be my sanctum sanctorum.

คำแปล.....

71. Khein hadn't been in the house for two months before he began to demonstrate his practical skills to me with Eeat, his mother's helper in the kitchen. The show was exciting enough, but it made me uneasy because Eeat had had a natural child with the master of the house who was my playmate. But it was like a cloudburst – sudden, heavy and soon over – a mere experiment.

คำแปล.....

72. Besides, I've seen him around for far too long. How can anyone stand raising the child of a wild beast?

คำแปล.....

73. I had many more stories to tell and many more questions to ask as close friends who hadn't seen each other for three years are wont to do, and there were also quite a few problems that needed to be discussed, but the yearning for sexual pleasure which had been denied for years and was now within reach with its promise of manifold returns left me in no mood for anything else. I found the second half of the

meal as tasteless as **leftovers**, most probably because my heart had other cravings that took me in another direction.

คำแปล.....

74. She let me do as I wanted for a while, like she had the first time, and then – at first, I thought she was struggling to free herself, but she was merely turning to lie on her back to have a full view of me. Her face looked at once fearful and **serene**.

คำแปล.....

75. I had caught a whiff of her natural scent, like the sweet fragrance of **saiyut*** flowers that drifted by on some mornings, but hers was more enthralling even though it was fainter.

คำแปล.....

**A climber whose flowers, particularly fragrant in the early morning, lose much of their scent by late morning*

76. My mother was like an elaborate work of art – white-skinned, delicate and dainty – whereas Aunt Waht was like a sanguine creation – dark-skinned, sturdy and shapely. Picture, if you will, **Laweing Wanla*** and Ursula Andress.

คำแปล.....

77. The closest I came to joining in was in dragging a chair and sitting down next to them to study the anatomy of the Gemini configuration, which I hold to be an art as natural as nude sculpture or a representation of **Hanuman and the siren***.

คำแปล.....

** Hanuman is the king of the monkey warriors in the Indian epic Ramayana. The siren, who is one of his foes, soon becomes his lover.*

78. It was exactly like what Jao Phraya Phrakhleng (Hon) had written in his poem “Lilit Seewichai Chardok”, which I reproduce here

คำแปล.....

79. “So you want me to be another two-thousand-year-old woman, is that it?”

คำแปล.....

80. My intimacy with Mrs Bunlueang had strange repercussions on my true feelings for Hyacinth. The more carnal pleasure I had with the first, the more I thought of the second, and since I had never associated Hyacinth with the musk of lust I found so heady then, she? was like an angel in paradise for such a hedonist as I.

คำแปล.....

81. As for Mrs Bunlueang, who wasn't a real lesbian, she was getting increasingly flustered playing man and wife with a girl who was so much younger than herself, and in any case found men more attractive and rewarding.

คำแปล.....

82. If it was a girl working in my building, I'd call her over to the library in the daytime to “be of service”; if it was a girl or woman staying in any of the small houses or rows of service quarters, I'd go and visit her there late at night.

คำแปล.....

83. Saisoi still lay on her side facing the wall. Her naked body looked dead white in the dark. Master Jan – a new face in the ring of the most ancient contest on earth – went to sit by the edge of the bed – a sheet spread over a mat on a low rattan platform. And how was he feeling now? Calm, determined and fairly excited. In tones even hoarser than his already breaking pubescent voice, he told the girl's long back enticingly stretched under the cheap mosquito net perpetually hung at four corners

and now rolled up: “I say, Saisoi, if you don’t want to, well...” And then stopped because the blurred body turned to lie flat on its back while both hands went up to cover the eyes. The mouth, which was as naked as the rest of her, began to urge in impatient tones: “What are you waiting for, Master Jan? Anyway, I...” She didn’t finish, but I understood all that she meant to say. Saisoi wanted to be quickly done with me and hurry back to Khein. She looked down on me as a mere sapling while lusting for Khein’s sturdy timber. If it were any other kind of game, I’d have quit, turned on my heels and left the room out of pride, but this was nothing if not a challenging opportunity I had long coveted. I decided to pay myself back in kisses, only in those areas that could be construed as allowed, and this made me feel relaxed enough **to start digging for the hidden treasure promised by the clues** waiting in front of me.

คำแปล.....

84. At this point, something should be noted: had she been an ordinary woman involved in normal intercourse, she’d have been thrilled all over as her inner flesh secreted the **precious milk lubricating my way** and sped me up to the final salute, but she deflected any climatic feeling by uttering words full of resentment. “If I ever get pregnant, you’ll never get the child. Never, you hear? Never!”

คำแปล.....

85. Every time I learned about and occasionally saw what went on, I was vicariously happy and felt as aroused as the actors themselves. And when once in a long while I could restrain myself no longer, I’d use my faithful **five fingers to release my tension**, just as a despondent Khun Chang had done in the early days after he lost Wanthong.

คำแปล.....

86. I asked each and every one of them to tell me in exchange the secrets of **lovemaking** between women.

คำแปล.....

87. Later, I heard a theory according to which men can be compared to guns: all of us are equally endowed at birth with five thousand bullets; the more profligate we are, the faster they disappear, and when they're all used up there's no supplying unit anywhere in the world that can replenish our stock, be it through extracts of monkey glands or hormones of any brand. If such a theory is true, then at forty-seven His Lordship's bullet chamber must have been close to empty. The various targets on which he used to **practise** were left vacant and forlorn.

คำแปล.....

88. I saw my mother and myself in that same court, listening to His Lordship **exposing my mother's secret for all to hear**.

คำแปล.....

89. Aunt Waht was about forty-two at the time, but she spoke as if she was **about to check out**, and I remarked on it to her.

คำแปล.....

90. How could Khein not know, since he had informants everywhere who took turns sharing favours in his lair? There was never any display of jealousy between the two of them, though, and they managed to keep their union as fresh as if they were **newly wed**. In the eyes of the members of the bliss club on the ground floor of my small house, Khein and Saisoi were perfectly matched both in latitude and in longitude.

คำแปล.....

91. Little by little, he forced all the old people in that huge compound to leave, including me, then established himself as the master, **showing his true colours**, taking all the women in the house as his wives, and he even got his old wife to live there as well.

คำแปล.....

92. If this was so, it would explain why she got angry with me for barging in and spoiling her plans when she wasn't ready to **kill even half of a single damned bird with one stone.**

คำแปล.....

93. I told her Master Khajorn was a very good man, so it wasn't appropriate for her to consider him as "**a bird in the hand**", and anyway by now, wherever he was, he probably bitterly regretted what he had done and would bear this lesson in mind for the rest of his days.

คำแปล.....

94. "How did you feel about my demanding the property back from His Lordship?"
 "It was the right thing to do, since it's yours. Actually, I'm glad you did manage to get it back."
 "But what about His Lordship?"
 "He was seething, of course." She chuckled. "You **hit him over the head.** But he still hopes to buy it back from you."

คำแปล.....

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นางสาวรวิพรรณ ชาลีกุล
วันเดือนปีเกิด	10 พฤษภาคม พ.ศ. 2536
วุฒิการศึกษา	ปีการศึกษา 2557: ศิลปศาสตรบัณฑิต (ภาษาอังกฤษ) มหาวิทยาลัยมหิดล

